

Ruimtelijke onderbouw

Project	<i>Scheveningseveer 17-23 te Den Haag</i>
Status	<i>4.4</i>
Projectnummer	<i>23172</i>
Kenmerk	<i>23172.RO</i>
Datum	<i>19 augustus 2025</i>
Auteur	<i>L. Jenné & M.P.J. Vogelaar</i>
Controle	<i>M.L. Baboeram</i>

COLOFON

Mees Ruimte & Milieu | Postbus 854 | 2700 AW Zoetermeer

085 – 744 08 38

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch op geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Mees Ruimte & Milieu.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	5
2	Projectbeschrijving	6
2.1	Projectlocatie	6
2.2	Projectplan	6
2.3	Vigerende bestemmingsplannen	9
3	Ruimtelijk beleid	16
3.1	Rijksbeleid	16
3.2	Provinciaal beleid	19
3.3	Regionaal beleid	24
3.4	Gemeentelijk beleid	26
4	Omgevingsaspecten	32
4.1	Stedenbouwkundige motivering	32
4.2	Motivering behoefte /Ladder voor duurzame verstedelijking	33
4.3	Archeologie	34
4.4	Cultuurhistorie	38
4.5	Bedrijven en milieuzonering	40
4.6	Bezonning	41
4.7	Bodem	44
4.8	Duurzaamheid	45
4.9	Externe veiligheid	47
4.10	Geluid	49
4.11	Kabels en leidingen	50
4.12	Luchtkwaliteit	52
4.13	Natuur	53
4.14	Verkeer en parkeren	60
4.15	Water	67
4.16	(Vormvrije) m.e.r-beoordeling	74
5	Beschrijving uitvoerbaarheid	76
5.1	Economische uitvoerbaarheid	76
5.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	76
6	Conclusie ruimtelijke en functionele inpasbaarheid	77
Bijlagen		
1	Randvoorwaarden Scheveningseveer, Gemeente Den Haag, 18 oktober 2023.	
2	Archeologisch onderzoek, Bureau voor Archeologie, 16 augustus 2024.	
3	Cultuurhistorisch onderzoek, Vestigia, 20 december 2023.	
4	Bodemonderzoek, Van Dijk Geotechniek en Milieu, 21 december 2023.	
5	Akoestisch onderzoek, Wolf Dikken Adviseurs, 21 mei 2025.	
6	Notitie advies geluid van buiten, Wolf Dikken, 21 mei 2025.	
7	Quickscan Wet natuurbescherming, De Bouwecoloog, 7 november 2023.	
8	Stikstofonderzoek, Van der Goes en Groot, 26 november 2024.	

- 9 Bezonningsonderzoek, Bezonningsingenieur.nl, 22 mei 2025.
- 10 Bomen effect analyse, Arbor Consultancy, 10 juni 2024.
- 11 Aanmeldnotitie, MEES Ruimte & Milieu, 23 mei 2025.
- 12 Tekeningen huidige en toekomstige situatie, Stijn van den Boogaard Architecture, 14 mei 2025.
- 13 Watersleutel, 5 december 2024
- 14 Tekeningen waterberging mogelijkheden, Stijn van den Boogaard Architecture, 14 mei 2025.
- 15 Quicksan bouwpunt en bemaling, Huisman Traject, 19 mei 2025.
- 16 Geohydrologische beschouwing, Van Dijk Geotechniek en milieu, 25 juni 2024.

In opdracht van Royal Mews BV heeft Mees Ruimte & Milieu een ruimtelijke onderbouwing opgesteld voor de gewenste ontwikkeling ter plaatse van de Scheveningseveer 17-23 te Den Haag. Het doel is om de bestaande bebouwing te slopen en 9 appartementen, 8 stadswoningen, 2 aparte stadswoningen (tezamen 19 wooneenheden), een commerciële ruimte en parkeervoorzieningen te realiseren. De ontwikkeling is niet mogelijk op basis van het vigerende bestemmingsplan, waardoor een planologische procedure doorlopen dient te worden.

De planologische procedure wordt doorlopen aan de hand van de omgevingsvergunning voor de activiteit 'planologisch strijdig gebruik'. Ten behoeve van de aanvraag van deze vergunning is een Goede Ruimtelijke Onderbouwing (GRO) opgesteld. Voorliggende rapportage betreft de GRO, waarin het project aan de hand van zowel ruimtelijke als milieutechnische aspecten wordt gemotiveerd.

2 PROJECTBESCHRIJVING

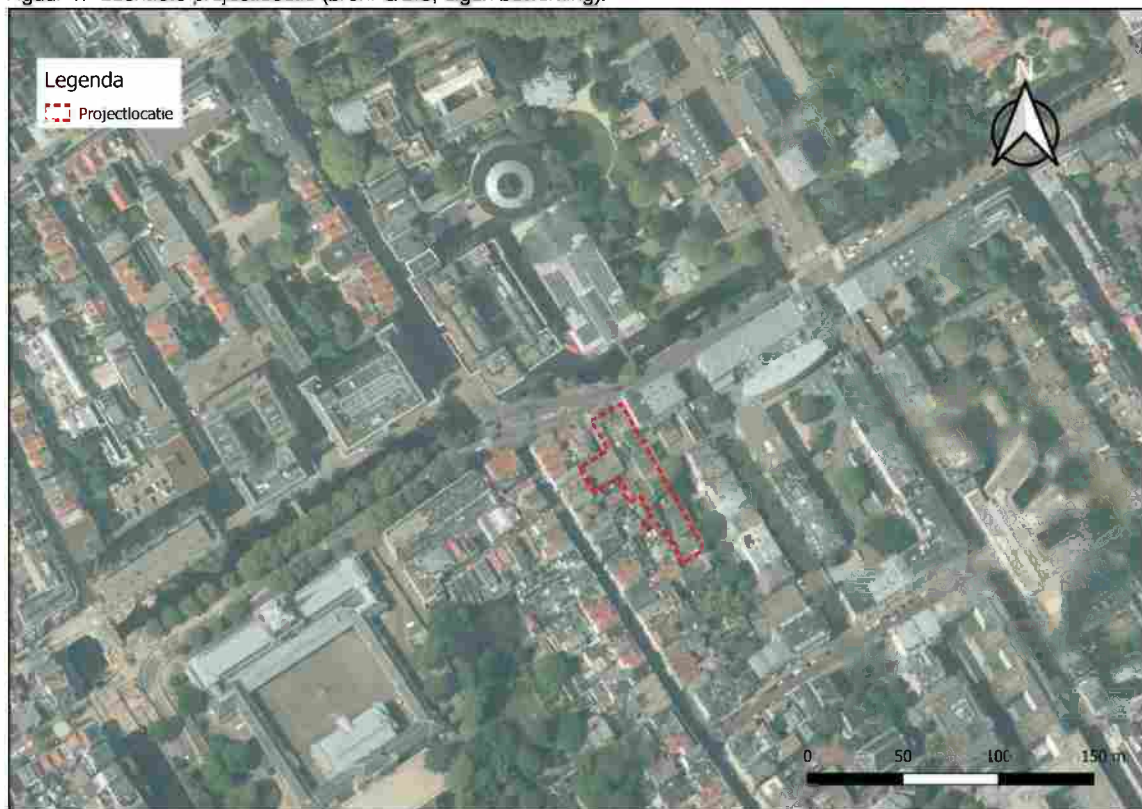
2.1 PROJECTLOCATIE

De projectlocatie is gelegen aan de Scheveningseveer 17-23, in het centrum van Den Haag. Kadastraal staan de percelen bekend als perceelnummers 2975, 2410, 3135 en 3580 sectie E van de kadastrale gemeente 's - Gravenhage (gemeentecode: GVH02). De locatie maakt deel uit van het centrum van Den Haag.

De projectlocatie betreft de hoofdbebouwing langs het Scheveningseveer en het grote extensief gebruikte binnenterrein, omsloten door de Amaliastraat, de Oranjestraat, het Noordeinde en de Scheveningseveer. De locatie maakt deel uit van het Rijks beschermde stadsgezicht 'Centrum'.

De projectlocatie grenst ten noorden aan het Scheveningseveer. Ten oosten, zuiden en westen van de projectlocatie bevinden zich kantoren, winkels en woningen.

Figuur 1. Luchtfoto projectlocatie (bron: QGIS, eigen bewerking).

2.2 PROJECTPLAN

In de huidige situatie zijn de gronden grotendeels bebouwd. Een deel van de gronden is onbebouwd ten behoeve van de parkeervoorzieningen.

Figuur 2. Huidige situatie.

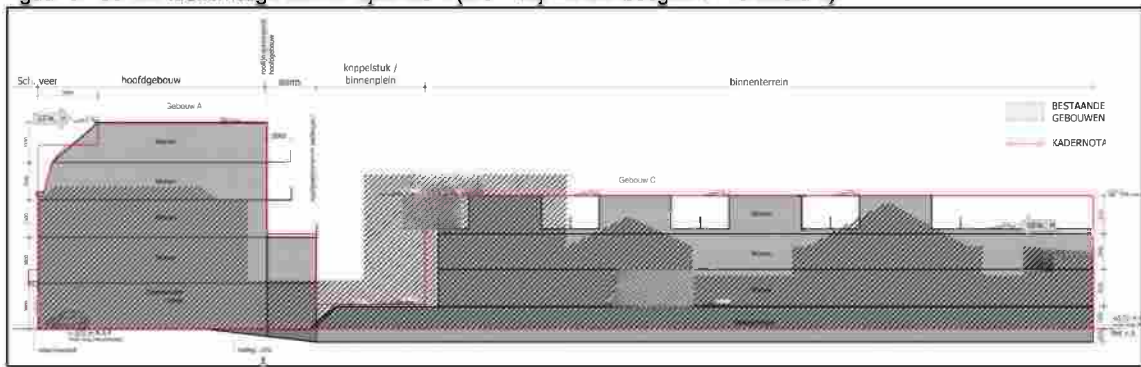

Het plan behelst de realisatie van 9 appartementen, 8 stadswoningen, 2 aparte stadswoningen (tezamen 19 wooneenheden), een commerciële winkelruimte en 30 parkeerplaatsen met een afmeting van 2,5 x 5,13 meter in een half verdiepte (één laags) parkeerkelder. Iedere woning beschikt over een berging met een oppervlakte van 5 m². Om het plan te realiseren, wordt de huidige bebouwing gesloopt.

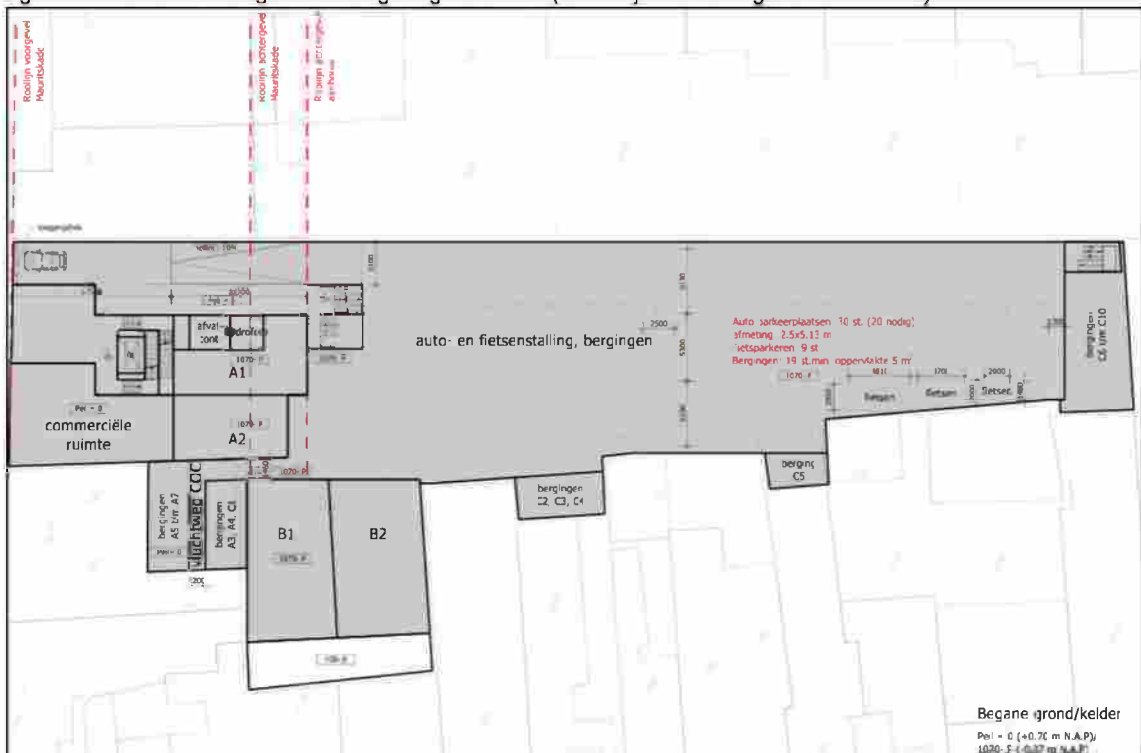
De ontwikkeling wordt gerealiseerd in twee gebouwen. Het hoofdgebouw met aanbouw (aangegeven met een H en een A op figuur 3) en bebouwing op het binnenterrein (aangegeven met BB op figuur 3). Het hoofdgebouw bestaat uit vier verdiepingen met een dakopbouw en heeft een bouwhoogte van circa 17 meter. De bebouwing op het binnenterrein bestaat uit drie verdiepingen, met een bouwhoogte van circa 11 meter. Onder de bebouwing wordt de half verdiepte parkeerkelder gerealiseerd. Het een en ander is weergegeven in figuur 4.

Het hoofdgebouw wordt voorzien van woningen en een commerciële plint op straatniveau. De commerciële ruimte zal worden ingevuld met een winkel/detailhandel functie. Op het binnenterrein wordt een half verdiepte parkeerkelder aangelegd, waarboven woningen worden gerealiseerd.

Figuur 3. Schets toekomstige situatie zij aanzicht (bron: Stijnvandenboogaard Architecture).

Figuur 4. Schets toekomstige situatie begane grond/kelder (bron: Stijnvandenboogaard Architecture).

Figuur 5. Sfeerimpressie mogelijke toekomstige situatie (bron: Stijnvandenboogaard Architecture – Scheveningseveer impressies).

2.3 VIGERENDE BESTEMMINGSPLANNEN

Ter plaatse van de projectlocatie gelden de volgende bestemmingsplannen:

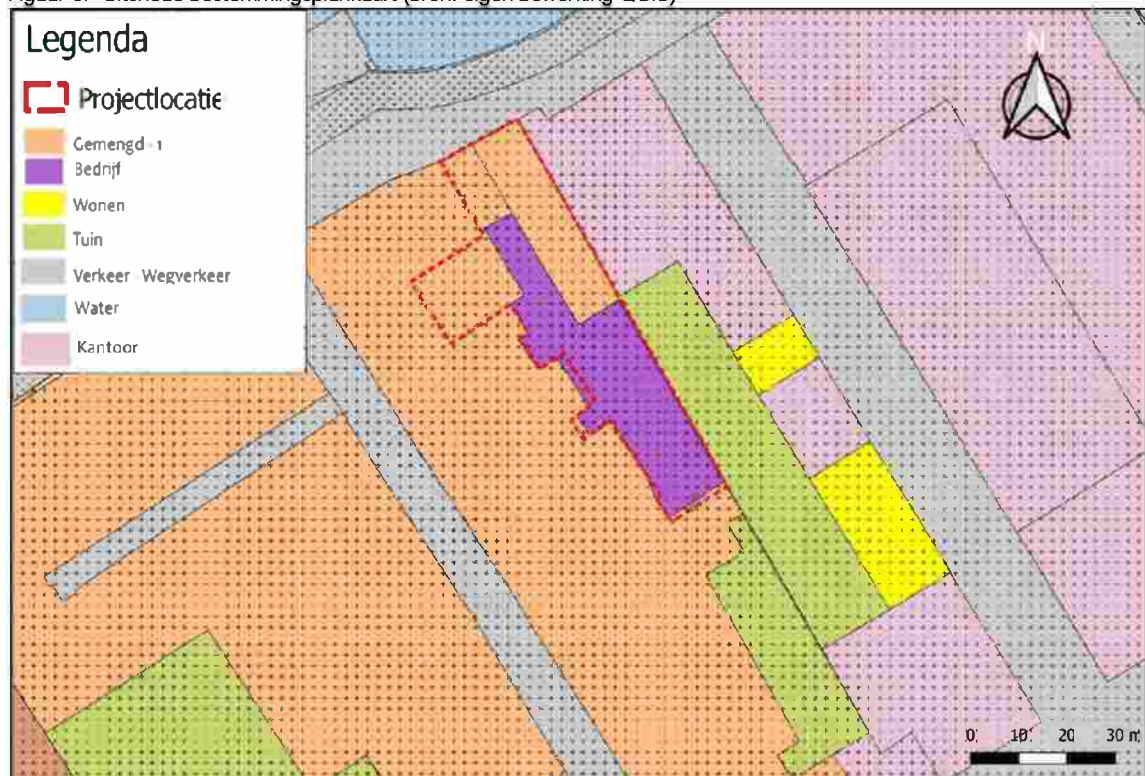
- Bestemmingsplan “St. Jacobskerk e.o.”, vastgesteld door de gemeenteraad 's-Gravenhage op 17 oktober 2013
- Parapluherziening (fiets)parkeren, vastgesteld door de gemeenteraad 's-Gravenhage op 20 september 2018
- Parapluherziening Staat van Bedrijfsactiviteiten, vastgesteld door de gemeenteraad 's-Gravenhage op 20 december 2018
- Parapluherziening Flitsbezorging, vastgesteld door de gemeenteraad 's-Gravenhage op 1 december 2022

2.3.1 Bestemmingsplan “St. Jacobskerk e.o.”

Ter plaatse van het projectgebied is het bestemmingsplan “St. Jacobskerk e.o.” van kracht. Dit plan is op 17 oktober 2013 vastgesteld door de gemeenteraad van 's-Gravenhage. De projectlocatie heeft de bestemmingen ‘Gemengd - 1’ en ‘Bedrijf’, met de dubbelbestemmingen ‘Waarde – Archeologie 1’ en ‘Waarde – Cultuurhistorie’. Daarnaast geldt de bouwaanduiding ‘onderdoorgang’.

De projectlocatie kent verschillende bouwvlakken met verschillende bouwhoogtes, variërend tussen 4 meter en 14 meter en een goothoogte variërend tussen 6,5 meter en 12,5 meter. Figuur 8 bevat een uitsnede van de verbeelding behorende bij het bestemmingsplan. Vervolgens worden de relevante bepalingen uit de regels weergegeven, voor zover relevant voor de ontwikkeling en daarmee niet limitatief.

Figuur 6. Uitsnede bestemmingsplankaart (bron: eigen bewerking QGIS)

Figuur 7. Toekomstige bestemmingsplansituatie (bron: Stijnvandenboogaard Architecture).

Artikel 3 Bedrijf

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor bedrijfsmatige activiteiten ten behoeve van bedrijven in de categorieën A en B van de bij dit bestemmingsplan behorende 'Staat van inrichtingen bedrijven functiemenging' als opgenomen in Bijlage 9 van de regels, met uitzondering van inrichtingen als bedoeld in artikel 41, derde lid, van de Wet geluidhinder, inrichtingen als bedoeld in artikel 4, vijfde lid, van het Besluit externe veiligheid inrichtingen en garagebedrijven, een en ander met de daarbij behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouw zijnde, wegen, groen, water en overige voorzieningen.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

- a. de gebouwen dienen binnen het aangegeven bestemmingsvlak/bouwvlak te worden gebouwd;
- b. de hoogte van gebouwen mag niet meer bedragen dan op de plankaart staat aangegeven;
- c. volledige beneden peil gelegen bebouwing mag uit niet meer dan een laag bestaan.

3.2.2 bouwwerken geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

- a. de hoogte van bouwwerken geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 4 m;
- b. in afwijking van het gestelde onder a. mag de hoogte van erf- en/of terreinafscheidingen, voor zover deze zich voor de voorgevel en het verlengde daarvan bevinden, niet meer dan 1 m bedragen; de hoogte van erf- en/of terreinafscheidingen achter de voorgevel of het verlengde daarvan mag niet meer dan 2 m bedragen.

3.3 Nadere eisen

Het bevoegd gezag kan nadere regels stellen ten aanzien van de situering en/of afmetingen van gebouwen, indien dat noodzakelijk is:

- a. ter voorkoming van onevenredige aantasting van de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en gebouwen;
- b. voor een verantwoorde stedenbouwkundige inpassing en ter waarborging van de stedenbouwkundige kwaliteit;
- c. in verband met de verkeersveiligheid.

3.4 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan afwijking verlenen van:

- a. lid 3.2.1, onder b. ten behoeve van het verschuiven van de door hoogtegrenzen omkaderde vlakken met maximaal 3 m, met dien verstande dat de totale oppervlakte van alle door hoogtegrenzen omkaderde vlakken ongewijzigd dient te blijven;
- b. lid 3.2.2, onder c. ten behoeve van hekwerken tot een maximumhoogte van 3 m, indien zulks noodzakelijk is voor de beveiliging van een perceel.

3.5 Specifieke gebruiksregels

- a. detailhandel is toegestaan als ondergeschikte nevenactiviteit in ter plaatse vervaardigde, bewerkte of herstellende goederen;
- b. binnen een bestemmingsvlak zijn uitsluitend niet zelfstandige kantoren toegestaan.

Artikel 6 Gemengd -1

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Gemengd - 1' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. detailhandel;
- b. dienstverlening;
- c. horeca "licht";
- d. maatschappelijk waaronder wordt verstaan gezondheidszorg, praktijkruimten, kinderopvang, openbare dienstverlening, verenigingsleven en welzijnsinstellingen;
- e. wonen;
- f. hotel;
- g. sport, waaronder wordt begrepen fitnessruimten;
- h. kantoor,

een en ander met de daarbij behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouw zijnde, wegen, groen, water en overige voorzieningen.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

- a. de gebouwen moeten zich bevinden binnen het aangegeven bebouwingsvlak;
- b. de hoogte van gebouwen mag niet meer bedragen dan op de plankaart staat aangegeven;
- c. volledige beneden peil gelegen bebouwing mag uit niet meer dan een laag bestaan;
- d. ter plaatse van de aanduiding "parkeergarage" [pg] mag een ondergrondse parkeervoorziening worden gebouwd. Deze dient met uitzondering van in- en/of uitritten, toegangsportalen voor voetgangers, ontluchtingsmiddelen en soortgelijke bouwwerken, beneden peil te worden aangelegd;

- e. ter plaatse van de aanduiding "onderdoorgang" [ond] dient een onderdoorgang ter breedte van de aanduiding in stand te worden gehouden en mag geen bebouwing worden opgericht tot de onderkant van de vloer van de eerste verdieping.

6.2.2 bouwwerken geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

- a. de hoogte van bouwwerken geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 3 m;
- b. in afwijking van het gestelde onder a. mag de hoogte van erf- en/of terreinafscheidingen, voor zover deze zich voor de voorgevel en het verlengde daarvan bevinden, niet meer dan 1 m bedragen; de hoogte van erf- en/of terreinafscheidingen achter de voorgevel of het verlengde daarvan mag niet meer dan 2 m bedragen.

6.3 Nadere eisen

Het bevoegd gezag kan nadere regels stellen ten aanzien van:

- a. de situering en/of vormgeving van gebouwen, met name ten aanzien van hierdoor optredende gevolgen voor wat betreft de bezonning en windhinder, alsmede in verband met de uitwerking ervan op de historische binnenstad;
- b. de situering van in- en/of uitritten van parkeergarages en de situering van expedities.
- c.

6.4 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan afwijken toestaan van lid 6.2.1, onder b. ten behoeve van het verschuiven van de door hoogtegrenzen omkaderde vlakken met maximaal 3 m, met dien verstande dat de totale oppervlakte van alle door hoogtegrenzen omkaderde vlakken ongewijzigd dient te blijven.

6.5 Specifieke gebruiksregels

- a. In maximaal 20% van het aantal panden binnen een aaneengesloten bestemmingsvlak binnen deze bestemming mag op de begane grond een horeca-inrichting in de categorie "licht" gevestigd worden;
- b. horeca-inrichtingen in de categorie "middelzwaar" en "zwaar" aanwezig ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan, blijven toegestaan, waarbij de categorie-indeling van een vestiging niet verzwaard mag worden;
- c. ter plaatse van de functie-aanduiding "horeca middelzwaar" [$h \geq 2$] is horeca in de categorie "middelzwaar" toegestaan;
- d. ter plaatse van de functie-aanduiding "horeca zwaar" [$h \geq 3$] is horeca in de categorie "zwaar" toegestaan;
- e. de functies wonen, hotel, sport, maatschappelijk en kantoren zijn uitsluitend toegestaan op de verdiepingen;
- f. het totale bruto-vloeroppervlak ten behoeve van dienstverlening mag per vestiging niet meer bedragen dan 500 m²;
- g. het totale bruto-vloeroppervlak ten behoeve van kantoren mag per vestiging niet meer bedragen dan 250 m²;
- h. jeugd-, kinder- en buitenschoolse opvang dient te voldoen aan de criteria genoemd in de beleidsnota 'Ruimtelijke implementatie kindercentra in Den Haag' (RIS085329);
- i. jeugd-, kinder- en buitenschoolse opvang dient te voldoen aan de criteria genoemd in de Wet geluidhinder.

6.6 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan op grond van het horecabeleid afwijken van het in lid 6.5 onder a. genoemde percentage ten behoeve van een horeca-inrichting als bedoeld in categorie "licht", mits daarmee het percentage van 20% horeca-vestigingen binnen alle bestemmingsvlakken in GD-1, niet wordt overschreden.

Toets aan bestemmingsplan "St. Jacobskerk e.o."

De beoogde ontwikkeling omvat de realisatie van twee panden (het hoofdgebouw en de bebouwing op het binnenterrein) met daarin 19 wooneenheden (bestaande uit 9 appartementen, 8 stadswoningen en 2 aparte stadswoningen), een commerciële ruimte met een winkelfunctie en parkeervoorzieningen in een half verdiepte parkeergarage.

Het hoofdgebouw bestaat uit vier verdiepingen met een dakopbouw en heeft een bouwhoogte van circa 17 meter. In het hoofdgebouw is op de begane grond de commerciële ruimte met winkelfunctie beoogd. De verdiepingen en de dakopbouw zijn bedoeld voor de woningen.

De bebouwing op het binnenterrein bestaat uit drie verdiepingen en heeft een bouwhoogte van circa 11 meter. Op het binnenterrein wordt een half verdiepte parkeergarage gerealiseerd, waarboven de woningen zijn beoogd.

Bestemming Gemengd - 1

De beoogde ontwikkeling wordt deels binnen de bestemming 'Gemengd – 1' gerealiseerd. Binnen de bestemming 'Gemengd – 1' zijn de functies detailhandel (winkelfunctie) en wonen wel toegestaan, zie hiervoor bovenstaand kader (*artikel 6 Gemengd – 1*).

De maximaal toegestane bouwhoogte binnen de verschillende bouwvlakken bedraagt tussen de 4 en 14 meter. De beoogde ontwikkeling (hoofdgebouw) heeft een bouwhoogte van circa 17 meter. Hierdoor vindt een overschrijding plaats van de maximaal toelaatbare bouwhoogte (en goothoogte).

Daarnaast geldt binnen de bestemming 'Gemengd – 1' deels de bouwaanduiding 'onderdoorgang'. Door de uitvoering van de beoogde ontwikkeling zal de huidige onderdoorgang niet behouden blijven. De onderdoorgang wordt verplaatst naar de andere zijde. Doordat ter plaatse van de bouwaanduiding 'onderdoorgang' de onderdoorgang niet in stand wordt gehouden, is het plan in strijd met de regels uit het geldende bestemmingsplan.

Zoals reeds benoemd is een half verdiepte parkeergarage beoogd. De half verdiepte parkeergarage wordt (deels) gerealiseerd binnen de bestemming 'Gemengd – 1'. Binnen de bestemming 'Gemengd – 1' is geen mogelijkheid opgenomen voor een half verdiepte parkeergarage. Hierdoor is de beoogde half verdiepte parkeergarage in strijd met de regels uit het geldende bestemmingsplan.

Bestemming Bedrijf

De beoogde ontwikkeling wordt deels binnen de bestemming 'Bedrijf' gerealiseerd. Binnen de bestemming is de functie wonen niet toegestaan, zie hiervoor bovenstaand kader (*artikel 3 Bedrijf*). Hierdoor zijn de woningen in strijd met de bedrijfsbestemming.

De maximaal toegestane bouwhoogte binnen de verschillende bouwvlakken bedraagt tussen de 4 en 10 meter. De beoogde ontwikkeling (bebouwing binnenterrein) heeft een bouwhoogte van circa 11 meter. Hierdoor vindt een overschrijding plaats van de maximale toelaatbare bouwhoogte (en goothoogte). Voorts is niet altijd sprake van een bebouwingsvlak.

De half verdiepte parkeergarage wordt ook (deels) gerealiseerd binnen de bestemming 'Bedrijf'. Binnen de bestemming 'Bedrijf' is geen mogelijkheid opgenomen voor een half verdiepte parkeergarage. Hierdoor is de beoogde half verdiepte parkeergarage in strijd met de regels uit het geldende bestemmingsplan.

Overzicht

In onderstaande tabel is een kort overzicht weergegeven van de strijdigheden met het bestemmingsplan "St. Jacobskerk e.o."

Tabel 1. Overzicht strijdigheden bestemmingsplan "St. Jacobskerk e.o."

	'Gemengd – 1'	Bedrijf
Functie	De beoogde functies in het hoofdgebouw (detailhandel (winkel)functie) en wonen) zijn <u>wel</u> toegestaan binnen de bestemming 'Gemengd – 1'.	De beoogde functie (wonen) op het binnenterrein is <u>niet</u> toegestaan binnen de bestemming 'Bedrijf'.
Bouwhoogte/goothoogte en bebouwingsvlakken	De beoogde bouwhoogte van het hoofdgebouw heeft een bouwhoogte van circa 17 meter. De toegestane bouwhoogte/goothoogte wordt <u>wel</u> overschreden door de realisatie van het hoofdgebouw.	De beoogde bouwhoogte van het de bebouwing op het binnenterrein heeft een bouwhoogte van circa 14 meter. Voorts is niet altijd sprake van een bebouwingsvlak. De toegestane bouwhoogte/goothoogte en bebouwingsvlakken worden <u>wel</u> overschreden door de realisatie van de bebouwing op het binnen terrein.
Onderdoorgang	De huidige onderdoorgang blijft niet behouden. De toekomstige onderdoorgang wordt gerealiseerd	Niet van toepassing.

	buiten de bouwaanduiding 'onderdoorgang' en binnen de bestemming 'Gemengd – 1'. Binnen de bestemming 'Gemengd – 1' is de onderdoorgang <u>niet</u> toegestaan.	
Parkeergarage	De beoogde half verdiepte parkeerkelder is <u>niet</u> toegestaan binnen de bestemming 'Gemengd – 1'.	De beoogde half verdiepte parkeerkelder is <u>niet</u> toegestaan binnen de bestemming 'Bedrijf'.

Om de genoemde strijdigheden weg te nemen en de beoogde ontwikkeling planologisch mogelijk te maken, wordt een procedure doorlopen aan de hand van een omgevingsvergunning 'planologisch strijdig gebruik'.

2.3.2 Bestemmingsplan "Parapluherziening (fiets)parkeren"

Naast het bestemmingsplan "St. Jacobskerk e.o." is het bestemmingsplan "Parapluherziening (fiets)parkeren" geldend. Dit bestemmingsplan is op 20 september 2018 vastgesteld door de gemeenteraad van Den Haag. Het doel van dit bestemmingsplan is de geldende bestemmingsplannen aan te vullen met een (volledige) parkeerregeling, zodat bij de toetsing van omgevingsvergunningen aan het bestemmingsplan ook het aspect verkeer- en parkeren betrokken kan worden. Daarnaast wordt middels dit bestemmingsplan het meest recente parkeerbeleid en beleidsregel Fietsparkeernormen in alle digitale Haagse bestemmingsplannen geborgd, zodat omgevingsvergunningen worden getoetst aan het meest actuele beleid.

Toetsing aan bestemmingsplan "Parapluherziening (fiets)parkeren"

Op het aspect verkeer- en parkeren wordt nader ingegaan in paragraaf 4.3 van voorliggende ruimtelijke onderbouwing.

2.3.3 Bestemmingsplan "Parapluherziening Staat van Bedrijfsactiviteiten"

Het bestemmingsplan 'Parapluherziening Staat van Bedrijfsactiviteiten' is vastgesteld op 20 december 2020 door de gemeente Den Haag. De staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging alsmede de Staat van bedrijfsactiviteiten op bedrijventerreinen worden als bijlage in planregels opgenomen in veel Haagse bestemmingsplannen en beheersverordening. In combinatie met de planregels kan op basis van deze staten worden geconcludeerd of een bepaald type bedrijf is toegestaan. In een aantal bestemmingsplannen en beheersverordeningen zijn in de Staat van bedrijfsactiviteiten scholen, supermarkten en bioscopen opgenomen. De gemeente is echter van oordeel dat dit geen bedrijven zijn en derhalve niet toegestaan zijn binnen een bedrijfsbestemming. Dit leidt tot onduidelijkheden omtrent de toetsing van omgevingsvergunningen, waardoor desbetreffend paraplubestemmingsplan is opgesteld.

Toetsing aan bestemmingsplan "Parapluherziening Staat van Bedrijfsactiviteiten"

De projectlocatie kent deels de bestemming 'Bedrijf'. De voor 'Bedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor bedrijfsmatige activiteiten ten behoeve van bedrijven in de categorieën A en B. De beoogde ontwikkeling bestaat uit 19 wooneenheden, een commerciële ruimte en een half verdiepte parkeergarage. De commerciële ruimte is bedoeld voor een winkel. Beide functies zijn op basis van het geldende bestemmingsplan reeds toegestaan.

2.3.4 Bestemmingsplan "Parapluherziening Flitsbezorging"

De aanleiding van dit bestemmingsplan "Parapluherziening Flitsbezorging" is de opkomst van zogenaamde flitsbezorgdiensten in Den Haag en de daarmee samenhangende specifieke bedrijfsvoering. Het bestemmingsplan "Parapluherziening Flitsbezorging" is op 1 december 2022 vastgesteld door de gemeenteraad van Den Haag. Het concept van flits bezorgdiensten is gebaseerd op een snelle levering van boodschappen aan klanten die online bestellen. De producten worden vanuit strategisch gelegen

kleinschalige distributiecentra veelal per elektrische fiets of scooter binnen 15 minuten bij de klant bezorgd. Omdat flitsbezorging juridisch gezien onder detailhandel kan worden gegroepeerd, maar ruimtelijk en functioneel niet past binnen de hoofdwinkelstructuur, is een parapluherziening vereist. Het doel van de parapluherziening is het reguleren van de vestiging van nieuwe flitsbezorgdiensten via ruimtelijke besluitvorming, namelijk door het opstellen van planregels gericht op het weren van flitsbezorging uit de Haagse hoofdwinkelstructuur en de gedeeltelijke herziening van een aantal bestemmingsplannen.

Toetsing aan bestemmingsplan “Parapluherziening Flitsbezorging”

Flitsbezorgdiensten maken op dit moment geen onderdeel uit van de beoogde ontwikkeling, waardoor niet nader op dit bestemmingsplan wordt ingegaan.

3 RUIMTELIJK BELEID

3.1 RIJKSBELEID

3.1.1 Nationale Omgevingsvisie

Per 11 september 2020 is de Nationale Omgevingsvisie vastgesteld. Hierin zijn de kaders van het nieuwe rijksbeleid opgenomen. Deze Omgevingsvisie vervangt de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012). De NOVI is een instrument van de nieuwe Omgevingswet en loopt vooruit op de inwerkingtreding van die wet. Vanwege het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet komt de NOVI als structuurvisie uit onder de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Zodra de Omgevingswet in werking is getreden, zal deze structuurvisie gelden als de Nationale Omgevingsvisie, zoals in de nieuwe wet bedoeld.

In de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) wordt door het Rijk een langetermijnvisie gegeven op de toekomstige ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. De NOVI bestaat uit een visie, toelichting en uitvoeringsagenda. De combinatie van deze drie documenten zorgt voor een toetsing die leidt tot nationale strategische keuzes en gebiedsgericht maatwerk.

Figuur 8. Afwegen met de NOVI. Bron: Nationale Omgevingsvisie.

De NOVI beschrijft een toekomstperspectief met de ambities: wat willen we bereiken? Vervolgens worden de 21 nationale belangen in de fysieke leefomgeving en de daaruit voortkomende opgaven beschreven. Die opgaven zijn in feite het verschil tussen de ambitie en de huidige situatie en verwachte ontwikkelingen.

De vier prioriteiten

De Uitvoeringsagenda beschrijft de vier prioriteiten. De opgaven uit de toelichting kunnen veelal niet apart van elkaar worden aangepakt. Als een samenhangende, integrale aanpak nodig is, over de sectoren heen, vraagt dit een andere inzet. De samenhang tussen opgaven manifesteert zich rond vier prioriteiten.

1. *Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie*
2. *Duurzaam economisch groeipotentieel*
3. *Sterke en gezonde steden en regio's*
4. *Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied*

Drie afwegingsprincipes

Het doel van de Omgevingswet is het bereiken van een balans tussen: '(a) het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit en (b) doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften'. Beschermen en ontwikkelen sluiten elkaar niet per definitie uit en kunnen elkaar zelfs versterken. Echter, gaan beschermen en ontwikkelen niet altijd en overal zonder meer samen en zijn soms echt onverenigbaar. Een optimale balans tussen deze twee vergt steeds een zorgvuldige afweging en prioritering van ongelijksoortige belangen. Om dit afwegingsproces en de omgeving inclusieve benadering richting te geven, is in de NOVI een drietal afwegingsprincipes geformuleerd:

1. *Combineren boven enkelvoudig*
2. *Kenmerken & identiteit*
3. *Afwentelen voorkomen*

3.1.1.1 Relatie tot ontwikkeling

In de nationale omgevingsvisie zijn, zoals reeds aangegeven, nationale belangen omschreven. In onderhavig plan wordt rekening gehouden met de gestelde belangen. Met name aan het belang '*Waarborgen en bevorderen van een gezonde en veilige leefomgeving*' en het belang '*Zorg dragen voor een woningvoorraad die aansluit op de woonbehoefte*' is in het plan invulling gegeven. De opgave veiligheid en gezondheid van de leefomgeving is gericht op het naar een verwaarloosbaar niveau krijgen van de negatieve omgevingsaspecten op onze gezondheid in 2040. In deze ruimtelijke onderbouwing zijn de omgevingsaspecten beoordeeld en is vastgesteld op welke wijze deze de gezondheid van mensen beïnvloedt. In het plan is nadrukkelijk invulling gegeven aan dit belang.

Daarnaast wordt rekening gehouden met belang '*Zorg dragen voor een woningvoorraad die aansluit op de woonbehoeften*'. De opgave bij dit belang is het behouden van een goede kwaliteit van de woningvoorraad en de toename van het aantal huishoudens vraagt om een groei van de woningvoorraad in een fijne en leefbare omgeving. De beoogde ontwikkeling voorziet in 19 wooneenheden, commerciële ruimte en parkeervoorzieningen waarmee een bijdrage wordt gegeven aan de woonbehoefte en invulling wordt gegeven aan belang 5.

3.1.1.2 Conclusie

De beoogde ontwikkeling draagt bij aan de nationale belangen uit de NOVI.

3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) geeft de juridische kaders die nodig zijn om het vigerend ruimtelijk rijksbeleid te borgen en legt daarmee nationale ruimtelijke belangen vast. De ruimtelijke onderwerpen van nationaal belang zijn daardoor beperkt. Het bevat regels die de beleidsruimte van andere overheden ten aanzien van de inhoud van ruimtelijke plannen inperken, daar waar nationale belangen dat noodzakelijk maken. In hoofdstuk 2 van het Barro is, om de nationale belangen te beschermen per onderwerp (één onderwerp per titel) aangegeven welke beperkingen er per welk (ruimtelijk) gebied gelden.

3.1.2.1 Relatie tot ontwikkeling

Geen van de onderwerpen uit het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening is van toepassing op voorliggend project.

3.1.2.2 Conclusie

Het Barro legt geen restricties op voor de locatie waar de ontwikkeling wordt voorzien.

3.1.3 Besluit ruimtelijke ordening (Bro)

Het Bro stelt vanuit de Rijksverantwoordelijkheid voor een goed systeem van ruimtelijke ordening juridische kaders aan de processen van ruimtelijke belangenafweging en besluitvorming bij de verschillende overheden. Onderwerpen zoals Ladder voor duurzame verstedelijking en de proceseisen voor goed ontwerp, aandacht voor de waterhuishouding (watertoets), het milieu en het cultureel erfgoed zijn allen geborgd in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

De Ladder voor duurzame verstedelijking (hierna: de Ladder) is als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) opgenomen. Het doel van de Ladder is een goede ruimtelijke ordening in de vorm van een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Met de Ladder wordt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten nagestreefd.

Wettelijk kader

De Ladder voor duurzame verstedelijking is verankerd in het Bro. Artikel 1.1.1 definieert relevante begrippen:

- Bestaand stedelijk gebied: bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur.
- Stedelijke ontwikkeling: ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.

Artikel 3.1.6 van het Bro:

- Lid 2: de toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.
- Lid 3: indien in een bestemmingsplan als bedoeld in het tweede lid toepassing is gegeven aan artikel 3.1.6, eerste lid, onder a of b, van de wet kan bij dat bestemmingsplan worden bepaald dat de beschrijving van de behoefte aan een nieuwe stedelijke ontwikkeling en een motivering als bedoeld in het tweede lid eerst wordt opgenomen in de toelichting bij het wijziging- of het uitwerkingsplan als bedoeld in dat artikel.
- Lid 4: een onderzoek naar de behoefte als bedoeld in het tweede lid, in het geval dat het bestemmingsplan als bedoeld in het tweede lid, ziet op de vestiging van een dienst als bedoeld in artikel 1 van de Dienstenwet en dit onderzoek betrekking heeft op de economische behoefte, de marktvraag of de beoordeling van de mogelijke actuele economische gevolgen van die vestiging, slechts tot doel na te gaan of de vestiging aan een dienst in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

Toelichting op gebruik

De Ladder is in de Nota van Toelichting (Stb. 2017, 182) gemotiveerd: "Zowel voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen binnen als buiten bestaand stedelijk gebied moet de behoefte worden beschreven. Uitgangspunt is dat met het oog op een zorgvuldig ruimtegebruik, een nieuwe stedelijke ontwikkeling in beginsel in bestaand stedelijk gebied wordt gerealiseerd. Indien de nieuwe stedelijke ontwikkeling voorzien wordt buiten het bestaand stedelijk gebied, dient dat nadrukkelijk te worden gemotiveerd in de toelichting. Tevens wordt de mogelijkheid geboden in het derde lid, om de toepassing van de Ladder door te schuiven naar het uitwerkings- of wijzigingsplan. De verwachting is dat de Ladder hierdoor beter hanteerbaar zal zijn, beter aansluit bij het geheel aan vereisten aan een toelichting bij bestemmingsplannen en tot minder onderzoek lasten zal leiden.

3.1.3.1 Relatie tot ontwikkeling

Volgens de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724) is een ontwikkeling die voorziet in meer dan 11 woningen, in beginsel aan te merken als een stedelijke ontwikkeling in de zin van artikel 1.1.1, eerste lid, onder i Bro.

De ontwikkeling betreft de realisatie van 19 wooneenheden, commerciële ruimte en een half verdiepte parkeergarage en kan daarmee gelet op de aard en omvang van de planologische wijziging, worden getypeerd als een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro. In het kader van de Ladder voor duurzame verstedelijking, dient de behoefte aan de ontwikkeling te worden aangetoond.

De woningbouwontwikkeling voegt ten opzichte van de huidige situatie 16 wooneenheden toe (in de huidige situatie is sprake van 3 woningen) en is daarmee aan te merken als een stedelijke ontwikkeling. Nut en noodzaak is middels de beleidsscan aangetoond in hoofdstuk 3 van deze ruimtelijke onderbouwing.

Met oog op zorgvuldig ruimtegebruik is de inpasbaarheid van het project aangetoond in hoofdstuk 4 Omgevingsaspecten.

3.1.3.2 Conclusie

De Ladder voor duurzame verstedelijking dient doorlopen te worden. In de opvolgende paragrafen zal de behoefte aangetoond worden. De beoogde ontwikkeling belemmert de bepalingen uit het Bro niet.

3.2 PROVINCIAAL BELEID

3.2.1 Omgevingsvisie Zuid-Holland (geconsolideerde versie 2023)

In de Omgevingsvisie is al het bestaande provinciale beleid voor de fysieke leefomgeving samengevoegd in een Omgevingsvisie en Omgevingsverordening. De provincie wil met haar Omgevingsvisie een uitnodigend perspectief bieden, zonder een beoogde eindsituatie te schetsen. Daarom is geen eindbeeld voor 2030 of 2050 opgenomen, maar de maatschappelijke opgaven zijn vertaald in ambities.

De provincie heeft hiervoor 7 vernieuwingsambities geformuleerd. Deze ambities dienen als stip op de horizon:

1. Samen werken aan Zuid-Holland: inwoners, organisaties en bedrijven in een vroeg stadium betrekken bij besluiten;
2. Bereikbaar Zuid-Holland: efficiënt, veilig en duurzaam over weg, water en spoor;
3. Schone energie voor iedereen: op zoek naar schone energie, haalbaar en betaalbaar voor iedereen;
4. Een concurrerend Zuid-Holland; diversiteit, de economische kracht van Zuid-Holland;
5. Versterken natuur in Zuid-Holland; een aantrekkelijk landelijk gebied draagt bij aan de kwaliteit van de leefomgeving;
6. Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland: versnellen van de woningbouw met behoud van ruimtelijke en sociale kwaliteit;
7. Gezond en veilig Zuid-Holland: beschermen en bevorderen van gezonde, veilige leefomgeving.

Deze nevenschikte ambities staan niet op zichzelf. Ze zijn geworteld in historie, ligging en economische structuur van Zuid-Holland en gekoppeld aan de strategische uitdagingen waar de regio voor staat. De ambities zijn de kaders waarbinnen de provincie ruimte geeft. Die ruimte kan per opgave verschillen. Door in te zetten op de zeven ambities, draagt Zuid-Holland bij aan een betere leefomgeving in de provincie.

Beleid ruimte kwaliteit

De inzet van de provincie is dat ruimtelijke ontwikkelingen bijdragen aan behoud en versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Het ruimtelijk kwaliteitsbeeld bestaat uit een viertal kwaliteitskaarten, samengevat in één integrale kwaliteitskaart, bijbehorende richtpunten en een aantal bepalingen in de verordening ('handelingskader ruimtelijke kwaliteit'). De kwaliteitskaart en de richtpunten geven richting aan de interpretatie van ruimtelijke kwaliteit.

Om te kunnen bepalen of een ruimtelijke ontwikkeling passend is, is vooral de ruimtelijke impact van belang. Daarbij hanteert de provincie met het oog op de wisselwerking tussen gebiedskwaliteiten en ontwikkelingen de volgende uitgangspunten:

- De aard en schaal van een gebied bepalen of een ontwikkeling in meer of mindere mate passend is. In een agrarisch gebied passen stedelijke functies als woonwijken of bedrijventerreinen niet bij de aard en zijn daarmee gebiedsvreemd. De schaal van een gebied ('korrelgrootte') bepaalt of een ontwikkeling al dan niet past bij die schaal. Het 'laadvermogen' van een coulisselandschap is immers anders dan dat van een open veenweidepolder.
- Een ontwikkeling die past bij de schaal en aard van een gebied heeft in beginsel weinig ruimtelijke impact op gebiedskwaliteiten en vraagt daarom weinig tot geen provinciale betrokkenheid.

- Hoe meer een ontwikkeling afwijkt van de aard en schaal van een gebied, des te groter is in beginsel de ruimtelijke impact van nieuwe ontwikkelingen en des te eerder raken ze provinciale doelen of belangen. Dit geldt eveneens naarmate de kwaliteit van een gebied bijzonder of kwetsbaar is.

De gebiedsprofielen ruimtelijke kwaliteit bieden handvatten om te bepalen hoe groot de ruimtelijke impact in specifieke gevallen is. In dit licht wordt onderscheid gemaakt in drie soorten ontwikkeling: inpassing, aanpassing en transformatie.

Inpassing

Dit betreft een gebiedseigen ontwikkeling, passend bij de schaal en aard van het landschap. Een voorbeeld hiervan is de uitbreiding van een agrarisch bedrijf in het buitengebied of de herstructurering van een woonbuurt. Bij inpassing veranderen bestaande structuren en kwaliteiten niet tot nauwelijks. De rol van de provincie is hier in principe beperkt, behalve in gebieden met bijzondere kwaliteit. Uitgangspunt is dat bij inpassing een ontwikkeling volledig past binnen de richtpunten.

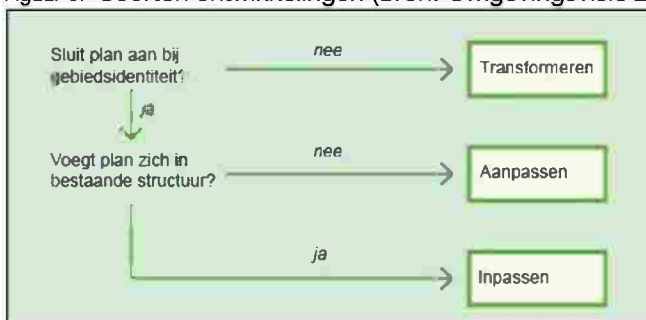
Aanpassing

Dit betreft een ontwikkeling die niet past bij de aard of de schaal van een gebied en daarmee niet geheel past binnen de richtpunten. Voorbeelden zijn een beperkt aantal nieuwe woningen in het buitengebied, een nieuw landgoed en de verbreding van een provinciale weg. De rol van de provincie zal zich, afhankelijk van het type gebied en het type ontwikkeling, vooral richten op het toewerken naar een kwalitatief optimaal resultaat. Ontwerptimalisaties, inpassingsmaatregelen of aanvullende ruimtelijke maatregelen zijn nodig om de ruimtelijke kwaliteit te behouden of te verbeteren.

Transformatie

Bij transformatie gaat het om een verandering van een gebied van dusdanige aard en omvang dat een nieuw landschap of stedelijk gebied ontstaat. De ontwikkeling past niet bij de aard en schaal van het gebied. Dit is bijvoorbeeld het geval bij uitleglocaties voor woningbouw en bedrijventerrein of de aanleg van grootschalige recreatiegebieden. Bij transformatieopgaven is bijna altijd een provinciaal doel of belang in het geding en zal de betrokkenheid van de provincie zich richten op een actieve behartiging van provinciale doelen en een kwalitatief optimaal resultaat. Gelet op de verandering van het gebied is het reëel om aan te nemen dat niet aan alle richtpunten kan worden voldaan, maar dat door middel van een nieuw integraal ontwerp er een nieuwe ruimtelijke kwaliteit ontstaat. Ook hierbij kunnen ontwerptimalisaties, inpassingsmaatregelen of aanvullende ruimtelijke maatregelen nodig zijn om de ruimtelijke kwaliteit te behouden of te verbeteren.

Figuur 9. Soorten ontwikkelingen (bron: Omgevingsvisie Zuid-Holland)

De gebiedsprofielen ruimtelijke kwaliteit vormen een uitwerking van de kwaliteitskaart en de richtpunten op gebiedsniveau, en zijn opgesteld in samenwerking met regionale partijen. Ze bieden een gebied specifieke handreiking voor het omgaan met ruimtelijke kwaliteit bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Naast het generieke kwaliteitsbeeld, dat geldt voor de gehele provincie, wordt een tweetal beschermingscategorieën onderscheiden, waar onder voorwaarden van ruimtelijke kwaliteit ook ontwikkelingen mogelijk zijn, maar waar vanwege de kwetsbaarheid of bijzonderheid extra voorwaarden van toepassing zijn.

3.2.1.1 Relatie tot ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling wordt hieronder getoetst aan de provinciale vernieuwingsambities inzake de ruimtelijke kwaliteit.

Provinciale vernieuwingsambities

De voorgenomen ontwikkeling levert met de realisatie van 19 wooneenheden, commerciële ruimte en parkeervoorzieningen een bijdrage aan de ambitie 'Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland: versnellen van de woningbouw met behoud van de ruimtelijke en sociale kwaliteit'.

Met het toevoegen van woningen wordt bijdragen aan het versnellen van de woningbouwopgave, waarbij tegelijkertijd de ruimtelijke en sociale kwaliteit behouden blijft, dan wel wordt versterkt.

Beleid ruimtelijke kwaliteit

De voorgenomen ontwikkeling is aan te merken als het type *inpassing*. De projectlocatie ligt in beschermd stadsgezicht, mede hierdoor wordt uitgegaan van de bestaande bebouwingstypologie: een gesloten bouwblok met hoofdbebouwing aan het Scheveningseveer en (lagere) bebouwing op het achtergelegen binnenterrein, dat in maat en schaal ondergeschikt is aan de hoofdbebouwing. Het uitgangspunt is dat de hoofdbebouwing voldoet aan de karakteristieken van de historische binnenstadbebouwing.

In onderstaande tabel 1 heeft de toets van de ontwikkeling aan de kwaliteitskaarten plaatsgevonden. De weergegeven richtpunten vormen (in meer of mindere mate) de randvoorwaarden bij nadere uitwerking van het plan.

Tabel 2. Toets aan de kwaliteitskaarten behorende bij de Omgevingsvisie Zuid-Holland.

Kwaliteitskaart	Gebied	Richtpunten
Laag van de ondergrond	Kustcomplex	<p>Richtpunten kustcomplex:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ontwikkelingen versterken en gebruiken waar mogelijk de natuurlijke dynamiek en omstandigheden van de kust (duinen, strand en voordelta/voeroever).• Ontwikkeling houden het verschil herkenbaar tussen 'hoog en droog' en 'laag en nat' en bouwen voort op de parallelle kuststructuur.• Veiligheidsmaatregelen zijn mede gericht op het versterken van het natuurlijke kustkarakter. <p><u>Relatie tot ontwikkeling</u></p> <p>In onderhavig geval geen sprake van een natuurlijke dynamiek met de kust, waardoor het eerste richtpunt niet relevant. Ten aanzien van de overige twee richtpunten wordt de toekomstige bebouwing in lijn gebracht met de huidige karakteristieken van de historische binnenstadbebouwing. Hiermee wordt het huidige karakter voorgezet.</p>
Laag van de cultuur- en natuurlandschappen	n.v.t.	n.v.t.
Laag van de stedelijke occupatie	Steden en dorpen	<p>Richtpunten steden en dorpen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ontwikkelingen dragen bij aan de karakteristieke kenmerken/identiteit van stad, kern of dorp.• Hoogteaccenten (waaronder hoogbouw) vallen zoveel mogelijk samen met centra (zwaartepunten) en interactiemilieus in de stedelijke structuur.• Daar waar hoogbouw niet samenvalt met "zwaartepunten" in de stedelijke structuur geeft een beeldkwaliteitsparagraaf inzicht in de effecten, invloed en aanvaardbaarheid van hoogbouw op de (wijde) omgeving.• Ontwikkelingen dragen bij aan versterking van de stedelijke groen- en waterstructuur.

	Plangebied	<ul style="list-style-type: none"> • Een nieuwe uitbreidingswijk bouwt voort op het bestaande stads- en dorpsgebied en versterkt de overgangskwaliteit van de stadsrand (zie stads- en dorpsranden). • Cultuurhistorisch waardevolle gebouwen en stedenbouwkundige patronen worden behouden door ze waar mogelijk een functie te geven die aansluit bij de behoeften van deze tijd. • Het eigen karakter van het historisch centrum wordt versterkt. • Historische centra en kernen blijven ervaarbaar vanuit het omringende gebied. • Bij bedrijventerreinen krijgt de beeldkwaliteit van de randen, een goede ontsluiting en de samenhang met de omgeving extra aandacht. <p><u>Relatie tot ontwikkeling</u> In onderhavig geval geldt eveneens dat de toekomstige bebouwing in lijn wordt gebracht met de huidige karakteristieken van de historische binnenstadbebouwing. Bij herontwikkeling van de locatie is het uitgangspunt dat de nieuwe bebouwing passend is in z'n omgeving. Dat wil zeggen dat de hoofdbebouwing moet voldoen aan de karakteristieken van de historische binnenstadbebouwing. Aan het Scheveningseveer bestaat de hoofdbebouwing uit twee panden waarbij bijzondere aandacht wordt gevraagd voor het gevelontwerp. Voor bebouwing op het binnenterrein wordt voortgeborduurd op de historische bebouwingsstructuur. Hiermee wordt invulling gegeven aan de richtpunten.</p> <p>Richtpunt plangebied:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij de plaatsing van nieuwe bouwwerken voor energieopwekking zal een beeldkwaliteitsparagraaf inzicht moeten geven in de effecten, invloed en aanvaardbaarheid van deze bouwwerken op de (wijde) omgeving. <p><u>Relatie tot ontwikkeling</u> In onderhavig geval is geen sprake van de plaatsing van bouwwerken voor energieopwekking. Het richtpunt voor plangebied is niet relevant.</p>
Laag van de beleving	n.v.t.	n.v.t.
Gebiedsprofiel grenzen	n.v.t.	n.v.t.

3.2.1.2 Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling kan een bijdragen leveren aan de vernieuwingsambities van de provincie. Voor wat betreft de ruimtelijke kwaliteit is van belang dat de voorgenomen ontwikkeling is aan te merken als het type *inpassing*. Dit berekent dat met de voorgenomen ontwikkeling kan worden aangesloten bij de bestaande ruimtelijke kwaliteit. Bij de richtpunten die volgen uit de kwaliteitskaarten kan (geheel) worden aangesloten.

3.2.2 Omgevingsverordening Zuid-Holland

Naast de Omgevingsvisie, is ook de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening in werking getreden. De inhoud van de omgevingsvisie is voor een groot deel leidend voor de inhoud van de omgevingsverordening. In de verordening van provinciale staten van Zuid-Holland zijn de regels opgenomen voor het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving.

Om te kunnen bepalen of een ruimtelijke ontwikkeling passend is, is vooral de ruimtelijke impact van belang. Hoe groot die ruimtelijke impact is wordt in specifieke gevallen bepaald aan de hand van gebiedsprofielen en door onderscheid te maken in drie soorten ontwikkeling: *inpassing*, *aanpassing* en *transformatie*. Gelet op het

		het noodzakelijk is om de bodem te saneren, dient voldaan te worden aan de regels zoals opgenomen in deze afdelingen.	beschouwd in paragraaf 4.6
--	--	---	----------------------------

3.2.2.2 Conclusie

Vanuit de Omgevingsverordening Zuid-Holland zijn diverse voorwaarden gesteld waar de ontwikkeling aan moet voldoen. De beoogde ontwikkeling van 19 wooneenheden, commerciële ruimte en parkeervoorzieningen sluit aan bij de voorwaarden uit de Omgevingsverordening.

3.3 REGIONAAL BELEID

3.3.1 Strategische Agenda 2023-2026 Metropoolregio Rotterdam Den Haag

In de metropoolregio Rotterdam – Den Haag werken 21 gemeenten met elk hun eigen identiteit, samen aan het vernieuwen van de economie en het verbeteren van de bereikbaarheid. Samenwerken maakt sterker. Dat blijkt uit de resultaten die zijn geboekt. En dat werkt twee kanten op: regionaal sterker is nationaal sterker, regionaal resultaat is lokaal resultaat. Dat is de opdracht en dat is het doel.

Dankzij gezamenlijke inspanning hebben heeft de metropoolregio Rotterdam – Den Haag het Rijk overtuigd om 4 miljard te investeren in nieuwe infrastructuur voor de regio, waardoor wonen, werken en leven een impuls krijgen. Gestreefd wordt naar een brede welvaart voor de huidige en toekomstige inwoners door de bereikbaarheid te verbeteren en de economie te vernieuwen. Het doel is een regio die substantieel bijdraagt aan de welvaart en het welzijn van het land.

Koers 2023-2026

De metropoolregio Rotterdam – Den Haag streeft naar meer welvaart en welzijn door samenwerking, verbeterde fysieke verbindingen en versterking van het economisch vestigingsklimaat. De Strategische Agenda 2023-2026 benadrukt het belang van brede welvaart voor alle inwoners en de noodzaak om de potentie van de regio volledig te benutten. De agenda richt zich op actuele uitdagingen zoals economische groei, arbeids-mismatch en ecologische duurzaamheid. De regio wil veerkrachtig inspelen op veranderingen en investeert in mobiliteitstransitie, duurzame energie en technologische vernieuwing om een sociaaleconomisch krachtige metropoolregio te creëren.

Vier regionale opgaven

De metropoolregio Rotterdam – Den Haag richt zich de komende vier jaar op vier regionale opgaven:

- Groei van de regio
- Vernieuwing van de economie
- Kwaliteit van de leefomgeving
- Herstel na de coronacrisis

De focus ligt op het faciliteren van groei met goede bereikbaarheid en duurzame mobiliteit, het stimuleren van een toekomstbestendige economie, het creëren van een hoogwaardige leefomgeving en het herstellen van kwalitatief openbaar vervoer na de impact van de pandemie. De samenwerking van 21 gemeenten staat centraal, waarbij begrip voor elkaars belangen en wederkerigheid cruciaal zijn. De Strategische Agenda fungeert als gezamenlijk kompas voor het realiseren van deze doelen.

Zes opdrachten

De nieuwe Strategische Agenda benadrukt de vier regionale opgaven, vertaald naar zes concrete opdrachten, elk met hun inzet, aanpak, resultaten, impact, middelen en samenhang. Deze aanpak biedt overzicht en volgbaarheid. De opdrachten omvatten focus op bereikbaarheid, vernieuwing, mobiliteit, ruimtegebruik, kwaliteit van vervoer en de specifieke impact van COVID-19 op het openbaar vervoer. De

flexibele aanpak maakt aanpassing mogelijk op basis van nieuwe inzichten, waarbij de pandemie gerelateerde opdracht als 'speciaal' wordt benoemd vanwege de huidige omstandigheden.

De zes opdrachten zijn:

1. Investeren in bereikbaarheid
2. Toekomstbestendige economie stimuleren
3. Actieve en collectieve vormen van mobiliteit stimuleren
4. Vernieuwen van werklocaties
5. Versterken van het regionale mobiliteitsnetwerk
6. Herstellen van het Ov-systeem

Van ambitie naar resultaat

De Strategische Agenda voor de komende vier jaar schetst de koers en opdrachten, benadrukt samenwerking en instrumenten en omvat aanbevelingen uit evaluaties en onderzoek. De ambitieuze agenda, gericht op zes concrete opdrachten, vereist wendbaarheid en prioritering. Het vasthouden aan leidende principes bij het prioriteren staat centraal, en samenwerking met stakeholders en monitoring spelen een cruciale rol. Financieel-economische instrumenten, zoals subsidies en bijdragen, worden ingezet, terwijl ook de uitvoeringskracht wordt vergroot met een eigen pool van experts. Juridische instrumenten, zoals vergunningen en concessies, waarborgen veiligheid en kwaliteit bij infrastructuur- en openbaar vervoersprojecten. Het document benadrukt de noodzaak van monitoring, evaluatie en flexibiliteit in het streven naar resultaten.

3.3.1.1 Relatie tot ontwikkeling

Door de toename van het aantal inwoners in de regio en het tekort aan woningen, kan de beoogde ontwikkeling een belangrijke bijdragen leveren aan de opgaven waar de regio de komende periode voor staat. Het doel is 19 wooneenheden, commerciële ruimte en parkeervoorzieningen te realiseren. De nieuwbouw biedt kansen voor het implementeren van duurzaamheidsmaatregelen. Daarnaast stimuleert de commerciële ruimte de economische groei.

3.3.1.2 Conclusie

De beoogde ontwikkeling sluit aan bij de ambities uit de Strategische Agenda 2023-2026 metropoolregio Rotterdam – Den Haag.

3.3.2 Verstedelijkingsalliantie

De gemeente Den Haag, Leiden, Zoetermeer, Rotterdam, Rijswijk, Delft, Schiedam en Dordrecht hebben zich sinds eind 2017, met het oog op de woningbouwopgave, verenigd in de 'Verstedelijkingsalliantie'. Deze alliantie is een samenwerkingsverband met de provincie Zuid-Holland en de Metropoolregio Rotterdam – Den Haag. Begin 2018 heeft deze alliantie een pamflet opgesteld, waarin wordt geschetst op welke wijze deze gemeenten de verstedelijkingsopgave (versneld) op zich willen nemen. Gekozen wordt voor een geconcentreerde verstedelijking langs de bestaande infrastructuur; de spoorlijn Dordrecht-Leiden. De woningbouwopgave en de versterking van de economische toplocaties worden in samenhang met investeringen in hoogwaardig openbaar vervoer op een integrale wijze uitgevoerd. Deze aanpak moet ertoe leiden dat in deze gemeenten tot 2040 in totaal 170.000 woningen worden gerealiseerd, waarvan 150.000 in een (centrum)stedelijk milieu en waarvan 75.000 in de directe nabijheid van treinstations.

3.3.2.1 Relatie tot ontwikkeling

Uit de Verstedelijkingsalliantie volgt dat 170.000 woningen in de regio dienen te worden gerealiseerd, waarvan 150.000 woningen in een (centrum)stedelijk milieu en waarvan 75.000 woningen in de directe nabijheid van treinstations is gelegen. De beoogde ontwikkeling betreft de realisatie van 19 woningen, commerciële ruimte en parkeervoorzieningen in het centrum van Den Haag. Hiermee wordt invulling gegeven aan de behoefte aan woningen binnen de regio.

In de directe nabijheid van de projectlocatie zijn hoogwaardige OV-punten gelegen, zoals Den Haag Centraal station, op een afstand van circa 1.700 meter. Daarnaast bevinden zich op maximaal 15 minuten loopafstand van de projectlocatie circa 8 tramhaltes en 4 bushaltes. De dichtstbijzijnde bus- en tramhalte liggen op circa 170 meter, dit zijn de tram- en bushalte 'Mauritskade'. Deze halte ligt op een loopafstand van 3 minuten vanaf de projectlocatie. De ontwikkeling wordt gerealiseerd op een locatie waar sprake is van hoogwaardig openbaar vervoer.

3.3.2.2 Conclusie

De beoogde ontwikkeling is in lijn met de Verstedelijkingsalliantie.

3.4 GEMEENTELIJK BELEID

3.4.1 Structuurvisie Den Haag 2020

De Structuurvisie Den Haag 2020 beschrijft als onderdeel van de Zuidvleugel. Een stad en regio waar geïnvesteerd wordt in de leef kwaliteit en waar mensen graag willen (blijven) wonen, ondernemen en recreëren. Met de Structuurvisie wil het gemeentebestuur velen binnen en buiten de stad inspireren om gezamenlijk de uitdagingen voor de vitale stad en regio op te pakken. 'Wereldstad aan Zee' is de ambitie kort samengevat. De Wereldstad aan Zee heeft vier troeven: het is een multiculturele stad, een internationale stad, een stad aan zee en een monumentale residentie. De structuurvisie is kader stellend voor ruimtelijke ontwikkelingen en uitwerkingen. De structuurvisie geeft aanleiding om bestaand gemeentelijk beleid op onderdelen aan te passen. Zo kunnen de ambitie en ontwikkelingen in deze visie als een samenhangend toekomstscenario worden gerealiseerd.

Keuzes in de structuurvisie krijgen effect als ze ver doorwerken in het gemeentelijk beleid. De structuurvisie is richtinggevend voor nieuwe beleidsplannen en kader stellend voor ruimtelijke uitwerkingen. De structuurvisie vraagt om een ambitieus investeringsprogramma: in een groene, veilige leefomgeving (groen, water, recreatieve fietsroutes), in een bereikbare stad en regio (openbaar vervoer, wegen), in een werelds voorzieningenniveau en in kwalitatief hoogwaardige woningbouw in de ontwikkelingsgebieden.

In de structuurvisie is een toekomstvisie gegeven. Den Haag wil door slim ruimtegebruik ruimte toe voegen voor wonen en werken. Gelijktijdig wil Den Haag stevig investeren in de kwaliteit van het groen, de openbare ruimte, ruimte om te sporten en de bereikbaarheid.

3.4.1.1 Relatie tot ontwikkeling

De beoogde ontwikkeling betreft de realisatie van 19 wooneenheden, commerciële ruimte en parkeervoorzieningen. In de bestaande situatie zijn reeds woningen en commerciële ruimte aanwezig. De bestaande bebouwing is sterk verouderd en aan vervanging toe. De bestaande bebouwing wordt gesloopt en er wordt nieuwbouw gerealiseerd. Daarbij vindt ook een verdichting van het woningaantal plaats. Dit past binnen de visie en de doelen van de Structuurvisie Den Haag 2020.

3.4.1.2 Conclusie

De beoogde ontwikkeling sluit aan bij de toekomstvisie en de doelen uit de Structuurvisie Den Haag 2020.

3.4.2 Agenda Ruimte voor de stad

De Agenda Ruimte voor de stad is het richtinggevend document voor de ruimtelijke ontwikkeling van de stad en als zodanig de ruimtelijke onderlegger voor de nog op te stellen Omgevingsvisie.

Voor de Agenda Ruimte voor de stad zijn vier transitieopgaven van belang; de ontwikkeling naar een nieuwe economie, de vraag om een inclusieve en veerkrachtige samenleving, de roep om slimme stadsontwikkeling en de opgave voor de overheid om in dit proces organiserend vermogen te tonen om ruimte te bieden voor maatschappelijk initiatief. Dat vraagt om ruimte voor innovatieve milieus, met ontmoetings- en

experimenteerruimte, en aantrekkelijke vestigingsmilieus voor starters, studenten, een creatieveling, kenniswerkers en (stedelijke) gezinnen en ondernemende mensen.

Stedelijke ontwikkeling is geen zaak van de gemeente alleen; allerlei partijen spelen daarin een rol. Bij de uitwerking van de Agenda wordt inhoud gegeven aan het 'samen stad maken' langs vier 'sporen': ruimte bieden aan initiatieven, co-creatie van ruimtelijke plannen, stadsdebat over de toekomst van de stad en de samenwerking met stakeholders. Er is daarmee ook geen 'blauwdrukplanning' aan de orde. Met behulp van negen principes voor stedelijke ontwikkeling wordt in de Agenda Ruimte voor de stad aangegeven hoe de ontwikkelingen gestuurd worden:

- Kwaliteit van het proces door samen stad maken waar mogelijk ruimte aan initiatiefnemers, daarbij hoort ook experimenteerruimte die belangrijk is voor innovatie en dynamiek in de stad en ruimtelijke keuzen om antwoorden te bieden op de stedelijke en regionale opgaven.
- Ruimtelijke kwaliteit, zoals groen, cultuurhistorisch erfgoed en de buitenruimte omdat die in belangrijke mate bijdraagt aan een aantrekkelijke leefomgeving en het economisch vestigingsklimaat.
- Kwaliteit door integrale samenhang met sociaal-maatschappelijke opgaven, zoals de opgave om sociaaleconomisch differentiatie, functiemenging en ruimte voor wijkconomie te bevorderen in wijken waar dat nodig is gelet op bijvoorbeeld werkloosheid.

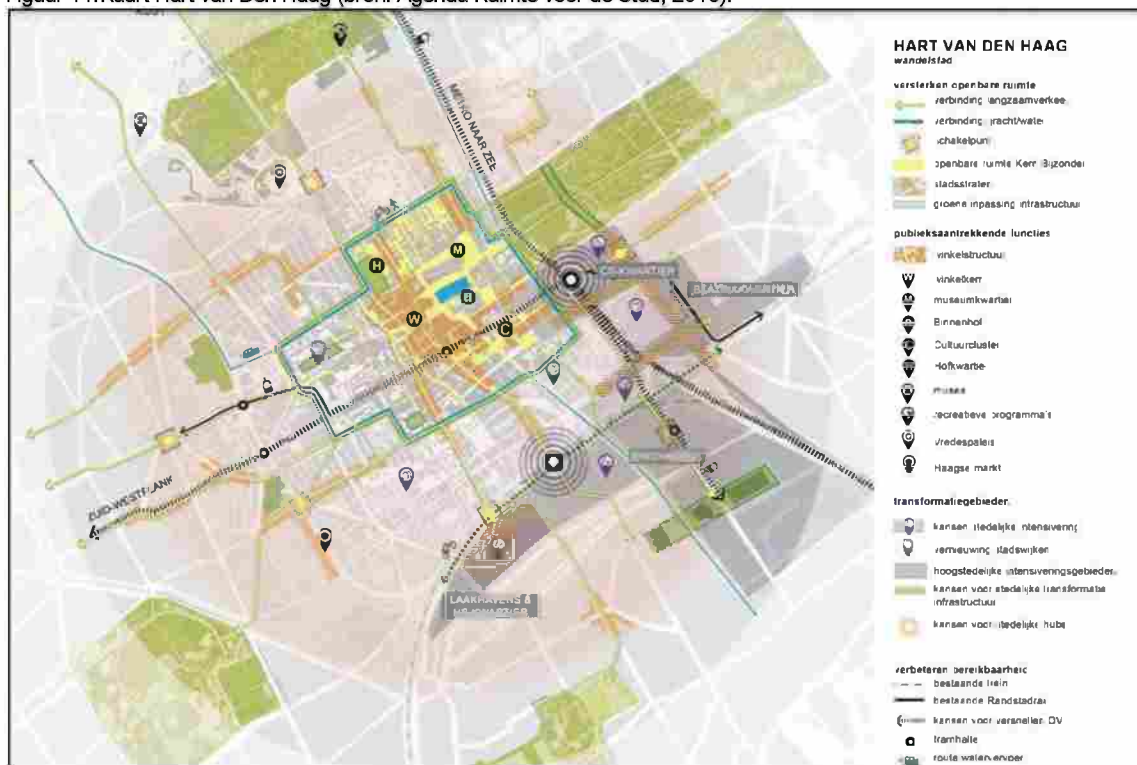
Het belang van lopende projecten wordt met deze agenda benadrukt. Goede uitvoering met ook oog voor de tijdelijke situatie vraagt een enorme inzet. Daarnaast zullen op basis van deze agenda nieuwe locaties in ontwikkeling worden gebracht. Het betreft zowel het in ontwikkeling brengen van de zachte planvoorraad als nieuwe locaties op basis van deze agenda. Het tot ontwikkeling brengen van deze locaties zal meer dan voorheen in coproductie gebeuren met de stad.

Daarnaast zijn een aantal grotere strategische ontwikkeling geagendeerd in deze agenda. Voor een aantal ontwikkelingen zal gestart worden met verkenningen om zicht te krijgen op mogelijke programma's en alliantievorming. Dergelijke verkenningen zullen onder andere voor delen van Central Innovation District, de Binckhorst en Scheveningen, mede in het licht van de gewenste schaa sprong die in het openbaar vervoer gemaakt moet worden.

3.4.2.1 Relatie tot ontwikkeling

De projectlocatie maakt op grond van de 'Ruimtelijke structuur en deelgebieden' kaart deel uit van het deelgebied 'Hart van Den Haag'. In figuur 11 is een uitsnede van deze kaart opgenomen. Het Hart van Den Haag wordt sterker en groter en biedt een plek waar Hagenaars, (kennis)werkers, ondernemers, bezoekers en toeristen samenkomen. De gemeente gaat door met het versterken van het centrum, het doel is om het succesvolle centrumgebied uit te breiden. Hierbij is de inzet het grootstedelijk hart aantrekkelijker te maken voor talent, bezoekers, stedelijke gezinnen en mensen die nu in Den Haag wonen.

Figuur 11. Kaart Hart van Den Haag (bron: Agenda Ruimte voor de Stad, 2016).

3.4.2.2 Conclusie

De beoogde ontwikkeling van 19 wooneenheden, commerciële ruimte en parkeervoorzieningen dragen bij aan het ruimte bieden, onder andere, aan Hagenaars en ondernemers. Bovendien betreft de ontwikkeling kwalitatief goede woningen en commerciële ruimte met een aantrekkelijke gevel die past in het heersende straatbeeld. Hierdoor draagt de ontwikkeling bij aan het aantrekkelijk houden van het centrum van Den Haag. De voorgenomen ontwikkeling is in lijn met de structuurvisie.

3.4.3 Woonagenda

De Woonagenda 2020-2023 is een nieuwe versie van de vorige Woonagenda 2019-2023, aangevuld met maatregelen uit het coalitieakkoord 'Samen voor de stad'. Uitgangspunt is dat iedere inwoner van Den Haag fatsoenlijk betaalbaar kan wonen. Betaalbaar wonen moet haalbaar zijn voor starters, ouderen, studenten en gezinnen.

De woningbouwambitie is opgeschroefd van 2.500 woningen naar 4.000 woningen per jaar. Ook wordt onder andere €50 miljoen uitgetrokken voor betaalbare woningen.

Een groot deel van de maatregelen is opgenomen in de huisvestingsverordening die is ingegaan op 1 juli 2019. Voor een ander deel van de maatregelen maakt de gemeente afspraken met partijen in de stad, zoals woningcorporaties, ontwikkelaars en beleggers.

De maatregelen in de Woonagenda zijn ingedeeld in 4 thema's:

Thema 1. Middensegment

- De gemeente voert de komende jaren een huisvestingsvergunning in voor zowel de sociale huursector als de midden huursector. Deze vergunning is nodig om een woning te mogen huren. Een verhuurder mag geen woning verhuren aan iemand zonder vergunning. Hierdoor blijven voldoende goedkope en middel dure huurwoningen beschikbaar voor mensen met de juiste bijpassende inkomens.

- Bij nieuwbouw is minimaal 20% van de woningen een middel dure huurwoning met een huur onder € 985 (prijsspeil 2020). De helft van die middel dure huurwoningen heeft een huur onder de € 880 (prijsspeil 2020).
- De gemeente streeft naar 20% betaalbare koopwoningen in nieuwbouw.

Thema 2. Goedkoop segment

- De jaarlijkse bouwambitie is verhoogd. De norm van 30% sociale woningbouw voor de hele stad groeit hierbij mee. De corporaties zijn het eerst in beeld bij de bouw van sociale woningbouw.
- De regels voor een urgentieverklaring worden duidelijker beschreven. Alleen huishoudens die het echt nodig hebben, kunnen aanspraak maken op een urgentieverklaring.
- Om starters te helpen verloot Den Haag 5% van de vrijkomende sociale huurwoningen onder deze doelgroep.
- De gemeente stimuleert dat mensen die 'te ruim' wonen doorstromen naar een beter passende woning. Zo komen er meer sociale huurwoningen vrij.
- Op beperkte schaal voert de gemeente een actief grondbeleid als dat helpt om de bouw van sociale huur en starterswoningen te ondersteunen.

Thema 3. Leefbaarheid

- Het verbouwen van een woning tot 2 of meer zelfstandige woningen (bouwkundig splitsen) kan alleen nog in een beperkt aantal gebieden en onder bepaalde voorwaarden. Ook de regels voor kamerbewoning en kamerverhuurders worden strenger. Dit voorkomt negatieve gevolgen voor het karakter en de leefbaarheid van buurten.
- Bij nieuwbouw is maximaal 20% van de woningen een kleine woning (woonoppervlak van minder dan 40 vierkante meter in het centrum en minder dan 50 vierkante meter in de rest van de stad).
- De gemeente neemt maatregelen om grootschalige woninghandel/opkoop ("Buy to let") tegen te gaan.
- De schimmelaanpak wordt versterkt, een woning-APK wordt ingevoerd en de VvE-balie wordt uitgebreid met een huurdersbalie.

Thema 4. Doelgroepen

- Er is in Den Haag een groot tekort aan bepaalde beroepsgroepen zoals leraren, agenten en zorgpersoneel. Daarom experimenteert de gemeente met manieren om deze beroepsgroepen te helpen bij het vinden van huisvesting. Zo maken we het aantrekkelijker om deze beroepen uit te oefenen in Den Haag.
- De gemeente stopt met het beleid om het aantal woonwagendplaatsen te verminderen en breidt het aantal standplaatsen op kleine schaal uit.
- Er komen extra maatregelen voor het huisvesten van specifieke groepen zoals studenten, zorgdoelgroepen, ouderen en arbeidsmigranten.

3.4.3.1 Relatie tot ontwikkeling

De beoogde ontwikkeling betreft de realisatie van 19 wooneenheden, commerciële ruimte en parkeervoorzieningen. Hiermee draagt de beoogde ontwikkeling bij aan de woningambitie om 4.000 woningen per jaar te realiseren. Ook de verdichting van het aantal woningen in het gebied en de nieuwbouw van woningen met een goede (leef)kwaliteit draagt bij aan de maatregelen die worden genomen in de Woonagenda 2020-2023.

3.4.3.2 Conclusie

De beoogde ontwikkeling sluit aan bij de Woonagenda.

3.4.4 Wegwijzer Den Haag Klimaatbestendig

De gemeente Den Haag heeft beleid vastgesteld in de Wegwijzer Den Haag Klimaatbestendig. Het doel van deze wegwijzer is om de bestaande en nieuwe stad klimaatbestendiger in te richten tegen extreme neerslag, hitte en droogte.

Extreme neerslag

Als algemene ambitie streven gemeenten ernaar dat in 2050 in Den Haag bij een korte hevige bui van 70 millimeter in 1 uur (eens in 100 jaar in 2050 volgens huidige klimaatscenario KNMI/STOWA)

- Er geen schade vanuit de openbare ruimte ontstaat aan gebouwen
- Vitale infrastructuur en nutsvoorzieningen blijven functioneren.
- Routes en locaties voor hulpdiensten beschikbaar blijven.

Voor nieuwe ontwikkelingen en herinrichtingen geldt daarnaast:

- a. Bij nieuwbouw stelt de gemeente Den Haag de eis dat er 50 millimeter van een korte hevige bui van 70 millimeter in één uur op privaat terrein tijdelijk kan worden opgevangen en dat na minimaal 24 uur en maximaal 48 uur de bergingscapaciteit weer beschikbaar is.
- b. Bij nieuwe ontwikkelingen is de ambitie om water robuust te bouwen: een water robuust ontwerp op het niveau van het gebouw voorkomt/beperkt waterschade bij extreme neerslag (bijvoorbeeld geen vitale of kwetsbare functies in kelders).
- c. Via herinrichting van de openbare ruimte in de bestaande stad treft de gemeente maatregelen om voor 2050 de bekende knelpunten in de openbare ruimte bij een bui van 70 millimeter te verhelpen.

Hitte

Als algemene ambitie streven gemeenten ernaar dat Den Haag in 2050 beter bestand is tegen hitte en dat:

- De openbare ruimte en gebouwen hittebestendiger zijn, en in samenhang groener met een mix van schaduw en zon worden ontworpen, zodat een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving ontstaat.
- De gezondheidsimpact op kwetsbare groepen wordt verkleind via voorlichting en meer koele plekken.
- Vitale infrastructuur en hulpvoorzieningen blijven functioneren.

Voor nieuwe ontwikkelingen en herinrichtingen geldt daarnaast:

- a. Bij hoogbouw (vanaf 50 meter) stellen de gemeente Den Haag in lijn met de Nota Haagse hoogbouw (RIS298448) de eis dat minimaal 100% van de footprint van de stedelijke laag terugkomt als horizontale buitenruimtes, zoals daktuinen. Daarvan moet minimaal 40% ingericht worden met groen dat een bijdrage levert aan biodiversiteit en beperking opwarming. Beheer dient daarbij geregeld te zijn.
- b. Bij nieuwbouw is de ambitie dat hitte robuust gebouwd wordt: maak zon georiënteerde gevels warmte werend en/of groen en voorkom dat koelsystemen de (verblijf)ruimte in de directe omgeving opwarmen. Zorg daarbij voor hittebestendige hoofdinfrastructuur en andere nutsvoorzieningen, zoals waterleidingen, elektriciteit etc.
- c. De ambitie is om 40% van de buitenruimte in te richten middels groen, warmte werende materialen en/of water: bij verblijfsplekken hanteert de gemeente Den Haag een zon/schaduwverhouding van 50%/50% op de hoogste stand van de zon op 21 juni om 14:00 uur.

Droogte

De algemene ambitie in Den Haag is dat de droogte in 2050:

- Wordt beperkt door maximale sponswerking in de stad via oplossingen in groen en bodembuffers en door wateraanvoer via het (stedelijke/regionale) oppervlaktewatersysteem;
- Niet leidt tot onomkeerbare schade aan kwetsbare gebouwen, infrastructuur, groen en ecologische waarden.

Voor nieuwe ontwikkelingen/herinrichtingen geldt daarnaast dat:

- a. In het plangebied is de ambitie om 50% (450 millimeter) van de jaarlijkse neerslag te infiltreren en/of te hergebruiken.
- b. Bij de herinrichting van de openbare ruimte in de bestaande stad treft de gemeente maatregelen om de gevolgen van droogte structureel te beperken.

3.4.4.1 Relatie tot ontwikkeling

Voor de ontwikkeling zijn door de gemeente Den Haag randvoorwaarden opgenomen (RIS258502 bijlage 1 – concept – d.d. 16 mei 2023). In dit document zijn randvoorwaarden opgenomen over duurzaamheid. Hieronder zijn de randvoorwaarden opgenomen.

Energie

Uitgangspunt is dat nieuwbouw vanwege de goede isolatie met lage temperaturen verwarmd wordt. Die warmte kan gewonnen worden uit lokale duurzame bronnen zoals bodemwarmte en aquathermie. Bestaande woningen die minder goed te isoleren zijn kunnen dan gebruik maken van de beperkt beschikbare hoge (> 70 °C) temperatuur stadsverwarming.

Duurzaam bouwen

Gemeente Den Haag heeft de ambitie om in 2030 voor de helft en in 2050 volledig circulair te zijn. In dit kader hanteert de stad een lage Milieu Prestatie Gebouw (MPG) norm, met als doel efficiënt materiaalgebruik. Bij nieuwbouw wordt ingezet op slim ontwerp met minimaal materiaalgebruik, hergebruik, en verantwoorde biobased materialen. Bij sloop geldt de eis van conformiteit met de certificatieregeling voor sloopaannemers. Het gemeentelijk Actieplan Maatschappelijk Verantwoordelijk Inkopen benadrukt het tegengaan van grondstoffenverspilling en het maximaliseren van materiaalhergebruik in en door de stad.

Versterking van Haags groen

Den Haag streeft naar een groene stad, waar bomen, planten en diverse flora en fauna bijdragen aan verkoeling, welzijn en klimaatadaptatie. De 'Agenda Groen voor de stad' en de 'Nota Stadsnatuur' zetten zich in voor een kwalitatieve groene ontwikkeling, met een uitgebreid netwerk van groengebieden. Het vergroenen van gevels, gemeenschappelijke tuinen en groene-gele-blaue daken worden aangemoedigd. Bomen spelen een circulaire rol, en de stad wil tegen 2030 5% meer kroonoppervlak realiseren. De nadruk ligt op natuurinclusief bouwen om bij te dragen aan biodiversiteit, klimaatopgave, natuurbeleving, welzijn en gezondheid met grootschalige nieuwbouwprojecten die voldaan aan het Puntensysteem groen- en natuurinclusief bouwen.

Klimaatadaptatie

Den Haag anticipeert op klimaatverandering met de Wegwijzer Den Haag Klimaatbestendig en de Klimaatatlas. Het doel is om de stad veerkrachtiger te maken tegen extreme weersomstandigheden zoals hevige regenbuien en hitte. Maatregelen omvatten het vasthouden, bergen, infiltreren en/of hergebruiken van hemelwater. Lokale omstandigheden, zoals grondwaterstanden, bepalen de optimale aanpak. Het rapport Haagse Hitte onderstreept de hitte-uitdagingen en benadrukt het belang van bomen als groen kapitaal voor schaduw en verkoeling. Er wordt terughoudend omgegaan met kapvergunningen en nieuwe aanplanting met vergelijkbare natuurwaarde wordt gestimuleerd. De Droogtestudie identificeert kwetsbare gebieden voor droogte en het maximaliseren van de sponswerking met groene oplossingen en wateraanvoer is cruciaal om droogte-effecten te verminderen.

De beoogde ontwikkeling betreft de nieuwbouw van een 19 woningen en een commerciële ruimte. De nieuwbouw brengt kansen met zich mee voor verduurzaming. In ieder geval voldoet de nieuwbouw aan de BENG-normen en wordt een groen dak gerealiseerd. Daarnaast worden bij de verdere planuitwerking mogelijkheden onderzocht om het energieverbruik en de vervuiling en afvalstromen van de woningen terug te dringen. Voor natuur en groen worden te nemen maatregelen onderzocht en voor het verbeteren van de leefomgeving.

3.4.4.2 Conclusie

Het aspect duurzaamheid vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling ter plaatse van de projectlocatie.

4 OMGEVINGSASPECTEN

4.1 STEDENBOUWKUNDIGE MOTIVERING

Voor de beoogde ontwikkeling in een document met randvoorwaarden opgesteld door de gemeente Den Haag d.d. 16 mei 2023. In dit document wordt ingegaan op het stedenbouwkundige kader. Het een en ander is hieronder opgenomen.

Huidige situatie

Het betreft de locatie Scheveningseveer 17-23 en het erachter gelegen (diepe) binnenterrein dat via de hoofdbebouwing aan het Scheveningseveer wordt ontsloten. De locatie maakt deel uit van het Rijksbeschermd Stadsgezicht Centrum.

De panden (hoofdbebouwing) aan het Scheveningseveer maken deel uit van een gesloten bouwblok begrensd door de Amaliastraat en Oranjestraat, het Noordeinde en het Scheveningseveer. Het binnenterrein bevat aan de zijde van de Amaliastraat grote groene tuinen; het overige binnenterrein is zeer wisselend bebouwd met aan- en bijgebouwen. Deze zijn over het algemeen laag, maar er komen ook bijgebouwen in drie bouwlagen voor. Over het algemeen is de bebouwing van het binnenterrein in z'n maatvoering en uitstraling ondergeschikt aan de hoofdbebouwing.

De hoofdbebouwing bestaat overwegend uit drie bouwlagen met een (kap)verdieping in een pandsgewijze verkaveling. Ook op de betreffende locatie bestaat de hoofdbebouwing aan het Scheveningseveer uit (een tweetal) panden in drie bouwlagen met een (kap)verdieping.

Stedenbouwkundige visie

Mede vanwege het beschermd stadsgezicht gaat de stedenbouwkundige visie uit van de bestaande bebouwingstypologie: een gesloten bouwblok met hoofdbebouwing aan het Scheveningseveer en (lagere) bebouwing op het erachter gelegen binnenterrein dat in maat en schaal ondergeschikt is aan de hoofdbebouwing.

Bij herontwikkeling van de locatie moet de nieuwe bebouwing passend zijn in z'n omgeving. Dat wil zeggen dat de hoofdbebouwing moet voldoen aan de karakteristieken van de historische binnenstad bebouwing. Aan het Scheveningseveer bestaat de hoofdbebouwing uit twee panden waarbij bijzondere aandacht wordt gevraagd voor het gevelontwerp. Voor bebouwing op het binnenterrein wordt voortgeborduurd op de historische bebouwingsstructuur.

Relatie tot ontwikkeling

De randvoorwaarden zijn meegenomen in het ontwerp van de toekomstige ontwikkeling. De bebouwing op het binnenterrein wordt ondergeschikt aan de hoofdbebouwing, dit wordt bewerkstelligd door de bouwhoogte van de hoofdbebouwing hoger te maken, dan de bouwhoogte van de bebouwing op het binnenterrein. Daarnaast wordt de hoofdbebouwing voorzien van een commerciële plint, in tegenstelling tot de bebouwing op het binnenterrein dat enkel bestemd is voor wonen. Verder zijn de karakteristieken van de historische binnenstadbebouwing meegenomen in het ontwerp.

4.2 MOTIVERING BEHOEFTE /LADDER VOOR DUURZAME VERSTEDELIJING

4.2.1 Algemeen

De Ladder voor duurzame verstedelijking is voor het eerst geïntroduceerd in de SVIR en is als motiveringseis verankerd in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Het doel van de Ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening in de vorm van een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Met de Ladder wordt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten nagestreefd.

4.2.2 Relatie tot ontwikkeling

Woningbehoefteraming 2023 – 2032 Zuid-Holland

De gewenste woningvoorraadtoename voor de periode 2023 tot en met 2032 is door Gedeputeerde Staten vastgesteld als richtinggevend uitgangspunt voor de onderbouwing van de behoefte aan nieuwe woningen (nut en noodzaak) in plannen door gemeenten in het kader van de Ladder voor duurzame verstedelijking.

De provincie Zuid-Holland heeft onderzocht hoeveel extra woningen er in Zuid-Holland nodig zijn tussen 2023 en eind 2032. Dat zijn er meer dan tot nu toe werd verwacht. De behoefte is zo groot dat het belangrijk is de bestaande regionale woningbouwprogramma's snel uit te voeren. Daarvoor is belangrijk dat meer plannen 'hard' worden en woningen daadwerkelijk worden gebouwd.

Behoefteraming woningmarktregio Haaglanden (kenmerk: PZH-2023-840185353 / DOS-2013-0007946)

Voor de woondealregio van Haaglanden is de gewenste woningvoorraadtoename voor de periode 2023 tot en met 2032 vastgesteld op 82.600 woningen op basis van de hoogste uitkomst van de twee scenarioramingen binnenlands migratiesaldo 'nul' en 'trendmatig'. In figuur 10 is de woningbehoefte weergegeven.

Figuur 12. Woningbehoefteraming 2023 Haaglanden (bron: staat van Zuid-Holland)

Gewenste woningvoorraadtoename volgens Woningbehoefteraming 2023			
	Vastgesteld door GS 2023 t/m 2032		Indicatief* 2033 t/m 2042
	Gewenste woningvoorraadtoename	Programmaruimte (=130%)	Gewenste woningvoorraadtoename
Haaglanden	82.600	107.380	50.250

In de regio Haaglanden, waar de gemeente Den Haag onderdeel van uit maakt, is sprake van een behoefte van 82.600 woningen in 2023 t/m 2032. De voorgenomen ontwikkeling voorziet in de realisatie van 19 wooneenheden en draagt hiermee bij aan de behoefte. In dit kader is tevens sprake van nut en noodzaak van de ontwikkeling.

De commerciële functie is planologisch al mogelijk en van deze mogelijkheden wordt reeds al gebruikt gemaakt. Behoeft onderzoek is hierdoor niet benodigd.

4.2.3 Conclusie

De beoogde ontwikkeling sluit aan bij de Woningbehoefteraming 2023-2032. De Ladder voor duurzame verstedelijking is met succes doorlopen.

4.3 ARCHEOLOGIE

4.3.1 Algemeen

Erfgoedwet

De Erfgoedwet bevat de geldende wet- en regelgeving voor behoud en beheer van het cultureel erfgoed in Nederland. De wet regelt tevens de bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem. De uitvoering van de Erfgoedwet en de integratie van archeologie en ruimtelijke ordening is primair een gemeentelijke opgave. De gemeente is verplicht om in nieuwe bestemmingsplannen rekening te houden met de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Dit volgt uit een wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening en maakt onderdeel uit van de modernisering van de monumentenzorg. De Erfgoedwet is een voorloper op de Omgevingswet, welke in 2024 in werking treedt.

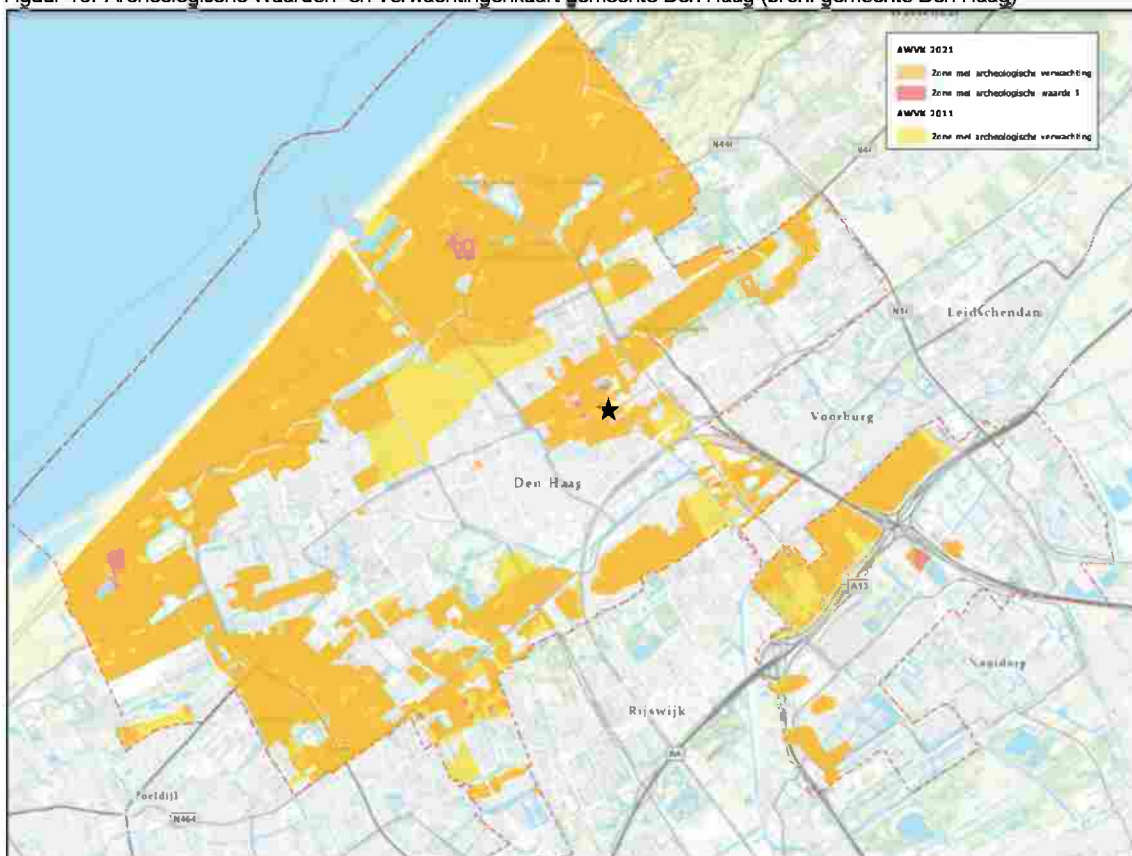
Archeologische waarden- en verwachtingenkaart Den Haag

De afdeling Archeologie van Den Haag heeft een gemeente dekkende kaart opgesteld, de zgn. Archeologische Waarden- en Verwachtingenkaart, kortweg 'AWVK'. Hierop is aangegeven waar belangrijke archeologische vindplaatsen aanwezig zijn, waar vindplaatsen worden verwacht, en welke zones geen archeologische betekenis hebben. Per zone is aangegeven welke onderzoek eisen, diepte- en oppervlaktevrijstellingen er bij ruimtelijke ontwikkelingen gelden voor de omgang met het al dan niet aanwezige bodemarchief.

4.3.2 Relatie tot ontwikkeling

Op basis van de Archeologische Waarden- en Verwachtingenkaart van de gemeente Den Haag bevindt de projectlocatie zich in een zone met archeologische verwachting, zie figuur 13. Voor deze zones kunnen eisen worden gesteld bij elke bodemingreep dieper dan 50 centimeter.

Figuur 13. Archeologische Waarden- en Verwachtingenkaart gemeente Den Haag (bron: gemeente Den Haag)

De projectlocatie is op grond van het geldende bestemmingsplan aangewezen met de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 1'. De voor 'Waarde – Archeologie 1' aangewezen gronden, zijn behalve voor de daar voorkomende bestemmingen mede bestemd voor het behoud en bescherming van archeologische waarden. Voor het bouwen binnen de bestemming 'Waarde – Archeologie 1' geldt de voorwaarde dat, indien sprake is van het bouwen van bouwwerken met grondroering waarvoor een omgevingsvergunning is vereist en waarbij de bodem verstorende werkzaamheden een diepte van 50 centimeter overschrijden, hieromtrent vooraf schriftelijk advies dient te worden ingewonnen bij de Afdeling Archeologie van de gemeente Den Haag. De Afdeling Archeologie kan een onderzoeksrapport verlangen, waarin de archeologische waarden van de projectlocatie welke blijkens de aanvraag worden verstoord, naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld.

Ten behoeve van de ontwikkeling is door Bureau voor Archeologie d.d. 16 augustus 2024 een onderzoek uitgevoerd. De rapportage is bijgevoegd als bijlage bij voorliggende rapportage. De resultaten van het archeologisch onderzoek worden hieronder besproken.

Samenvatting

Bureau voor Archeologie heeft een bureauonderzoek uitgevoerd voor de bouwwerkzaamheden aan de Scheveningseveer 17-23 te 's-Gravenhage.

De vraagstelling van het onderzoek luidt: hoe kan rekening worden gehouden met eventuele archeologische resten bij de voorgenomen ontwikkeling? Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de richtlijnen van de KNA, protocol 4002. Voor het onderzoek zijn kaarten, databases en literatuur geraadpleegd om te komen tot een gespecificeerde archeologische verwachting van het gebied.

In het plangebied wordt de huidige bebouwing gesloopt en worden woningen gebouwd. Op het achter terrein is onder de woningen een half verdiepte parkeerkelder voorzien.

Het plangebied ligt in een laagte tussen strandwallen waarin veenvorming heeft plaatsgevonden. Het veen is waarschijnlijk nog deels intact en wordt bedekt door een 1,6 tot 2,1 m dik zandpakket, waarschijnlijk een ophogingspakket.

Het veenmoeras is waarschijnlijk ongeschikt geweest voor bebouwing, al kunnen vindplaatsen niet geheel uitgesloten worden als sprake is van een veraard (dus ontwaterd) niveau. In de Late Middeleeuwen wordt het veenlandschap ontgonnen. In de 16^e eeuw staat in de directe omgeving van het plangebied een kapel omgeven door bomen. Het kan niet uitgesloten worden dat de kapel (gedeeltelijk) in het plangebied heeft gestaan. In de 17^e eeuw ligt het westen van het plangebied ter hoogte van de tuinen en het oosten in boomgaarden en/of moestuinen. De eerste bebouwing in het plangebied dateert uit de 18^e eeuw of het begin van de 19^e eeuw. In de loop van de 19^e en 20^e eeuw raakt het plangebied steeds meer bebouwd.

In de top van het veen kunnen archeologische resten aanwezig zijn uit de IJzertijd tot en met de Vroege Middeleeuwen. In het bovenliggende ophogingspakket kunnen archeologische resten aanwezig zijn uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd.

Door de 19^e- en 20^e-eeuwse bouw- en sloopwerkzaamheden kan de bodem verstoord zijn geraakt. De exacte diepte van de verstoring is niet bekend. Dit betekent dat archeologische resten nog intact kunnen zijn, ook onder de bebouwing. Door de geplande werkzaamheden kunnen eventuele archeologische resten vergraven worden.

Bureau voor Archeologie adviseert daarom om nader te bepalen wat de aard en intactheid van het bodemprofiel is door middel van een verkennend booronderzoek. Op basis van de resultaten daarvan kan beter worden bepaald of bij het project mogelijk archeologische resten aanwezig zijn en verder onderzoek (zoals bijvoorbeeld proefsleuven of begeleiding) nodig is, of niet.

Conclusie

1. *Waaruit bestaan de voorgenomen bodemingrepen?*
In het plangebied wordt de huidige bebouwing gesloopt. Direct aan de Scheveningseveer worden twee panden gebouwd. Op het binnenterrein worden stadswoningen gebouwd. Onder de stadswoningen is een (halfverdiepte) parkeerkelder voorzien. De onderkant van de parkeerkelder komt op 11 cm onder maaiveld te liggen. De onderkant van de parkeerkelder komt op 110 cm onder maaiveld te liggen. De onderkant van de funderingen ligt tussen 110 cm -mv (onder de woningen aan de Scheveningseveer) en 150 cm -mv (onder de parkeerkelder). Onder de kelder zijn poeren voorzien waarvoor de bodem ontgraven zal worden tot 200 cm -mv.
2. *Wat is de landschappelijke ligging van het plangebied in termen van geomorfologie, geologie en bodemkunde?*
Het plangebied ligt tussen strandwallen. In deze laagte heeft, vermoedelijk vanaf het Neolithicum, veenvorming plaatsgevonden. Op het veen ligt in de huidige situatie een ophogingspakket van 160 tot 210 cm dik.
3. *Is sprake van bekende bodemverstoringen?*
Door meerdere bouw- en sloopwerkzaamheden in de 19^e en 20^e eeuw kan de bodem verstoord zijn geraakt. Naar verwachting is de bodem tussen minimaal 80 cm -mv (het midden en noorden) en 50 cm -mv (het zuiden) verstoord. De exacte diepte van de verstoringen is niet bekend.
4. *Wat is de historische ontwikkeling van het plangebied?*
Het veenmoeras is waarschijnlijk ongeschikt geweest voor bewoning, al kunnen vindplaatsen (vanaf de IJzertijd) niet geheel uitgesloten zijn als sprake is van veraard (dus ontwaterd) niveau. In de Late Middeleeuwen wordt het veenlandschap ontgonnen. In de 16^e eeuw staat in de directe omgeving van het plangebied waarschijnlijk een kapel. Het kan niet uitgesloten worden dat de kapel (gedeeltelijk) in het plangebied heeft gestaan. Vermoedelijk staan (in een deel van) het plangebied bomen. In de 17^e eeuw ligt het westen van het plangebied ter hoogte van tuinen en het oosten in boomgaarden en/of moestuinen. Vanaf het begin van de 19^e eeuw, en mogelijk al de 18^e eeuw, staat in het plangebied bebouwing. In de loop van de 19^e en 20^e eeuw raakt het plangebied steeds meer bebouwd. Tegenwoordig is ongeveer 85% van het plangebied bebouwd.
5. *Is sprake van bekende archeologische waarden (zoals AMK-terrein, vondstlocaties, historische kernen) in het plangebied en directe omgeving, en zo ja, welke?*
Het plangebied ligt in AMK-terrein 16481, de stadskern van Den Haag. Ongeveer 175 meter ten zuidoosten van het plangebied, aan de Parkstraat, is een archeologische opgraving uitgevoerd. De locatie ligt ter hoogte van de strandvlakte, naast de strandwal. Er zijn geen middeleeuwse of oudere sporen aangetroffen. Er is wel een fundering van een 18^e of 19^e-eeuwse tuinmuur aangetroffen.
6. *Kunnen archeologische resten in het plangebied aanwezig zijn? Zo ja, wat is daarvan op hoofdlijnen de omvang, ligging, aard en datering?*
In de top van het veen kunnen archeologische resten aanwezig zijn uit de IJzertijd tot en met de Vroege Middeleeuwen. In het bovenliggende ophogingspakket kunnen archeologische resten aanwezig zijn uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd.
7. *Worden deze archeologische resten verstoord door de voorgenomen bodemingrepen? Zo ja, op welke wijze?*
In het ophogingspakket kunnen direct onder de huidige funderingen en verhardingen archeologische resten aanwezig zijn. De ontgravingsdiepte voor de nieuwe bebouwing (tot 150 cm -mv en 200 cm -mv voor de poeren) is waarschijnlijk dieper dan de diepte van de huidige funderingen (ongeveer 50 tot 80 cm -mv). Het is daardoor waarschijnlijk dat eventuele archeologische resten vergraven gaan worden. De ontgravingsdiepte reikt mogelijk ook tot in het veen (waarvan de top tussen 160 en 210 cm -mv ligt). Dit niveau kan dus ook vergraven worden.

8. *Welke vervolgstap(pen) kunnen worden genomen om rekening te houden met (mogelijke) archeologische resten?*

Indien meer informatie verzameld kan worden over de funderingen van de bestaande bebouwing, dan kan meer inzicht verkregen worden over de intactheid van de bodem. Omdat deze informatie momenteel niet beschikbaar is, kan niet worden uitgesloten dat in het plangebied archeologische resten aanwezig zijn. Daarom wordt aanbevolen om vast te stellen of de bodem nog intact is.

9. *Indien vervolgonderzoek wordt geadviseerd: welke methode(n), techniek(en) en strategie(en) van inventariserend veldonderzoek zijn hiervoor geschikt?*

De meest geschikte methoden om nader te bepalen wat de aard en intactheid van het bodemprofiel is een verkennend bodemonderzoek.

Tussen de bebouwing liggen verhardingen van het noordwesten naar het zuidoosten. Door de boringen ter hoogte van deze verhardingen (en voor zover mogelijk inpandig) te zetten, kan naar verwachting voldoende dekking bereikt worden.

Advies

In de ondergrond van het plangebied is veen aanwezig dat bedekt wordt door een 1,6 m tot 2,1 m dik ophogingspakket. In beide niveaus kunnen archeologische resten aanwezig. In de 19^e en 20^e eeuw hebben meerdere bouw- en sloopwerkzaamheden plaatsgevonden waardoor de bodem verstoord kan zijn geraakt. De exacte diepte van de verstoring is niet bekend. Dit betekent dat archeologische nog intact kunnen zijn, ook onder de bebouwing. In het plangebied gaan graafwerkzaamheden plaatsvinden tot maximaal 200 cm - mv. Hierdoor kunnen eventuele archeologische resten vergraven worden.

Bureau voor Archeologie adviseert daarom om nader te bepalen wat de aard en intactheid van het bodemprofiel is door middel van een verkennend booronderzoek. Op basis van de resultaten daarvan kan beter worden bepaald of bij het project mogelijk archeologische resten aanwezig zijn en verder onderzoek (zoals bijvoorbeeld proefsleuven of begeleiding) nodig is, of niet.

De gemeente Den Haag heeft een besluitbrief opgesteld omtrent archeologie.

In de besluitbrief oordeelt de gemeente Den Haag dat uit het bureauonderzoek blijkt dat in het plangebied in de top van het veen archeologische resten aanwezig kunnen zijn uit de IJzertijd tot en met de Vroege Middeleeuwen. In het bovenliggende ophogingspakket kunnen archeologische resten aanwezig zijn uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd. Dit betekent dat de archeologische waarde van het gebied hiermee nog niet "in voldoende mate is vastgesteld" en archeologisch vervolgonderzoek nodig is.

Het vervolgonderzoek dient uitgevoerd te worden in de vorm van een verkennend booronderzoek (inventariserend veldonderzoek, verkennende fase). Het vervolgonderzoek wordt in een later stadium uitgezet.

4.3.3 Conclusie

Verkennend booronderzoek wordt uitgevoerd ten behoeve van de verdere planuitwerking.

4.4 CULTUURHISTORIE

4.4.1 Algemeen

Erfgoedwet

Per 1 juli 2016 is de Monumentenwet vervallen. Een deel van de wet is op deze datum overgegaan naar de Erfgoedwet. In de Erfgoedwet is onder andere opgenomen hoe de rijksbeschermd collecties worden beheerd, hoe rijksbeschermd erfgoed wordt aangewezen en hoe het wordt beschermd.

Het deel van de Monumentenwet dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de toekomstige Omgevingswet. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is.

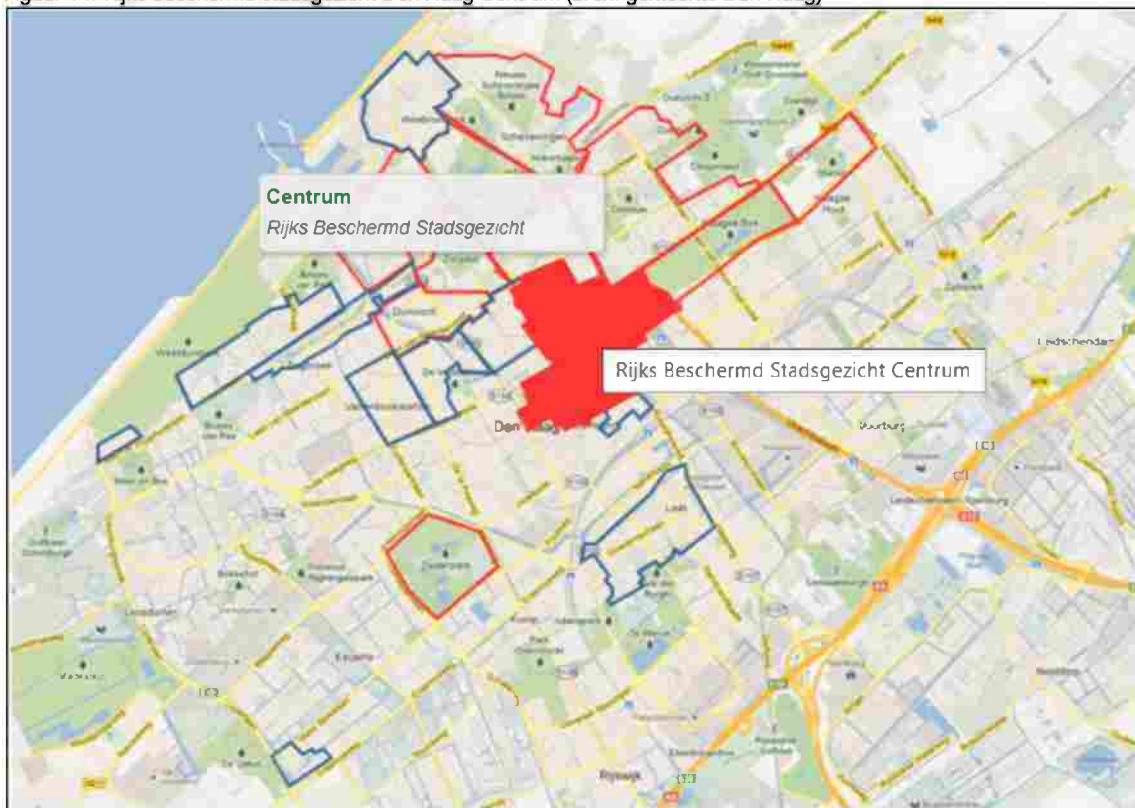
Monumentenverordening Den Haag 2019

Met ingang van 28 december 2019 is de Monumentenverordening Den Haag 2019 geldend. De verordening gaat in op onder andere de aanwijzing en bescherming van gemeentelijke monumenten, en op de gemeentelijk beschermd stadsgezichten.

4.4.2 Relatie tot ontwikkeling

De projectlocatie is op grond van het geldende bestemmingsplan aangewezen met de dubbelbestemming 'Waarde – Cultuurhistorie'. De voor 'Waarde – Cultuurhistorie' aangewezen bestemmingen zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor behoud en bescherming van de cultuurhistorische waarden van het Rijks beschermd stadsgezicht Centrum Den Haag, zie figuur 12.

Figuur 14. Rijks beschermd stadsgezicht Den Haag Centrum (bron: gemeente Den Haag)

Ten behoeve van de ontwikkeling is door Vestigia d.d. 22 december 2023 een onderzoek uitgevoerd. De resultaten van het cultuurhistorisch onderzoek worden hieronder besproken.

In het kader van de ruimtelijke onderbouwing die wordt opgesteld bij de aanvraag tot bestemmingsplanwijziging is een cultuurhistorische waarde stelling uitgevoerd om de precieze cultuurhistorische waarden van het plangebied binnen het Rijks beschermd stadsgezicht én als karakteristiek pand vast te stellen.

De gemeente Den Haag heeft meerdere karakteristieke panden benoemd en in de bestemmingsplannen opgenomen. De panden aan de Scheveningseveer 17-23 zijn opgenomen als karakteristieke panden. Karakteristieke panden hebben dus geen monumentale status, maar bij eventuele veranderingen aan het pand wordt onderzocht of deze passen bij de bestaande architectuur van het pand, de ensemblewaarde binnen het stadsdeel en de stedenbouwkundige situatie, en of bepaalde karakteristieke waarden behouden kunnen blijven.

Advies cultuurhistorie

Beide panden Scheveningseveer 17-19 en Scheveningseveer 21-23 zijn gelegen binnen het rijks beschermd Stadsgezicht Centrum en aangewezen als karakteristiek pand. In de toelichting van het beschermd gezicht worden met name visuele aspecten van het historische karakter en de vormgeving van benoemd en van belang geacht voor het behoud van het beschermde stadsgezicht. Beleid met betrekking tot de karakteristieke panden is algemeen: ze zijn of beeldbepalend of van architectonische kwaliteit en vormen essentiële onderdelen van het stadsbeeld. Er is echter niet per pand een redengevende omschrijving opgesteld, waardoor de reden tot individuele aanwijzing niet duidelijk wordt.

Op basis van het uitgevoerd onderzoek komen wij tot de conclusie dat in het geval van de panden aan het Scheveningseveer 17-23 met name de ondersteuning van het karakteristieke bebouwingsbeeld binnen het beschermd gezicht de reden is geweest van opname in het beleid als karakteristiek pand. De waarde van de panden in het plangebied ligt met name in de ensemblewaarde als visuele ondersteuning van het eind 19e -eeuwse / begin 20e -eeuwse gevel- en kavelbeeld van het bouwblok. Het materiaalgebruik (baksteen en houten kozijnen) ondersteunt dit tijdsbeeld. Er zijn echter ten opzichte van de oorspronkelijke situatie vele aanpassingen gedaan en de onderhoudsstaat is zeer matig. Met betrekking tot de panden op individueel niveau ligt de waarde met name in de cultuurhistorische betekenis (immateriële waarde) van de panden vanwege de historische en oorspronkelijke functie als houtzagerij.

Op basis van de waardenstelling wordt aanbevolen toekomstige ontwikkelingen (sloop en nieuwbouw) te laten plaatsvinden met inachtneming van de huidige cultuurhistorische waarden: de visuele ondersteuning van het eind 19e -eeuwse/begin 20e -eeuwse kavelbeeld van het bouwblok en cultuurhistorische betekenis van het terrein gebruikt als houtzagerij.

Dit betekent dat nieuwbouw een opzet kent van een functioneel ensemble en het ontwerp van het gevelbeeld uitgaat van eind 19e / begin 20e-eeuwse karakteristieken met historisch passende materialen, waaronder hout. Gezien de staat van de materiele onderdelen (met name de gebouwen op het achter terrein) die naar deze functie verwijzen, is fysiek behoud van de cultuurhistorische betekenis niet realistisch. Aanbevolen wordt om in het ontwerp te verwijzen naar de voormalige industriële functie, bijvoorbeeld door het behoud van een onderdoorgang naar een achter terrein, en concrete verwijzingen naar het verleden als houtzagerij op te nemen, door naamgeving of het (gedeeltelijk) behouden van de hijsinrichting.

4.4.3 Conclusie

In de verdere planvorming wordt waar mogelijk rekening gehouden met deze cultuurhistorische waarden. Het aspect cultuurhistorie vormt hiermee een aandachtspunt voor de beoogde ontwikkeling ter plaatse van de projectlocatie.

4.5 BEDRIJVEN EN MILIEUZONERING

4.5.1 Algemeen

Milieuzonering is een instrument dat helpt bij het afwegen en verantwoorden van keuzes aangaande nieuwe woningbouw- en bedrijvenlocaties en beperkt zich tot milieuaspecten met een ruimtelijke dimensie. Het gaat hierbij om de milieuaspecten: geluid, geur, stof en gevaar, waarbij de belasting afneemt naarmate de afstand tot de bron toeneemt. Om ervoor te zorgen dat nieuwe woningen op een verantwoorde afstand van bedrijven gesitueerd worden en dat nieuwe bedrijven een passende locatie in de nabijheid van woningen krijgen, is de handreiking 'Bedrijven en milieuzonering' opgesteld. Door toepassing te geven aan deze handreiking wordt zoveel mogelijk voorkomen dat woningen hinder en gevaar ondervinden van bedrijven en dat die bedrijven in hun milieugebruiksruimte worden beperkt.

In de handreiking zijn richtafstanden opgenomen voor een scala aan milieubelastende activiteiten, opslagen en installaties. De richtafstand geldt vanaf de grens van de inrichting tot de bestemmingsgrens van omliggende woningen en betreft nadrukkelijk een leidraad en geen norm. Indien goed gemotiveerd en onderbouwd door middel van relevant milieutechnisch onderzoek, kan ervoor worden gekozen van de richtafstand af te wijken.

Tabel 4. Richtafstanden bedrijven en milieuzonering

Milieucategorie	Richtafstanden tot omgevingstype rustige woonwijk / rustig buitengebied	Richtafstanden tot omgevingstype gemengd gebied
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

De richtafstanden zijn afgestemd op het omgevingstype rustige woonwijk en rustig buitengebied. Zonder dat dit ten koste gaat van het woon- en leefklimaat kan de richtafstand met één stap worden verlaagd indien sprake is van een omgevingstype gemengd gebied. In gemengd gebied komen direct naast woningen bijvoorbeeld winkels, horeca en kleine bedrijven voor.

Func tiemenging strategie gemeente Den Haag

De gemeente Den Haag heeft een verdichtingsopgave. Om deze verdichtingsopgave te realiseren en het grondgebruik te optimaliseren is func tiemenging een goed instrument.

Func tiemenging kan plaatsvinden op het niveau van een pand, een blok of een heel deelgebied. De omvang is afhankelijk van het soort locatie. Een werkruimte, zoals een kantoor of een praktijk, kleiner dan circa 100 m² mag zich vestigen in woonstraten. Voor een werkruimte tussen 100 m² en 500 m² geldt dat deze langs de doorgaande wegen een plaats kan krijgen. Bedrijven die groter dan 500 m² zijn, zouden op een bedrijventerrein of een kantorenlocatie een plaats moeten krijgen. Vooral combinatiegebouwen met praktijk- en kantoorruimtes (tandarts, kapper en accountantskantoor) en wonen moeten gestimuleerd worden. De VNG heeft de handreiking 'Bedrijven en milieuzonering' opgesteld. In de handreiking staan uitgebreide lijsten met richtafstanden die aangehouden moeten worden om voldoende afstand te houden tussen milieubelastende activiteiten en gevoelige functies zoals wonen.

In de richtafstanden lijst zijn bedrijven ingedeeld in milieucategorieën, waarbij per bedrijf is aangegeven wat de afstand tot een rustige woonwijk dient te zijn. Deze afstanden kunnen als basis worden gehanteerd, maar

zijn indicatief. Er kan, afhankelijk van het omgevingstype, van worden afgeweken. Bij het omgevingstype 'gemengd gebied' kunnen de afstanden uit de richtafstanden lijst bijvoorbeeld met één afstandstap worden verminderd.

4.5.2 Relatie tot ontwikkeling

De projectlocatie kent de bestemming 'Gemengd - 1'. Omliggende bestemmingen betreffen overwegend 'Gemengd - 1', 'Kantoor - 2', 'Maatschappelijk - 2', 'Wonen - 1' en 'Verkeer - Straat'. Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat sprake is van het omgevingstype gemengd gebied.

Ten oosten en ten zuidoosten van de projectlocatie zijn kantoren gevestigd. De kantoren hebben de bestemming 'Kantoor -2'. De voor 'Kantoor -2' aangewezen gronden zijn bestemd voor kantoor, een en ander met de daarbij behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouw zijnde, wegen, groen, water en overige voorzieningen. De gemeente Den Haag heeft een verdichtingsopgave, om deze opgave te realiseren en het grondgebruik te optimaliseren is functiemenging een goed instrument. Een werkruimte, zoals een kantoor mag zich vestigen in woonstraten en langs de doorgaande wegen.

Daarnaast is ten westen van de projectlocatie een maatschappelijke bestemming gelegen. De maatschappelijke bestemming kent de bestemming 'Maatschappelijk -2'. De voor 'Maatschappelijk - 2' aangewezen gronden zijn bestemd voor het Koninklijk Paleis Noordeinde en de Koninklijke Stallen, een en ander met de daarbij behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouw zijnde, wegen, groen, water en overig. Het Paleis Noordeinde en de Koninklijke Stallen zijn op circa 135 meter afstand van de projectlocatie gelegen.

4.5.3 Conclusie

Het aspect bedrijven en milieuzonering vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling ter plaatse van de projectlocatie.

4.6 BEZONNING

4.6.1 Algemeen

Binnen Nederland zijn geen formele (wettelijke) eisen gesteld aan de bezonning van woningen en/of andere bouwwerken. Wel bestaan er de zogenaamde 'lichte' en 'strengere' TNO-norm voor bezonning. Deze norm is van toepassing voor gevels van woningen en gevels van openbare of semi-openbare ruimten met een recreatieve functie en voor de openbare ruimte. Gemeente Den Haag baseert de bezonningseisen op de lichte TNO-norm.

Binnenruimte

Ter plaatse van een raam/gevels minimaal 2 bezonningsuren (directe bezonning) per dag, in de periode 19 februari tot en met 21 oktober ter plaatse van het midden van de vensterbank aan de binnenkant van het raam uitgaande van een zonshoogte van meer dan 10°.

Buitenruimte

Ter plaatse van een buitenruimte minimaal 2 bezonningsuren (directe bezonning) per dag, in de periode 20 april tot en met 23 augustus.

Maatgevende momenten

Om bij de beoordeling van een bouwplan inzicht te krijgen in de toekomstige bezonningssituatie moet de schaduwwerking op de volgende maatgevende dagen worden gehanteerd:

- 21 juni: de dag dat de zon het hoogst staat;
 - 21 maart of 23 september: de dag dat de zon op 'half' staat (tussen de hoogste en laagste stand in).
- De laagste stand van de zon op 22 december valt buiten de reikwijdte van de TNO-norm en wordt

daarom buiten beschouwing gelaten.

Als opname tijdstippen moeten achtereenvolgens de volgende uren worden gehanteerd: 8.00, 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00 en 22.00 uur tenzij zonsondergang eerder is.

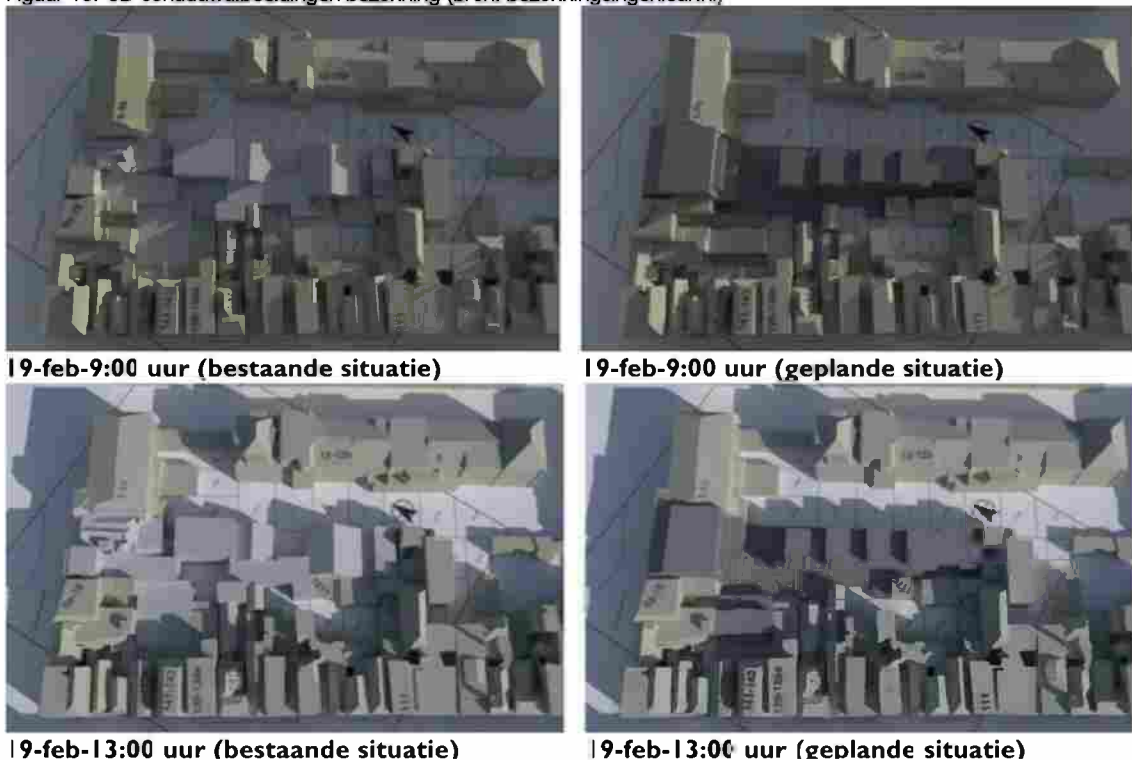
4.6.2 Relatie tot ontwikkeling

Ten behoeve van de beoogde ontwikkeling is door Bezonningsingenieur.nl een bezonningsstudie uitgevoerd. De rapportage van 22 mei 2025 is bijgevoegd in de bijlagen bij voorliggende rapportage. Uit de resultaten blijkt het volgende:

Visuele uitwerking: 3D schaduwbeelden (19 februari)

- Vastgesteld is dat er in de geplande situatie op 19 februari nauwelijks afname valt te verwachten ter plaatse van omliggende percelen met een woonfunctie.
- Alleen deels ten oosten en ten westen van het bouwplan is er plaatselijk afname en/of toename van bezonning. Volledigheidshalve zijn deze woningen getoetst. De niet getoetste woningen hebben geen invloed vanwege oriëntatie ten opzichte van het bouwplan. Dit betreffen: Noordeinde 117c (begane grond) en Noordeinde 11 t/m 137 (eerste verdieping).

Figuur 15. 3D-schaduwafbeeldingen bezonning (bron: bezonningsingenieur.nl)

19-feb-15:00 uur (bestaande situatie)

19-feb-15:00 uur (geplande situatie)

19-feb-17:00 uur (bestaande situatie)

19-feb-17:00 uur (geplande situatie)

Gevel: Haagse bezonningsnorm (19 februari: toetsingsdatum)

De Haagse bezonningsnorm is van toepassing op woningen. Er zijn een aantal percelen die op de begane grond een woonfunctie hebben.

- Amaliastraat 6 (begane grond)
 - De bezonningsduur blijft onveranderd (geen verslechtering).
- Amaliastraat 12-12B (begane grond):
 - Hier valt 's middags een afname te verwachten van -13%. Met een bezonningsduur van 4:53 uur in de bestaande situatie en 4:16 uur in de geplande situatie wordt ruimschoots voldaan aan de Haagse bezonningsnorm.

Op de begane grond hebben onderstaande percelen functies met kantoren, detailhandel etc. Op de eerste verdieping hebben deze percelen een woonfunctie. Dit zijn woningen in de directe nabijheid van het bouwplan gesitueerd.

- Scheveningseveer 9A-15 (eerste verdieping):
 - Er zijn twee woningen. Bij woning 1 aan de westzijde is de bezonningsduur in beide situaties 01:26 uur. De bezonning verslechtert op de toetsingsdatum niet. Dus wordt voldaan. Bij woning 2 aan de oostzijde neemt de bezonningsduur af van 02:46 uur naar 02:10 uur. Er wordt voldaan aan de Haagse bezonningsnorm in beide situaties. De bezonning neemt met -22% af.
- Noordeinde 155-155A, 141-143 en 139-139E (alleen eerste verdieping):
 - De bezonningsduur blijft onveranderd (geen verslechtering).

Kortom in de geplande situatie blijkt er geen sprake te zijn van onaanvaardbare afname van direct zonlicht ten gevolge van de geplande nieuwbouw aan de Scheveningseveer 17-23. De getoetste woningen voldoen aan de Haagse bezonningsnorm in zowel de bestaande als geplande situatie.

4.6.3 Conclusie

Het aspect bezonning vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling ter plaatse van de projectlocatie.

4.7 BODEM

4.7.1 Algemeen

Voor bodem en bodemverontreiniging is de Wet bodembescherming (Wbb) inclusief de aanvullende besluiten leidend. In de Wbb wordt een algemeen beschermingsniveau ingesteld voor de bodem ten aanzien van het voorkomen van nieuwe verontreiniging van de bodem.

De Wbb geeft regels voor bodemverontreiniging, waarvan sprake is als het gehalte van een stof in de grond of in het grondwater de voor die stof geldende streefwaarde overschrijdt. Of een verontreiniging acceptabel is, hangt af van de aard van de verontreiniging en van de bestemming van de gronden.

Een verontreinigde bodem kan zorgen voor gezondheidsproblemen en tast de kwaliteit van het natuurlijk leefmilieu aan. Daarom is het belangrijk om bij ruimtelijke plannen de bodemkwaliteit mee te nemen in de overwegingen. De Omgevingswet (OW), het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving stellen sinds 1 januari 2024 grenzen aan de aanvaardbaarheid van verontreinigingen. Indien bij planvorming blijkt dat verontreinigingen in het plangebied aanwezig zijn, wordt op basis van de aard en omvang van de verontreiniging en de aard van de ruimtelijke plannen beoordeeld welke gevolgen dit heeft. De OW regelt zaken rond bodembescherming en bodemsanering. Uitgangspunt van de wet is dat in het merendeel van de gevallen bodemverontreiniging, de daadwerkelijke bodemsanering wordt meegenomen in de ontwikkeling dan wel herontwikkeling van het plangebied of de projectlocatie. De wettelijke doelstelling is functiegericht saneren. De wet houdt rekening met het gebruik van de bodem en de (in)mobiliteit van de verontreiniging. De volgende uitgangspunten overheersen:

- Het geschikt maken van de bodem voor het voorgenomen gebruik;
- Het beperken van blootstelling aan en de verspreiding van de verontreiniging;
- Het wegnemen van actuele risico's.

Saneringsverplichtingen zijn gekoppeld aan het voorkomen van sterke verontreiniging. Het is niet altijd nodig de hele locatie aan te pakken. Er kan ook sprake zijn van deelsaneringen of een gefaseerde aanpak. Verder zijn in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening normen opgenomen voor grondwaterverontreinigingen en in welke gevallen een grondwatersanering moet worden uitgevoerd worden. Het is niet altijd nodig de hele locatie aan te pakken. Er kan ook sprake zijn van deelsaneringen of een gefaseerde aanpak.

4.7.2 Relatie tot ontwikkeling

De ontwikkeling omvat de realisatie van woningen. Woningen betreffen gevoelige functies in het kader van de Wbb, waarvan de gebruikers beschermd dienen te worden tegen onacceptabele verontreinigingen in de bodem waarmee zij in aanraking kunnen komen. Ten behoeve van de planrealisatie is derhalve een bodemonderzoek uitgevoerd door onderzoeksbureau Van Dijk Geotechniek en Milieu. De rapportage d.d. 21 december 2023 is opgenomen in de bijlagen bij voorliggende ruimtelijke onderbouwing. De resultaten worden hieronder samenvattend besproken.

Conclusies en aanbevelingen

Er is een verkennend bodemonderzoek verricht waarbij sterke verontreinigingen zijn geconstateerd. De bovengrond is sterk verontreinigd met lood en licht verontreinigd met koper, kwik, zink, PAK, minerale olie en PCB. De ondergrond is matig verontreinigd met lood en licht verontreinigd met koper, kwik en zink. Het grondwater is licht verontreinigd met xyleen, naftaleen en soms 1,2- dichloorethenen.

De bodemkwaliteit is niet voldoende in beeld. De bodemkwaliteit in het verkennend bodemonderzoek is vastgesteld op basis van mengmonsters. Er is nader bodemonderzoek noodzakelijk naar de matige en sterke verhoogde gehalten aan lood, om te bepalen of sprake is van een verontreiniging die de interventiewaarde overschrijdt in meer dan 25 m³ grond. Afhankelijk van dit onderzoek kunnen in het kader van de omgevingsvergunning sanerende maatregelen getroffen moeten worden alvorens men het gebouw in gebruik

kan nemen. De grondwaterverontreinigingen zijn voldoende in beeld en geen aanleiding voor sanerende maatregelen.

Voorafgaand aan de daadwerkelijke start van de bouwwerkzaamheden op of in de bodem, moeten eventuele sanerende maatregelen correct worden gemeld bij de Omgevingsdienst Haaglanden. Dit kan mogelijk met een melding van de milieubelastende activiteit (Mba) saneren van de bodem.

Ter plaatse van de locatie is een grote grondwaterverontreiniging aanwezig met gechloreerde koolwaterstoffen. Deze verontreiniging behoort bij de locatie Anna Paulownaplein en omgeving te Den Haag (AA051804517). De pluim van deelgebied 3 (Noordeinde) wordt op dit moment gemonitord voor het aantonen van een stabiele eindsituatie. De gemeente Den Haag is de saneerder van deze verontreiniging. Deze verontreiniging valt onder het overgangsrecht van de Wet bodembescherming. Door een grondwateronttrekking kan de bodemverontreiniging zich verplaatsen. De Wet bodembescherming staat niet toe dat een geval van ernstige bodemverontreiniging wordt verminderd of verplaatst zonder instemming met een artikel 28 Wet bodembescherming melding of instemming met een saneringsplan. In plaats daarvan kunnen ook (geohydrologische) maatregelen worden genomen om te voorkomen dat de sterke verontreiniging wordt (verminderd of) verplaatst. Geadviseerd wordt op dit op te nemen in een bemalingsplan.

4.7.3 Conclusie

Het aspect bodem vormt een belemmering voor de beoogde ontwikkeling ter plaatse van de projectlocatie.

4.8 DUURZAAMHEID

4.8.1 Algemeen

De Nota van Duurzaamheid beschrijft op hoofdlijnen hoe Den Haag de energievoorziening, leefomgeving, mobiliteit en het grondstoffen gebruik toekomstbestendig wil maken. Voor de beoogde ontwikkeling betekent dit dat er gebouw- en omgevingsmaatregelen nodig zijn. Voor de verschillende thema's (energie, groen, water, mobiliteit, circulariteit, etc.) zijn specifieke beleidsnota's opgesteld.

Duurzame energievoorziening

Den Haag heeft de ambitie om in 2030 een klimaat neutrale stad te zijn. Daarvoor moet de Haagse energievoorziening aangepast worden. De energievoorziening van nieuwbouw dient daarom gelijk toekomstbestendig, zonder aardgasaansluitingen (wettelijk), ontwikkeld te worden.

De gekozen energievoorziening moet passen bij de oplossingsrichting die in het Stedelijk Energie Plan en het ontwerp van de Transitievisie warme, vastgesteld is voor dit deel van de stad. Omdat nieuwbouw vanwege de goede isolatie met lage temperaturen verwarmd kan worden is het gebruik van hoge temperatuur stadsverwarming onwenselijk. Die warmte is nodig voor de verwarming van bestaande woningen en gebouwen. Voor nieuwbouw dienen de (ondergrondse) warmtevoorzieningen afgestemd te zijn op omliggende projecten en de ODH.

Platte daken dienen optimaal gebruik te worden voor energievoorziening (elektriciteit en warm water) in combinatie met groene, blauwe en/of witte daken. Den Haag voert duurzaam bouwenbeleid met de integrale prestatie-instrumenten GPR of BREEAM. De ambitie voor GPR is minimaal een 8 voor de thema's milieu, gezondheid, gebruikskwaliteit en toekomstwaarde 9 voor energie.

Nota Stadsnatuur

In Den Haag is de natuur een belangrijk onderdeel van de stad. Een stad met vitale stadsnatuur is een gezonde stad. In de Nota Stadsnatuur zijn handvatten opgenomen waarmee wordt gewerkt aan een gezond stadsecosysteem met meer biodiversiteit. Een groene stad heeft veel te bieden aan inwoners. Bomen en planten zorgen immers voor verkoeling tijdens warme zomers en bieden een aangename plek voor bewoners

om te verblijven. Een groene stad is ook beter toegerust om mee te bewegen op veranderingen in het klimaat, zoals uitschieters in temperaturen en neerslag. Een stad waar veel verschillende planten- en diersoorten zoals vlinders en vogels voorkomen, blijkt positief te zijn voor het welzijn van mensen. Een hoge biodiversiteit zorgt ervoor dat lastige soorten minder kans krijgen en er genoeg natuurlijke vijanden zijn om plaagsoorten in toom te houden.

Een belangrijke voorwaarde voor een gezond stadsecosysteem is de aanwezigheid van een uitgebreid netwerk van groengebieden die onderling met elkaar verbonden zijn. De groengebieden zijn de belangrijkste kerngebieden voor allerlei planten- en diersoorten. De ecologische verbindingzones zorgen als robuuste brede groenblauwe structuren voor de verbinding in deze gebieden. Zo kunnen dieren zich makkelijker verplaatsen en functioneren deze daarnaast ook als belangrijke leefgebieden. In de Nota Stadsnatuur wordt de nadruk gelegd op een optimale ecologische inrichting door middel van vuistregels voor biotopen en beheer, behoud en de mogelijke uitbreiding van ecologische verbindingzones. Is extra ruimte van een niet-ecologische functie onvermijdelijk dan moet de inpasbaarheid hiervan worden onderzocht. Uitgangspunt is om bomen en groen te behouden. Wanneer dit niet mogelijk is, wordt er gekeken naar compensatie.

Naast het behoud en de ontwikkeling van bovengenoemd netwerk, wordt aandacht besteed aan het rekening houden met leefomstandigheden van planten en dieren bij beheer en inrichting van groen in brede zin. De gemeente werkt aan een natuur inclusieve stad met een ecologisch gezond stadswatersysteem, het beheersbaar houden van overlast gevende planten en dieren en inzetten op monitoring van de stadsnatuur. Bij elke (her)inrichting en omgeving van de openbare ruimte wordt een natuurkans-scan verplicht gesteld. Ontwerpen die ter beoordeling worden voorgelegd aan de Adviescommissie Openbare Ruimte worden, mede op basis van de natuurkans-scan, ook beoordeeld op het gebied van stadsnatuur. Natuur inclusief denken én werken wordt zo steeds meer een vanzelfsprekend onderdeel van het ontwerpproces.

Nota Stadsbomen

De gemeente Den Haag vindt bomen van oudsher belangrijk. Alle stadsbomen vormen samen een stadsbomennetwerk, wat parken, bossen, tuinen, lanen en groengebieden tot in de haarvaten met elkaar verbindt. Dit netwerk is uiteraard voor planten en dieren belangrijk. Maar het Haagse stadsbomennetwerk vervult in totaliteit verschillende functies en ecosystemendiensten, en draagt bij aan de gezondheidskwaliteit en de leef kwaliteit van eenieder in Den Haag, mens en dier. In de Nota Stadsbomen zijn concrete doelen geformuleerd om de leef kwaliteit te verbeteren: gemeente werkt aan de toekomstbestendigheid van het stadsbomennetwerk en wil 5% meer kroonoppervlak in de stad in 2030.

Wanneer aan toekomstbestendigheid wordt gedacht dan is het allereerst van belang om de basis goed te behouden en deze basis daarnaast te versterken. Wanneer een ontwerp voor (her)inrichting wordt gemaakt met bomen dan wordt dat primair gedaan met behoud van bestaande bomen en met aandacht voor diversiteit, ecologie en het maken van diverse microklimaten in de stad.

De bijdrage van bomen aan de leef kwaliteit hangt af van de maat van de kroon. Dit is te meten met het kroonoppervlak. Met het opstellen van het bomenbeleid heeft de gemeente Den Haag een methode gekozen die uitgaat van het kroonoppervlak. Het beleid is +5% toe te voegen om zodoende het totale kroonoppervlak in de stad te vergroten. Om meer kroonoppervlak te maken zijn goede groeiplaatsen voor bomen essentieel (Handboek Openbare Ruimte). De boom groeit anders niet goed, kan niet goed presteren, sterker nog, hij kan overlast veroorzaken. Meer kroonoppervlak is ook te realiseren door extra bomen te planten en bestaande bomen goed te beheren. Ook op particulier terrein liggen hiervoor kansen.

Het behoud van bomen is van groot belang voor de leef kwaliteit in de stad. Dit is het uitgangspunt voor de programmering en het ontwerp van de gebouwen in de openbare ruimte. De kwaliteit van bomen speelt mee in de afwegingen. Wanneer bomen zeer waardevol zijn, is het nog belangrijker de bomen te behouden.

Wegwijzer Den Haag klimaatbestendig

Als gevolg van klimaatverandering krijgt Den Haag steeds vaker te maken met hevige regenbuien, meer hete

zomerse dagen, langere droge perioden en een verdere stijging van de zeespiegel. Dergelijke weersextremen kunnen veel schade en overlast veroorzaken, ook op het gebied van gezondheid en economie.

De afgelopen jaren zijn vooral gericht geweest op onderzoek, kennisontwikkeling en bewustwording over klimaatadaptatie. Ook zijn er grote projecten gerealiseerd om de kust veilig te houden en er zijn aan de rand van de stad grootschalige waterbergingen aangelegd. EN niet alleen de gemeente neemt maatregelen, ook bewoners en diverse partijen in de stad doen mee: van het maken van geveltuinen tot het aanleggen van polderdaken.

De opgave voor de komende decennia is om de bestaande en nieuwe stad klimaatbestendiger in te richten tegen de gevolgen van extreme neerslag, hitte en droogte.

4.8.2 Relatie tot ontwikkeling

De beoogde ontwikkeling betreft de nieuwbouw van een 19 woningen en een commerciële ruimte. De nieuwbouw brengt kansen met zich mee voor verduurzaming. In ieder geval voldoet de nieuwbouw aan de BENG-normen en wordt een groen dak gerealiseerd. Daarnaast worden bij de verdere planuitwerking mogelijkheden onderzocht om het energieverbruik en de vervuiling en afvalstromen van de woningen terug te dringen. Voor natuur en groen worden te nemen maatregelen onderzocht en voor het verbeteren van de leefomgeving.

4.8.3 Conclusie

Het aspect duurzaamheid vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling ter plaatse van de projectlocatie.

4.9 EXTERNE VEILIGHEID

4.9.1 Algemeen

Externe veiligheid gaat over de risico's voor mens en milieu bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. Ook de risico's die luchthavens geven vallen onder externe veiligheid. De aan deze activiteiten verbonden risico's moeten tot een aanvaardbaar niveau beperkt blijven.

Het wettelijk kader voor risicobedrijven is vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en voor het vervoer van gevaarlijke stoffen in de Wet vervoer gevaarlijke stoffen. Normen voor ondergrondse buisleidingen zijn vastgelegd in het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Bij de beoordeling van de externe veiligheidssituatie zijn twee begrippen van belang:

- Plaatsgebonden risico (PR): Inwoners van een bepaald gebied kunnen te maken krijgen met plaatsgebonden risico (PR). Dit is de kans per jaar dat één persoon overlijdt door een ongeluk met een gevaarlijke stof. In theorie zou die persoon zich onafgebroken en onbeschermd op één bepaalde plaats moeten bevinden. Deze kans mag niet groter zijn dan 1 op de miljoen. Het PR wordt 'vertaald' als een risicocontour rondom een risicovolle activiteit, waarbinnen geen kwetsbare objecten (bijvoorbeeld woningen) mogen liggen.
- Groepsrisico (GR): Het groepsrisico legt een relatie tussen de kans op een ramp en het aantal mogelijke slachtoffers en is een maatstaf voor de verwachte omvang van een ramp. Rondom een risicobron wordt een invloedsgebied gedefinieerd, waarbinnen grenzen worden gesteld aan het maximaal aanvaardbaar aantal personen, de zogenaamde oriëntatiewaarde (OW). Dit is een richtwaarde, waarvan het bevoegd gezag, mits afdoende gemotiveerd door middel van een gedegen verantwoording, kan afwijken. Dit betreft de zogeheten verantwoordingsplicht. De verantwoordingsplicht geldt voor elke toename van het GR.

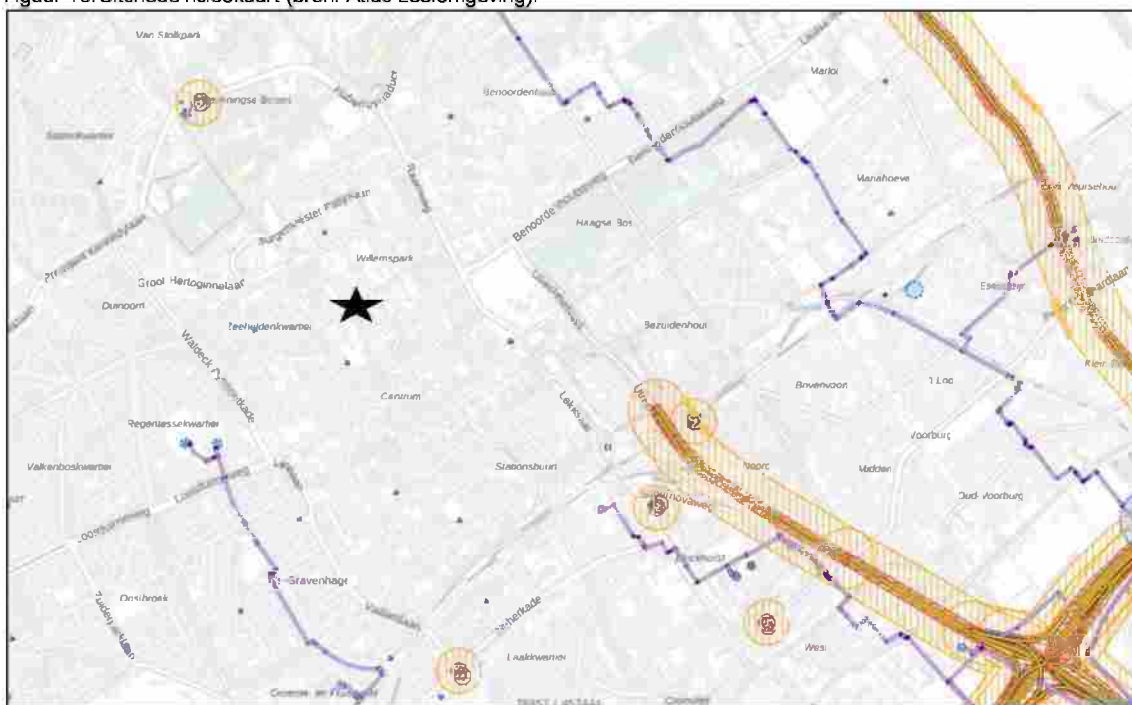
Het Ipo (Interprovinciaal overleg) heeft een risicokaart ontwikkeld waarop verschillende risicobronnen inclusief bijbehorende relevante gegevens zijn weergegeven. De risicokaart vormt een hulpmiddel bij het

beoordelen van het aspect externe veiligheid bij ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast kan ook het risicoregister worden geraadpleegd.

4.9.2 Relatie tot ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling voorziet in de realisatie van 19 wooneenheden, commerciële ruimte en parkeervoorzieningen. Woningen zijn kwetsbare objecten, zoals gedefinieerd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Om de omliggende risicobronnen in kaart te brengen is de risicokaart via Atlas Leefomgeving geraadpleegd. In figuur 15 is een uitsnede opgenomen van de risicokaart.

Figuur 16. Uitsnede risicokaart (bron: Atlas Leefomgeving).

De projectlocatie is gelegen buiten de berekende plaatsgebonden risicocontouren en veiligheidsafstanden voor het plaatsgebonden risico van Bevi inrichtingen en overige risicovolle activiteiten binnen inrichtingen. Daarnaast is de projectlocatie niet gelegen binnen het invloedgebied van Bevi inrichtingen. Hiermee vormen dergelijke contouren geen belemmering voor de realisatie van kwetsbare objecten, zoals woningen.

Groepsrisico

Transport gevaarlijke stoffen over de weg

Ten oosten van de projectlocatie, op circa 2.200 meter afstand van de projectlocatie bevindt zich de Rijksweg A12 (Utrechtsebaan). Over de A12 worden gevaarlijke stoffen getransporteerd. Voor transportroutes over wegen dient een groepsrisicoberekening uitgevoerd te worden, mits de projectlocatie binnen 200 meter van de transportroute is gelegen. In dit geval is de projectlocatie niet binnen 200 meter van de transportroute gelegen.

Voor transportroutes over de weg geldt dat diverse gevaarlijke stoffen een invloedgebied met zich meebrengen. Voor gevaarlijke stoffen over de weg geldt een maximaal invloedgebied van < 4.000 meter, dit geldt voor de stoffen LT3, LT4, GT4 en GT5. Onderzocht is of over de Rijksweg A12 één of meer van de stoffen met een invloedgebied van < 4.000 meter worden vervoerd. Dit is niet het geval, waardoor geen beperkte groepsrisico verantwoording benodigd is.

Tevens bevindt ten oosten van de projectlocatie de Benoordenhoutseweg. Ten behoeve van de Benoordenhoutseweg is een ontheffing verleend ter bevoorrading van het LPG-tankstation aan de Prof. B.M.

Teldersweg. Deze route loopt via de Zuid-Hollandlaan, de Koningskade, Raamweg, Hubertusviaduct en Prof. B.M. Teldersweg. Dezelfde ontheffingsroute wordt teruggedreden richting de routing over de Benoorenhoutseweg. Over deze route worden stoffen vervoerd die vallen onder de stofcategorie GF3 (LPG, propaan). Op grond van het Besluit externe veiligheid transportroutes en de Handleiding Risicoanalyse Transport (HART) geldt hiervoor een invloedsgebied van 355 meter.

De voorgenomen ontwikkeling ligt op ongeveer 760 meter van de ontheffingsroute. Hierdoor vormt het geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.9.3 Conclusie

Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling ter plaatse van de projectlocatie.

4.10 GELUID

4.10.1 Algemeen

In het kader van de Wet geluidhinder moeten geluidsgevoelige objecten voldoen aan de wettelijk bepaalde normering als het gaat om de maximale geluidsbelasting op de gevels. De limitatieve lijst geluidsgevoelige gebouwen bestaat uit:

- woningen;
- onderwijsgebouwen;
- ziekenhuizen;
- verpleeghuizen;
- verzorgingstehuizen;
- psychiatrische inrichtingen;
- kinderdagverblijven.

Relevante geluidbronnen in het kader van de Wet geluidhinder zijn wegverkeerslawaaai, railverkeerslawaaai en industrielawaaai. Op het moment dat een van bovenstaande functies ontwikkeld wordt in de nabijheid van voornoemde geluidbronnen of binnen de zones daarvan, zal middels een geluidsonderzoek aangetoond moeten worden of er voldaan wordt aan de wettelijke voorkeursgrenswaarde. Daarnaast kan het als het gaat om bijvoorbeeld logiesruimtes (hotelkamers, recreatieve verblijven) wenselijk zijn om een goed en aangenaam binnenklimaat te kunnen waarborgen.

4.10.2 Relatie tot ontwikkeling

Ten behoeve van de ontwikkeling is door Wolf Dikken adviseurs d.d. 21 mei 2025 een onderzoek wegverkeerslawaaai uitgevoerd. De rapportage is in de bijlagen bij voorliggende rapportage bijgevoegd. De resultaten en conclusies van het onderzoek worden hieronder besproken.

Conclusies en aanbevelingen

Door de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) is aangegeven dat tot een hoogte van 14 meter sprake is van vervangende nieuwbouw. Boven de 14 meter is hier geen sprake van.

Op grond van de uitgevoerde berekeningen kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- De maximaal te ontheffen waarde wordt niet overschreden;
- De hoogst optredende geluidbelasting wordt veroorzaakt door het wegverkeer op de Scheveningseveer en bedraagt 65 dB na aftrek van 5 dB conform art. 110g Wgh.

In alle gevallen geldt dat de hoogst optredende gecumuleerde geluidbelasting ten gevolge van alle wegen 72 dB bedraagt, excl. aftrek art. 110g Wgh. Hiermee wordt de maximaal aanvaardbare gecumuleerde geluidbelasting overschreden zoals genoemd in het hogere waardenbeleid.

In het hogere waardenbeleid is echter aangegeven dat in bijzondere situaties maatwerk kan worden afgewogen (en dat eventueel onderbouwd van een dove gevel kan worden afgezien). Te denken valt aan situaties waarin woningbouw op bestuurlijk en maatschappelijke gronden sterk gewenst is. Hiervoor moet overlegd worden met het bevoegd gezag. Conform opgave van de ODH is een dove gevel voor het bouwplan niet vereist, maar dient ter plaatse van de vervangende nieuwbouw een 3 dB hogere karakteristieke geluidwering van de gevel te worden gerealiseerd dan volgens het Bbl is vereist.

Opgemerkt dient te worden dat voor het onderhavige project uit akoestisch onderzoek zal moeten blijken of de karakteristieke geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructies van verblijfsgebieden in woonfuncties, voldoet aan de eisen gesteld in art. 4.102 en 4.103 van het Bbl, waarbij tevens rekening dient te worden gehouden met de strengere eis van 3 dB ter plaatse van de vervangende nieuwbouw. Als uitgangspunt voor het onderzoek dienen de gezamenlijke geluidbelastingen zoals vermeld in bijlage 4 van het akoestische onderzoek.

In een memo (aanvulling op "Onderzoek wegverkeerslawaaï", rapportnummer R823135aaA0, d.d. 21 mei 2025 van Wolf Dikken) is opgenomen welke knelpunten in het huidige ontwerp aanwezig zijn in relatie tot de eisen in de Wet geluidhinder en het hogere waardenbeleid van de gemeente Den Haag. In de conclusie komt naar voren dat het bouwplan geluidbelast is ten gevolge van de Scheveningseveer, Mauritskade en Hogewal. Er is geen overschrijding van de maximaal te ontheffen waarde. Alle woningen in het bouwplan hebben een geluidluwe gevel. Hiermee wordt voor alle woningen in het bouwplan voldaan aan de eisen uit het gemeentelijk ontheffingenbeleid.

4.10.3 Conclusie

Het aspect geluid vormt mogelijk een belemmering voor de beoogde ontwikkeling ter plaatse van de projectlocatie. Uit akoestiek onderzoek zal moeten blijken of de karakteristieke geluidwering van de uitwendige scheidsconstructies van verblijfsgebieden in woonfuncties, voldoet aan de eisen gesteld in art. 4.102 en 4.103 van het Bbl.

4.11 KABELS EN LEIDINGEN

4.11.1 Algemeen

Voor sommige kabels en leidingen is het belangrijk deze op te nemen in het bestemmingsplan. Het gaat dan niet om de algemene nutsleidingen, maar om de leidingen waarbij bijvoorbeeld een veiligheidszone geldt of leidingen die een risico zijn als ze bij werkzaamheden geraakt worden. Bepaalde leidingen moeten vanuit regelgeving of rijksbeleid in een bestemmingsplan worden opgenomen. Dit is het geval bij bovengrondse hoogspanningslijnen en buisleidingen. Bij andere leidingen bepaalt bevoegd gezag of dit wenselijk is, dit is bijvoorbeeld steeds vaker het geval bij ondergrondse hoogspanningsverbindingen. Dergelijke leidingen kunnen beperkingen opleggen aan het gebruik van de omgeving. De (planologische relevante) leidingen dienen als zodanig te worden bestemd en daarbij dient de afstand die moet worden vrijgehouden van bebouwing ter bescherming van de leiding, te worden aangeduid. Dit betreft de zogeheten beschermingszone.

Naast planologisch relevante leidingen kunnen kabels en leidingen aanwezig zijn die planologisch niet relevant zijn, maar waar met de beheerder van de kabels en leidingen afstemming dient plaats te vinden over het beschermen dan wel verleggen van in en nabij een ontwikkellocatie gelegen kabels en leidingen.

Buisleidingen

Voor buisleidingen is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) van belang. Binnen het toepassingsbereik van het Bevb vallen:

- buisleidingen voor aardgas met een uitwendige diameter van 50 mm of meer en een druk van 1.600 kPa of meer.
- buisleidingen voor brandbare stoffen met een uitwendige diameter van 70 mm of meer of een binnendiameter van 50 mm of meer en een druk van 1.600 kPa of meer.
- buisleidingen voor vergiftige stoffen.
- buisleidingen voor specifieke stoffen met een uitwendige diameter van 70 mm of meer of een binnendiameter van 50 mm of meer en een druk van 1.600 kPa of meer.

Voor de realisatie van een buisleiding of een kwetsbaar object dient voldaan te worden aan de grenswaarde voor het PR, terwijl het GR verantwoord moet worden.

Bovengrondse hoogspanningslijnen en ondergrondse hoogspanningsverbindingen

Bij transport van stroom door een hoogspanningsverbinding ontstaat een magneetveld. De sterkte ervan hangt vooral af van de hoeveelheid stroom die wordt vervoerd en van de afstand tot de verbinding. Over de mogelijk nadelige gevolgen van deze velden voor de gezondheid bestaat onduidelijkheid. Onduidelijk zijn vooral de langetermijneffecten van blootstelling aan de veldsterkte die optreedt in woningen die zich in de buurt van het hoogspanningsnet bevinden.

Sinds 2005 adviseert de Nederlandse rijksoverheid een voorzorgsprincipe voor bovengrondse hoogspanningslijnen. Bij de planning van nieuwe woningen, scholen en kinderopvangplaatsen is het advies zoveel mogelijk te voorkomen dat kinderen langdurig blootgesteld worden aan magneetvelden die gemiddeld over een jaar sterker zijn dan 0,4 microtesla.

De GGD heeft het Rijksadvies verbreed naar alle situaties waar het veld de jaargemiddelde waarde van 0,4 microtesla overschrijdt. Verder oordeelde de bestuursrechter in 2017 dat de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan het beleidsadvies over bovengrondse hoogspanningslijnen, in beginsel ook voor ondergrondse hoogspanningskabels van toepassing zijn [ECLI:NL:RVS:2017:238]. Zowel de Commissie mer als de Gezondheidsraad hebben dit advies overgenomen, waardoor het voorzorgsprincipe voor bovengrondse hoogspanningslijnen ook van toepassen is op ondergrondse kabels, transformatorhuisjes, wijkverdeelstations en andere bronnen van langdurige blootstelling aan magneetvelden uit het elektriciteitsnetwerk.

4.11.2 Relatie tot ontwikkeling

Langs de Mauritskade en Koningskade loopt een hoogspanningsverbinding met een spanning van 25-10 kV. Op de verbeelding van het geldende bestemmingsplan is geen dubbelbestemming ter bescherming van deze hoogspanningsverbinding opgenomen.

Bij hoogspanningsverbindingen gaat het om elektromagnetische straling die mogelijk gezondheidsrisico's veroorzaakt. Voor hoogspanningsverbindingen met een spanningsniveau van 50 kV wordt een gevarezone van 25 meter aangehouden. Dit volgt uit het eindrapport 'Woningen binnen de gevarezone van hoogspanningslijnen: blusrisico's van het Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding. De magneetveldzone is derhalve beperkt en reikt niet tot aan de projectlocatie.

4.11.3 Conclusie

Het aspect kabels en leidingen vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling.

4.12 LUCHTKWALITEIT

4.12.1 Algemeen

In bijlage 2 van de Wet milieubeheer zijn de luchtkwaliteitseisen opgenomen. Daarnaast zijn er luchtkwaliteitseisen opgenomen in het Besluit niet in betekende mate bijdragen (Besluit NIBM) en de bijbehorende ministeriële Regeling niet in betekende mate bijdragen (Regeling NIBM).

In het Besluit NIBM en de Regeling NIBM zijn de uitvoeringsregels vastgelegd die betrekking hebben op het begrip NIBM. In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze gevallen kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Ook als het bevoegd gezag op een andere wijze, bijvoorbeeld door berekeningen, aannemelijk kan maken dat het geplande project niet in betekende mate bijdraagt, kan toetsing van de luchtkwaliteit achterwege blijven.

De definitie van 'niet in betekende mate' is 3% van de grenswaarde voor NO₂ en PM₁₀. De 3% komt overeen met 1,2 microgram/m³ (µg/m³). Als een project voor één stof de 3%-grens overschrijdt, dan verslechtert het project 'in betekende mate' de luchtkwaliteit. De 3%-norm is in de Regeling NIBM uitgewerkt in concrete voorbeelden, waaronder:

- woningbouw: 1.500 woningen netto bij één ontsluitende weg en 3.000 woningen bij twee ontsluitende wegen;
- kantoorlocaties: 100.000 m² brutovloeroppervlak bij één ontsluitende weg en 200.000 m² brutovloeroppervlak bij twee ontsluitende wegen.

4.12.2 Relatie tot ontwikkeling

In onderhavig geval is sprake van de realisatie van 19 wooneenheden, commerciële ruimte en parkeervoorzieningen. Op basis van bovenstaande voorbeelden mag geconcludeerd worden dat de ontwikkeling niet in betekende mate bijdraagt.

Goed woon- en leefklimaat

In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient een goed woon- en leefklimaat te worden gewaarborgd. Op basis van de CIMLK kan worden beoordeeld wat de totale concentratie is ter plaatse van een specifiek rekenpunt. De totale concentratie bestaat uit de achtergrondconcentratie (op basis van de GCN-kaart) en de lokale bijdrage (van lokale bronnen, op basis van data over o.a. verkeersgegevens). Aan de hand daarvan kan worden beoordeeld of sprake is van een goed woon- en leefklimaat ter plaatse van de projectlocatie. De grenswaarden voor toetsing van deze concentraties zijn: 40 µg/m³ voor stikstofdioxide NO₂, 40 µg/m³ voor fijnstof PM₁₀ en 25 µg/m³ voor fijnstof PM_{2,5}.

Onderstaande tabel toont de totale concentraties ter plaatse van het dichtstbijzijnde rekenpunt nabij de projectlocatie (geraadpleegd via CIMLK op 10 november 2023) met bijbehorende grenswaarden.

Tabel 5. Totale concentraties van stikstofdioxide en fijnstof in nabijheid van de projectlocatie

	NO ₂ (µg/m ³)	PM ₁₀ (µg/m ³)	PM _{2,5} (µg/m ³)	
2020	29,13	19,25	10,05	Receptor wegverkeer 110902
2030	21,78	17,39	8,46	Receptor wegverkeer 110902
Grenswaarde	40	40	25	

Uit de tabel blijkt dat de grenswaarden ter plaatse van de projectlocatie, van zowel fijnstof als stikstofdioxide, niet worden overschreden.

4.12.3 Conclusie

Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling ter plaatse van de projectlocatie.

4.13 NATUUR

4.13.1 Algemeen

Sinds 1 januari 2017 is één wet van toepassing die de natuurwetgeving in Nederland regelt: de Wet natuurbescherming. De wet ligt in de lijn van Europese wetgeving, zoals de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De Wet natuurbescherming vervangt de Boswet, de Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998.

Wet natuurbescherming

Via de Wet natuurbescherming wordt de soortenbescherming en gebiedsbescherming geregeld. De soortenbescherming heeft betrekking op alle, in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en op een honderdtal vaatplanten. Welke soorten planten en dieren wettelijke bescherming genieten, is vastgelegd in de bijlage van de Wet natuurbescherming. Dat houdt in dat, bij planvorming, uitdrukkelijk rekening gehouden moet worden met gevolgen, die ruimtelijke ingrepen hebben, voor instandhouding van de beschermde soort.

Gebiedsbescherming wordt geregeld middels de Natura 2000-gebieden. In het kader van de Wet natuurbescherming moet uitgesloten worden dat significante negatieve effecten optreden in Natura 2000-gebieden. Hier kan sprake van zijn wanneer een ontwikkeling binnen een Natura 2000-gebied plaatsvindt, maar ook stikstofdepositie kan verslechterende gevolgen hebben voor stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden die als Natura 2000-gebied zijn aangewezen. Deze gevolgen kunnen significant zijn wanneer een plan, project of handeling leidt tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden die overbelast zijn. Voorheen gold hier de regeling Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS) voor, maar naar aanleiding een tweetal belangrijke uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (mei 2019) is deze regeling komen te vervallen. Als gevolg hiervan dient in Nederland voor elk project een stikstofdepositieberekening uitgevoerd te worden. Wanneer uit de rekenresultaten een hogere depositie dan 0,00 mol/ha/jaar, kan al sprake zijn van een significant negatief effect.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. NNN is tevens opgenomen in het streekplan van de provincie. Indien het projectgebied in het NNN gelegen is, verlangt de provincie een 'nee-tenzij-toets'. Afhankelijk van de provincie kan dit ook gelden voor projectgebieden in de nabijheid van het NNN.

4.13.2 Relatie tot ontwikkeling

Ten behoeve van de ontwikkeling is door de Bouwecoloog een quickscan uitgevoerd naar de effecten op beschermde soorten en gebieden. De rapportage van 7 november 2023 is bijgevoegd in de bijlagen bij voorliggende onderbouwing. De resultaten worden in deze paragraaf per onderdeel beschreven.

Soortenbescherming

Resultaten

Tijdens het locatiebezoek is een inventarisatie uitgevoerd van soorten die aanwezig waren op de locatie. Hierbij zijn uitwerpselen van een vleermuis, sporen van ratten en potentiële broedvogels waargenomen.

Voor vaatplanten en dieren worden in dit hoofdstuk de waarnemingen en verwachtingen op basis van habitatkenmerken en het bronnenonderzoek per soort groep behandeld.

Vaatplanten

Het plangebied is geheel bebouwd en verhard. In kieren en langs randen van verhardingen is echter wel enige pioniersbegroeiing aanwezig, die voornamelijk uit klein glaskruid, Canadese fijnstraal en zwarte nachtschade bestaat. Alleen bij de perceelsgrenzen zijn struikvormers van enige omvang aangetroffen, hier groeit namelijk klimop tot een hoogte van circa 8 meter tegen de gevels van de opstallen. Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde of bijzondere planten aangetroffen. Door de beperkte groeimogelijkheden voor planten worden deze tevens niet in het plangebied verwacht. Aangezien de buitengrens van het plangebied niet geïnspecteerd kon worden, is aanwezigheid van beschermde of bijzondere planten tegen de buitenmuren niet geheel uit te sluiten. Vanwege de constructie van de opstallen, de aanwezige klimop en het onderhoudsregime in aangrenzende tuinen wordt echter verwacht dat hier tevens geen beschermde of bijzondere planten aanwezig zullen zijn.

Op basis van het bronnenonderzoek en het locatiebezoek worden in de huidige situatie geen beschermde of bijzondere planten verwacht.

Vleermuizen

Tijdens het locatiebezoek is het plangebied en de omgeving beoordeeld op geschiktheid en toegankelijkheid voor vleermuizen. Het water en de bomen aan de overkant van de Scheveningseveer en de bomen langs de Amaliastraat vormen geschikte lijnvormige structuren voor vleermuizen, waardoor deze dieren bij het plangebied kunnen komen. In het plangebied zijn vervolgens gebouwen met kieren bij dakranden, kapschuren en overkappingen aanwezig, waar vleermuizen in kunnen vliegen. Ook door de vervallen staat van gebouwen zijn diverse kieren aanwezig waar vleermuizen in kunnen kruipen. Met de beoordeling van de gebouwen is derhalve vastgesteld dat deze op diverse plekken toegankelijk zijn voor vleermuizen. Het plangebied kan in ieder geval zomer- en paar- verblijfsfuncties hebben voor diverse soorten dwergvleermuis, maar in de overkappingen ook voor bijvoorbeeld een grotere soort als de gewone groot oor vleermuis. Aangezien het grotere gebouw achter de winkel ook kieren tussen de daklijsten en de muur heeft, is bovendien niet uit te sluiten dat een kraam- of winterverblijf van bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis aanwezig is. Aan de noordzijde van de achterste onderdoorgang zijn op het bovenste trapbordes bovendien uitwerpselen van vleermuizen aangetroffen. Op basis van het moment in het jaar, de locatie en de omvang van de uitwerpselen is aannemelijk dat dit een paarverblijf van een gewone dwergvleermuis of een ruige dwergvleermuis kan betreffen.

Op basis van het locatiebezoek kan niet worden uitgesloten dat meerdere verblijfsfuncties voor vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn. Aangezien de bomenrijen langs de straten buiten het plangebied vallen en de hoeveelheid groen in het plangebied beperkt is, wordt niet waarschijnlijk geacht dat andere essentiële onderdelen van leefgebied in het plangebied aanwezig zijn.

Overige zoogdieren

Tijdens het locatiebezoek is in en om de gebouwen gezocht naar aanwijzingen voor gebruik van het terrein door zoogdieren, hierbij zijn geen sporen (zoals uitwerpselen, latrines of hollen) van beschermde soorten aangetroffen. Wel zijn bij de opslag van vuilnis diverse hollen van ratten aangetroffen. Aan de hand van de situatie ter plaatse kan niet volledig worden uitgesloten dat bijvoorbeeld de bruine rat, huismuis en/of huisspitsmuis gebruik maken van het plangebied. Dit betreffen soorten die niet zijn beschermd zijn of een provinciale vrijstelling hebben. Door de aanwezigheid van ratten en de verharde situatie in stedelijke omgeving zullen kleinere zoogdieren, zoals woelmuisen en bijvoorbeeld wezel en hermelijn, niet in het plangebied aanwezig zijn. Ook boom- en steenmarter zullen geen gebruik van het plangebied maken, aangezien onvoldoende voedsel aanwezig is en respectievelijk onvoldoende opgaand groen aanwezig is en geen uitwerpselen zijn aangetroffen. Op basis van het locatiebezoek worden grotere zoogdieren en de soorten met specifiekere habitateisen uit het bronnenonderzoek tevens niet verwacht.

Op basis van het locatiebezoek worden geen beschermde grondgebonden zoogdieren zonder een provinciale vrijstelling verwacht.

Amfibieën en reptielen

Het plangebied is beoordeeld op aanwezigheid van mogelijkheden voor amfibieën en reptielen. Enkele minder goed onderhouden delen van het plangebied bevatten schuilmogelijkheden voor algemene amfibieën, maar voor beschermde amfibieën zonder een provinciale vrijstelling en voor reptielen ontbreekt geschikt leefgebied. Voor de rugstreeppad ontbreekt bijvoorbeeld geschikt voortplantingswater en zijn door de aanwezige ratten geen geschikte locaties om weg te kruipen in de grond aanwezig.

Op basis van het bronnenonderzoek en het locatiebezoek worden in de huidige situatie geen beschermde waarden van reptielen en amfibieën zonder vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen verwacht.

Vissen

In de onderzoeklocatie is geen oppervlaktewater aanwezig, waardoor de aanwezigheid van vissen kan worden uitgesloten.

Vogels

Tijdens het locatiebezoek zijn in en om de locatie enkele vogels waargenomen, zoals duiven, eksters en diverse soorten meeuw. Meeuwen en ook bijvoorbeeld scholekster, witte kwikstaart en winterkoning kunnen in het plangebied broeden. Deze vogels zijn als inheemse broedvogels beschermd tijdens het broedseizoen, maar hebben geen jaarrond beschermd nest (de soorten uit categorie 5 hebben in de omgeving voldoende andere mogelijkheden).

In en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen huismussen of mussennesten waargenomen, wel is een grote hoeveelheid klimop langs de oostgrens van het plangebied aanwezig. Aangezien in de omgeving weinig groenblijvende bomen en struiken zijn waargenomen, kan niet worden uitgesloten dat de huismus in de winter gebruik maakt van deze klimop. De klimop kan hierdoor een essentieel onderdeel van het leefgebied van de huismus vormen, waardoor deze wettelijk beschermd kan zijn.

Op basis van gegevens van het SMP van Den Haag in het bronnenonderzoek vormt een deel van het plangebied een aandachtsgebied voor de gierzwaluw. Op basis van het locatiebezoek kan tevens niet worden uitgesloten dat jaarrond beschermde nesten van deze trekvogel aanwezig kunnen zijn. Aan de straatzijde, maar ook bij enkele kantoorruimtes op het achter terrein zijn namelijk kieren van voldoende omvang bij daklijsten vastgesteld.

Van andere jaarrond beschermde vogels worden geen beschermde waarden in het plangebied verwacht, aangezien van bomen of andere benodigde landschapselementen in de omgeving ontbreken.

Op basis van het locatiebezoek zijn beschermde waarden van de huismus en de gierzwaluw niet uit te sluiten. Andere jaarrond beschermde vogels worden niet verwacht.

Overige diersoorten

Tijdens het locatiebezoek zijn geen bijzondere of beschermde insecten of andere overige soorten (zoals weekdieren) waargenomen. Op basis van het bronnenonderzoek, de situatie in het plangebied en het ontbreken van soort specifieke waardplanten (zoals wilgen en fruitbomen) worden in het plangebied geen beschermde soorten uit deze categorie verwacht. Enkele algemene insectensoorten, met name bijen, zweefvliegen en vlinders, kunnen wel gebruik maken van de klimop op het terrein.

Op basis van het locatiebezoek wordt verwacht dat de voorgenomen werkzaamheden geen effect op bijzondere of beschermde overige soorten zullen hebben.

Conclusie en aanbevelingen

Conclusie

Voor de bepaling van mogelijke effecten op beschermde soorten zijn het plangebied en de directe omgeving onderzocht met een bronnenonderzoek en een oriënterend locatiebezoek. Op basis hiervan kan niet worden uitgesloten dat beschermde waarden van de huismus, de gierzwaluw en van vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn. Behalve eventuele algemene inheemse broedvogels worden in het plangebied verder geen (effecten op) beschermde soorten zonder een vrijstelling verwacht.

Met deze QuickScan wordt daarom geconcludeerd dat een nader onderzoek naar huismus, gierzwaluw en vleermuizen noodzakelijk is. Daarna kan worden bepaald voor welke soorten een ontheffing op de Wet natuurbescherming c.q. of een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit onder de Omgevingswet nodig is.

Bij het uitvoeren van werkzaamheden moet verder altijd voldoende rekening gehouden worden met het broedseizoen en de zorgplicht.

Vervolg

Voor het plangebied is niet uit te sluiten dat winterrustplaatsen en nesten van de huismus, nestlocaties van de gierzwaluw en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, daarom wordt geadviseerd om nader onderzoek naar deze soorten uit te laten voeren.

Ten behoeve van het onderzoek naar de huismus zal, in afwijking van het onderzoeksprotocol, tevens in de winterperiode onderzocht moeten worden of deze soort in en om het plangebied aanwezig is. Hiervoor wordt voorgesteld om aanvullend twee onderzoek rondes met tenminste tien tussenliggende dagen in de periode tussen half januari en eind februari uit te voeren, waarbij de overige onderzoek omstandigheden en onderzoek momenten wel aan het protocol moeten voldoen.

Het onderzoek naar de gierzwaluw zal conform het geldende protocol uitgevoerd moeten worden, met tenminste drie avondrondes in juni en juli.

Onderzoek naar vleermuizen zal conform het vleermuisprotocol uitgevoerd moeten worden, met onderzoek rondes in zowel de kraamperiode (15 mei t/m 15 juli) als in de winterzwerm- en paarperiode (augustus t/m september).

Na afronding van het vervolgonderzoek kan worden bepaald of een ontheffing op de Wet natuurbescherming of een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit onder de Omgevingswet nodig is voor de voorgenomen werkzaamheden.

Aanbevelingen

Schade aan beschermde waarden moet altijd zo veel mogelijk vermeden en beperkt worden (mitigatie). Hiernaast is in de Wet natuurbescherming echter ook een algehele zorgplicht opgenomen, waarmee alle soorten worden beschermd. Deze zorgplicht houdt in dat zorgvuldig omgegaan moet worden met de omgeving, nadelige gevolgen voor planten en dieren moeten zo veel mogelijk worden voorkomen. Deze zorgplicht geldt altijd en voor iedereen.

De volgende algemene maatregelen worden in het kader van de zorgplicht en mitigatie aanbevolen bij het uitvoeren van werkzaamheden:

- Werkzaamheden vanaf één kant beginnen, zodat dieren veilig weg kunnen komen.
- Bij de start van de werkzaamheden rekening houden met het broedseizoen (indicatie: half maart t/m juni), zodat eventuele broedende vogels niet verstoord worden.
- Werkzaamheden bij daglicht laten plaatsvinden en het gebruik van kunstlicht zo veel mogelijk beperken, eventueel aangepaste armaturen gebruiken zodat lichtbronnen alleen het strikt noodzakelijke verlichten.

- Het ontstaan van plassen zoveel mogelijk tegengaan, als preventieve maatregelen zodat amfibieën het plangebied niet koloniseren.
- Tijdens de werkzaamheden alert zijn op (beschermde) dieren en deze de ruimte geven en tijd geven om te vluchten.
- Indien nodig het advies van een deskundige inwinnen.

Natuur inclusief bouwen

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving beschermde soorten zijn waargenomen, die in de huidige situatie geen (optimaal) gebruik maken van het plangebied. Ten behoeve van de beschermde of bijzondere soorten in de omgeving kan bij bouwwerkzaamheden gekozen worden voor natuur inclusief bouwen. Natuur inclusief bouwen is geen verplichting vanuit de Wet natuurbescherming, maar dit sluit goed aan op de zorgplicht en wordt tevens vanuit het beleid van de gemeente Den Haag gevraagd.

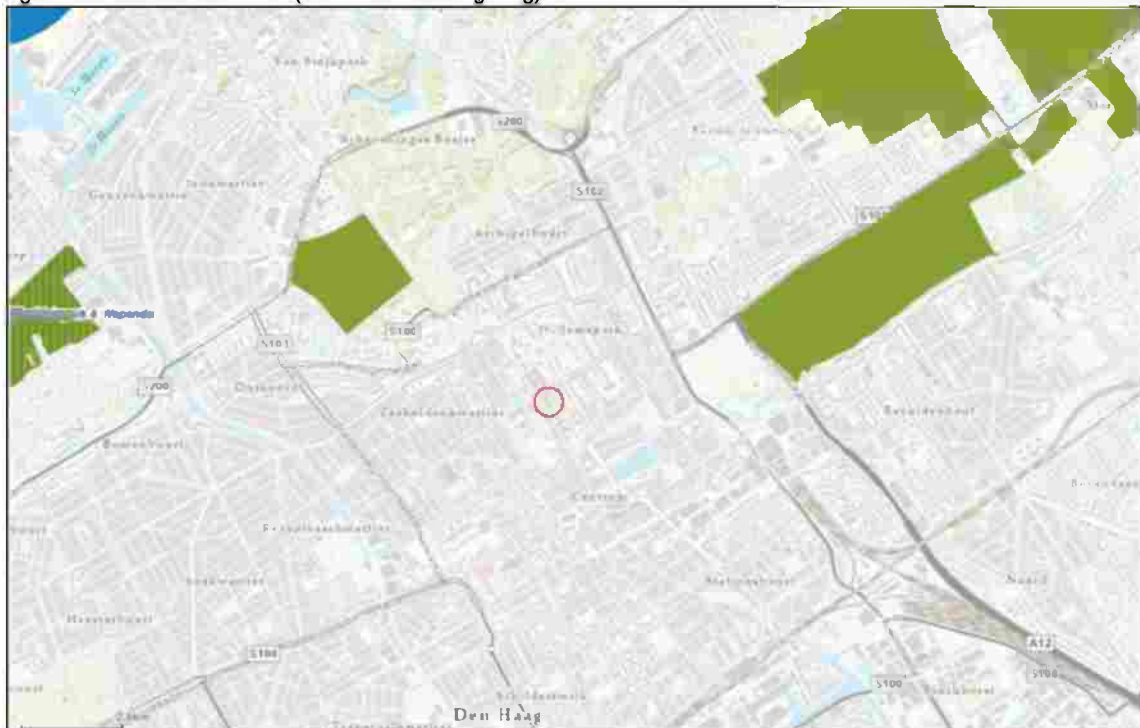
De nadere onderzoeken zijn in 2024 verder uitgevoerd.

Gebiedsbescherming

De projectlocatie is niet gelegen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), inclusief de zogenaamde verbindingzones die de verschillende NNN-gebieden kunnen verbinden. De projectlocatie is voorts niet gelegen binnen het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL).

De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn gelegen op meer dan 1,0 en 1,2 kilometer afstand. Dit betreffen de Natura-2000 gebieden Zorgvliet en Haagse Bos. Op basis van de ligging van het plangebied worden geen effecten op de nabijgelegen onderdelen van het NNN verwacht. In figuur 16 is een uitsnede opgenomen van de Natuurnetwerk Nederland kaart.

Figuur 17. Uitsnede kaart NNN (bron: Atlas Leefomgeving)

Stikstof

Van der Goes en Groot heeft een stikstofberekening uitgevoerd (d.d. 27 november 2024) in het kader van de Wet natuurbescherming. De resultaten van het stikstofonderzoek worden hieronder toegelicht.

Conclusie effectbeoordeling stikstof

- De maximale projectbijdrage van de aanleg en gebruik van de planlocatie is 0,00 mol/ha/jaar op Natura 2000-gebieden. De stikstofdepositie die bij realisatie van de plannen veroorzaakt zal worden, vormt een zodanig gering percentage van de kritische depositie waarden van de voorkomende stikstofgevoelige habitattypen dat er ecologisch gezien geen zichtbare of meetbare effecten zullen optreden. Er is dus geen sprake van significante gevolgen waardoor de instandhoudingsdoelen van de betrokken Natura 2000-gebieden in gevaar zouden kunnen komen. Gezien de geplande werkzaamheden betreft de hoogte bijdrage van het project de tijdelijke inzet van mobiele werktuigen.
- Bij de berekening van de aanlegfase is rekening gehouden met een specifieke inzet van mobiele werktuigen en bijbehorende draaiuren. Indien hier (significant) van wordt afgeweken is de berekening niet meer representatief voor het te verwachten effect op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden.
- De AERIUS-berekening ten tijde van het toetsingsmoment is bepalend. Het toetsingsmoment in AERIUS voor een bedrijfswijziging is het moment van realisatie van de bedrijfswijziging. Effecten van latere wijziging in AERIUS hebben hier geen effect op. Voor opdrachtgevers is het van belang om de AERIUS-berekening te bewaren.
- Gezien de aard van de plannen, de reikwijdte daarvan en de locatie van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden is op voorhand uit te sluiten dat beschermde gebieden onder de Wnb of andere (provinciaal) beschermde of aangewezen gebieden, direct beïnvloed worden door de plannen.

Bomen effect analyse

Ten behoeve van de ontwikkeling is door Arbor Consultancy een bomeneffectanalyse uitgevoerd. De rapportage van 10 juni 2024 is bijgevoegd in de bijlagen bij voorliggende onderbouwing. Het doel van het onderzoek is de opdrachtgever informeren over de vitaliteit, kwaliteit en handhaarbaarheid van de bomen, alsmede de gevolgen van de geplande werkzaamheden op de bomen. Uit de resultaten blijkt het volgende:

Conditie, kwaliteit en toekomstverwachting

Geconcludeerd kan worden dat de bomen overwegend in een redelijke (1 stuks) tot goede (6 stuks) conditie verkeren, een goede (6 stuks) mechanische kwaliteit hebben en hierdoor een redelijke (1 stuks) tot goede (6 stuks) toekomstverwachting hebben. Dit houdt in dat uitval van de bomen niet wordt verwacht binnen 10 tot 15 jaar.

Uitzondering hierop vormen boomnummers:

- Boomnummer 1 verkeert in een goede conditie, heeft vanwege de ingerotte wond op de stam een matige mechanische kwaliteit en hierdoor een redelijke toekomstverwachting. Uitval van deze boom wordt niet verwacht binnen 10 jaar. Het advies is echter hier nader onderzoek naar uit te laten voeren.

Boomnummer 1 en 2 hebben takken tegen de gevel/dak van de te slopen bebouwing gevormd. Dit kan leiden tot schade aan de bebouwing en de takken van deze bomen. Door middel van gerichte snoei is dit te verhelpen.

Figuur 18. Tekening behorende bij BEA Scheveningseveer te Den Haag (bron: Arbor Consultancy).

Bodem en beworteling

De aanwezige bodem is van voldoende kwaliteit en kwantiteit voor een duurzame groei van de bomen. De bomen staan in de huidige situatie in (sier)tuinen van particuliere percelen. De bodem bestaat uit humushoudend zand wat overgaat in humusarm zand vanaf gemiddeld 95 cm diepte. Op circa 100 cm diepte is in de regel het grondwater aangetroffen. Door de hoogteverschillen binnen het terrein verschilt de opbouw enigszins per locatie. De aangetroffen beworteling is overwegend intensief en reikt tot circa 60-70 cm diepte.

Op basis van het bodem- en bewortelingsonderzoek zijn enkele (potentiële) knelpunten naar voren gekomen. Onderstaand zijn deze knelpunten beschreven.

Tabel 6. Knelpunten

Boomnummer	Knelpunt	Gevolg
1	Dicht op de erfgrens	De boom hangt deels over de te slopen bebouwing heen (circa 1,5 meter) bij de sloop en nieuwbouw kan schade ontstaan aan de kroon.
1	Dicht op de muur	De muur op de erfafscheiding wordt verwijderd. Mogelijk ontleend de wilg hier stabiliteit aan.
2	Taken over erfgrens	De boom hangt met de kroon deels over de te slopen bebouwing heen (circa 3

		meter) bij de sloop en nieuwbouw kan schade ontstaan aan de kroon.
3	Dicht op de muur	Kans op schade bij verwijderen muur.
7	Dicht op muur en nieuwbouw	Kans op schade aan onder- en bovengrondse boomdelen. Boom komt dicht op gevel te staan.
Alle bomen	Indien bemaling wordt toegepast	Kans op verdroging
Alle bomen	Werken rondom bomen	Kans op schade aan onder- en bovengrondse boomdelen.

In de bijlage bij voorliggende rapportage is in de bomen effect analyse een uitgebreid advies opgenomen.

4.13.3 Conclusie

Het aspect natuur vormt mogelijk een belemmering voor de beoogde ontwikkeling ter plaatse van de projectlocatie. Nader onderzoek is benodigd.

4.14 VERKEER EN PARKEREN

4.14.1 Algemeen

Bij ruimtelijke ontwikkelingen dienen verkeer- en parkeeraspecten in kaart te worden gebracht. Daarbij is de parkeerbehoefte, verkeersgeneratie en de ontsluiting van belang. Hierdoor kan de realisatie van voldoende parkeerplaatsen worden gewaarborgd en worden ongewenste of onveilige verkeerssituaties tegengegaan. De genoemde verkeersaspecten worden hierna achtereenvolgens behandeld.

4.14.2 Relatie tot ontwikkeling

Parkeren

De gemeente Den Haag heeft op 20 september 2018 het paraplubestemmingsplan "Paraplulherziening (fiets)parkeren" vastgesteld. Met het verdwijnen van de grondslag voor het toetsen aan stedenbouwkundige aspecten in de gemeentelijke bouwverordeningen, is het wenselijk op een andere wijze te voorzien in een toetsingskader voor parkeren. Met het parapluplan wordt voor het gehele gemeentelijk grondgebied voorzien in een kader waaraan ontwikkelingen kunnen worden getoetst op parkeeraspecten. Het parapluplan legt de koppeling met het gemeentelijke parkeerbeleid.

Auto

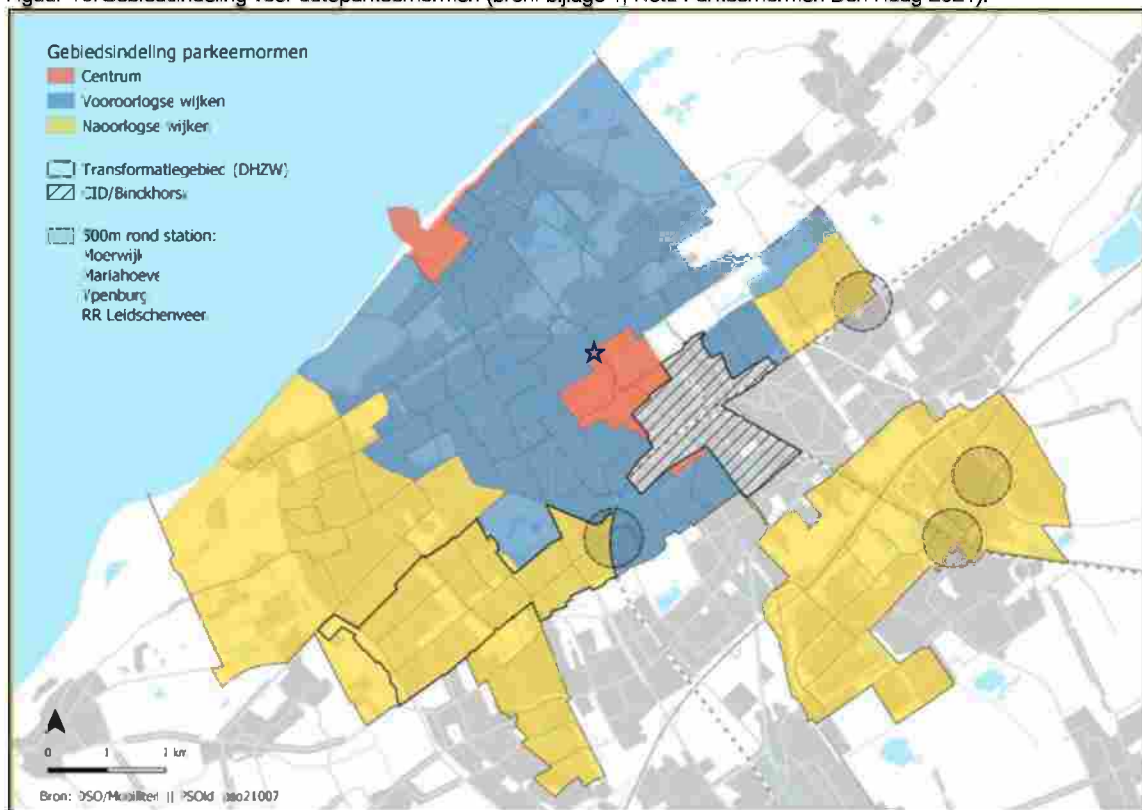
Bij nieuwe ontwikkelingen van woningbouw en bedrijven zijn auto- en fiets parkeerplekken nodig. De gemeente hanteert parkeernormen om te zorgen dat daarin wordt voorzien. Op 15 juli 2021 heeft de raad de 'Parkeerstrategie Den Haag 2021-2030' vastgesteld.

De 'Parkeerstrategie Den Haag 2021-2030' is de basis van het nieuwe parkeernormbeleid van de gemeente Den Haag. Belangrijke uitgangspunten uit de Parkeerstrategie zijn:

- Parkeerbeleid faciliteert de Haagse woningbouwopgave en economische opgave.
- Met het parkeerbeleid wordt de leefbaarheid van de openbare ruimte en de bereikbaarheid gewaarborgd.
- Groei van parkeerplaatsen vindt zoveel mogelijk plaats op eigen terrein of door centrale parkeervoorzieningen te bouwen.

De parkeernorm bij nieuwe ontwikkelingen is afhankelijk van de locatie in de stad waar de ontwikkeling wordt voorzien. Het parkeerbeleid is gebiedsgericht. In figuur 17 is een uitsnede van de kaart met de gebiedsindelingen opgenomen, waarop de projectlocatie is aangegeven met een ster. De projectlocatie is gelegen binnen de gebiedsindeling 'Centrum'.

Figuur 19. Gebiedsindeling voor autoparkeernormen (bron: bijlage 1, Nota Parkeernormen Den Haag 2021).

Parkeernormen

In de Nota parkeernormen Den Haag zijn de parkeernormen voor een woonfunctie en kantoren, bedrijven en voorzieningen opgenomen. Deze parkeernormen zijn weergegeven in tabel 5 en tabel 6. De voorgenomen ontwikkeling behelst de realisatie van 19 woningen, commerciële ruimte en parkeervoorzieningen. Per gebied en per type woning (koop/huur) verschillen de parkeernormen.

Tabel 7. Autoparkeernormen wonen (bron: bijlage 2, Nota Parkeernormen Den Haag 2024).

Zone	Centrummilieu			Vooroorlogse stadswijken			Naoorlogse buitenwijken		
Type woning	Huur	Koop	Bezoek	Huur	Koop	Bezoek	Huur	Koop	Bezoek
Appartementen									
<40m²	0,10	0,20	0,05	0,20	0,20	0,10	0,33	0,33	0,15
40-70m²	0,20	0,33	0,05	0,33	0,50	0,10	0,40	0,66	0,15
70-100m²	0,33	0,50	0,10	0,50	0,75	0,10	0,66	0,80	0,15
100-160m²	0,40	0,75	0,10	0,50	1,00	0,10	0,75	1,00	0,15
>160m²	0,50	1,00	0,10	1,00	1,00	0,10	1,00	1,00	0,15
Eengezinswoningen									
<40m²	0,20	0,25	0,05	0,33	0,40	0,10	0,50	0,50	0,15
40-70m²	0,33	0,50	0,05	0,50	0,50	0,10	0,66	0,66	0,15
70-100m²	0,40	0,75	0,10	0,66	0,80	0,15	0,75	1,00	0,20
100-160m²	0,50	1,00	0,10	0,75	1,00	0,15	1,00	1,50	0,20
>160m²	0,60	1,00	0,10	0,75	1,00	0,15	1,00	2,00	0,20
Zorgwoningen									
Zorgwoningen v/m ZZP 3	0,10	0,10	0,20	0,15	0,30	0,20			
Zorgwoningen ZZP 4 v/m 10	0	0,10	0	0,15	0	0,20			
Studentenwoningen									
Studentenwoning	0	0	0,05	0	0,1	0,05			

Tabel 8. Autoparkeernormen kantoren, bedrijven en voorzieningen (bron: bijlage 3, Nota Parkeernormen Den Haag 2021).

Functie	Eenheid	Centrum	Vooroorlogse wijken	Naoorlogse wijken	Aandee- bezoek	Opmerking
Winkelen						
Groothandel	100 m ² bvo	0,15	0,25	0,55	85%	
Showroom	100 m ² bvo	0,30	0,65	1,30	85%	
Supermarkt	100 m ² bvo	1,50	2,20	2,90	85%	
Winkel	100 m ² bvo	1,55	1,35	2,30	85%	
Werken						
Bedrijf	100 m ² bvo	0,45	0,70	1,45	15%	
Kantoren (zonder baliefunctie)	100 m ² bvo	0,60	1,00	2,20	5%	
Kantoren met baliefunctie*	100 m ² bvo	0,90	1,10	1,40	20%	
Magazijn	100 m ² bvo	0,25	0,25	0,25	5%	
Bedrijfsverzamelgebouw	100 m ² bvo	0,60	0,90	1,10	5%	
Horeca						
Café/bar, strandcafé	100 m ² bvo	2,00	3,50	5,00	90%	
Cafetaria/lunchroom	100 m ² bvo	2,00	3,50	5,00	85%	
Restaurant	100 m ² bvo	2,00	3,50	5,00	80%	
Hotel/hostel werknemers	100 m ² bvo	0,10	0,20	0,50		
Hotel/Bed&Breakfast	Per kamer	0,25	0,50	0,50		Short stay valt onder woonnormen
Hostel	Per bed	0,05	0,10	0,10		
Cultuur						
Museum	100 m ² bvo	0,30	0,50	0,90	90%	
Bibliotheek	100 m ² bvo	0,10	0,40	0,60	90%	
Religiegebouw	per zitplaats	0,05	0,10	0,15	90%	
Bioscoop/theater/schouwburg/congres	100 m ² bvo	2,10	2,20	4,50	90%	
Sociaal cultureel centrum Wijkverenigingsgebouw	100 m ² bvo	1,00	1,00	1,00	90%	
Sportvoorzieningen						
Sportschool	100 m ² bvo	0,60	2,00	2,70	80%	
Sporthal	100 m ² bvo	1,15	1,80	2,30	95%	Excl. toeschouwers*
Sportveld	100 m ² terrein	0,15	0,15	0,15	95%	Excl. toeschouwers*
*Toeschouwen (indien van toepassing)	Toeschouwer- plaats	0,10	0,10	0,10	100%	
Zorgvoorzieningen						
Ziekenhuis/medisch centrum	100 m ² bvo	3,15	3,45	4,30	65%	
Verpleeghuis	100 m ² bvo	0,55	0,65	1,40	65%	
Arts/maatschap	100 m ² bvo	2,85	2,85	2,85	65%	
Onderwijs						
Primair onderwijs (inclusief zwembad)***	100 m ² bvo	0,10	0,25	0,50		Excl. K+R****
Kinderdagverblijf	100 m ² bvo	0,50	0,50	1,00		Excl. K+R****
Middelbaar onderwijs	100 m ² bvo	0,10	0,15	0,40		
ROC	100 m ² bvo	0,30	0,60	1,30		
HBO/WO	100 m ² bvo	0,50	1,05	2,50		
Avondonderwijs	10 Studenten	0,50	0,50	0,50		
Overig						
Begraafplaats/crematorium	Begraafenis/ crematie	15	15	15	98%	

Wonen

De volgende parkeernormen zijn relevant voor de beoogde ontwikkeling:

- Koop, appartementen, 100-160 m²: parkeernorm 0,75
- Koop, appartementen, >160 m²: parkeernorm 1,00
- Koop, eengezinswoningen, 70-100 m²: parkeernorm 0,75
- Koop, eengezinswoningen, 100-160 m²: parkeernorm 1,00

Tabel 9. Berekening benodigd aantal parkeerplekken wonen

Segment woning	Aantal woningen	Parkeernorm	Bezoekersaandeel	Parkeerbehoefte
Koop, appartementen, 100-160 m ² <i>Appartement C, D, E en F</i>	4	0,75	0,10	$4 \times 0,75 = 3$ $4 \times 0,10 = 0,40$ Totaal = 3,40
Koop, appartement, > 160 m ² <i>Appartement A, B en G</i>	3	1,00	0,10	$3 \times 1,00 = 3$ $3 \times 0,10 = 0,30$ Totaal = 3,30
Koop, eengezinswoning, 70-100 m ² <i>Rijwoning C9</i>	1	0,75	0,10	$1 \times 0,75 = 0,75$ $1 \times 0,10 = 0,10$ Totaal = 0,85
Koop, eengezinswoning, 100-160 m ² <i>Rijwoning C1 – C8 en C10, B1 en B2</i>	11	1,00	0,10	$11 \times 1,00 = 11$ $11 \times 0,10 = 1,10$ Totaal = 12,10
Totaal				$3,40 + 3,30 + 0,85 + 12,10 = 19,65$ parkeerplaatsen (afgerond 20 parkeerplaatsen)

Voor de beoogde ontwikkeling (woningen) is het benodigd aantal parkeerplekken bepaald. In totaal worden 19 wooneenheden in verschillende segmenten met verschillende oppervlakten gerealiseerd. Voor de 19 wooneenheden zijn in totaal 19,65 parkeerplaatsen benodigd. Ten behoeve van de ontwikkeling dienen voor de functie wonen in totaal 20 parkeerplaatsen gerealiseerd te worden.

Commerciële ruimte

De commerciële ruimte is bedoeld voor een winkelfunctie. De commerciële ruimte heeft een oppervlakte van 93 m² bvo.

De volgende parkeernormen zijn relevant voor de beoogde ontwikkeling:

- Winkel, 100 m² bvo: parkeernorm 1,55

Tabel 10. Berekening benodigd aantal parkeerplekken commerciële functie.

Functie	Eenheid	Parkeernorm	Parkeerbehoefte
Winkel	100 m ² bvo	1,55	$0,93 \times 1,55 = 1,44$ (afgerond 2)

De beoogde ontwikkeling behelst de realisatie van 19 wooneenheden en een commerciële ruimte van 93 m² bvo. Voor de beoogde ontwikkeling is het benodigd aantal parkeerplaatsen bepaald:

- Aantal parkeerplaatsen woningen 19,65 + aantal parkeerplaatsen winkelfunctie 1,44 = 21,09 parkeerplaatsen.

Op eigen terrein wordt een half verdiepte parkeergarage gerealiseerd. Deze parkeergarage is een stallingsgarage en beschikt over 30 auto parkeerplaatsen met een afmeting van 2,5 x 5,13 meter. Deze

stallingsgarage is uitsluitend toegankelijk voor bewoners, bezoekers van de bewoners en het personeel van de commerciële functie.

In de huidige situatie zijn reeds commerciële functies in de plint aanwezig. De commerciële functies bestaan uit een dansschool en de voormalige winkel HUBO. Totaal hebben deze functies een oppervlakte van 1000 m². In de huidige situatie bestaat aldus reeds een parkeerbehoefte van 16 (10 x 1,55= 15,5) parkeerplaatsen. Deze parkeerplaatsen zijn niet op huidig terrein beschikbaar en wordt in de omgeving van het gebied gevonden.

In de nieuwe situatie wordt de commerciële functie verkleind tot een oppervlakte van 93 m². Ten behoeve van de nieuwe situatie zijn 2 parkeerplekken benodigd. De parkeerplek voor het personeel wordt beschikbaar gesteld in de stallingsgarage. Enkel de parkeerplek voor bezoekers van de commerciële functie wordt in de omgeving opgelost. Deze valt binnen het reguliere bezoekersparkeren van de binnenstad, waarbij gebruik wordt gemaakt van de nabijgelegen Q-parkgarage. De Q-parkgarage beschikt over ruime capaciteit en kan de benodigde parkeerplek zonder problemen opvangen. Bovendien neemt het bruto vloeroppervlak van de commerciële functie in de nieuwe situatie af, wat leidt tot een lagere parkeerbehoefte in vergelijking met de huidige situatie. Parkeerdruk neemt hierdoor af en parkeeroverlast als gevolg van de beoogde ontwikkeling wordt niet verwacht.

De beoogde ontwikkeling voldoet aan de benodigde parkeerbehoefte voor de woonfunctie en de commerciële functie.

Laad- en losplek

In de huidige situatie is een bestaande laad- en losplek aanwezig. Deze laad- en losplek blijft ook in de nieuwe situatie toegankelijk.

Naast het voorzien in voldoende parkeerplaatsen voor de auto dient ook te worden voorzien in genoeg stallingsruimte voor de fiets.

In de 'Beleidsregeling fietsparkeernormen Den Haag 2016' zijn de normen vastgesteld met betrekking tot het aantal fietsparkeerplaatsen.

Figuur 20. Fietsparkeernormen Den Haag (bron: Beleidsregeling fietsparkeernormen Den Haag 2016).

functie	eenheid	fietsparkeer- normen <u>Hoog</u>	fietsparkeer - normen <u>Laag</u>	aandeel bezoekers
woningen	Aanwezigheid van een fietsenberging conform bouwbesluit			
handel				
groothandel	100 m ² bvo	0,06	0,04	80%
show room	100 m ² bvo	0,8	0,5	95%
winkelen				
supermark	100 m ² bvo	3,2	2	93%
winkel	100 m ² bvo	4,2	1,4	80%

Voor de functie wonen is als norm opgenomen dat een fietsenberging aanwezig is conform het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). In het Bbl worden eisen gesteld aan de omvang van een berging. In het Bbl is een minimale oppervlaktemaat per woning voldoende voor het tenminste kunnen bergen van enkele fietsen en wat objecten. Het Bbl eist verder dat een bergruimte vanaf de openbare weg al dan niet de eigen tuin of via een bergingsgang of via een gemeenschappelijke verkeersruimte kan worden bereikt, zonder door de woning te hoeven. Een bergruimte op zolder of bijvoorbeeld op de tweede verdieping van een portiekflai zonder lift voldoet niet aan deze eis. Wel zal aan de eis worden voldaan wanneer de bergruimte bijvoorbeeld bereikbaar is via een niet te lange trap die is voorzien van een fietsgootje

Tabel 11. Fietsberging in het Bouwbesluit (artikel 4.13) (bron: Beleidsregeling fietsparkeernormen Den Haag 2016).

- 1. Een woning heeft als nevenfunctie een niet-gemeenschappelijke afsluitbare bergruimte met een vloeroppervlakte van tenminste 5 m² bij een breedte van tenminste 1,8 m en een hoogte daarboven van tenminste 2,3 m.**
- 2. In afwijking van het eerste kan bij een woonfunctie met een gebruiksoppervlakte van niet meer dan 50 m² de bergruimte gemeenschappelijk zijn indien de vloeroppervlakte van de bergruimte tenminste 1,5 m² per woonfunctie bedraagt.**
- 3. Een bergruimte als bedoeld in dit artikel is vanaf de openbare weg rechtstreeks bereikbaar via het aansluitende terrein of een gemeenschappelijke verkeersruimte.**

Op het binnenterrein van de beoogde ontwikkeling worden 19 bergingen met een oppervlakte van 5 m² voor de appartementen en stadswoningen voorzien.

Ten behoeve van de commerciële functie (winkel) geldt een parkeernorm (hoog) van 4,2 per 100 m². De commerciële functie heeft een oppervlakte van 93 m². Dit houdt in dat 4 fietsparkeerplekken ($93:100 \times 4,2 = 3,9$) gerealiseerd dienen te worden, waarvan één voor het personeel en drie voor bezoekers. Deze drie fietsparkeerplaatsen kunnen worden opgelost in de fietsparkeernietjes aan de overkant. Een openbare fietsparkeerplaats op eigen terrein is niet mogelijk. Het toegankelijk maken van de besloten stallingsgarage voor bezoekers van de commerciële ruimte is niet gewenst en niet controleerbaar. Openstelling van de garage zou betekenen dat deze tijdens openingstijden vrij toegankelijk moet zijn, wat kan leiden tot overlast door ongewenste bezoekers.

De gewenste aansluiting van de panden op het openbaar gebied maakt het niet mogelijk om aan de voorkant een fietsenstalling te realiseren. De garage-entree kan niet worden versmald, en het gevelbeeld van zowel de hoofdtoegang van de appartementen als van de commerciële ruimte laat geen ruimte voor een aparte toegang tot een fietsenstalling.

Ook hier geldt dat sprake is van een afname van het bruto vloeroppervlak, en daarmee een aanzienlijk vermindering van de fietsparkeerdruk in de omgeving. Waar voorheen een behoefte bestond aan 43 fietsparkeerplaatsen, is in de toekomstige situatie nog slechts een behoefte van 4 fietsparkeerplaatsen aanwezig.

Verkeersgeneratie

Voor het berekenen van de verkeersgeneratie is de CROW-rekentool/publicatie 381 geraadpleegd. Hierbij hebben de volgende gegevens als uitgangspunt gediend: hoofdgroep wonen – gemeente Den Haag.

De gemeente Den Haag wordt met een omgeving adressendichtheid van 5.016 aangemerkt als 'zeer sterk stedelijk'. Aan de hand van de stedelijkheidsgraad kan de verkeersgeneratie voor de beoogde ontwikkeling worden berekend. Daarnaast maakt de projectlocatie onderdeel uit van het centrum van Den Haag, een categorie die in de CROW publicatie 381 vergelijkbaar is met de categorie 'Centrum'. Voor deze gebiedsbepaling geldt range van een minimale en een maximale verkeersgeneratie. Voor het bepalen van de verkeersaantrekkende werking wordt (worst-case) uitgegaan van de maximale kengetallen.

Toekomstige situatie

De rijwoningen worden getypeerd als *koop, huis, tussen/hoek*. De maximale verkeersgeneratie per woning zeer sterk stedelijk in het centrum van Den Haag bedraagt: 5.3. De maximale verkeersgeneratie voor de beoogde rijwoningen per etmaal bedraagt: $12 \times 5.3 = 63,6$ verkeersbewegingen.

De appartementen worden getypeerd als *koop, appartement, duur*. De maximale verkeersgeneratie per appartement zeer sterk stedelijk in het centrum van Den Haag bedraagt: 5.3. De maximale verkeersgeneratie voor de beoogde appartementen per etmaal bedraagt: $7 \times 5.3 = 37,1$ verkeersbewegingen.

De maximale verkeersgeneratie voor de beoogde ontwikkeling, bestaande uit 12 rijwoningen en 7 appartementen, bedraagt $63,3 + 37,1 = 100,4$ verkeersbewegingen per etmaal.

De beoogde commerciële ruimte op de begane grond dient de direct omwonende en toekomstige bewoners in het centrum van Den Haag. De commerciële ruimte zal gericht zijn op het winkelend publiek van het centrum van Den Haag. Als gevolg hiervan is het niet aannemelijk dat dit tot een aanvullende verkeersaantrekkende werking zal leiden.

In- en uitrijdend verkeer

De besloten stallingsgarage heeft een inrichting van 30 parkeerplaatsen. De parkeergarage wordt ontsloten via één gezamenlijke in- en uitrit aan de Scheveningseveer. Vanwege de vormgeving van de gevel is het niet mogelijk om een gescheiden in- en uitrit te realiseren. Ook het creëren van een aparte opstelruimte buiten de rijbaan is niet haalbaar. Daarbij kent de Scheveningseveer momenteel tweerichtingsverkeer, wat extra aandacht vraagt voor een zorgvuldige verkeersafwikkeling.

Om overlast bij het in- en uitrijden te beperken, wordt een toegangscontrolesysteem met verkeerslichten toegepast. De stallingsgarage wordt afgesloten met een speedgate. Het systeem wordt zodanig ingericht dat inkomende verkeer altijd voorrang heeft op uitgaand verkeer. Bij het naderen van de garage activeert de bestuurder via een infraroodzender de toegang, waardoor de speedgate opent en uitgaand verkeer tijdelijke wordt tegengehouden. Op deze manier wordt de wachttijd op de Scheveningseveer tot een minimum beperkt. Voor het uitgaande verkeer vormt dit geen belemmering, aangezien binnen de garage voldoende opstelruimte beschikbaar is om te wachten op binnenrijdende voertuigen.

Ontsluiting

Voor de projectlocatie wordt een aansluiting gerealiseerd welke aansluit op de Scheveningseveer. Via de Scheveningseveer, Mauritskade, Doctor Kuypersstraat, de Koningskade en de Zuid-Hollandlaan kan de Rijksweg A12 worden bereikt. Via de Rijksweg A12 en het Prins Clausplein kan in de richting worden gereden van Amsterdam, Utrecht en Rotterdam.

4.14.3 Conclusie

De aspecten verkeer en parkeren vormen geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling ter plaatse van de projectlocatie.

4.15 WATER

4.15.1 Algemeen

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening is het doorlopen van de watertoets verplicht voor alle ruimtelijke plannen en besluiten. Het doel van de watertoets is, om in overleg tussen de initiatiefnemer en de waterbeheerder aandacht te besteden aan de waterhuishoudkundige aspecten, zodat de waterhuishoudkundige doelstellingen worden gewaarborgd. De uitgangspunten voor het watersysteem dienen op een juiste wijze in het plan te worden verwerkt.

Wettelijk kader

Europees en Rijksbeleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is in december 2000 inwerking getreden. De richtlijn heeft tot doel de chemische en ecologische kwaliteit van al het oppervlakte- en grondwater in Europa te verbeteren. De richtlijn stelt daartoe eisen aan het waterbeheer in alle lidstaten. Streefdatum voor het bereiken van de

gewenste waterkwaliteit is 2015, met eventueel uitstel tot 2027. De doelstellingen worden uitgewerkt in (deel)stroomgebiedsbeheerplannen. In deze plannen staan de ambities en maatregelen beschreven. De Europese Kaderrichtlijn, heeft waar het de gemeente betreft, consequentie voor riolering, afkoppelen, toepassing van bouwmaterialen en het ruimtelijke beleid (inrichting van watergangen en oevers).

Nationaal

Het nationaal programma is vastgesteld in het Nationaal Water Programma 2022-2027. Het Nationaal Water Programma 2022-2027 geeft een overzicht van de ontwikkelingen binnen het waterdomein en legt nieuw ontwikkeld beleid vast. Het NWP beschrijft de nationale beleids- en beheersdoelen op het gebied van:

- Klimaatadaptatie;
- waterveiligheid;
- zoetwater en waterverdeling;
- waterkwaliteit en natuur;
- scheepvaart, en;
- de functies van de Rijkswateren.

Provincie

Provinciale Staten hebben het regionaal waterprogramma Zuid-Holland 2022-2027 vastgesteld. In dit programma beschrijft de provincie Zuid-Holland haar waterbeleid. Hierin staat dat samen met de partners wordt gewerkt aan een regionaal watersysteem dat bijdraagt aan een gezond, veilig, aantrekkelijk, concurrerend en bereikbaar Zuid-Holland.

In de Waterwet is bepaald wat de provincie moet doen om uitvoering te geven aan de Europese richtlijnen rondom water. De provincie Zuid-Holland gaat in het regionaal waterprogramma, naast de verplichte onderwerpen uit de richtlijnen, ook in op onderwerpen zoals zoetwatervoorziening, waterrecreatie, vaarwegen en wateroverlast.

In het kader van het Convenant Klimaat adaptief Bouwen Zuid-Holland, ondertekend door onder andere gemeente, hoogheemraadschap van Delfland en Heijmans, is het uitgangspunt afgesproken om op de bouwvelden minimaal 50 mm van piekbuien (70 mm in 1 uur) op privaat terrein te bergen en vertraagd af te voeren (min. 24 – max. 48 uur) middels bijvoorbeeld groene daken of waterbassins in combinatie met ondergrondse parkeerkelders.

Hoogheemraadschap van Delfland

In het Waterbeheerprogramma van Delfland 2022-2027 (WBP6) heeft Delfland met een brede blik naar de watertaken (waterveiligheid, waterbeheer en waterzuivering) van Delfland gekeken vanuit het perspectief van de leefomgeving. Delfland zet in op integraal waterbeheer in het sterk verstedelijkt deel van Nederland. Samen met de gemeenten en andere partners werkt Delfland aan klimaatadaptatie.

Een duurzaam en toekomstbestendig watersysteem is vertaald naar zelfvoorzienend door het sluiten van kringlopen van water, energie en grondstoffen. Om doelen te bereiken werkt Delfland samen met gebiedspartners. Delfland werkt ook aan het waterbewustzijn om de kosten van het waterbeheer waar mogelijk te verlagen en het draagvlak te vergroten voor het zelf nemen van maatregelen.

In 2012 heeft het Hoogheemraadschap de Handreiking watertoets voor gemeenten vastgesteld en daarna regelmatig geactualiseerd. De handreiking is specifiek geschreven voor ruimtelijke plannen op gemeentelijk niveau. Met deze handreiking wordt inzicht gegeven in de wijze waarop het Hoogheemraadschap van Delfland procedureel en inhoudelijk omgaat met de watertoets. De handreiking is gebaseerd op bestaand beleid van Delfland en sluit aan op de landelijke en provinciale regelgeving.

Met de watertoets wordt gestreefd naar een goede inpassing van water in ruimtelijke planvorming. Voorkomen moet worden, dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen negatieve effecten hebben op het watersysteem. Waar mogelijk moeten kansen worden benut om het watersysteem te verbeteren.

Standstill-beginsel (thema Voorkomen wateroverlast)

Conform het standstill-beginsel mag de kans op wateroverlast niet toenemen als gevolg van het ruimtelijke

plan. De initiatiefnemer moet ervoor zorgen, dat de negatieve gevolgen van het ruimtelijke plan worden gecompenseerd. Compensatie moet worden gerealiseerd door middel van bergen óf in het onderdeel van de trits vasthouden-bergen-afvoeren, waarin de verslechtering optreedt. Ontwikkelingen waarbij het verhard oppervlak toeneemt, of de vasthoudcapaciteit van een gebied op andere manieren wordt verkleind, zorgen voor een snellere afstroming van hemelwater naar het oppervlaktewater, doordat water niet langer in de bodem kan infiltreren maar oppervlakkig of via (hemelwater)riolering wordt afgevoerd. Dit kan leiden tot wateroverlast, en past dus niet binnen het standstill-beginsel, tenzij ter compensatie extra waterberging wordt gerealiseerd.

Gemeentelijk beleid

De gemeente Den Haag heeft een vertaling in de "Wegwijzer Den Haag Klimaatbestendig" gemaakt. Uitgangspunt is om de eisen vanuit de "Wegwijzer Den Haag Klimaatbestendig" in het plan te verwerken. Aan de Wegwijzer Den Haag Klimaatbestendig is getoetst in paragraaf 3.4.4 van de ruimtelijke onderbouwing. Naast de watersleutel van het waterschap hanteert de gemeente Den Haag de eisen uit de Wegwijzer Den Haag Klimaatbestendig. Daarbij is de grootste opgave tussen de klimaateffecten van de watersleutel en de wegwijzer maatgevend.

Uitgangspunt voor het rioleringsbeleid is het "Integraal Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025". Het plan beschrijft voor het eerst integraal de hoofdtaken van de gemeente voor de vier watercompartimenten: afvalwater, hemelwater, grond- en oppervlaktewater waarbij de onderlinge relaties, beleid en opgaven beschreven zijn. Daarnaast is de integraliteit versterkt door de aansluiting bij en afstemming op de bouwopgave, klimaatadaptieve oplossingen bij opgaven in de openbare ruimte.

4.15.2 Relatie tot ontwikkeling

De projectlocatie is gelegen binnen het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Delfland. Hieronder wordt ingegaan op de relevante waterthema's.

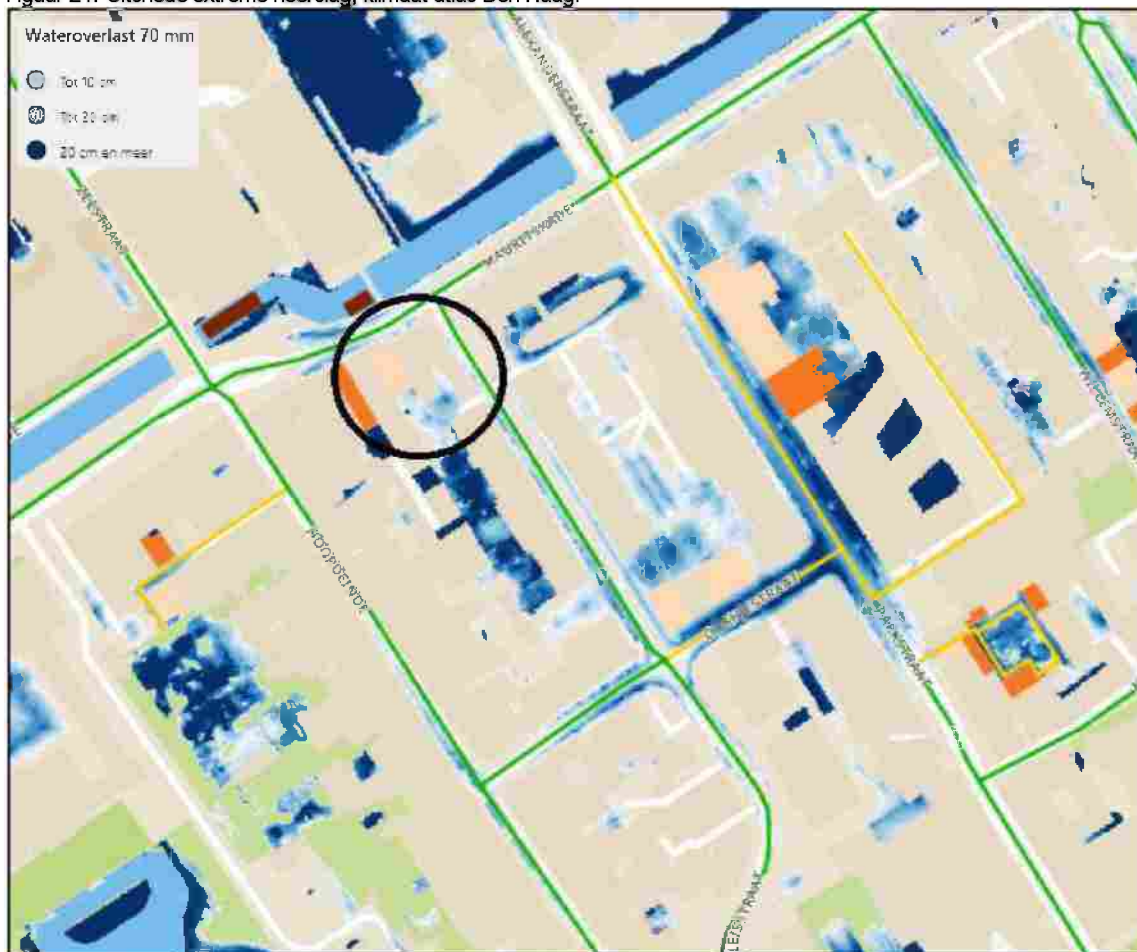
Waterkwaliteit en riolering

Bij de totstandkoming van het project worden uitloogbare materialen, zoals lood, koper en zink, zo veel mogelijk vermeden / niet toegepast, zodat schoon hemelwater hier niet mee in aanraking kan komen. Zo heeft de ontwikkeling geen negatief effect op de (grond)waterkwaliteit ter plaatse.

Waterkwantiteit

Bij gebiedsontwikkelingen staat voorop dat de openbare ruimte klimaatadaptief is. Het klimaat wereldwijd en in Nederland is de afgelopen decennia al merkbaar veranderd. Door extreme neerslag, hitte en droogte kan veel overlast en financiële schade ontstaan. Ook kan hitte leiden tot een toename van sterfte bij kwetsbare groepen zoals ouderen. Vanwege deze redenen wordt er hard gewerkt om de stad klimaatbestendiger en leefbaarder te maken. Klimaatverandering zal niet in alle gebieden van Den Haag dezelfde effecten hebben. Op basis van kenmerken, zoals ondergrond, nabijheid van sloten, bebouwingsdichtheid, aanwezigheid van groen en gebruikte materialen zijn er veel verschillen in de stad. Zo zal de kuststrook direct te maken krijgen met de effecten van een stijgende zeespiegel, terwijl in de dichtbebouwde wijken de gevolgen van extreme neerslag en opwarming meer zichtbaar zijn. Op grond van de stresstestkaart 'Extreme neerslag' van de gemeente, kan geconcludeerd worden dat minimale delen van de projectlocatie aangemerkt zijn als gevoelig voor wateroverlast. Onderstaand figuur betreft hier een uitsnede van en laat het resultaat zien van een stresstest voor Den Haag. De kaart maakt inzichtelijk waar waarschijnlijk wateroverlast zal ontstaan na een extreme bui van 70 millimeter in 1 uur.

Figuur 21. Uitsnede extreme neerslag, klimaat atlas Den Haag.

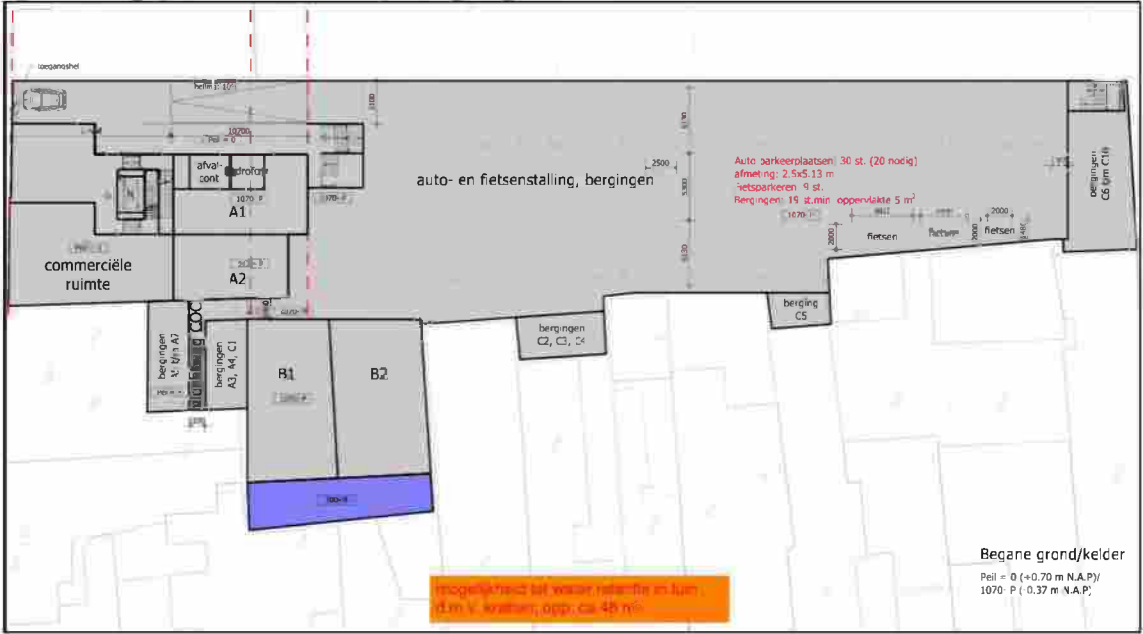
Bij een toename van het verhard oppervlak kan een watervergunning en compenserende maatregelen aan de orde zijn. Delfland maakt gebruik van de watersleutel. Dit is een rekentool die helpt te bepalen hoeveel waterberging moet worden gerealiseerd om bij een ruimtelijke ontwikkeling de effecten op het watersysteem te compenseren. Ontwikkelingen waarbij het verhard oppervlak toeneemt, zorgen immers voor een snellere afstroming van hemelwater naar het oppervlaktewater. Dit kan leiden tot wateroverlast en moet worden gecompenseerd door extra waterberging aan te leggen. Daarnaast vindt Delfland het belangrijk dat bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening wordt gehouden met hevigere neerslag door klimaatverandering. De watersleutel berekent daarom de benodigde waterberging, zowel voor het compenseren van verharding als om gevolgen van klimaatverandering op te vangen. In de huidige situatie is het terrein volledig verhard. Ervan uitgaande dat dit in de toekomstige situatie ook het geval is geldt op grond van de watersleutel een watercompensatieopgave van 59 m² en 16,8 in m³. Bij de verdere uitwerking van het plan wordt invulling gegeven aan deze opgave en wordt gezocht naar maatregelen zoals bufferende waterkratten en groene daken.

Maatregelen waterberging en klimaatadaptatie

Als gevolg van gemeentelijk beleid geldt de eis dat er 50 mm van een korte hevige bui van 70 mm op privaat terrein tijdelijk wordt opgevangen en dat na minimaal 24 en maximaal 48 uur de bergingscapaciteit weer beschikbaar is.

Onderstaand worden meerdere opties gepresenteerd waarmee kan worden voldaan aan de eisen voor waterretentie. In een later stadium zal een nadere uitwerking plaatsvinden

Figuur 22. Mogelijkheid 1: waterretentie op de begane grond/kelder.

Figuur 23. Mogelijkheid 2: waterretentie op de eerste verdieping.

Figuur 24. Mogelijkheid 3: waterretentie op de derde verdieping.

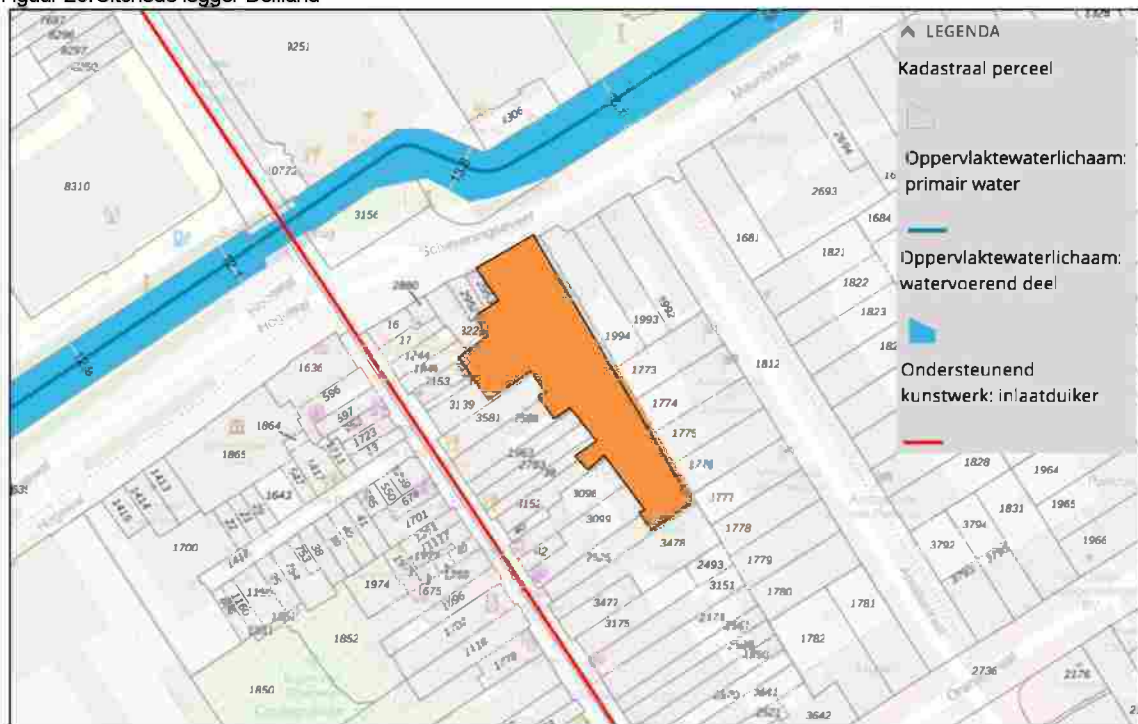
Figuur 25. Mogelijkheid 4: waterretentie op de vierde verdieping.

Beschermde gebieden

Op basis van de Leggerkaart van het Hoogheemraadschap van Delfland is ten noorden van de projectlocatie een oppervlaktewaterlichaam gelegen. De projectlocatie is echter buiten het oppervlaktewaterlichaam en de beschermingszone van een waterkering of watergang gelegen. Tevens is er geen waterkering in of rondom het plangebied gelegen. In figuur 19 is een uitsnede van de legger opgenomen.

Figuur 26. Uitsnede legger Delfland

Riolering

Als zich nieuwe ontwikkelingen voordoen, moeten deze voldoen aan de 'Leidraad riolering' en moet zo min mogelijk gebruik worden gemaakt van bitumineuze dakbedekking, koper en zink. Verder moet er voldoende capaciteit zijn in het rioolstelsel om het afvoerwater te kunnen ontvangen en te verwerken: nieuwe ontwikkelingen mogen niet leiden tot extra overstorten vanuit de riolering op het oppervlaktewater. In het deel van Den Haag waarin de projectlocatie is gelegen, is geen gescheiden rioolstelsel en zijn geen afvalwatertransportleidingen aanwezig.

Er wordt gescheiden projectriolering aangelegd tot aan de aansluiting. Hemelwater wordt waar mogelijk gebufferd en geleidelijk terug afgevoerd naar het riool. Water terug laten vloeien in de bodem is niet mogelijk. Exacte invulling van deze punten wordt in een vervolgfase verder uitgewerkt.

Grondwater

Ten behoeve van de beoogde ontwikkeling is door Huisman Traject BV een notitie opgesteld met uitgangspunten en hoe de bouwput wordt gemaakt. In de notitie wordt ook ingegaan op bemaling. De rapportage van 14 augustus 2025 is bijgevoegd als bijlage bij voorliggende onderbouwing. De resultaten worden onderstaand weergegeven.

Een eerste uitgangspunt is dat het project deels op staal en deels op palen gefundeerd zou gaan worden. Om op staal te kunnen funderen is een noodzakelijke grondwaterstandsverlaging van 0,50 meter onder de constructie noodzakelijk met het uitgangspunt dat de bodemstructuur uit zand bestaat. Deze grondwaterstand verlaging moet in verhouding worden gebracht met de omliggende veelal aanwezig monumentale panden en mag geen nadelige consequentie opleveren zoals zettingen en of het droogzetten van eventuele houten paalkoppen indien er panden op houten palen staan gefundeerd. Zettingen kunnen ontstaan door meer te verlagen dan de gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG) wat een leidraad en norm betekend in deze beoordelingen die ook voor de gemeente leidend is.

In het verleden zijn plannen geschreven voor het tegenover liggende Hilton Hotel en de effecten op de Mesdag. Ook daar was de zettingsgevoelige deklaag cruciaal. Uitgangspunt voor Huisman Traject BV is dat gebouwen, of een groot deel ervan op staal staan gefundeerd. Vanwege de beperkte informatie van

bodemopbouw en de wetenschap van het Hilton project zijn handboringen uitgevoerd om een betere indruk te verkrijgen van de dikte deklaag. Deze zal in de praktijk weggegraven moeten worden om een ordentelijke staalfundatie te formeren.

De resultaten van de uitgevoerde boringen laten zien dat de onderzijde deklaag varieert van ca. NAP -1,40 m tot NAP -2,40 m. Dit betekent om deze laag te verwijderen, er een verlaging noodzakelijk is van respectievelijk NAP -1,90 m a NAP -2,90 m. Deze verlagingen zijn in verhouding niet toelaatbaar voor de omliggende panden en wordt dus ook niet geadviseerd.

Het besluit om het gehele project naar een paalfundatie te realiseren heeft tevens het voordeel dat er geen ongelijke zettingen kunnen ontstaan vanwege een combinatie staal en paalfundatie.

Tevens door de beperkte onttrekking die nodig is voor een paalfundatie zal de verlaging voor de constructie met een onderzijde vloer van 0.67 – meter NAP niet meer dan 0.90 meter – NAP bedragen. Door het toepassen van een drainagesysteem, die een vlakke verlaging onder de constructievloer realiseert, zal de verlaging bij de naastgelegen panden beheersbaar zijn.

Vanuit dit oogpunt, en op basis van het bijbehorende grondonderzoek, is het werk met een beperkte bemaling, uitgevoerd via drainage en voorzien van gedegen monitoring, uitvoerbaar en haalbaar gebleken.

Barrièrewerking

De nieuwbouw betreft een (waterdoorlatende) betonconstructie tot ca. NAP -0,7 m. De rekenwaarde voor de freatische grondwaterstand is ook NAP -0,70 m. Dit betekent dat alleen een obstructie wordt verwacht met hoog water en dus geen risico op te lage waterstanden en enkel op te hoge standen. Daarbij komt dat de bodem waarin de freatische waterstand en de nieuwbouw bevinden bestaat uit relatief slecht waterdoorlatend materiaal. Hierdoor zal ook de huidige afwatering maar beperkt zijn. Indien blijkt uit (nog uit te voeren) onderzoek dat de barrière te groot wordt zal hierdoor een oplossing met bijvoorbeeld een goed doorlatende grondverbetering onder en langs de nieuwbouw snel zorgen voor een situatie die beter afwatert dan de huidige situatie. Met name indien de werkwijze definitieve keringen omvat zullen hiervoor oplossingen gevonden moeten worden om de doorstroming in de eindfase te waarborgen (afhankelijk van uitvoeringswijze is dit bijvoorbeeld deels verwijderen van de wand of het aanbrengen van waterdoorlatende doorvoeringen in de wand).

Op voorhand is het advies in relatie tot de barrièrewerking in de eindsituatie uit te gaan van het aanbrengen van een goed waterdoorlatende grondverbetering onder ontgravingsniveau van minimaal 30 cm.

4.15.3 Conclusie

Het aspect water vormt geen belemmering voor de beoogde ontwikkeling ter plaatse van de projectlocatie.

4.16 (VORMVRIJE) M.E.R-BEOORDELING

4.16.1 Algemeen

De centrale doelstelling van het instrument milieueffectrapportage is het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over activiteiten met mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

De basis van de milieueffectrapportage wordt gevormd door de EU-richtlijn m.e.r. Deze richtlijn is in Nederland geïmplementeerd in de Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r. In het Besluit m.e.r. bestaat een belangrijk onderscheid tussen bijlage C en bijlage D. Voor activiteiten die voldoen aan de diverse criteria uit bijlage C geldt een m.e.r.-plicht. In bijlage D staan de activiteiten benoemd waarvoor een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt: er moet beoordeeld worden of sprake is van (mogelijke) belangrijke nadelige milieugevolgen. Als deze niet uitgesloten kunnen worden, geldt alsnog een m.e.r.-plicht.

In bijlage D worden in kolom 2 drempelwaarden gegeven. Indien een ontwikkeling boven de drempelwaarden uitkomt, geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht. Op het moment dat een ontwikkeling genoemd staat in bijlage D, maar onder de drempelwaarden valt, dient te worden beoordeeld of sprake kan zijn van mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen. Deze beoordeling vindt plaats middels de zogeheten 'vormvrije m.e.r.-beoordeling'. Sinds 16 mei 2017 dient het bevoegd gezag een m.e.r.-beoordelingsbesluit te nemen teneinde vast te stellen of voor een ruimtelijke ontwikkeling kan worden volstaan met een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Hiertoe dient een aanmeldnotitie te worden opgesteld door de initiatiefnemer. Dit volgt uit de implementatie van artikel 1, vierde lid, onder a en b, van Richtlijn 2014/52/EU.

4.16.2 Relatie tot ontwikkeling

De ontwikkeling omvat de realisatie van 19 wooneenheden, commerciële ruimte en parkeervoorziening. Een dergelijke ontwikkeling kan worden getypeerd als stedelijk ontwikkelingsproject in de zin van het Besluit m.e.r. Een stedelijk ontwikkelingsproject staat genoemd in bijlage D, onderdeel D11.2 en is m.e.r.-beoordelingsplichtig wanneer het betrekking heeft op een oppervlakte van 100 hectare of meer, een aaneengesloten gebied en 2000 of meer woningen omvat, of een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m² of meer. Onderhavige ontwikkeling valt daarmee ruim onder de drempelwaarden. Er geldt geen directe m.e.r.-beoordelingsplicht, een vormvrije m.e.r.-beoordeling is wel noodzakelijk. Indien hieruit blijkt dat belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu niet kunnen worden uitgesloten, geldt alsnog een m.e.r.-beoordelingsplicht.

Ten behoeve van de ontwikkeling is een aanmeldnotitie opgesteld. De aanmeldnotitie met daarin opgenomen de vormvrije m.e.r.-beoordeling is toegevoegd aan de bijlagen bij voorliggende ruimtelijke onderbouwing. Op basis van de aanmeldnotitie neemt het bevoegd gezag een m.e.r.-beoordelingsbesluit.

5 BESCHRIJVING UITVOERBAARHEID

5.1 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID

Het project wordt door initiatiefnemer uitgevoerd. De kosten in verband met de realisatie zijn voor rekening van initiatiefnemer. Er is geen aanleiding om aan de economische haalbaarheid van het plan te twijfelen.

5.2 MAATSCHAPPELIJKE UITVOERBAARHEID

5.2.1 Participatie

In juni 2022 zijn de voorzitters van de Bewonersorganisatie Hofkwartier en BIZ Noordeinde over het initiatief geïnformeerd. In september 2022 zijn eigenaren en omwonenden uitgenodigd voor een buurtbijeenkomst over de randvoorwaarden en het plan. Op de bijeenkomst is de gemeentelijke projectleider ingegaan op de randvoorwaarden en het proces. De ontwikkelaar en de architect hebben het plan gepresenteerd. De teneur van de bijeenkomst was over het algemeen positief. Er zijn complimenten gegeven, maar ook is een aantal zorgen geuit over eventuele bouwoverlast en bezonning. Er is aandacht gevraagd voor bestaande vluchtwegen en bezwaar over vermindering van privacy. Naar aanleiding van geuite bezwaren over vermindering van privacy zijn de concept randvoorwaarden aangepast. Degenen die op de buurtbijeenkomst zijn geweest, hebben een afschrift ontvangen van dit raadsvoorstel en de concept randvoorwaarden.

'Voorstel van het college inzake concept randvoorwaarden Scheveningseveer 17-23' (RIS315872). Hierin is tevens het volgende opgenomen: *"Het is de verantwoordelijkheid van de ontwikkelaar om in het vervolgtraject een plan te maken dat past binnen de randvoorwaarden en dat zo goed als mogelijk aansluit op de wensen van de bewoners."* Door de ontwikkelaar is een plan gemaakt dat past binnen de randvoorwaarden en dat zo goed mogelijk aansluit op de wensen van de bewoners. Dat er een vervolg moet komen is bekend bij de ontwikkelaar.

Bij verdere planuitwerking zal dit worden opgepakt en in gang worden gezet.

5.2.2 Planologische procedure

Voor deze ontwikkeling wordt de uitgebreide planologische procedure doorlopen. Het is daarom in eerste instantie voor eenieder mogelijk door middel van een inspraakreactie of zienswijze te reageren op het ontwerpbesluit, dat gedurende zes weken ter inzage ligt. Vervolgens staat nog de gang naar de rechtbank en daarna de Raad van State open.

Met bovenstaande procedures wordt de maatschappelijke betrokkenheid afdoende gewaarborgd.

6 CONCLUSIE RUIMTELIJKE EN FUNCTIONELE INPASBAARHEID

De initiatiefnemer heeft als doel om 19 wooneenheden, een commerciële ruimte en 30 parkeerplaatsen in een half verdiepte (één laags) parkeerkelder te realiseren. Voor deze ontwikkeling dient een planologische procedure te worden doorlopen. De planologische procedure wordt aan de hand van een omgevingsvergunning doorlopen. Middels voorliggende rapportage is het project gemotiveerd aan relevante beleidskaders en omgevingsaspecten.

Uit de beleidstoets volgt dat de beoogde ontwikkeling in lijn is met rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid.

Tevens is de uitvoerbaarheid van het initiatief getoetst aan de diverse omgevingsaspecten en de bijbehorende regelgeving. Hieruit blijkt dat er geen belemmeringen zijn voor voorgenomen ontwikkeling. De ruimtelijke en functionele inpasbaarheid is daarmee gewaarborgd.

Bijlage 1

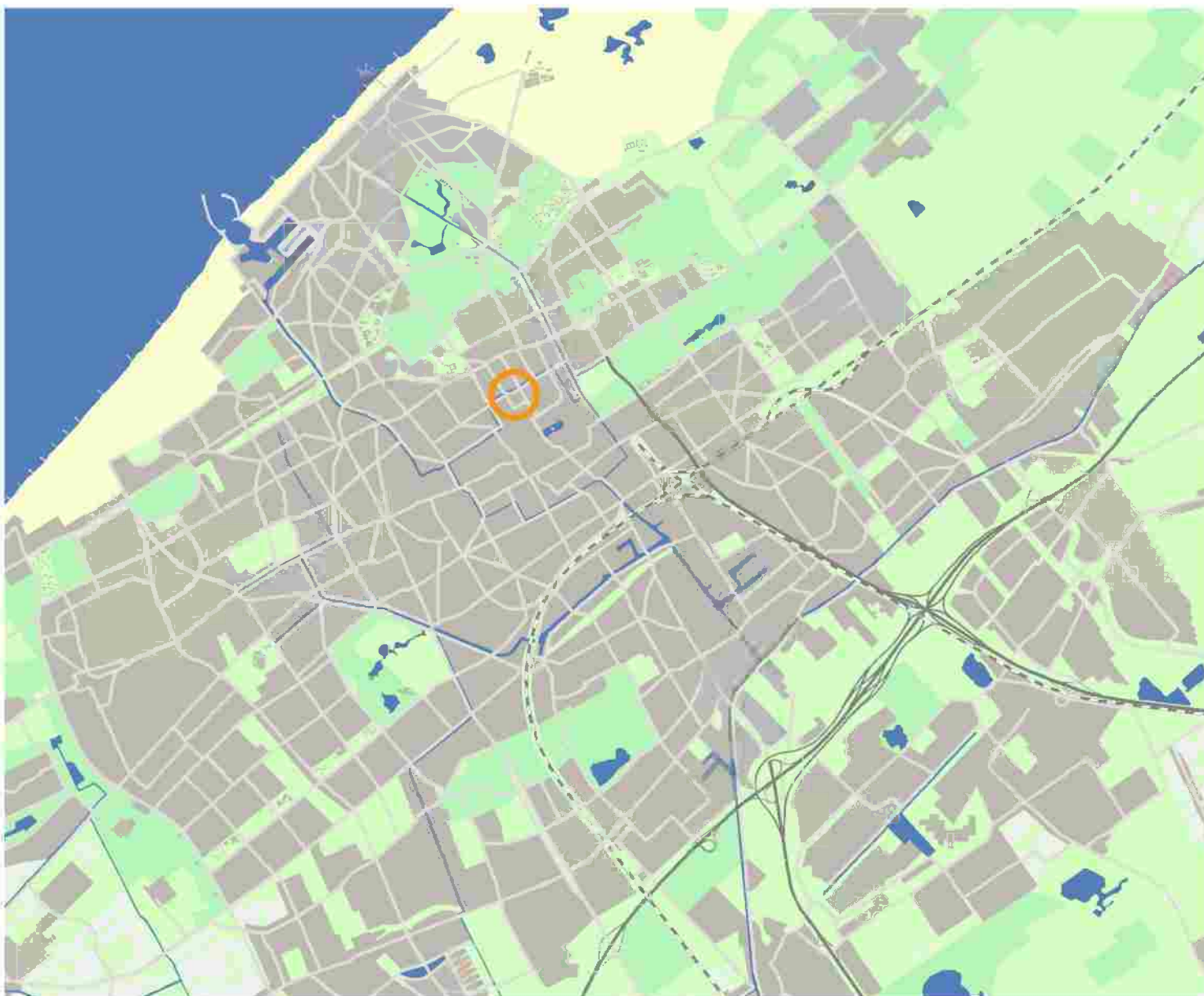

Den Haag

Randvoorwaarden Scheveningseveer 17-23

11 oktober 2023

Scheveningseveer 17-23

INHOUD

0. OMGEVINGSWET		X
1. AANLEIDING		5
2. CONTEXT		6
3. PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE		7
4. STEDENBOUWKUNDIG KADER		8
5. RANDVOORWAARDEN STEDENBOUW		12
6. RANDVOORWAARDEN PLANOLOGIE		15
7. RANDVOORWAARDEN MONUMENTENZORG		16
8. RANDVOORWAARDEN MOBILITEIT		17
9. RANDVOORWAARDEN DUURZAAMHEID EN GROEN		18
10. NETWERK BEREIKBAARHEIDSREGIE		21
BIJLAGE A	Beleidsdocumenten	22
BIJLAGE B	Uitvoeringsaspecten	23
BIJLAGE C	Financiën	24
BIJLAGE D	Communicatie	25

0. OMGEVINGSWET

Omdat op 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking treedt is ter aanvulling dit hoofdstuk over de Omgevingswet opgenomen. Hiermee zijn de definitieve randvoorwaarden Omgevingswetproof gemaakt.

De initiatiefnemer is voornemens voor 1 januari 2024, wanneer de Omgevingswet in werking treedt, de benodigde aanvragen in te dienen. Die aanvragen zullen op basis van oud recht behandeld worden (art. 4.3 Invoeringswet Omgevingswet). Na 1 januari a.s. zal er sprake zijn van 1 omgevingsplan voor heel Den Haag met daarin alle fysiek ruimtelijke kaders. Alle beleidsstukken genoemd in de randvoorwaarden worden daarmee in het Omgevingsplan opgenomen. Het initiatief wordt na 1 januari a.s. mogelijk gemaakt met een aanvraag omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa). De geldigheid van de randvoorwaarden zal dan gekoppeld zijn aan de indiening van betreffende ontvankelijke omgevingsvergunning bopa.

De gemeente benadrukt dat tegen vaststelling van een wijziging van het omgevingsplan, omgevingsvergunningen en alle andere besluiten in de zin van de Algemene wet bestuursrecht belanghebbenden bestuursrechtelijke rechtsmiddelen van bezwaar en/of beroep kunnen instellen. Eventuele gerechtelijke procedures, (gewijzigd) bestuurlijk besluitvormingsproces en externe omstandigheden kunnen de totstandkoming en de inwerkingtreding van het nieuwe juridisch-planologisch regime beïnvloeden. Hiervoor is de gemeente nimmer aansprakelijk. Daarnaast is de gemeente niet aansprakelijk voor nadeelcompensatie op grond van afd. 15.1 Omgevingswet, waar na 1 januari 2024 planschade ook onder valt.

Voor wat betreft energie (hoofdstuk 9) zal daarbij niet langer aan het Bouwbesluit getoetst worden maar aan het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor het initiatief is daarnaast in bijlage C bepaald dat het kostenverhaal anderszins verzekerd is. Dit blijft ook na 1 januari a.s. op grond van afdeling 13.6 Omgevingswet jo. art. 8.14 van het Omgevingsbesluit het geval.

1. AANLEIDING

Samenvatting

Hoofddoel van deze notitie is het (her)formuleren van de voorwaarden waaraan een (bouw)initiatief dient te voldoen om gemeentelijke medewerking te krijgen voor herontwikkeling van Scheveningseveer 17-23 en het achtergelegen diepe binnenterrein (het voormalige PontMeyer terrein).

Het (bouw)initiatief zal in de vorm van een beginselaanvraag en/of omgevingsvergunningaanvraag worden getoetst aan de notitie 'Randvoorwaarden Scheveningseveer 17-23' en aan vigerend ruimtelijk beleid (tenzij deze notitie hier van afwijkt). Het verouderde Planuitwerkingskader (PUK) Scheveningseveer 17-23 (RIS258502) zal hiervoor niet worden gebruikt. Het PUK was namelijk na vaststelling in 2013 maar 24 maanden geldig.

Voorgeschiedenis

De locatie kent een langlopende voorgeschiedenis met diverse fases in de herontwikkeling van het Scheveningseveer.

Haags Initiatieven Team (HIT)

Op 25 april 2012 is een initiatief met ca. 30 woningen en ca. 240 parkeerplaatsen in een grote (meerlaagse) ondergrondse parkeergarage (waarvan ca. 200 openbaar) besproken in het Haagse Initiatieven Team (HIT). Daarbij is voorgesteld om een Planuitwerkingskader (PUK) op te stellen vanuit de gemeente, waarbinnen de initiatiefnemer zijn plan verder kan gaan uitwerken.

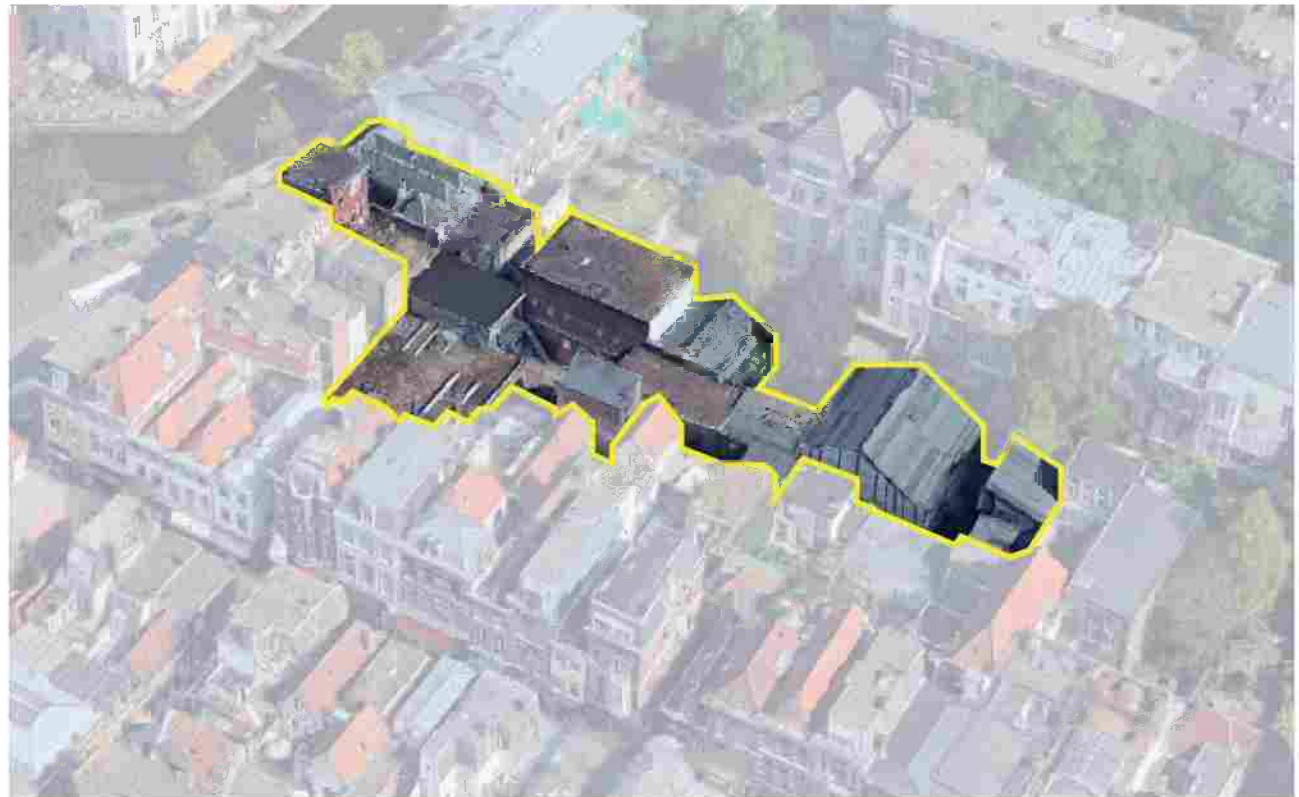
Planuitwerkingskader (PUK)

In het Planuitwerkingskader is aangegeven wat de gemeente in afwijking van het vigerend bestemmingsplan wenselijk acht en zijn de voorwaarden opgenomen waaraan een initiatief dient te voldoen om gemeentelijke medewerking te verkrijgen.

Het door college van burgemeester en wethouders vastgestelde Planuitwerkingskader (PUK) was na vaststelling 24 maanden geldig (t/m april 2015).

Gewijzigd initiatief

In de tweede helft van 2019 (ruim vier jaar nadat de geldigheid van het PUK is verstreken) is door initiatiefnemer Gemini Development een gewijzigd plan ingediend in de vorm van een beginselaanvraag. Het plan behelst 20 woningen, een commerciële ruimte (begane grond) en 26 parkeerplaatsen in een half verdiepte (één laagse) parkeerkelder. Van een grote ondergrondse parkeergarage is geen sprake meer. Vanwege de geldigheidsduur van het PUK kon deze niet meer als toetsingskader dienen en is de beginselplanaanvraag 'on hold' gezet.

Scheveningseveer 17-23 met bijhorende percelen

2. CONTEXT

Locatie

De locatie Scheveningseveer betreft hoofdbebouwing langs het Scheveningseveer en een groot extensief gebruikt binnenterrein omsloten door de Amaliastraat, Oranjestraat, Noordeinde en Scheveningseveer. Een deel van het binnenterrein staat bekend onder de naam 'PontMeyer', vanwege de voormalige houthandel dat hier was gevestigd.

Bestemmingsplan St. Jacobskerk e.o.

Het vigerend bestemmingsplan 'St Jacobskerk e.o.' laat echter niet veel ruimte voor ontwikkelingen vanwege de bestemming 'Bedrijf'. In Artikel 5.4 'Toelichting op de regels' van het Bestemmingsplan staat hierover het volgende:

Artikel 3 Bedrijf:

Voor het achter het Scheveningseveer gelegen terrein, vroeger in gebruik door Houthandel PontMeyer, is de bestemming 'Bedrijf' gekozen. Het terrein biedt plaats aan enkele kleine bedrijfjes en werkplaatsen. Er bestaan plannen hier woningbouw te realiseren, maar de plannen zijn in een dermate vroeg stadium, dat deze niet in dit (bestemmings) plan zijn opgenomen.

Doel randvoorwaarden

Bij de gemeente leeft nog steeds de wens om te komen tot een betere benutting van het binnenterrein. Het PUK is echter niet meer geldig, maar de stedenbouwkundige en planologische zienswijzen zijn in hoofdlijnen niet gewijzigd. Vanwege deze twee redenen is besloten randvoorwaarden op te stellen. Deze randvoorwaarden – waaraan het initiatief dient te voldoen – staan in deze notitie beschreven. Waar nodig aangevuld, verduidelijkt, aangescherpt of geactualiseerd.

De notitie wordt door de gemeentelijke afdelingen Economie, Mobiliteit, Stedenbouw & Planologie, Monumentenzorg & Welstand gebruikt als toetsingskader. Uiteraard is ook het vigerend ruimtelijk beleid van toepassing (tenzij de notitie hiervan afwijkt).

Proces

Zodra er een aanvraag omgevingsvergunning is ingediend voor Scheveningseveer 17-23 (inclusief het binnenterrein) zal de afdeling Vergunningen en Toezicht (V&T) advies opvragen bij diverse afdelingen. Het initiatief zal worden getoetst aan de 'Randvoorwaarden – Scheveningseveer 17-23' en niet aan het PUK. Vanwege het ontbreken van een geldige PUK is een rapport 'ruimtelijke onderbouwing' (opgesteld en bekostigd door de initiatiefnemer) bij indiening van een omgevingsvergunning aanvraag noodzakelijk. Vanwege de vigerende bestemmingen zal sprake zijn van een uitgebreide WABO procedure omgevingsvergunning.

Status randvoorwaarden

Een Planuitwerkingskader is maximaal twee jaar geldig. Voorliggende randvoorwaarden heeft eenzelfde geldigheidsduur van maximaal 2 jaar na vaststelling door het College.

Indien binnen deze periode een initiatief wordt ingediend waarbij op het binnenterrein niet meer de functie 'wonen' wordt beoogd, maar een andere functie of de functie 'bedrijf' (conform het vigerende bestemming) dan zijn nieuwe gewijzigde randvoorwaarden noodzakelijk.

Plankaart bestemmingsplan St. Jacobskerk e.o. (uitsnede)

3. PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

3.1 Inleiding

Het college hecht aan een goede en zorgvuldige participatie en communicatie over de randvoorwaarden en het plan voor de locatie Scheveningseveer 17-23. De initiatiefnemer heeft vooroverleg gevoerd met een aantal eigenaren en omwonenden. Voorafgaand aan een informatiebijeenkomst zijn in juni 2022 de voorzitters van de Bewonersvereniging Hofkwartier en de winkeliersvereniging (BIZ) Noordeinde geïnformeerd. In september 2022 heeft een informatiebijeenkomst voor de buurt plaatsgevonden.

3.2 Vooroverleg

Met diverse individuele eigenaren en omwonenden heeft de initiatiefnemer de afgelopen 2-3 jaar gesprekken gevoerd n.a.v. concrete vragen over de planontwikkeling of over praktische aangelegenheden zoals belendingen en afstemming van werkzaamheden op wederzijdse percelen.

3.3 Informatiebijeenkomst 7 september 2022

Op 7 september 2022 is voor omwonenden een informatiebijeenkomst georganiseerd over de randvoorwaarden en het plan. Hiervoor zijn de eigenaren, bewoners en ondernemers van het gebied uitgenodigd, huis-aan huis zijn uitnodigingen verspreid.

Op de bijeenkomst zijn de concept randvoorwaarden door de gemeentelijk projectleider gepresenteerd en toegelicht. Het plan is door de architect gepresenteerd en toegelicht. Er zijn vragen gesteld en beantwoord en reacties op de randvoorwaarden en het plan gegeven. Op de bijeenkomst waren circa 25 bewoners/eigenaren aanwezig. De teneur van de bijeenkomst was over het algemeen positief. Er zijn complimenten, maar ook zorgen over eventuele bouwoverlast.

Er is aandacht gevraagd voor enkele individuele situaties met bestaande vluchtwegen, er is bezwaar over vermindering van privacy en bezonning. Initiatiefnemers hebben toegezegd over deze onderwerpen met de betreffende omwonenden in overleg te treden.

Het verslag is onder de aanwezigen en hen die zich daarvoor hadden aangemeld verspreid en is geanonimiseerd als bijlage van het raadsvoorstel opgenomen. Tevens is in deze bijlage een overzicht van de reacties en de beantwoording van de gemeente opgenomen. De aanwezigen op de informatiebijeenkomst ontvangen na instemming van het college over het raadsvoorstel een afschrift van het raadsvoorstel en de concept randvoorwaarden.

3.4 Vervolg participatie en communicatie

In het vervolg proces is de initiatiefnemer verantwoordelijk om de omwonenden te betrekken bij het plan. Op de website van de gemeente Den Haag staan tips voor communicatie bij bouwprojecten, alsmede een handreiking voor communicatie. Hiervan kan de initiatiefnemer gebruik maken.

Na vaststelling van de randvoorwaarden zal initiatiefnemer een concept bouwaanvraag voorbereiden. Om belanghebbenden gelegenheid te geven daar opmerkingen over te maken wordt, voordat de aanvraag wordt ingediend, door de initiatiefnemer een informatie-/participatiebijeenkomst georganiseerd. In die bijeenkomst zal initiatiefnemer ook informatie geven over de voorgenomen tijdsplanning, uitgaande van de gebruikelijke procedure-periode. Tevens zal informatie worden gegeven over de impact die de realisatie zal hebben t.a.v. bouwplaats voorzieningen, verkeer etc.

De initiatiefnemer heeft ervaring met de bouw van soortgelijke projecten in Den Haag, o.a. aan het Prinsevinkpark, in de Else Mauhslaan, Frederikstraat, Stadhoudersplantsoen en Koninginnegracht. Er wordt grote waarde gehecht aan een goede communicatie tussen de omgeving en ontwikkelaar en aannemer, niet alleen in de voorbereidingsperiode maar ook tijdens de realisatie. Omwonenden krijgen directe aanspreekpunten voor vragen en klachten. De omgeving wordt regelmatig geïnformeerd over de geplande activiteiten en eventuele gevolgen daarvan, zodat ergernissen worden voorkomen.

Huidige gebruikers

De initiatiefnemer legt met de huidige gebruikers van werkruimtes in het complex Scheveningseveer 17-23 contact om met hen af te stemmen hoe lang zij in het complex kunnen verblijven.

4. STEDENBOUWKUNDIG KADER

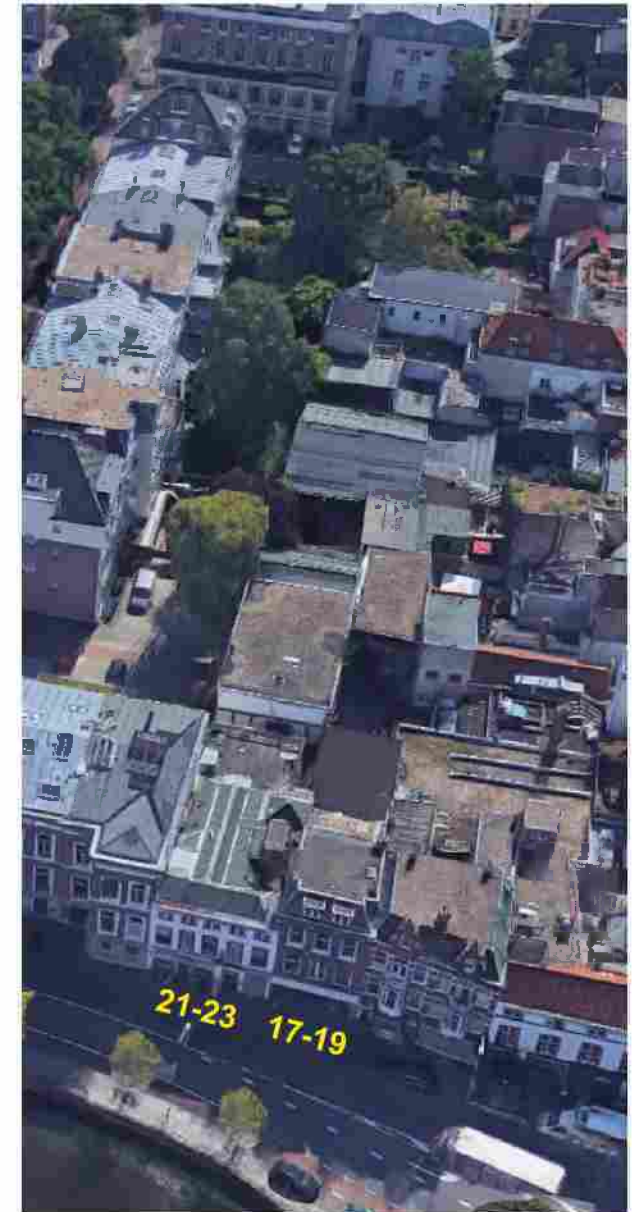
Huidige situatie

Het betreft de locatie Scheveningseveer 17-23 en het erachter gelegen (diepe) binnenterrein dat via de hoofdbebouwing aan het Scheveningseveer wordt ontsloten. De locatie maakt deel uit van het Rijksbeschermd Stadsgezicht Centrum. De panden (hoofdbebouwing) aan het Scheveningseveer maken deel uit van een gesloten bouwblok begrensd door de Amaliastraat en Oranjestraat, het Noordeinde en het Scheveningseveer.

Het binnenterrein bevat aan de zijde van de Amaliastraat grote groene tuinen; het overige binnenterrein is zeer wisselend bebouwd met aan- en bijgebouwen. Deze zijn over het algemeen laag, maar er komen ook bijgebouwen in drie bouwlagen voor. Over het algemeen is de bebouwing van het binnenterrein in z'n maatvoering en uitstraling ondergeschikt aan de hoofdbebouwing. Deze hoofdbebouwing bestaat overwegend uit drie bouwlagen met een (kap)verdieping in een pandsgewijze verkaveling. Ook op de betreffende locatie bestaat de hoofdbebouwing aan het Scheveningseveer uit (een tweetal) panden in drie bouwlagen met een (kap)verdieping.

Hoofdbebouwing aan het Scheveningseveer

Binnenterrein achter het Scheveningseveer

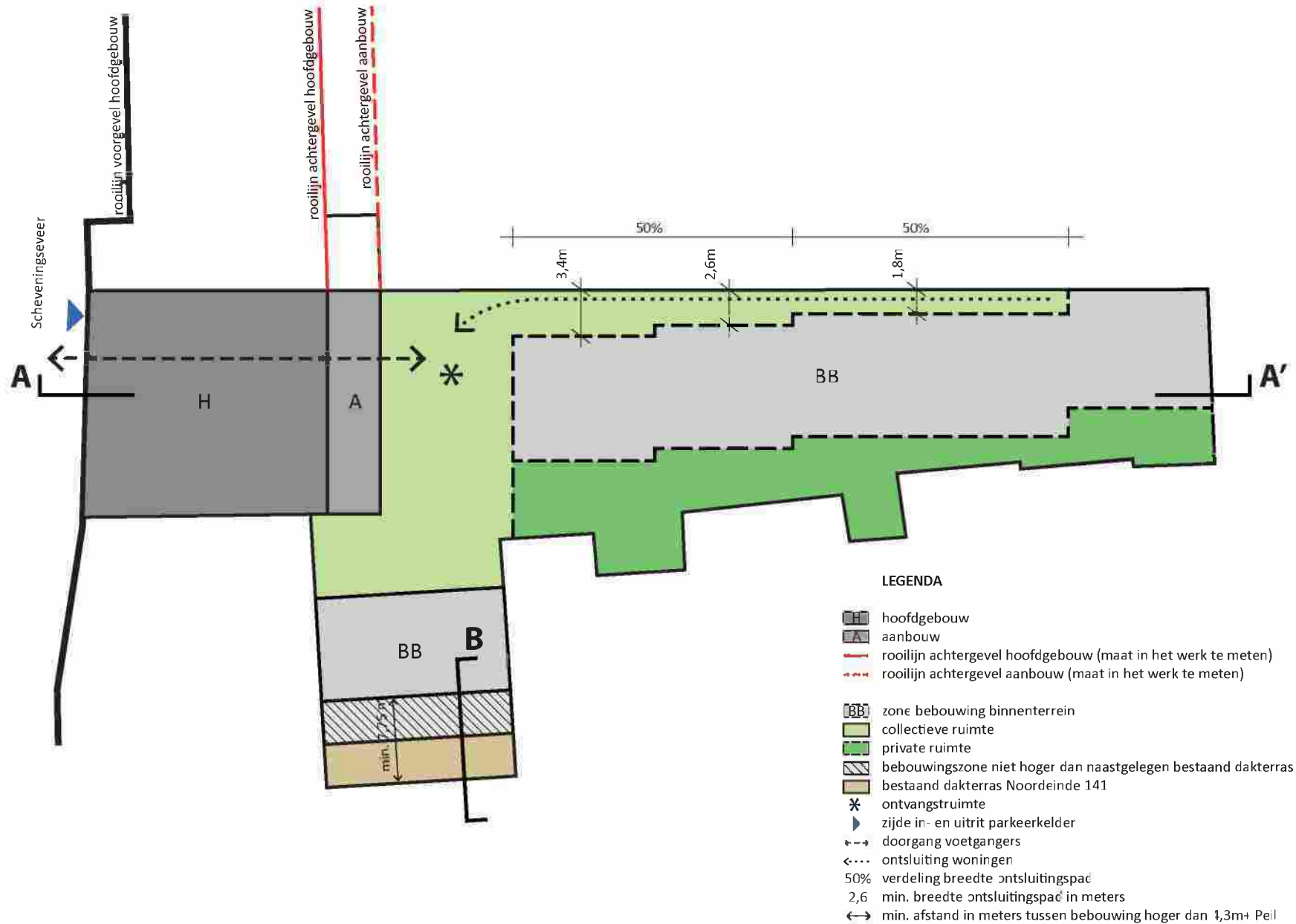
Stedenbouwkundige visie

Mede vanwege het beschermd stadsgezicht gaat de stedenbouwkundige visie uit van de bestaande bebouwingstypologie: een gesloten bouwblok met hoofdbebouwing aan het Scheveningseveer en (lagere) bebouwing op het erachter gelegen binnenterrein dat in maat en schaal ondergeschikt is aan de hoofdbebouwing.

Bij herontwikkeling van de locatie moet de nieuwe bebouwing passend zijn in z'n omgeving. Dat wil zeggen dat de hoofdbebouwing moet voldoen aan de karakteristieken van de historische binnenstadsbebouwing. Aan het Scheveningseveer bestaat de hoofdbebouwing uit twee panden waarbij bijzondere aandacht wordt gevraagd voor het gevelontwerp. Voor bebouwing op het binnenterrein wordt voortgeborduurd op de historische bebouwingsstructuur.

historische bebouwingsstructuur op het binnenterrein met verschillende volumes

Principe ruimtelijke samenhang

5. RANDVOORWAARDEN STEDENBOUW

Algemeen

De gemeente Den Haag hanteert als uitgangspunt dat verdichten, verduurzamen en vergroenen hand in hand gaan. Graag zien wij dit terug in het (bouw)initiatief. De herontwikkeling van het binnenterrein biedt kansen voor vergroening middels bomen, beplanting, gevelbeplanting en groene daken. Hiermee wordt het binnenterrein (aansluitend op de tuinen van de percelen grenzend aan de Amaliastraat) vergroend. Het versterken van de biodiversiteit is daarbij van belang. De herontwikkeling dient te voldoen aan het vigerend beleid ten aanzien van natuurinclusief en klimaatadaptief bouwen.

Hoofdgebouw

Volume

- De bestaande panden mogen worden vervangen door nieuwbouw. Hierbij geldt:
 - De hoofdbebouwing bestaat uit twee panden. De parcellering van de panden is niet identiek. Er is sprake van een breder en een smaller pand;
 - De hoofdbebouwing bestaat uit minimaal drie bouwlagen + (kap)verdieping;
 - De hoofdbebouwing bestaat uit maximaal vijf bouwlagen, waarbij geldt:
 - De derde verdieping betreft een (kap)verdieping;
 - De vierde verdieping betreft een dakopbouw;
 - De (kap)verdieping sluit aan op de parcellering van de twee panden. Welstand kan hiervan afwijken c.q. nadere eisen stellen;
 - De dakopbouw sluit aan op de parcellering van de twee panden. Welstand kan hiervan afwijken c.q. nadere eisen stellen;
 - Eén van de twee panden bevat een doorgang naar het binnenterrein voor de ontsluiting van het binnenterrein;
 - De doorgang betreft een prettige ruimte, in schaal op de menselijke maat ontworpen en (sociaal) veilig ingericht, ontworpen in samenhang met de voorgevel. De doorgang is kwalitatief van hoogwaardige kwaliteit ten aanzien van proportie, vormgeving, materialisering en verlichting.

Voorzijde / voorgevel

- Nieuwbouw bestaat uit twee panden. Hierbij geldt:
 - De twee panden hebben ieder een eigen voorgevel;
 - De parcellering van de panden is niet identiek. Er is sprake van een breder en een smaller pand (vergelijkbaar met de twee bestaande panden);

- De voorgevel bestaat uit drie volwaardige verdiepingen en wordt afgerond met een (geprononceerde) dakgoot / kroonlijst. De hoogte van deze dakgoot / kroonlijst is overeenkomstig de naastgelegen panden Scheveningseveer 9-15;
- Een balkon is niet verplicht en alleen toegestaan aansluitend op de eerste verdieping;
 - Een balkon is maximaal 1 meter diep;
 - Een balkon houdt minimaal 1 meter afstand tot de zijkant van de gevel van de aan weerszijde van het project gelegen panden (een minimale afwijking is voorstelbaar als het de architectonische compositie kwalitatief ten goede komt);
 - Een balkon heeft aan de onderzijde een minimale vrije ruimte van 3 meter.
- Een erker is niet verplicht en alleen toegestaan aansluitend op de eerste verdieping;
 - Een erker is maximaal 1 meter diep;
 - Een erker houdt minimaal 1 meter afstand tot de zijkant van de gevel van het betreffende pand (een minimale afwijking is voorstelbaar als het de architectonische compositie kwalitatief ten goede komt);
 - Een erker voegt zich naar het (ramen) ritmiek van de voorgevel;
 - Een erker is proportioneel en in opzet vergelijkbaar met de erker van het naastgelegen pand;
 - Een erker heeft aan de onderzijde een minimale vrije ruimte van 3 meter.
- Een balkon op een erker is niet verplicht en alleen toegestaan aansluitend op de tweede verdieping;
 - Het oppervlak van het balkon is niet groter dan het oppervlak van de erker en volgt de contour van de erker;
 - De valbeveiliging vormt een architectonisch geheel met de erker.

(Kap)verdieping

- De derde verdieping bestaat uit een (kap)verdieping.

Hierbij geldt:

- De (kap)verdieping sluit aan op de parcellering van de twee panden;
- Aan de vormgeving van de (kap)verdieping, eventueel in samenhang met de terugliggende dakopbouw, kan Welstand nadere eisen stellen;
- Indien dakschilden worden toegepast gelden de volgende uitgangspunten:
 - De dakschilden worden per pand aan drie zijden toegepast;
 - De dakschilden hebben een maximale hellingshoek van 70 graden;
 - Aan de voorzijde wordt het dakschild direct achter de dakgoot / kroonlijst gepositioneerd;
 - Overige dakschilden staan in de gootlijn;
 - Aan de voorzijde zijn één of meerdere (kleine) dakkapellen per pand toegestaan. De dakkapellen staan achter de (geprononceerde) dakgoot / kroonlijst en zijn in het dakschild geplaatst;
 - De achterzijde vormt één geheel met de (opgetrokken) achtergevel.

Dakopbouw

- De vierde verdieping betreft een dakopbouw. Hierbij geldt:

- De dakopbouw wordt op een afstand van minimaal 5 meter vanaf de voorgevel gepositioneerd;
- Aan de vormgeving van de dakopbouw, eventueel in samenhang met de (kap)verdieping, kan Welstand nadere eisen stellen;
- De achterzijde vormt één geheel met de (opgetrokken) achtergevel.

Achterzijde

- Een diepere achterzijde is (t.o.v. de bestaande situatie) voorstelbaar. Hierbij geldt:

- De achtergevel van het hoofdgebouw staat op één lijn met de noordoostelijk gelegen achtergevel van betreffend hoofdgebouw (achterzijde Mauritskade nr. 1) of wordt (deels) terugliggend geplaatst;
 - De begane grond en de eerste verdieping mag aan de achterzijde worden voorzien van een aanbouw. Deze is niet dieper dan de noordoostelijk gelegen aanbouw. Op de aanbouw is een dakterras voorstelbaar.
- De achtergevel heeft een heldere indeling. Hierbij geldt:
- In de achtergevel is parcellering van twee panden niet verplicht;
 - De achterzijde van de (kap)verdieping en de dakopbouw betreft één gevel en vormt één geheel met de (opgetrokken) achtergevel;
 - Een balkon op de eerste t/m vierde verdieping is aan het hoofdgebouw voorstelbaar;
 - Een balkon is maximaal 2 meter diep;
 - Een balkon is ondergeschikt aan het hoofdvolume;
 - Een balkon houdt minimaal 2 meter afstand tot de zijkant van de achtergevel;
 - Indien het hoofdgebouw aan de achterzijde wordt voorzien van een aanbouw, dan is een balkon (uitkragend) aan deze aanbouw niet toegestaan. Balkons zijn wel toegestaan aan het hoofdgebouw t/m de vierde verdieping;
 - Een dakterras op de aanbouw, aansluitend op de tweede verdieping, is voorstelbaar.

Binnenterrein

Typologie

- Uitgangspunt is een verzameling van verschillende volumes op het binnenterrein, aansluitend op het historisch (Pontmeyer) verleden, met een verzameling van verschillende werk- en opslagvolumes.
- De woningen op het binnenterrein:
 - Zijn ondergeschikt aan het hoofdgebouw;
 - Zijn lager c.q. bevatten minder bouwlagen dan het hoofdgebouw;
 - Staan zichtbaar 'losgekoppeld' van het hoofdgebouw;
 - Het pad verbreedt richting hoofdgebouw en is vrij van obstakels. Het collectieve pad is voor 50% minimaal 1,80 meter breed op het achterperceel. Daarnaast wordt het pad ruimtelijk breder ervaren door bijvoorbeeld terugliggende geveldelen, toepassing van plantenbakken e.d.;
 - De woningen onderscheiden zich in hun verschijningsvorm van het hoofdgebouw.
- Binnenterrein:
 - Het binnenterrein is een zo groot als mogelijk aansluitend vlak;
 - Het binnenterrein bestaat uit een collectieve ruimte, ontsluitingspaden, privé buitenruimte;
 - Het binnenterrein wordt met groen ingericht;
 - Hoger gelegen delen zoals een plateau, trap e.d. dienen te worden beperkt en zijn niet hoger dan 1,20 meter ten opzichte van het binnenterrein;
 - Nutskasten e.d. worden opgenomen in het architectonisch ontwerp.

Volume

- Parkeerkelder:

- Het binnenterrein mag voor 100% met een half verdiepte bouwlaag worden bebouwd;
- Ten behoeve van een half verdiepte parkeerkelder (inclusief benodigde afdekkende- en beschermende lagen, gronddekking en maaiveldinrichting zoals verharding) heeft de initiatiefnemer een inspanningsverplichting voor een zo laag mogelijke bouwhoogte van de parkeerkelder boven maaiveld. De half verdiepte parkeerkelder mag boven het grondwater worden aangelegd, maar dient daarbij maximaal 2 meter boven maaiveld uit te komen. Bij een extreem hoge grondwaterstand is een extra marge van 0,2 meter maximaal acceptabel;
- De parkeerkelder (tevens afscheidingsmuur) grenzend aan de percelen aan de Amaliestraat dient van hoogwaardige materialen en van groen te worden voorzien.

- Begane grond

- Het binnenterrein mag voor maximaal ca. 60% van de oppervlakte met een begane grond verdieping (incl. eventuele bergingen) worden bebouwd;
- De begane grond verdieping heeft een maximale verdiepingshoogte van 3 meter.

- Eerste verdieping

- De eerste verdieping heeft een maximale verdiepingshoogte van 3 meter;
- Indien er geen tweede verdieping wordt toegepast, wordt de eerste verdieping voorzien van een plat groen dak (bijvoorbeeld een sedumdak gecombineerd met PV panelen).

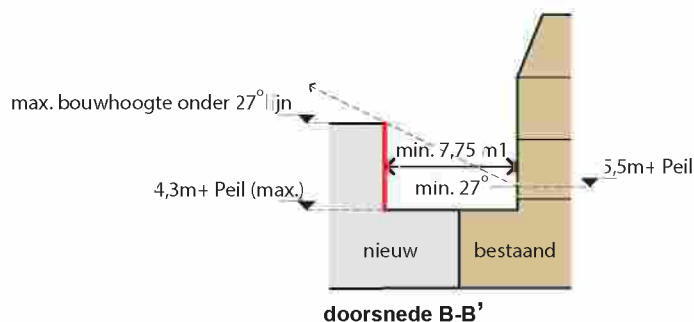
- Tweede verdieping

- De (eventuele) tweede verdieping betreft maximaal 60% van de eerste verdieping;

- Bij geschakelde woningen bestaat de tweede verdieping uit afzonderlijke volumes;
- De tweede verdieping heeft een maximale verdiepingshoogte van 3 meter;
- Bij (eventuele) toepassing van dakschilden is de hellingshoek maximaal 70 graden;
- Een plat dak is voorzien van een groen dak (bijvoorbeeld een sedumdak gecombineerd met PV panelen);
- Toepassing van dakkapellen in het dakschild is voorstelbaar, met dien verstande dat bij meerdere dakkapellen er voldoende maat tussen dakkapellen aanwezig is voor een (zichtbare) dakschild;
- Een buitenruimte c.q. dakterras aansluitend op de tweede verdieping is voorstelbaar. De valbeveiliging en/of privacy scheidende elementen zijn mee ontworpen (vorm, compositie, architectuur).

- Aansluiting achterzijde Noordeinde 141

- In een zone van 7,75 meter breed is de bebouwing niet hoger dan 4,3m+ Peil t.o.v. (maaiveld Noordeinde). Maaiveld Noordeinde is Peil = 0m;
- Vanaf het bestaande dakterras (achterzijde Noordeinde 141) is op 1,2 meter hoogte (5,5m+ Peil) een virtuele hellingshoek van 27 graden aanwezig. Deze hellingshoek bepaalt de maximale bouwhoogte.

Principe doorsnede t.h.v. achterzijde Noordeinde 141

Algemeen

Bezonningsonderzoek

Het opstellen van een bezonningsonderzoek is noodzakelijk voor de aangrenzende (woon)bebouwing. De Haagse bezonningsnorm is hierbij uitgangspunt. Zo zal nader moeten worden uitgezocht of een tweede verdieping voorzien van een plat dak of een kapvorm op het binnenterrein ruimtelijk voorstelbaar is.

Privacyrechtelijke belemmeringen

Er wordt gebouwd in een stadsdeel met een hoge bebouwingsdichtheid en een volgebouwd binnenterrein. Aandacht wordt gevraagd voor perceelsgrenzen, bestaande en te handhaven bebouwing en burennrecht (uitzicht c.q. afstand m.b.t. bestaande ramen, dakterrassen en balkons e.d.)

Afvalcontainerruimte (t.b.v. woningen)

Uitgangspunt is een inpandige afvalcontainerruimte. Met de afdeling DSB kan worden afgestemd wat de eisen zijn ten aanzien van de containerruimte en de (eventuele) rolcontainers. Ook in welke mate er gesorteerd dient te worden en of van het beleid kan worden afgeweken vanwege een andere wijze van inzameling.

Afvalcontainerruimte (t.b.v. commercieel)

Idem, echter het afval mag niet worden opgehaald als huisafval. Een commercieel ophaalcontract is benodigd.

6. RANDVOORWAARDEN PLANOLOGIE

Functies

Hoofdgebouw – begane grond

Behoud van een levendige plint op de begane grond is uitgangspunt. De functie winkel/horeca op de begane grond is uitgangspunt, maar niet alles is daarbij voorstelbaar. Terwijl andere economische functies niet zijn uitgesloten. Overleg en afstemming met de afdeling Economie voor de beoogde functie(s) is benodigd.

Hoofdgebouw – verdieping(en)

Op de eerste verdieping en hoger is wonen toegestaan.

Binnenterrein

Uitgangspunt is de functie wonen op het binnenterrein (begane grond of hoger). De parkeerkelder is bestemd voor het parkeren op eigen terrein (volledig verdiept of half verdiept).

7. RANDVOORWAARDEN MONUMENTENZORG

Algemeen

Het initiatief is gelegen in het Rijksbeschermd Stadsgezicht 'Centrum'. In dit gebied zijn beschermde (Rijks)monumenten gelegen, maar in het plangebied staan ook karakteristieke beeldbepalende bebouwing. Dit zijn historische gebouwen die op grond van hun architectonische kwaliteit en/of vanwege het feit dat ze zeer bepalend zijn voor het beeld van de straatwand ter plaatse, behoudenswaardig zijn. De architectuur sluit bescherming als monument in de toekomst niet uit. De panden aan het Scheveningseveer 1 t/m 23 zijn aangewezen als karakteristieke beeldbepalende bebouwing. Indien er sprake is van sloop van de panden 17-23 dient de nieuwbouw aan het Scheveningseveer – in zijn architectonische vormtaal – aan te sluiten op de naastgelegen bebouwing aan de Scheveningseveer. Uitgangspunt is dat een nieuwe gevel een essentieel onderdeel is van het bestaande stadsbeeld.

Rijksbeschermd Stadsgezicht

In het gehele beschermde gebied is de historisch-ruimtelijke structuur, dat wil zeggen het historische patroon van straten, stegen, open ruimten en waterlopen, in samenhang met de schaal van de bebouwing ter plaatse, van belang.

In het overige deel van het beschermde stadsgezicht, en in het bijzonder de reeds eerder als zodanig aangewezen gebieden, is het historische karakter in nog ruimere mate bewaard gebleven. Daar zijn bovendien de profilering en inrichting van de openbare ruimte, de verkavelings- en bebouwingsstructuur en in het algemeen ook de vormgeving van de bebouwing van betekenis.

Het plangebied bevindt zich in het Rijksbeschermd Stadsgezicht 'Centrum'. Kenmerkend voor de ruimtelijke opbouw en daarmee het stedelijke karakter c.q. de karakteristieken van de locatie zijn de aan alle zijden gesloten bouwblokken, waarin de bebouwing ononderbroken direct aan de straat staat en waarbinnen erven en tuinen liggen besloten, duidelijk afgeschermd van de openbare ruimte. Bebouwing in minder dan twee lagen komt aan de openbare straten slechts sporadisch voor, op besloten binnenterreinen echter des te meer. In beide gevallen betreft het meestal hofjes, al dan niet van liefdadigheid, en in een aantal achterstraten bijgebouwen van uiteenlopende aard. Daar het bebouwingsbeeld sterk wordt gedomineerd door 18de- en 19de-eeuwse lijstgevels manifesteert de variërende bouwhoogte zich meer in de pandsgewijs verspringende gootlijsten dan in de hoogte van de kappen, die daar deels achter schuilgaan en in het gevelbeeld een tamelijk ondergeschikte rol spelen.

Voorgevel

Beide voorgevels bestaan uit de volgende architectonische kenmerken:

- Bij sloop/nieuwbouw worden twee individuele panden ontworpen;
- Beide panden zijn in breedte niet gelijk en zijn niet gespiegeld (er is sprake van een breder en een smaller pand). Bij twee gelijkwaardige breedte dient één pand te bestaan uit een smalle en brede beuk;
- Beide panden hebben een eigen architectonische expressie. Het zijn geen gelijke panden, geen tweelingpanden of gespiegelde panden (*of het ene pand is breder en de ander is smaller, of beide panden hebben eenzelfde voorgevellengte waarbij één gevel bestaat uit een smalle en een brede beuk*);
- Er is een verloop in verdiepingshoogte (eerste verdieping heeft een hogere verdiepingshoogte dan de tweede verdieping);
- Toepassing verticale ramen op de verdiepingen;
- Toepassing van een geprononceerde dakgoot / kroonlijst;
- De hellingshoek van de kapverdieping is minimaal 45 graden en maximaal 70 graden indien dakschilden worden toegepast;
- De dakopbouw (vierde verdieping) wordt terughoudend en neutraal ontworpen;
- De dakgoot van de dakopbouw is niet expliciet zichtbaar.

8. RANDVOORWAARDEN MOBILITEIT

Parkeren

Autoparkeren

Het parkeren dient in principe op het eigen terrein te worden gerealiseerd conform het bestemmingsplan Parapluherziening (fiets)parkeren (uitgewerkt in de Nota parkeernormen (RIS309940, 2021). Om aan de parkeernorm te voldoen kunnen wellicht ook parkeerplaatsen in de omgeving worden gebruikt middels een contractuele overeenkomst (in overleg met de afdeling Mobiliteit).

Deelauto's

Onderzocht kan worden of het gebruik van deelauto's een optie is. Hierdoor kan het aantal benodigde parkeerplaatsen op eigen terrein wellicht worden verminderd (in overleg met de afdeling Mobiliteit).

Fietsparkeren

Bij nieuwbouw dient fietsparkeren op eigen terrein te worden gerealiseerd conform de fietsparkeernormen voor de binnenstad.

Ontsluiting

De ontsluiting van de parkeerkelder dient zodanig te zijn dat dit geen hinder geeft voor het doorgaande fiets- en gemotoriseerde verkeer en geen gevaar vormt voor de verkeersveiligheid. Uitgangspunt is dat overdag een auto niet op de rijbaan staat te wachten tot de toegang tot het (gebouwd)parkeren op het binnenterrein wordt verkregen. Dit kan door de deur een paar meter terug te plaatsen waardoor er voldoende maat ontstaat voor een opstelplaats van een auto zonder dat het doorgaande fiets- en gemotoriseerde verkeer wordt verhinderd.

Indien de bestaande in- en uitrit wordt verplaatst gelden de volgende uitgangspunten:

- Bij verplaatsing van de uitrit is een omgevingsvergunning benodigd (artikel 2.12 van de APV)
- Er is sprake van maximaal één gecombineerde in- en uitrit;
- De bestaande in- en uitrit komt hierdoor te vervallen;
- Alle onderzoeks-, realisatie-, onderhouds- en beheerskosten welk benodigd zijn voor noodzakelijke technische en/of visuele oplossingen ten behoeve van zicht en veiligheid, zijn voor rekening en risico van de initiatiefnemer.

9. RANDVOORWAARDEN DUURZAAMHEID EN GROEN

Energie

Om een klimaatneutrale stad te worden moet de Haagse energievoorziening aangepast worden. Voor nieuwbouwwoningen is aardgasloos bouwen inmiddels wettelijk geregeld. Het Bouwbesluit stelt met de eisen voor bijna energie neutrale gebouwen (BENG) een minimale energieprestatie aan het gebouw.

De keuze voor een warmteoplossing moet passen bij de oplossingsrichting die in het Stedelijk EnergiePlan (RIS306869) en (het ontwerp van) de Transitievisie Warmte (RIS310442) vastgesteld is. Uitgangspunt is dat nieuwbouw vanwege de goede isolatie met lage temperaturen verwarmd wordt. Die warmte kan gewonnen worden uit lokale duurzame bronnen zoals bodemwarmte en aquathermie. Bestaande woningen die minder goed te isoleren zijn kunnen dan gebruik maken van de beperkt beschikbare hoge (> 70 °C) temperatuur stadsverwarming.

Om het thermisch gebruik van de ondergrond te optimaliseren stelt de gemeente waar nodig bodemenergieplannen op. In een bodemenergieplan wordt vastgelegd op welke plekken koude en op welke plekken warmte in de bodem opgeslagen mag worden. Zo wordt voorkomen dat koude en warme bronnen met elkaar interfereren en kan de thermische capaciteit van de bodem optimaal worden benut. In een gebied dat aangewezen is al interferentiegebied worden bouwaanvragen getoetst aan het bodemenergieplan.

Duurzaam bouwen

Gemeente Den Haag heeft de ambitie om in 2030 voor de helft en in 2050 volledig circulair te zijn. De bouw en bouwprocessen hebben een belangrijk aandeel in het materiaalgebruik in de stad. Het Bouwbesluit neemt het materiaalgebruik voor woningen en kantoren mee in de MPG-norm (MilieuPrestatieGebouw). Hierin worden alle

milieukosten opgeteld (dus ook materiaalgebruik), gedeeld door de levensduur en de vloeroppervlakte. De landelijke MPG norm is 0.8. Den Haag wilt een zo laag mogelijke MPG-waarde bij nieuwbouw om materialen nu en in de toekomst zo efficiënt mogelijk in te zetten. Dit kan door zo min mogelijk materiaal toe te passen (slim ontwerp) en materialen die toch nodig zijn te hergebruiken of te kiezen voor verantwoorde biobased materialen (hout, wol, vlas etc). Voor sloop hanteren we de certificatieregeling voor sloopaannemers (BRL SVMS-007).

In het Actieplan maatschappelijk verantwoord inkopen (RIS299397) hebben we als gemeentelijke organisatie vastgelegd dat we verspilling van grondstoffen tegengaan en zorgen voor maximaal hergebruik van materialen in en door de stad.

Versterking van het Haags groen

Een groene stad heeft veel te bieden aan inwoners. Bomen en planten zorgen immers voor verkoeling tijdens warme zomers en bieden een aangename plek voor bewoners om te verblijven. Een groene stad is ook beter toegerust om mee te bewegen op veranderingen in het klimaat, zoals uitschieters in temperaturen en neerslag. Een stad waar veel verschillende planten- en diersoorten zoals vlinders en vogels voorkomen, blijkt positief te zijn voor het welzijn van mensen. Een hoge biodiversiteit zorgt ervoor dat lastige soorten minder kans krijgen en er genoeg natuurlijke vijanden zijn om plaagsoorten in toom te houden.

De Agenda Groen voor de Stad (RIS294705) heeft als ambitie om samen met de stad het Haagse groen verder kwalitatief te ontwikkelen. De agenda biedt ruimte voor verandering en initiatief om bij ontwikkelingen groen toekomstbestendig vorm te geven. De agenda geeft aan wat waar belangrijk is. Het geeft geen blauwdruk maar benoemt waarden en procesvoorwaarden waarmee de kwaliteit van het groen in Den Haag voor de langere termijn geborgd kan worden.

In Den Haag zien we de natuur als belangrijke randvoorwaarde voor een gezonde stad. In de Nota Stadsnatuur (RIS305824) staat hoe we werken aan een groenere stad met een gezond stadsecosysteem en meer biodiversiteit. Essentieel hiervoor is een uitgebreid netwerk van groengebieden die onderling met elkaar verbonden zijn. Bij elke (her)inrichting en omvorming van de openbare ruimte is een natuurkansenscan verplicht. De Adviescommissie Openbare Ruimte beoordeelt plannen op het gebied van stadsnatuur. Is extra ruimtebeslag van een niet-ecologische functie onvermijdelijk dan moet de inpasbaarheid hiervan worden onderzocht. Ook de effecten van verlichting op de natuur moeten worden onderzocht. De Richtlijn Licht op Natuur (RIS 298657) biedt hiervoor de kaders.

Groene gevels

Het vergroenen van gevels van gebouwen zorgt voor meer biodiversiteit in de stad. Klimplanten leveren op lokaal niveau voedsel en beschutting voor vogels en insecten. Fraaie muurbeplanting draagt daarnaast bij aan een kleurrijk straatbeeld. Om gevelgroen robuust te maken, is het nodig om de planten in volle grond te zetten, zodat ze voldoende kunnen wortelen en minder vatbaar zijn voor droogte en kou.

Gemeenschappelijke tuin

Wij pleiten voor een gemeenschappelijke tuin waarbij gezamenlijk voor wordt gezorgd. Niet alleen zorgt het voor cohesie maar vooral zorgt het voor een oase aan rust en ruimte op een klein oppervlakte. Door schuttingen te vermijden en tegels beperkt te houden wordt ruimte aan natuur en biodiversiteit gegeven..

Groene-gele-blauwe daken

Op gebouwen zijn talrijke mogelijkheden aanwezig voor meer groen. Goed ontworpen groene daken kunnen van grote meerwaarde zijn voor stadsnatuur. Daarnaast kunnen groene daken helpen bij het opvangen van regenwater en het tegengaan van hittestress. In het algemeen kan worden gesteld

dat een groen dak met een meer diverse vegetatie een hogere waarde voor stadsnatuur heeft. De keuzemogelijkheden voor dakvegetatie hangt sterk af van de toegepaste substraatdikte, die weer afhankelijk is van de draagconstructie van het dak.

Groene daken kunnen goed samengaan met het plaatsen zonnepanelen of zonnecollectoren en werken bij zonnepanelen zelfs rendement verhogend. Het is dan wel van belang dat de panelen of collectoren voldoende hoog, op enige afstand van elkaar en onder de juiste hoek worden geplaatst. Alleen op die manier kan de vegetatie onder en naast een paneel of collector optimaal groeien. De planten krijgen dan voldoende licht en insecten kunnen zich dan opwarmen.

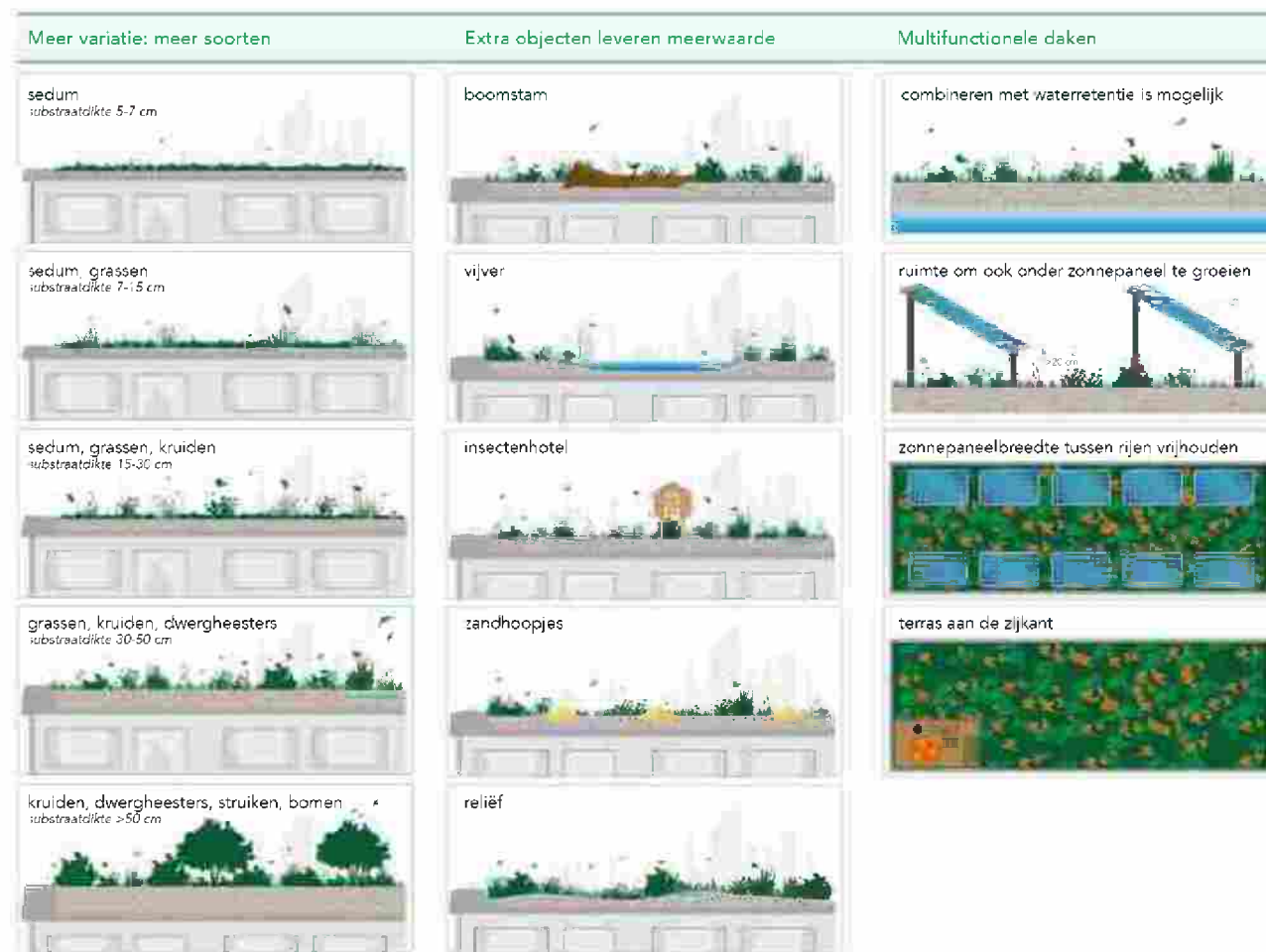
De volgende vuistregels moeten bij de combinatie van panelen/collectoren en een groen dak worden gehanteerd:

- de afstand tot de onderzijde van het zonnepaneel of zonnecollector is minimaal 20 cm;
- de afstand tussen twee rijen zonnepanelen/ zonnecollectoren is minimaal de breedte van een paneel of collector;
- wanneer groene daken worden gecombineerd met een terras is het raadzaam om het terras in een hoek van het dak te positioneren. Zo blijft voor stadsnatuur een groot aaneengesloten oppervlak beschikbaar.

Ook het combineren met waterretentie (polderdak) is mogelijk hiermee worden groene-gele-blaue daken gecreëerd die het verschil maken voor natuur, dier en mens.

Bomen

Alle stadsbomen vormen samen een stadsbomennetwerk. Dat verbindt parken, bossen, tuinen, lanen en groengebieden tot in de haarvaten met elkaar. In de Nota Stadsbomen (RIS 307827) zijn concrete doelen geformuleerd om de leefkwaliteit van deze bomen te verbeteren: we werken aan de toekomstbestendigheid van ons stadsbomennetwerk en we willen meer kroonoppervlak in onze stad. Wanneer we een

Groen-gele-blaue daken. (bron: Nota Stadsnatuur (RIS305824))

ontwerp voor (her)inrichting maken met bomen dan doen we dat met aandacht voor diversiteit, ecologie en het maken van diverse microklimaten in onze stad. Om meer kroonoppervlak te maken zijn goede groeiplaatsen voor bomen essentieel. Het toevoegen van stadsbomen biedt hiermee een oplossing voor grootstedelijke uitdagingen zoals klimaatadaptatie en verdichting.

De bijdrage van bomen aan de leefkwaliteit hangt af van de maat van de kroon. In 2030 willen we 5% meer kroonoppervlak. Om meer kroonoppervlak te maken zijn goede groeiplaatsen voor bomen essentieel. De boom groeit anders niet goed, kan niet goed presteren en kan overlast veroorzaken. Specifiek geldt extra aandacht voor het realiseren van goede groeiplaatsen bij daktuinen op straat- en gebouwniveau. Extra aandacht gaat uit naar het realiseren van goede groeiplaats voor bomen voor daktuinen op straatniveau. Hiervoor moet een zo natuurlijk mogelijke situatie kunstmatig worden gesimuleerd. Tijdens de initiatiefase zal hierover al goed moeten worden nagedacht. Nieuwe daktuinen op straatniveau moeten standaard voldoen aan de eisen voor een goede doorwortelbare ruimte. Afhankelijk van de gewenste inrichting en de gewenste grootte van een boom is maatwerk nodig. Hiervoor zijn minimale maten benodigd. Het is daarbij belangrijk vooraf rekening te houden met de benodigde draagkracht.

Groen- en natuurinclusief bouwen

Den Haag stimuleert groen- en natuurinclusief bouwen met het besluit Natuurinclusief bouwen (RIS 301953). Dit levert een bijdrage aan de biodiversiteit, aan de klimaatopgave door vermindering van hittestress en wateroverlast, aan de mogelijkheden voor natuurbeleving in de stad en daarmee samenhangend aan het welzijn en de gezondheid van mensen. Alle grootschalige nieuwbouwprojecten in Den Haag moeten voldoen aan het Puntensysteem groen- en natuurinclusief bouwen. Alle groendocumenten zijn terug te vinden via: www.hethaagsegroen.nl/groendocumenten/default.aspx

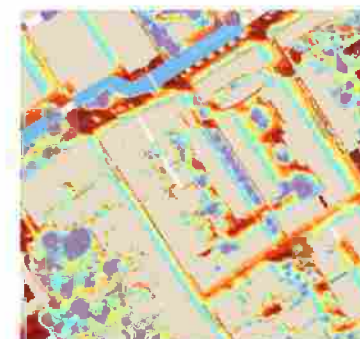
Klimaatadaptatie

Klimaatverandering leidt ertoe dat we vaker te maken krijgen met hevige regenbuien, meer dagen met tropische temperaturen, langere droge perioden en een verdere stijging van de zeespiegel. Dergelijke weersextremen kunnen veel schade en overlast veroorzaken, ook op het gebied van gezondheid. De Wegwijzer Den Haag Klimaatbestendig (RIS308744) biedt ontwerpprincipes om gebouwen en de buitenruimte klimaatbestendig te ontwerpen en in te richten.

De Klimaatatlas geeft een eerste indicatie voor de mate van wateroverlast en mogelijke schade. Om die overlast te beperken moet de sponswerking van de stad vergroot worden. Dat doen we door hemelwater vast te houden – te bergen – te infiltreren en/of hergebruiken en eventueel vertraagd af te voeren. De te kiezen oplossingsrichting is sterk afhankelijk van lokale omstandigheden zoals grondwaterstanden en type ondergrond (zand of veen). Een robuuste oplossing vraagt dus altijd om maatwerk.

Het rapport Haagse Hitte (RIS299474) toont het hitte eiland en de overlast in Den Haag aan. Naast maatregelen op en aan gebouwen die gericht zijn op het buitenhouden van de zomerse zon of verkoeling (zonwering, overstekken, groene daken, verticaal groen, geveltuinjes) bieden bomen schaduw en verkoeling in de zomer. Bomen vormen daarom ons groene kapitaal. Zodoende wordt terughoudend omgegaan met het afgeven van kapvergunningen en zal, waar kappen onvermijdelijk is, nieuwe bomen met gelijkwaardige natuurwaarde moeten worden aangeplant.

De Droogtestudie (RIS306855) geeft aan dat verschillende delen van de stad kwetsbaar kunnen zijn voor diverse effecten van droogte. Droogte wordt beperkt door de sponswerking in de stad maximaal te benutten met oplossingen in groen, bodembuffers en door wateraanvoer via het (stedelijke/ regionale) oppervlaktewatersysteem.

Hoe roder hoe warmer, hoe blauwer hoe koeler. Voor het initiatief zien wij hier heel goed de verkoelende werking van groen/bomen.

Donker blauw betekend wateroverlast bij heftige regenbuien. Hier zien wij dat verharding geen regen kan opvangen. Met het toepassen van groene daken en het creëren van een groene oasis wordt deze natte plek klimaatadaptief

10. NETWERK BEREIKBAARHEIDSTRATEGIE

De stad Den Haag is continu in beweging. We knappen op wat oud is, bouwen nieuw wat nodig is en viëren wat onze stad heeft te bieden. Om dit in goede banen te leiden, kijken we vooruit. Het Team Bereikbaarheidsregie van de gemeente Den Haag inventariseert jaarlijks de werkzaamheden, bouwactiviteiten en evenementen op het Netwerk Bereikbaarheidsregie om deze zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Op basis hiervan stellen we een Meerjaren Programmering op (MJP) voor minimaal de komende 5 jaar. Ook maken we een Uitvoeringsprogramma (UVP) voor de eerstvolgende 2 jaar.

Het Scheveningseveer maakt deel uit van het Netwerk Bereikbaarheidsregie en is een belangrijke route voor het Zeeheldenkwartier. De weg is een belangrijke route voor de ontsluiting van het gebied en de nood- en hulpdiensten. Tevens is het een belangrijke fiets- en parkeeroute.

De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor werkzaamheden, bouwactiviteiten of grote evenementen met effect op het Netwerk Bereikbaarheidsregie. Er wordt van de initiatiefnemer verwacht dat het Team Bereikbaarheidsregie hier tijdig, juist en volledig van op de hoogte wordt gebracht. Wij brengen vervolgens in kaart hoe wij werkzaamheden efficiënt kunnen combineren. Ook kijken we naar de mogelijkheden of uitdagingen bij nieuw ingediende activiteiten of calamiteiten. Hierdoor signaleert het Team Bereikbaarheidsregie eventuele knelpunten in de bereikbaarheid en verkeersveiligheid vroegtijdig. Het college stelt elk jaar het Uitvoeringsprogramma (voor de komende 2 jaar) vast. Hiermee ontstaat voor zowel partners als voor de stad duidelijkheid.

De werkzaamheden op het Netwerk Bereikbaarheidsregie dienen altijd door de initiatiefnemer aangemeld te worden via www.denhaag.nl/bvc.

Gezien de vele werkzaamheden in het gebied is het onttrekken van openbare ruimte in de basis niet mogelijk. Wanneer om welke reden dan ook openbare ruimte nodig is om de benodigde activiteiten voor de sloop en bouw uit te voeren, dan moet de initiatiefnemer dit aanmelden via de website: www.denhaag.nl/bvc. Het Team Bereikbaarheidsregie bepaalt dan het verdere proces.

Op de website www.denhaag.nl/bvc is een aantal documenten beschikbaar om de initiatiefnemer bij het BVC-proces te helpen:

- Het format voor het maken van een Bereikbaarheid, Verkeersveiligheid en Communicatie (BVC)-Hoofdlijnenplan;
- Het format voor het maken van een BVC-plan;
- De kaart Netwerk Bereikbaarheidsregie;
- De Haagse Richtlijn Tijdelijke Verkeersmaatregelen;
- Het Haagse Handboek Communicatie Bij Wegwerkzaamheden;

Kortom: in de basis is geen onttrekking van openbare ruimte mogelijk en de activiteiten mogen geen hinder geven op het netwerk.

Logistieke routes voor de bouwwerkzaamheden worden door het betreffende stadsdeel en de afdeling Vergunningen & Toezicht bepaald. Belangrijk is dat de initiatiefnemer samen met de afdeling Vergunningen & Toezicht het bouwveiligheidsplan opstelt waaruit blijkt welke ruimte nodig is om de werkzaamheden veilig uit te voeren. Als gebruik van de openbare ruimte inzichtelijk is, kan het verdere proces worden bepaald.

BIJLAGE A BELEIDSDOCUMENTEN

Algemeen

De gemeente heeft de mogelijkheid om met een uitgebreide procedure omgevingsvergunning af te wijken van het bestemmingsplan. Medewerking kan alleen worden verleend als het plan niet strijdig is met een goede ruimtelijke ordening. Om te kunnen aantonen dat uw plan hieraan voldoet, is het opstellen van een zogeheten ruimtelijke onderbouwing nodig. Hierin wordt beschreven in welke mate het initiatief past in het geldende beleid en of dit geen (grote) gevolgen heeft voor de omgeving van het plangebied. Zo wordt het plan door de ruimtelijke onderbouwing in het juiste ruimtelijk-juridisch kader gezet.

Ruimtelijke onderbouwing

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht schrijft voor dat de motivering van het besluit om af te wijken van het bestemmingsplan een goede ruimtelijke onderbouwing moet bevatten. In de ruimtelijke onderbouwing moet worden aangetoond dat het initiatief haalbaar en uitvoerbaar is en dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening (in welke mate het initiatief past in het geldende beleid en of het initiatief geen (grote) gevolgen heeft voor de omgeving van het plangebied). Een ruimtelijke onderbouwing is inhoudelijk te vergelijken met de toelichting van een bestemmingsplan. Alle relevante stedenbouwkundige-, planologische-, beleidsmatige-, milieutechnische- en economische aspecten e.d. moeten in de ruimtelijke onderbouwing worden behandeld. Een ruimtelijke onderbouwing wordt ten behoeve van een omgevingsvergunning opgesteld als de gemeente voornemens is mee te werken aan het beoogde initiatief.

O.a. de volgende aspecten komen aan bod in een ruimtelijke onderbouwing: de resultaten of doelen van het project;

Omschrijving project

Voor een juist inzicht en een zorgvuldige beoordeling is het van belang dat de inhoud van het project uitvoerig wordt beschreven. Dit kan aan de hand van enerzijds een ruimtelijke analyse (o.a. gebiedsaanduiding en –omvang etc.) en anderzijds door een functionele analyse (aard van de activiteit en gebruik).

Relatie met geldend beleid

Hierbij dient aandacht te worden besteed aan hoe het project zich verhoudt met zowel rijks-, provinciaal- en regionaalbeleid. Voorts dient ingezoomd te worden op het gemeentelijk beleid. Dit beleid is vastgelegd in een structuurvisie, bestemmingsplannen en andere relevante nota's.

Relatie met het bestemmingsplan

Omdat het bestemmingsplan het juridisch bindende plan is, dient stil gestaan te worden waarom en in welke mate het project in strijd is met het bestemmingsplan. In dit verband is het van belang de aard en omvang van het project te schetsen, de actualiteit van het bestemmingsplan in ogenschouw te nemen en de ingrijpendheid op zijn omgeving.

Relatie met toekomstig beleid

Naast de toetsing aan het geldende beleid is het van belang om (voor zover mogelijk) een doorkijk te nemen naar aankomend rijks-, provinciaal en regionaal beleid. Voor het toekomstige gemeentelijk beleid is het van belang alvast te kijken naar een ontwerpstructuurvisie, een (voor) ontwerp-bestemmingsplan en andere relevante ontwerp-plannen, nota's, etc.

Ruimtelijke onderbouwing

Nader moet worden onderzocht (voor zover relevant) o.a.:

- Planologische onderbouwing;
- Resultaten relevante onderzoeken;
- Impact van het project op de omgeving;
- Stedenbouwkundige onderbouwing;
- Landschappelijk onderbouwing;
- Cultuurhistorische onderbouwing;

- De gevolgen voor aanwezige of te verwachten monumenten;
- Archeologische waarden;
- Verkeerskundige onderbouwing;
- Sociaal maatschappelijke onderbouwing;
- Onderbouwing volkshuisvesting;
- Bezonningsonderzoek;
- Economische onderbouwing.

Milieuaspecten

Nader moet worden onderzocht (voor zover relevant) o.a.:

- Milieuvergunning- of melding noodzakelijk;
- Stand van zaken milieuvergunning en –melding;
- Geluid (wegverkeer);
- Geurhinder;
- Stikstof;
- Externe veiligheid;
- Bodem(verontreiniging);
- Watertoets (waterstromen);
- Flora & faunaonderzoek/habitatonderzoek;
- Sloopvergunning;
- Geuremissies/luchtkwaliteit.

Belemmeringen project

Nader moet worden onderzocht (voor zover relevant) o.a.:

- Ligging van kabels en leidingen en zonering;
- Privaatrechtelijke aspecten (zoals nooduitgangen);
- Is er sprake van een rijks-, provinciaal of gemeentelijk monument;
- Kunnen er bomen worden gespaard of dient er een kapvergunning te worden aangevraagd;
- Opstellen 'Bomen Effect Analyse (BEA)'.

Aanvullend advies

Geadviseerd wordt om contact op te nemen met de afdeling Wonen over het woonprogramma. Hierbij wordt o.a. De Woonvisie Den Haag 2017-2030 en de Actualisatie Woonagenda 2019-2023 (RIS305711) gehanteerd.

BIJLAGE B UITVOERINGSASPECTEN

De regie op en verantwoordelijkheid voor de verdere uitwerking van het initiatief (op basis van de randvoorwaarden) ligt bij de initiatiefnemer. Onderstaand wordt nog nader in gegaan op een aantal uitvoeringsaspecten waaraan de gemeente vergunningaanvragen ook zal toetsen, dan wel aspecten die van belang zijn voor het voorkomen van planschade en tot de realisatie van een kwalitatief plan.

Groen

Van eventuele bestaande bomen op het binnenterrein moet onderzocht worden of ze gekapt moeten worden en of ze vergunning-plichtig zijn. Als dat het geval is dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd en verkregen. Daarnaast dienen de gevolgen van de herstructurering, voor de direct aangrenzende bomen in de naast gelegen tuinen inzichtelijk gemaakt te worden. Dit in verband met het wortelpakket en de verandering van de grondwaterhuishouding. Het onttrekken van grondwater is tevens vergunning-plichtig. Tenslotte dient bij het uitvoeren van de werkzaamheden rekening gehouden te worden met de wortels van de bomen op aangrenzende percelen die in het plangebied wortelen. Het is raadzaam om vooraf een bomeninventarisatie en een bomenplan te maken. Dit is belangrijk in de communicatie met omwonenden.

Rechten van derden

De aanvrager dient (indien van toepassing) rechten van derden inzichtelijk te hebben. Bijvoorbeeld recht van overpad, rechten van leiding en kabelexploitanten etc. Ook de impact van een nooduitgang (incl. recht van overpad) vanuit de parkeerkelder (indien van toepassing) dient inzichtelijk gemaakt te worden.

Kabels en leidingen

Aanvrager dient inzichtelijk te maken of er kabels en leidingen onder of in de nabijheid van zijn perceel lopen.

Openbare ruimte

De aansluiting van de inrit parkeerkelder op de openbare ruimte dient zorgvuldig te zijn en veilig.

BIJLAGE C FINANCIËN

Kostenverhaal

In het kader van de Wro (afdeling 6.4) brengt de afdeling Planeconomie advies uit over kostenverhaal. Allereerst beoordelen wij aan de hand van art. 6.2.1 van het Bro of het een bouwplan betreft, zoals bedoeld in art. 6.12 van de Wro. Deze aanvraag maakt de bouw van een of meer woningen of de bouw van een of meer andere hoofdgebouwen mogelijk en is daarmee een bouwplan waarop afdeling 6.4 Wro van toepassing is.

Vervolgens beoordelen wij of kostenverhaal al anderszins verzekerd is. De grond is in vol eigendom van de eigenaar. Er lijken voor deze ontwikkeling geen ingrepen in het omliggende openbare gebied noodzakelijk te zijn. Mocht dit wel noodzakelijk zijn dan zal het onderstaande advies wellicht moeten worden aangepast. Ingrepen die hieronder kunnen vallen zijn onder andere:

- Verkeerskundige aanpassingen in de openbare ruimte ten behoeve van de ontsluiting/aansluiting van de parkeerkelder c.q. toegang naar binnenterrein;
- Eventuele overige noodzakelijke aanpassingen in het openbare gebied

Het aanhelen aan het omliggende openbare gebied vindt plaats op kosten en risico van de ontwikkeling. Eventuele plan- en bouwschade bij omwonenden komt geheel ten lasten van de initiatiefnemer.

De gemeente is niet aansprakelijk voor eventuele planschade door verkeerskundige wijzigingen op en rond het Scheveningseveer zoals het introduceren van éénrichtingsverkeer of herinrichting van het Scheveningseveer.

Het kostenverhaal heeft dan ook alleen betrekking op apparaatskosten. Deze liggen onder de €10.000 waardoor Bro artikel 6.2.1a van toepassing is en een anterieure overeenkomst niet noodzakelijk is. Alle reguliere leges, inclusief procedureleges worden geheven.

Gemeentelijke kosten die met de aanvraag van dit plan worden gemaakt worden verder gedekt door de in rekening te brengen leges cf. de meest actueel vastgestelde legesverordening.

Het bouwplan is hiermee economisch uitvoerbaar. Omdat het kostenverhaal voor de ontwikkelingen anderszins verzekerd is en aanvullende eisen niet noodzakelijk zijn wordt – op grond van artikel 6.12 tweede lid Wro – besloten geen exploitatieplan vast te stellen.

BIJLAGE D COMMUNICATIE

De initiatiefnemer moet kunnen aantonen hoe belanghebbenden en omwonenden reageren op het (bouw) initiatief. De initiatiefnemer neemt het initiatief om hierover met belanghebbenden en omwonenden te communiceren. Dat is overigens ook in het belang van de initiatiefnemer. Ook mede gezien de aanwezigheid van ambassades. De mate waarin de initiatiefnemer communiceert met belanghebbenden en omwonenden, is afhankelijk van de belangen die er spelen. Items die o.a. kunnen spelen zijn: bezonning, realisatie van een parkeerkelder, het bouwen direct naast/tegen belendende percelen, het in stand houden van bestaande bomen op naastgelegen percelen, enz.

Bij particuliere (bouw)initiatieven ligt de verantwoordelijkheid voor het betrekken van belanghebbenden en omwonenden bij de marktpartij. Het (bouw)initiatief raakt mogelijk de belendende percelen met of zonder bebouwing. Hier moeten duidelijke afspraken over worden gemaakt die mede bepalend zijn voor het initiatief alsmede de omgevingsvergunning aanvraag.

Op de website van de gemeente Den Haag staan tips voor communicatie bij bouwprojecten, alsmede een handreiking voor communicatie.

Colofon

Gemeente Den Haag
Dienst Stedelijke Ontwikkeling
Afdeling Stedenbouw & Planologie

18 oktober 2023

Bijlage 2

Bureau voor Archeologie Rapport 1407

Scheveningseveer 17-23, 's-Gravenhage, gemeente 's-Gravenhage: een bureauonderzoek

Colofon

titel: Bureau voor Archeologie Rapport 1407. Scheveningseveer 17-23, 's-Gravenhage, gemeente 's-Gravenhage: bureauonderzoek

auteur: C. de Jong (junior prospector)

autorisatie: A. de Boer (KNA senior prospector)

datum: 16 augustus 2024 (Definitief)

ISSN: 2214-6687

© Bureau voor Archeologie

Koningsweg 244 Utrecht

T 030 245 18 95

E info@bureauvoorarcheologie.nl

I <https://www.bureauvoorarcheologie.nl>

Foto voorpagina: Google Street View

Administratieve gegevens

Projectnummer	2023092901
Provincie	Zuid-Holland
Gemeente	's-Gravenhage
Plaats	's-Gravenhage
Toponiem	Scheveningseveer 17-23
Centrum locatie (m RD)	80.840; 455.580 (x; y)
Omvang plangebied	1.860 m ²
Kadastrale gegevens	kadastrale gemeentenaam: 's-Gravenhage, sectie: E, nummer(s): 38, 1963, 2410, 2783, 2975, 3135, 3220, 3580
ARCHIS onderzoeksmeldingsnummer	5482172100 (ABU)
Soort onderzoek	bureauonderzoek
Opdrachtgever	Royal Mews BV
Uitvoerder	Bureau voor Archeologie
Kaartblad	30G
(RO) kader onderzoek	Bestemmingsplanwijziging
Bevoegde overheid	Gemeente 's-Gravenhage
Deskundige namens bevoegde overheid	S. de Ridder-Lay Adviseur Archeologie Afdeling Archeologie Dienst Stadsbeheer / Gemeente Den Haag
Versie van het rapport	1 (Definitief)
Beheer en plaats van documentatie	Digitale documentatie: ARCHIS en E-Depot

Figuur 1: Ligging van het plangebied (rode lijn; achtergrond: PDOK).

Inhoudsopgave

	Samenvatting.....	8
1	Inleiding.....	9
	1.1 Doelstelling en vraagstelling.....	9
2	Methode.....	10
3	Onderzoeksgebied en toekomstig gebruik.....	11
4	Huidige situatie.....	13
5	Aardwetenschappelijke waarden.....	14
6	Historische situatie.....	16
7	Mogelijke verstoringen.....	18
8	Archeologische en bouwhistorische waarden.....	19
9	Gespecificeerde verwachting.....	24
10	Conclusie.....	26
11	Advies.....	28
	11.1 Status en inhoudelijke afstemming bevoegde overheid.....	28
12	Literatuur.....	29
	Figuren.....	32

Lijst met Figuren

1: Ligging van het plangebied (rode lijn; achtergrond: PDOK).....	4
2: Luchtfoto actueel (Nationaal Georegister).....	32
3: Bovenanzichten van het plangebied (Svdba 2022).....	33
4: Plangebied (zwarte lijn) en onderzoeksgebied (zwart onderbroken lijn; PDOK).....	34
5: Archeologische waarden- en verwachtingenkaart van de gemeente Den Haag (Siemons en Stokkel 2021b).....	35
6: Bestaande en nieuwe situatie (Svdba 2022).....	36
7: Schets en doorsnede nieuwe situatie (Svdba 2022).....	37
8: Verwachte verstoringen gerelateerd aan de sloopwerkzaamheden (verstrekt door opdrachtgever).....	38
9: Verwachte ontgravingsdiepte gerelateerd aan de nieuwe funderingen (verstrekt door opdrachtgever).....	39
10: Foto's van de bestaande situatie (Svdba 2022).....	40
11: Paleogeografische kaarten van Nederland (Vos en De Vries 2013).....	41
12: Vereenvoudigde geologische kaart van Den Haag en omgeving (De Gans, Kok en Zwaan 1998).....	42
13: Archeologische en geologische kaart van de gemeente Den Haag (Koster en Vos 2019).....	43
14: Geologische overzichtskaart 2021 (TNO-GDN 2021).....	44
15: Hoogte-reliëfkaart (Actueel Hoogtebestand Nederland 2023).....	45
16: Hoogte-reliëfkaart overzicht (boven) en detail (onder, Actueel Hoogtebestand Nederland 2018). Hoogtewaarden in meters ten opzichte van NAP.....	46
17: Boorprofielen uit DINOloket (Dinoloket 2014).....	47
18: Den Haag door J. van Deventer, 1558 (Van Deventer 1560).....	48
19: Stadsplattegrond van Den Haag uit 1570, naar een kaart uit 1663 van C. Elandts (Van Giessen 1730). Nummer 22: " 't kapelleke van 't Vrouwtje met de kruiken".....	49
20: Plattegrond van 's-Gravenhage uit 1616, herdruk uit 1919 (Bos 1919)....	50
21: Kaart van Den Haag uit 1657 (Janssonius 1657).....	50
22: Kaart van het Hoogheemraadschap Delfland (Kruikius 1712).....	51
23: Kadastrale minuut 1811-1832 (Kadaster 1811; 'HISGIS Zuid-Holland' 2021).....	52
24: Kadastrale hulpkaarten uit 1877, 1878 en 1880 (Kadaster). Archiefnummers 192, 207 en 217.....	53
25: Kadastrale hulpkaart uit 1890 (Kadaster). Archiefnummer 289.....	54
26: Kadastrale hulpkaart uit 1901 (Kadaster). Archiefnummer 340.....	54
27: Kadastrale hulpkaart uit 1903 (Kadaster). Archiefnummer 359.....	55
28: Kadastrale hulpkaart uit 1939 (Kadaster). Archiefnummer 513.....	55
29: Topografische kaart, 30G-1974-Leidschendam / Rijswijk(ZH) / s-Gravenhage / Voorburg / Voorschoten / Wassenaar (Topografische Dienst).....	56

30: Topografisch kaart 2012 (PDOK 2012).....	57
31: Archeologische terreinen, vondstlocaties en onderzoeken uit ARCHIS (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed 2021).....	58

Lijst met Tabellen

1: Aardwetenschappelijke waarden.....	15
2: Archeologische terreinen, onderzoeken en vondstlocaties tot ongeveer 400 m van het plangebied.....	22

Samenvatting

Bureau voor Archeologie heeft een bureauonderzoek uitgevoerd voor bouwwerkzaamheden aan de Scheveningseveer 17-23 te 's-Gravenhage.

De vraagstelling van het onderzoek luidt: hoe kan rekening gehouden worden met eventuele archeologische resten bij de voorgenomen ontwikkeling? Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de richtlijnen van de KNA, protocol 4002. Voor het onderzoek zijn kaarten, databases en literatuur geraadpleegd om te komen tot een gespecificeerde archeologische verwachting van het gebied.

In het plangebied wordt de huidige bebouwing gesloopt en worden woningen gebouwd. Op het achterterrein is onder de woningen een parkeerkelder voorzien.

Het plangebied ligt in een laagte tussen strandwallen waarin veenvorming heeft plaatsgevonden. Het veen is waarschijnlijk nog deels intact en wordt bedekt door een 1,6 tot 2,1 m dik zandpakket, waarschijnlijk een ophogingspakket.

Het veenmoeras is waarschijnlijk ongeschikt geweest voor bewoning, al kunnen vindplaatsen (vanaf de IJzertijd) niet geheel uitgesloten als sprake is van een veraard (dus ontwaterd) niveau. In de Late Middeleeuwen wordt het veenlandschap ontgonnen. In de 16^e eeuw staat in de directe omgeving van het plangebied een kapel omgeven door bomen. Het kan niet uitgesloten worden dat de kapel (gedeeltelijk) in het plangebied heeft gestaan. In de 17^e eeuw ligt het westen van het plangebied ter hoogte van tuinen en het oosten in boomgaarden en/of moestuinen. De eerste bebouwing in het plangebied dateert uit de 18^e eeuw of het begin van de 19^e eeuw. In de loop van de 19^e en 20^e eeuw raakt het plangebied steeds meer bebouwd.

In de top van het veen kunnen archeologische resten aanwezig zijn uit de IJzertijd tot en met de Vroege Middeleeuwen. In het bovenliggende ophogingspakket kunnen archeologische resten aanwezig zijn uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd.

Door de 19^e- en 20^e-eeuwse bouw- en sloopwerkzaamheden kan de bodem verstoord zijn geraakt. De exacte diepte van de verstoring is niet bekend. Dit betekent dat archeologische resten nog intact kunnen zijn, ook onder de bebouwing. Door de geplande werkzaamheden kunnen eventuele archeologische resten vergraven worden.

Bureau voor Archeologie adviseert daarom om nader te bepalen wat de aard en intactheid van het bodemprofiel is door middel van een verkennend booronderzoek. Op basis van de resultaten daarvan kan beter worden bepaald of bij het project mogelijk archeologische resten aanwezig zijn en verder onderzoek (zoals bijvoorbeeld proefsleuven of begeleiding) nodig is, of niet.

1 Inleiding

Bureau voor Archeologie heeft een archeologisch onderzoek uitgevoerd voor de bouw van woningen aan de Scheveningseveer 17-23 te 's-Gravenhage.

Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1. Vanwege het gemeentelijke archeologische beleid moet voor de beoogde ontwikkeling een archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

Het onderzoek is uitgevoerd onder certificaat BRL SIKB 4000,¹ in overeenstemming met de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 4.1) en de Haagse archeologische richtlijnen.²

Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek. Met de bevindingen wordt aan het einde van het rapport een advies gegeven hoe bij het project rekening kan worden gehouden met archeologische waarden.

1.1 Doelstelling en vraagstelling

Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting.

De volgende onderzoeksvragen zijn in dit onderzoek gebruikt:

1. *Waaruit bestaan de voorgenomen bodemingrepen?*
2. *Wat is de landschappelijke ligging van het plangebied in termen van geomorfologie, geologie en bodemkunde?*
3. *Is sprake van bekende bodemverstoringen?*
4. *Wat is de historische ontwikkeling van het plangebied?*
5. *Is sprake van bekende archeologische waarden (zoals AMK terreinen, vondstlocaties, historische kernen) in het plangebied en directe omgeving, en zo ja welke?*
6. *Kunnen archeologische resten in het plangebied aanwezig zijn? Zo ja, wat is daarvan op hoofdlijnen de omvang, ligging, aard en datering?*
7. *Worden deze archeologische resten verstoord door de voorgenomen bodemingrepen? Zo ja, op welke wijze?*
8. *Welke vervolgstap(pen) kunnen worden genomen om rekening te houden met (mogelijke) archeologische resten?*
9. *Indien vervolgonderzoek wordt geadviseerd: Welke methode(n), techniek(en) en strategie(ën) van Inventariserend veldonderzoek zijn hiervoor geschikt?*

¹ <https://www.kiwa.nl/upload/certificate/00094278.pdf>

² Gemeente Den Haag 2022

2 Methode

Het bureauonderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de richtlijnen van de KNA 4.1, protocol 4002.³

Voor het onderzoek zijn kaarten, databases en literatuur geraadpleegd om tot een gespecificeerde archeologische verwachting van het gebied te komen. Er is geen contact geweest met lokale amateurs en/of Heemkunde-kringen.

Eerst wordt het plan- en onderzoeksgebied vastgesteld en het onderzoek gemeld bij ARCHIS. Daarna wordt achtereenvolgens de aardwetenschappelijke, archeologische en historische context van het te onderzoeken gebied bestudeerd. Deze gegevens leiden tot het opstellen van een gespecificeerde verwachting. In de gespecificeerde verwachting worden de mogelijk aanwezige archeologische resten beschreven in termen van onder meer diepteligging, omvang, ouderdom en conservering.

De genoemde stappen leiden tot onderhavig rapport en het openbaar maken van de resultaten bij Archis en het e-Depot voor de Nederlandse Archeologie.⁴ In de hierna volgende hoofdstukken worden de belangrijkste onderzoeksgegevens gepresenteerd.

Van alle afgebeelde kaarten is het noorden boven, tenzij anders aangegeven.

³ SIKB 2018

⁴ Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en Data Archiving and Networking Services

3 Onderzoeksgebied en toekomstig gebruik

Afbakening plan- en onderzoeksgebied

De ligging van het plangebied staat afgebeeld in figuur 1. Het plangebied ligt in de gemeente 's-Gravenhage in de gelijknamige plaats. De locatie ligt aan het adres Scheveningseveer 17-23. Het plangebied is maximaal 88 m lang en 35 m breed en heeft een omvang van 1.860 m².

Het plangebied wordt begrensd door de scheveningseveer en de bebouwing aan de Amaliastraat en Noordeinde (figuur 1, 2 en 3).

Om voldoende informatie over aardwetenschappelijke, historische en archeologische gegevens te verzamelen wordt een onderzoeksgebied gebruikt dat groter is dan het plangebied. Het onderzoeksgebied voor het bureauonderzoek is een zone met straal van circa 400 m om de ontwikkeling heen (figuur 4).

Overheidsbeleid

In het gebied geldt een vastgesteld gemeentelijk archeologisch beleid. Op de gemeentelijke archeologische beleidskaart uit 2021 heeft het overgrote deel van het plangebied een archeologische verwachting (figuur 5). Het beleid is dat bij ingrepen van meer dan 50 m² en waarbij dieper wordt gegraven dan 50 cm onder maaiveld rekening gehouden moet worden met archeologische resten. Het perceel van Scheveningseveer 21-23 heeft geen archeologische verwachting.

Ontwerp c.q. inrichtingsplan

In het plangebied wordt de huidige bebouwing gesloopt. Direct aan de Scheveningseveer worden twee panden gebouwd (figuur 6). Op het binnenterrein worden stadswoningen gebouwd. Onder de stadswoningen is een (halfverdiepte) parkeerkelder voorzien (figuur 7).

Aard en omvang van de toekomstige verstorning

Ter hoogte van de stenen bebouwing in het midden en noorden van het plangebied zal bij de sloop de bodem tot ongeveer 100 cm -mv ontgraven worden (figuur 8). Dit komt neer op ongeveer -0,3 m NAP. Daarnaast worden de bestaande funderingspalen gesneld (afgeknipt) tot 200 cm -mv (-1,3 m NAP). In het zuiden wordt bij de sloop de bodem ontgraven tot ongeveer 50 cm -mv (0,2 m NAP).

De onderkant van de parkeerkelder komt op 110 cm onder maaiveld (-0,4 m NAP) te liggen, de bovenkant 160 cm boven maaiveld. De onderkant van de nieuwe funderingen ligt tussen 110 (onder de woningen aan de Scheveningseveer; -0,4 m NAP) en 150 cm -mv (onder de parkeerkelder; -0,8 m NAP). Onder de kelder zijn poeren voorzien waarvoor de bodem ontgraven zal worden tot 200 cm -mv (-1,3 m NAP; figuur 9). Het palenplan is nog niet bekend.

Milieutechnische condities

In het plangebied heeft in 2003 een bodemonderzoek plaatsgevonden. De resultaten zijn echter niet bekend.

Op de bodemkwaliteitskaart van de gemeente Den Haag ligt het plangebied in de zone 'B3 Vroeg bebouwd gebied rond centrum'.⁵ In deze zone is de bodem

⁵ Spronk 2012, 2013-2023

mogelijk licht verontreinigd met kwik, lood, zink en PAK. De kans dat van één of meerdere stoffen de interventiewaarde wordt overschreden is klein.

Grondwaterpeil

Metingen van de grondwaterstand aan de Paleisstraat, 250 m ten zuidoosten van het plangebied, laten zien dat het grondwaterpeil fluctueert tussen ongeveer -0,05 en -0,56 m NAP.⁶

De grondwaterstand zal door de beoogde ingrepen waarschijnlijk niet veranderen.

Consequentie van de ingrepen

Door uitvoeren van graafwerkzaamheden kunnen archeologische resten worden vergraven.

6 Munisense 2023

4 Huidige situatie

Bebouwing, functie en bodemgebruik

Het plangebied is voor een groot deel bebouwd (figuur 10). De zuidelijke gebouwen zijn van hout. De onbebouwde delen zijn verhard met tegel en stelconplaten. Er zijn geen bouwtekeningen van de bestaande bebouwing beschikbaar. De diepte van de funderingen is daarom onbekend.

Bestemmingsplan

Het plangebied ligt in bestemmingsplan St. Jacobskerk e.o.⁷ In het plangebied (uitgezonderd het perceel van Scheveningseveer 21-23) geldt de dubbelbestemming Waarde Archeologie 2. Dit betekent dat bij ingrepen met een omvang van meer dan 50 m² waarbij de bodem dieper dan 50 cm onder maaiveld wordt verstoord een rapport moet worden overlegd waaruit blijkt dat de archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld.

Voor het perceel van Scheveningseveer 21-23 geldt geen dubbelbestemming archeologie.

7 NL.IMRO.0518.BP0225EStJacobskeo-50VA

5 Aardwetenschappelijke waarden

De aardwetenschappelijke gegevens staan samengevat in tabel 1.

Het plangebied ligt in het archeologisch landschap 'Duinen en strandwallen', in de landschapszone historische binnenstad.⁸

Aan het einde van het Pleistoceen stijgt de zeespiegel waardoor het plangebied onder water komt te liggen. Tussen circa 4.000 en 3.000 voor Christus ontstaan strandwallen die zich geleidelijk westwaarts uitbreiden (figuur 11). De strandafzettingen bestaan doorgaans uit grof schelphoudend zand en worden tot het Laagpakket van Zandvoort van de Formatie van Naaldwijk gerekend.

Wanneer de strandafzettingen zich dusdanig ophogen dat deze droogvallen, ontstaan duinen door opwaaiend zand.⁹ De duinafzettingen worden gerekend tot het Laagpakket van Schoorl (Formatie van Naaldwijk). In de laagtes tussen de strandwallen heeft zich veen gevormd (figuur 12). Het veen behoort tot het Hollandveen Laagpakket (Formatie van Nieuwkoop). Den Haag is ontstaan op een strandwal, die omgeven is door veen. Het plangebied ligt ter hoogte van de laagte. Dit blijkt tevens uit de geologische kaarten (figuur 13 en 14).

De strandwal is op de hoogte-reliëfkaart nog herkenbaar als hoogte in het landschap (figuur 15). Het straatniveau in het plangebied ligt op ongeveer 0,7 m NAP (figuur 16). Het straatniveau ter hoogte van de straat Noordeinde ligt 0,4 m hoger, op 1,1 m NAP. De kruin van de strandwal ten zuidoosten van het plangebied ligt op 3,3 m NAP. De straat Noordeinde is sowieso opgehoogd, maar waarschijnlijk is het plangebied tevens opgehoogd ten behoeve van de bebouwing.

Boorprofielen uit DINOlaket 100 m ten noorden van het plangebied laten zien dat de top van het veen tussen 0 en -0,4 m NAP ligt (figuur 17). De top van het onderliggende strandzand ligt tussen -1,0 en -1,4 m NAP. Op het veen ligt een pakket zand.

Op de geomorfologische kaart en bodemkaart ligt het plangebied in de bebouwde kom.¹⁰

175 m ten zuidoosten van het plangebied (in de historische kern) is een archeologische opgraving uitgevoerd.¹¹ Deze locatie ligt geheel ter hoogte van de strandvlakte/-laagte. Er is op deze locatie veen aanwezig, waarvan slecht 10 tot 15 nog intact is. Het restant veen is donkerbruin van kleur en is waarschijnlijk niet veraard. Uit het bovenliggende venige zand valt af te leiden dat de oorspronkelijke top van veen waarschijnlijk niet meer intact is. De top van van het (intacte) veen ligt op ongeveer -0,9 m NAP. De top van het onderliggende zand ligt tussen -1,02 en -1,08 m NAP. Op het veen ligt geroerd venig zand en een pakket van humeus kleig zand met puin.

Uit de gegevens uit de omgeving van het plangebied blijkt dat de top van het veen (het oorspronkelijk maaiveld) tussen -0,9 en -1,4 m NAP ligt. Het straatniveau ligt in het plangebied op 0,7 m NAP. Dit betekent dat in het plangebied waarschijnlijk een ophogingspakket van 1,6 tot 2,1 m dik ligt.

⁸ Rensink e.a. 2015

⁹ De Mulder 2003; Weerts e.a. 2000; TNO e.a. 2013

¹⁰ Alterra 2014; Maas e.a. 2019

¹¹ Van Veen 2005

Bron	Situatie plangebied, omschrijving
Geologie (figuur 12, 13 en 14)	<p>Geologische Overzichtskaart 1 : 250 000:</p> <ul style="list-style-type: none"> os: Getijdenafzettingen en/of kustveen op strand- en vooroeverafzettingen (Laagpakket van Walcheren en/of Hollandveen Laagpakket op Laagpakket van Zandvoort) <p>Geologische kaart Den Haag en Omgeving 1 : 50 000:</p> <ul style="list-style-type: none"> Veen op Oud Strandzand, bedekt door Oud Duinzand of opgebracht zand, minder dan 2 m dik <p>Archeologische en geologische kaart gemeente Den Haag:</p> <ul style="list-style-type: none"> 11: Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laagpakket aan maaiveld of onder stadsophogingsdek (hoofdzakelijk zand)
Bodemkunde	<p>Bodemkaart 1 : 50 000:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bebouwing
Geomorfologie	<p>Geomorfologische kaart 1 : 50 000:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bebouwing
AHN (figuur 15 en 16)	Het straatniveau ligt op ongeveer 0,7 m NAP.

Tabel 1: Aardwetenschappelijke waarden.

6 Historische situatie

De strandwallen en duinen vormen vanaf hun ontstaan in het Midden Neolithicum een geschikte bewoningslocatie omdat zij hoog en droog liggen ten opzichte van het achterliggende veengebied. De oudste aanwijzingen voor bewoning zijn aangetroffen op de strandwal Rijswijk-Voorschoten en dateren uit het Middel Neolithicum. Op de strandwallen van Den Haag en Scheveningen zijn resten van bewoning vanaf de Bronstijd gevonden.¹² De tussenliggende veengebieden zijn over het algemeen ongeschikt voor bewoning, al kunnen vindplaatsen (vanaf de IJzertijd) niet geheel uitgesloten als sprake is van een veraard (dus ontwaterd) niveau. In de gemeente Den Haag zijn resten uit deze periode aangetroffen in het veen, waaronder beschoeiingen, paden en oversteekplaatsen. Het veengebied wordt in de Romeinse tijd en Vroege Middeleeuwen extensief gebruikt. Vanaf de 10^e eeuw wordt het veenlandschap ontgonnen.

Op de kaart van Jacob van Deventer uit 1558 is zichtbaar dat de bebouwing van Den Haag voornamelijk op de strandwal/duin ligt (figuur 18). Loodrecht op de strandwal ligt een weg die vanuit de historische kern van Den Haag in noordwestelijke richting dwars door het veengebied naar het duingebied (Scheveningen) loopt. Dit is het Noordeinde. Direct naast de weg ligt een watergang. Het plangebied ligt op kleine afstand (10 tot 20 m) van de watergang en weg. Zowel ten westen als oosten van de weg en watergang is bebouwing aanwezig. Het is niet duidelijk of ter hoogte van het plangebied bebouwing staat. Aan de noordkant van het plangebied staat een vrijstaand gebouw gekarteerd.

Uit de stadsplattegrond uit 1570 blijkt dat dit gebouw een kapel is (van het vrouwtje met de kruiken; figuur 19). Rondom de kapel staat op de kaart van Van Deventer staan bomen gekarteerd. Dit is niet herkenbaar op de kaart uit 1570. Vermoedelijk ligt het westelijke deel van het plangebied ter hoogte van een tuin, terwijl het oostelijke deel ter hoogte van (mogelijke) landbouwgrond ligt.

Op kaarten uit de 17^e eeuw is meer detail beschikbaar (figuren 20 en 21). Op deze kaarten staat de gracht, de Noordsingel, ten noorden van het plangebied afgebeeld. De gracht is rond 1620 gegraven. Tevens is de Scheveningseveer herkenbaar. De scheveningseveer is vernoemd naar de koetsdienst die vanaf de locatie naar Scheveningen vertrok.¹³ De bebouwing staat waarschijnlijk buiten het plangebied. Net zoals eerder is vastgesteld, ligt het westen van het plangebied ter hoogte van tuinen. Het oosten is in gebruik als boomgaard en/of moestuin. Kaarten uit de 18^e eeuw geven weinig aanvullende informatie over het landgebruik (figuur 22).

Op de kadastrale minuut uit het begin van de 19^e eeuw ligt het plangebied geheel ter hoogte van erven (figuur 23). Ten oosten oosten van het plangebied liggen moestuinen. In het plangebied is in deze periode bebouwing aanwezig. De gebouwen in het noorden van het plangebied betreffen stallen, de overige gebouwen huizen. De panden dateren uit de 18^e en/of 19^e eeuw en in het bezit van de volgende personen (genummerd op de kaart):

- 1) Gerrit Schimmelpenninck, president van de Nederlandsche Handelmaatschappij
- 2) Leonardus Visser

¹² Siemons en Stokkel 2021a

¹³ Vermaas 1926

- 3) Johannes Hendrik Ditmaar, winkelier
- 4) Andries Bruijjer, slijter
- 5) Joannes Lambertus Vroomen, winkelier

De ontwikkeling van de bebouwing in het (oosten van het) plangebied in de 19^e en 20^e eeuw kan gereconstrueerd worden aan de hand van de kadastrale hulpkaarten. In de periode 1877-1880 is het noorden en midden bebouwd (figuur 24). Het grote pand in het midden van het plangebied (perceel 1838) is in 1890 niet meer aanwezig (figuur 25). Het noordelijke pand (perceel 1982) wordt in 1901 uitgebreid. Tevens wordt in deze periode in het midden van het plangebied een nieuw pand gebouwd. In 1903 wordt in het zuiden een pand gebouwd (figuur 27). In het noorden is het pand in twee percelen onderverdeeld. Het is niet bekend of het pand ver- of herbouwd is. In 1939 wordt in het zuiden nog een pand (aan)gebouwd (figuur 28). Hierna vinden waarschijnlijk nog meer bouwwerkzaamheden plaats, maar hierover is geen informatie beschikbaar (figuur 29 en 30).

7 Mogelijke verstoringen

Door meerdere bouw- en sloopwerkzaamheden in de 19^e en 20^e eeuw kan de bodem verstoord zijn geraakt. Omdat geen bouwtekeningen beschikbaar zijn, kan niet exact bepaald worden wat de diepte van de potentiële verstoring is. Uitgaande van een fundering die tot op vorstvrije diepte is aangelegd, kan de bodem ter hoogte van de bebouwing tot minimaal 80 cm -mv verstoord zijn. In het zuiden kan de bodem minder diep verstoord zijn, omdat de gebouwen hier van hout zijn en vermoedelijk lichter en minder diep gefundeerd zullen zijn. De initiatiefnemer gaat er vanuit dat deze gebouwen tot ongeveer 50 cm -mv zijn gefundeerd (figuur 8).

8 Archeologische en bouwhistorische waarden

Archeologische terreinen, vondstlocaties en onderzoeken staan weergegeven in figuur 31 en staan toegelicht in tabel 2. De belangrijkste bevindingen worden in de lopende tekst samengevat.

Het plangebied ligt in AMK-terrein 16481, de stadskern van Den Haag. De begrenzing is gebaseerd op een historische kaart uit 1848-1859. In het plangebied liggen geen archeologische waarnemingen. Het plangebied is niet eerder archeologisch onderzocht.

Ongeveer 175 m ten zuidoosten van het plangebied, aan de Parkstraat, is een archeologische opgraving uitgevoerd (zaak 2068313100 en vondstlocatie 1078517). De locatie ligt ter hoogte van de strandvlakte, naast de strandwal. Er zijn geen middeleeuwse of oudere sporen aangetroffen. Er is een fundering van een tuinmuur aangetroffen. De tuinmuur is vermoedelijk in de 18^e eeuw of het begin van de 19^e eeuw gebouwd.

350 m ten oosten van het plangebied is aan het Louis Couperusplein 33 een archeologisch booronderzoek uitgevoerd (zaak 2448877100). De locatie heeft een vergelijkbare landschappelijke ligging als het plangebied. Op deze locatie ligt het natuurlijk zand tussen 2,0 en 2,8 m -mv en wordt het afgedekt door veen. Op het veen ligt een circa 2 m dik pakket met ophogingslagen. Afgezien van recente bijmengingen, zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen.

In het plangebied zijn geen bekende militaire erfgoedwaarden aanwezig.¹⁴

Archeologische terreinen
<p>16481 - 's-Gravenhage - Stadskern - Terrein van hoge archeologische waarde</p> <p>De begrenzing van deze historische kern is bepaald op grond van de historische kaart uit 1849-1859. De archeologische waarde van historische kernen bestaat uit de reeds aangetroffen of te verwachten aanwezigheid, boven of onder de grond, van bouwhistorische resten en archeologische sporen en voorwerpen. Samen bevatten zij een veelheid aan historische informatie over ouderdom en ruimtelijke ontwikkeling van de kern.</p>
Onderzoeken (inclusief eventuele vondsten)
<p>2068313100: 's-Gravenhage, Den Haag, Parkstraat, opgraving</p> <p>De gehele bouwlocatie ligt in de strandvlakte. Er zijn geen middeleeuwse of oudere sporen aangetroffen. Het beëindiging van het woonerf van Kneuterdijk 22 heeft in de Middeleeuwen vermoedelijk iets zuidelijker gelegen. In de 16^e tot en met de 18^e eeuw was het onderzoeksgebied in gebruik als tuinen. De enige bebouwing in de directe omgeving bestond uit koetshuizen en stallen. In het begin van de 19^e eeuw werden de meeste daarvan afgebroken. Toen in 1832 de bebouwing aan de Kneuterdijk werd verbouwd tot Ministerie van Financiën, werd een achterplaats gecreëerd die werd beëindigd door een tuinmuur en een koetshuis. Het koetshuis stond er waarschijnlijk al, met betrekking tot de tuinmuur is dat niet zeker. Het is hoogstwaarschijnlijk de fundering van deze tuinmuur die in de opgraving te voorschijn is gekomen. De muur is ofwel in de 18^e eeuw of pas in 1832 gebouwd. Voor of in 1868 zijn de tuinen verdwenen. Eind 19^e eeuw zijn de resterende koetshuizen gesloopt en is het terrein verder opgehoogd ten behoeve van woningbouw. Daarbij is ook puin afkomstig van de sloop van koetshuizen en andere bijgebouwen verspreid geraakt. De resultaten van het proefonderzoek geven aanleiding om de bouwlocatie te classificeren als een terrein met een lage archeologische waarde. De aanbevelingen luiden: verder onderzoek is niet nodig.¹⁵</p> <p>2180344100: 's-Gravenhage, Den Haag, Lange Voorhout, begeleiding</p> <p>De ondergrond van het Lange Voorhout bestaat uit Oude Duinen (de laag van Voorburg) met daarop ophogingen die er vanaf de late middeleeuwen zijn aangebracht. Tijdens de waarnemingen zijn</p>

¹⁴ Stichting RAAP 2017; Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed 2016

¹⁵ Van Veen 2005

verschillende overstoven bodemlaagjes gevonden die sporen van bewerking vertonen. Het gaat in alle gevallen om het omspitten van de bodem waarbij de humeuze grond werd vermengd met stuifzand. De ouderdom van de bodemlaagjes is door gebrek aan vondstmateriaal moeilijk te bepalen. Op grond van de huidige inzichten is het grootschalig verstuiwen van de oude duinengordel waar de Haagse binnenstad op ligt voor 800 na Christus beëindigd. Uit de periode na de Romeinse tijd en voor circa 1200 zijn in de Haagse binnenstad geen vondsten bekend. Rond 1200 was het Lange Voorhout een uitloper van het Haagse Bos. De bijbehorende bosbodem is op verschillende locaties aangetroffen en blijkt steeds sterk ontwikkeld te zijn. Dit wijst erop dat deze zich gedurende lange tijd heeft kunnen vormen. Er zijn in de middeleeuwen en nieuwe tijd honderden kuilen gegraven in het onbebouwde deel van het Lange Voorhout. Men groef kuilen om bijvoorbeeld paaltjes te plaatsen ter bescherming van de bomen en voor de afscherming van stoepen voor de huizen, maar ook voor het winnen van schoon zand en als plant- of boomgaten. Een deel van deze kuilen is gezien tijdens waarnemingen in 2007-2009. In bovengenoemde kuilen werd weinig of geen afval gevonden. Een deel van de kuilen was gevuld met afval. Behalve gewoon huishoudelijk afval uit de keuken, zoals slachtafval en gebroken aardewerk werd er plaatselijk ook bouwafval in kuilen gestort. Het betreft materiaal dat bij rijke behuizingen past: dakleien, geprofileerde bakstenen, natuursteen en kleine geglazuurde plavuizen. Het gevonden aardewerk biedt een doorsnede van wat er vanaf ongeveer 1400 tot circa 1600 in huis aan eenvoudig gebruiksgoed aanwezig was. Het meest opvallende spoor is een depositie, met een vermoedelijke omvang van 200 m², waarin rond 1400 afwisselend as, zand, bot, schelpen en ander huishoudelijk afval is gedeponeerd. Opvallend daarbij zijn de schelpen van kokkels. De grote afvaldepositie valt moeilijk te duiden. Sporen van ingravingen zijn niet gezien en de omvang is te groot voor een gewone afvalkuil. Te denken valt aan bemesting of stort van vooral organisch afval op een erf. Dit zou een aanwijzing kunnen zijn voor het bestaan van een erf dwars over het Voorhout. Ook na de formele inrichting van het Lange Voorhout met rijen lindebomen in 1536 ging men door met het graven van kuilen. Er zijn echter maar enkele kuilen met materiaal van na 1620.

Een groot deel van het Lange Voorhout en de aansluitende Kneuterdijk is opgehoogd met zand en puin. Als alle ophogingslagen (zonder asfalt of straatzand) worden meegeteld dan is de ophoging met zand en puinlagen circa 0,6 tot 1,6 m. De Kneuterdijk (tot begin 16^e eeuw Tournooiveld genoemd) is daarbij 1,5 m is opgehoogd tot 3,5 m NAP. Er is aan het einde van de 16^e eeuw over een groot deel van het Lange Voorhout puin verspreid. Waarschijnlijk is er een samenhang met herstellingen in de nasleep van de Tachtigjarige oorlog. Het wordt in twee vormen gevonden: als vast puinpakket of als laagjes fijn puin. Op een aantal plaatsen zijn dunne laagjes fijn puin met mortel ingebed in dunne lemige zandlaagjes waarbij tot vier puinlaagjes zijn te onderscheiden. Dit wijst op het gebruik van fijn puin als een soort gravelverharding. De fijne laagjes zijn vooral goed te zien in de omgeving van de bomenrijen aan de oostzijde op het korte deel van het Lange Voorhout.¹⁶

2274961100: 's-Gravenhage, Den Haag, Noordwal-Korte Veenkade, bureauonderzoek

Bij het onderzoek is vastgesteld dat het gebied voor de pre- en vroeghistorische tijd geen archeologische verwachting meer kent, vanwege de aanleg van de historische gracht. Voor de nieuwe tijd geldt wel een archeologische verwachting. Specifiek zijn er mogelijk resten aanwezig van kademuren van voor 1800. Daarnaast zijn mogelijk nog archeologisch interessante waterbodems aanwezig. Ter hoogte van de overkluizing zullen deze restanten bij de sloopwerkzaamheden verwijderd worden. Precieze ouderdom, diepteligging en constructiewijze zijn onbekend. Niettemin gaat het mogelijk om waarden die gezien hun ouderdom als behoudenswaardig kunnen worden beschouwd. Er wordt vervolgonderzoek geadviseerd (radaronderzoek of proefsleuvenonderzoek).¹⁷

2344791100: 's-Gravenhage, Den Haag, Lange Lange Voorhout - terrein Rekenkamer, opgraving

Omstreeks 1400 werd met steun van Margaretha van Kleef, de tweede echtgenote van Albrecht van Beieren, graaf van Holland, op deze plek begonnen met de bouw van een dominicaner klooster. Dit St. Vincentiusklooster bleef tot 1574 als zodanig in gebruik. Na 1583 werden de hoofd- en bijgebouwen in verschillende fasen afgebroken. Alleen de bij het klooster behorende kerk bleef dit lot bespaard. Na afbraak van de bebouwing werd het terrein opgedeeld in kleinere percelen. In 1867 vond de Algemene Rekenkamer een onderdak aan het Lange Voorhout. Uiteindelijk werd het gehele terrein omsloten door Lange Voorhout, Kleine Kazernestraat, Kazernestraat en Bajonetsteeg door deze organisatie in beslag genomen. In de jaren negentig van deze eeuw voldeed de behuizing echter niet meer aan de eisen van de tijd. Besloten werd daarom om de bestaande bebouwing ten dele af te breken en te vervangen door nieuwbouw. Voorafgaand hieraan werd door de afdeling archeologie van de Dienst Stadsbeheer in samenwerking met de Rijksgebouwendienst archeologisch onderzoek uitgevoerd. Tijdens de opgraving werd een grote hoeveelheid aan sporen en muurwerk uit diverse periodes aangetroffen. Veel van de sporen bevatten slechts een minimale hoeveelheid aan dateerbaar materiaal. Behalve dat zij daardoor moeilijk in de tijd geplaatst konden worden, leverde dit eveneens problemen op bij het vaststellen van de functie van de sporen en de

¹⁶ Van Veen 2010

¹⁷ Boonstra 2010

toeschrijving aan een specifieke gebruiksfase van het terrein.¹⁸

2345690100: 's-Gravenhage, Den Haag, Diligentia, begeleiding

De huidige toneeltoren, aan de Hoge Nieuwstraat is in 1950 gebouwd, waarbij een diepe betonnen kelder is gemaakt. Deze locatie leek totaal verstoord en is op de verstoringskaart/waardekaart uit 1987 als totaal verstoord aangemerkt. De aangetroffen kelders aan de Hoge Nieuwstraat vallen binnen het grondplan van het pand dat in 1616 langs de Hoge Nieuwstraat stond dus enkele meters van de huidige rooilijn en ongeveer 2,5 m westelijk van de huidige oostgevel. Waarschijnlijk zijn dit de kelders van het pand dat in 1568 werd gebouwd. De bouwwijze/steensoort sluit niet uit dat het de originele 16de-eeuwse kelder betreft maar niet uit te sluiten valt is dat het een modernisatie in de vroege 17de eeuw betreft die het oorspronkelijke grondplan volgt. Deze zou kunnen samenvallen met de uitbreiding van het huis naar de straatzijde toe in 1651 (althoewel het dan wel vreemd is dat de kelder niet meteen ook vergroot is tot aan de rooilijn). De kelder bestaat uit met elkaar in verbinding staande segmenten. Een scheidingswand gezien met een trap/toegang vanaf het noordwesten. Hierachter ligt nog een kelderdeel, dat later is dichtgemetseld, maar dat oorspronkelijk vanaf de andere kelder toegankelijk was. De beerkelder hiernaast is niet gedateerd. Hier overheen een plavuizenvloer met sporen van een haardvuur, behorend bij een oostelijk pand, het koetshuis genoemd in bouwhistorische opname. De overige scheidingswanden zijn vermoedelijk bij de sloop in 1950 verdwenen. Aan de westzijde bleek toch wel wat muurwerk van een keldergewelf aanwezig. De muur direct achter de kelder komt gezien het baksteenformaat wel in aanmerking voor een datering in de 16^e eeuw. De enigszins uit het lood staande muur van 15^e-eeuwse baksteen behoort mogelijk tot een oudere structuur of er is sprake van hergebruikte stenen in de 16^e-eeuwse bouw. Er is midden 17^e eeuw ook gebruik van oudere steen; 15^e-eeuwse steen in de fundering van de oostvleugel en 14^e-eeuwse steen in een 17^e- 18^e-eeuwse uitbouw hiervan.¹⁹

2345730100: 's-Gravenhage, Den Haag, Hofweg, Spui en Kneuterdijk, begeleiding

Bij de aanleg van een rioolsleuf aan het Spui en grondwerkzaamheden ten behoeve van de herinrichting van de Hofweg in het kader van de Kern Gezond en een sleuf voor de stadsverwarming, in het kader van herinrichting van de Kneuterdijk en zijn waarnemingen gedaan. Hierbij zijn funderingen gevonden. Er is geen rapport beschikbaar.

2391171100: 's-Gravenhage, Den Haag, Louis Couperusplein 33, bureauonderzoek

Het plangebied ligt op de strandwal van 's-Gravenhage, op de rand van een strandwalrug en strandwallaagte. Uit het al uitgevoerde milieuhygiënisch bodemonderzoek blijkt dat de top van de strandwal- en Oude Duin-afzettingen dieper dan 3,0 m –mv ligt (dus circa 1,0 m dieper dan aan de Parkstraat 2-16). Ook blijkt hieruit dat deze afzettingen zijn afgedekt door (Holland-)veen (3,0 – 2,5 m –mv). Tussen 2,5 en 2,0 m –mv ligt een zandige veenlaag. Hierop ligt tot aan maaiveld een stadsophogingspakket. Omdat de top van de strandwal- en Oude Duin-afzettingen in het plangebied dieper ligt dan aan de Parkstraat, wordt aangenomen, dat het plangebied wat meer in de strandwallaagte ligt. Vanwege de lagere ligging van de top van de strandwal- en Oude Duin-afzettingen is aan het plangebied een lage verwachting toegekend voor nederzettingen uit het Laat-Neolithicum – Romeinse tijd. Vanwege de aanwezigheid van een zandige veenlaag is aan het plangebied een middelhoge verwachting toegekend voor akkers en ontginningspatronen uit de Bronstijd – Romeinse tijd. Deze zullen door het erop gelegen stadsophogingspakket naar verwachting aanzienlijk te lijden hebben gehad onder zetting. Omdat het plangebied tot in de 18^e eeuw in gebruik was als weilanden, akkers of tuinen is aan het plangebied een lage archeologische verwachting voor Middeleeuwen – Nieuwe Tijd A/B toegekend. Vanwege de bebouwing vanaf de 19^e eeuw heeft het plangebied een hoge verwachting voor de Nieuwe tijd C, hoewel bouwwerkzaamheden uit deze periode ook als recente verstoring kunnen worden gezien. De oudst bekende bebouwing in het plangebied dateert uit de 19^e eeuw en betreft de Oranjekazerne. Deze is in 1824 gebouwd en in 1919 afgebrand. Vervolgens is in 1931 nieuwbouw in het plangebied gerealiseerd. Als gevolg hiervan is de bodem naar verwachting verstoord. In welke mate is echter niet bekend. Samenvattend kan niet worden uitgesloten dat zich in het plangebied nog behoudenswaardige archeologische waarden bevinden. Geadviseerd wordt een verkennend booronderzoek uit te voeren.²⁰

2448877100: 's-Gravenhage, Den Haag, Louis Couperusplein 33, booronderzoek

Het plangebied ligt op de overgang van de strandwal van 's-Gravenhage naar een westelijk hiervan gelegen strandwallaagte. Vanwege de aanwezigheid van een zandige veenlaag is aan het plangebied een middelhoge verwachting toegekend voor akkers en ontginningspatronen uit de Bronstijd – Romeinse tijd. Vanwege de bebouwing vanaf de 19^e eeuw heeft het plangebied een hoge verwachting voor de Nieuwe tijd C, hoewel bouwwerkzaamheden uit deze periode ook als recente

18 Jacobs en Van Veen 1996

19 Van Veen 2002

20 Kerkhoven 2012, 33

verstoring kunnen worden gezien. De oudst bekende bebouwing in het plangebied dateert uit de 19^e eeuw en betreft de Oranjekazerne. Voor de overige perioden heeft het plangebied een lage archeologische verwachting. Uit het verkennend vooronderzoek blijkt dat de Oude Duin-afzettingen (Laag van Voorburg) op circa 2,0 – 2,8 m –mv liggen en gedeeltelijk zijn afgedekt met veen. Deze situatie komt overeen met een ligging in een strandvlakte. Op het veen ligt tot aan maaiveld een circa 2,0 m dik pakket met ophogingslagen en omgezette lagen (bodemverstoringen). Er zijn, behalve puinresten uit de Nieuwe tijd C, geen archeologische indicatoren aangetroffen. Samenvattend heeft het plangebied, gezien de diepteligging van de top van de Oude Duin-afzettingen, de (sub-)recente bodemverstoringen tot 2,0 m –mv en het ontbreken van overtuigende humeuze trajecten in de Oude Duin-afzettingen een lage archeologische verwachting. Vervolgonderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.²¹

2477307100: 's-Gravenhage, Den Haag, Rekenkamer, opgraving

Deze onderzoeksmelding is administratief aangemaakt ten behoeve van koppeling van data uit RADAR. De precieze onderzoekslocatie was niet in alle gevallen te achterhalen.

3980587100: 's-Gravenhage, Den Haag, Grootboekzaal, opgraving

In 1994/1995 werd bij de nieuwbouw van de Algemene Rekenkamer een grootschalig archeologisch onderzoek uitgevoerd. De oudste sporen die toen opgegraven werden, waren sporen van akkerbouw die vermoedelijk uit de Romeinse tijd dateren. Daarnaast werden ook bewoningssporen uit het laatste kwart van de 14^e eeuw aangetroffen, die samenhangen met bewoning door de familie Van Arkel in de periode 1394-1401. Bij het archeologisch onderzoek in de Grootboekzaal kon vastgesteld worden dat de bodem onder de vloer tot circa 1,70 m diep verstoord is. Deze verstoring is het gevolg van de bouw van de Grootboekzaal aan het einde van de 19^e eeuw. Tot aan de onderkant van de funderingen heeft men toen alle grond - met daarin archeologische sporen - afgegraven, waarna de ruimte tot aan het vloerniveau met lagen puin en zandpakketten opgevuld werd. Ter hoogte van de onderkant van de funderingen van de Grootboekzaal zijn hier en daar nog wel resten van bewoningssporen uit de kloosterperiode aanwezig. Deze sporen tekenen zich in het witgele duinzand af als grijsbruine vlekken met daarin soms enkele fragmenten steengoed uit de 15^e eeuw.²²

Vondsten overig

1078517: 's-Gravenhage, Den Haag, Parkstraat, opgraving

Op deze locatie zijn bij een opgraving (zie ook zaak 2068313100) aardewerkfragmenten uit de Nieuwe tijd Midden en de fundering van een tuinmuur aangetroffen.

1084712: 's-Gravenhage, Den Haag, Lange Voorhout, Onbekend

Deze melding betreft de actualisering van de Archeologische Monumentenkaart Zuid-Holland 2004-2006. Tussen 2004 en 2006 is, op initiatief van en gefinancierd door de Provincie Zuid-Holland, de AMK geheel herzien door middel van een bureauonderzoek. Tijdens het onderzoek werden bestaande terreinen geherwaardeerd en nieuwe terreinen geselecteerd. Status terrein voor de actualisering: Hoge Archeologische Waarde. Beslissing commissie: dit terrein dient afgevoerd te worden. Resultaat onderzoek: Grote delen van de resten zijn nog bovengronds aanwezig en intact. Naar verwachting zitten er nog veel materiaal en grondsporen in de grond, waaronder zeer zeldzame voorwerpen. Een deel van het kloosterkerkt terrein is opgegraven in 1995 ("opgraving Rekenkamer"). De periode na de afbraak van het klooster leverde ook veel materiaal op (fundamenten, afvalkuilen en beerputten uit de 17^e/18^e eeuw). Bijzonder vondsten zijn onder andere twee fragmenten van een dubbelgrafmonument uit het derde kwart van de 15^e eeuw, waarschijnlijk tijdens de Beeldenstorm uit de Kloosterkerk verwijderd. Het terrein maakt onderdeel uit van het historisch centrum van Den Haag. Aangezien het terrein onder de stadskern valt en ook op de herziende CHS vermeld wordt, is besloten dit afzonderlijke terrein van de AMK af te voeren. Oude omschrijving Archis: Resten van het Huis van de Van Arkels en resten van kloosterbebouwing uit de Late Middeleeuwen.

Tabel 2: Archeologische terreinen, onderzoeken en vondstlocaties tot ongeveer 400 m van het plangebied.

In het plangebied staan geen bekende (ondergrondse) bouwhistorische waarden geregistreerd.²³ De panden direct ten oosten van het plangebied (Mauritskade 1 tot en met 5) zijn rijksmonumenten. De panden zijn circa 1860 gebouwd. Daarnaast zijn de woonhuizen aan de westkant van de Amaliastraat tevens

²¹ Pape en Kerkhoven 2013

²² Pavlovic 2016

²³ Rijksdiens voor het Cultureel Erfgoed 2017

rijksmonumenten. De woonhuizen zijn in dezelfde periode gebouwd.

9 Gespecificeerde verwachting

Het plangebied ligt in een laagte tussen strandwallen. In deze laagte heeft, vermoedelijk vanaf het Neolithicum, veenvorming plaatsgevonden. Het veenmoeras is waarschijnlijk ongeschikt geweest voor bewoning, al kunnen vindplaatsen (vanaf de IJzertijd) niet geheel uitgesloten als sprake is van een veraard (dus ontwaterd) niveau. In de Late Middeleeuwen wordt het veenlandschap ontgonnen.

In de 16^e eeuw is de straat Noordeinde al aanwezig. Het is de verbindingsweg tussen Den Haag en Scheveningen. Ter hoogte van het plangebied staat aan weerszijden van Noordeinde bebouwing. In de directe omgeving van het plangebied staat een kapel (van het vrouwtje met de kruiken). Het kan niet uitgesloten worden dat de kapel (gedeeltelijk) in het plangebied heeft gestaan. Vermoedelijk staan (in een deel van) het plangebied bomen.

In de 17^e eeuw ligt het westen van het plangebied ter hoogte van tuinen en het oosten in boomgaarden en/of moestuinen. Vanaf het begin van de 19^e eeuw, en mogelijk al de 18^e eeuw, staat in het plangebied bebouwing. In de loop van de 19^e en 20^e eeuw raakt het plangebied steeds meer bebouwd. Tegenwoordig is ongeveer 85% van het plangebied bebouwd.

In het plangebied is waarschijnlijk een ophogingspakket aanwezig. Het pakket is naar verwachting 1,6 tot 2,1 m dik.

De verwachting wordt als volgt gespecificeerd:

1. *Datering*

In de top van het veen kunnen archeologische resten aanwezig zijn uit de IJzertijd tot en met de Vroege Middeleeuwen.

In het bovenliggende ophogingspakket kunnen archeologische resten aanwezig zijn uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd.

2. *Complextype*

Archeologische resten in het veen zijn uit de IJzertijd gerelateerd aan bewoning, economie, infrastructuur en rituelen. Resten in het veen uit de Romeinse tijd en Vroege Middeleeuwen zijn gerelateerd aan jacht en visvangst en, indien het voldoende ontwaterd is, landbouw.

Archeologische resten in het ophogingspakket zijn gerelateerd aan bewoning, economie, infrastructuur en landbouw.

3. *Omvang*

Archeologische resten gerelateerd aan bewoning uit de periode van de landbouw- en staatssamenlevingen kunnen worden beschouwd als vlakelementen met variabele omvang (klein tot groot). Sommige complextypen kunnen zich ook als puntelementen manifesteren (begraafingen, depots) of als lijnelementen (wegen, watergangen, percelering).

4. *Diepteligging*

De top van veen ligt vermoedelijk tussen -0,9 en -1,4 m NAP (1,6 en 2,1 m -mv).

Archeologische resten in het ophogingspakket kunnen aanwezig zijn direct onder de bebouwing en verhardingen.

5. *Gaafheid en conservering (fysieke kwaliteit)*

Het grondwater staat ongeveer tussen 0,0 en -0,6 m NAP (0,7 en 1,3 m -mv). Organische archeologische resten boven dit niveau kunnen slecht bewaard zijn gebleven door de (periodieke) zuurstofrijke condities. In humeuze sporen en pakketten kunnen dergelijke resten wel goed bewaard zijn gebleven.

Over de gaafheid en conservering van eventuele sporen en artefacten zijn niet meer gegevens bekend.

6. *Locatie*

Archeologische resten in het veen kunnen in het hele plangebied aanwezig zijn.

In het hele plangebied kunnen archeologische resten aanwezig zijn. Bewoningsresten uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd zullen zich voornamelijk beperken tot het westen van het plangebied (langs Noordeinde) en in latere perioden ook tot het noorden (langs de Scheveningseveer).

7. *Uiterlijke kenmerken (prospectie kenmerken):*

Uiterlijke kenmerken: Archeologische resten kunnen bestaan uit sporen in de natuurlijke ondergrond zoals resten van beer- en/of waterputten of afvalkuilen, paalsporen en greppels. Daarnaast moet rekening gehouden worden met resten van steenbouw (fragmenten baksteen, uitbraaksleuven, metselwerk), waaronder mogelijk resten van de eerder genoemde kapel.

Prospectiekenmerken: Een potentieel archeologisch niveau in het veen is herkenbaar aan een veraarde (top)laag. Overige resten in het veen bestaan uit vondsten zonder context. Het afdekkende ophogingspakket kan in zijn geheel als archeologische laag worden beschouwd. Hierin kunnen ook archeologische sporen en vondsten aanwezig zijn.

8. *Mogelijke verstoringen*

Door meerdere bouw- en sloopwerkzaamheden in de 19^e en 20^e eeuw kan de bodem verstoord zijn geraakt. Naar verwachting is de bodem tussen minimaal 80 (het midden en noorden) en 50 cm -mv (het zuiden) verstoord.

10 Conclusie

1. *Waaruit bestaan de voorgenomen bodemingrepen?*

In het plangebied wordt de huidige bebouwing gesloopt. Direct aan de Scheveningseveer worden twee panden gebouwd. Op het binnenterrein worden stadswoningen gebouwd. Onder de stadswoningen is een (halfverdiepte) parkeerkelder voorzien. De onderkant van de parkeerkelder komt op 110 cm onder maaiveld te liggen. De onderkant van de funderingen ligt tussen 110 (onder de woningen aan de Scheveningseveer) en 150 cm -mv (onder de parkeerkelder). Onder de kelder zijn poeren voorzien waarvoor de bodem ontgraven zal worden tot 200 cm -mv.

2. *Wat is de landschappelijke ligging van het plangebied in termen van geomorfologie, geologie en bodemkunde?*

Het plangebied ligt in een laagte tussen strandwallen. In deze laagte heeft, vermoedelijk vanaf het Neolithicum, veenvorming plaatsgevonden. Op het veen ligt in de huidige situatie een ophogingspakket van 160 tot 210 cm dik.

3. *Is sprake van bekende bodemverstoringen?*

Door meerdere bouw- en sloopwerkzaamheden in de 19^e en 20^e eeuw kan de bodem verstoord zijn geraakt. Naar verwachting is de bodem tussen minimaal 80 (het midden en noorden) en 50 cm -mv (het zuiden) verstoord. De exacte diepte van de verstoringen is niet bekend.

4. *Wat is de historische ontwikkeling van het plangebied?*

Het veenmoeras is waarschijnlijk ongeschikt geweest voor bewoning, al kunnen vindplaatsen (vanaf de IJzertijd) niet geheel uitgesloten als sprake is van een veraard (dus ontwaterd) niveau. In de Late Middeleeuwen wordt het veenlandschap ontgonnen. In de 16^e eeuw staat in de directe omgeving van het plangebied waarschijnlijk een kapel. Het kan niet uitgesloten worden dat de kapel (gedeeltelijk) in het plangebied heeft gestaan. Vermoedelijk staan (in een deel van) het plangebied bomen. In de 17^e eeuw ligt het westen van het plangebied ter hoogte van tuinen en het oosten in boomgaarden en/of moestuinen. Vanaf het begin van de 19^e eeuw, en mogelijk al de 18^e eeuw, staat in het plangebied bebouwing. In de loop van de 19^e en 20^e eeuw raakt het plangebied steeds meer bebouwd. Tegenwoordig is ongeveer 85% van het plangebied bebouwd.

5. *Is sprake van bekende archeologische waarden (zoals AMK terreinen, vondstlocaties, historische kernen) in het plangebied en directe omgeving, en zo ja welke?*

Het plangebied ligt in AMK-terrein 16481, de stadskern van Den Haag.

Ongeveer 175 m ten zuidoosten van het plangebied, aan de Parkstraat, is een archeologische opgraving uitgevoerd. De locatie ligt ter hoogte van de strandvlakte, naast de strandwal. Er zijn geen middeleeuwse of oudere sporen aangetroffen. Er is wel een fundering van een 18^e of 19^e eeuwse tuinmuur aangetroffen.

6. *Kunnen archeologische resten in het plangebied aanwezig zijn? Zo ja, wat is daarvan op hoofdlijnen de omvang, ligging, aard en datering?*

In de top van het veen kunnen archeologische resten aanwezig zijn uit de IJzertijd tot en met de Vroege Middeleeuwen.

In het bovenliggende ophogingspakket kunnen archeologische resten aanwezig uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd.

7. *Worden deze archeologische resten verstoord door de voorgenomen bodemingrepen? Zo ja, op welke wijze?*

In het ophogingspakket kunnen direct onder de huidige funderingen en verhardingen archeologische resten aanwezig zijn. De ontgravingsdiepte voor de nieuwe bebouwing (tot 150 cm -mv en 200 cm -mv voor de poeren) is waarschijnlijk dieper dan de diepte van de huidige funderingen (ongeveer 50 tot 80 cm -mv). Het is daardoor waarschijnlijk dat eventuele archeologische resten vergraven gaan worden. De ontgravingsdiepte reikt mogelijk ook tot in het veen (waarvan de top tussen 160 en 210 cm -mv ligt). Dit niveau kan dus ook vergraven worden.

8. *Welke vervolgstap(pen) kunnen worden genomen om rekening te houden met (mogelijke) archeologische resten?*

Indien meer informatie verzameld kan worden over de funderingen van de bestaande bebouwing, dan kan meer inzicht verkregen worden over de intactheid van de bodem.

Omdat deze informatie momenteel niet beschikbaar is, kan niet worden uitgesloten dat in het plangebied archeologische resten aanwezig zijn. Daarom wordt aanbevolen om vast te stellen of de bodem nog intact is.

9. *Indien vervolgonderzoek wordt geadviseerd: Welke methode(n), techniek(en) en strategie(ën) van Inventariserend veldonderzoek zijn hiervoor geschikt?*

De meest geschikte methode om nader te bepalen wat de aard en intactheid van het bodemprofiel is een verkennend booronderzoek.

Tussen de bebouwing liggen verhardingen van het noordwesten naar het zuidoosten. Door de boringen ter hoogte van deze verhardingen (en voor zover mogelijk inpandig) te zetten, kan naar verwachting voldoende dekking bereikt worden.

11 Advies

In de ondergrond van het plangebied is veen aanwezig dat bedekt wordt door een 1,6 tot 2,1 m dik ophogingspakket. In beide niveaus kunnen archeologische resten aanwezig. In de 19^e en 20^e eeuw hebben meerdere bouw- en sloopwerkzaamheden plaatsgevonden waardoor de bodem verstoord kan zijn geraakt. De exacte diepte van de verstoring is niet bekend. Dit betekent dat archeologische nog intact kunnen zijn, ook onder de bebouwing. In het plangebied gaan graafwerkzaamheden plaatsvinden tot maximaal 200 cm -mv. Hierdoor kunnen eventuele archeologische resten vergraven worden.

Bureau voor Archeologie adviseert daarom om nader te bepalen wat de aard en intactheid van het bodemprofiel is door middel van een verkennend booronderzoek. Op basis van de resultaten daarvan kan beter worden bepaald of bij het project mogelijk archeologische resten aanwezig zijn en verder onderzoek (zoals bijvoorbeeld proefsleuven of begeleiding) nodig is, of niet.

11.1 Status en inhoudelijke afstemming bevoegde overheid

De eerste versie dit rapport van 1 december 2023 is door de archeologisch deskundige van de gemeente beoordeeld.²⁴ De afdeling Archeologie van de gemeente Den Haag neemt het advies voor vervolgonderzoek in de vorm van verkennende boringen over.

De opmerkingen zijn verwerkt in onderhavige versie van het rapport.

²⁴ E-mail S. de Ridder-Lay, 16 augustus 2024

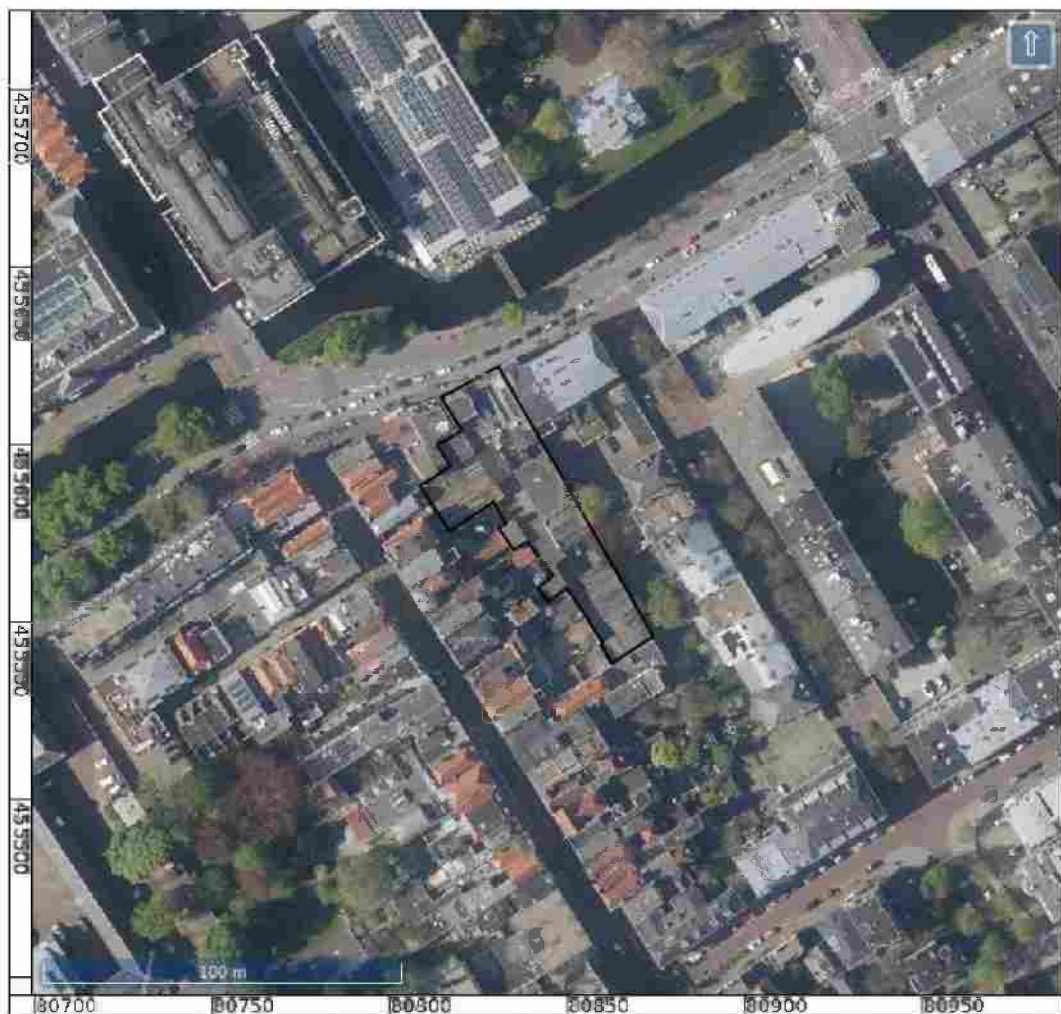
12 Literatuur

- Actueel Hoogtebestand Nederland. 2018. 'AHN3'. Digitale Hoogtekaart.
<https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/>.
- . 2023. 'AHN4'. <https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/>.
- Alterra. 2014. 'Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, digitale en landsdekkende versie'. Wageningen.
- Boonstra, Y. M. 2010. 'Noordwal en Korte Veenkade gemeente Den Haag'. Rapport 0931. Gemeente Den Haag.
- Bos, C. 1919. 'Hagae-comitis celeberrimi totius Europae municipij typus'. Haags Gemeentearchief.
<https://haagsgemeentearchief.nl/mediabank/beeldcollectie/detail/68492e7a-1224-4701-b4fc-b5a5420cc724/media/f8e04720-6376-8225-10da-e7464a988b4f>.
- van Deventer, J. 1560. 't 's Graeven Haghe'. Haags Gemeentearchief.
<https://haagsgemeentearchief.nl/mediabank/beeldcollectie/detail/98a97fb5-61ef-4768-93ae-05ccb7cbe472/media/21e58d42-5065-5457-33cf-8f217189f321>.
- Dinoloket. 2014. 'Ondergrondgegevens | DINOloket'.
<http://www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens>.
- de Gans, W., H. Kok en H. Zwaan. 1998. 'Vereenvoudigde Geologische kaart van Den Haag en omgeving'. Haarlem: Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen TNO.
- gemeente Den Haag. 2022. 'Haagse archeologische richtlijnen Eisen aan en handreiking voor archeologisch vooronderzoek in de gemeente Den Haag'.
- van Giessen, G. 1730. 'Haga-comitis in Hollandia'. Haags Gemeentearchief.
<https://haagsgemeentearchief.nl/mediabank/beeldcollectie/detail/ab7e1d01-f476-4a91-b2c5-a1ca41abd838/media/f46f06e0-6d3b-4ab8-99c2-febf3bb203bd>.
- Google Street View. 'Street View'. <https://maps.google.nl/>.
- 'HISGIS Zuid-Holland'. 2021. <https://hisgis.nl/projecten/zuid-holland/>.
- Jacobs, E. en M. M. A. van Veen. 1996. 'Van kerk tot rekenwerk. Laat- en postmiddeleeuwse vondstcomplexen aan het Lange Voorhout.' 3. Gemeente Den Haag.
- Janssonius, J. 1657. 'Haga Comitiss, Vulgo 's Graven-Hage'. Haags Gemeentearchief.
<https://haagsgemeentearchief.nl/mediabank/beeldcollectie/detail/fbedb7ac-042e-42b5-87ac-811372bb694f/media/a74c7fa5-ad7c-3864-e39d-8c1991d12bf8>.
- Kadaster. 1811. 'Kadastrale Minuten'. 1832. <http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl/>.
- . 'Kadaster Archiefviewer'. <https://www.kadaster.nl/producten/onderwijs-en-studie/archiefviewer>.
- Kerkhoven, A. A. 2012. 'Archeologisch bureauonderzoek, Den Haag, Louis Couperusplein 33'. Transect-rapport 192. Transect.
- Koster, K. en P. Vos. 2019. 'Herziening geologische kaart gemeente Den Haag en Rijswijk.' TNO-Rapport R11927. Utrecht.
- Kruikius, N. 1712. 'Overzichtskaart 't Hooge Heemraedschap van Delflant'. Delft. Haags Gemeentearchief.
<https://haagsgemeentearchief.nl/mediabank/beeldcollectie/detail/40444899-249d-4bae-ba54-cfc7aee8a574/media/b3f810ae-6482-4bd2-b7ab-d84f91e9c653>.

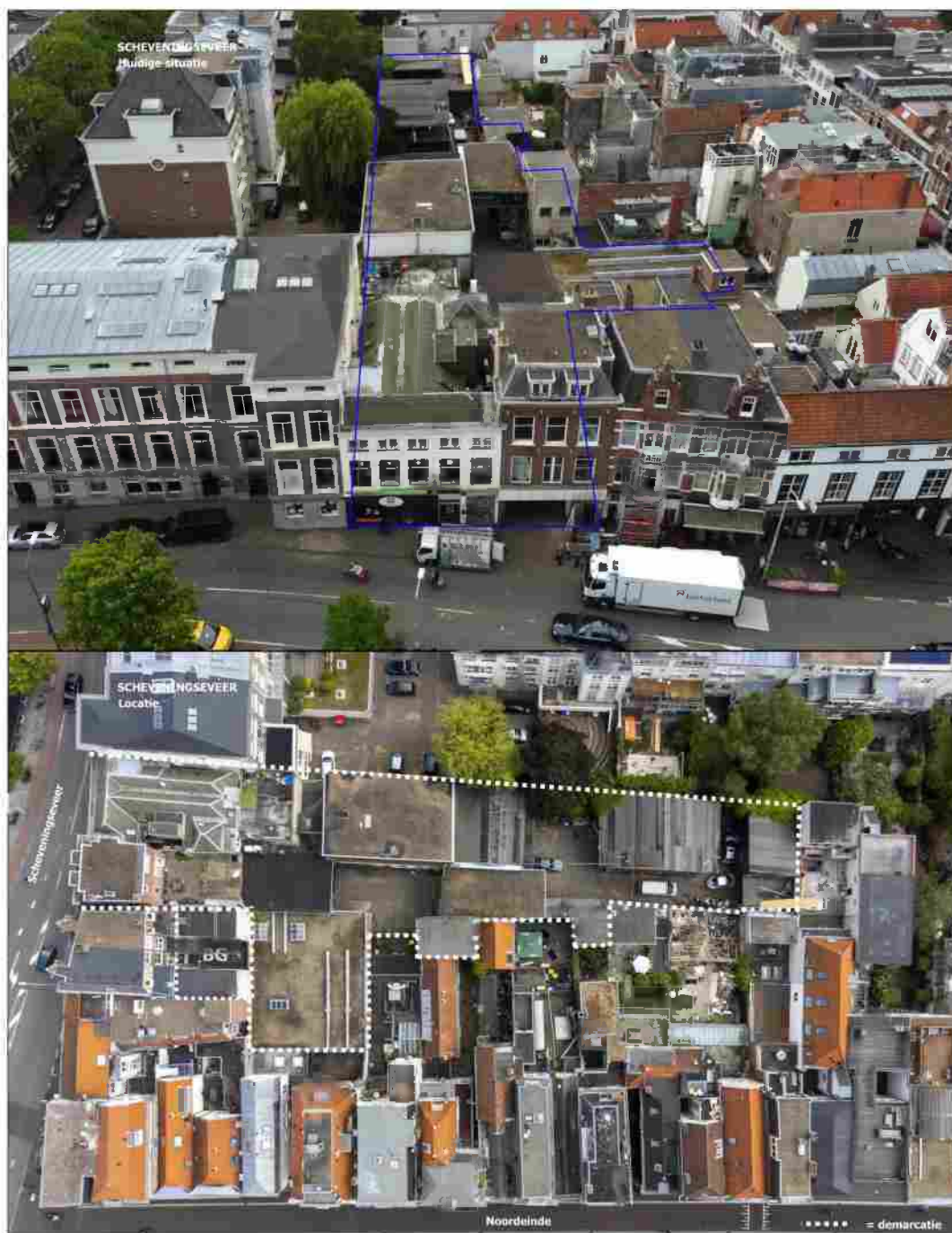
- Maas, G. J., W. M. van der Meij, S. P. J. van Delft en A. H. Heidema. 2019. *'Toelichting bij de legenda Geomorfologische kaart Nederland 1:50.000 (2019), achtergronddocument bij het landsdekkende digitale bestand'*. Wageningen: Wageningen Environmental Research. <http://legendageomorfologie.wur.nl/>.
- de Mulder, E. J. F. 2003. *'De ondergrond van Nederland'*. Wolters-Noordhoff.
- Munisense. 2023. *'Munisense open data portal'*. <https://opendata.munisense.net/>.
- Nationaal Georegister. *'Luchtfoto Beeldmateriaal RGB 25cm en 8cm WMTS'*. <https://www.nationaalgeoregister.nl/geonetwork/srv/dut/catalog.search#/metadata/c82a783a-9a58-4761-a809-b4c5d90dcd35>.
- Pape, H. G. en A. A. Kerkhoven. 2013. *'Den Haag, Louis Couperusplein 33, Edith Stein College, Archeologisch bureauonderzoek en verkennend booronderzoek'*. Transect-rapport 192. Transect.
- Pavlovic, A. 2016. *'Lange Voorhout 8, gemeente Den Haag. Opgraving. Grootboekzaal, Algemene Rekenkamer.'* Rapport Afdeling Archeologie Dienst Den Haag 1606. Gemeente Den Haag.
- PDOK. 2012. *'Dataset: Basisregistratie Topografie (BRT) TOPNL'*. www.pdok.nl. <https://www.pdok.nl/downloads/-/article/basisregistratie-topografie-brt-topnl>.
- . *'TOP25raster WMS'*. Publieke Dienstverlening Op de Kaart (PDOK). https://service.pdok.nl/brt/topraster/wms/v1_0.
- . *'BRT Achtergrondkaart'*. Publieke Dienstverlening Op de Kaart (PDOK). https://service.pdok.nl/brt/achtergrondkaart/wmts/v2_0.
- Rensink, E., H. J. T. Weerts, M. Kosian, H. Feiken en B. I. Smit. 2015. *'Archeologische Landschappenkaart van Nederland. Methodiek en kaartbeeld'*. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. <https://doi.org/10.17026/dans-xf6-ywnd>.
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. 2016. *'Kaart van verdedigingswerken, alle linies en stellingen'*. <https://landschapinnederland.nl/bronnen-en-kaarten/militaire-landschapskaart>.
- . 2017. *'Rijksmonumentenregister'*. cultureelerfgoed.nl. <https://cultureelerfgoed.nl/monumentenregister>.
- . 2021. *'Archis3 - Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed'*. <https://archis.cultureelerfgoed.nl/#/login>.
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en Data Archiving and Networking Services. *'e-depot voor de Nederlandse archeologie'*. <http://www.edna.nl>.
- Siemons, H. en P. J. A. Stokkel. 2021a. *'Gemeentelijke Onderzoeksagenda Archeologie 2020 Gemeente Den Haag'*. Haagse Archeologische Rapportage 2119. Gemeente Den Haag Afdeling Archeologie & Natuur- en Milieueducatie Dienst Stadsbeheer.
- . 2021b. *'Toelichting op de Archeologische Waarden- en Verwachtingenkaart Den Haag 2021 (AWVK2021)'*. Haagse Archeologische Rapportage 2120. Gemeente Den Haag Afdeling Archeologie & Natuur- en Milieueducatie Dienst Stadsbeheer.
- SIKB. 2018. *'BRL 4000: Beoordelingsrichtlijn Archeologie, versie 4.1'*. SIKB. https://www.sikb.nl/doc/BRL4000/BRL%20SIKB%204000%20Archeologie%20versie%204_1.pdf.
- Spronk, J. S. 2012. *'Nota bodembeheer gemeente Den Haag 2013-2023'*. Bodemkwaliteitskaart 10K134. CSO Adviesbureau voor Milieu-onderzoek B.V.
- Stichting RAAP. 2017. *'Indicatieve Kaart Militaire Waarden (IKME)'*.
- svdba. 2022. *'Scheveningseveer'*. StijnvandenBoogaard Architecture.
- TNO, H. J. T. Weerts, F. S. Busschers, J. Huizer, J. H. J. Ebbing, F. D. de Lang,

- W. E. Westerhoff, e.a. 2013. '*Lithostratigrafische Nomenclator van de Ondiepe Ondergrond, versie 2013*'. DINoloket.
<https://www.dinoloket.nl/nomenclator-ondiep>.
- TNO-GDN. 2021. '*Geologische kaart van het koninkrijk der Nederlanden*'. TNO - Geologische Dienst Nederland.
- Topografische Dienst. '*Topografische kaarten 1927-1995*'. Emmen: Staat der Nederlanden.
- van Veen, M. M. A. 2002. '*Waarneming Diligentia*'. Gemeente Den Haag.
- . 2005. '*Inventariserend Veldonderzoek (sleuven) Raad van State, Parkstraat 2-16 Den Haag*'. Rapport 0522. Gemeente Den Haag.
- . 2010. '*Lange Voorhout gemeente Den Haag*'. Rapport 1019. Gemeente Den Haag.
- Vermaas, J. C. 1926. *Geschiedenis van Scheveningen*. Vol. Deel I.
<https://www.delpher.nl/nl/boeken/view?coll=boeken&identifier=MMKB02:000119089:00156>.
- Vos, P. en S. de Vries. 2013. '*2e generatie paleogeografische kaarten van Nederland (versie 2.0)*'. Utrecht: Deltares.
- Weerts, H. J. T., P. Cleveringa, J. H. J. Ebbing, F. D. de Lang en W. E. Westerhoff. 2000. '*De lithostratigrafische indeling van Nederland - Formaties uit het Tertiair en Kwartair*'. NITG-00-95-A. TNO-rapport. TNO. Dinoloket. https://www.dinoloket.nl/sites/default/files/file/tno-rapport_nitg_00-95-a.pdf.

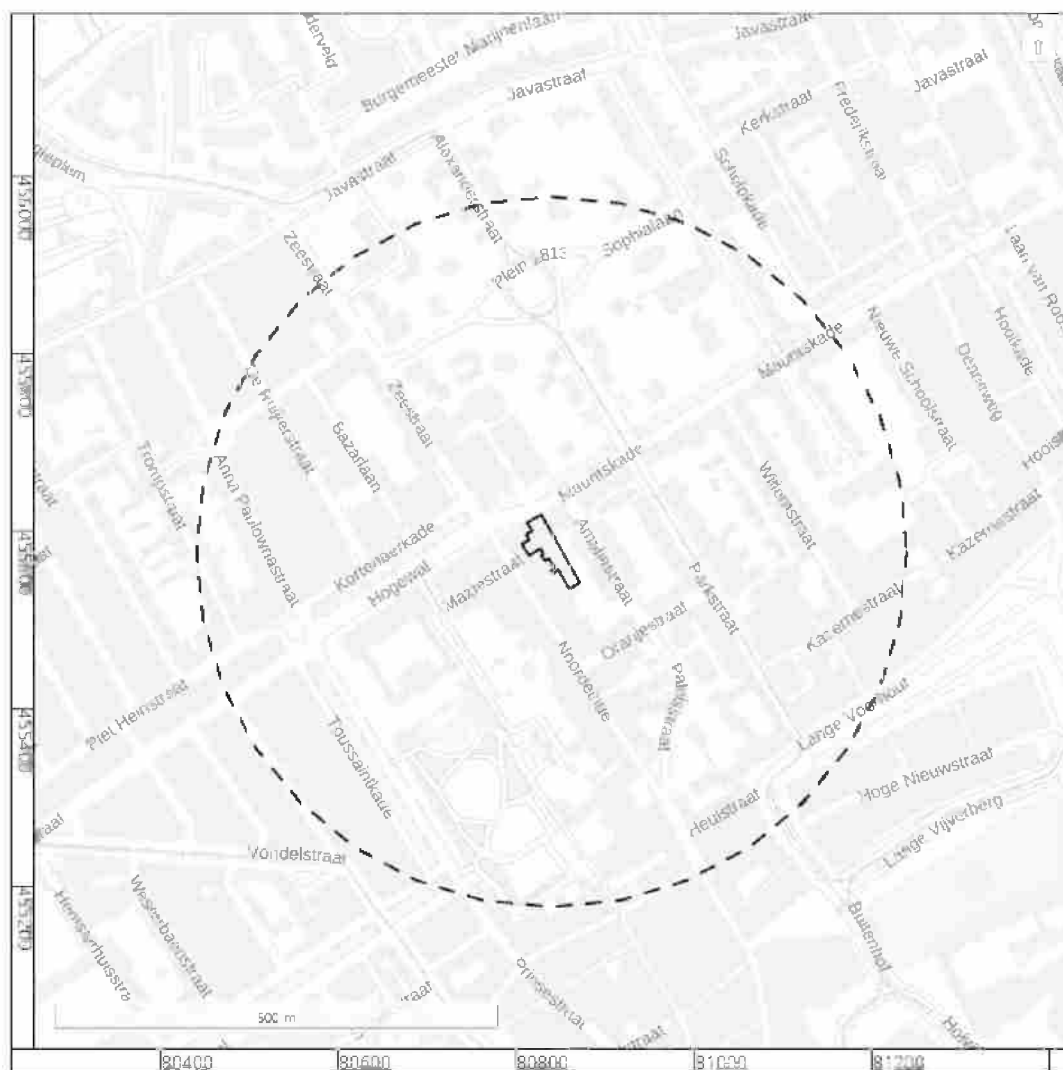
Figuren

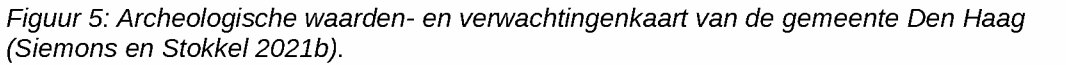
Figuur 2: Luchtfoto actueel (Nationaal Georegister).

Figuur 3: Bovenaanziichten van het plangebied (Svdba 2022).

Figuur 4: Plangebied (zwarte lijn) en onderzoeksgebied (zwart onderbroken lijn; PDOK).

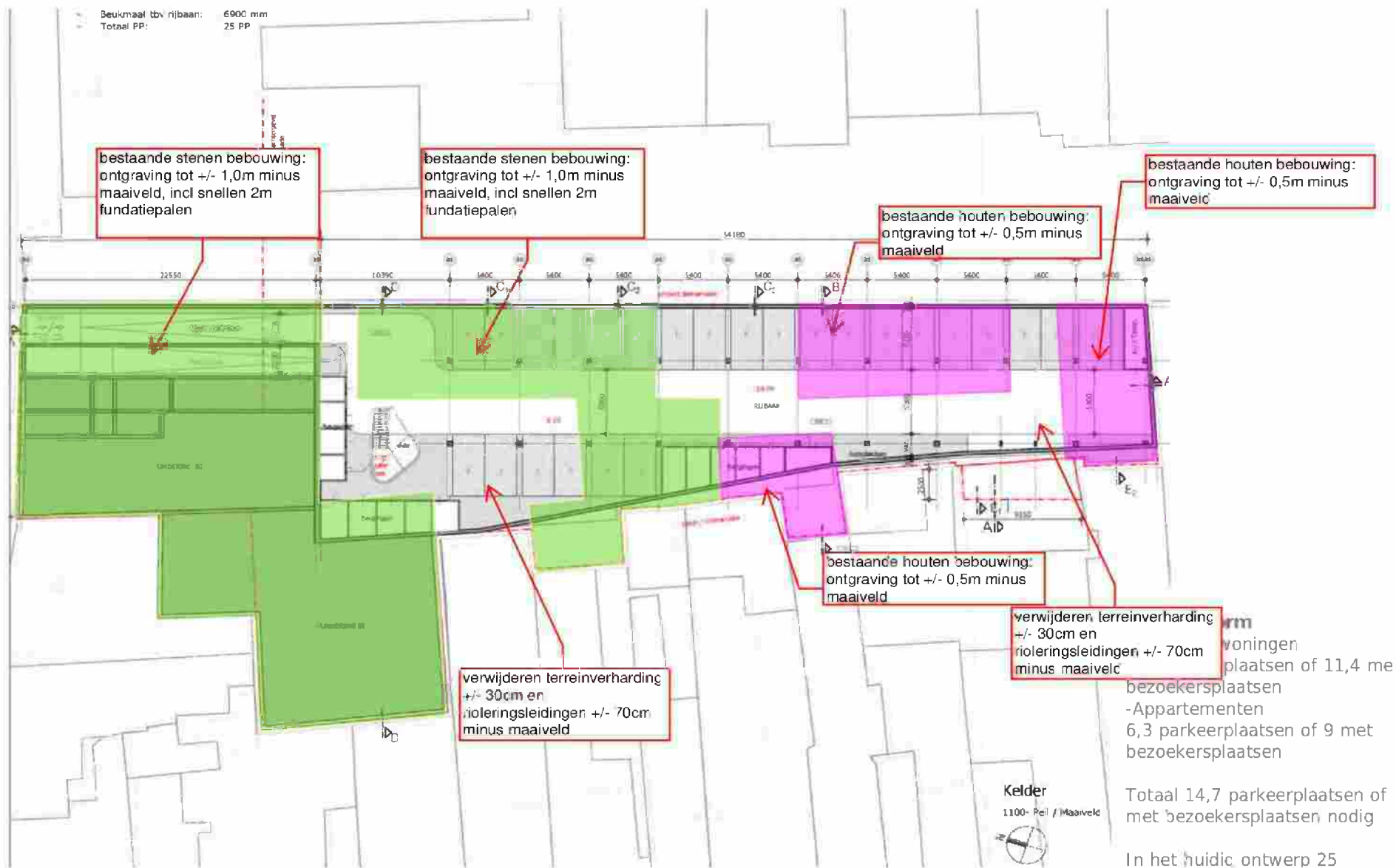

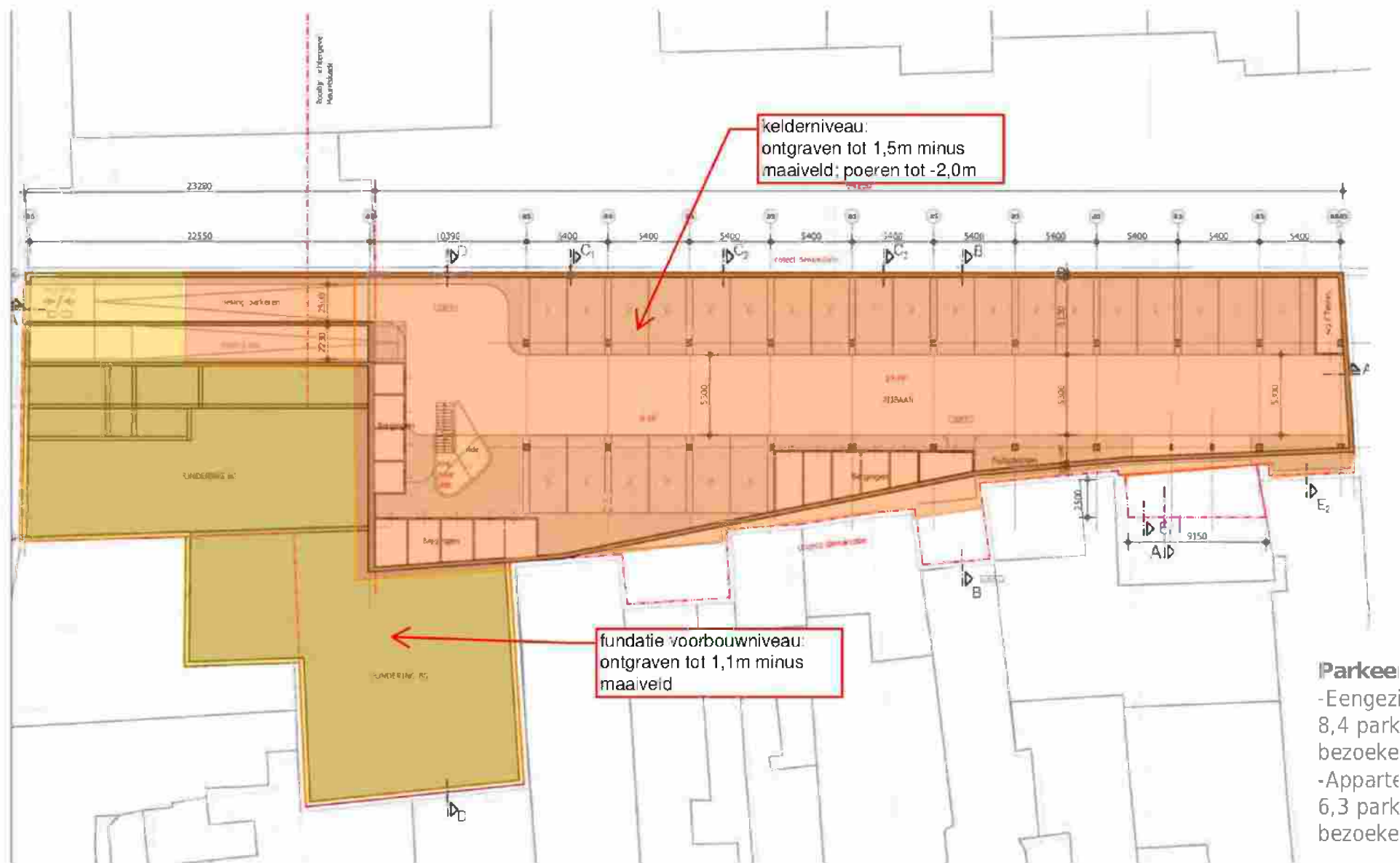
Figuur 6: Bestaande en nieuwe situatie (Svdba 2022).

Figuur 7: Schets en doorsnede nieuwe situatie (Svdba 2022).

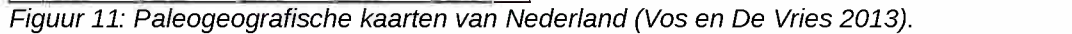
Figuur 8: Verwachte verstoringen gerelateerd aan de sloopwerkzaamheden (verstrekt door opdrachtgever).

Figuur 9: Verwachte ontgravingsdiepte gerelateerd aan de nieuwe funderingen (verstrekkt door opdrachtgever).

Figuur 10: Foto's van de bestaande situatie (Svdba 2022).

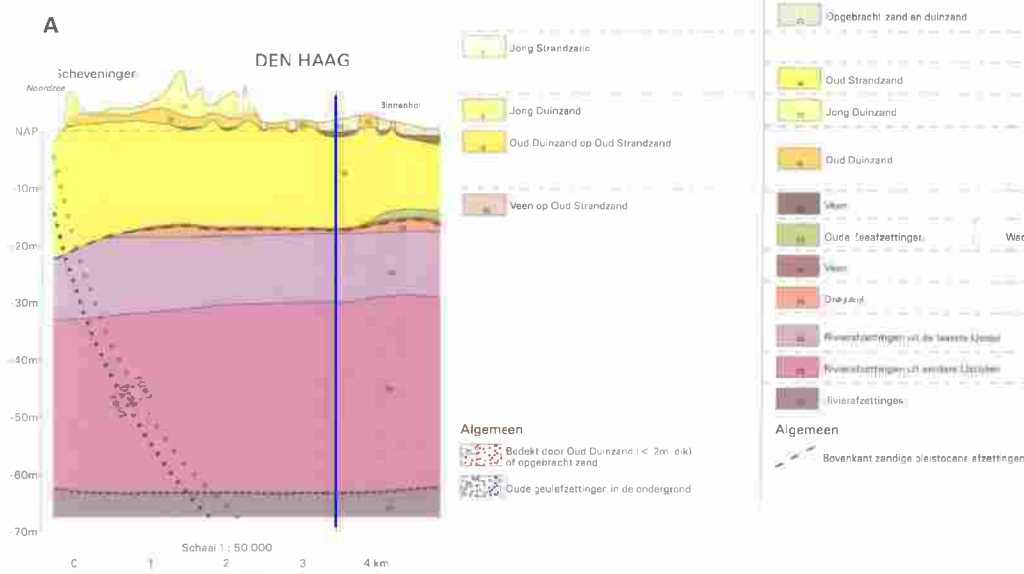

GEOLOGISCH PROFIEL

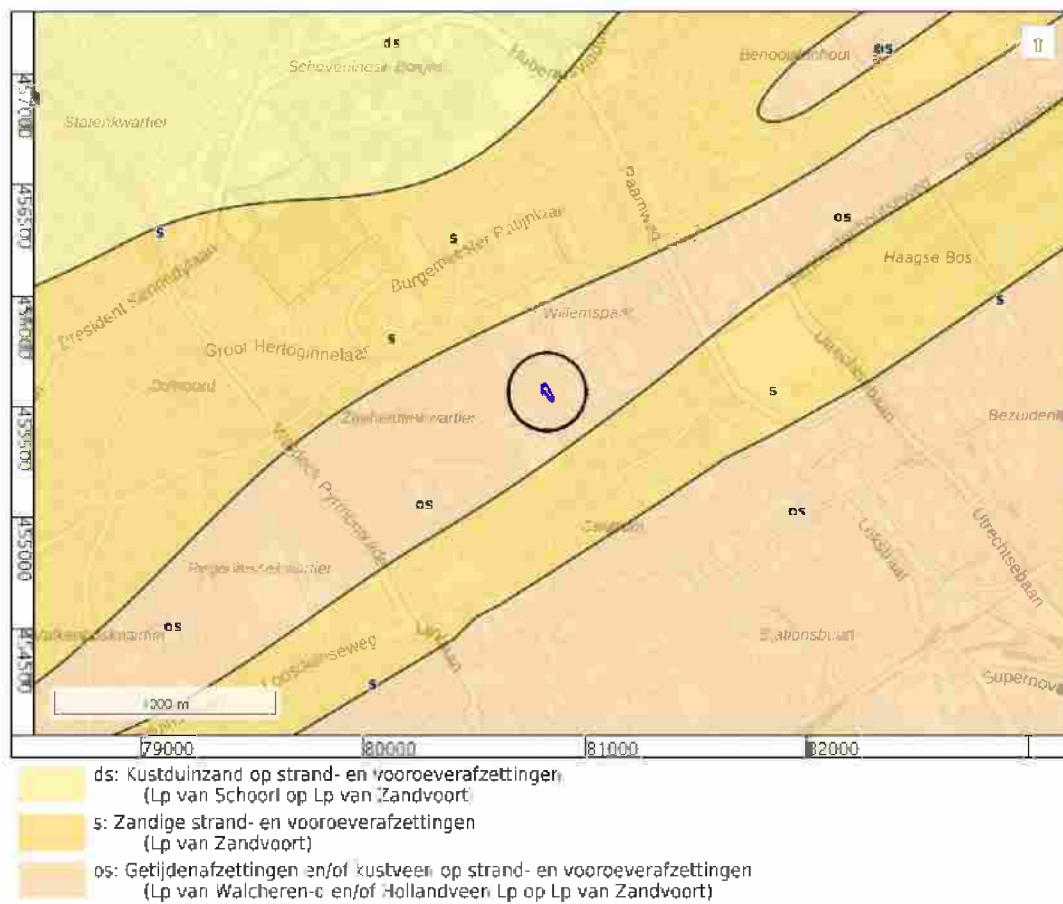
Kaart Legenda

Profiel Legenda

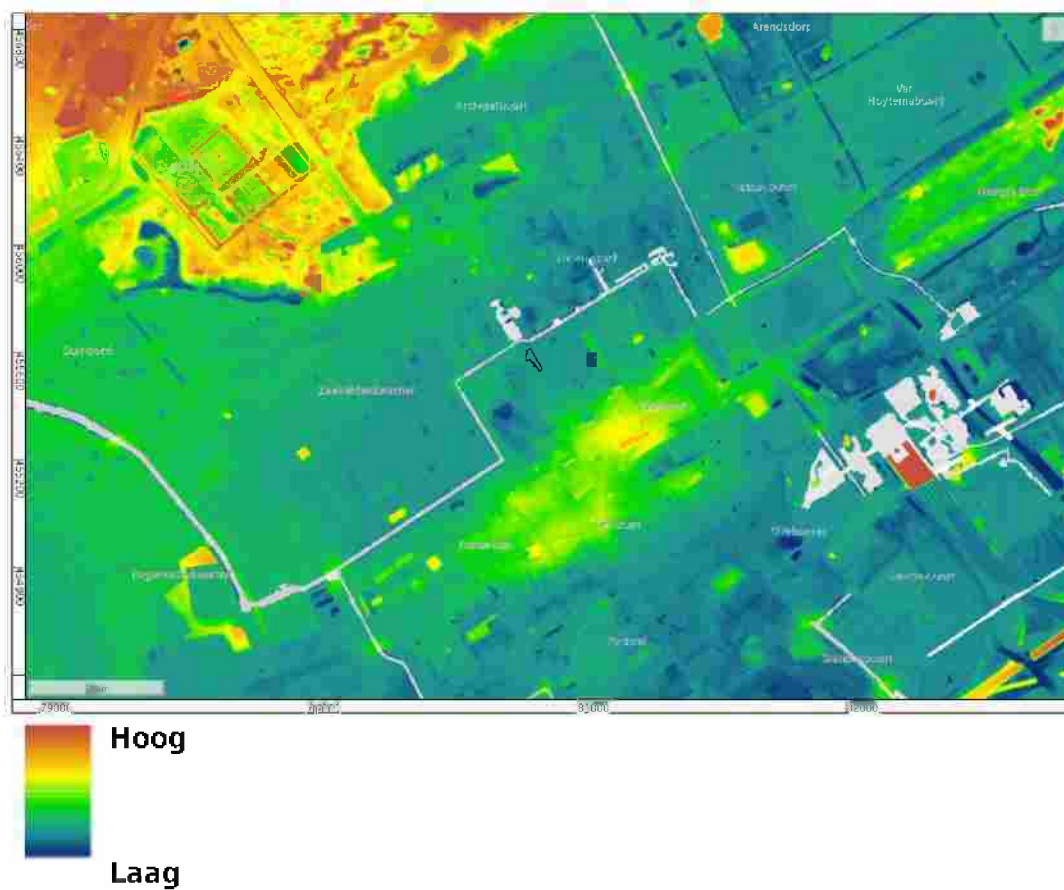

Figuur 12: Vereenvoudigde geologische kaart van Den Haag en omgeving (De Gans, Kok en Zwaan 1998).

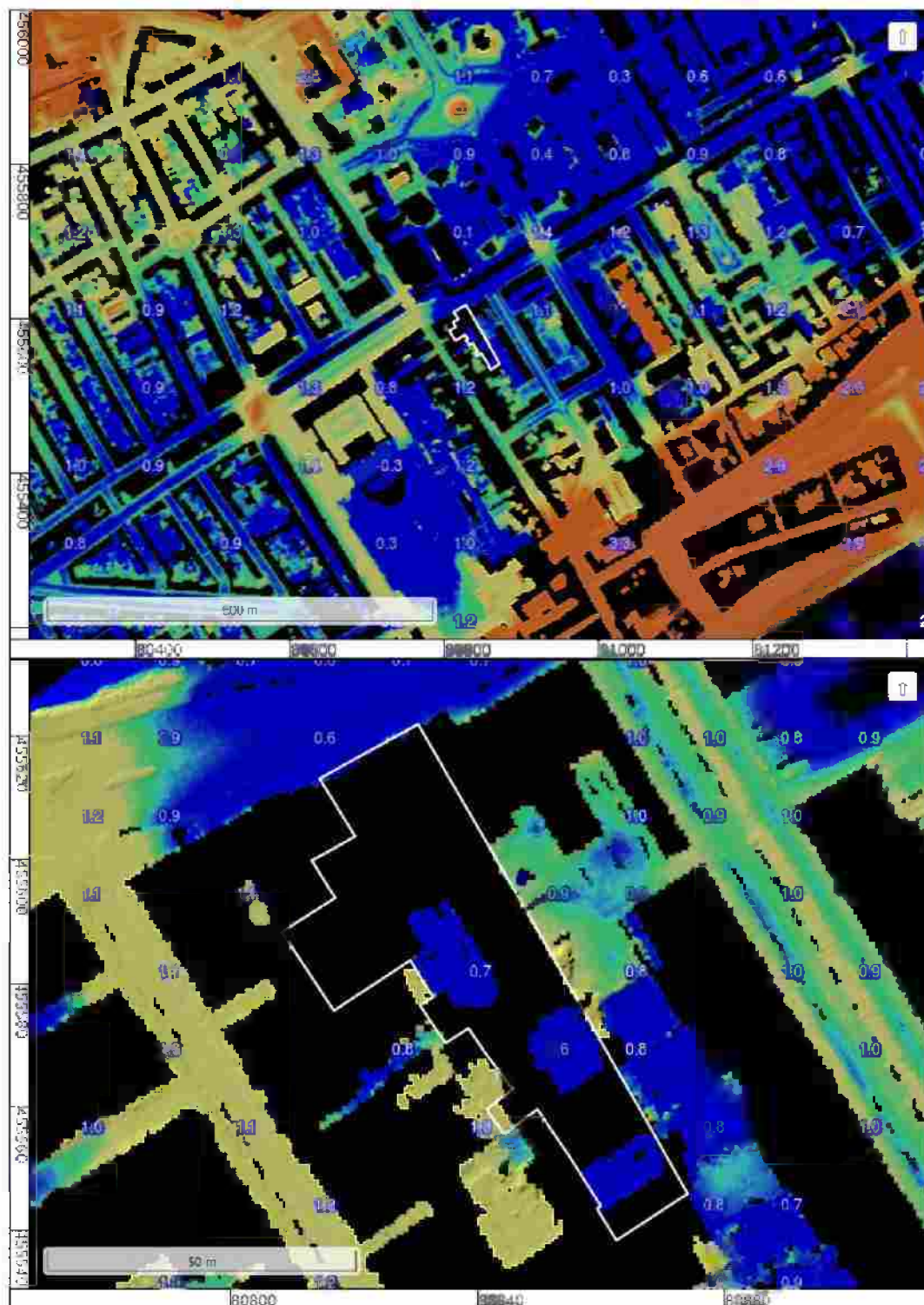

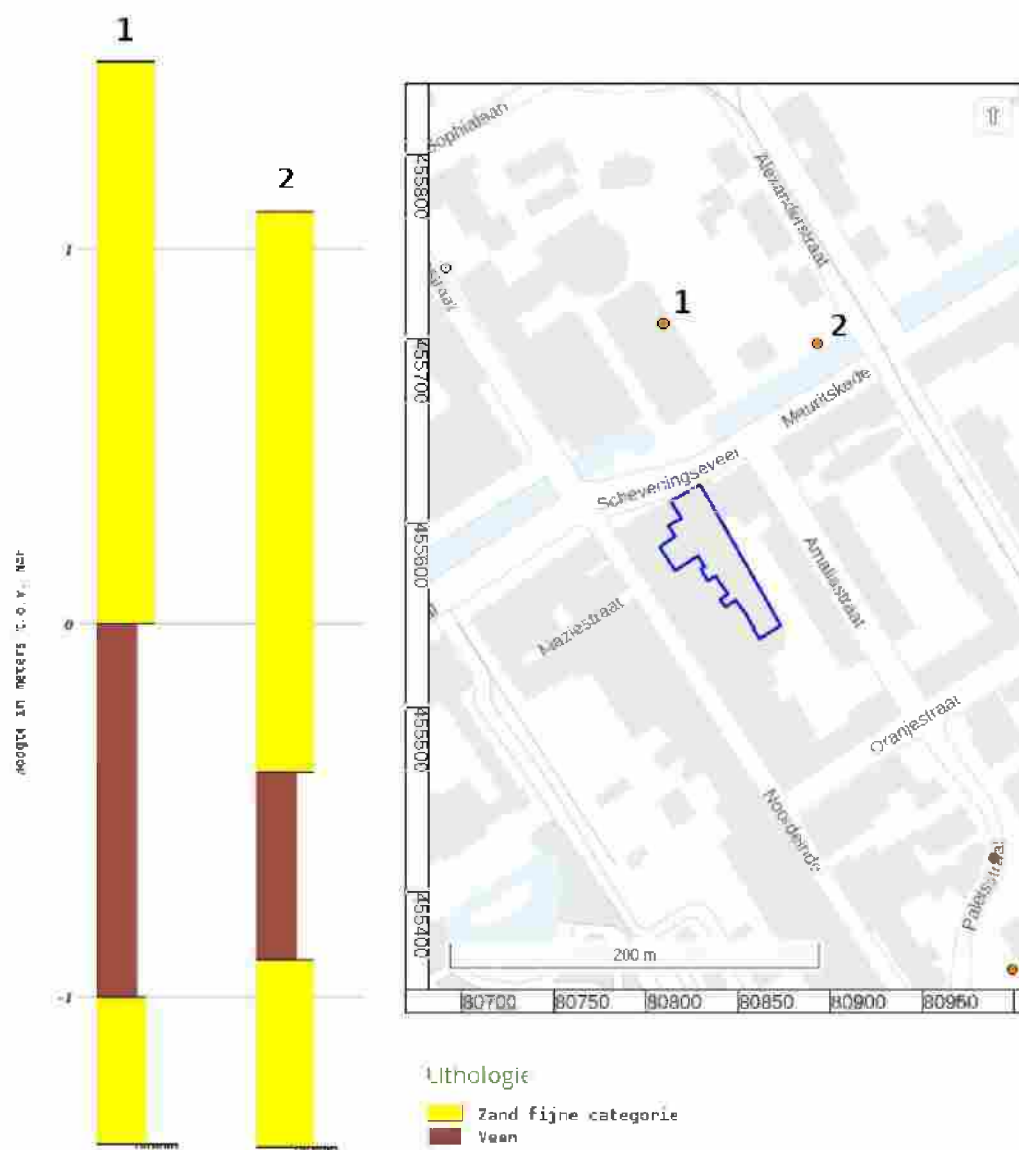
Figuur 14: Geologische overzichtskaart 2021 (TNO-GDN 2021).

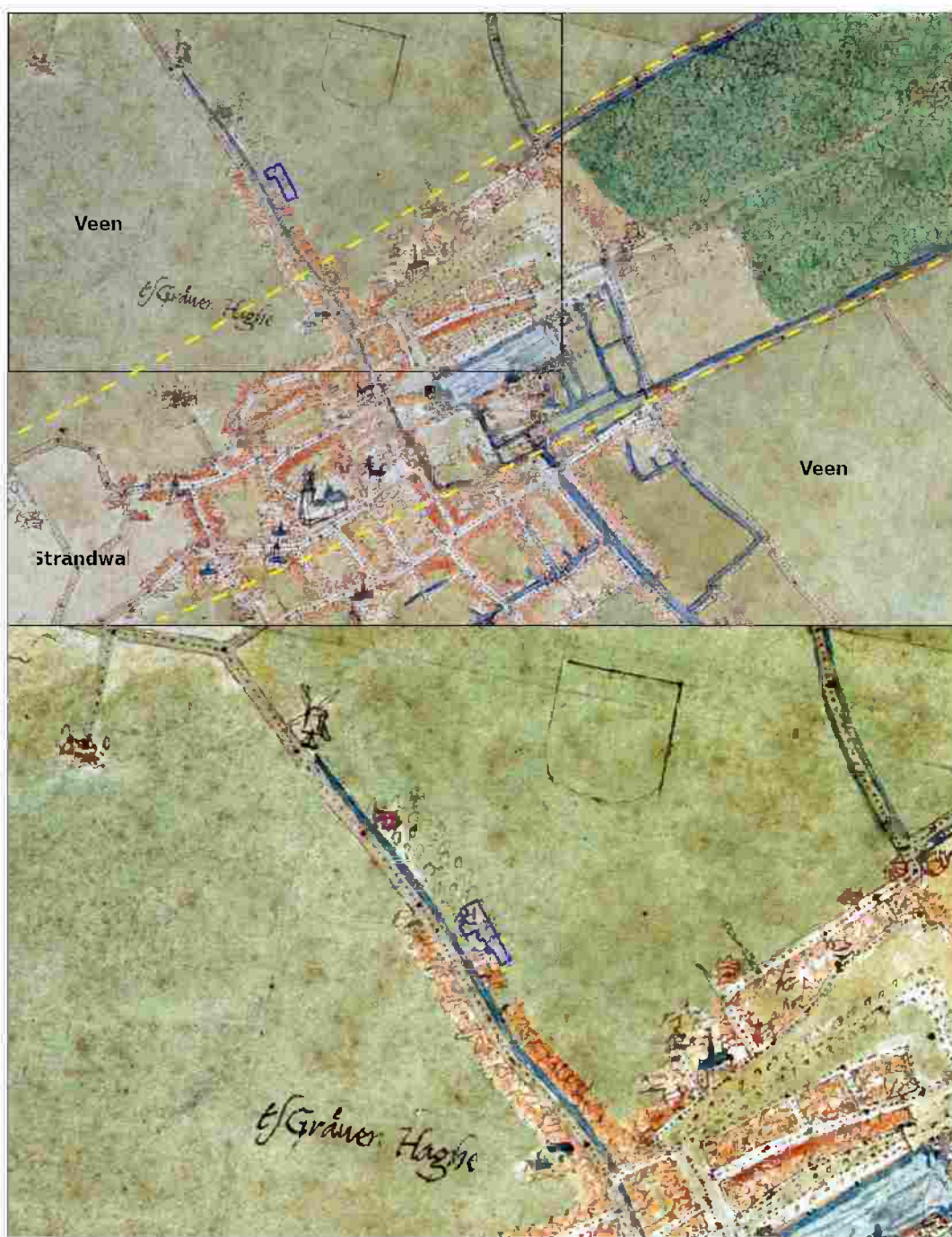
Figuur 15: Hoogte-reliëfkaart (Actueel Hoogtebestand Nederland 2023).

Figuur 16: Hoogte-reliëfkaart overzicht (boven) en detail (onder, Actueel Hoogtebestand Nederland 2018). Hoogtewaarden in meters ten opzichte van NAP.

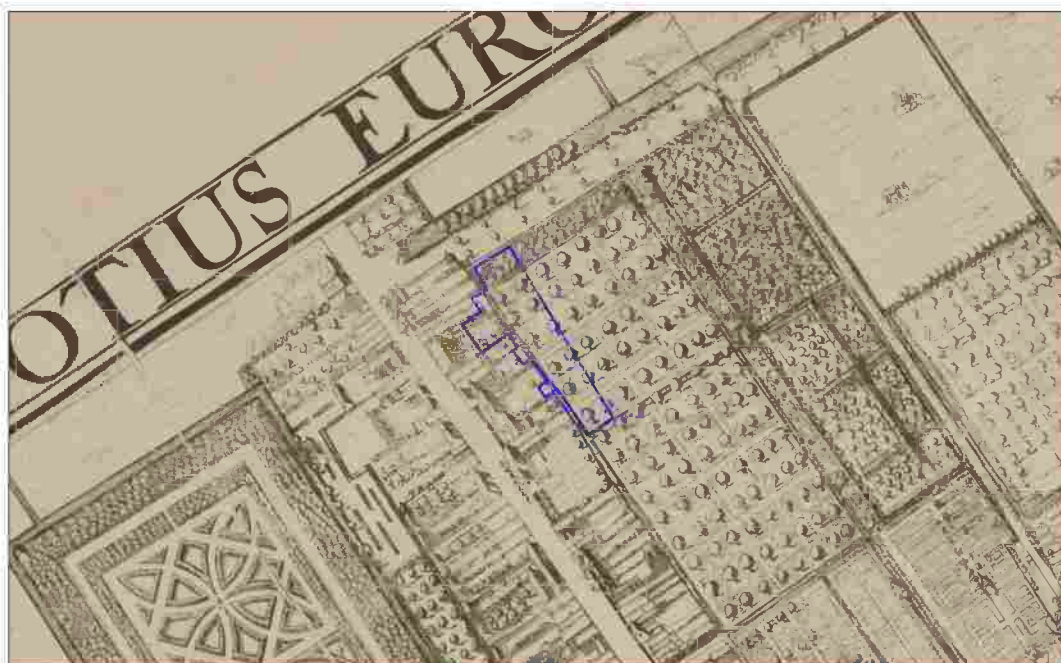
Figuur 17: Boorprofielen uit DINOloket (Dinoloket 2014).

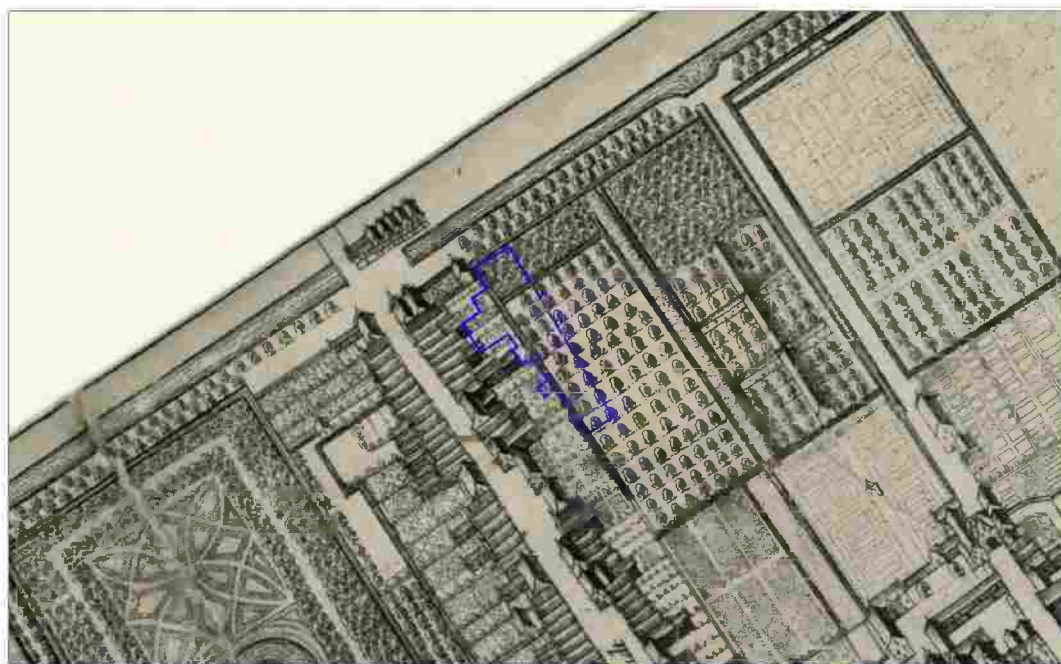
Figuur 18: Den Haag door J. van Deventer, 1558 (Van Deventer 1560).

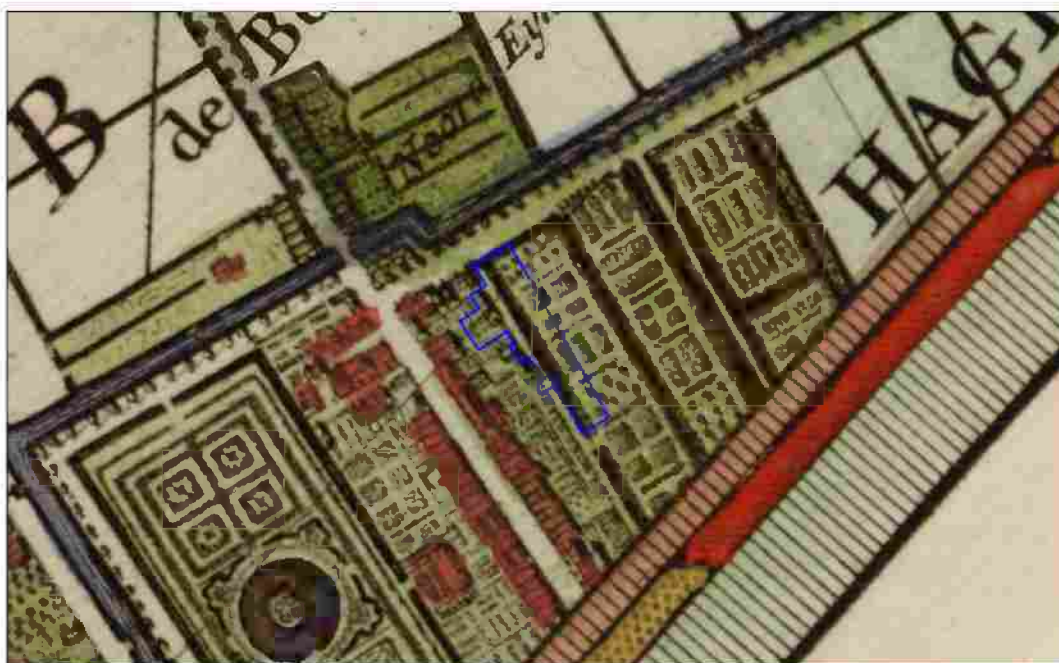
Figuur 19: Stadsplattegrond van Den Haag uit 1570, naar een kaart uit 1663 van C. Elandts (Van Giessen 1730). Nummer 22: "t kapelleke van 't Vrouwtje met de kruiken".

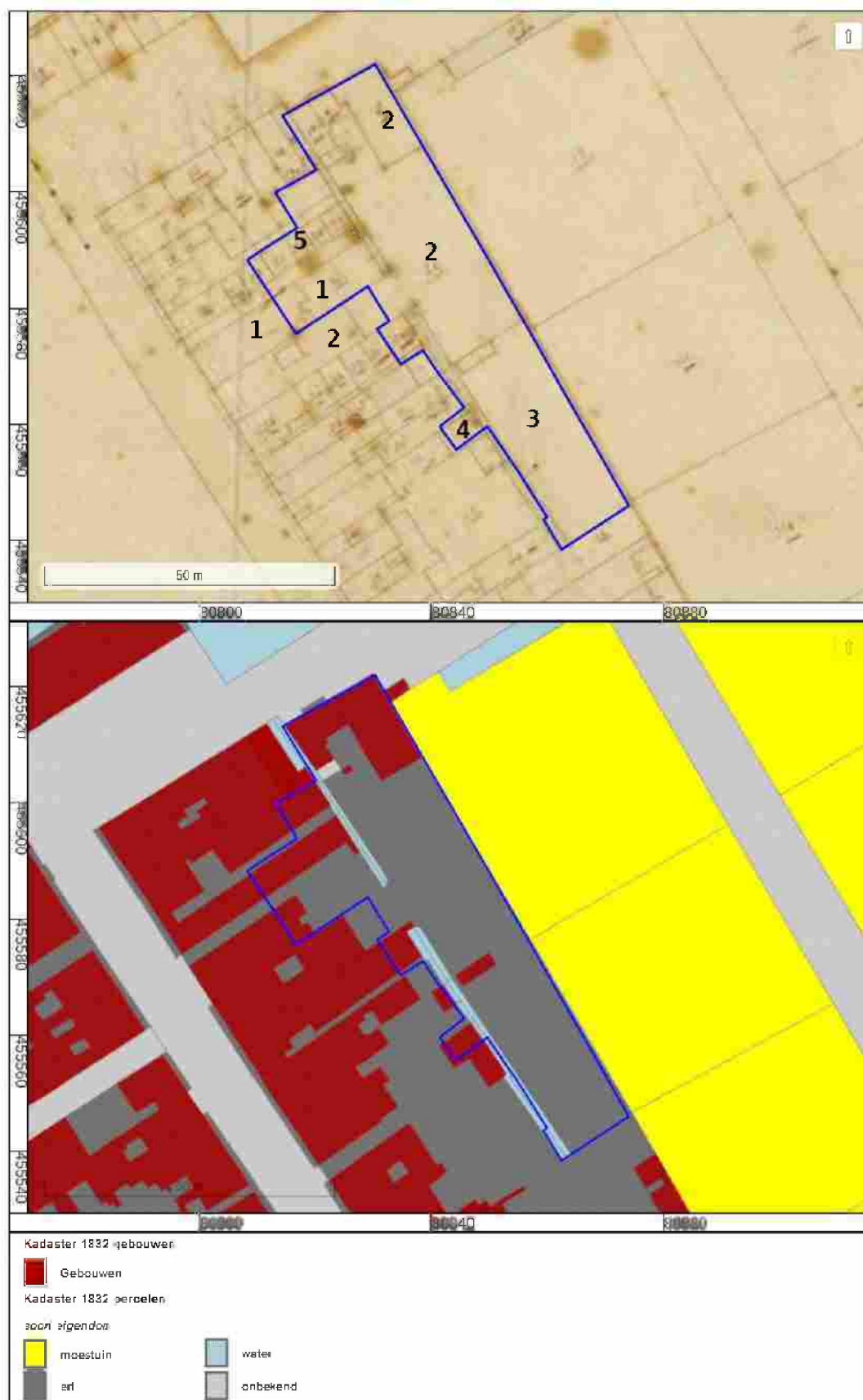
Figuur 20: Plattegrond van 's-Gravenhage uit 1616, herdruk uit 1919 (Bos 1919).

Figuur 21: Kaart van Den Haag uit 1657 (Janssonius 1657).

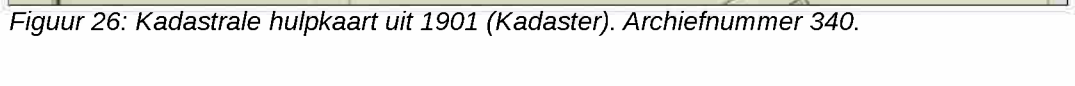
Figuur 22: Kaart van het Hoogheemraadschap Delfland (Kruikius 1712).

Figuur 23: Kadastrale minuut 1811-1832 (Kadaster 1811; 'HISGIS Zuid-Holland' 2021).

Figuur 24: Kadastrale hulpkaarten uit 1877, 1878 en 1880 (Kadaster). Archiefnummers 192, 207 en 217.

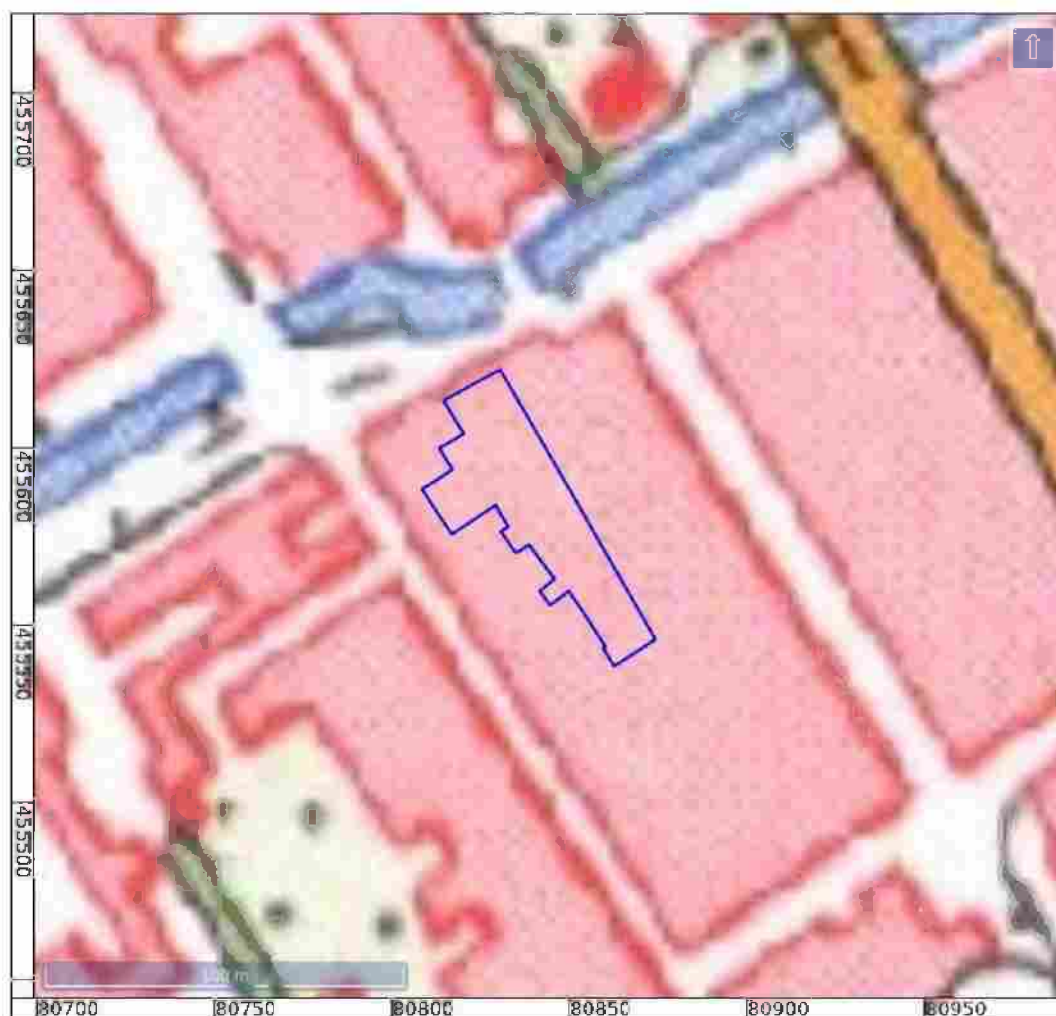

Figuur 27: Kadastrale hulpkaart uit 1903 (Kadaster). Archiefnummer 359.

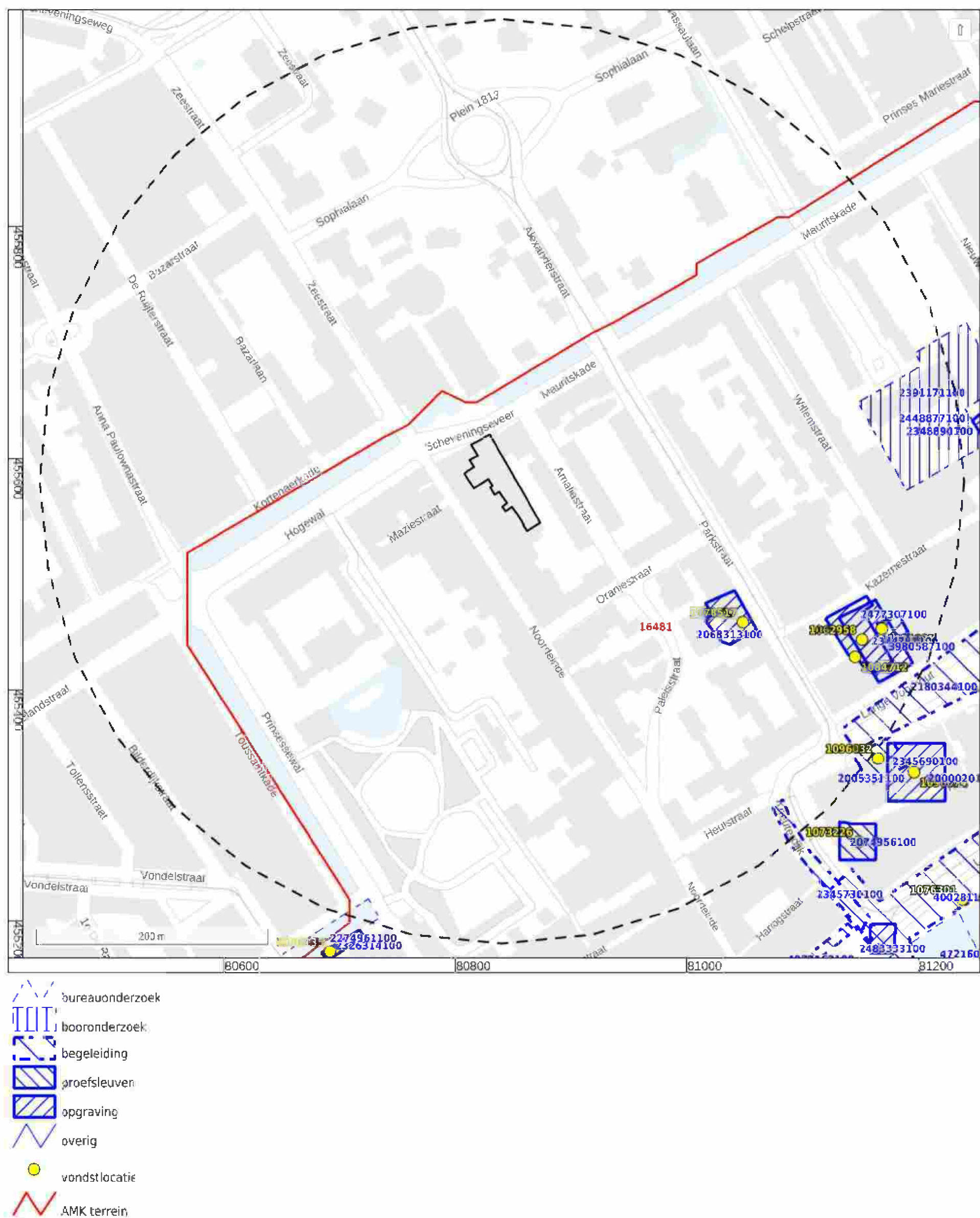
Figuur 28: Kadastrale hulpkaart uit 1939 (Kadaster). Archiefnummer 513.

Figuur 29: Topografische kaart, 30G-1974-Leidschendam / Rijswijk(ZH) / s-Gravenhage / Voorburg / Voorschoten / Wassenaar (Topografische Dienst).

Figuur 30: Topografisch kaart 2012 (PDOK 2012).

Figuur 31: Archeologische terreinen, vondstlocaties en onderzoeken uit ARCHIS (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed 2021).

Bijlage 3

Cultuurhistorisch onderzoek Scheveningseveer 17-23 te Den Haag, gemeente Den Haag

Ruimtelijk advies op basis van bureau- en archiefonderzoek en een locatiebezoek

Rapportnummer:	V2544
Projectnummer:	V23-5524
Status en versie:	Concept, versie 0-1
In opdracht van:	Royal Mews BV
Rapportage:	G.M. Averink, A. van den Hazelkamp
Plaats en aanleverdatum:	Amersfoort, 22 december 2023

Niets uit dit werk mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, daaronder mede begrepen gehele of gedeeltelijke bewerking van het werk, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Vestigia BV

Locatiegegevens	
Toponiem / locatie	Scheveningseveer
Plaats	Den Haag
Gemeente	Den Haag
Provincie	Zuid-Holland
Oppervlakte plangebied	Ca. 0,18 ha
Oppervlakte onderzoeksgebied	Plangebied plus een buffer van ca. 500 meter rondom
Diepte grondwerkzaamheden	Exacte diepte nog onbekend
RD-coördinaten van het plangebied	80838/455587

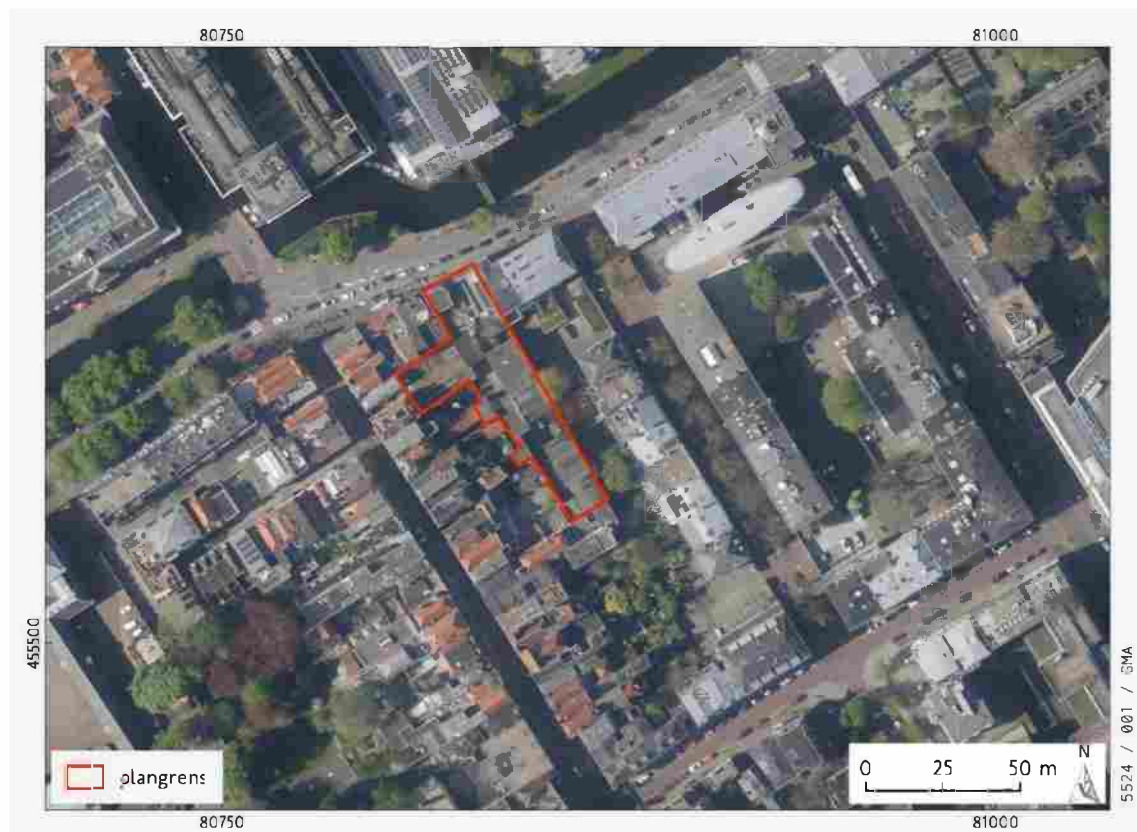
Opdracht	
Initiatiefnemer	Royal Mews BV
Opdrachtgever	Royal Mews BV
Contactpersoon	Dhr. [REDACTED] (B3 bouwadviseurs bv
Contactgegevens	[REDACTED]@b3.nl

Uitvoering	
Soort onderzoek	BO – Bureauonderzoek CH – Cultuurhistorisch Onderzoek
Zaakidentificatienummer (Archis)	Niet van toepassing
Uitvoerder	Vestigia Archeologie & Cultuurhistorie
Beheerdocumentatie	Vestigia Archeologie & Cultuurhistorie
Projectleider	A. van den Hazelkamp (Senior adviseur cultuurhistorie)
Projectmedewerkers	G.M. Averink MA (Projectmedewerker Archeologie & Cultuurhistorie)
Datum uitvoering onderzoek	November/december 2023

Bevoegd Gezag	
Bevoegd Gezag	Gemeente Den Haag
Contactpersoon	Nog onbekend
Adviseur	Nog onbekend
Depot	Nog onbekend

Inhoudsopgave

Samenvatting en advies (LS06)	5
1 Inleiding	8
1.1 Achtergrond / aanleiding	8
1.2 Afbakening plangebied en consequenties toekomstig gebruik	8
1.3 Onderzoeksdoel en -methode	8
1.4 Leeswijzer	8
2 Werkwijze en beoordelingskader	9
3 Beleid	10
3.1 Wettelijk kader	10
3.2 Provinciaal beleid	10
3.3 Gemeentelijk kader	10
3.3.1 <i>Beschermd stadsgezicht</i>	11
3.3.2 <i>Karakteristieke panden en het Monumenten Inventarisatie Project (MIP)</i>	13
3.3.3 <i>Erfgoedbeleid</i>	15
3.3.4 <i>Archeologie</i>	15
4 Beknopte cultuurhistorische achtergrond Scheveningseveer	17
4.1 Historisch-geografische ontwikkeling onderzoeksgebied	17
4.2 Ontwikkelingen Scheveningseveer 17-19	24
4.2.1 <i>Kadastrale Minuut 1811-1832</i>	24
4.2.2 <i>Archiefbronnen</i>	26
4.3 Ontwikkelingen Scheveningseveer 21-23	30
4.3.1 <i>Kadastrale Minuut 1811-1832</i>	30
4.3.2 <i>Archiefbronnen</i>	32
4.4 Conclusie	35
5 Beschrijving huidige situatie / inventarisatie	37
5.1 Algemeen/bouwblok/bouwlagen/voorzijde	37
5.2 Scheveningseveer 17-19	40
5.3 Scheveningseveer 21-23	44
5.4 Achterterrein	46
6 Waardering	50
7 Conclusie en aanbevelingen	51
Literatuur	52
Digitale bronnen	52
Afbeeldingen	53
Tabellen	54

Afbeelding 1 Ligging Scheveningseveer 17-23 met bijbehorende percelen op de meest actuele luchtfoto. Bron: PDOK.

Samenvatting en advies (LS06)

In opdracht van Royal Mews BV heeft Vestigia Archeologie & Cultuurhistorie een cultuurhistorische waardenstelling uitgevoerd voor een planbied in het beschermd stadsgezicht 's-Gravenzande Centrum in het kader van de Ruimtelijke onderbouwing die wordt opgesteld bij de aanvraag tot bestemmingsplanwijziging (afbeelding 1).

Het plangebied heeft in het bestemmingsplan St. Jacobskerk e.o.¹ de dubbelbestemming Waarde – Cultuurhistorie. Het volgende is daaruit overgenomen: *“De voor 'Waarde - Cultuurhistorie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen als bedoeld in artikelen 3 tot en met 29, mede bestemd voor behoud en bescherming van de cultuurhistorische waarden van het Rijksbeschermd stadsgezicht Centrum Den Haag, zoals beschreven in het aanwijzingsbesluit Rijksbeschermd stadsgezicht 's-Gravenhage uitbreiding van 28 juni 1994 met de bijbehorende toelichtingen opgenomen in bijlagen 2, 3, 4, 5 en 6 van het plan.”* Bij het bestemmingsplan zijn meerdere regels met betrekking tot de dubbelbestemming opgenomen. In paragraaf 3.3 zal hier verder op ingegaan worden.

De initiatiefnemer is bezig met een bouwplan gelegen op het voormalige Pontmeijer terrein aan de Scheveningseveer 17-23. Momenteel bestaat het plangebied uit de panden Scheveningseveer 17-23 met daarachter een veelzijdig gebruikt binnenterrein met onder andere loodsen van de houtzagerij die in het verleden binnen het plangebied gevestigd was (afbeelding 2). Het plan bestaat uit vervangende nieuwbouw van de twee panden direct aan de Scheveningseveer en nieuwbouw van stadswoningen op het binnenterrein. Voorafgaand aan de ontwikkelingen dient in kaart te worden gebracht of er binnen het plangebied mogelijk cultuurhistorische waarden in het geding zijn.

In het kader van de Ruimtelijke onderbouwing die wordt opgesteld bij de aanvraag tot bestemmingsplanwijziging is een cultuurhistorische waardestelling uitgevoerd om de precieze cultuurhistorische waarden van het plangebied binnen het Rijks beschermd stadsgezicht én als karakteristiek pand vast te stellen. Op basis daarvan is een advies geformuleerd.

Met betrekking tot het gemeentelijk beleid vormt het bestemmingsplan St. Jacobskerk e.o.² een belangrijke bouwsteen. Het plangebied ligt in het Rijksbeschermd stadsgezicht 's-Gravenhage Centrum. Het doel van deze aanwijzing was om de ruimtelijke en de architectonische kwaliteit en structuur van het gebied, die niet los kan worden gezien van de oorspronkelijke ontwikkeling, te onderschrijven, en het daarmee als een zwaarwegend belang bij verdere beheer of ontwikkeling van dit gebied in de afweging mee te nemen.

De gemeente Den Haag heeft meerdere Karakteristieke panden benoemd en in de bestemmingsplannen opgenomen.³ De panden aan de Scheveningseveer 17-23 zijn in [Bijlage 2](#) van het bestemmingsplan opgenomen als Karakteristieke Panden. Karakteristieke panden hebben dus geen monumentale status, maar bij eventuele veranderingen aan het pand wordt onderzocht of deze passen bij de bestaande architectuur van het pand, de ensemblewaarde binnen het stadsdeel en de stedenbouwkundige situatie, en of bepaalde karakteristieke waarden behouden kunnen blijven.⁴

Den Haag handhaaft tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 de Monumentenverordening 2019. Hierin wordt het beschermd stadsgezicht behandeld. Voor gehele of gedeeltelijke sloop dient een omgevingsvergunning te worden. Uitzondering hierop zijn in pandige sloopwerkzaamheden.⁵ De karakteristieke panden worden niet als los onderdeel genoemd.

Hoewel er duidelijk aanwijzingen op oude kaarten zijn dat bebouwing in het plangebied al vanaf 17e eeuw en mogelijk eerder voorkomt, is de datering van de huidige bebouwing waarschijnlijk rondom de

¹ NL.IMRO.0518.BP0225ESTJacobskeo-50VA

² NL.IMRO.0518.BP0225ESTJacobskeo-50VA

³ In de [toelichting](#) van het bestemmingsplan St. Jacobskerk e.o. onder 2.3.1.5 Karakteristieke bebouwing en gebouwen.

⁴ [Veelgestelde vragen | Den Haag \(monumentenzorgdenhaag.nl\)](#)

⁵ [Monumentenverordening Den Haag 2019 | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)

eeuwwisseling van de 19^e naar 20^e eeuw. Dit gebied was destijds onderdeel van de stadsuitbreiding binnen de singel gedurende de tweede helft van de 19e eeuw en lag aan het Scheveningse Wagenplein, een belangrijk verkeersknooppunt.

Het is niet waarschijnlijk dat destijds oudere bebouwing is aangepast naar de huidige bebouwing, aangezien nummer 17/19 (nu een verticaal gesplitst pand) in 1820 nog twee afzonderlijke gebouwen betrof, en het onder andere een koestal betrof. Het pand aan de Scheveningseveer 21-23 (nu eveneens een verticaal gesplitst pand) was in 1820 een stal. Maar aangezien de vergunningsaanvragen op dit adres voor een inrichting voor houtbewerking en een veldsmidse van rond 1900 zijn, is het zeer waarschijnlijk dat de huidige bebouwing van deze ouderdom is.

Scheveningseveer 21-23 had daarmee bij de oprichting een industriële functie, mogelijk gedeeld met een woonfunctie. Al vóór de jaren '60 was er een veiling gevestigd en vanaf de jaren '60 was het pand in gebruik als dansstudio, naast de woonfunctie. In de jaren '70 kwam er nóg een functie bij: een winkel op de begane grond.

Scheveningseveer 17-19 is in 1890 gebouwd als bovenwoning en daarbij is hoogstwaarschijnlijk bij de bouw al door middel van een doorgang op de begane grond geanticipeerd op een nijverheidsfunctie. In de tweede helft van de 20^e eeuw is er een hijsinrichting ten behoeve van laden en lossen achter het huis aangelegd. De bovenwoning van het pand is halverwege de jaren '40 verbouwd tot bovenwoning van de N.V. Vereniging Houthandel, en daarmee heeft het in ieder geval vanaf die periode (maar mogelijk al vanaf de bouw) een relatie met het naastgelegen Scheveningseveer 21-23.

Over de gebouwen op het achterterrein is weinig op kaart- en in archiefmateriaal te vinden. Het jaartal van 1890 in BAG suggereert dat deze gelijktijdig bij de bouw van Scheveningseveer 17/19 zijn opgericht en daarmee wordt het vermoeden dat Scheveningseveer 17/19 en 21/23 een functionele relatie hadden bij de bouw versterkt.

Advies cultuurhistorie

Het onderzoek heeft zich toegespitst op een algemene waardestelling van de onderdelen op het gehele terrein in het kader van de voorgenomen ontwikkelingen van nieuwbouw. De nadruk heeft gelegen op het exterieur, het interieur is echter wel beknopt meegenomen in de waardering.

Beide panden Scheveningseveer 17-19 en Scheveningseveer 21-23 zijn gelegen binnen het rijksbeschermd Stadsgezicht Centrum en aangewezen als karakteristiek pand. In de toelichting van het beschermd gezicht worden met name visuele aspecten van het historische karakter en de vormgeving van benoemd en van belang geacht voor het behoud van het beschermde stadsgezicht. Beleid met betrekking tot de karakteristieke panden is algemeen: ze zijn of beeldbepalend of van architectonische kwaliteit en vormen essentiële onderdelen van het stadsbeeld. Er is echter niet per pand een redengevende omschrijving opgesteld, waardoor de reden tot individuele aanwijzing niet duidelijk wordt.

Op basis van het uitgevoerd onderzoek komen wij tot de conclusie dat in het geval van de panden aan het Scheveningseveer 17-23 met name de ondersteuning van het karakteristieke bebouwingsbeeld binnen het beschermd gezicht de reden is geweest van opname in het beleid als karakteristiek pand. De waarde van de panden in het plangebied ligt met name in de ensemblewaarde als visuele ondersteuning van het eind 19^e eeuwse / begin 20^e eeuwse gevel- en kavelbeeld van het bouwblok. Het materiaalgebruik (baksteen en houten kozijnen) ondersteunt dit tijdsbeeld. Er zijn echter ten opzichte van de oorspronkelijke situatie vele aanpassingen gedaan en de onderhoudsstaat is zeer matig.

Met betrekking tot de panden op individueel niveau ligt de waarde met name in de cultuurhistorische betekenis (immateriële waarde) van de panden vanwege de historische en oorspronkelijke functie als houtzagerij.

Op basis van de waardenstelling wordt aanbevolen toekomstige ontwikkelingen (sloop en nieuwbouw) te laten plaatsvinden met inachtneming van de huidige cultuurhistorische waarden: de visuele ondersteuning

van het eind 19^e eeuwse/begin 20^e eeuwse kavelbeeld van het bouwblok en cultuurhistorische betekenis van het terrein gebruikt als houtzagerij.

Dit betekent dat nieuwbouw een opzet kent van een functioneel ensemble en het ontwerp van het gevelbeeld uitgaat van eind 19^e / begin 20^e-eeuwse karakteristieken met historisch passende materialen, waaronder hout. Gezien de staat van de materiele onderdelen (met name de gebouwen op het achterterrein) die naar deze functie verwijzen, is fysiek behoud van de cultuurhistorische betekenis niet realistisch. Aanbevolen wordt om in het ontwerp te verwijzen naar de voormalige industriële functie, bijvoorbeeld door het behoud van een onderdoorgang naar een achterterrein, en concrete verwijzingen naar het verleden als houtzagerij op te nemen, door naamgeving of het (gedeeltelijk) behouden van de hijsinrichting.

1 Inleiding

1.1 Achtergrond / aanleiding

In opdracht van Royal Mews BV heeft Vestigia Archeologie & Cultuurhistorie een cultuurhistorische waardenstelling uitgevoerd voor een planbied in het kader van de Ruimtelijke onderbouwing die wordt opgesteld bij de aanvraag tot bestemmingsplanwijziging (*afbeelding 1*). Het plangebied is gelegen in het beschermd stadsgezicht 's-Gravenhage Centrum en is opgenomen op de lijst karakteristieke panden van de gemeente Den Haag.

Het plangebied heeft in het bestemmingsplan St. Jacobskerk e.o.⁶ de dubbelbestemming Waarde – Cultuurhistorie. Het volgende is daaruit overgenomen: *“De voor 'Waarde - Cultuurhistorie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen als bedoeld in artikelen 3 tot en met 29, mede bestemd voor behoud en bescherming van de cultuurhistorische waarden van het Rijksbeschermd stadsgezicht Centrum Den Haag, zoals beschreven in het aanwijzingsbesluit Rijksbeschermd stadsgezicht 's Gravenhage uitbreiding van 28 juni 1994 met de bijbehorende toelichtingen opgenomen in bijlagen 2, 3, 4, 5 en 6 van het plan.”* Bij het bestemmingsplan zijn meerdere regels met betrekking tot de dubbelbestemming opgenomen. In paragraaf 3.3 zal hier verder op ingegaan worden.

1.2 Afbakening plangebied en consequenties toekomstig gebruik

De initiatiefnemer is bezig met een bouwplan gelegen op het voormalige Pontmeijer terrein aan de Scheveningseveer 17-23. Momenteel bestaat het plangebied uit de panden Scheveningseveer 17-23 met daarachter een veelzijdig gebruikt binnenterrein met onder andere loodsen van de houtzagerij die in het verleden binnen het plangebied gevestigd was (*afbeelding 2*). Het plan bestaat uit vervangende nieuwbouw van de twee panden direct aan de Scheveningseveer en nieuwbouw van stadswoningen op het binnenterrein. Voorafgaand aan de ontwikkelingen dient in kaart te worden gebracht of er binnen het plangebied mogelijk cultuurhistorische waarden in het geding zijn.

1.3 Onderzoeksdoel en -methode

In het kader van de Ruimtelijke onderbouwing die wordt opgesteld bij de aanvraag tot bestemmingsplanwijziging is een cultuurhistorische waardestelling uitgevoerd om de precieze cultuurhistorische waarden van het plangebied vast te stellen. Op basis daarvan is een advies geformuleerd. Bij de uitgevoerde inventarisatie en het door ons geformuleerde advies zijn de richtlijnen voor cultuurhistorische inventarisaties van de RCE gevolgd.⁷

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de werkwijze van het onderzoek beschreven. Vervolgens zal in hoofdstuk 3 de beleidscontext worden aangegeven op drie niveaus namelijk Rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid. Ter introductie op het plangebied wordt in hoofdstuk 4 een beknopte cultuurhistorische achtergrond van de Scheveningseveer en omgeving gegeven.

Vanaf hoofdstuk 5 worden de resultaten van het cultuurhistorisch onderzoek uitgewerkt. In hoofdstuk 5 wordt de huidige situatie beschreven en met foto's gedocumenteerd. In hoofdstuk 6 worden de panden gewaardeerd en hoofdstuk 7 bevat tenslotte een conclusie en aanbeveling.

⁶ NL.IMRO.0518.BP0225ESTJacobskeo-50VA

⁷ Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed 2013; Hendriks & van der Hoeve 2009.

2 Werkwijze en beoordelingskader

Voor het onderzoek zijn de richtlijnen voor Cultuurhistorisch onderzoek in de vormgeving van de ruimtelijke ordening (2013), de Richtlijnen bouwhistorisch onderzoek en de richtlijnen voor een Integrale Cultuurhistorische waardestelling (2014) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed gevolgd.⁸

Om de precieze cultuurhistorische waarden van het plangebied binnen het Rijksbeschermd stadsgezicht én als karakteristiek pand vast te stellen is een cultuurhistorisch onderzoek en waardebepaling uitgevoerd.

Bij de inventarisatie is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Bestemmingsplan St. Jacobskerk e.o.⁹
- De toelichting 's-Gravenhage (Den Haag) Beschermd stads- en dorpsgezichten¹⁰
- Monumenten Inventarisatie Project¹¹
- Archiefmateriaal Haags Gemeentearchief
- Historisch kaartmateriaal, waaronder de Kadastrale Minuut 1811-1832
- Beeldbank van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Architectuurhistorische en historisch-geografische literatuur
- Delpher

Daarnaast heeft op dinsdag 21 november 2023 een locatiebezoek plaatsgevonden, waarbij de panden en achterliggende terreinen (voor zover toegankelijk) zijn bezocht en gefotografeerd.

De volgende algemene waarderingscriteria zijn gebruikt om de panden en elementen te waarderen:

1. Architectuurhistorische en bouwhistorische waarden: de mate van gaafheid en karakteristiek van de gebruikte materialen van de aan panden en elementen en de mate waarin latere wijzigingen afbreuk hieraan hebben gedaan.
2. Ensemblewaarde: de mate van gaafheid, uniciteit en herkenbaarheid van de samenhangende onderdelen in (steden)bouwkundige context (zichtbaar).
3. De (cultuur)historische betekenis (immateriële waarde) van de panden en elementen vanuit de algemene historie en gebruikshistorie.

Voor de waardebepaling van het plangebied binnen het beschermd stadsgezicht zijn de uitgewerkte criteria gebruikt in de beschrijving van het stadsgezicht (zie hoofdstuk 6).

Per criteria is een waarde gegeven: hoog, positief, indifferent of verstorend.¹²

- hoog: deze zijn *van cruciaal belang* voor de structuur en/of betekenis van het object of gebied;
- positief: deze zijn *van belang* voor de structuur en/of de betekenis van het gebied;
- indifferent: deze zijn *van relatief weinig belang* voor de structuur en/of de betekenis van het object of gebied;
- verstorend: deze zijn *verstorend* voor de structuur en/of betekenis van het object of gebied.

⁸ Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed 2013; Hendriks & van der Hoeve 2009.

⁹ NL.IMRO.0518.BP0225ESTJacobskeo-50VA

¹⁰ Rijksdienst voor de Monumentenzorg 1988.

¹¹ van der Hoeve *et al.*, 1992.

¹² Hendriks & van der Hoeve 2009, 21.

3 Beleid

3.1 Wettelijk kader

In de Erfgoedwet is voorgeschreven dat het college van burgemeester en wethouders een gemeentelijk erfgoedregister van aangewezen cultureel erfgoed bijhoudt. De wijze waarop zo'n lijst wordt gemaakt is vormvrij en hierin kunnen alle gemeentelijke erfgoederen worden opgenomen zoals monumenten, gemeentelijke cultuuroederen en beschermde gemeentelijke verzamelingen. Voor wat betreft het gemeentelijk instrumentarium op het gebied van het beheer van het materieel erfgoed binnen de fysieke leefomgeving (het gemeentelijk grondgebied) voorziet de Erfgoedwet nadrukkelijk in de koppeling met de Omgevingswet en zo lang die niet van kracht is met de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Overheden kunnen beschikken over verschillende beleidsinstrumenten en wettelijke regelingen om het materieel erfgoed in de fysieke leefomgeving te beschermen. Dit kan op een directe wijze door de aanwijzing van een monumentale status (door het Rijk, de provincie of de gemeente) en/of het opnemen van vergunningsregels in een bestemmingsplan of provinciale omgevingsverordening. Daarnaast kunnen overheden op een indirecte wijze het materieel erfgoed in de fysieke leefomgeving beschermen via het gemeentelijk erfgoedbeleid, een erfgoedverordening of uitvoeringsvoorschriften als onderdeel van de omgevingsvergunning.

3.2 Provinciaal beleid

Het beleid voor cultureel erfgoed van provinciaal belang is vastgelegd in de provinciale Omgevingsvisie Zuid-Holland - Wonen, Werken en Werelderfgoed provincie Zuid-Holland Structuurvisie ontwerp (2022-12-20). Hier gelden richtlijnen en regels voor gebieden van provinciaal belang, waaronder de van Rijksweg beschermde stads- en dorpsgezichten. Naast de waarden van provinciaal belang heeft de provincie een Cultuurhistorische Kaart (ook wel aangeduid als de Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS)) opgesteld. In deze kaart worden drie thema's gebruikt, namelijk archeologie, historische stedenbouw en historisch landschap. De kaart geeft een overzicht op hoofdlijnen, en is daarmee een onderlegger voor het provinciaal erfgoed van ruimtelijk belang.

3.3 Gemeentelijk kader

Met betrekking tot het gemeentelijk beleid vormt het bestemmingsplan St. Jacobskerk e.o.¹³ een belangrijke bouwsteen. Het plangebied ligt in het Rijksbeschermd stadsgezicht 's-Gravenhage Centrum. Het doel van deze aanwijzing was om de ruimtelijke en de architectonische kwaliteit en structuur van het gebied, die niet los kan worden gezien van de oorspronkelijke ontwikkeling, te onderschrijven, en het daarmee als een zwaarwegend belang bij verdere beheer of ontwikkeling van dit gebied in de afweging mee te nemen.

Het plangebied heeft als dubbelbestemming Waarde – Cultuurhistorie. Het volgende is overgenomen vanuit het hiervoor genoemde gemeentelijke bestemmingsplan en geldt voor het plangebied:

29.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Cultuurhistorie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen als bedoeld in artikelen 3 tot en met 29, mede bestemd voor behoud en bescherming van de cultuurhistorische waarden van het Rijksbeschermd stadsgezicht Centrum Den Haag, zoals beschreven in het aanwijzingsbesluit Rijksbeschermd stadsgezicht 's Gravenhage uitbreiding van 28 juni 1994 met de bijbehorende toelichtingen opgenomen in bijlagen 2, 3, 4, 5 en 6 van het plan.

29.2 Bouwregels

Voor het bouwen binnen de dubbelbestemming 'Waarde - Cultuurhistorie' gelden de volgende regels:

¹³ NL.IMRO.0518.BP0225ESTJacobskeo-50VA

- a. *het bouwen moet plaatsvinden met inachtneming van de cultuurhistorische waarden als bedoeld in lid 29.1, die op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp van het plan aanwezig waren, en nadat hierover advies is ingewonnen van de Commissie als bedoeld in artikel 1, lid 9, van de Monumentenverordening Den Haag;*
- b. *het bepaalde onder a. heeft, bij strijdigheid daarmee, voorrang op de bouwregels van de andere voorkomende bestemmingen als bedoeld in lid 29.1 en op de algemene bouw- en afwijkingsregels;*
- c. *het bepaalde onder a. geldt niet voor bouwplannen die (mede) het herstel van de oorspronkelijke waarden van de betreffende bouwwerken ten doel hebben;*
- d. *het bepaalde onder a. geldt niet indien strikte toepassing ervan zou leiden tot een onevenredige aantasting van de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden van de gronden en bouwwerken;*
- e. *daar waar op de plankaart een goothoogte is aangegeven, dient een kap in stand gehouden te worden;*
- f. *bij ver- of herbouw van de in Bijlage 7 van de regels opgenomen karakteristieke panden of ensembles, dient de gevelindeling zoals die bestond op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp dit plan, gehandhaafd te worden;*

29.3 Afwijken van de bouwregels

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van lid 29.2 onder f, ten behoeve van een afwijkende gevelindeling, mits naar het oordeel van de monumentencommissie de oorspronkelijke, waardevolle karakteristiek van het pand of ensemble, niet wordt aangetast.

In het vaststellingsbesluit staat verder dat “voor het bepalen van de toestand van karakteristieke gebouwen en ensembles ten tijde van de terinzagelegging van het plan, de (in archief te raadplegen) luchtfoto's en panoramafoto's van de gemeente Den Haag als uitgangspunt worden genomen. Hiermee wordt de gevelwandregeling uit het vigerende plan vervangen.”¹⁴ De luchtfoto's die als uitgangspunt moeten worden genomen zijn niet (duidelijk) vindbaar op de website van de Gemeente Den Haag.

Op ruimtelijke plannen staan voor het bestemmingsplangebied in het bestemmingsplan St. Jacobskerk e.o.¹⁵ voor zowel de panden aan de straat als de bijgebouwen specifieke maathoogten aangegeven met betrekking tot bouwhoogte en goothoogte.

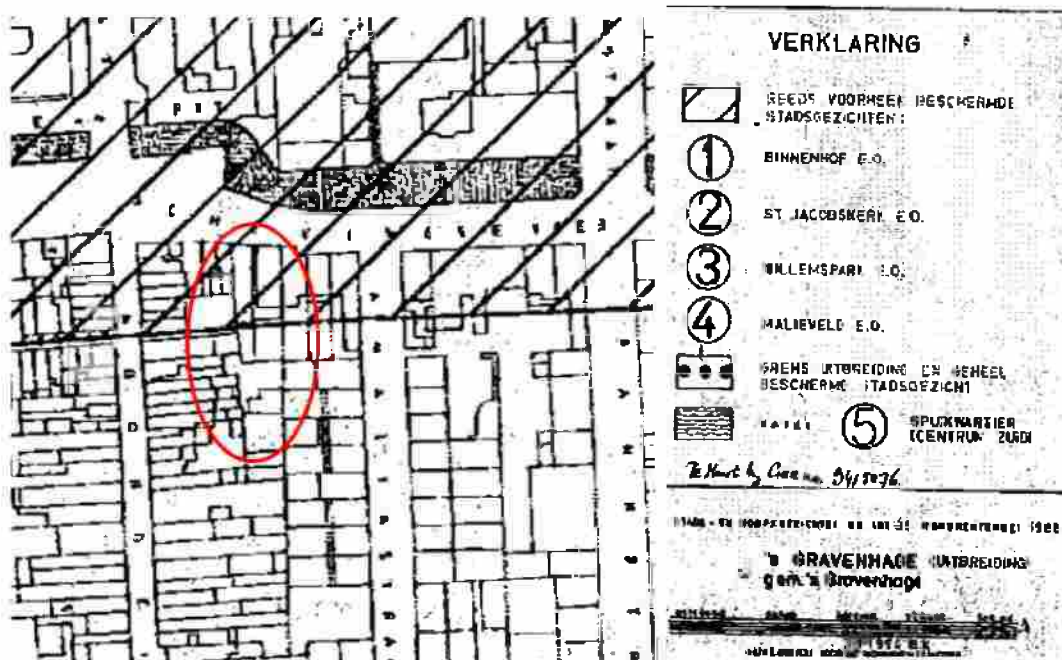
3.3.1 Beschermd stadsgezicht

Een deel van het plangebied zelf (d.w.z. de bebouwing aan de straatkant) is op 5 juli 1971 aangewezen als een beschermd stadsgezicht (Willemspark) maar valt tegenwoordig onder stadsgezicht Centrum (officiële benaming is ‘s-Gravenhage uitbreiding’); hierbij zijn op 28 juni 1994 meerdere oude maar ook nieuwe stadsgezichten samengegroeid. Daarmee valt het gehele plangebied binnen de grenzen van het beschermd stadsgezicht.¹⁶

¹⁴ <https://www.ruimtelijkeplannen.nl/view; NL.IMRO.0518.BP0225ESTJacobskeo-50VA>

¹⁵ NL.IMRO.0518.BP0225ESTJacobskeo-50VA

¹⁶ <https://www.monumentenzorgdenhaag.nl/beschermde-stadsgezichten/centrum>

Afbeelding 2 Uitsnede begrenzingskaart beschermd stadsgezicht 1994 en legenda. In rood is de globale ligging van het plangebied aangegeven. Bron: [Centrum | Den Haag \(monumentenzorgdenhaag.nl\)](http://Centrum | Den Haag (monumentenzorgdenhaag.nl)).

De toelichting '['s-Gravenhage \(Den Haag\) Beschermde stads- en dorpsgezichten](#)' beschrijft het totale gebied en de criteria voor het aanwijzen van een gebied als beschermd stadsgezicht. *"In het gehele beschermde gebied is de historisch-ruimtelijke structuur, dat wil zeggen het historische patroon van straten, stegen, open ruimten en waterlopen, in samenhang met de schaal van de bebouwing ter plaatse, zoals in het voorgaande geschetst, van belang. Zoals uit de ter verduidelijking toegevoegde historisch-ruimtelijke waarderingskaart moge blijken, is het aanwijzingsbelang in grote delen van het beschermde gebied tot dat aspect beperkt (.....). In het overige deel van het beschermde stadsgezicht, en in het bijzonder de reeds eerder als zodanig aangewezen gebieden, is het historische karakter in nog ruimere mate bewaard gebleven. Daar zijn bovendien de profilering en inrichting van de openbare ruimte, de verkavelings- en bebouwingsstructuur en in het algemeen ook de vormgeving van de bebouwing van betekenis."*

Met betrekking tot het plangebied kunnen de volgende criteria worden uitgelicht uit De toelichting '['s-Gravenhage \(Den Haag\) Beschermde stads- en dorpsgezichten](#)':

- **Bouwblokken:**
Aan alle zijden gesloten bouwblokken, met bebouwing direct aan de straat en daarbinnen erven en tuinen. Bij het ontbreken van bebouwing vormen tuinmuren (met poorten of hekwerken) de afsluiting. De bouwblokken zijn in het algemeen haaks op de openbare ruimte verkaveld.¹⁷
- **Verkaveling**
Onderling zitten grote verschillen in breedte, diepte en omvang van verkaveling, maar het geheel lijkt herleidbaar tot een basisbreedte van vijf tot zes meter voor het gewone huisperceel. De verkaveling in onder andere het Hofkwartier en het Willemspark is het ruimst.
- **Bouwlagen**
Gemiddeld twee à drie bouwlagen met onderling verschillende hoogte onder een tamelijk lage kap.
- **Lijstgevels en/of voorgevels**
De nadruk ligt op 18de- en 19de-eeuwse lijstgevels waardoor de pandsgewijs verspringende gootlijsten de variërende bouwhoogten beter weergeven dan de kaphoogten.¹⁸ Enkel aan grotere openbare ruimten en op straathoeken spelen kappen een duidelijke rol in het ruimtelijk beeld.

¹⁷ Er wordt nog verder onderscheidt gemaakt tussen grote en minder diepe bouwblokken.

¹⁸ In het algemeen hebben de kleinere panden een met pannen gedekt schilddak met de nok haaks op de straat, de bredere een dwarskap evenwijdig aan de straat of een omlopend of afgeplat schilddak. De hofjes en andere vormen van laagbouw hebben meestal

De voorgevels zijn hoofdzakelijk symmetrisch ingedeeld in drie of vijf (soms zeven) traveeën met verticaal geplaatste openingen en voornamelijk uit baksteen opgetrokken, afwisselend in schoon metsel- op pleisterwerk (of gecombineerd). Onder andere kozijnen, deuren, balkons en ramen zijn van hout en geschilderd.¹⁹

○ **Straten**

Het betreft dwarsprofielen van de hoofdstraten waarbij de historische waarde in de (betrekkelijk) strakke belijnen van de in het profiel aanwezige gebruikszones en de daarop toegepaste verdere ruimtelijke inrichting ligt.

Voornamelijk de dwarsprofielen over grachten en aangrenzende kaden zijn van belang, aangezien daarmee de omtrek van de binnenstad wordt gemarkeerd. De relatie tussen de breedte van het water en overige factoren zijn daarin belangrijk.

3.3.2 Karakteristieke panden en het Monumenten Inventarisatie Project (MIP)

Op basis van de historisch ruimtelijke waarderingskaart opgenomen bij de toelichting (zie [Bijlage 1](#) en [Bijlage 2](#)) en op basis van het [Monumenten Inventarisatie Project](#), heeft de gemeente Den Haag Karakteristieke panden benoemd en in de bestemmingsplannen opgenomen.²⁰ De panden aan de Scheveningseveer 17-23 zijn in [Bijlage 2](#) van het bestemmingsplan opgenomen als Karakteristieke Panden. Deze worden als volgt gedefinieerd: *“Behalve de beschermde monumenten kent het bestemmingsplangebied karakteristieke beeldbepalende bebouwing. Dit zijn gebouwen die op grond van hun architectonische kwaliteit en/of vanwege het feit dat ze zeer bepalend zijn voor het beeld van de straatwand ter plaatse, behoudenswaardig zijn. De architectuur sluit bescherming als monument in de toekomst niet uit. De gebouwen die zijn aangemerkt als karakteristiek zijn essentiële onderdelen van het stadsbeeld. Sloop van deze gebouwen is ongewenst.”*²¹

Karakteristieke panden hebben dus geen monumentale status, maar bij eventuele veranderingen aan het pand wordt onderzocht of deze passen bij de bestaande architectuur van het pand, de ensemblewaarde binnen het stadsdeel en de stedenbouwkundige situatie, en of bepaalde karakteristieke waarden behouden kunnen blijven.²²

een langgerekt schild- of zadeldak. De dakhelling bedraagt zelden meer dan circa 45 graden. Bron: Rijksdienst voor de Monumentenzorg 1988.

¹⁹ Vooral in de oudere winkelstraten wordt het gevelbeeld afgewisseld door voorbeelden van de soms uitbundige neorenaissance van de late 19de eeuw en de Art Nouveau van rond de eeuwwisseling. Vooral de laatste stijl heeft een uitdrukkelijk stempel gedrukt op de Haagse winkelarchitectuur en er bestaan dan ook nog vele voorbeelden van. De moderne bouwkunst sedert circa 1900 is vooral geconcentreerd in het kernwinkelgebied. Daarin manifesteren zich in toenemende mate modernere bouwmaterialen als gietijzer, staal, beton, glas en keramiek. Bron: Rijksdienst voor de Monumentenzorg 1988.

²⁰ In de [toelichting](#) van het bestemmingsplan St. Jacobskerk e.o. onder 2.3.1.5 Karakteristieke bebouwing en gebouwen.

²¹ In de [toelichting](#) van het bestemmingsplan St. Jacobskerk e.o. onder 3.2.1.5 Monumentale gebouwen.

²² [Veelgestelde vragen | Den Haag \(monumentenzorgdenhaag.nl\)](#)

Afbeelding 3 Uitsnede van karakteristieke panden en ensembles. In zwart is de globale ligging van het plangebied aangegeven. Bron: Bestemmingsplan St. Jacobskerk e.o. 's-Gravenhage onder 2.3.1.5 Karakteristieke bebouwing en gebouwen.²³

Monumenten Inventarisatie Project (MIP)

Het in 1992 uitgevoerde Monumenten Inventarisatie Project beschrijft het stadsgezicht Binnenstad waarvan de Scheveningseveer binnen de begrenzing valt. Scheveningseveer 17-23 is niet opgenomen in de MIP. Op de periodiseringskaart (*afbeelding 3*) hebben de twee panden binnen het plangebied een verschillende aanduiding gekregen, maar vanwege het ontbreken van een legenda is niet duidelijk welk onderscheidt hier precies gemaakt wordt.²⁴ Waarschijnlijk betreffen de rode gebouwen oudere bebouwing dan 1850-1940 en de gele bebouwing jongere bebouwing. Scheveningseveer 21-23 staat op de kaart als ouder dan 1850-1940 aangegeven, en Scheveningseveer 17-19 staat binnen de onderzoeksperiode van het MIP aangegeven. Overigens vormt het rapport van het MIP 1992 voor een deel de basis voor de toelichting van het Beschermd Dorpsgezicht van 1994.

²³ NL.IMRO.0518.BP0225ESTJacobskeo-50VA.

²⁴ <https://www.monumentenzorgdenhaag.nl/sites/default/files/pdf/MIP.pdf>

Afbeelding 4 Uitsnede van de periodiseringskaart MIP 1992. In zwart is de globale ligging van het plangebied aangegeven. Bron: Hoeve *et al.*, 1992, p. 32.

3.3.3 Erfgoedbeleid

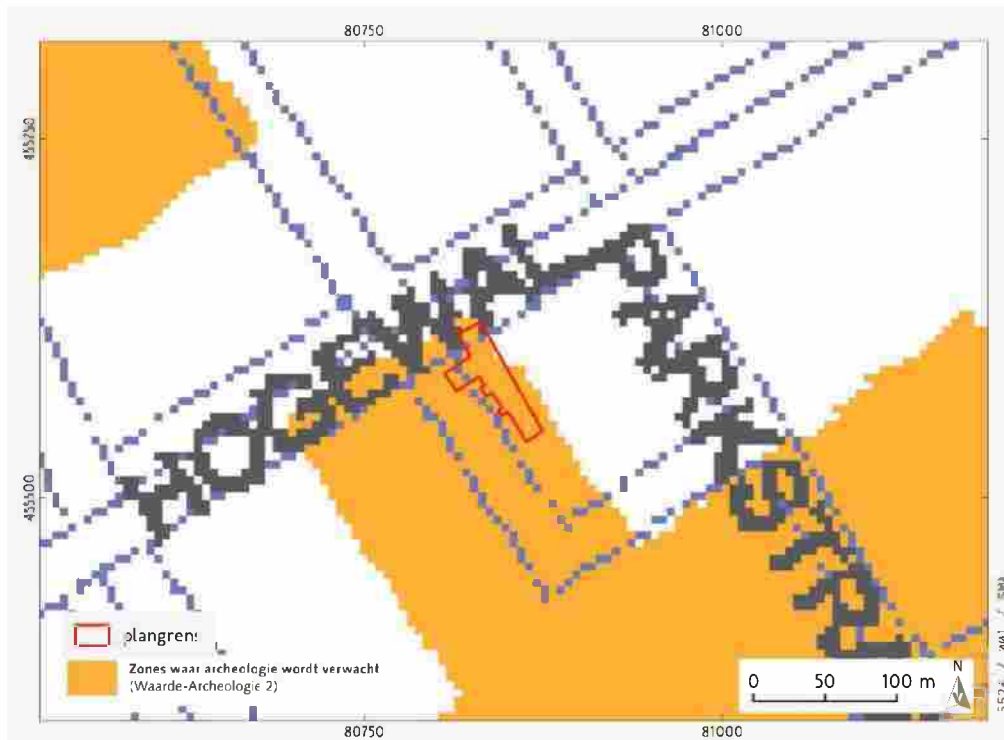
Den Haag handhaaft tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 de Monumentenverordening 2019. Hierin wordt het beschermd stadsgezicht behandeld. Voor gehele of gedeeltelijke sloop dient een omgevingsvergunning te worden. Uitzondering hierop zijn in pandige sloopwerkzaamheden.²⁵ De karakteristieke panden worden niet als los onderdeel genoemd.

3.3.4 Archeologie

De gemeente Den Haag beschikt over een archeologische beleidskaart (*afbeelding 5*). Op de archeologische beleidskaart ligt het plangebied binnen zone Waarde – Archeologie 2; een zone waar archeologie wordt verwacht. Voor gronden met deze waarde geldt dat bodemroerende ingrepen dieper dan 0,5 meter beneden en een oppervlakte van 50m² of meer beslaan vergunningplicht zijn vanuit de archeologie. Bij ingrepen die de vrijstellingsgrens overschrijden moet een vooronderzoek worden uitgevoerd om vast te stellen of archeologische waarden worden bedreigd. Zo ja, dan waar mogelijk de archeologie in situ bewaren. Als dit niet mogelijk is dan volgt het veiligstellen van archeologische resten door middel van opgraven.²⁶

²⁵ [Monumentenverordening Den Haag 2019 | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)

²⁶ Siemons/Stokkel 2021, 21.

Afbeelding 5 Uitsnede Archeologische Beleidskaart Den Haag²⁷ met de globale ligging van het plangebied.
Bron: Gemeente Den Haag 2011.

²⁷ Opmerking Gemeente Den Haag: Deze gedrukte A3-versie is niet het beleidsinstrument zelf; besluitvorming gebeurt op basis van een digitale kaart.

4 Beknopte cultuurhistorische achtergrond Scheveningseveer

In dit hoofdstuk wordt een beknopte cultuurhistorische achtergrond van de Scheveningseveer en omgeving gegeven in het licht van de ontwikkeling van Den Haag. Dit verhaal wordt ondersteund door oude kaarten en afbeeldingen.

Voor de historisch-geografische gegevens is gebruik gemaakt van:

- Kadastrale kaart 1811-1832: minuutplan 's-Gravenhage, Zuid Holland, sectie E, blad 01 (MIN08051E01) via de Beeldbank van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.
- Topotijdreis van het Kadaster.
- Beeld- en archiefmateriaal van het Haags Gemeentearchief
- RCE Beeldbank
- Archeologische-Geologische Kaart 2021 van Den Haag en Rijswijk
- Delpher
- De toelichting 's-Gravenhage (Den Haag) Beschermde stads- en dorpsgezichten²⁸

Het Haags Gemeentearchief is op 21 november 2023 bezocht. Een zestal dossier zijn bekeken waarbij in vijf dossiers informatie stond met betrekking tot het plangebied:

- Toegang 1426-01, Inv.nr. 6631
- Toegang 1426-01, Inv.nr. 6632
- Toegang 1426-01, Inv.nr. 6633
- Toegang 0666-01, Inv.nr. 1657
- Toegang 0509-01, Inv.nr. 1669
- Toegang 0487-01, Inv.nr. 3040 (geen informatie met betrekking tot dit onderzoek).

Om een volledig beeld te vormen is nog gekeken naar de volgende bronnen, echter heeft dit geen nieuwe informatie opgeleverd met betrekking tot ontwikkelingen binnen het plangebied:

- Archief Hoogheemraadschap van Delfland
- Nationaal Archief Den Haag

4.1 Historisch-geografische ontwikkeling onderzoeksgebied

De vorming van de strandwallen is een belangrijke factor in de Haagse ondergrond. Duizenden jaren geleden steeg de zeespiegel langzaam en kwam steeds meer land onder water te staan. Rond 4000 voor Chr. liep de kustlijn ter hoogte van Rijswijk-Voorburg-Leidschendam-Voorschoten. De strandwal die dit gebied begrenst is de oudste in de regio. Doordat de kustlijn een lange tijd op die plaats bleef staan, ontwikkelden zich duinen op de strandwal. Het waddenlandschap dat achter de strandwallen was ontwikkeld kwam ten einde, aangezien de zee geen invloed meer had op dit gebied. Er ontwikkelde een moerasgebied met sterke veengroei. In fases vormden zich nieuwe strandwallen waardoor de kustlijn langzaam naar het westen verschoof. Tussen de strandwallen ontstonden de lager gelegen strandvlaktes waarop zich in de loop der tijd veen vormde door het stijgen van de grondwaterstand. Wanneer de kustlijn stabiel was, konden zich op de strandwallen duinen ontwikkelen. Het plangebied ligt op een van de strandwallen die in deze periode is ontstaan. De strandwallen waren toen al zeer geschikt voor bewoning vanwege de hoge en drogere ligging.²⁹

Op ca. 100 m ten zuiden van het plangebied is op de Archeologische-Geologische Kaart 2021 een gebied genaamd Die Haghe gemarkeerd. De naam wordt voor het eerst vermeld in 1242 en de nederzetting bestond toen vermoedelijk uit enkele boerderijen en een kleine kerk. Het grafelijke hof, waarvan Graaf Floris IV als stichter wordt gezien, is van invloed geweest op de ontwikkeling van Die Haghe.³⁰ Waar de graven van Holland voorheen geen vaste verblijfplaats hadden, vestigden ze zich zo rond de 13^e eeuw in de omgeving van Den Haag aangezien dit een aantrekkelijk gebied was voor jacht en ander vertier. In 1358,

²⁸ Rijksdienst voor de Monumentenzorg 1988.

²⁹ van Veen/Waasdorp 2000, 7/8.

³⁰ van Veen/Waasdorp 2000, 9-32.

onder Albrecht van Beieren, werd het gewest Holland permanent vanuit het hof in Den Haag bestuurd. Rondom dit paleis ontstond een bestuurscentrum namelijk het Binnehofcomplex. Halverwege de 15^e eeuw verloor het hof zijn functie als paleis, maar het gewestelijke bestuurscentrum bleef wel in stand.³¹

Het bestuurlijk centrum van Den Haag ontwikkelde in de eeuwen daarna flink door, waarbij er op korte afstand een nederzetting van boeren, handwerkslieden en kooplui ontstond die werkzaamheden voor het Hof uitvoerden, en in de 14^e en 15^e eeuw groeide deze nederzetting daar dan ook ruim omheen (met uitzondering aan de noordoost zijde, het Haagse Bos). Zo kwamen er onder andere ook edel smederijen en harnasmakerijen bij. Hoewel Den Haag in de 14^e eeuw meer voorrechten met betrekking tot bijvoorbeeld handel, bestuur en rechtspraak kreeg, heeft het nooit de volledige stadsrechten gekregen. Alleen het bestuurlijk centrum werd versterkt. Het nadeel hiervan was dat Den Haag regelmatig werd aangevallen, en er zelfs suggesties zijn gedaan om de stad in zijn geheel af te breken. Uiteindelijk werd een grachtengordel rondom de stad aangelegd die vanuit de al aanwezige sloten en weteringen werd uitgezet. Deze omgrachting was zo ruim, dat tot aan de 19^e eeuw de stad kon uitbreiden binnen die grenzen.³²

De naam Scheveningseveer wijst terug op het gebruik van de straat die een verbindingroute was tussen Scheveningen en Den Haag. In vroegere tijden was de weg van het Scheveningse veer naar de Haagse veer een lastige tocht door de duinen, waarbij soms meer dan drie paarden nodig waren om karren door het mulle zand te trekken. Vanaf 1665 werd de Oude Scheveningseweg een klinkerweg, waardoor Scheveningen volop bezocht werd vanuit Den Haag.³³ De Scheveningseveer was in gebruik als wachtplaats van wagens die naar Scheveningen reden, en dus werden gebruikt als 'wagenveer'.³⁴

Zoals eerder genoemd zijn de strandwallen (met primair wegenpatroon) en de strandvlakten (met evenwijdig lopende afwatering) belangrijke factoren in de ontwikkeling van de stad Den Haag. Dit prestedelijk patroon in combinatie met geest- en polderverkavelingen is tot in de 19^e eeuw van betekenis geweest voor de inrichting van de stad. De ontwikkeling van het plangebied en omgeving is ook goed te volgen op historische kaarten. Op de kaart van Jacob van Deventer (*afbeelding 6*) is al zeer duidelijk een stratenpatroon herkenbaar, waarbij het noordoostelijke deel (het Hofkwartier) een stuk vrijer is opgezet dan het zuidwestelijke deel (het Dorp).³⁵

³¹ Rijksdienst voor de Monumentenzorg., 1988, 2/3.

³² Rijksdienst voor de Monumentenzorg., 1988, 3/4.

³³ Vermaas 1926, 136.

³⁴ Straatnamencollectie (haagsgemeentearchief.nl); Kerdijk 1935, 72.

³⁵ Rijksdienst voor de Monumentenzorg., 1988, 4/5.

Afbeelding 6 Uitsnede van kaart van den Haag door Jacob van Deventer. Bron: [Nationaal Archief](#), Plattegronden en kaarten naar of van Jacob van Deventer. 4.DEF, inventarisnummer 1.7

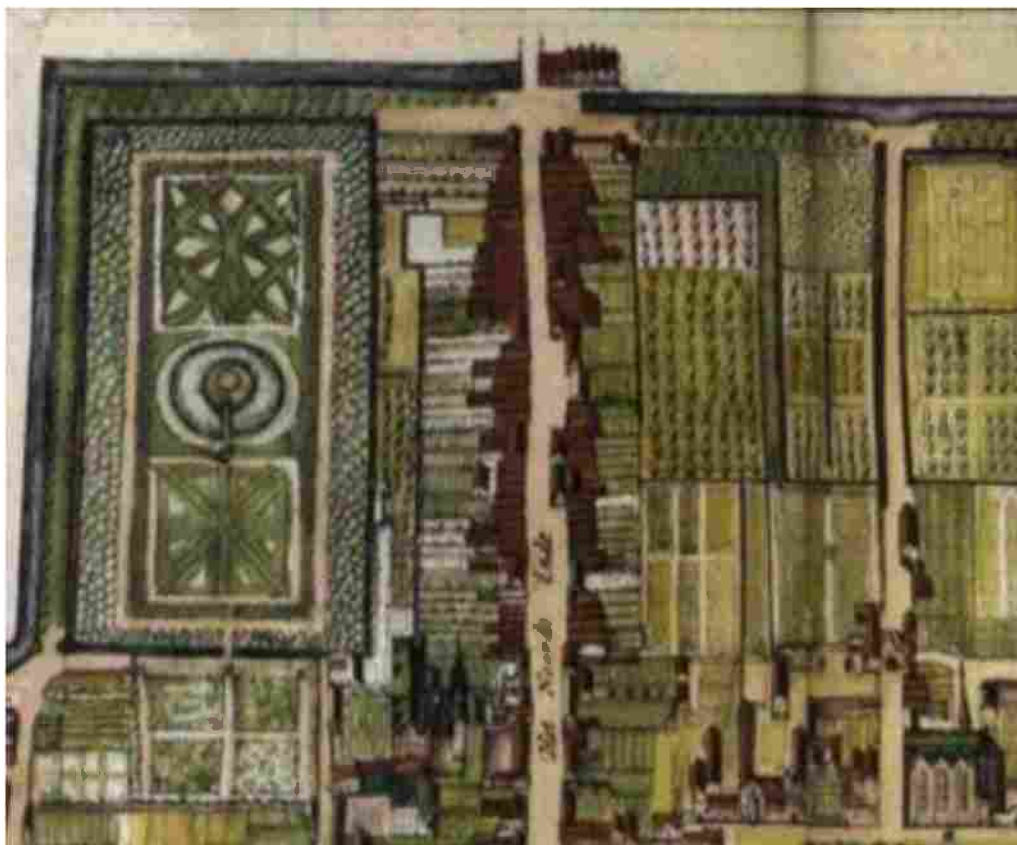
Op afbeelding 7 is een uitsnede van de kaart van Blaeu (1652) zichtbaar. Het plangebied ligt binnen de grenzen van de grachtengordel, en er is een duidelijk stratenpatroon zichtbaar. Ten westen van het plangebied is het lusthof van prins Frederik Hendrik zichtbaar, welke omvangrijk en zeer formeel aangelegd is. Binnen de grenzen van het plangebied lijkt al bebouwing aanwezig te zijn; het gebied ten oosten is volledig ingericht voor tuinbouw en boomgaarden.³⁶ Waar eerst alleen huizen van belangrijke ambachtsheren van steen werden gebouwd, werd vanaf de 14^e eeuw ook steen ook gebruikt voor de bouw van huizen voor personen die niet van adel waren.³⁷ Het beschreven patroon is ook herkenbaar op de kaart van Kruikius uit 1712 (afbeelding 8) en tot aan het midden van de 19^e eeuw blijft de inrichting van het stratenpatroon in grote lijnen hetzelfde.³⁸ Ook wat architectuur betreft ontwikkelde de stad, want het 17^e-eeuwse classicistische beeld veranderde in het begin van de 18^e eeuw langzaam naar de stijl van de Franse Barok, geïnspireerd door met name Daniël Marot. Met name in het Hofkwartier was deze ontwikkeling duidelijk zichtbaar.³⁹

³⁶ Van der Hoeve *et al.*, 1992, 31/32.

³⁷ van Veen/Waasdorp 2000, 9-32.

³⁸ Van der Hoeve *et al.*, 1992, 31/32.

³⁹ Rijksdienst voor de Monumentenzorg 1988, 6/7.

Afbeelding 7 Uitsnede van 's-Gravenhage van Blaeu 1652.⁴⁰ Bron: Universiteit Utrecht.

In de 18^e eeuw nam de verdichting in de stad meer toe, maar het stratenpatroon bleef redelijk hetzelfde. In de tweede helft van de 18^e eeuw en met name in de Franse Tijd kwam de stad tot stilstand en onderging het hof grote bestuurshervormingen. Deze hebben in de 19^e eeuw uiteindelijk wel geleid tot groei van de stad aangezien een sterk centraal gezag ontstond (een voorbeeld nabij het plangebied is de bouw van een infanteriekazerne, zie afbeeldingen 10-12). In de periode 1800-1850 groeide het aantal inwoners van 40.000 tot 70.000. Huisvesting ontstond door opsplitsing van bestaande grote woonhuizen en het volbouwen van omsloten binnenterreinen met arbeiderswoningen. Intussen veranderde het architectuurbeeld in Den Haag naar het Franse neoclassicisme en eind van de 19^e eeuw naar de neogotiek.⁴¹

Vanaf de tweede helft van de 19^e eeuw neemt het inwonersaantal van Den Haag in rap tempo toe; namelijk tussen 1850 en 1900 van 70.000 tot 200.000 inwoners. Eerst werd de binnenstad meer volgebouwd, waarna ook buiten de grachten stadsuitbreiding plaatsvond. Wat de omgeving van het plangebied betreft zijn de straten ten zuidoosten, zoals de Parkstraat, Oranjestraat, Amaliastraat en Paleisstraat, tussen 1859 en 1883 aangelegd om zo de onbebouwde terreinen binnen de singelomgrachting langzaam vol te bouwen.⁴²

Op de topografische kaarten van 1860 tot 2000 (*afbeeldingen 9 tot en met 13*) is zichtbaar dat er buiten het historisch centrum ook stadsuitbreiding plaatsvond, zoals het villapark Willemspark, aangrenzend aan het plangebied. Deze buitenwijken waren in hun voorzieningen afhankelijk van het stadscentrum. Dit maakte dat het stadscentrum langzaam ontwikkelde in een winkelcentrum, waardoor tegenwoordig nog menig historische winkelpui in het centrum van Den Haag is aan te treffen. In de 20^e eeuw verdween door deze

⁴⁰ <https://www.uu.nl/bijzondere-collecties/collecties/kaarten-en-atlassen/stadsplattegronden/toonnel-der-steden-van-joan-blaeu>

⁴¹ Rijksdienst voor de Monumentenzorg 1988, 7-9.

⁴² Van der Hoeve *et al.*, 1992, 33

ontwikkelen geleidelijk aan de woonfunctie uit het centrum, en daardoor ook de traditionele woon-werkfunctie.⁴³

Afbeelding 8 Uitsnede Kruikius 1712.⁴⁴ Bron: TU Delft.

⁴³ Van der Hoeve *et al.*, 1992, 33/34.

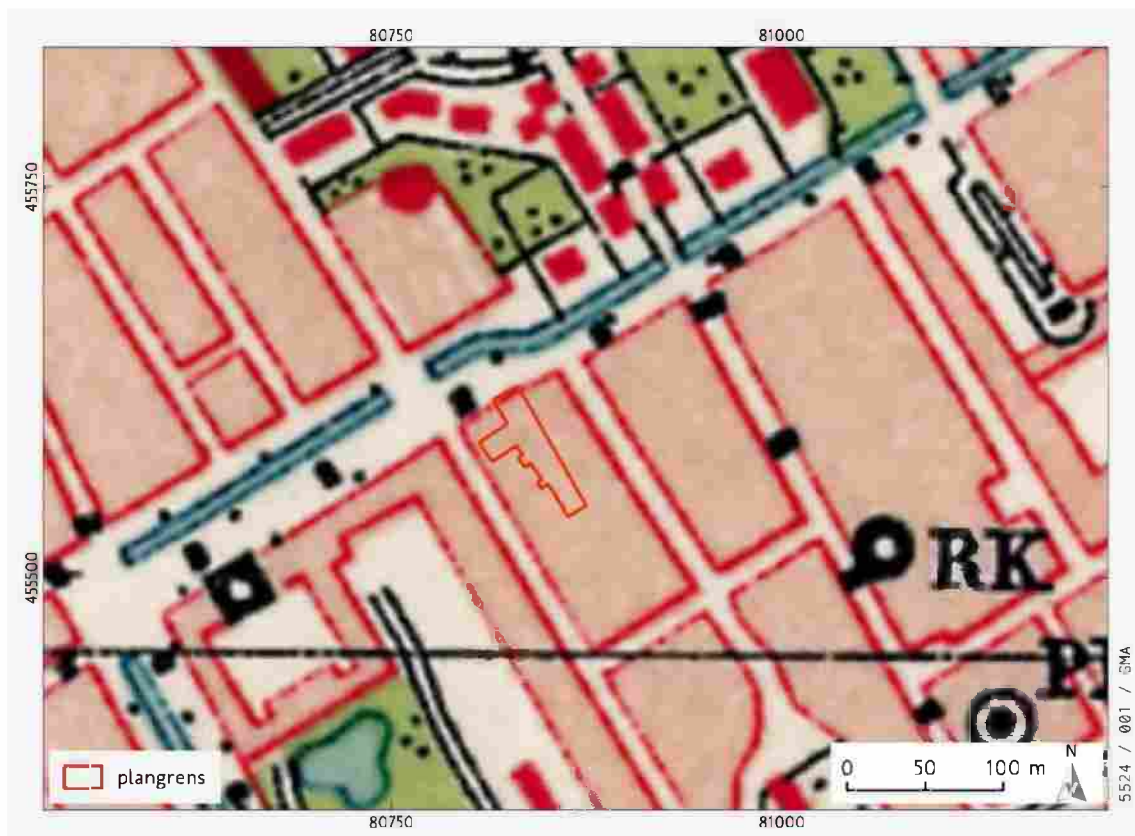
⁴⁴ [Kruikiuskaart \(1712\) \(tudelft.nl\)](https://tudelft.nl/kruikiuskaart/1712)

Afbeelding 9 Chromotopografische kaart, situatie rond 1861. Bron: website Topotijdreis, Kadaster.

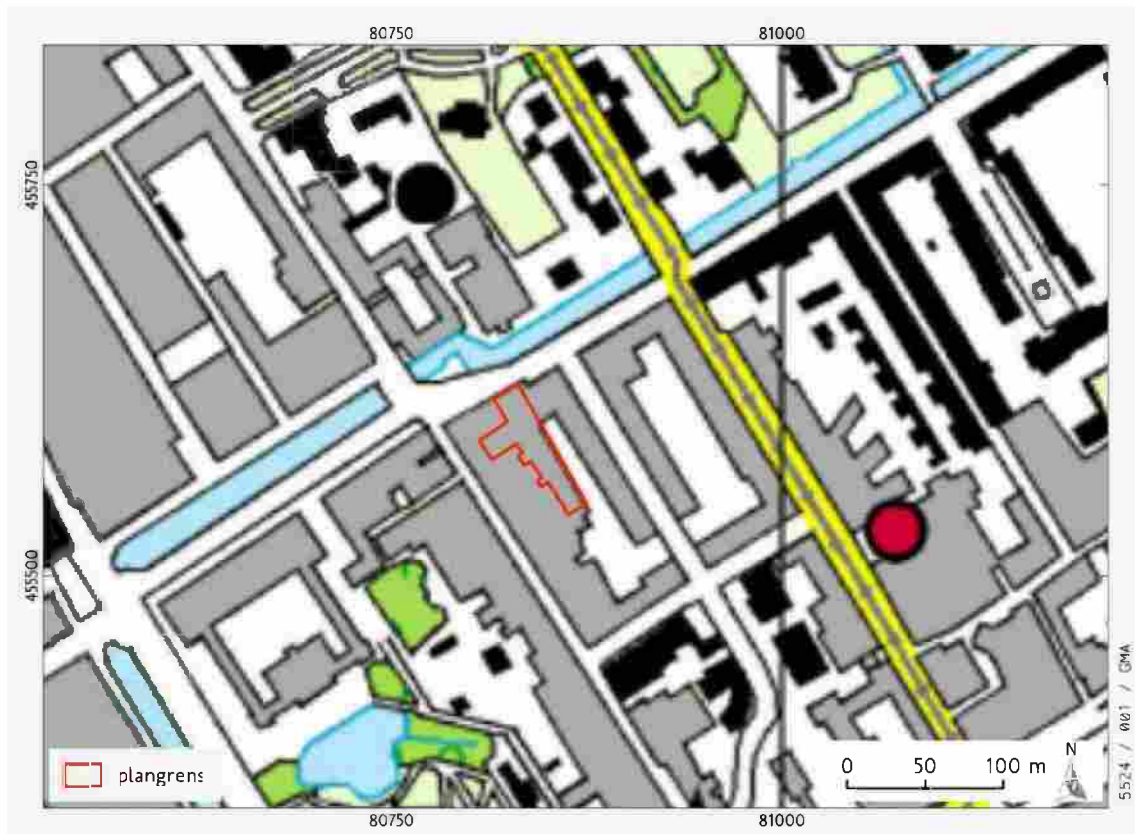
Afbeelding 10 Chromotopografische kaart, situatie rond 1900. Bron: website Topotijdreis, Kadaster.

Afbeelding 11 Chromotopografische kaart, situatie rond 1950. Bron: website Topotijdreis, Kadaster.

Afbeelding 12 Chromotopografische kaart, situatie rond 1975. Bron: website Topotijdreis, Kadaster.

Afbeelding 13 Chromotopografische kaart, situatie rond 2000. Bron: website Topotijdreis, Kadaster.

4.2 Ontwikkelingen Scheveningseveer 17-19

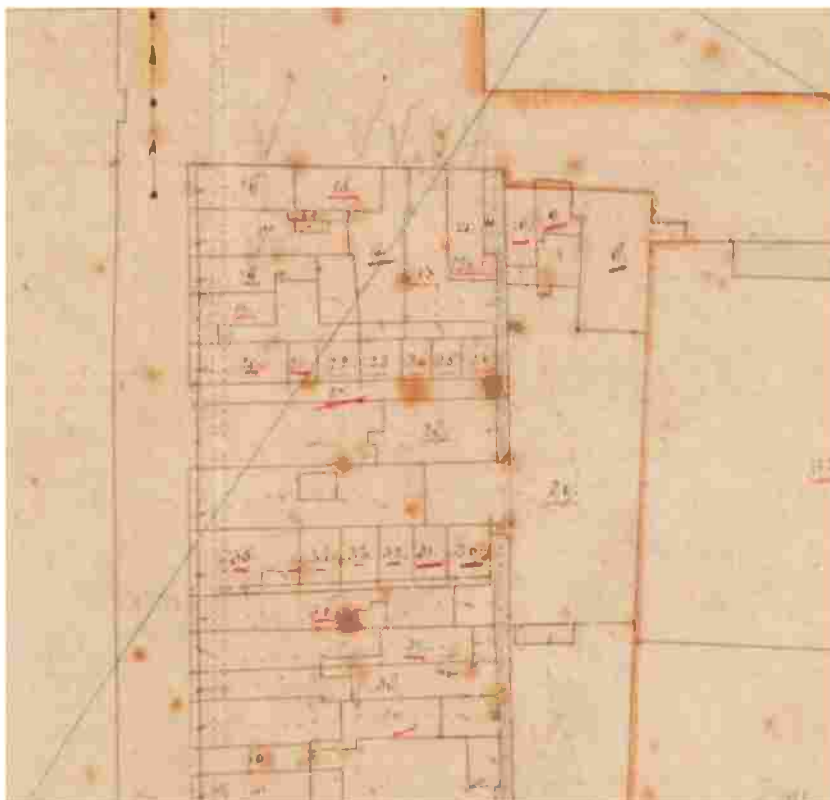
4.2.1 Kadastrale Minuut 1811-1832

Op de Kadastrale minuut van 1811-1832 staan binnen het plangebied panden ingetekend (*afbeelding 14*). Op basis van de Minuutplan kan worden gesteld dat de kaart rond 1820 is opgetekend.⁴⁵ Op de bijbehorende Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel is af te lezen dat Scheveningseveer 17-19 de percelen E10/E9 beslaan. Perceel E10 en E9 zijn in bezit van de Erven Cornelis van Koert waarbij perceel E10 het erf en koestal en perceel E9 het huis en erf zijn. Het achterliggende terrein, perceel E29, is het huis en erf van Leonardus Visser te Noordeinde.⁴⁶ Aan de westzijde van perceel E10 ter plekke van perceel E11 ligt mogelijk een (tegenwoordig gedempte) gracht gezien de blauwe kleur, hoewel deze volgens de Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel, samen met perceel E12, een huis, erf en stal van de Erven Cornelis van Koert zijn. Vanaf 1830, mede door de explosieve groei van de stad, werden vanwege de achteruitgang in hygiëne meerdere sloten en grachten in de binnenstad gedempt.⁴⁷

⁴⁵ Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, MIN08051VK1.

⁴⁶ <https://hisgis.nl/kaartviewer/zuid-holland/>

⁴⁷ Rijksdienst voor de Monumentenzorg 1988, 7.

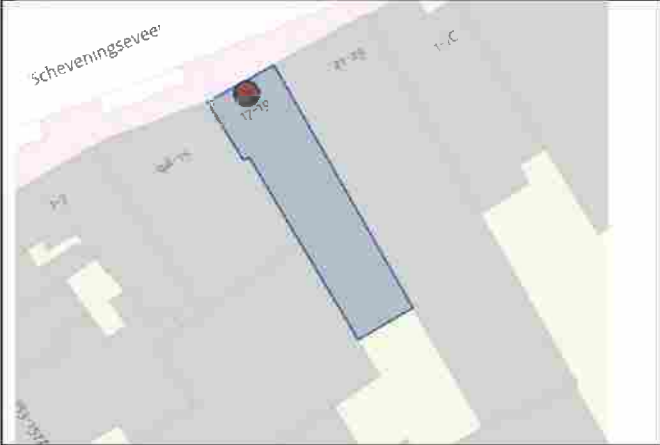

Afbeelding 14 Uitsnede Kadastrale kaart 1811-1832: minuutplan 's-Gravenhage, Zuid Holland, sectie E, blad 01 (MIN08051E01). Bron: Beeldbank van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

EIGENAREN EN TRUCHTGEDRUKERS					DOORT	INHOUDSGROOTTE			
N.	1.	2.	3.	4.		10.	11.	12.	13.
1	1	1	1	1	124	1	1	1	1
2	2	2	2	2	126	1	1	1	1
3	3	3	3	3	127	1	1	1	1
4	4	4	4	4	128	1	1	1	1
5	5	5	5	5	129	1	1	1	1
6	6	6	6	6	130	1	1	1	1
7	7	7	7	7	131	1	1	1	1
8	8	8	8	8	132	1	1	1	1
9	9	9	9	9	133	1	1	1	1
10	10	10	10	10	134	1	1	1	1
11	11	11	11	11	135	1	1	1	1
12	12	12	12	12	136	1	1	1	1
13	13	13	13	13	137	1	1	1	1
14	14	14	14	14	138	1	1	1	1
15	15	15	15	15	139	1	1	1	1
16	16	16	16	16	140	1	1	1	1
17	17	17	17	17	141	1	1	1	1
18	18	18	18	18	142	1	1	1	1
19	19	19	19	19	143	1	1	1	1
20	20	20	20	20	144	1	1	1	1
21	21	21	21	21	145	1	1	1	1
22	22	22	22	22	146	1	1	1	1
23	23	23	23	23	147	1	1	1	1
24	24	24	24	24	148	1	1	1	1
25	25	25	25	25	149	1	1	1	1
26	26	26	26	26	150	1	1	1	1
27	27	27	27	27	151	1	1	1	1
28	28	28	28	28	152	1	1	1	1
29	29	29	29	29	153	1	1	1	1
30	30	30	30	30	154	1	1	1	1
31	31	31	31	31	155	1	1	1	1
32	32	32	32	32	156	1	1	1	1
33	33	33	33	33	157	1	1	1	1
34	34	34	34	34	158	1	1	1	1
35	35	35	35	35	159	1	1	1	1
36	36	36	36	36	160	1	1	1	1
37	37	37	37	37	161	1	1	1	1
38	38	38	38	38	162	1	1	1	1
39	39	39	39	39	163	1	1	1	1
40	40	40	40	40	164	1	1	1	1
41	41	41	41	41	165	1	1	1	1
42	42	42	42	42	166	1	1	1	1
43	43	43	43	43	167	1	1	1	1
44	44	44	44	44	168	1	1	1	1
45	45	45	45	45	169	1	1	1	1
46	46	46	46	46	170	1	1	1	1
47	47	47	47	47	171	1	1	1	1
48	48	48	48	48	172	1	1	1	1
49	49	49	49	49	173	1	1	1	1
50	50	50	50	50	174	1	1	1	1
51	51	51	51	51	175	1	1	1	1
52	52	52	52	52	176	1	1	1	1
53	53	53	53	53	177	1	1	1	1
54	54	54	54	54	178	1	1	1	1
55	55	55	55	55	179	1	1	1	1
56	56	56	56	56	180	1	1	1	1
57	57	57	57	57	181	1	1	1	1
58	58	58	58	58	182	1	1	1	1
59	59	59	59	59	183	1	1	1	1
60	60	60	60	60	184	1	1	1	1
61	61	61	61	61	185	1	1	1	1
62	62	62	62	62	186	1	1	1	1
63	63	63	63	63	187	1	1	1	1
64	64	64	64	64	188	1	1	1	1
65	65	65	65	65	189	1	1	1	1
66	66	66	66	66	190	1	1	1	1
67	67	67	67	67	191	1	1	1	1
68	68	68	68	68	192	1	1	1	1
69	69	69	69	69	193	1	1	1	1
70	70	70	70	70	194	1	1	1	1
71	71	71	71	71	195	1	1	1	1
72	72	72	72	72	196	1	1	1	1
73	73	73	73	73	197	1	1	1	1
74	74	74	74	74	198	1	1	1	1
75	75	75	75	75	199	1	1	1	1
76	76	76	76	76	200	1	1	1	1
77	77	77	77	77	201	1	1	1	1
78	78	78	78	78	202	1	1	1	1
79	79	79	79	79	203	1	1	1	1
80	80	80	80	80	204	1	1	1	1
81	81	81	81	81	205	1	1	1	1
82	82	82	82	82	206	1	1	1	1
83	83	83	83	83	207	1	1	1	1
84	84	84	84	84	208	1	1	1	1
85	85	85	85	85	209	1	1	1	1
86	86	86	86	86	210	1	1	1	1
87	87	87	87	87	211	1	1	1	1
88	88	88	88	88	212	1	1	1	1
89	89	89	89	89	213	1	1	1	1
90	90	90	90	90	214	1	1	1	1
91	91	91	91	91	215	1	1	1	1
92	92	92	92	92	216	1	1	1	1
93	93	93	93	93	217	1	1	1	1
94	94	94	94	94	218	1	1	1	1
95	95	95	95	95	219	1	1	1	1
96	96	96	96	96	220	1	1	1	1
97	97	97	97	97	221	1	1	1	1
98	98	98	98	98	222	1	1	1	1
99	99	99	99	99	223	1	1	1	1
100	100	100	100	100	224	1	1	1	1

Afbeelding 15 Kadastrale kaart 1811-1832: oorspronkelijke aanwijzende tafel 's-Gravenhage, Zuid Holland, sectie E, blad 001 (OAT08051E001). Bron: Beeldbank van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

Op basis van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) zijn de panden aan de Scheveningseveer 17, 17a en 19 gebouwd in 1890 (afbeelding 16).⁴⁸ De panden in het gehele bouwblok zijn op basis van BAG gebouwd rondom de jaarwisseling van 1900, of zijn ouder. De panden aangrenzend ten oosten van het plangebied (Mauritskade 1-5C) komen uit 1860. De panden aangrenzend ten westen van het plangebied komen uit 1907 (Scheveningseveer 9a-15) en 1890 (Scheveningseveer 1-7). De panden op het achterterrein komen uit 1935 (Noordeinde 117C), 1901 (Noordeinde 127) en het achterterrein zelf uit 1890. Aan de oost en zuidoostzijde, langs de Mauritskade en Amaliastraat zijn vrijwel alle panden van 1860. De panden langs het Noordeinde ten (zuid)westen van het plangebied dateren tussen 1900 en 1935. Uitzondering hierop zijn Noordeinde 123A t/m C (BAG bouwjaar 1894) en Noordeinde 95-95A (BAG bouwjaar 1775).

	<table> <tr> <td>Adres</td><td>Gebruiksdoel</td></tr> <tr> <td>Scheveningseveer 17 2514 HB 's-Gravenhage</td><td>Woonfunctie</td></tr> <tr> <td>Oorspronkelijk bouwjaar</td><td>Status</td></tr> <tr> <td>1890</td><td>Naamgeving uitgegeven</td></tr> <tr> <td>Oppervlakte</td><td>Gemeente</td></tr> <tr> <td>30m²</td><td>'s-Gravenhage</td></tr> </table>	Adres	Gebruiksdoel	Scheveningseveer 17 2514 HB 's-Gravenhage	Woonfunctie	Oorspronkelijk bouwjaar	Status	1890	Naamgeving uitgegeven	Oppervlakte	Gemeente	30m ²	's-Gravenhage												
Adres	Gebruiksdoel																								
Scheveningseveer 17 2514 HB 's-Gravenhage	Woonfunctie																								
Oorspronkelijk bouwjaar	Status																								
1890	Naamgeving uitgegeven																								
Oppervlakte	Gemeente																								
30m ²	's-Gravenhage																								
<table> <tr> <td>Adres</td><td>Gebruiksdoel</td></tr> <tr> <td>Scheveningseveer 17A 2514 HB 's-Gravenhage</td><td>Woonfunctie</td></tr> <tr> <td>Oorspronkelijk bouwjaar</td><td>Status</td></tr> <tr> <td>1890</td><td>Naamgeving uitgegeven</td></tr> <tr> <td>Oppervlakte</td><td>Gemeente</td></tr> <tr> <td>95m²</td><td>'s-Gravenhage</td></tr> </table>	Adres	Gebruiksdoel	Scheveningseveer 17A 2514 HB 's-Gravenhage	Woonfunctie	Oorspronkelijk bouwjaar	Status	1890	Naamgeving uitgegeven	Oppervlakte	Gemeente	95m ²	's-Gravenhage	<table> <tr> <td>Adres</td><td>Gebruiksdoel</td></tr> <tr> <td>Scheveningseveer 19 2514 HB 's-Gravenhage</td><td>Winkelfunctie</td></tr> <tr> <td>Oorspronkelijk bouwjaar</td><td>Status</td></tr> <tr> <td>1890</td><td>Naamgeving uitgegeven</td></tr> <tr> <td>Oppervlakte</td><td>Gemeente</td></tr> <tr> <td>926m²</td><td>'s-Gravenhage</td></tr> </table>	Adres	Gebruiksdoel	Scheveningseveer 19 2514 HB 's-Gravenhage	Winkelfunctie	Oorspronkelijk bouwjaar	Status	1890	Naamgeving uitgegeven	Oppervlakte	Gemeente	926m ²	's-Gravenhage
Adres	Gebruiksdoel																								
Scheveningseveer 17A 2514 HB 's-Gravenhage	Woonfunctie																								
Oorspronkelijk bouwjaar	Status																								
1890	Naamgeving uitgegeven																								
Oppervlakte	Gemeente																								
95m ²	's-Gravenhage																								
Adres	Gebruiksdoel																								
Scheveningseveer 19 2514 HB 's-Gravenhage	Winkelfunctie																								
Oorspronkelijk bouwjaar	Status																								
1890	Naamgeving uitgegeven																								
Oppervlakte	Gemeente																								
926m ²	's-Gravenhage																								

Afbeelding 16 BAG Bouwjaar adressen Scheveningseveer 17-19. Bron: BAG Viewer Kadaster.

4.2.2 Archiefbronnen

Toegang 1426-01, Inv.nr. 6631 – Hinderwet en Wet Milieubeheer gemeente Den Haag

Betreft de hijsinrichting N. V. De Verenigde Houthandel aan de Scheveningseveer nr. 19.

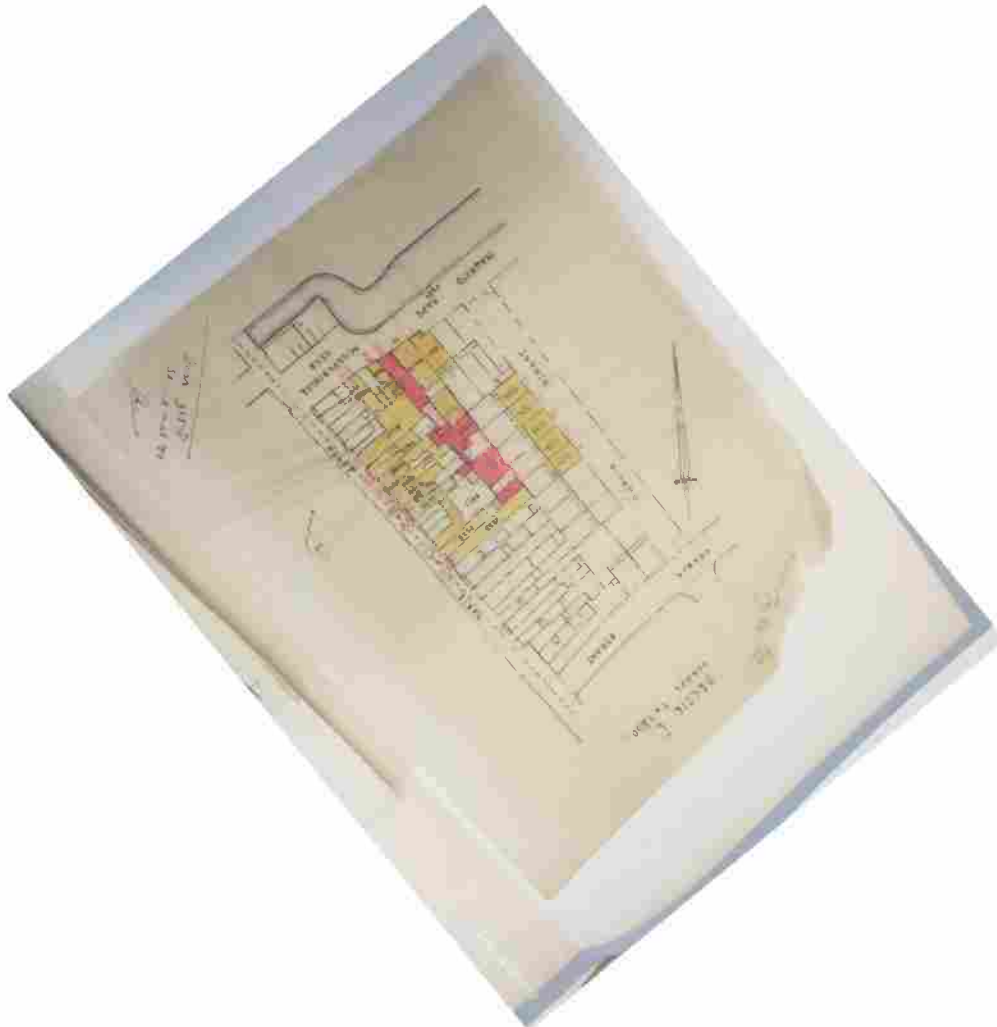
- Op 30 juli 1949 is een verzoek gedaan tot het oprichten van een door een electromotor aangedreven hijsinrichting met als doel het laden en lossen van auto's. Het betreft een elektrische takel van het merk Kone, met een hefvermogen van 3750 kg, type MT 6, aangedreven door een electromotor 220/380 v. van 7,5 pk. De hijsmachine met een aangebouwde electromotoris zal worden bevestigd aan een ijzeren bint NP 22, opgelegd op metselwerk, hardsteen en ijzer en is verzekerd tegen kantelen of verschuiven.
- In maart 1950 is een verzoek van de (...) Vennootschap "De Vereenigde Houthandel 's-Gravenhage-Oegstgeest ingediend voor het oprichten van een door een electromotor gedreven hijsinrichting aan de Scheveningseveer 19. Op het formulier staat verder dat nr. 17 en 19 in bezit zijn van de N.V. Houthandel v/h firma J.Z. de Zwart Scheveningseveer 19. Volgens inlichting N.V. Vereenigde Houthandel 's-Gravenhage-Oegstgeest Scheveningseveer 17-19.
- In 1950 worden een tweetal bezwaren ingediend tegen het plaatsen van de electromotorische hijsinrichting, waarbij ook wordt gesproken over een dansschool die reeds last veroorzaakt. Men is

⁴⁸ <https://bagviewer.kadaster.nl/lvbag/bag-viewer/?zoomlevel=1>

bang dat de nieuwe inrichting overlast in de vorm van geluid, trillingen of radiostoring veroorzaakt. Deze bezwaren worden als niet gegrond geacht, aangezien de nieuwe inrichting geen geluidsoverlast zal veroorzaken en de vergunning is in datzelfde jaar onder enkele voorwaarden verleend.

- Kraan bij brandspuit (tegemoetkomen brandgevaar)
- Geen hinder radio-ontvangst
- Plafonds van de toegang tot de inrichting (poort en plein) moeten bestaan uit cement-bepleistering op steen of metaalglas.

Op afbeelding 17 is een kaart te zien waarop in het rood Scheveningseveer 17-19 (perceel 2975) is aangegeven, dat helemaal doorloopt naar het achterterrein (zie stippellijn). Hieruit kan worden opgemaakt dat het achterterrein dit adres toebehoorde. Ook de plattegrond van afbeelding 18 lijkt dit te bevestigen.

Afbeelding 17 Scheveningseveer nr. 19. Bron: Toegang 1426-01, Inv.nr. 6631. Bron: Haags Gemeentearchief.

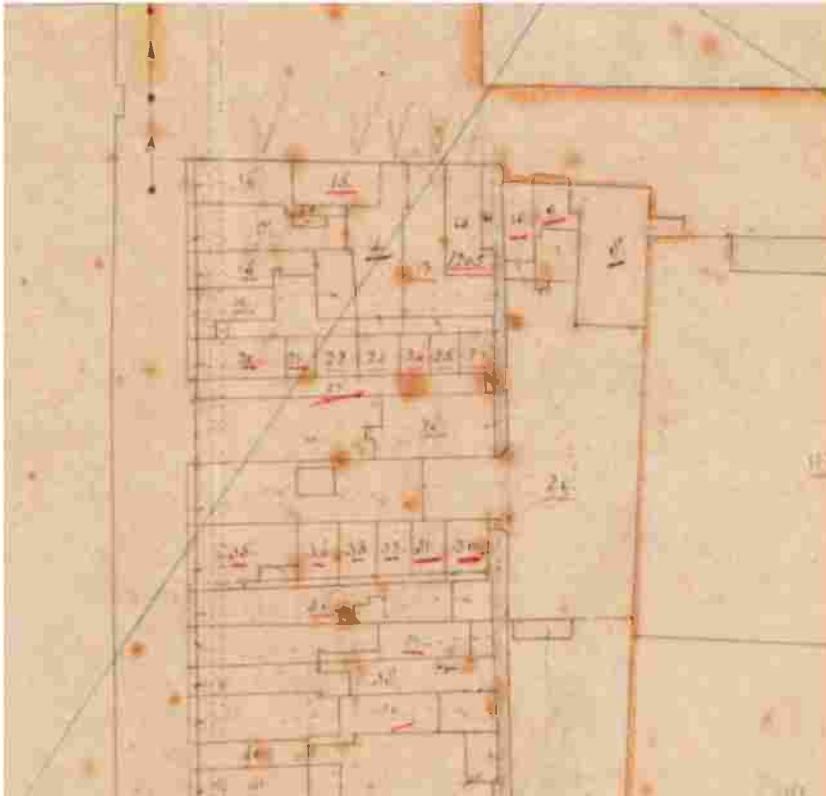

Afbeelding 20 Situatie 2017 aan de voorzijde van de Scheveningseveer 17-19. Bron: Harry van Reeken, Collectie Haags Gemeentearchief, HGA001324522.

4.3 Ontwikkelingen Scheveningseveer 21-23

4.3.1 Kadastrale Minuut 1811-1832

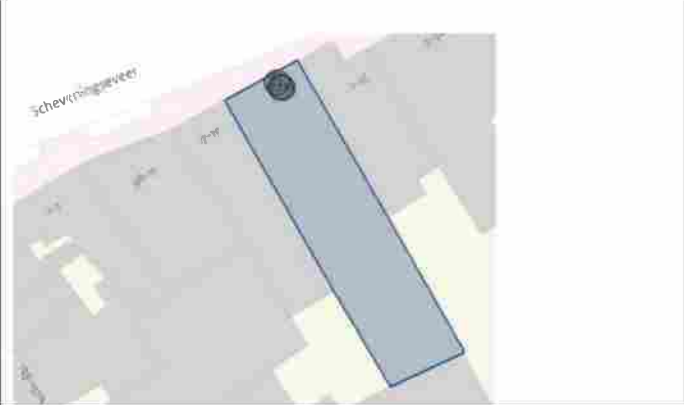
Op de Kadastrale minuut van 1811-1832 staan binnen het plangebied panden ingetekend (*afbeelding 21*). Op basis van de Minuutplan kan worden gesteld dat de kaart rond 1820 is opgetekend.⁴⁹ Op de bijbehorende Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel (*afbeelding 22*) is af te lezen dat de Scheveningseveer 21-23 perceel E8 beslaat. Perceel E8 is in bezit van Leonardus Visser te Noordeinde en is een stal. Het achterliggende terrein, perceel E29, is het huis en erf van Leonardus Visser te Noordeinde. Aan de oostzijde grenst het plangebied aan de voormalige tuin van Z.M. de Koning der Nederlanden (perceel E112).⁵⁰

Afbeelding 21 Uitsnede Kadastrale kaart 1811-1832: minuutplan 's-Gravenhage, Zuid Holland, sectie E, blad 01 (MIN08051E01). Bron: Beeldbank van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

⁴⁹ Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, [MIN08051VK1](#).

⁵⁰ <https://hisgis.nl/kaartviewer/zuid-holland/>

		Adres Scheveningseveer 21 2514 HB 's-Gravenhage	Gebruiksdoel Woonfunctie Industriefunctie
		Oorspronkelijk bouwjaar 1901	Status Naamgeving ingetrokken
		Oppervlakte 526m ²	Gemeente 's-Gravenhage
Adres Scheveningseveer 21 2514 HB 's-Gravenhage	Gebruiksdoel Bijeenkomstfunctie	Adres Scheveningseveer 21A 2514 HB 's-Gravenhage	Gebruiksdoel Woonfunctie
Oorspronkelijk bouwjaar 1901	Status Naamgeving uitgegeven	Oorspronkelijk bouwjaar 1901	Status Naamgeving uitgegeven
Oppervlakte 391m ²	Gemeente 's-Gravenhage	Oppervlakte 135m ²	Gemeente 's-Gravenhage
Adres Scheveningseveer 23 2514 HB 's-Gravenhage	Gebruiksdoel Winkelfunctie		
Oorspronkelijk bouwjaar 1901	Status Naamgeving uitgegeven		
Oppervlakte 330m ²	Gemeente 's-Gravenhage		

Afbeelding 23 BAG Bouwjaar adressen Scheveningseveer 21-23. Bron: BAG Viewer Kadaster.

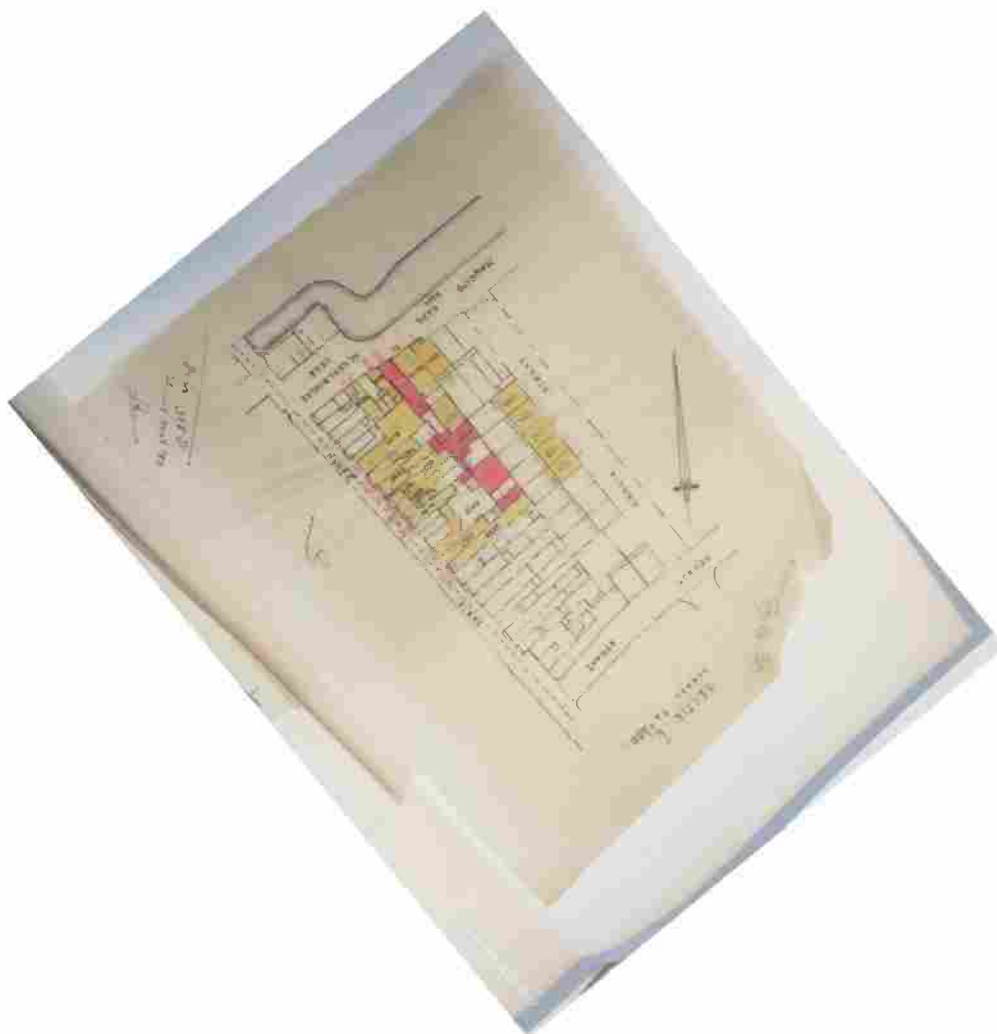
4.3.2 Archiefbronnen

Toegang 1426-01, Inv.nr. 6631 – Hinderwet en Wet Milieubeheer gemeente Den Haag

Betreft de hijsinrichting N. V. De Verenigde Houthandel aan de Scheveningseveer nr. 19.

- Het pand aan de Scheveningseveer 21 is in bezit van Baron A. van Welderen Rengers en consorten.
- In 1964 is een bouwverzoek ingediend om bep. Grond van het achtergebouw van nr. 21 van deel (achterdeel) in te richten voor houtbewerking. Echter is niet duidelijk of dit daadwerkelijk is uitgevoerd.

Op afbeelding 24 is een kaart te zien waarop in het geel Scheveningseveer 21 (perceel 2410) is aangegeven, dat twee panden beslaat. Hieruit kan worden opgemaakt dat het achterterrein achter deze panden niet tot dit adres toebehoorde.

Afbeelding 24 Archieftekening Scheveningseveer en Mauritskade. Bron: Toegang 1426-01, Inv.nr. 6631. Bron: Haags Gemeentearchief.

Toegang 1426-01, Inv.nr. 6632

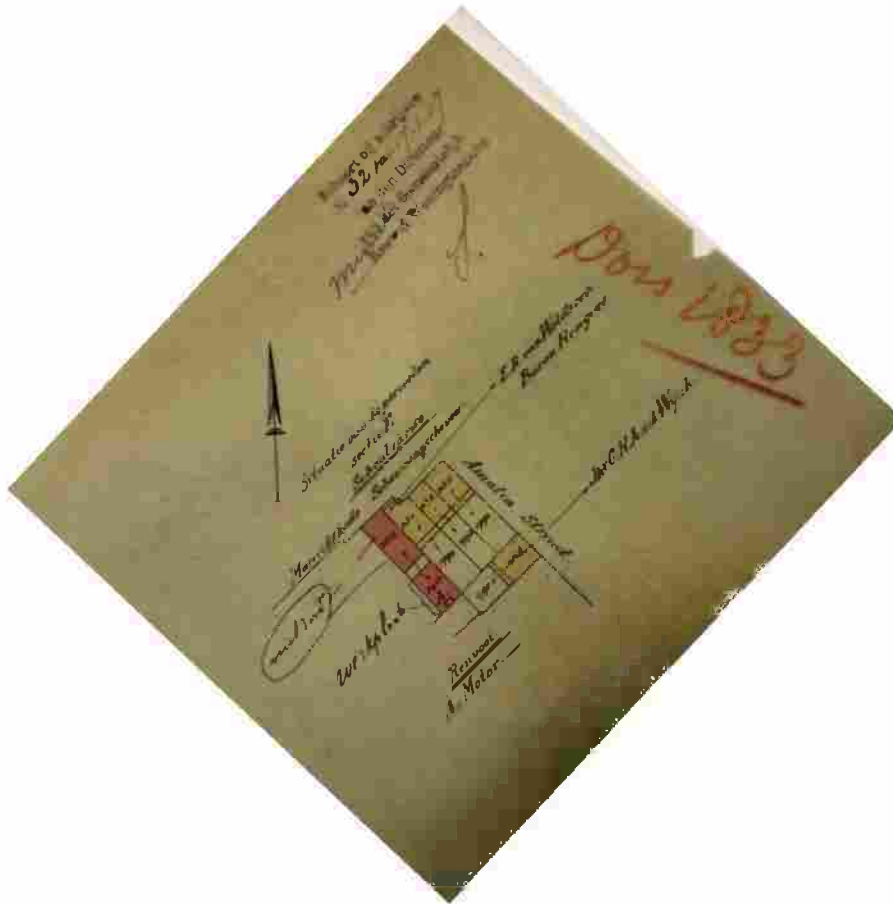
Toegang 1426-01, Inv.nr. 6632: Correspondentie uit 1971 (van een bewoner aan de Mauritskade 1) met betrekking tot geluidshinder van de dansschool (Scheveningseveer nr. 21). De dansschool was toen al enige jaren aanwezig.

Toegang 1426-01, Inv.nr. 6633 – Hinderwet en Wet Milieubeheer gemeente Den Haag

Betreft de Scheveningseveer 21:

- 19 maart 1902: 25 januari 1902 heeft Maatschappij “Binnenhuis die Haghe” het verzoek gedaan tot een vergunning voor het oprichten van een inrichting voor houtbewerking welke moest worden aangedreven door een gasmotor van 2,5 pk. Aangezien omwoners bezwaar hebben ingediend vanwege de zorg om geluidsoverlast is de vergunning niet verleend.
- Datzelfde jaar is door de Maatschappij “Binnenhuis die Haghe” een verzoek ingediend tot het oprichten van *eene veldsmidse* aan de Scheveningseveer 21. Deze vergunning is verleend.
- In december 1902 is de vergunning aan de Maatschappij “Binnenhuis die Haghe” tot het oprichten van een inrichting voor het vervaardigen van meubelen met een gasmotor van 2,5 pk alsnog verleend (onder enkele voorwaarden).
- In april 1903 is een vergunning verleend tot het uitbreiden van de houtzagerij door het bijplaatsen van een draai- en een polijstbank.
- In 1906 was een vergunning afgegeven aan de firma J.F. Reys en Co tot het uitbreiden van hare inrichting voor houtbewerking maar daarbij het aansluiten van een gasmotor van 12 pk als vervanging voor de bestaande gasmotor van 2,5 pk. Echter is in 1907 het destijds besluit weer

vernietigd waardoor de inrichting tot houtbewerking zonder vergunning in werking is en dat de werkzaamheden verboden worden.

Abbeelding 25 Archieftekening Scheveningseveer en Mauritskade Bron: Toegang 1426-01, Inv.nr. 6633, Haags Gemeentearchief.

Toegang 0666-01, Inv.nr. 1657 - Bouw- en woningtoezicht.

De volgende notities zijn gemaakt, wel of niet uitgevoerd.

- Scheveningseveer 21 april 1964: bestemming is een bovenwoning gedeeltelijk 1^e etage en op de zolderverdieping.
- Scheveningseveer 21 in april 1964: bestemming is een dansstudio op de begane grond en gedeelte van de 1^e etage.
- Scheveningseveer 21 in augustus 1967: bestemming is een verkoopruimte op de begane grond.
- Scheveningseveer 21 in augustus 1967 bestemming is een bovenwoning met dansschool.
- Scheveningseveer 21 in december 1970: bestemming is een bovenwoning met dansschool op de eerste etage. Vervallen door Drank en Ha.... op 15-06-82.
- Scheveningseveer 23 in december 1970: bestemming is een verkoopruimte op de begane grond.

Afbeelding 26 Links: situatie 2017 aan de voorzijde van de Scheveningseveer 21-23. Bron: Harry van Reeken, Collectie Haags Gemeentearchief, HGA001324522.

4.4 Conclusie

Hoewel er duidelijk aanwijzingen op oude kaarten zijn dat bebouwing in het plangebied al vanaf 17e eeuw en mogelijk eerder voorkomt, is de datering van de huidige bebouwing waarschijnlijk rondom de eeuwwisseling van de 19^e naar 20^e eeuw. Dit gebied was destijds onderdeel van de stadsuitbreiding binnen de singel gedurende de tweede helft van de 19e eeuw en lag aan het Scheveningse Wagenplein, een belangrijk verkeersknooppunt.

Het is niet waarschijnlijk dat destijds oudere bebouwing is aangepast naar de huidige bebouwing, aangezien nummer 17/19 (nu een verticaal gesplitst pand) in 1820 nog twee afzonderlijke gebouwen betrof, en het onder andere een koestal betrof. Het pand aan de Scheveningseveer 21-23 (nu eveneens een verticaal gesplitst pand) was in 1820 een stal. Maar aangezien de vergunningsaanvragen op dit adres voor een inrichting voor houtbewerking en een veldsmidse van rond 1900 zijn, is het zeer waarschijnlijk dat de huidige bebouwing van deze ouderdom is.

Scheveningseveer 21-23 had daarmee bij de oprichting een nijverheidsfunctie, mogelijk gedeeld met een woonfunctie. Al vóór de jaren '60 was er een veiling gevestigd en vanaf de jaren '60 was het pand in gebruik

als dansstudio, naast de woonfunctie. In de jaren '70 kwam er nóg een functie bij: een winkel op de begane grond.

Scheveningseveer 17-19 is in 1890 gebouwd als bovenwoning en daarbij is hoogstwaarschijnlijk bij de bouw al door middel van een doorgang op de begane grond geanticipeerd op een nijverheidsfunctie. In de tweede helft van de 20^e eeuw is er een hijsinrichting ten behoeve van laden en lossen achter het huis aangelegd. De bovenwoning van het pand is halverwege de jaren '40 verbouwd tot bovenwoning van de N.V. Vereeniging Houthandel, en daarmee heeft het in ieder geval vanaf die periode (maar mogelijk al vanaf de bouw) een relatie met het naastgelegen Scheveningseveer 21-23.

Over de gebouwen op het achterterrein is weinig op kaart- en in archiefmateriaal te vinden. Het jaartal van 1890 in BAG suggereert dat deze gelijktijdig bij de bouw van Scheveningseveer 17/19 zijn opgericht en daarmee wordt het vermoeden dat Scheveningseveer 17/19 en 21/23 een functionele relatie hadden bij de bouw versterkt.

5 Beschrijving huidige situatie / inventarisatie

Bij het veldbezoek zijn zowel de buiten- als binnenzijden (voor zover toegankelijk) bekeken en gefotografeerd. In paragraaf 1 wordt een algemene beschrijving van het plangebied binnen het bouwblok gegeven en vervolgens komen in paragraaf 2 en 3 respectievelijk de panden 17-19 en 21-23 aan bod. Gezien de status van de panden als karakteristiek pand, ligt de nadruk van de beschrijving op het exterieur van de panden en de bijgebouwen. Elementen van cultuurhistorische betekenis uit het interieur (de hijsinrichting) zijn opgenomen in de beschrijving van het exterieur.

5.1 Algemeen/bouwblok/bouwlagen/voorzijde

Het plangebied Scheveningseveer 17-23 (*afbeelding 28*) ligt in de wijk Centrum. De panden aangrenzend aan de oostzijde van Scheveningseveer 21-23 aan de Mauritskade 1, 3 en 5 zijn Rijksmonumenten (*afbeelding 29*); Scheveningseveer 21-23 bevindt zich naast Mauritskade 1 t/m 1C, een pand uit 1860, opgetrokken uit baksteen en bestaande uit vier verdiepingen (*afbeelding 29*). De bebouwing aangrenzend aan de westzijde van het plangebied langs de Scheveningseveer zijn karakteristieke panden⁵², een dubbel pand met erkers en een fijn en rijkelijk geornamenteerde gevel (Scheveningseveer 9A t/m 15, *afbeelding 30*)

Afbeelding 27 Overzicht plangebied (bij rode pijl) binnen bouwblok. Foto: GoogleMap: april 2023, ter hoogte van Mauritskade 1-5.

Op afbeeldingen 28 tot en met 32 is de huidige situatie van de voor- en achterzijde van de panden aan de Scheveningseveer 17-23 zichtbaar.

⁵² <https://www.monumentenzorgdenhaag.nl/monumenten>

Afbeelding 28 Voorzijde van de Scheveningseveer 17-19 (rechts) en 21-23 (links). Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 29 Voorzijde van de Mauritskade 1-5 (links) en de Scheveningseveer 21-23 (rechts). Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 30 Voorzijde van de Scheveningseveer 17-19 (links) en 9-15 (rechts). Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 31 Achterzijde 17-19. Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 32 Deel van de achterzijde 21-23. Foto: Vestigia 21-11-23.

5.2 Scheveningseveer 17-19

Het rechthoekig pand aan de Scheveningseveer 17-19 is opgetrokken uit baksteen en heeft drie lagen. De begane grond bestaat uit een doorgang naar het achterterrein en aan de rechterzijde een toegang tot de bovengelegen verdiepingen. De gevel van de eerste en tweede verdieping zijn symmetrisch, hebben moderne muurankers en drie vensteropeningen met anderhalfsteens rollaag en over het algemeen schuiframen, met glas-in-lood-vensters op de eerste verdieping. Eén van de vensters is verzakt, en allen zijn in een slechte staat van onderhoud (*afbeeldingen 33 en 34*). De zolderverdieping onder het waarschijnlijk oorspronkelijke schilddak is aan de achterzijde tot een volwaardige verdieping uitgebouwd (*afbeelding 35*). Aan de voorkant is het symmetrische gevelaanzicht met twee dakkapellen behouden. De kap wordt van de onderliggende verdiepingen gescheiden door een eenvoudige daklijst. Ten opzichte van de eerder in het rapport opgenomen foto uit 2017 (*afbeelding 26*) zijn geen veranderingen geconstateerd aan de voorzijde van het pand.

Afbeelding 33 Boven: huidige situatie van de voorzijde van het pand aan de Scheveningseveer 17-19. Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 34 Ramen aan de linkerkant van Scheveningseveer 17-19 'hangen' scheef. Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 35 Achterzijde van de Scheveningsveer 17-19. Foto: Vestigia 21-11-23.

Naast het toevoegen van een extra verdieping is de gevel aan de achterzijde van het pand op de volgende punten gewijzigd ten opzichte van de oorspronkelijke situatie: een raamopening is vervangen door een deur en er zijn (ter versteviging?) enkele lateien boven gevelopeningen toegevoegd. De (houten) kozijnen zijn slecht onderhouden (*afbeelding 35*). Achter de eerste verdieping, onder een dak van golfplaten, bevindt zich de rond de jaren '50 van de 20^e eeuw geplaatste hijsinrichting voor het laden en lossen (*afbeeldingen 36 en 39*).

Afbeelding 36 Dak aan achterzijde Scheveningseveer 17-19 (hijsinrichting hangt onder golfplaten). Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 37 Dak aan achterzijde Scheveningseveer 17-19 (gezien vanuit achterzijde Scheveningseveer 21-23). Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 38 Originele vensters op de tweede verdieping Scheveningseveer 17-19 zijn niet meer aanwezig. Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 39 Hijsinrichting in het pand Scheveningseveer 17-19 gezien vanaf de begane grond (links) en vanuit het pand zelf. Foto: Vestigia 21-11-23.

5.3 Scheveningseveer 21-23

Het rechthoekige pand aan de Scheveningseveer 21-23 is opgetrokken uit baksteen met blokbepaling en heeft drie verdiepingen. De begane grond bestaat uit een voormalig winkelpui en aan de rechterzijde een toegang tot de bovengelige verdieping. De verdiepingshoogte de begane grond en de eerste verdieping zijn gelijk, de tweede verdieping is lager. Beide verdiepingen hebben vijf vensteropeningen met donkerrode kozijnen; de ramen met middenstijl op de derde verdieping kunnen naar buiten toe worden geopend. De kozijnen zijn in een redelijke staat van onderhoud (*afbeelding 40*).

Afbeelding 40 Boven: huidige situatie van de voorzijde van het pand aan de Scheveningseveer 21-23. Foto: Vestigia 21-11-23.

De zolderverdieping is tot een volwaardige verdieping uitgebouwd met aan de achterzijde een dakkapel, een zolderraam, een balkondeur en een verhoogd terras (*zie afbeelding 41*).

Afbeelding 41 Achterzijde van de Scheveningseveer 21-23. Achterzijde dak (boven) en aangrenzend dakterras (onder). Foto's: Vestigia 21-11-23.

5.4 Achterterrein

Op het achterterrein bevinden zich meerdere gebouwen waarvan de meesten behoren tot de houtzagerij die voorheen binnen het plangebied gevestigd was. Op de begane grond van Scheveningseveer 17-19 aan de rechterzijde onder de uitbouw bevindt zich een toegang tot een sterk aangepaste loods met oorspronkelijke details (balken plafond) die aan de achterzijde van Noordeinde 141-143 grenst (*afbeelding 43-44*). Verder bevinden zich op het achterterrein nog een pand ('kantoor') bestaande uit een sterk gewijzigde bakstenen gebouw met houten aanbouw en trapconstructie (*afbeelding 45*) en drie houten loodsen (*afbeeldingen 46 tot en met 49*) waarvan één loods grenst aan de achterzijde van de Scheveningseveer 21-23 (*afbeelding 49*). Afbeelding 50 geeft een ruimtelijke impressie van de achterzijde van het terrein. De sterk gewijzigde aanbouw aan de achterzijde van Scheveningseveer 21-23 is opgetrokken uit baksteen met oude muurankers en heeft kleine ramen met boogvorm waarvan enkele ramen zijn dichtgemetseld (*afbeeldingen 51 en 52*).

Op het achterterrein zijn nog enkele verwijzingen naar de voormalige houtzagerij aanwezig, zoals het gevelbord met daarop 'PontMeyer' (*afbeelding 44*), het getal B6 op een van de loodsen midden op het achterterrein (*afbeelding 47*) en in de houten loodsen nog diverse magazijndeuren (zoals *afbeeldingen 46 en 48*).

Afbeelding 42 Achterzijde Scheveningseveer 17-19 met toegang tot loods via de deur aan de linkerzijde. Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 43 Plafond van de loods achter Noordeinde 141-143. Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 44 Verwijzing naar het voormalig PontMeyer terrein op één van de loodsen. Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 45 Foto's boven en onder: achterzijde Scheveningseveer 17-19. Pand 'Kantoor'. Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 46 Terrein achter Scheveningseveer 21-23 met oude loods. Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 47 Terrein achter Scheveningseveer 21-23 met oude loods. Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 48 Loods houtzagerij aan de achterzijde van Scheveningseveer 17-23 aangrenzend aan de achterzijde van Noordeinde 111-111A. Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 49 Loods aansluitend aan achterzijde Scheveningseveer 21-23. Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 50 Overzicht achter terrein richting straatkant. Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 51 Links: foto van de zijgevel aan achterzijde van de Scheveningseveer 21-23. Foto: Vestigia 21-11-23.

Afbeelding 52 Boven: Detailfoto van de zijgevel aan achterzijde van de Scheveningseveer 21-23. Foto: Vestigia 21-11-23.

6 Waardering

De volgende waarderingscriteria zijn gebruikt voor het waarderen van de panden en elementen:

1. T.b.v de architectuurhistorische en bouwhistorische waarden: de mate van gaafheid en karakteristiek van de gebruikte materialen van de aan panden en elementen en de mate waarin latere wijzigingen afbreuk hieraan hebben gedaan.
2. Ensemblewaarde: de mate van gaafheid, uniciteit en herkenbaarheid van de samenhangende onderdelen in (steden)bouwkundige context (zichtbaar).
3. De (cultuur)historische betekenis (immateriële waarde) van de panden en elementen vanuit de algemene historie en gebruikshistorie.

Voor de waardebepaling van het plangebied binnen het beschermd stadsgezicht en de ensemblewaarde van de panden zijn de criteria gebruikt die in de beschrijving van het stadsgezicht zijn opgenomen.

Per criteria is één van de volgende waarderingen toegekend:

- Hoog
- Positief
- Indifferent
- Versturend / negatief

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van alle cultuurhistorische waarden in het plangebied.

Object / element / structuur	Datering	Architectuur- /bouwhistorisch	Ensemble waarde	Cultuurhistorische betekenis
Plangebied	Rond 1900	n.v.t.	Positief	n.v.t.
Pand Scheveningseveer 17-19	1890	Indifferent	Positief	Positief
Gebouwen achterterrein Scheveningseveer 17-19	1890	Indifferent	Indifferent	Positief
Pand Scheveningseveer 21-23	1901	Indifferent	Positief	Positief

Tabel 1 Cultuurhistorische waarden in het plangebied.

Het plangebied als geheel scoort positief vanwege de passende ouderdom (rond de eeuwwisseling van 1900) binnen het bouwblok en de ruime opzet van de verkaveling.

Het pand Scheveningseveer 17-19 scoort als volgt:

Architectuurhistorisch/bouwhistorisch: indifferent vanwege de slechte bouwkundige staat

Ensemblewaarde: positief, vanwege de opzet van meerdere bouwlagen met onderling verschillende hoogten en een betrekkelijk lage kap, een symmetrische voorgevel opgetrokken uit baksteen met houten geschilderde gevelopeningen

Cultuurhistorische betekenis: positief, vanwege de historische functie als houtzagerij van rond 1900 met bijgebouwen op achterterrein en nog aanwezige hijsinrichting. Architectuur (m.n. onderdoorgang) volgt hierbij de historische functie.

Het pand Scheveningseveer 21-23 scoort als volgt:

Architectuurhistorisch/bouwhistorisch: indifferent vanwege de slechte bouwkundige staat en de vele aanpassingen

Ensemblewaarde: positief, vanwege de opzet van meerdere bouwlagen met onderling verschillende hoogten en een betrekkelijk lage kap, een symmetrische voorgevel opgetrokken uit baksteen met houten geschilderde gevelopeningen.

Cultuurhistorische betekenis: positief, vanwege de bijdrage aan de historische functie van het gebied als houtzagerij van rond 1900. Architectuur (m.n. de aanbouw aan de achterzijde) volgt hierbij de historische functie.

7 Conclusie en aanbevelingen

Het onderzoek heeft zich toegespitst op een algemene waardestelling van de onderdelen op het gehele terrein in het kader van de voorgenomen ontwikkelingen van nieuwbouw. De nadruk heeft gelegen op het exterieur, het interieur is echter wel beknopt meegenomen in de waardering.

Beide panden Scheveningseveer 17-19 en Scheveningseveer 21-23 zijn gelegen binnen het rijksbeschermd Stadsgezicht Centrum en aangewezen als karakteristiek pand. In de toelichting van het beschermd gezicht worden met name visuele aspecten van het historische karakter en de vormgeving van benoemd en van belang geacht voor het behoud van het beschermde stadsgezicht. Beleid met betrekking tot de karakteristieke panden is algemeen: ze zijn of beeldbepalend of van architectonische kwaliteit en vormen essentiële onderdelen van het stadsbeeld. Er is echter niet per pand een redengevende omschrijving opgesteld, waardoor de reden tot individuele aanwijzing niet duidelijk wordt.

Op basis van het uitgevoerd onderzoek komen wij tot de conclusie dat in het geval van de panden aan het Scheveningseveer 17-23 met name de ondersteuning van het karakteristieke bebouwingsbeeld binnen het beschermd gezicht de reden is geweest van opname in het beleid als karakteristiek pand. De waarde van de panden in het plangebied ligt met name in de ensemblewaarde als visuele ondersteuning van het eind 19^e eeuwse / begin 20^e eeuwse gevel- en kavelbeeld van het bouwblok. Het materiaalgebruik (baksteen en houten kozijnen) ondersteunt dit tijdsbeeld. Er zijn echter ten opzichte van de oorspronkelijke situatie vele aanpassingen gedaan en de onderhoudsstaat is zeer matig.

Met betrekking tot de panden op individueel niveau ligt de waarde met name in de cultuurhistorische betekenis (immateriële waarde) van de panden vanwege de historische en oorspronkelijke functie als houtzagerij.

Op basis van de waardenstelling wordt aanbevolen toekomstige ontwikkelingen (sloop en nieuwbouw) te laten plaatsvinden met inachtneming van de huidige cultuurhistorische waarden: de visuele ondersteuning van het eind 19^e eeuwse/begin 20^e eeuwse kavelbeeld van het bouwblok en cultuurhistorische betekenis van het terrein gebruikt als houtzagerij.

Dit betekent dat nieuwbouw een opzet kent van een functioneel ensemble en het ontwerp van het gevelbeeld uitgaat van eind 19^e / begin 20^e-eeuwse karakteristieken met historisch passende materialen, waaronder hout. Gezien de staat van de materiele onderdelen (met name de gebouwen op het achterterrein) die naar deze functie verwijzen, is fysiek behoud van de cultuurhistorische betekenis niet realistisch. Aanbevolen wordt om in het ontwerp te verwijzen naar de voormalige industriële functie, bijvoorbeeld door het behoud van een onderdoorgang naar een achterterrein, en concrete verwijzingen naar het verleden als houtzagerij op te nemen, door naamgeving of het (gedeeltelijk) behouden van de hijsinrichting.

Literatuur

- DEN HAAG., 2023: Randvoorwaarden Scheveningseveer 17-23 Concept, Den Haag.
- HENDRIKS, L./J. VAN DER HOEVE., 2009: *Richtlijnen bouwhistorisch onderzoek. Lezen en analyseren van cultuurhistorisch erfgoed*, Den Haag.
- HOEVE, J.A. VAN DER/P.C. LANKAMP/H.P.R. ROSENBERG/E.C. VAILLANT & D. VALENTIJN., 1992: *Monumenten Inventarisatieproject Den Haag 1850-1940*, Dienst REO, afdeling monumentenzorg, Den Haag.
- STAL, K., 2022: *Gids voor Haags huizenonderzoek*.
- KERDIJK, F., 1935: *Haagsche straatnamen*, Van Stockum.
- SIEMONS, H./P.J.A. STOKKEL., 2021: *Toelichting op de Archeologische Waarden- en Verwachtingenkaart Den Haag 2021 (AWVK2021)*, gemeente Den Haag.
- VERMAAS, J.C., 1926: *Geschiedenis van Scheveningen*, Mouton.
- VEEN, M.M.A. VAN/J.A. WAASDORP., 2000: *Archeologisch-geologische kaart van den Haag*, Den Haag.
- RIJKSDIENST VOOR DE MONUMENTENZORG., 1988: *Beschermd stads- en dorpsgezicht ingevolge artikel 20 van de monumentenwet, 's-Gravenhage (Den Haag), gemeente 's-Gravenhage*, Den Haag.
- RIJKSDIENST VOOR HET CULTUREEL ERFGOED., 2013: *Cultuurhistorisch onderzoek in de vormgeving van de ruimtelijke ordening*, Amersfoort.

Digitale bronnen

- BEELDBANK RIJKSDIENST VOOR HET CULTUREEL ERFGOED: <http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl/>
- DELPHER: <https://www.delpher.nl/>
- DEN HAAG: Veelgestelde vragen | Den Haag (monumentenzorgdenhaag.nl); Centrum | Den Haag (monumentenzorgdenhaag.nl); <https://www.monumentenzorgdenhaag.nl/monumenten>
- HAAGS GEMEENTEARCHIEF: <https://haagsgemeentearchief.nl/>
- HISGIS: <https://hisgis.nl/kaartviewer/zuid-holland/>
- KADASTER, BASISREGISTRATIES ADRESSEN EN GEBOUWEN (BAG): <https://bagviewer.kadaster.nl/>
- KADASTER, TIJDREIS OVER 200 JAAR TOPOGRAFIE: <http://topotijdreis.nl/>
- OVERHEID: Monumentenverordening Den Haag 2019 | Lokale wet- en regelgeving (overheid.nl)
- RUIMTELIJKE PLANNEN: <http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/>
- RIJKSMONUMENTENREGISTER: <https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl/>
- TU DELFT: Kruikiuskaart (1712) (tudelft.nl)
- UNIVERSITEIT UTRECHT: 'Tooneel der steden' van Joan Blaeu - Bijzondere Collecties - Universiteit Utrecht (uu.nl)

Afbeeldingen

Afbeelding 1 Ligging Scheveningseveer 17-23 met bijbehorende percelen op de meest actuele luchtfoto. Bron: PDOK.	4
Afbeelding 2 Uitsnede begrenzingskaart beschermd stadsgezicht 1994 en legenda. In rood is de globale ligging van het plangebied aangegeven. Bron: Centrum Den Haag (monumentenzorgdenhaag.nl).	12
Afbeelding 3 Uitsnede van karakteristieke panden en ensembles. In zwart is de globale ligging van het plangebied aangegeven. Bron: Bestemmingsplan St. Jacobskerk e.o. 's-Gravenhage onder 2.3.1.5 Karakteristieke bebouwing en gebouwen.	14
Afbeelding 4 Uitsnede van de periodiseringskaart MIP 1992. In zwart is de globale ligging van het plangebied aangegeven. Bron: Hoeve <i>et al.</i> , 1992, p. 32.	15
Afbeelding 5 Uitsnede Archeologische Beleidskaart Den Haag met de globale ligging van het plangebied. .	16
Afbeelding 6 Uitsnede van kaart van den Haag door Jacob van Deventer. Bron: Nationaal Archief, Plattegronden en kaarten naar of van Jacob van Deventer. 4.DEF, inventarisnummer 1.7	19
Afbeelding 7 Uitsnede van 's-Gravenhage van Blaeu 1652. Bron: Universiteit Utrecht.	20
Afbeelding 8 Uitsnede Kruikius 1712. Bron: TU Delft.	21
Afbeelding 9 Chromotopografische kaart, situatie rond 1861. Bron: website Topotijdreis, Kadaster.	22
Afbeelding 10 Chromotopografische kaart, situatie rond 1900. Bron: website Topotijdreis, Kadaster.	22
Afbeelding 11 Chromotopografische kaart, situatie rond 1950. Bron: website Topotijdreis, Kadaster.	23
Afbeelding 12 Chromotopografische kaart, situatie rond 1975. Bron: website Topotijdreis, Kadaster.	23
Afbeelding 13 Chromotopografische kaart, situatie rond 2000. Bron: website Topotijdreis, Kadaster.	24
Afbeelding 14 Uitsnede Kadastrale kaart 1811-1832: minuutplan 's-Gravenhage, Zuid Holland, sectie E, blad 01 (MIN08051E01). Bron: Beeldbank van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.	25
Afbeelding 15 Kadastrale kaart 1811-1832: oorspronkelijke aanwijzende tafel 's-Gravenhage, Zuid Holland, sectie E, blad 001 (OAT08051E001). Bron: Beeldbank van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.	25
Afbeelding 16 BAG Bouwjaar adressen Scheveningseveer 17-19. Bron: BAG Viewer Kadaster.	26
Afbeelding 17 Scheveningseveer nr. 19. Bron: Toegang 1426-01, Inv.nr. 6631. Bron: Haags Gemeentearchief.	27
Afbeelding 18 Archieftekening Scheveningseveer nr. 19. Bron: Toegang 1426-01, Inv.nr. 6631. Bron: Haags Gemeentearchief.	28
Afbeelding 19 Archieftekening Scheveningseveer nr. 19. Bron: Toegang 1426-01, Inv.nr. 6631. Bron: Haags Gemeentearchief.	28
Afbeelding 20 Situatie 2017 aan de voorzijde van de Scheveningseveer 17-19. Bron: Harry van Reeken, Collectie Haags Gemeentearchief, HGA001324522.	29
Afbeelding 21 Uitsnede Kadastrale kaart 1811-1832: minuutplan 's-Gravenhage, Zuid Holland, sectie E, blad 01 (MIN08051E01). Bron: Beeldbank van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.	30
Afbeelding 22 Kadastrale kaart 1811-1832: oorspronkelijke aanwijzende tafel 's-Gravenhage, Zuid Holland, sectie E, blad 001 (OAT08051E001). Bron: Beeldbank van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.	31
Afbeelding 23 BAG Bouwjaar adressen Scheveningseveer 21-23. Bron: BAG Viewer Kadaster.	32
Afbeelding 24 Archieftekening Scheveningseveer en Mauritskade. Bron: Toegang 1426-01, Inv.nr. 6631. Bron: Haags Gemeentearchief.	33
Afbeelding 25 Archieftekening Scheveningseveer en Mauritskade Bron: Toegang 1426-01, Inv.nr. 6633, Haags Gemeentearchief.	34
Afbeelding 26 Links: situatie 2017 aan de voorzijde van de Scheveningseveer 21-23. Bron: Harry van Reeken, Collectie Haags Gemeentearchief, HGA001324522.	35
Afbeelding 27 Overzicht plangebied (bij rode pijl) binnen bouwblok. Foto: GoogleMaps april 2023, ter hoogte van Mauritskade 1-5.	37
Afbeelding 28 Voorzijde van de Scheveningseveer 17-19 (rechts) en 21-23 (links). Foto: Vestigia 21-11-23.	38
Afbeelding 29 Voorzijde van de Mauritskade 1-5 (links) en de Scheveningseveer 21-23 (rechts). Foto: Vestigia 21-11-23.	38
Afbeelding 30 Voorzijde van de Scheveningseveer 17-19 (links) en 9-15 (rechts). Foto: Vestigia 21-11-23. .	39
Afbeelding 31 Achterzijde 17-19. Foto: Vestigia 21-11-23.	39
Afbeelding 32 Deel van de achterzijde 21-23. Foto: Vestigia 21-11-23.	40
Afbeelding 33 Boven: huidige situatie van de voorzijde van het pand aan de Scheveningseveer 17-19. Foto: Vestigia 21-11-23.	41

Afbeelding 34 Ramen aan de linkerzijde van Scheveningseveer 17-19 'hangen' scheef. Foto: Vestigia 21-11-23.....	41
Afbeelding 35 Achterzijde van de Scheveningsveer 17-19. Foto: Vestigia 21-11-23.	41
Afbeelding 36 Dak aan achterzijde Scheveningseveer 17-19 (hijsinrichting hangt onder golfplaten). Foto: Vestigia 21-11-23.....	42
Afbeelding 37 Dak aan achterzijde Scheveningseveer 17-19 (gezien vanuit achterzijde Scheveningseveer 21-23). Foto: Vestigia 21-11-23.	42
Afbeelding 38 Originele vensters op de tweede verdieping Scheveningseveer 17-19 zijn niet meer aanwezig. Foto: Vestigia 21-11-23.	42
Afbeelding 39 Hijsinrichting in het pand Scheveningseveer 17-19 gezien vanaf de begane grond (links) en vanuit het pand zelf. Foto: Vestigia 21-11-23.	43
Afbeelding 40 Boven: huidige situatie van de voorzijde van het pand aan de Scheveningseveer 21-23. Foto: Vestigia 21-11-23.....	44
Afbeelding 41 Achterzijde van de Scheveningseveer 21-23. Achterzijde dak (boven) en aangrenzend dakterras (onder). Foto's: Vestigia 21-11-23.....	45
Afbeelding 42 Achterzijde Scheveningseveer 17-19 met toegang tot loods via de deur aan de linkerzijde. Foto: Vestigia 21-11-23.	46
Afbeelding 43 Plafond van de loods achter Noordeinde 141-143. Foto: Vestigia 21-11-23.	46
Afbeelding 44 Verwijzing naar het voormalig PontMeyer terrein. Foto: Vestigia 21-11-23.	46
Afbeelding 45 Foto's boven en onder: achterzijde Scheveningseveer 17-19. Foto: Vestigia 21-11-23.	47
Afbeelding 46 Terrein achter Scheveningseveer 21-23 met oude loods. Foto: Vestigia 21-11-23.	48
Afbeelding 47 Terrein achter Scheveningseveer 21-23 met oude loods. Foto: Vestigia 21-11-23.	48
Afbeelding 48 Loods houtzagerij aan de achterzijde van Scheveningseveer 17-23 aangrenzend aan de achterzijde van Noordeinde 111-111A. Foto: Vestigia 21-11-23.	48
Afbeelding 49 Loods aansluitend aan achterzijde Scheveningseveer 21-23. Foto: Vestigia 21-11-23.....	48
Afbeelding 50 Overzicht achter terrein richting straatkant. Foto: Vestigia 21-11-23.	49
Afbeelding 51 Links: foto van de zijgevel aan achterzijde van de Scheveningseveer 21-23. Foto: Vestigia 21-11-23.	49
Afbeelding 52 Boven: Detailfoto van de zijgevel aan achterzijde van de Scheveningseveer 21-23. Foto: Vestigia 21-11-23.....	49

Tabellen

Tabel 1 Cultuurhistorische waarden in het plangebied

Bijlage 4

Strijkvierte 30
3454 PM De Meern
030 - 666 1746
info@vandijktech.nl

GEOTECHNIEK EN MILIEU

IBAN: NL26 RABO 0156884186
BIC: RABO NL 2U
KvK Utrecht: 30128364
BTW nr: NL 803.844.451.B01

Datum: 21-12-2023; versie 1 (definitief)

Opdrachtnummer 153874

VERKENNEND BODEMONDERZOEK

Project: herontwikkeling perceel,
Scheveningseveer 17-23 te Den Haag

Opdrachtgever: Royal Mews b.v.
Weissenbruchstraat 36
2596 GJ Den Haag

Uitgevoerd:

Grondonderzoek: 16-11-2023 en 24-11-2023 (dhr. R. Bouma en dhr. T. Matton)

Grondwaterbemonstering: 29-11-2023 (dhr. R. Bouma)

Projectleider: dhr. ing. R.I. Satinover

INHOUDSOPGAVE

0.	SAMENVATTING	3
1.	INLEIDING.....	5
2.	VOORONDERZOEK	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Huidige situatie	5
2.3	Historische situatie	6
2.4	Toekomstige situatie	6
2.5	Bodemopbouw en geohydrologie	6
2.6	Conclusie en onderzoeksopzet	7
3.	VELDONDERZOEK	7
3.1	Algemeen	7
3.2	Veldwerkzaamheden	7
3.3	Bodemopbouw	8
3.4	Zintuiglijke waarnemingen	8
3.5	Monsternamen en veldmetingen	8
4.	ANALYTISCH-CHEMISCH ONDERZOEK	9
4.1	Mengmonsters	9
4.2	Analysepakket	9
4.3	Analyse-uitkomsten	10
4.4	Bespreking analyse-uitkomsten	12
5.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	13
6.	SLOTOPMERKINGEN	14

BIJLAGEN

- 1.1 Regionale situatie
- 1.2 Situatietekening (1:500; A4)
- 1.3 Foto-overzicht
- 2 Historische informatie
- 3 Boorbeschrijvingen
- 4 Onafhankelijkheidsverklaring veldonderzoek
- 5 Analyserapport grond
- 6 Analyserapport grondwater
- 7 Verklaring der tekens en verklarende woordenlijst

0. SAMENVATTING

Locatie:	Scheveningseveer 17-23 te Den Haag
Kadastrale aanduiding:	gemeente 's-Gravenhage, sectie E, nr. 2975 & 2410
Oppervlakte perceel/onderzoekslocatie:	1.800 m ²
Aanleiding:	bestemmingswijziging
Huidige situatie:	perceel is bebouwd met diverse opstallen; buitenterrein is volledig verhard met tegels of stelconplaten
Historische gegevens:	<p>onderhavige perceel is al sinds 1900 bebouwd en vermoedelijk altijd in gebruik geweest als bedrijventerrein waar in het verleden diverse bodembedreigende activiteiten (o.a. timmerwerkplaats, smederij, brandstoffendetailhandel) hebben plaatsgevonden; t.p.v. Scheveningseveer 19 is in 2007 een ondergrondse gasolietank (6.000 l) conform KIWA-richtlijnen gesaneerd (gereinigd en afgevoerd)</p> <p>op het onderhavige perceel is recentelijk een geotechnisch onderzoek uitgevoerd, waarbij in de bovenlaag bijmengingen met puin zijn aangetroffen</p> <p>op de locatie Anna Paulownaplein 6 en omgeving is in de periode 2001 t/m 2004 een nader bodemonderzoek uitgevoerd naar een bodemverontreiniging in het grondwater als gevolg van een voormalige chemische wasserij; uit het onderzoek blijkt dat de diepe ondergrond (op 16 m diepte) in de directe omgeving van het bronperceel Anna Paulownaplein 6 verontreinigd is met VOCl; voorts is het grondwater vanaf 1,5 m-mv tot 45 m-mv verontreinigd met VOCl; het perceel Scheveningseveer 17-19 valt net binnen de contour van de grondwaterverontreiniging</p>
Soort onderzoek:	<p>vooronderzoek: NEN 5725</p> <p>bodemonderzoek: NEN 5740 en NEN 5707 'onderzoeksstrategie voor een verdachte niet-lijnvormige locatie (VED-HE)', hierbij is de puinhoudende ophooglaag verdacht voor een verontreiniging met één of meerdere NEN-parameters en asbest</p>
Aantal boringen:	<p>8x inspectiegat (tot onderzijde verdachte laag)</p> <p>8x 0,5 m-mv</p> <p>2x 2,0 m-mv</p> <p>1x 3,0 m-mv + peilfilter (NPR)</p>

Bodemopbouw:	vanaf maaiveld tot circa 1,0 à 1,5 m-mv zand met daaronder (zandige) klei op veen op zand
Zintuiglijke waarnemingen:	de bovenlaag tot circa 1,0 m-mv is over het algemeen zwak tot plaatselijk sterk baksteenhoudend
Aantal onderzochte monsters:	2x zint. schone top laag (NEN-pakket) 2x puinhoudende bodemlaag (asbest + NEN-pakket) 1x onderlaag (NEN-pakket) 1x grondwater (NEN-pakket)
Verontreiniging grond:	toplaag: sterk met lood (omvang > 25 m ³), licht met enkele overige zware metalen, PAK en PCB* onderlaag: matig met lood, licht met enkele overige zware metalen
Verontreiniging grondwater:	licht met naftaleen, 1,2-dichlooretheen en som xylenen*
Oorzaak verontreiniging(en):	van oudsher gebruik van het terrein
Conclusies en aanbevelingen:	<p>vooral nog milieuhygiënisch gezien bezwaar tegen voorziene herontwikkeling naar woningbouw; de locatie dient geschikt gemaakt te worden om te voldoen aan de kwaliteitsklasse Wonen; om de locatie geschikt te maken kan gekozen worden om de verontreiniging volledig af te graven dan wel duurzaam af te dekken met een aaneengesloten verhardingslaag (bijvoorbeeld een betonvloer)</p> <p>vanaf 1 januari 2024 is volgens de Omgevingswet de milieubelastende activiteit 'graven in de bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit' van toepassing en gelden de algemene regels conform paragraaf 3.2.22 en 4.120 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal); ten minste 4 weken voor de start van de activiteit dient de initiatiefnemer de benodigde gegevens en bescheiden aan te leveren via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)</p> <p>m.b.t. het diepere grondwater dient opgemerkt te worden dat er sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging (bronlocatie Anna Paulownaplein 6) met vluchtige gehoorde koolwaterstoffen (VOC); bij de realisatie van een fundering dient rekening te worden gehouden met deze verontreiniging tenzij een grond verdringende techniek mogelijk is</p>

* n.a.v. AS3000-correctie, voor nadere toelichting wordt verwezen naar pag. 12, paragraaf 4

1. INLEIDING

In opdracht van Royal Mews b.v. (d.d. 26-10-2023) is door van Dijk geotechniek en milieu b.v. een verkennend bodemonderzoek (conform NEN 5740) uitgevoerd op het perceel Scheveningseveer 17-23 te Den Haag.

Op het onderhavige perceel is na sloop van de opstallen herontwikkeling naar woningbouw voorzien. Ten behoeve van de voorziene aanvraag omgevingsvergunning en bestemmingswijziging dient de milieuhygiënische situatie van de bodem (grond en grondwater) te worden vastgelegd.

Inzake het uitgevoerde verkennend bodemonderzoek is tussen van Dijk geotechniek en milieu b.v. en de opdrachtgever op geen enkele juridische, financiële, personele of andere wijze een relatie die de onafhankelijkheid van het resultaat heeft kunnen beïnvloeden.

2. VOORONDERZOEK

2.1 Algemeen

Het vooronderzoek is uitgevoerd conform de NEN 5725:2017 'Strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend en nader onderzoek'. Onderstaand is een beschrijving van de historische, de huidige en de toekomstige situatie weergegeven.

Het gebied waarbinnen het vooronderzoek is uitgevoerd betreft de onderhavige onderzoekslocatie (geografisch besluitvormingsgebied) en de direct daaraan grenzende percelen.

Ten behoeve van het vooronderzoek zijn de volgende informatiebronnen geraadpleegd (de relevante schriftelijke informatie is als bijlage 2 opgenomen):

- opdrachtgever;
- omgevingsdienst Haaglanden (omgevingsrapportage; bodemrapportages);
- www.bodemloket.nl (geen relevante informatie voorhanden);
- www.topotijdreis.nl (historisch kaartmateriaal 2022 - 1876);
- www.bagviewer.kadaster.nl (bouwjaar);
- grondwaterkaart van Nederland van de dienst Grondwaterverkenning TNO;
- geotechnisch- en milieuarchief van Dijk geotechniek en milieu b.v.;

Voorts is ter plaatse een veldinspectie uitgevoerd.

2.2 Huidige situatie

De regionale ligging van de onderzoekslocatie is globaal aangeduid op een topografische kaart, die is opgenomen als bijlage 1.1.

Het onderhavige perceel (gemeente 's-Gravenhage, sectie E, nr. 2975 & 2410), met een oppervlakte van circa 1.800 m², is gelegen in het centrum van Den Haag. Het perceel is momenteel deels bebouwd met enkele opstallen (o.a. enkele winkels en loodsen). Het buitenterrein is volledig verhard met tegels of stelconplaten. De situatietekening van de onderzoekslocatie is opgenomen als bijlage 1.2; een foto-overzicht als bijlage 1.3.

Tijdens de op het perceel uitgevoerde veldinspectie zijn geen bijzonderheden op of aan de bodem en de aanwezige begroeiing waargenomen die duiden op de mogelijke aanwezigheid van een bodemverontreiniging. Hierbij is met name gelet op verzakkingen of ophogingen, verkleuringen als gevolg van brand of lozingen, halfverhardingen met puin, sintels, slakken e.d. en de aanwezigheid van voor asbest verdacht materiaal op het maaiveld of aanwezig als dakbedekking.

2.3 Historische situatie

Algemeen

Het onderhavige perceel is al sinds 1900 bebouwd en vermoedelijk altijd in gebruik geweest als bedrijventerrein waar in het verleden diverse bodembedreigende activiteiten (o.a. timmerwerkplaats, smederij, brandstoffendetailhandel) hebben plaatsgevonden. Ter plaatse van Scheveningseveer 19 is in 2007 een ondergrondse gasolie tank (6.000 l) conform KIWA-richtlijnen gesaneerd (gereinigd en afgevoerd). Bij het verwijderen van de tank is geen bodemverontreiniging waargenomen.

Bodemonderzoek(en)

Op het onderhavige perceel is voor zover bekend geen bodemonderzoek uitgevoerd. Wel is op onderhavig perceel recentelijk een geotechnisch onderzoek uitgevoerd, waarbij in de bovenlaag bijmengingen met puin zijn aangetroffen.

Op de locatie Anna Paulownaplein 6 en omgeving is in de periode 2001 t/m 2004 een nader bodemonderzoek uitgevoerd naar een bodemverontreiniging in het grondwater als gevolg van een voormalige chemische wasserij. Uit het onderzoek blijkt dat de diepe ondergrond (op 16 m diepte) in de directe omgeving van het bronperceel Anna Paulownaplein 6 verontreinigd is met VOCL. Voorts is het grondwater vanaf 1,5 m-mv tot 45 m-mv verontreiniging met VOCL. Het perceel Scheveningseveer 17-19 valt net binnen de contour van de grondwaterverontreiniging.

2.4 Toekomstige situatie

Op het onderhavige perceel is na sloop van de opstallen herontwikkeling naar woningbouw voorzien. De onderzoekslocatie heeft een oppervlakte van circa 1.800 m² en staat aangegeven op de situatietekening (zie bijlage 1.2). De voor het perceel geldende bestemming zal worden gewijzigd naar de toekomstige functie 'Wonen'.

2.5 Bodemopbouw en geohydrologie

Voor het bepalen van de te verwachten bodemopbouw (profiel C-C') en grondwaterstromingsrichting, is de grondwaterkaart van Nederland van de dienst Grondwaterverkenning TNO, kaartblad 's Gravenhage 30D, 30 oost, Utrecht 31 west, uitgave januari 1985, gehanteerd.

Vanaf maaiveld bevindt zich een veenpakket op een kleipakket (Hollandveen op de laag van Wormer). Plaatselijk bevinden zich afzettingen van de laag van Wormer zich aan het maaiveld en de zandige afzettingen dieper dan 5 m-NAP. Lokale afwijkingen hiervan zijn niet uit te sluiten.

Uit de gegevens van het Dinoloket blijkt dat het grondwater zich rond 1,4 m-mv bevindt. Uit de isohypsenkaart met de stijghoogten in het eerste watervoerende pakket blijkt dat de grondwaterstromingsrichting westelijk is.

2.6 Conclusie en onderzoeksopzet

Op basis van de voorhanden gegevens is het onderzoek opgezet conform de NEN 5707+C1/C2:2017 en NEN 5740:2009/A1:2016 'onderzoeksstrategie voor een verdachte niet-lijnvormige locatie (VED-HE-NL)'. Hierbij is de puinhoudende bovenlaagverdacht voor een verontreiniging met asbest en één of meerdere NEN-parameters. Doordat de gehele locatie verhard is met tegels en stelconplaten is een veldinspectie achterwege gelaten.

3. VELDONDERZOEK

3.1 Algemeen

Het veldwerk is verricht door van Dijk geotechniek en milieu b.v., conform BRL SIKB 2000 en de geldende NEN-voorschriften van het Nederlands Normalisatie Instituut.

De veldwerkzaamheden zijn op 16-11-2023 en 24-11-2023 uitgevoerd door dhr. R. Bouma en dhr. T. Matton, waarna het grondwater op 29-11-2023 is bemonsterd door dhr. R. Bouma. De veldwerkzaamheden zijn onafhankelijk van de opdrachtgever uitgevoerd; de onafhankelijkheidsverklaring is als bijlage 4 opgenomen.

In verband met de inpandige betonvloer van de nog in gebruik zijnde bebouwing zijn alle boringen uitpandig verricht. Deze boringen worden representatief geacht voor de bodem onder de bebouwing.

3.2 Veldwerkzaamheden

Verspreid over de onderzoekslocatie zijn in totaal elf boringen (nrs. 1 t/m 11) uitgevoerd. Boring 1 is tot een diepte van 3,0 m-mv verricht en afgewerkt met een peilfilter voor de bemonstering van het ondiepe grondwater. Boringen 2 en 3 zijn tot een diepte van 2,0 m-mv uitgevoerd; de overige boringen tot 0,5 m-mv. De boorlocaties zijn op schaal ingetekend op de situatietekening (zie bijlage 1.2).

De boringen zijn boven de grondwaterspiegel uitgevoerd met de edelmanboor. Op grotere diepte is gebruik gemaakt van de zuigerboor. Na monsternamen zijn de boorgaten afgevuld met de uitkomende grond, waarbij de grond zoveel mogelijk in de oorspronkelijke volgorde is teruggeplaatst.

Verkennd onderzoek asbest in grond

Ten behoeve van het onderzoek zijn verspreid over de puinhoudende bodemlaag met behulp van een schep in totaal acht inspectiegaten (nrs. G1, G2, G5, G7 en G9 t/m G11), met een omvang van 0,3 x 0,3 m, gegraven tot respectievelijk 0,5 m in de verdachte laag en tot onderzijde verdachte laag. De inspectiegaten zijn gecombineerd met de grondboringen, zoals hierboven omschreven, en zijn weergegeven op de situatietekening (zie bijlage 1.2); de boorstaten zijn weergegeven in bijlage 3.

De ontgraven grond is naast het inspectiegat uitgespreid op folie en visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van asbestverdacht materiaal (plaatjes, brokjes, e.d.). Hierbij is in geen van de inspectiegaten asbestverdacht materiaal aangetroffen. Ter controle van de zintuiglijke waarnemingen zijn vervolgens in het veld twee grondmengmonsters samengesteld van de puinhoudende grond uit de inspectiegaten G2, G3, G5 en G7 (code MMAG1) en uit de inspectiegaten G1, G9, G10 en G11 (code MMAG2).

3.3 Bodemopbouw

De bodemopbouw, beschreven aan de hand van de uitgevoerde boringen, is verwerkt in de boorbeschrijvingen die zijn opgenomen in bijlage 3.

De bodem ter plaatse bestaat vanaf maaiveld tot circa 1,55 m-mv à 2,05 m-mv uit zand. Plaatselijk bevindt zich hieronder een veenlaag tot een diepte van 2,05 m-mv. Bij boring 1 bevindt zich een 1 m dikke kleilaag tussen de zand- en veenlaag vanaf een diepte van 1,0 m-mv. Onder de veenlaag bevindt zich een zandlaag tot de maximaal geboorde diepte van 3,0 m-mv.

3.4 Zintuiglijke waarnemingen

Tijdens de uitvoering van het veldwerk is het opgeboorde bodemmateriaal op basis van zintuiglijke waarnemingen en velddetectiemethoden beoordeeld op afwijkingen zoals de aanwezigheid van aardolieproducten en bodemvreemd materiaal (puin, asbest, kooldelen e.d.). De bovenlaag tot circa 0,7 m-mv bevat over het algemeen een zwakke tot plaatselijk sterke bijmenging met stukjes baksteen en puin.

Tijdens de bemonstering van het grondwater zijn geen aanwijzingen voor de eventuele aanwezigheid van verontreinigingen (geur, oliefilm, drijf- en of zaklaag) waargenomen.

3.5 Monsternamen en veldmetingen

De bodem is per in het veld te onderscheiden bodemlaag bemonsterd, waarbij in de bovenste twee meter een bemonsteringstraject is aangehouden van ten hoogste 0,5 meter. Zintuiglijk als verontreinigd beoordeelde lagen zijn afzonderlijk bemonsterd. De per boring verkregen grondmonsters zijn aangegeven in de boorbeschrijvingen (zie bijlage 3).

Grondwatermonsternamen is uitgevoerd ter plaatse van het aangebrachte peilfilter. Het afpompen en de bemonstering van het grondwater is uitgevoerd conform NEN 5744:2011. Het betreft hier een goed (verlaging waterstand < 50 cm) toelopend filter, waarbij het filterdeel nog volledig vol met water staat. Derhalve heeft geen beluchting van het te bemonsteren water plaatsgevonden. In totaal is voorafgaand aan de bemonstering 4,5 liter water afgepompt. Het monster heeft als code het nummer van de betreffende boring, aangevuld met de letter A (freatisch grondwater).

In het veld, zijn voorafgaand aan de bemonstering, de zuurgraad (pH), de geleidbaarheid (EC), temperatuur en de troebelheid (NTU), van het bemonsterde grondwater bepaald. In tabel 1 is voor het peilfilter naast de voornoemde parameters tevens de grondwaterstand voor afpompen weergegeven.

Tabel 1. Grondwaterstand, pH, EC, temperatuur en troebelheid

peilfilter	filterstelling (m-mv)	grondwaterstand (m-mv)	pH	EC (mS/cm)	T (°C)	troebelheid (NTU)
1	2,0-3,0	1,20	7,03	1,19	11,7	86,47

De gemeten zuurgraad (pH), elektrische geleidbaarheid (EC) zijn voor grondwater als normaal te beschouwen.

In het bemonsterde grondwater is een verhoogde troebelheid (> 10 NTU) vastgesteld. Een verhoogde troebelheid kan in sommige gevallen leiden tot een overschatting van de gehalte aan organische parameters in het grondwater.

4. ANALYTISCH-CHEMISCH ONDERZOEK

Het analytisch-chemisch onderzoek is d.d. 27-11-2023 (grond), 11-12-2023 (asbest in grond) en 30-11-2023 (grondwater) gerapporteerd door SGS Environmental Analytics b.v. te Rotterdam geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie conform NEN-EN-ISO/IEC 17025:2017 onder nr. L028. De monstervoorbehandeling is conform AS3000 uitgevoerd.

4.1 Mengmonsters

In het laboratorium is uit de afzonderlijke monsters van de toplaag (tot 0,55 m-mv) een tweetal grondmengmonsters samengesteld. Van de boringen 1, 2, 3 en 11 (code MM1.1) en de boringen 4 t/m 7, 9 en 10 (code MM2.1) zijn hiertoe de toplaagmonsters samengenomen. Van de diepere laag zijn de grondmonsters uit de bodemlaag van 0,55 m-mv tot 2,05 m-mv van de boringen 2 en 3 samengevoegd (code MM.2). Het mengschema is opgenomen in tabel 2.

Tabel 2: mengschema grondmengmonsters

monster-code	diepte (m-mv)	samengesteld uit de monsters	grondslag
MM1.1	0,00-0,55	1.1 + 2.1 + 3.1 + 11.1	zand
MM2.1	0,00-0,55	4.1 + 5.1 + 6.1 + 7.1 + 9.1 + 10.1	zand
MM.2	0,55-2,05	2.3 + 2.4 + 3.2 + 3.3	zand

4.2 Analysepakket

De drie grondmengmonsters zijn geanalyseerd op:

- (zware) metalen: barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink,
- polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK),
- polychloorbifenylen (PCB),
- minerale olie.

Daarnaast is van de mengmonsters het gehalte aan droge stof, organisch stof en lutum bepaald.

Grondmonster 1.4/5 is, in verband met de zintuiglijk waargenomen afwijkende kleilaag, individueel geanalyseerd op bovenstaande parameters.

De in het veld samengestelde grondmengmonsters MMAG1 en MMAG2 zijn geanalyseerd op asbest conform de NEN 5898.

Het grondwatermonster 1A is geanalyseerd op:

- (zware) metalen: barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink,
- vluchtige aromatische koolwaterstoffen (BTEX, inclusief naftaleen en styreen),
- vluchtige gehalogeneerde koolwaterstoffen,
- minerale olie.

4.3 Analyse-uitkomsten

De uitkomsten van de analyses zijn getoetst aan de achtergrond- en interventiewaarden grond (A- en I-waarde) en streef- en interventiewaarden grondwater (S- en I-waarde) zoals opgenomen in de Circulaire bodemsanering 2013 zoals gepubliceerd in de Staatscourant nr. 16675, d.d. 27-06-2013. Monsters waarvan de gehalten tussen de A- en I-waarde grond en S- en I-waarde grondwater vallen worden tevens getoetst aan een tussenwaarde (T-waarde, criteriumwaarde ten behoeve van nader onderzoek) die wordt gedefinieerd als de halve som van de achtergrond- of streefwaarde en interventiewaarde.

In onderstaande tabellen (3.1 t/m 3.6) worden per grondmengmonster en grondwatermonster de analyseresultaten en de eventuele overschrijdingen van de toetsingswaarden weergegeven. De analyserapporten zijn als bijlage 5 (grond) en bijlage 6 (grondwater) opgenomen.

Tabel 3.1: analyseresultaten grondmengmonster MM1.1

	geanalyseerd gehalte (mg/kgds)	gestandaardiseerd gehalte (mg/kgds)	A-waarde	T-waarde	I-waarde	overschrijding
organische stof (%)	1,6	10				
lutum (%)	<2	25				
barium*	36	140			920	-
cadmium	<0,2	0,241	0,6	6,8	13	-
kobalt	1,9	6,68	15	102	190	-
koper	30	62,1	40	115	190	*
kwik	0,88	1,26	0,15	18,075	36	*
lood	350	551	50	290	530	***
molybdeen	<0,5	0,35	1,5	95,75	190	-
nikkel	4,9	14,3	35	57,5	100	-
zink	89	211	140	430	720	*
PAK-totaal	2,56	2,56	1,5	20,75	40	*
som PCB	0,0049	0,0245	0,02	0,51	1	*
minerale olie	<20	70	190	2595	5000	-

Tabel 3.2: analyseresultaten grondmengmonster MM2.1

	geanalyseerd gehalte (mg/kgds)	gestandaardiseerd gehalte (mg/kgds)	A-waarde	T-waarde	I-waarde	overschrijding
organische stof (%)	1,9	10				
lutum (%)	<2	25				
barium*	49	190			920	-
cadmium	0,25	0,43	0,6	6,8	13	-
kobalt	2,2	7,73	15	102	190	-
koper	39	80,7	40	115	190	*
kwik	1,1	1,58	0,15	18,075	36	*
lood	610	960	50	290	530	***
molybdeen	<0,5	0,35	1,5	95,75	190	-
nikkel	5,2	15,2	35	67,5	100	-
zink	140	332	140	430	720	*
PAK-totaal	4,97	4,97	1,5	20,75	40	*
som PCB	0,0049	0,0245	0,02	0,51	1	*
minerale olie	40	200	190	2595	5000	*

Tabel 3.3: analyseresultaten grondmengmonster MM.2

	geanalyseerd gehalte (mg/kgds)	gestandaardiseerd gehalte (mg/kgds)	A-waarde	T-waarde	I-waarde	overschrijding
organische stof (%)	8,9	10				
lutum (%)	<2	25				
barium*	45	174			920	-
cadmium	0,32	0,418	0,6	6,8	13	-
kobalt	2,7	9,49	15	102	190	-
koper	52	104	40	115	190	*
kwik	1,5	2,04	0,15	18,075	36	*
lood	310	433	50	290	530	**
molybdeen	0,95	0,95	1,5	95,75	190	-
nikkel	6,6	19,2	35	67,5	100	-
zink	120	242	140	430	720	*
PAK-totaal	0,65	0,65	1,5	20,75	40	-
som PCB	0,0049	0,00551	0,02	0,51	1	-
minerale olie	20	22,5	190	2595	5000	-

Tabel 3.4: analyseresultaten grondmengmonster 1.4/5

	geanalyseerd gehalte (mg/kgds)	gestandaardiseerd gehalte (mg/kgds)	A-waarde	T-waarde	I-waarde	overschrijding
organische stof (%)	5,1	10				
lutum (%)	3,3	25				
barium*	22	73,3			920	-
cadmium	<0,2	0,207	0,6	6,8	13	-
kobalt	2,3	7,08	15	102	190	-
koper	50	108	40	115	190	*
kwik	1,1	1,51	0,15	18,075	36	*
lood	190	277	50	290	530	*
molybdeen	<0,5	0,35	1,5	95,75	190	-
nikkel	5,5	14,5	35	67,5	100	-
zink	38	78,8	140	430	720	-
PAK-totaal	0,07	0,07	1,5	20,75	40	-
som PCB	0,0049	0,00961	0,02	0,51	1	-
minerale olie	<20	27,5	190	2595	5000	-

Tabel 3.5: analyseresultaten grondmengmonsters op asbest

grondmeng- monster	gewogen conc. (mg/kg.ds)	conc. verzamelmonster (mg/kg.ds)	totaal gewogen conc. (mg/kg.ds)	overschrijding norm (100 mg/kg.ds)
MMAG1	<2	-	<2	-
MMAG2	<2	-	<2	-

Legenda:

- = geen overschrijding
- * = overschrijding achtergrond- of streefwaarde
- ** = overschrijding tussenwaarde
- *** = overschrijding interventiewaarde
- + = de interventiewaarde voor barium geldt enkel wanneer duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging

Tabel 3.6: analyseresultaten grondwatermonster 1A

	geanalyseerd gehalte (µg/l)	S-waarde	T-waarde	I-waarde	overschrijding
barium	<20	50	338	625	-
cadmium	<0,2	0,4	3,2	6	-
kobalt	<2	20	60	100	-
koper	<2	15	45	75	-
kwik	<0,05	0,05	0,175	0,3	-
lood	<2	15	45	75	-
molybdeen	<2	5	152	300	-
nikkel	4,7	15	45	75	-
zink	<10	65	432	800	-
benzeen	<0,2	0,2	15,1	30	-
tolueen	<0,2	7	504	1000	-
ethylbenzeen	<0,2	4	77	150	-
som xylene	0,21	0,2	35,1	70	*
styreen	<0,2	6	153	300	-
naftaleen	0,04	0,01	35,005	70	*
1,1-dichloorethaan	<0,2	7	454	900	-
1,2-dichloorethaan	<0,2	7	204	400	-
1,1-dichlooretheen	<0,1	0,01	5,005	10	-
som 1,2- dichloorethenen	0,22	0,01	10,005	20	*
dichloormethaan	<0,2	0,01	500	1000	-
som dichloorpropanen	0,42	0,8	40,4	80	-
tetrachlooretheen	<0,1	0,01	20,005	40	-
tetrachloormethaan	<0,1	0,01	5,005	10	-
1,1,1-trichloorethaan	<0,1	0,01	150	300	-
1,1,2-trichloorethaan	<0,1	0,01	65,005	130	-
trichlooretheen	<0,2	24	262	500	-
chloroform	<0,2	6	203	400	-
vinylchloride	<0,2	0,01	2,505	5	-
tribroommethaan	<0,2			630	-
minerale olie	<50	50	325	600	-

4.4 Bespreking analyse-uitkomsten

Aan de hand van de bovengenoemde tabellen kunnen met betrekking tot de uitkomsten de volgende opmerkingen worden gemaakt.

In de grondmengmonsters MM1.1, MM2.1 en MM.2 is een verhoogd gehalte aan lood vastgesteld. In de mengmonsters van de toplaag (MM1.1 en MM2.1) wordt de interventiewaarde overschreden. In de onderlaag (MM.2) is een overschrijding van de tussenwaarde aangetoond. Op basis van de voorhanden gegevens kan worden geconcludeerd dat ter plaatse van het onderhavige perceel $> 25 \text{ m}^3$ grond sterk verontreinigd is met lood. De exacte omvang van de verontreiniging is zowel horizontaal als verticaal onbekend. Aanvullend onderzoek wordt in dit stadium vooralsnog niet noodzakelijk geacht.

Uit de analyseresultaten blijkt dat de puinhoudende bodemlaag niet asbesthoudend is.

Uit de analyseresultaten van het grondwatermonster blijkt dat de verhoogde troebelheid mogelijk invloed heeft gehad op de analyseresultaten van de organische parameters. Gezien het licht verhoogde gehalte van naftaleen wordt het herbemonsteren van het grondwater niet noodzakelijk geacht.

Voor de somparameter PCB in grond (MM1.1 en MM2.1) en de somparameter xylenen in grondwater kan worden opgemerkt dat sprake is van een achtergrond-/streefwaarde overschrijding. Dit is het gevolg van het feit dat de concentratie van de afzonderlijke verbindingen onder de detectielimiet liggen; conform de richtlijnen van de AS3000 dient hiertoe na sommatie van de afzonderlijke verbindingen het gehalte gecorrigeerd te worden met een factor 0,7 (zie AS3000, versie 2, paragraaf 2.5). Dit betreft dus een worst-case scenario; in de praktijk is er waarschijnlijk sprake van een lagere concentratie (< A- of S-waarde).

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Uit de analyseresultaten blijkt dat de toplaag van de bodem ter plaatse van het perceel sterk verontreinigd is met lood. De onderlaag is matig verontreinigd met lood. Op basis van de voorhanden gegevens kan worden geconcludeerd dat ter plaatse van het onderhavige perceel $> 25 \text{ m}^3$ grond sterk verontreinigd is met lood. De exacte omvang is zowel horizontaal als verticaal nog onbekend. Voorts is de top- en onderlaag licht verontreiniging met meerdere overige zware metalen en PAK. De puinhoudende bodemlaag is niet-asbesthoudend. De vastgestelde verontreinigingen zijn vermoedelijk te relateren aan in het verleden opgebracht ophoogmateriaal en de bijmengingen met puin. Daarnaast is de grond (toplaag) ter plaatse als gevolg van de AS3000-correctie licht verontreinigd met PCB. Voor een nadere toelichting inzake de licht verhoogde gehalten wordt verwezen naar paragraaf 4.4.

Het grondwater ter plaatse is licht verontreinigd met naftaleen en 1,2-dichlooretheen. Daarnaast is het grondwater als gevolg van de AS3000-correctie licht verontreinigd met som xylenen. Voor een nadere toelichting inzake het licht verhoogde gehalte wordt verwezen naar paragraaf 4.4.

Met betrekking tot de vastgestelde milieuhygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse kan worden geconcludeerd dat er, gezien de mate aan verontreiniging met lood in de grond, voornamelijk milieuhygiënisch gezien bezwaar is tegen de toekomstige herontwikkeling naar woningbouw. De locatie dient geschikt gemaakt te worden om te voldoen aan de kwaliteitsklasse Wonen. Om de locatie geschikt te maken kan gekozen worden om de verontreiniging volledig af te graven dan wel duurzaam af te dekken met een aaneengesloten verhardingslaag (bijvoorbeeld een betonvloer). De beslissing of op deze locatie gebouwd mag worden ligt uiteindelijk bij de gemeente (bouwverordening).

Vanaf 1 januari 2024 zal de Omgevingswet in werking treden. Voor graven in de bodem veranderen een aantal regels bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Voor graven in de bodem wordt onderscheidt gemaakt tussen bodemkwaliteit kleiner dan of gelijk aan interventiewaarde of groter dan de interventiewaarde. In het onderhavige geval geldt de milieubelastende activiteit 'graven in de bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit' en gelden de algemene regels conform paragraaf 3.2.22 en 4.120 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Ten minste 4 weken voor de start van de activiteit dient de initiatiefnemer de benodigde gegevens en bescheiden aan te leveren via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Met betrekking tot het diepere grondwater dient opgemerkt te worden dat er sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging (bronlocatie Anna Paulownaplein 6) met vluchtige gechloorde koolwaterstoffen (VOC). Bij de realisatie van een fundering dient rekening te worden gehouden met deze verontreiniging tenzij een grond verdringende techniek mogelijk is.

6. SLOTOPMERKINGEN

Ondanks dat er gestreefd is naar het verkrijgen van representatieve bodemonsters kan niet worden uitgesloten dat er lokale afwijkingen in de bodem voorkomen en/of dat aanwezige verontreinigingen niet als zodanig zijn herkend.

Wellicht ten overvloede wordt er op gewezen dat het uitgevoerde bodemonderzoek verkennend en een momentopname is, waardoor, naast het verkrijgen van een globaal inzicht omtrent de kwaliteit van de bodem, de onderzoeksresultaten een beperkte geldigheidsduur hebben.

In vertrouwen u hiermede van dienst te zijn geweest, verblijven wij,

hoogachtend,
van Dijk geotechniek en milieu b.v.

dhr. drs. M.R. Hanraads
(directeur)

dhr. ing. R.I. Satinover
(projectleider)

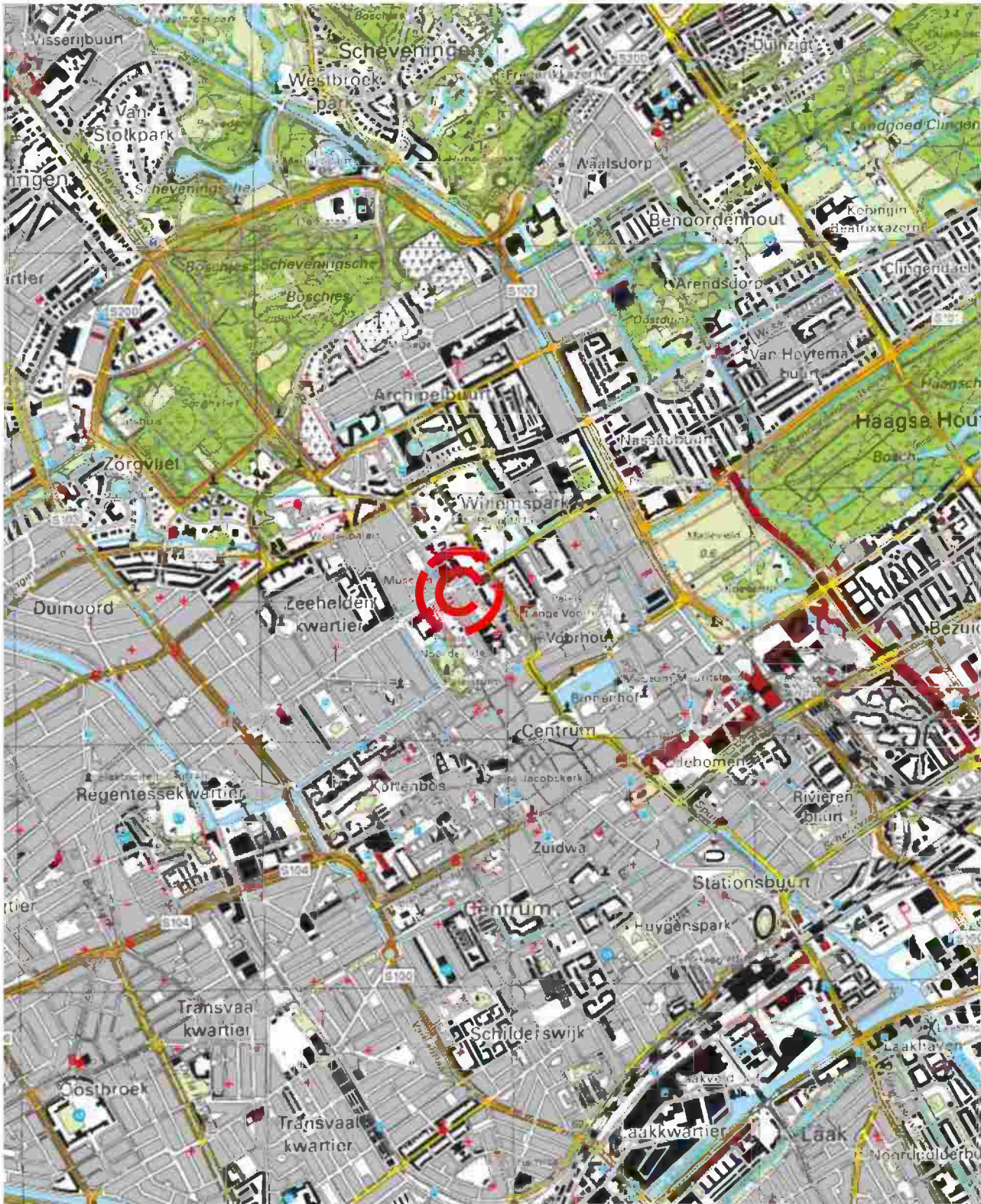
Bijlage 1

1.1 Regionale situatie

1.2 Situatietekening

1.3 Foto-overzicht

REGIONALE SITUATIE

Deze kaart is noordelijk georiënteerd

Legenda

onderzoekslocatie

Bijlage 1.1

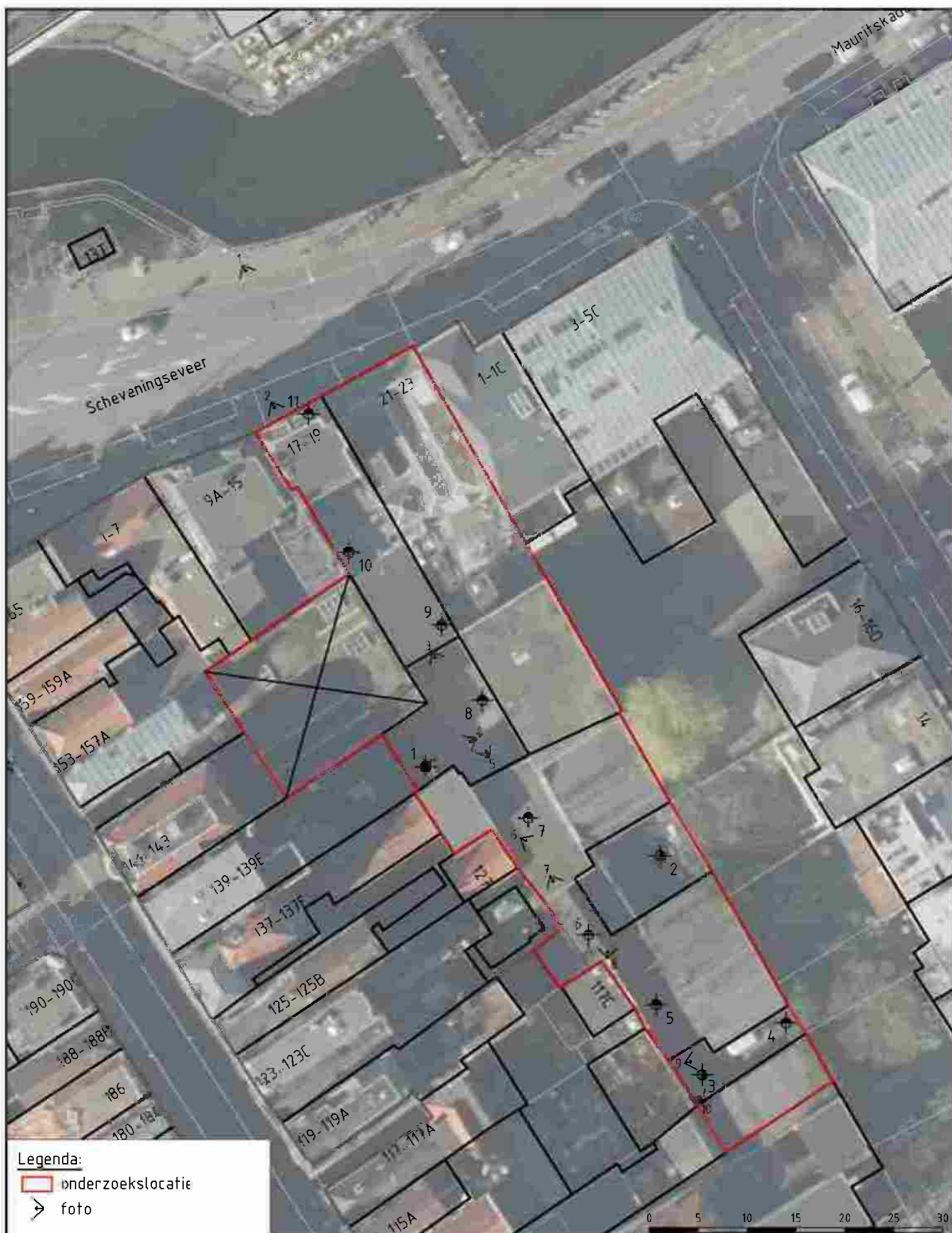
GEOTECHNIEK EN MILIEU

Van Dijk geotechniek en milieu
Strijkviertel 30
3454 PM De Meern

Tel. : 030 - 666 1746
E-mail : info@vandijktech.nl

Project: bestemmingswijziging,
Scheveningseveer 17-23

Plaats: Den haag
Opdrachtnr.: 153874
Schaa: niet op schaal
Datum: december 2023

Legenda:

- onderzoekslocatie
- foto

GEOTECHNIEK EN MILIEU

Adviesbureau voor geotechniek en milieu
Strijkviertel 30,
3654 PM DE MEERN

Tel. 030 - 566 17 44
E-mail: info@vandijktechniek.nl

Project: bestemmingsplanwijziging,
Scheveningseveer 17-23 te Den Haag

Opdrachtnr.: 153874

Schaal: 1:500 (A4)

Datum: 31-10-2023

Getek.: A. Demir

Gewijzigd: 20-12-2023 AD

Gewijzigd:

Gewijzigd:

Controle:

FOTOREPORTAGE

Foto 1

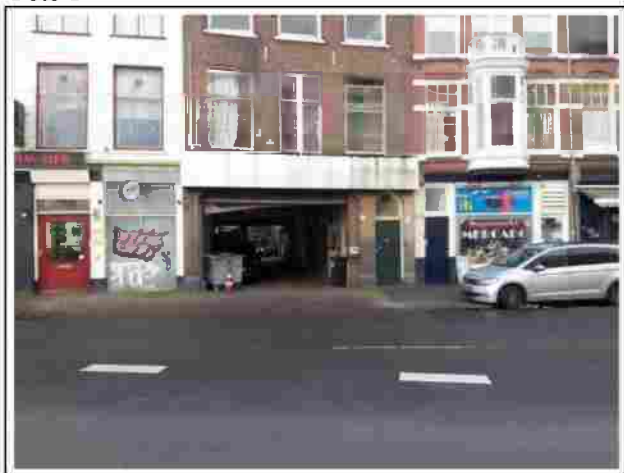

Foto 2

Foto 3

Foto 4

Foto 5

Foto 6

Foto 7

Foto 8

Foto 9

Foto 10

Bijlage 2

Historische gegevens

Rapport Bodemloket

Geen locatiecode NOORDEINDE 137 (2110096)

Datum: 2-11-2023

Legenda

Locatie

Voortgang onderzoek

- Gegevens aanwezig, status onbekend
- Saneringsactiviteit
- voldoende onderzocht/gesaneerd
- Onderzoek uitvoeren
- Historie bekend

Mijnsteengebieden

- Mijnsteengebieden Limburg
Besluit Bodemkwaliteit

RapportGeen locatiecode NOORDEINDE 137 (2110096)

Inhoud

1 Algemeen

- 1.1 Administratieve gegevens
- 1.2 Statusinformatie
- 1.3 Verontreinigende (onderzochte) activiteiten
- 1.4 Onderzoeksrapporten
- 1.5 Besluiten
- 1.6 Saneringsinformatie
- 1.7 Contactgegevens

2 Disclaimer

1 Algemeen

Dit rapport is opgesteld met de gegevens uit <http://www.bodemloket.nl>.

1.1 Administratieve gegevens

Locatienaam: NOORDEINDE 137 (2110096)
 Identificatiecode volgens bevoegd gezag:
 Locatiecode gemeentelijk BIS: AA051805646
 Adres: Noordeinde 137 2514GG 's-Gravenhage
 Gegevensbeheerder: Omgevingsdienst Haaglanden
 Als de gegevensbeheerder de provincie is, kan er bij de gemeente en/of de omgevingsdienst waar de locatie onder valt meer informatie beschikbaar zijn.

1.2 Statusinformatie

Vervolg: uitvoeren NO.
 Omschrijving: Er moet op de locatie een nader onderzoek worden uitgevoerd om de omvang en ernst van de vastgestelde verontreiniging te bepalen. De basis voor dit onderzoek is het 'Protocol Nader onderzoek deel 1' (Sdu, 1995) of de 'Richtlijn nader onderzoek' (Sdu, 1995).

1.3 Verontreinigende (onderzochte) activiteiten

Omschrijving	Start	Eind
brandstoffendetailhandel (vloeibaar) (526335)	1906	1994

1.4 Onderzoeksrapporten

Type	Auteur	Nummer	Datum
Oriënterend bodemonderzoek	Witteveen+Bos	GV654-1	2003-09-09
Historisch onderzoek	De Straat Milieu-Adviseurs	B6461	2001-08-23

1.5 Besluiten

Type	Kenmerk	Datum
------	---------	-------

1.6 Saneringsinformatie

Bovengronds	Ondergronds	Start	Eind
-------------	-------------	-------	------

1.7 Contact

Gedetailleerde informatie over deze locatie kunt u opvragen bij

Omgevingsdienst Haaglanden

[https://omgevingsdiensthaaglanden.nl/Opvragen bodembedocumenten](https://omgevingsdiensthaaglanden.nl/Opvragen%20bodembedocumenten)

2 Disclaimer

De bodeminformatie omvat alleen informatie die bij de provincie en gemeenten bekend is. Wanneer er geen gegevens op de kaart staan kunnen we niet met zekerheid zeggen dat de ondergrond schoon is. Andersom wijzen historische bedrijfsactiviteiten op de kaart niet zonder meer op bodemverontreiniging. Om daar duidelijkheid in te krijgen moet de bodem verder onderzocht worden.

De inhoud van deze bodeminformatiekaart is met de grootste zorg samengesteld. Toch kan het voorkomen dat de informatie verouderd is of onjuistheden bevat. Wij vragen daarvoor uw begrip. Neem voor de meest actuele situatie van een locatie contact op met de gegevensbeheerder van de locatie. De contactgegevens van de gegevensbeheerder staat hierboven.

Uw reactie stellen we op prijs. Het geeft ons gelegenheid de fouten en gebreken te herstellen.

Rijkswaterstaat beheert de website Bodemloket. Vragen over de werking van de website kunt u stellen via onze helpdesk: <http://www.bodemplus.nl/helpdesk>.

Rapport Bodemloket

Geen locatiecode SCHEVENINGSEVEER 21 (2110284)

Datum: 2-11-2023

Legenda

Locatie

Voortgang onderzoek

- Gegevens aanwezig, status onbekend
- Saneringsactiviteit
- Voldoende onderzocht/gesaneerd
- Onderzoek uitvoeren
- Historiek bekend

Mijnsteengebieden

- Mijnsteengebieden Limburg
Besluit Bodemkwaliteit

Rapport Geen locatiecode SCHEVENINGSEVEER 21 (2110284)

Inhoud

1 Algemeen

- 1.1 Administratieve gegevens
- 1.2 Statusinformatie
- 1.3 Verontreinigende (onderzochte) activiteiten
- 1.4 Onderzoeksrapporten
- 1.5 Besluiten
- 1.6 Saneringsinformatie
- 1.7 Contactgegevens

2 Disclaimer

1 Algemeen

Dit rapport is opgesteld met de gegevens uit <http://www.bodemloket.nl>.

1.1 Administratieve gegevens

Locatienaam: SCHEVENINGSEVEER 21 (2110284)
Identificatiecode volgens bevoegd gezag:
Locatiecode gemeentelijk BIS: AA051811054
Adres: Scheveningseveer 21 2514HB 's-Gravenhage
Gegevensbeheerder: Omgevingsdienst Haaglanden
Als de gegevensbeheerder de provincie is, kan er bij de gemeente en/of de omgevingsdienst waar de locatie onder valt meer informatie beschikbaar zijn.

1.2 Statusinformatie

Vervolg: voldoende onderzocht.
Omschrijving: De resultaten van het uitgevoerde (historische) bodemonderzoek geven aan dat de (voormalige) activiteiten en/of de onderzoekslocatie voldoende zijn onderzocht in het kader van de Wet bodembescherming.

1.3 Verontreinigende (onderzochte) activiteiten

Omschrijving	Start	Eind
timmerwerkplaats (4542)	1969	1994
smederij (287504)	1902	1994
timmerwerkplaats (4542)	1902	1994

1.4 Onderzoeksrapporten

Type	Auteur	Nummer	Datum
Pre-HO	Onbekend	-	0999-12-27

1.5 Besluiten

Type	Kenmerk	Datum
------	---------	-------

1.6 Saneringsinformatie

Bovengronds	Ondergronds	Start	Eind
-------------	-------------	-------	------

1.7 Contact

Gedetailleerde informatie over deze locatie kunt u opvragen bij

Omgevingsdienst Haaglanden

[https://omgevingsdiensthaaglanden.nl/Opvragen bodemdocumenten](https://omgevingsdiensthaaglanden.nl/Opvragen_bodemdocumenten)

2 Disclaimer

De bodeminformatie omvat alleen informatie die bij de provincie en gemeenten bekend is. Wanneer er geen gegevens op de kaart staan kunnen we niet met zekerheid zeggen dat de ondergrond schoon is. Andersom wijzen historische bedrijfsactiviteiten op de kaart niet zonder meer op bodemverontreiniging. Om daar duidelijkheid in te krijgen moet de bodem verder onderzocht worden.

De inhoud van deze bodeminformatiekaart is met de grootste zorg samengesteld. Toch kan het voorkomen dat de informatie verouderd is of onjuistheden bevat. Wij vragen daarvoor uw begrip. Neem voor de meest actuele situatie van een locatie contact op met de gegevensbeheerder van de locatie. De contactgegevens van de gegevensbeheerder staat hierboven.

Uw reactie stellen we op prijs. Het geeft ons gelegenheid de fouten en gebreken te herstellen.

Rijkswaterstaat beheert de website Bodemloket. Vragen over de werking van de website kunt u stellen via onze helpdesk: <http://www.bodemplus.nl/helpdesk>.

2110096

gevonden

op de tafel

monnikkamer

?

2110096?

VERZOEK OM ADVIES

(advies uitbrengen voor dd. ###)

LOCATIE: Scheveningseveer 17 en 19 + NOORD GINT 137

Projectinspecteur : ing. J.H.C. de Jeu
 Stadsdeel :
 Dossiernummer : 200303525
 Clusternummer :
 Datum ingekomen : 19 juni 2003
 Wethouder : Bruins

Telefoon : 070 - 353 4342

Centraal nummer : :

Aanvraag omvat:

het in- en uitwendig veranderen van de winkels met opslagruimte
 scheveningseveer 17-19 tot 5 appartementen met parkeermogelijkheid

Naam aanvrager : J.W. Tuit
 Adres : Denneweg 64
 Pc + woonplaats: 2514CJ DEN HAAG
 Telefoon : 3452402
 Contactpersoon :

Fax-nummer : 3646027

* 30 OKT. 2003

- ADVEBR ☒ BRANDWEER *
- ADVEBI ☐ DSO/BTD BOUWECOLOGIE/DUBC
- ADVEBB ☐ DSO/BTD BOUWFYSICA/GELUID/EPN
- ADVEBD ☐ DSO/BTD BOUWCONSTRUCTIES (2.2.4.BV)
- ADVEBE ☒ DSO/BTD BOUWCONSTRUCTIES (4.8/4.10 BV) *
- ADVEBI ☐ DSO/BTD LEEFMILIEUVERORDENING
- ADVEBK ☐ DSO/BTD LMV VERBLIJFINRICHTING
- ADVEJZ ☐ DSO/BTD JURIDISCHE ZAKEN
- ADVERV ☒ DSO/BELEID VERKEER EN INFRASTRUCTUUR *
- ADVERG ☐ DSO/HOB GRONDBEDRIJF UITGIFTE
- ADVEBP ☐ DSO/HOB GRONDBEDRIJF ERFPACHT
- ADVEBC ☐ DSO/HOB PROCES- EN PROJECTMANAGEMENT
- ADVEBF ☐ DSO/HOB VINEX REGIO
- ADVEBG ☐ DSO/ROMZ TEAM GEBIEDEN / TEAM PROJECTEN
- ADVERM ☐ DSO/ROMZ TEAM MONUMENTENZORG
- ADVESQ ☒ DSO/MILIEU / BEHEER / GELUID / BOUWPLANONTHEFFING. *
- ADVEBX ☐ DSO/BTD OVERIGE
- ADVESB ☒ DSB/MILIEU/BEHEER BODEM *
- ALGESG ☐ DSB/MILIEU/BEHEER/GELUID (Mandala)
- ADVESS ☐ DSB/STEDELIJKE STRUCTUREN / BELEID
- ADVESF ☐ DSB/VERGUNNINGEN/GELUID/ GELUIDBELASTING EN RAPPORTEN
- ADVESI ☐ DSB/VERGUNNINGEN/GEbruik OPENBARE RUIMTEN /APV (LO.A.04.23A)
- ADVESV ☐ DSB/VERGUNNINGEN/VERHUUR GROND
- ADVESM ☐ DSB/VERGUNNINGEN/MILIEUBEHEER
- ADVESN ☐ DSB/RIOLERING EN WATERBEHEERSING
- ADVESC ☐ DSB/SDK/WEGBEHEERDER KABELS EN LEIDINGEN
- ADVESP ☐ DSB/INGENIEURSBUREAU/LANDMETEN PEILH. (LO.A04.10)
- ADVEAR ☐ DSB/ARCHEOLOGIE
- ADVESC ☐ DSB/ADVIESCOMMISSIE OPENBARE RUIMTE
- ADVESX ☐ DSB/OVERIGE
- ADVEAC ☐ COMMISSIE LOOSDUINEN
- ADVEDL ☐ DELFLAND
- ADVEML ☐ PROVINCIE ART 12 NATUURBESCHERMINGS WET
- ADVEPC ☐ POLITIE HAAGLANDEN
- ADVEMZ ☐ RIJKSDIENST MONUMENTENZORG ONDERDEEL VRIJSTELLING
- ALGEB0 ☐ BOUWPLANOVERLEG
- WELSTL ☐ WELSTANDSCOMMISSIE LICHT
- WELWAB ☐ WELSTANDSCOMMISSIE REGULIER
- WRONAA ☐ RUIMTELIJKE ONDERBOUWING 19.1 / 19.2

→ TRAFIC VERSTUURD DD
 2 OCT 2003

DSB - Bodem Dossiers

Tekening 1

07.2 Overigen - Algemeen

DSB - Bodem Dossiers

Tekening 2

07.2 Overigen - Algemeen

2110096

03 JUL 2003

pmi

VERZOEK OM ADVIES

(advies uitbrengen voor dd. ###)

LOCATIE: Scheveningseveer 17 en 19

Projectinspecteur : ing. J.H.C. de Jeu
 Stadsdeel :
 Dossiernummer : 200303525
 Clusternummer :
 Datum ingekomen : 19 juni 2003
 Wethouder : Bruins

Telefoon : 070 - 353 4342

Centraal nummer: :

Aanvraag omvat:

het in- en uitwendig veranderen van de winkels met opslagruimte
 scheveningseveer 17-19 tot 5 appartementen met parkeermogelijkheid

Naam aanvrager : J.W. Tuit
 Adres : Denneweg 64
 Pc + woonplaats: 2514CJ DEN HAAG
 Telefoon : 3452402
 Contactpersoon :

Fax-nummer : 3646027

ADVEBF ☒ BRANDWEER
 ADVEB1 ☐ DSO/BTD BOUWECOLOGIE/DUBO
 ADVEBB ☐ DSO/BTD BOUWFYSICA/GELUID/EPN
 ADVEBD ☒ DSO/BTD BOUWCONSTRUCTIES (2.2.4.BV)
 ADVEBE ☐ DSO/BTD BOUWCONSTRUCTIES (4.8/4.10 BV)
 ADVEBL ☐ DSO/BTD LEEFMILIEUVERORDENING
 ADVEBK ☐ DSO/BTD LMV VERBLIJFINRICHTING
 ADVEJZ ☐ DSO/BTD JURIDISCHE ZAKEN
 ADVERV ☒ DSO/BELEID VERKEER EN INFRASTRUCTUUR
 ADVERG ☐ DSO/HOB GRONDBEDRIJF UITGIFTE
 ADVEBP ☐ DSO/HOB GRONDBEDRIJF ERFPACHT
 ADVEBC ☐ DSO/HOB PROCES- EN PROJECTMANAGEMENT
 ADVEBF ☐ DSO/HOB VINEX REGIO
 ADVEBG ☒ DSO/ROMZ TEAM GEBIEDEN / TEAM PROJECTEN
 ADVERM ☐ DSO/ROMZ TEAM MONUMENTENZORG
 ADVESQ ☐ DSO/MILIEU / BEHEER / GELUID / BOUWPLANONTHEFFING
 ADVEBX ☐ DSO/BTD OVERIGE
 ADVESB ☒ DSB/MILIEU/BEHEER BODEM
 ALGESG ☐ DSB/MILIEU/BEHEER/GELUID (Mandala)
 ADVESD ☐ DSB/STEDELIJKE STRUCTUREN / BELEID
 ADVESF ☐ DSB/VERGUNNINGEN/GELUID/ GELUIDBELASTING EN RAPPORTEN
 ADVESH ☐ DSB/VERGUNNINGEN/GEbruik OPENBARE RUIMTEN /APV(LO.A.04.23A)
 ADVESV ☐ DSB/VERGUNNINGEN/VERHUUR GROND
 ADVESM ☐ DSB/VERGUNNINGEN/MILIEUBEHEER
 ADVESN ☐ DSB/RIOLERING EN WATERBEHEERSING
 ADVESO ☐ DSB/SDK/WEGBEHEERDER KABELS EN LEIDINGEN
 ADVESP ☐ DSB/INGENIEURSBUREAU/LANDMETEN PEILH. (LO.A04.10)
 ADVEAR ☒ DSB/ARCHEOLOGIE
 ADVESC ☐ DSB/ADVIESCOMMISSIE OPENBARE RUIMTE
 ADVESX ☐ DSB/OVERIGE
 ADVEAC ☐ COMMISSIE LOOSDUINEN
 ADVEDL ☐ DELFLAND
 ADVEML ☐ PROVINCIE ART 12 NATUURBESCHERMINGS WET
 ADVEPC ☐ POLITIE HAAGLANDEN
 ADVEMZ ☐ RIJKSDIENST MONUMENTENZORG ONDERDEEL VRIJSTELLING
 ALGEB0 ☐ BOUWPLANOVERLEG
 WELSTL ☐ WELSTANDSCOMMISSIE LICHT
 WELWAB ☒ WELSTANDSCOMMISSIE REGULIER
 WRONAA ☒ RUIMTELIJKE ONDERBOUWING 19.1 / 19.2

30 JUNI 2003 ALLEBY SITUATIE

ALLEBY SITUATIE

Dossiernummer: 200303525

**Na omzetting verzoek navolgende vergunningen /
procedures vereist:**

Algemeen

- ☐ Aanlegvergunning
- ☒ Opbreukvergunning
- ☒ Dubo-vergunning
- ☐ Kapvergunning
- ☒ Sloopvergunning
- ☐ Milieu-vergunning
- ☐ Vergunning Ziekenhuis voorziening
- ☒ Archeologisch belangrijke plaats ?
- ☐ Monumentenvergunning artikel 11 MW
- ☐ Monumentenvergunning artikel 37 MW
- ☐ Monumentenvergunning artikel 9 MW
- ☒ Stedenbouwkundig advies (zie advies DSO/BTD afdeling vergunningen)
- ☐ Verdagen artikel 46 lid 2 WW (bouw)
- ☐ Parkeerfonds
- ☐ Artikel 76a Wet geluidshinder
- ☐ Nemen voorbereidingsbesluit
- ☒ Bouwplanoverleg
- ☐ Bestuurlijke behandeling aanvraag:
 - ☐ Wethouder
 - ☐ B&W
 - ☐ Commissie
 - ☐ Raad

Opmerking algemeen:

VOORSTEL ADVIESRONDE BPO-B

plaatsing agenda : 3 juli 2003
Registratienummer : 200303525
Behandelend ambtenaar : ing. J.H.C. de Jeu
Toestel : 070 - 353 4342

Agendapunt: 4.3

Locatie : Scheveningseveer 17 en 19

plansoort : BUU Vervolg BG-plan: neen

datum indiening : 19 juni 2003
aanvrager : J.W. Tuit
Architect : Kroeze Ruys Architecten
Wethouder : Bruins

Onderwerp : het in- en uitwendig veranderen van de winkels met opslagruimte Scheveningseveer 17-19 tot 5 appartementen met parkeermogelijkheid

Juridisch planologische toets:

Op 19 juni 2003 heeft de heer/mevrouw J.W. Tuit een beginselplanaanvraag ingediend voor het in- en uitwendig veranderen van de winkels met opslagruimte Scheveningseveer 17-19 tot 5 appartementen met parkeermogelijkheid.

De aanvraag omvat (volgens architect) voornamelijk het verbouwen van de bestaande panden. Op deze locatie zijn in het verleden al meerdere bouwinitiatieven genomen. De omwonenden zijn zeer alert op elke ontwikkeling op deze locatie.

Het plan is ontworpen door Kroeze Ruys Architecten. De tekeningen zijn uitermate matig en in feite niet meer dan praatprenten. De aanvraag is ontvankelijk verklaard omdat duidelijk is wat de functie en massa op deze locatie wordt. Indien RO en MZ met deze ontwikkeling kan instemmen (overleg voeren met architect) moeten de tekeningen aangevuld (ververst) worden om door de wcie te kunnen laten beoordelen.

De parkeervoorziening wordt op maaiveld onder de bebouwing gesitueerd.

Het is de bedoeling van de initiatiefnemer om de bestaande panden te behouden en zonder noemenswaardige massatoevoegingen om te zetten naar 5 woningen.

Van toepassing is het vigerend bestemmingsplan St. Jacobskerek e.o..
De bestemming van de grond is gedetailleerde gemengde bebouwing.

Het bouwplan is in strijd met het bestemmingsplan voor wat betreft de bestemming en marginaal bouwen buiten de bouwstrook. Het bestemmingsplan biedt hiervoor geen vrijstellingsmogelijkheid.

Volledigheidshalve kan hierbij worden opgemerkt dat een wijzigingsbevoegdheid (parkeren) voor dit gebied in het bestemmingsplan opgenomen.

Medewerking is alleen mogelijk met een procedure ex artikel 19, lid 1, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Indien medewerking aan dit plan wordt gegeven is omdat het bestemmingsplan ouder is dan 10 jaar, in het kader van voormelde procedure, een voorbereidingsbesluit vereist.

Op grond van het bestemmingsplan is de grond mede bestemd voor behoud of herstel van de cultuurhistorische waarden van het beschermde stadsgezicht.

Het betreft een bouwwerk gelegen binnen een gebied behorend tot beschermd stads- of dorpsgezicht.

Ingevolge artikel 37 van de Monumentenwet 1988 is een sloopvergunning De betreffende locatie is waarschijnlijk archeologische van belang.

Overwegingen:

- In beginsel akkoord met de bestemming wonen zeker indien de bestaande zeer oude panden worden behouden.
- Het parkeren op het binnenterrein (per definitie moeilijk) is in het onderhavige plan redelijk mogelijk.

Voorstel:

- Kennis te nemen van de beginselaanvraag.
- Overleg met architect RO en MZ is noodzakelijk.

PLAN TYPOLOGIE.

- Reguliere Bouwvergunning B-plan

DSB - Bodem Dossiers

Tekening 3

07.2 Overigen - Algemeen

DSB - Bodem Dossiers

Tekening 4

07.2 Overigen - Algemeen

DSB - Bodem Dossiers

Tekening 5

07.2 Overigen - Algemeen

DSB - Bodem Dossiers

Tekening 6

07.2 Overigen - Algemeen

DSB - Bodem Dossiers

Tekening 7

07.2 Overigen - Algemeen

Milieu en Vergunningen

Retouradres: Postbus 12 651, 2500 DP Den Haag

Dienst Stedelijke Ontwikkeling
Directie Bouwen Toezicht en Dienstverlening
T.a.v. dhr. Bruins
sdk. Centrum

Uw brief van

-/-

Uw kenmerk

200303525

Ons kenmerk

2110096/SB2003/16890

Aantal bijlagen

0

Datum

9 juli 2003

Onderwerp

Locatie: Scheveningseweg 17 en 19

Geachte heer Bruins,

Het verzoek om advies ten behoeve van het bouwplan van J.W. Tuit op de locatie Scheveningseweg 17 en 19, is door de afdeling Bodembeheer van de Dienst Stadsbeheer in behandeling genomen. Het betreft het in- en uitwendig veranderen van winkels met opslagruimte tot 5 appartementen. Naar aanleiding hiervan het volgende.

Er zijn bij de afdeling Beheer geen gegevens over de bodemkwaliteit bekend.

Aangezien het inzicht in de bodemkwaliteit ontbreekt, kan de bouwvergunning vooralsnog niet worden verleend.

Ik ga er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

G.J. Bunck,
hoofd Milieu en Vergunningen

Inlichtingen bij

P.F. Middeldorp

Afdeling

Bodembeheer

Bezoekadres

Spui 70

Doorkiesnummer

070 - 353 64 50

Faxnummer

070 - 353 64 90

OG beheer

Onroerend Goed beheer & management

Kantoor

(bezoekadres)

Postbus 11727

2502 AS 's-Gravenhage

Gedempte Burgwal 45

's-Gravenhage, Nederland

0900 - 9.10.11.12

+31(0)70 - 356.20.95

beheer@OG.nl

www.OG.nl

STADSBEHEER

22 APR. 2008

80/2007/28650

31jzmt

Gemeente Den Haag Dienst Stadsbeheer

Milieu en Vergunningen

t.a.v. mw. mr. E.H. van Schaik-Sinnema 2110096

Postbus 12651

2500 DP Den Haag

's-Gravenhage, 21 april 2008

Uw kenmerk : Bedrijvenregeling/2007-28650

Ons Kenmerk : Gem.D-H.21.04.08

Betreft : Scheveningseveer 17/19 te Den Haag

Geachte mevrouw van Schaik-Sinnema,

Naar aanleiding van uw brief van 11 januari 2008, kunnen wij u namens onze cliënt, dhr. J.J.W. Tuit, tevens eigenaar van de Scheveningseveer 17/19 te Den Haag, het volgende mededelen.

In bijlage 1 overleggen wij een kopie van de certificaten m.b.t. de tankverwijdering op bovengenoemde locatie. Hierin staat tevens vermeld dat er geen bodemverontreiniging is vastgesteld.

In bijlage 2 en 3 overleggen wij 2 brieven van uw afdeling. Het verbaast ons dat u van deze bodemonderzoeken niet op de hoogte bent. Er zijn bij u derhalve reeds bodemonderzoeken in bezit.

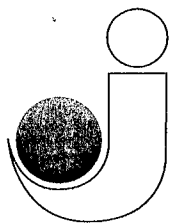
Ervan uitgaande u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, verblijven wij.

Hoogachtend,

J.K. Goudriaan

Bijlagen: 3

Bijlage 1

**Technisch Bureau
W. Janssen B.V.**

columbusstraat 177-183
2561 ag den haag
telefoon 070 - 346 12 80
telefax 070 - 356 37 02
email info@wjanssen.nl
website www.wjanssen.nl

OG Beheer
T.a.v. de heer J.Goudriaan
Postbus 11727
2502 AS Den Haag.

Den Haag, 30-01-2008.

Geachte heer,

Bijgaand zenden wij U de certificatiebescheiden van de door ons Bedrijf gesaneerde
brandstofopslaginstallatie bij:

- Perceel, Scheveningseveer 19, Den Haag.

Vertrouwende U hiermede van dienst te zijn geweest, verblijven wij,

hoogachtend,
Technisch Bureau W.Janssen BV

A.P. van Wijk
A.P. van Wijk

K.v.K. Den Haag 27031708

bank: ING Bank den haag 6687.12.554
postgiro nummer 778932
BTW nr: NL 8090.00.842.B01

KIWA erkend installateur van olie- en benzine-installaties

loodgietersbedrijf en erkend gas- & waterfitter

Tanksaneringscertificaat

BRL-K902

Registratienummer

071101057.02

Opdrachtgever

OG Beheer
Postbus 11727
2502 AS Den Haag

Tanksaneringsbedrijf

Technisch Bureau W. Janssen B.V.
Columbusstraat 177 -183
2561 AG 'S-GRAVENHAGE
Contact: 070-3461280

Plaats van inrichting

Perceel

Datum melding

19-11-2007

Datum uitvoering

21-11-07 t/m 22-11-07

Scheveningseveer 19

2514 HB Den Haag

Validatie

Wijk, A.P. van

Uitvoerder

Richard Osendarp

Tankgegevens:

Tank (nr)	Product	Inhoud (m3)	Gereinigd (ja/nee)	Afvullen (ja/nee)	Afgevoerd (ja/n)	Opmerking
1	Gasolie	6	ja	nee	ja	

Nadere omschrijving en eigenschappen van de installatie

Tanksituatie : Ondergronds

Bodemverontreiniging : Nee

Tank afgevoerd/overgedragen : Ja, aan :

Pametex BV

Vulmiddel : Ja, zand

Leidingwerk : Gereinigd en verwijderd

Afvalstoffen : Afgevoerd naar:

Wubben BV

Opmerkingen:

Hersaneren

Verklaring van Kiwa N.V.

Op grond van onderzoek, alsmede regelmatig door Kiwa uitgevoerde audits, worden de door bovengenoemde tanksaneringsbedrijf uitgevoerde tanksaneringswerkzaamheden, die gespecificeerd zijn op dit certificaat, geacht te voldoen aan de Kiwa beoordelingsrichtlijn BRL-K902.

Verklaring van het tanksaneringsbedrijf

Het tanksaneringsbedrijf verklaart dat de tanksaneringswerkzaamheden zijn uitgevoerd in overeenstemming met de voorschriften zoals die zijn vastgelegd in beoordelingsrichtlijn BRL-K902.

Wenken voor de afnemer

Bij het ontvangst van het tanksaneringscertificaat controleren of dit volledig is ingevuld en voorzien van een registratienummer.

Indien de tanksanering of het certificaat niet in orde wordt bevonden, dient u contact op te nemen met:

1. Het tanksaneringsbedrijf;
2. Kiwa N.V.

Kiwa N.V.

Certificatie en keuringen
Sir Winston Churchill-laan 273
Postbus 70, 2280 AB Rijswijk
Telefoon 070 41 44 400
Telefax 070 41 44 420
Internet www.kiwa.nl

Een exemplaar van dit certificaat is bestemd voor:
Gemeente, provincie, opdrachtgever, tanksaneerder, Kiwa N.V.

071101057.02

PAMETEX B.V.
postbus 19250
2500 CG Den Haag

Binckhorstlaan 162
2516 BG Den Haag

☎ : 070 - 347 47 14*
Fax : 070 - 347 27 49

Fortis Bank
Rek. Nr. 64.06.17.042

Kamer van Koophandel
Den Haag - Nr. 27043786

BTW Nr.: NL001786891B01

Technisch Bureau W. Janssen B.V.

Columbusstraat 183

2561 AG DEN HAAG

Den Haag, 24 december 2007

VERKLARING

Hiermede verklaren wij van uw bedrijf de volgende (ledige) opslagtank
ter vernietiging te hebben ontvangen:

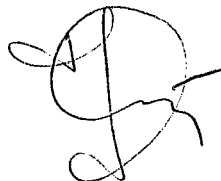
Volgens uw opgave ex werk :

1x ca. 6.000 liter Perceel
Scheveningseveer 19
Den Haag

Eén en ander zal in een schaarinstallatie verwerkt worden.

Handelsonderneming PAMETEX B.V.

H. Wierenga

BEGELEIDINGSBRIEF

INTERNE COPIE (D) / EXTRA BEWIJS VAN ONTVANGST (B2) (voor ontdoener)
verplicht te gebruiken voor transport van afvalstoffen

1 ☒ Ontdoener; 2 ☐ Ontvanger; 3 ☐ Handelaar; 4 ☐ Bemiddelaar

afzender Zie ontdoener

straat + nr _____

postc. + woonpl. _____

VIHB-nummer _____ bedrijfsnummer _____

2 _____

factuuradres _____

postbus of straat + nr _____

postc. + woonpl. _____

3A _____

ontdoener 5246 / Janssen b.v.

straat + nr Columbusstraat 177-183

postc. + woonpl. 2561 AG DEN HAAG

bedrijfsnummer 317024

4A _____

ontvanger Wubben Oliebewerking BV

straat + nr Oostelijke Havendijk 13a

postc. + woonpl. 4704 AD ROSENDAAL

bedrijfsnummer 646644

5 _____

getransporteerd door: 1 ☐ afzender; 2 ☐ ontdoener; 3 ☐ ontvanger; 4 ☐ inzamelaar; 5 ☒ vervoerder

inzamelaar/vervoerder Wubben Handelsmij BV

straat + nr Oostelijke Havendijk 13a

postc. + woonpl. 4704 AD ROSENDAAL

WUBBEN

Postbus 1590
4700 BN Roosendaal
Tel. 0165-555888 Fax 568859
E-mail: info@wubben.nl · www.wubben.nl

Tijd:
Aankomst: 11:15
Vertrek: 13:15

3B _____

locatie van herkomst 5246/Tanklocatie

straat + nr Scheveningseveer 19

postc. + woonpl. 2514 HB DEN HAAG

datum aanvang transport 22-11-2007

4B _____

locatie van bestemming Zie ontvanger

straat + nr _____

postc. + woonpl. _____

datum ontvangst transport 22-11-2007

route-inzameling ☐ ja ☒ nee

VIHB-nummer NB501156VIXX routelijst bijsluiten (zie toelichting)

bedrijfsnummer 1198751 inzamelaarsregeling ☐ ja ☒ nee

kenteken B-E / B n / 39 repeterende vrachten ☐ ja ☒ nee

zie toelichting Comp : 1

afvalstroomnummer	gebruikelijke benaming van de afvalstoffen	aantal/ verpakking	eural code	verw. meth.	hoeveelheid (kg / ltr)
<u>110KW2Q350755</u>	<u>olie-afgeleide afvalstoffen,</u>				<u>13.07.03* D01 280 kg</u>
	<u>Water erafzuigen van zand Tank + Reinigen van</u>				
	<u>6:000 ltr. Tank.</u>				

95212251

Datum:/../2007

Debnr: 5246

95212251

Datum:/../2007

Debnr: 5246

95212251

Datum:/../2007

Debnr: 5246

Indien de (gevaarlijke) stoffen tevens onder het ADR vallen dient hierboven ook alle verplichte informatie conform het ADR te worden vermeld.

	Op deze opdracht zijn van toepassing de algemene voorwaarden van Wubben van alle bedrijven behorende tot Wubben Holding B.V. te Roosendaal, zoals deze zijn gedeponeerd ter griffie van de Arrondissementsrechtbank te Breda, welke voorwaarden u op verzoek eveneens worden toegezonden.			95212251
In de vracht is verzekering niet inbegrepen	handtekening afzender	handtekening ontvanger	handtekening transporteur voor de ontvangst der zending met gelijkgenummerde vrachtbrief	handtekening ontvanger (geadresseerde) voor de ontvangst der zending met gelijkgenummerde vrachtbrief
naam in blokletters				
	naam in blokletters	naam in blokletters	naam in blokletters	naam in blokletters

Bijlage 2

Gemeente Den Haag
Dienst Stadsbeheer

Milieu en Vergunningen

Retouradres: Postbus 12 651, 2500 DP Den Haag

D K MIEDEMA
OLTHOFLN 23A
7214BN EPSE

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk
1400150/SB2005-9202

Aantal bijlagen

2

Datum

18 mei 2005

Onderwerp

Bodemverontreiniging Anna Paulownaplein 6 e.o.

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij wil ik u op de hoogte stellen van de bodemverontreiniging die op de locatie Anna Paulownaplein 6 en omgeving is aangetroffen.

Bodemonderzoek

In de periode februari 2001 tot en met november 2004 is in opdracht van de gemeente Den Haag op de locatie Anna Paulownaplein 6 en omgeving een nader onderzoek naar bodemverontreiniging uitgevoerd. Aanleiding voor dit onderzoek vormden de resultaten van eerder uitgevoerde bodemonderzoeken, waarbij op het Anna Paulownaplein 6 verontreiniging is aangetroffen. Deze is waarschijnlijk afkomstig van een voormalige (chemische) wasserij. Deze was gedurende de periode 1960 tot en met 1987 op de locatie Anna Paulownaplein 6 gevestigd, het zogenoemde bronperceel. Om te kijken in welke mate en omvang de bodem is verontreinigd, is een nader bodemonderzoek verricht.

Resultaten

Uit dit nader bodemonderzoek komt naar voren dat sprake is van een zogenoemd geval van ernstige bodemverontreiniging. Uit het uitgevoerde bodemonderzoek blijkt verder dat de aanwezigheid van de bodemverontreiniging **geen risico's voor de gezondheid** met zich meebrengt. Het betreft een grondverontreiniging in de diepe ondergrond (op 16 m diepte) in de directe omgeving van het bronperceel. En een grondwaterverontreiniging die aanwezig is vanaf 1,5 meter onder het maaiveld tot een diepte van circa 45 meter onder het maaiveld.

Een groot aantal bewoners rond het Anna Paulownaplein en de verdere omgeving zijn in maart 2004 over de noodzaak van het uitgevoerde aanvullend onderzoek geïnformeerd. Het kan echter voorkomen dat u op basis van eerste inzichten in de omvang van de verontreiniging nog geen informatie van mij hebt ontvangen.

Inlichtingen bij

mw. A.S. Schreur

Afdeling

Bodembeheer

Bezoekadres

Paviljoensgracht 1

Doorkiesnr

070 - 353 6628

Fax

070 - 353 6490

Beschikking

Burgemeester en Wethouders hebben naar aanleiding van het bodemonderzoek een ontwerpbeschikking (besluit) genomen over de ernst en urgentie van het geval van bodemverontreiniging op genoemde locatie en omgeving. Een afschrift van de ontwerpbeschikking treft u aan in de bijlage. Een overzicht van de omvang van de verontreiniging is als bijlage bij de beschikking gevoegd.

In de beschikking staat dat er op de Anna Paulownaplein 6 en omgeving sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging. De grond en het grondwater op deze locatie is sterk verontreinigd met gechloreerde koolwaterstoffen. Vanwege actuele verspreidingsrisico's is de sanering urgent. Dit klinkt ernstig, maar er zijn geen risico's voor de volksgezondheid. In de beschikking is ook vastgelegd dat binnen 4 jaar gestart moet zijn met de sanering.

In de Posthoorn van 25 mei 2005 zal de openbare kennisgeving van deze beschikking worden gepubliceerd. De onderzoeksresultaten en de ontwerpbeschikking liggen van 26 mei 2005 tot en met 22 juni 2005 voor iedereen ter inzage in het gemeentelijk ContactCentrum, Spui 70 in Den Haag. Vanaf de datum van bekendmaking kunnen belanghebbenden gedurende vier weken hun zienswijze over de ontwerpbeschikking naar voren brengen. De definitieve beschikking zal uiterlijk 29 juni 2005 worden genomen.

Kadastrale registratie

Een afschrift van de definitieve beschikking wordt gestuurd naar het Kadaster. Er volgt dan een kadastrale aantekening op de percelen waar de beschikking betrekking op heeft.

Gebruiksbeperkingen

Zolang op de locatie een bodemverontreiniging aanwezig is, dient u uitgaande van het huidige gebruik van de locatie, rekening te houden met de volgende beperkingen:

- *Het verkrijgen van een bouwvergunning*
In principe mag er niet worden gebouwd op verontreinigde bodem. Bouwaanvragen dienen ter toetsing te worden voorgelegd aan Burgemeester en Wethouders;
- *Het verkopen van de locatie*
Bodemverontreiniging is een belangrijk aandachtspunt bij koop/verkoop. Een koper moet naar de kwaliteit van de grond informeren. Daar staat tegenover dat de verkoper een informatieplicht heeft: hij moet de koper informeren over wat hij over de bodemkwaliteit weet;
- *Het oppompen van grondwater*
Bij het oppompen en het lozen van grondwater op het riool moet een lozingsvergunning aangevraagd worden bij de betreffende instantie.

Wie moet er gaan saneren?

In de beschikking is vastgelegd dat binnen 4 jaar met de sanering moet zijn begonnen. Het gemeentelijk beleid is erop gericht de eigenaren van zogenoemde niet-bronpercelen (percelen die in de omgeving van het Anna Paulownaplein 6 liggen), waarbij alleen sprake is van verontreiniging van het grondwater, niet te verplichten tot sanering van de verontreiniging op haar perceel. Dit wil zeggen dat op die plaatsen de gemeente de verontreiniging gaat saneren en de saneringskosten hiervan zal dragen. De gemeente zal na overleg met de eigenaar van het bronperceel de sanering verder voorbereiden.

De saneringsmethode is op dit moment niet bekend. Binnenkort wordt gestart met een saneringsonderzoek, waarin de verschillende mogelijkheden om de verontreiniging aan te

pakken op een rij worden gezet. De aanpak die de voorkeur verdient, wordt uitgewerkt in een saneringsplan. Er kan niet gestart worden met de sanering, voordat Burgemeester en Wethouders hebben ingestemd met het saneringsplan. U wordt op de hoogte gehouden van de instemmingsprocedure op het saneringsplan.

Vragen

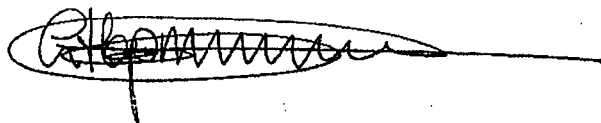
Heeft u naar aanleiding van deze brief vragen over de ontwerpbeschikking, dan kunt u contact opnemen met mevrouw A.S. Schreur, afdeling Bodembeheer, op telefoonnummer 070 - 353 6628. De zienswijzen over de ontwerpbeschikking kunt u richten aan Burgemeester en Wethouders van Den Haag. U kunt deze sturen naar Dienst Stadsbeheer, bedrijfsonderdeel Milieu en Vergunningen, Postbus 12651, 2500 DP Den Haag.

Heeft u vragen over de toekomstige sanering, dan kunt u contact opnemen met de heer R. Tjassens, afdeling Bodemsanering, op telefoonnummer 070 - 353 6607.

Heeft u vragen over juridische gevolgen van de beschikking, dan kunt u contact opnemen met de heer R.A.R. Biëkman, afdeling Juridische Zaken Milieu, op telefoonnummer 070 - 353 6859.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

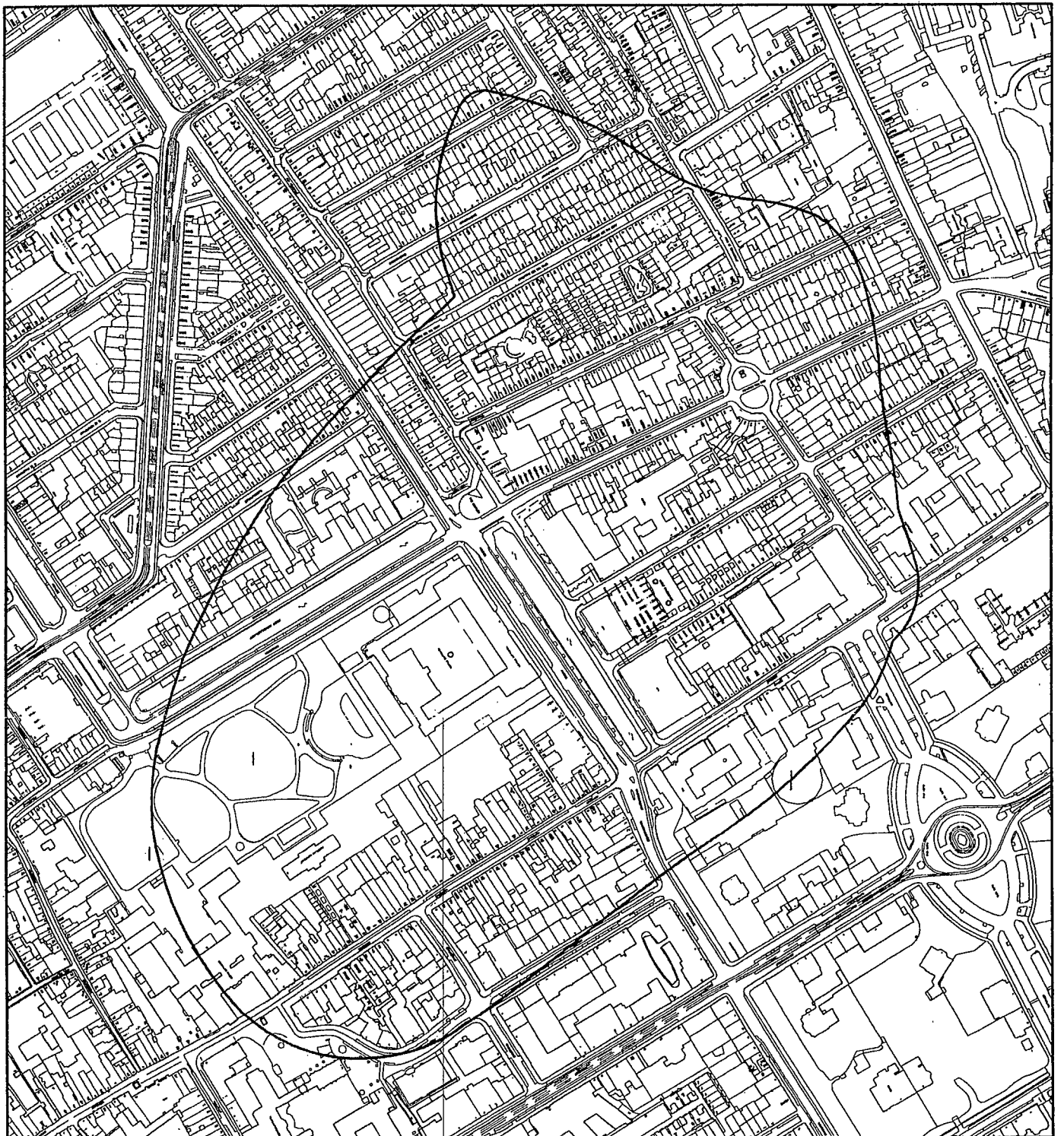
Ing. L. Hopman
Hoofd Bodembeheer

Bijlagen:

- Ontwerpbeschikking
- Overzicht omvang verontreiniging

c.c. Gemeentelijk Contactcentrum;
DSB Stadsdeelkantoor Centrum;
Bewonersorganisatie 'De Groene Eland', p/a Elandstraat 88a, 2513 GV DEN HAAG;

Als u deze brief niet duidelijk vindt, stuurt u de brief dan terug. Geef met pen aan welke zinnen u niet duidelijk vindt. U krijgt binnen twee weken een reactie. U kunt de brief terugsturen aan de Algemeen directeur van de dienst Stadsbeheer,

LEGENDA

— Omvang verontreiniging > streefwaarde

behoort bij

OEL 1400150

d.d. 18 mei 2005

OORDELSCHAP		Gemeente Den Haag	
PROJECT nr		1400150	
GEDEINTE		DEN HAAG	
LOCATIE		Anna Paulownaplein a.o.	
TITEL		Omvang verontreiniging met VOCI	
SCHAAL		1:3.000	
0		30 60 90m	
REGULERING		20 3981 LB RIJNINK	
TTL NR		030-6594021	
FAX NR		030-6592172	
E-mail:		info@csa.nl	

**ONTWERP-BESCHIKKING (kenmerk OEU 1400150)
inzake een geval van ernstige bodemverontreiniging alsmede
de bepaling van de urgentie tot saneren.**

Den Haag, 18 mei 2005

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DEN HAAG,

Overwegende:

dat op 18 april 2005 een melding is binnengekomen in de zin van de Wet bodembescherming;

dat de melding is gedaan door Dienst Stadsbeheer,
Milieu en Vergunningen
afdeling Bodemsanering
Postbus 12651
2500 DP Den Haag;

dat de melding en deze ontwerp-beschikking betrekking hebben op de ernst van het geval van bodemverontreiniging en de bepaling van de saneringsurgentie voor de locatie Anna Paulownaplein 6 e.o. {Anna Paulownaplein 1-15, 2-16, Anna Paulownastraat 1-89, 2-66, Bazarstraat 1-41, 2-52, Bazarlaan 26-80, Bazarlaan 23-145, Zeestraat 38-82, 5-11, 55-71, Sophialaan 1-5, 2, Scheveningseveer 1-23, 4-6, Mauritskade 1-5, Mauritskade 2-4, Kortenaerkade 1, 11, 12, De Ruijterstraat 19-63, 4-80, Dorus Rijkersplein 14-171, Trompstraat 3-93, 2-338, Hugo de Groot 1-15, 2-34, Van der Spiegelstraat 23, Jacob van der Doesstraat 1-123, 2-108, Barentszstraat 9-69, 12-56, Heemskerckstraat 19-47, 32-56, Prins Hendrikstraat 1-9, 2-16, Piet Heinstraat 3-51, 2-62, Piet Heinplein 1-123, 2-124, Elandstraat 1-25, 2-28, Bilderdijkstraat 115-153, 92-110, Toussaintkade 17-72, Hogewal 1-17, Noordeinde 35-165, 68-204, Maziestraat 1-19, 2-26, Oranjestraat 1-9, 2-4, Paleisstraat, 2-10, Amaliastraat 2-16}, locatiecode 1400150, die is gelegen op de navolgende percelen en perceelgedeelten:

kadastrale gemeente	:	Den Haag
sectie	:	O
percelen	:	1451, 7311 t/m 7313, 7427, 7429 t/m 7431, 7523, 7630, 8261, 8262, 8458; 503, 504, 1019 t/m 1023, 1590, 1697 t/m 1699, 1703 t/m 1712, 1716, 1816 t/m 1818, 4311, 4313, 4317 t/m 4319, 7124, 7700, 7981, 7994, 8041 t/m 8043, 487, 488, 7703, 7233 t/m 7236, 492, 1050 t/m 1052, 3575, 7550, 7849, 7175, 8303, 8027, 8359, 2192 t/m 2194, 8337, 8338, 3599, 3598, 7396, 4088, 8210, 2661 t/m 2663, 8113; 4206, 7880, 7879, 4210 t/m 4217, 1079 t/m 1083, 1815, 1334, 1335, 7123, 8017, 7884, 4339, 4338, 7877, 7605, 575, 1029 t/m 1031, 7311, 7170, 7848, 8167, 7165, 7164; 8312, 8313, 8235, 1145 t/m 1150, 4344, 4345, 595, 596, 4341, 4342, 7885; 3156, 9251, 10047, 3810, 4392, 4393, 6717, 4170, 8900, 7447 t/m 7450, 4204, 4205, 7725, 7929, 7930, 8291, 8292, 8294 t/m 8296,

7727, 7728, 7589, 8232, 8449, 8460, 8461, 8250, 7687; 6716, 7397, 7398; 1993, 1994, 2410, 2975, 3580, 3135, 2952, 2953, 3220, 3221, 2880; 8309, 8310, 8311, 1480; 8236, 8234, 4347, 4346, 7937, 7743, 4343, 6403, 6404, 7878, 4218, 4219, 7936, 1018, 7660, 511, 512, 6408, 577, 578, 7425, 8389, 7488, 8388, 7489, 7125, 585, 7525, 1129, 1130, 1131, 7986, 7710, 7961, 7962, 4332, 3425, 8232, 7995; 8112, 8211, 8085, 3059, 3056, 3422, 8413 t/m 8418, 8360 t/m 8370, 8168, 8340 t/m 8342, 8335, 8358, 8336, 8256, 8154, 8375 t/m 8382, 1810 t/m 1815, 1063 t/m 1071, 8148, 8147, 8233, 8227 t/m 8230, 1520, 8225, 8224, 8226, 8122, 8222, 2196, 8223, 8071, 8221, 8220, 8191, 8216 t/m 8219, 8190, 7206, 8215, 8214, 7195 t/m 7199, 8409 t/m 8412, 8212, 7281, 1808, 7967, 7966, 1800 t/m 1804, 6779, 8281, 6777, 8280, 170; 166, 169, 2461 t/m 2464, 7098, 1189 t/m 1195, 1278 t/m 1285; 8090, 1288 t/m 1300, 2015, 2958, 2115, 1305 t/m 1307, 1771, 1309 t/m 1322, 2777, 2959, 1196 t/m 1205, 1595, 1980, 2034 t/m 2036, 1773, 1210, 1212 t/m 1221, 1687, 1688, 1224 t/m 1226; 1247 t/m 1274, 2379, 2967, 1134 t/m 1146; 1176 t/m 1185, 2127; 1127 t/m 1130, 2380; 8148, 1299, 1737 t/m 1739, 2960, 7120, 7153, 7154, 7155, 7187, 1845, 1846, 7699, 7367, 8123, 8124, 7365, 7921, 7922, 7665, 7666, 7362, 7361, 7340, 7869, 7341, 7870; 1480, 7692, 7553, 7376, 7359; 7563, 7562, 6956, 6955, 7459, 7513, 7515, 7541, 7314, 7315, 4099, 3303; 7518, 7219, 6768, 6769, 8350 t/m 8353, 8036, 8038, 1168, 1169; 2772, 8074, 7398, 701 t/m 707, 7648, 698, 7278, 7277, 7032, 7222, 680, 7841, 6631, 8136, 8036 t/m 8038, 1231, 3176, 2748, 7564, 6043; 1635, 1348, 1636, 1864, 1865, 1413 t/m 1415, 1700; 2444, 2124 t/m 2126, 2148, 2390, 2845, 2528, 2497, 2496, 2616 t/m 2618, 3040, 3001, 2613, 3568, 2824, 2521, 2522, 3138, 3139, 3135, 3153, 1846, 1244, 2570, 1850, 2568, 2373, 3151, 3175, 2493, 3477, 3478, 2525, 3009, 42, 3098, 40, 3152, 38, 2783, 1963, 2588, 3580, 3581, 16, 17, 998, 1782, 1820, 1795, 97 t/m 99, 1658, 1657, 1423, 1557, 93, 1726, 1793, 1794, 1821 t/m 1823, 1725, 1353, 1724, 80 t/m 87, 1247, 1757, 1197, 1678, 1677, 1510, 1261, 1701, 1592, 1571, 1422, 1506 t/m 1509, 1685, 1589, 1505, 1421, 723, 1300, 1570, 1778 t/m 1779, 1118, 1702, 1096, 1852, 1850, 1676, 1675, 1258, 49, 1117, 674, 1259, 13, 1723, 952, 597, 596, 1636; 1111, 1417, 1418, 547, 1643, 20 t/m 22, 550, 585, 38 t/m 41, 753, 754, 35, 1159, 1853, 1851, 1160, 896; 2614, 3199, 2190, 3569, 2444, 2342, 2343, 3198, 2225, 1773, 1773 t/m 1782, 1780 (allen geheel)

1027, 9249, 9250, 8093, 8899, 7641, 9561, 4306, 9037, 1992, 517, 4222, 1016, 1017, 1283, 1118, 1072, 6776, 2014, 6015, 5781, 1276, 162 t/m 165, 171, 2969, 1227 t/m 1230, 1186, 1275, 275, 276, 1147, 1148, 2065, 1124, 1173 t/m 1175, 2242, 2243, 1076 t/m 1079, 273, 274, 280, 1989, 2126, 1330, 1844, 7357, 7444, 1297, 1490, 4100, 8349, 7591, 4250, 4251, 8320 t/m 8322, 8286, 3707, 7853, 7025, 7026, 4918 t/m 4920, 4893 t/m 4895, 6770, 7895, 6665, 6986, 711, 8075, 1781, 3176, 1796, 2159, 1812 (allen gedeeltelijk);

dat deze melding is vergezeld van het "Nader onderzoek Locatie Anna Paulownaplein en omgeving te Den Haag". Het nader bodemonderzoek is uitgevoerd door CSO Adviesbureau, d.d. 16 maart 2005, kenmerk 03.R065;

Gelet op:

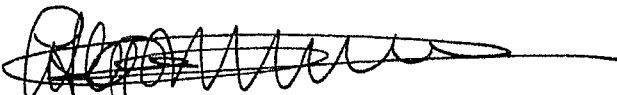
- het huidige en het beoogde gebruik van de locatie voor horeca, kantoor en op de bovenverdieping voor wonen. In de directe omgeving van de locatie bestaat het gebruik uit wonen met en zonder tuin en dienstverlenende bedrijven;
- de mandaatregeling van de gemeente Den Haag van 13 juli 1999, (kenmerk BZ9000898 III)
- het B&W ondermandaatbesluit dienst Stadsbeheer van 14 februari 2003, (kenmerk SB 2003-353);
- de Algemene Inspraakverordening Den Haag (nr. 15/1994);
- de Algemene Wet bestuursrecht;
- de artikelen 29 en 37 van de Wet bodembescherming, de circulaire saneringsregeling Wet bodembescherming, beoordeling en afstemming (Stcrt 1998, nr. 4), de circulaire Streef- en Interventiewaarden bodemsanering (Stcrt 2000, nr. 39), de circulaire systematiek beslissing saneringsurgentie (bijlage 7 van de circulaire saneringsregeling Wet bodembescherming, beoordeling en afstemming stcrt 1998, nr. 4) en de circulaire Bepaling saneringstijdstip voor gevallen van ernstige verontreiniging waarvoor sanering urgent is (Stcrt 1997, nr 47), of de daarvoor in de plaats tredende wet- en regelgeving;

Besluiten:

- dat gezien de aard, de concentratie en de omvang van de verontreiniging sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging in de zin van artikel 1 Wet bodembescherming;
- dat op grond van de risico's van verspreiding van de verontreiniging er sprake is van saneringsurgentie in de zin van artikel 37 Wet bodembescherming;
- dat de motivatie omtrent het besluit inzake de ernst van het geval van bodemverontreiniging en de saneringsurgentie is vastgelegd in de bij deze ontwerp-beschikking (OEU 1400150) behorende bijlage;
- dat wijzigingen in gebruik van de bodem of omstandigheden op de locatie die van invloed kunnen zijn op humane, ecologische en verspreidingsrisico's en daarmee op de saneringsurgentie van het geval van bodemverontreiniging, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 4 weken voor de doorvoering van de wijziging, schriftelijk aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag ter kennis dient te worden gebracht;

- dat de sanering zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier jaar na het afgeven van de beschikking, dient te zijn aangevangen.

Burgemeester en wethouders van Den Haag,
namens dezen:
hoofd Bodembeheer

ing. L. Hopman

Rechtsbescherming

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunnen belanghebbenden tegen deze ontwerp-beschikking binnen 4 weken na bekendmaking mondeling of schriftelijk hun zienswijzen inbrengen.

De zienswijzen moeten worden gericht aan Burgemeester en wethouders van Den Haag en worden gezonden aan de Dienst Stadsbeheer, bedrijfsonderdeel Milieu en Vergunningen, Postbus 12651, 2500 DP Den Haag

Bijlage behorende bij ontwerp-beschikking geval van ernstige bodemverontreiniging en de urgentie tot saneren (kenmerk OEU 1400150)

Algemeen

De locatie Anna Paulownaplein 6 e.o. is gelegen in het Zeeheldenkwartier in Den Haag. In de omgeving van de locatie bevinden zich voornamelijk woningen met en zonder tuin en kantoren.

Het perceel Anna Paulownaplein 6 is geheel bebouwd. Op het perceel heeft vanaf 1960 tot en met 1987 een chemische wasserij haar vestiging gehad. In de chemische wasserij stonden de reinigingsmachine, de persmachine en de strijktafel zeer dicht op elkaar. In de reinigingsmachine werd tetrachlooretheen (per) gebruikt als wasvloeistof. De vloeistof was opgeslagen in vaten van 200 liter.

Na 1987 heeft zich in het pand een horecaonderneming gevestigd.

Aanleiding voor het uitgevoerde nader onderzoek is de geconstateerde verontreiniging met oplosmiddelen tijdens het in 1999 uitgevoerde oriënterend bodemonderzoek.

Motivatie inzake de ernst:

Samenvatting verontreinigingssituatie:

Ter plaatse van Anna Paulownaplein 6 zijn in de grond, in de laag vanaf ongeveer 1,0 m-maaiveld tot ten minste 3,0 m-maaiveld, slechts licht verhoogde gehalten (boven de streefwaarde) aan tetrachlooretheen en cis-1,2-dichlooretheen aangetoond. In de diepe ondergrond (ca. 16,5 m-maaiveld) wordt een ca. 0,5 m dikke kleilaag aangetroffen. In deze kleilaag zijn sterk verhoogde gehalten aan cis-1,2-dichlooretheen en vinylchloride gemeten. In de zandlaag onder de kleilaag, op ca. 17,0 m-maaiveld, wordt nog een matig verhoogd gehalte aan cis-1,2-dichlooretheen aangetroffen. Opgemerkt wordt dat de omvang van de verontreiniging in de diepe ondergrond, in verband met de extreme kosten voor een onderzoek op deze diepte, niet volledig in beeld is gebracht. Het totale oppervlak sterk verontreinigde grond wordt geschat op 2400 m², het oppervlak van de in de ondergrond aanwezige kleilaag. Het volume sterk verontreinigde grond bedraagt bij een gemiddelde laagdikte van 0,5 m ca. 1200 m³.

In het grondwater zijn licht tot sterk verhoogde concentraties aan vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen VOCl (tetrachlooretheen, trichlooretheen, cis-1,2-dichlooretheen en vinylchloride) aangetroffen. Vanaf de bron gezien, Anna Paulownaplein 6, heeft de VOCl-verontreiniging zich via het grondwater vooral in zuidoostelijke richting verspreid. In het ondiepe grondwater, op een diepte van 1,5 tot 3,5 m-maaiveld, zijn sterk verhoogde concentratie aan tetrachlooretheen, trichlooretheen, cis-1,2-dichlooretheen en vinylchloride aangetroffen. De omvang van de sterke verontreiniging in het ondiepe grondwater beperkt zich tot de directe omgeving van het bronperceel.

In de diepere grondwaterlagen zijn ter plaatse van de kern van de verontreiniging, het Anna Paulownaplein, vanaf 5 m-maaiveld tot ongeveer 45 m-maaiveld sterk verhoogde concentraties aan tetrachlooretheen, trichlooretheen, cis-1,2-dichlooretheen en vinylchloride aangetoond.

In de pluim van de verontreiniging worden met name cis-1,2-dichlooretheen en vinylchloride vanaf 5 m-maaiveld tot ca. 32 m-maaiveld in sterk verhoogde gehalten aangetoond. De sterke verontreiniging met cis-1,2-dichlooretheen en vinylchloride heeft zich verspreid tot voorbij de Oranjestraat.

Het oppervlak waarover het grondwater sterk verontreinigd is met vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen bedraagt 65.000 m². Het totale volume sterk verontreinigd grondwater bedraagt uitgaande van een gemiddelde laagdikte 12,5 m ca. 800.000 m³ (bodenvolume). De oorzaak / bron van de grondwaterverontreiniging is waarschijnlijk de voormalige chemische wasserijen ter plaatse van de Anna Paulownaplein 6. De verontreiniging is ontstaan ten gevolge van morsen van vloeistoffen en/of lekkage van apparatuur.

Opgemerkt wordt dat deze beschikking alleen betrekking heeft op het geval van bodemverontreiniging met gechloreerde koolwaterstoffen.

Conclusie :

Vanwege de aangetroffen gehalten en het volume verontreinigde bodem wordt geconcludeerd dat de verontreiniging een geval van ernstige bodemverontreiniging in de zin van de Wet bodembescherming betreft.

Motivatie inzake de urgentie:

De urgentie is bepaald volgens bijlage 7 van de circulaire saneringsregeling Wet bodembescherming, beoordeling en afstemming (stcrt 1998, nr. 4).

Het huidige en beoogde gebruik van de locatie is horeca, kantoor en op de bovenverdieping wonen.

Er zijn geen actuele risico's voor de mens aanwezig:

Direct contact met de verontreiniging is niet mogelijk, de verontreiniging bevindt zich dieper dan 1 m-maaiveld in de grond. Opname via voedingsgewassen kan worden uitgesloten omdat op de locatie geen voedingsgewassen kunnen worden verbouwd. In de omgeving van de locatie kunnen wel voedingsgewassen worden verbouwd. Hier is de verontreiniging pas op een dusdanige diepte aangetroffen (dieper dan 5 m-maaiveld) dat de wortels van voedingsgewassen de verontreiniging niet meer bereiken. Opname via het drinkwater kan worden uitgesloten omdat permeatie van de aangetroffen verontreinigingen door het drinkwaterleidingmateriaal niet mogelijk is. Het drinkwaterleidingmateriaal op het Anna Paulownaplein bestaan namelijk uit koper. Inhalatie van de verontreiniging is mogelijk omdat de aangetroffen verontreinigingen vluchtig zijn. Met behulp van het computerprogramma Sanerings Urgentie Systematiek is berekend dat op basis van de overschrijding van de maximaal toelaatbaar risiconiveau (MTR-overschrijding) sprake is van actuele humane risico's. Met de resultaten van het binnenluchtonderzoek is echter aangetoond dat de toelaatbare concentratie binnenlucht niet wordt overschreden. Er is daarom geen sprake van actuele humane risico's.

Er zijn geen actuele risico's voor het ecosysteem aanwezig:

Of actuele risico's voor het ecosysteem kunnen optreden is afhankelijk van de concentraties aan verontreinigingen en het verontreinigd oppervlak. Het maatgevend oppervlak is afhankelijk van de mate waarin het betreffende gebied voor flora en fauna toegankelijk is. Voor deze locatie wordt het minimale verontreinigde oppervlak waarbij, bij de gemeten concentraties, actuele risico's kunnen optreden voor het ecosysteem, niet overschreden.

Er zijn actuele risico's voor verspreiding aanwezig:

Er is geen sprake van een drijfslag of transport in de onverzadigde zone, er is mogelijke wel sprake van dichtheidsstroming. De verontreiniging is in het grondwater aanwezig en is mobiel. Met behulp van het computerprogramma Sanerings Urgentie Systematiek is berekend dat de jaarlijkse toename van de sterke grondwaterverontreiniging meer dan 5.000 m³ (bodenvolume) bedraagt. Op basis hiervan is er sprake van actuele risico's voor verspreiding van de verontreiniging

Conclusie :

Bij het huidige gebruik van de locatie is sprake van actuele risico's voor verspreiding, zodat sanering van de verontreiniging urgent is

Motivatie inzake de saneringstijdstip

Sanering van het onderhavige geval van bodemverontreiniging is urgent vanwege actuele verspreidingsrisico's. De systematiek van tijdstipbepaling gaat er van uit dat bij de

aanwezigheid van actuele verspreidingsrisico's binnen vier jaar, respectievelijk categorie I, met de sanering dient te worden begonnen.

Op basis van de maatschappelijke criteria dient met de sanering te worden begonnen uiterlijk in het laatste jaar van de urgentiecategorie I.

Conclusie:

Vanwege de actuele verspreidingsrisico's dient binnen vier jaar (categorie I) met de sanering te worden begonnen. Op grond van de maatschappelijke criteria kan de sanering aanvangen in het laatste jaar van categorie I.

Algemene toelichting bij beschikkingen omtrent het bepalen van de ernst van een geval van bodemverontreiniging.

Een beschikking wordt in het algemeen genomen op aanvraag. De beschikking heeft betrekking op (een deel van) één geval van bodemverontreiniging conform artikel 1 van de Wet bodembescherming. Op een locatie kunnen meerdere gevallen van bodemverontreiniging voorkomen. Of alle gevallen van bodemverontreiniging op een locatie bij onderzoek aan het licht komen, hangt vooral af van het onderzoekskader. Een geval van bodemverontreiniging kan perceels- en eigendomsgrenzen overschrijden.

Een afschrift van de beschikking moet overeenkomstig het gestelde in artikel 55 van de Wet bodembescherming aan de dienst van het Kadaster en de Openbare Registers worden toegezonden.

Het Kadaster koppelt de beschikking aan het betreffende perceel. Met deze registratie wordt de bodemkwaliteit van het betreffende perceel inzichtelijk voor potentiële kopers en belanghebbenden.

Volgens artikel 29 Wet bodembescherming wordt er in een beschikking vastgesteld of er sprake is van een geval van ernstige verontreiniging. Hiervan is sprake bij een gemiddelde overschrijding van de interventiewaarden in meer dan 25 m³ vaste bodem en/of 100 m³ grondwater. De interventiewaarden zijn vastgelegd in de Circulaire Streef- en Interventiewaarden Bodemsanering (Stcrt. 2000, 39).

Indien er sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging, bestaat in principe een noodzaak tot saneren.

Indien sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging dient vervolgens op grond van art. 37 Wet bodembescherming ook de saneringsurgentie vastgesteld te worden. Hierbij verplicht de wet in ieder geval rekening te houden met het risico voor mens, plant of dier als gevolg van blootstelling aan de verontreiniging en de mogelijke verspreidingsrisico's, gegeven het gebruik van de bodem op het moment van de beschikking. De systematiek voor de beslissing of er al dan niet sprake is van een saneringsurgentie van het geval van ernstige verontreiniging staat vermeld in bijlage 7 van de Circulaire Saneringsregeling Wet bodembescherming (Stcrt 1998, 4).

Bij saneringsurgentie dient conform de wet ook aangegeven te worden wanneer uiterlijk begonnen dient te worden met de sanering; het saneringstijdstip. De circulaire bepaling saneringstijdstip voor gevallen van ernstige verontreiniging waarvoor sanering urgent is, (Stcrt 1997, nr 47), bepaalt het tijdstip waarop met de sanering moet worden aangevangen. Deze bepaling vindt plaats volgens twee stappen:

1. op basis van **milieuhygiënische criteria** worden gevallen van ernstige verontreiniging in drie categorieën ingedeeld en,
 2. het definitieve tijdstip (jaar) wordt binnen de grenzen van een categorie (van stap 1) op basis van **maatschappelijke criteria** bepaald op het laatste jaar van de categorie van stap 1.
- In de circulaire zijn deze criteria uitgebreid beschreven.

Bijlage 3

Milieu en Vergunningen

Retouradres: Postbus 12 651, 2500 DP Den Haag

D K MIEDEMA
OLTHOFLN 23 A
7214BN EPSE

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk
1400150/SB2005-9202

Aantal bijlagen
2

Datum
29 juni 2005

Onderwerp

Bodemverontreiniging Anna Paulownaplein 6 en omgeving

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij wil ik u informeren over de bodemverontreiniging die op de locatie Anna Paulownaplein 6 en omgeving is aangetroffen.

Definitieve beschikking

In mijn brief van 18 mei jl. heb ik u geïnformeerd over bodemverontreiniging op de locatie Anna Paulownaplein 6 en omgeving. Tevens heb ik u in deze brief op de hoogte gebracht van de ontwerpbeschikking (besluit Burgemeester en Wethouders) over de ernst en urgentie van het geval van bodemverontreiniging op genoemde locatie.

Naar aanleiding van de ontwerpbeschikking is een aantal zienswijzen bij ons binnengekomen. De reactie op deze zienswijzen treft u aan in de definitieve beschikking die als bijlage bij deze brief is gevoegd.

In de Posthoorn van 6 juli 2005 zal de openbare kennisgeving van deze beschikking worden gepubliceerd. De onderzoeksresultaten en de beschikking liggen van 7 juli 2005 tot en met 17 augustus 2005 voor iedereen ter inzage in het gemeentelijk ContactCentrum, Spui 70 in Den Haag.

Bezwaar

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunnen belanghebbenden tegen deze beschikking binnen 6 weken na bekendmaking daarvan een bezwaarschrift indienen. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan Burgemeester en Wethouders van Den Haag, Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag. U wordt verzocht in de linkerbovenhoek van de enveloppe de woorden "AWB/BEZWAAR" te vermelden.

Inlichtingen bij
mw. A.S. Schreur
Afdeling
Bodembeheer
Bezoekadres
Paviljoensgracht 1

Doorkiesnr
070 - 353 6628
Fax
070 - 353 6490

Het bezwaarschrift moet ondertekend zijn en tenminste bevatten:

- a. naam en adres van de belanghebbende;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift is gericht;
- d. de gronden van het bezwaar;
- e. een volmacht, indien het bezwaarschrift niet door de belanghebbende, maar door een ander namens hem/haar, is ingediend.

U wordt verzocht een kopie van het besluit waartegen het bezwaar is gericht, mee te zenden.

Voorlopige voorziening

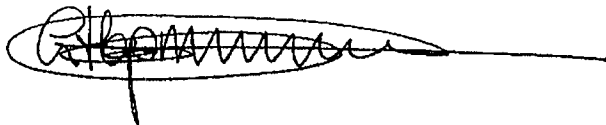
De indiener van het bezwaarschrift kan, als onverwijlde spoed dat vereist gelet op de betrokken belangen, eveneens een voorlopige voorziening vragen bij de Voorzitter van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag

Vragen

Heeft u naar aanleiding van deze brief vragen over de beschikking, dan kunt u contact opnemen met mevrouw A.S. Schreur, afdeling Bodembeheer, op telefoonnummer 070 - 353 6628.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Ing. L. Hopman
Hoofd Bodembeheer

Bijlagen:

- Beschikking
- Overzicht omvang verontreiniging

BESCHIKKING (kenmerk EU 1400150)
inzake een geval van ernstige bodemverontreiniging alsmede
de bepaling van de urgentie tot saneren.

Den Haag, 29 juni 2005

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DEN HAAG,

Overwegende:

dat op 18 april 2005 een melding is binnengekomen in de zin van artikel 28 van de Wet bodembescherming;

dat de melding is gedaan door Dienst Stadsbeheer,
Milieu en Vergunningen
afdeling Bodemsanering
Postbus 12651
2500 DP Den Haag:

dat de melding en deze beschikking betrekking hebben op de ernst van het geval van bodemverontreiniging en de bepaling van de saneringsurgentie voor de locatie Anna Paulownaplein 6 e.o. {Anna Paulownaplein 1-15, 2-16, Anna Paulownastraat 1-89, 2-66, Bazarstraat 1-41, 2-52, Bazarlaan 26-80, Bazarlaan 23-145, Zeestraat 38-82, 5-11, 55-71, Sophialaan 1-5, 2, Scheveningseveer 1-23, 4-6, Mauritskade 1-5, Mauritskade 2-4, Kortenaerkade 1, 11, 12, De Ruijterstraat 19-63, 4-80, Dorus Rijkersplein 14-171, Trompstraat 3-93, 2-338, Hugo de Grootstraat 1-15, 2-34, Van der Spiegelstraat 23, Jacob van der Doesstraat 1-123, 2-108, Barentszstraat 9-69, 12-56, Heemskerckstraat 19-47, 32-56, Prins Hendrikstraat 1-9, 2-16, Piet Heinstraat 3-51, 2-62, Piet Heinplein 1-123, 2-124, Elandstraat 1-25, 2-28, Bilderdijkstraat 115-153, 92-110, Toussaintkade 17-72, Hogewal 1-17, Noordeinde 35-165, 68-204, Maziestraat 1-19, 2-26, Oranjestraat 1-9, 2-4, Paleisstraat 1, 2-10, Amaliastraat 2-16}, locatiecode 1400150, die is gelegen op de navolgende percelen en perceelgedeelten:

kadastrale gemeente: Den Haag

sectie : O

percelen : 1451, 7311 t/m 7313, 7427, 7429 t/m 7431, 7523, 7630, 8261, 8262, 8458; 503, 504, 1019 t/m 1023, 1697 t/m 1699, 1703 t/m 1712, 1716, 1816 t/m 1818, 4311, 4313, 4317 t/m 4319, 7124, 7700, 7981, 7994, 8041 t/m 8043, 487, 488, 7703, 7233 t/m 7236, 492, 1050 t/m 1052, 3575, 7550, 7849, 7175, 8303, 8027, 8359, 2192 t/m 2194, 8337, 8338, 3599, 3598, 7396, 4088, 8210, 2661 t/m 2663, 8113; 4206, 4208, 7880, 7879, 4210 t/m 4217, 1079 t/m 1083, 1815, 1334, 1335, 7123, 8017, 7884, 4339, 4338, 4377, 7877, 7605, 575, 1029 t/m 1031, 7311, 7170, 7848, 8167, 7165, 7164; 8312, 8313, 8235, 1145 t/m 1150, 4344, 4345, 595, 596, 4341, 4342, 7885; 8250, 8297, 8296, 8294, 7687, 8146, 8295, 8460, 8461, 8232, 8292, 7589, 7728, 8291, 7727, 7930, 7929, 7725, 4205; 8311, 8310, 8309, 8043; 7995, 3425, 7962, 4322, 7961, 7710, 7986, 1131, 1130, 1129, 585, 7125, 8238, 7439, 7489, 7488, 7525, 8389, 7425, 8388, 578, 577, 6408, 512, 511, 7660, 1018; 8236, 8234, 4347, 4346, 7937, 7743, 4343, 6404, 6403, 7878, 4218, 4219; 8148, 8147, 8229, 8233, 8228, 8230, 8227, 1520, 8191, 8161, 8220, 8221, 8071, 8223, 2196, 8224, 8222, 8219, 8218, 8217, 8216, 8190, 7206, 8215, 8214, 8226, 8225, 7198, 7197,

8122, 7199, 7212, 7196, 8212, 8411, 8412, 8409, 8410, 7281, 7079, 1808, 7967, 7966, 1804, 1803, 1802, 1801, 1800, 6779, 8281, 8280, 6777, 8114, 8085, 8211, 3059, 3060, 3422, 8418, 8417, 8416, 8415, 3373, 8414, 8413, 8370, 8369, 8366, 8365, 8364, 8363, 8362, 8361, 8360, 8256, 8154, 8336, 8382, 8381, 8380, 8379, 8353, 8378, 8377, 8376, 8375, 8340, 8341, 8342, 8335, 8168, 1814, 1815, 1813, 1812, 1811, 1810, 1063, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071; 1299, 7435, 7187, 7155, 7154, 7153, 7341, 7340, 7361, 7362, 7666, 7665, 7922, 7365, 8123, 7367, 7368, 7699, 1040; 7359, 7376, 7553, 7692; 7870, 7869, 7921, 8124, 7698, 7563, 7562, 8955, 7495, 7513, 7515, 7541, 7314, 7315, 7357, 3303, 4099; 8285, 8283, 8284, 1169, 1168, 8350, 8351, 8352, 8353, 6769, 6768, 8038, 8036, 7219, 7519; 7398, 704, 705, 706, 707, 701, 702, 7648, 698, 7278, 7277, 8353, 7222, 680, 7841, 6631, 8136, 8037, 3176, 1231, 2748, 7564, 6073; (allen geheel)

1027, 1590, 4204, 8093, 1017, 1016, 517, 1283, 7936, 4222, 1005, 1118, 6776, 6015, 5781, 1072, 4100, 8320, 8321, 8322, 3706, 8286, 4251, 4250, 7591, 8349, 4894, 4893, 4892, 4919, 4918, 7026, 7025, 7853, 7444, 6770, 7897, 6665, 6980, 711, 8075, (allen gedeeltelijk);

sectie : P
 percelen : 9251, 4170, 4393, 3810, 4392, 7450, 7449; 6717, 6716, 7398, 7397; (allen geheel)
 9250, 8900, 8899, 7448; 7641, 9561; 4306, 9037; (allen gedeeltelijk)

sectie : E
 percelen : 3156, 2880, 3221, 2952, 2953, 3135, 3220, 2975, 3580, 2410; 1993, 1994; 998, 1280, 2126, 2125, 2124, 2148, 2390, 2845, 2528, 2497, 2618, 2496, 2617, 3040, 2616, 3001, 3000, 3568, 2824, 2521, 2522, 2570, 1850, 2568, 2567, 2373, 3151, 2493, 3175, 3477, 3478, 2525, 3099, 3098, 42, 40, 3152, 2975, 38, 2783, 1963, 2588, 3580, 3581, 3138, 8153, 1846, 1244, 17, 16; 2613, 2614, 3199, 2190, 3569, 1782, 1781; 2444, 2342, 2343, 3198, 2225; 1773 t/m 1780 (allen geheel)
 1992, 3176, 2186, 2520, 3331, 1812 (allen gedeeltelijk)

sectie : D
 percelen : 1488; 1489, 1348, 1635, 1865, 1864, 1413, 1414, 1415, 1700; 1782, 1781, 1796, 1423, 1557, 1657, 1658, 97, 98, 99, 1795, 93, 1726, 1793, 1794, 1821, 1822, 1823, 1725, 1353, 1724, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 1757, 1247, 1197, 1678, 1677, 1510, 1592, 1571, 1422, 1509, 1508, 1507, 1506, 1685, 1589, 1505, 1421, 723, 1300, 1570, 1778, 1779, 1118, 1096, 1852, 49, 1258, 1675, 1676, 1117, 1261, 1701, 674, 1259, 1850, 13, 1723, 952, 597, 596, 1636; 1418, 1864, 1111, 1417, 547, 1643, 20, 21, 22, 896, 1851, 1853, 1160, 1159, 35, 754, 753, 38, 39, 40, 41, 585, 550; (allen geheel)
 1490, 1297, (allen gedeeltelijk)

sectie : Z
 percelen : 169, 170, 2461, 2462, 2463, 2464, 166, 1285, 1284, 1283, 1282, 1281, 1280, 1279, 1278; 2959, 7120, 2960, 1739, 1738, 1737, 2777, 1322, 1321, 1320, 1319, 1318, 1317, 1316, 1315, 1314, 1313, 1312, 1311, 1310, 1309, 1771, 1307, 1306, 1305, 2115, 2958, 2015, 1300, 1299, 1296, 1295, 1294, 1293, 1292, 1291, 1290, 8090, 1289, 1288, 1226, 1225, 1224, 1688, 1687, 1221, 1220, 1219, 1218, 1217, 1216, 1215, 1214, 1213, 1212, 1773, 2036, 1210, 2035, 2034, 1980, 1595, 1205, 1204, 1203, 1202, 1201, 1200, 1199, 1198, 1197, 1196; 1249 t/m 1274, 1134 t/m 1146, 2967, 2379; 1176 t/m 1185, 2127; 1127 t/m 1130, 2380; 7120, 1739, 1738, 1737, 2960, 1040; (allen geheel)

2014, 165, 164, 163, 162, 1195, 1194, 1193, 1192, 1191, 1190, 1189, 1897;
2697, 1230, 1229, 1228, 1227;1248, 1275, 1186, 2065, 1148, 1147; 1173 t/m
1175, 1124, 1077 t/m 1079, 2242 t/m 2244; 273, 274, 275, 280, 1989, 2126;
7166, 1844, 1845; (allen gedeeltelijk);

dat deze melding is vergezeld van het "Nader onderzoek Locatie Anna Paulownaplein 6 en omgeving te Den Haag". Het nader bodemonderzoek is uitgevoerd door CSO Adviesbureau, d.d. 16 maart 2005, kenmerk 03.R065;

dat op 18 mei 2005 een ontwerp-beschikking is genomen, die voor een ieder ter inzage heeft gelegen van 25 mei 2005 tot en met 22 juni 2005;

dat door de volgende belanghebbenden zienswijzen zijn ingebracht op het ontwerp van de beschikking:

- a. Duijsens & Van der Klei & Zwijnenberg, namens A.P.F. Krulder, Sophialaan 2, Den Haag;
- b. De heer A.A.H. Nuijen, Van Kinsbergenstraat 164, Den Haag.

dat de ingediende zienswijzen binnen de termijn zijn ingediend en derhalve in behandeling kunnen worden genomen;

dat de ingediende zienswijzen - kort samengevat - neerkomen op het volgende:

1. In de ontwerpbeschikking wordt de kadastrale nummering onjuist weergegeven, waardoor het niet duidelijk is welke kadastrale percelen binnen de verontreinigingscontour vallen;
2. In de bijlage van de ontwerp-beschikking wordt de vestiging van de horeca met onjuiste data vermeld;
3. In de bijlage wordt het ontstaan van verontreiniging ten onrecht toegeschreven aan morsen/lekkage terwijl ook lekkage van het riool een oorzaak zou kunnen zijn;
4. Het bodemonderzoek is onvolledig en onjuist op sommige punten. Er is een nader en dieper onderzoek noodzakelijk.

Verweer op de ingebrachte zienswijzen:

ad 1. In de ontwerp-beschikking zijn de sectie D, E, P en Z abusievelijk niet bij de kadastrale perceel nummers weergegeven. Hierdoor komt de kadastrale aanduiding in de beschikking niet overeen met het bijgevoegde kaartje. Het perceel Zeestraat/Sophialaan 2 (kadastrale aanduiding sectie P 9561) ligt gedeeltelijk binnen de verontreinigingscontour.

Conclusie: de zienswijze is gegrond;

ad 2. Op het adres Anna Paulownaplein 6 (nu ook Bazarstraat 42/Anna Paulownastraat 44a) is op dit moment een horecagelegenheid gevestigd. De exacte datum van vestiging is niet bekend. In de bijlage van de ontwerp-beschikking wordt derhalve vermeld dat na 1987 zich in het pand een horecaonderneming heeft gevestigd.

Conclusie: de zienswijze is ongegrond;

ad 3. Uit de een vragenlijst, opgesteld in het kader van de Wet chemische afvalstoffen, blijkt dat in de chemische wasserij een open machine aanwezig was. De reinigingsvloeistof, tetrachloortheen (per) werd opgeslagen in jerrycans. In de chemische wasserij waren geen bodembeschermende voorzieningen aanwezig. Voor lekkage waren geen voorzieningen getroffen, bij morsingen en eventuele lekkage liep de reinigingsvloeistof naar de lager gelegen winkel en de openbare straat.

Op basis van deze historische gegevens is geconcludeerd dat de oorzaak / bron van de grondwaterverontreiniging waarschijnlijk de voormalige chemische wasserijen ter plaatse van de Anna Paulownaplein 6 is en dat de verontreiniging ontstaan is ten gevolge van morsen van vloeistoffen en/of lekkage van apparatuur. Er is geen informatie die wijst op verontreiniging als gevolg van lekkage via het riool.

Conclusie: de zienswijze is ongegrond;

ad 4. De wijze waarop een nader onderzoek naar de omvang van de verontreiniging met mobiele stoffen in de bodem dient te worden uitgevoerd staat beschreven in de "Richtlijn nader onderzoek deel 1 voor specifieke categorieën van gevallen van bodemverontreiniging", hoofdstuk 6, Gevallen van bodemverontreiniging met mobiele stoffen in het grondwater. In dit protocol wordt beschreven wat de (raster)afstanden van de peilbuizen zijn. Voor onderhavige locatie betekent dit een afstand van de peilbuizen in de verspreidingsrichting van maximaal 80 m en andere richtingen van maximaal 20 m. In het nader bodemonderzoek uitgevoerd door CSO Adviesbureau wordt hier ruimschoots aan voldaan. Het uitgevoerde nader onderzoek voldoet derhalve aan de hiervoor gestelde richtlijnen.

Conclusie: de zienswijze is ongegrond;

Gelet op:

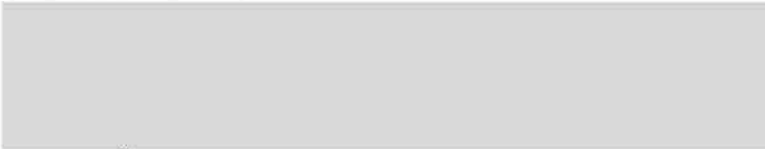
- het huidige en het beoogde gebruik van de locatie voor horeca, kantoor en op de bovenverdieping voor wonen. In de directe omgeving van de locatie bestaat het gebruik uit wonen met en zonder tuin en dienstverlenende bedrijven;
- de mandaatregeling van de gemeente Den Haag van 13 juli 1999, (kenmerk BZ9000898 III)
- het B&W ondermandaatbesluit dienst Stadsbeheer van 14 februari 2003, (kenmerk SB 2003-353);
- de Algemene Inspraakverordening Den Haag (nr. 15/1994);
- de Algemene Wet bestuursrecht;
- de artikelen 29 en 37 van de Wet bodembescherming, de circulaire saneringsregeling Wet bodembescherming, beoordeling en afstemming (Stcrt 1998, nr. 4), de circulaire Streef- en Interventiewaarden bodemsanering (Stcrt 2000, nr. 39), de circulaire systematiek beslissing saneringsurgentie (bijlage 7 van de circulaire saneringsregeling Wet bodembescherming, beoordeling en afstemming stcrt 1998, nr. 4) en de circulaire Bepaling saneringstijdstip voor gevallen van ernstige verontreiniging waarvoor sanering urgent is (Stcrt 1997, nr 47), of de daarvoor in de plaats tredende wet- en regelgeving;

Besluiten:

- dat belanghebbenden ontvankelijk zijn;
- dat de ingediende zienswijze 1 gegrond is en de beschikking hierop aan te passen;
- dat de ingediende zienswijze 2, 3 en 4 ongegrond zijn;
- dat gezien de aard, de concentratie en de omvang van de verontreiniging sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging in de zin van artikel 1 Wet bodembescherming;

- dat op grond van de risico's van verspreiding van de verontreiniging er sprake is van saneringsurgentie in de zin van artikel 37 Wet bodembescherming;
- dat de motivatie omtrent het besluit inzake de ernst van het geval van bodemverontreiniging en de saneringsurgentie is vastgelegd in de bij deze beschikking (EU 1400150) behorende bijlage;
- dat wijzigingen in gebruik van de bodem of omstandigheden op de locatie die van invloed kunnen zijn op humane, ecologische en verspreidingsrisico's en daarmee op de saneringsurgentie van het geval van bodemverontreiniging, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 4 weken voor de doorvoering van de wijziging, schriftelijk aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag ter kennis dient te worden gebracht;
- dat de sanering zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier jaar na het afgeven van de beschikking, dient te zijn aangevangen.

Burgemeester en wethouders van Den Haag,
namens dezen:
hoofd Bodembeheer

Rechtsbescherming

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunnen belanghebbenden tegen deze beschikking binnen 6 weken na bekendmaking daarvan een bezwaarschrift indienen. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan Burgemeester en Wethouders van Den Haag, Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag. U wordt verzocht in de linkerbovenhoek van de enveloppe de woorden "AWB/BEZWAAR" te vermelden.

Het bezwaarschrift moet ondertekend zijn en tenminste bevatten:

- a. naam en adres van de belanghebbende;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift is gericht;
- d. de gronden van het bezwaar;
- e. een volmacht, indien het bezwaarschrift niet door de belanghebbende, maar door een ander namens hem/haar, is ingediend.

U wordt verzocht een kopie van het besluit waartegen het bezwaar is gericht, mee te zenden.

De indiener van het bezwaarschrift kan, als onverwijlde spoed dat vereist gelet op de betrokken belangen, eveneens een voorlopige voorziening vragen bij de Voorzitter van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag.

Bijlage behorende bij beschikking geval van ernstige bodemverontreiniging en de urgentie tot saneren (kenmerk EU 1400150)

Algemeen

De locatie Anna Paulownaplein 6 e.o. is gelegen in het Zeeheldenkwartier in Den Haag. In de omgeving van de locatie bevinden zich voornamelijk woningen met en zonder tuin en kantoren.

Het perceel Anna Paulownaplein 6 is geheel bebouwd. Op het perceel heeft vanaf 1960 tot en met 1987 een chemische wasserij haar vestiging gehad. In de chemische wasserij stonden de reinigingmachine, de persmachine en de strijktafel zeer dicht op elkaar. In de reinigingmachine werd tetrachlooretheen (per) gebruikt als wasvloeistof. De vloeistof was opgeslagen in vaten van 200 liter.

Na 1987 heeft zich in het pand een horecaonderneming gevestigd.

Aanleiding voor het uitgevoerde nader onderzoek is de geconstateerde verontreiniging met oplosmiddelen tijdens het in 1999 uitgevoerde oriënterend bodemonderzoek.

Motivatie inzake de ernst:

Samenvatting verontreinigingssituatie:

Ter plaatse van Anna Paulownaplein 6 zijn in de grond, in de laag vanaf ongeveer 1,0 m-maaiveld tot ten minste 3,0 m-maaiveld, slechts licht verhoogde gehalten (boven de streefwaarde) aan tetrachlooretheen en cis-1,2-dichlooretheen aangetoond. In de diepe ondergrond (ca. 16,5 m-maaiveld) wordt een ca. 0,5 m dikke kleilaag aangetroffen. In deze kleilaag zijn sterk verhoogde gehalten aan cis-1,2-dichlooretheen en vinylchloride gemeten. In de zandlaag onder de kleilaag, op ca. 17,0 m-maaiveld, wordt nog een matig verhoogd gehalte aan cis-1,2-dichlooretheen aangetroffen. Opgemerkt wordt dat de omvang van de verontreiniging in de diepe ondergrond, in verband met de extreme kosten voor een onderzoek op deze diepte, niet volledig in beeld is gebracht. Het totale oppervlak sterk verontreinigde grond wordt geschat op 2400 m², het oppervlak van de in de ondergrond aanwezige kleilaag. Het volume sterk verontreinigde grond bedraagt bij een gemiddelde laagdikte van 0,5 m ca. 1200 m³.

In het grondwater zijn licht tot sterk verhoogde concentraties aan vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen VOCl (tetrachlooretheen, trichlooretheen, cis-1,2-dichlooretheen en vinylchloride) aangetroffen. Vanaf de bron gezien, Anna Paulownaplein 6, heeft de VOCl-verontreiniging zich via het grondwater vooral in zuidoostelijke richting verspreid. In het ondiepe grondwater, op een diepte van 1,5 tot 3,5 m-maaiveld, zijn sterk verhoogde concentraties aan tetrachlooretheen, trichlooretheen, cis-1,2-dichlooretheen en vinylchloride aangetroffen. De omvang van de sterke verontreiniging in het ondiepe grondwater beperkt zich tot de directe omgeving van het bronperceel.

In de diepere grondwaterlagen zijn ter plaatse van de kern van de verontreiniging, het Anna Paulownaplein, vanaf 5 m-maaiveld tot ongeveer 45 m-maaiveld sterk verhoogde concentraties aan tetrachlooretheen, trichlooretheen, cis-1,2-dichlooretheen en vinylchloride aangetoond.

In de pluim van de verontreiniging worden met name cis-1,2-dichlooretheen en vinylchloride vanaf 5 m-maaiveld tot ca. 32 m-maaiveld in sterk verhoogde gehalten aangetoond. De sterke verontreiniging met cis-1,2-dichlooretheen en vinylchloride heeft zich verspreid tot voorbij de Oranjestraat.

Het oppervlak waarover het grondwater sterk verontreinigd is met vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen bedraagt 65.000 m². Het totale volume sterk verontreinigd grondwater bedraagt uitgaande van een gemiddelde laagdikte 12,5 m ca. 800.000 m³ (bodemvolume).

De oorzaak / bron van de grondwaterverontreiniging is waarschijnlijk de voormalige chemische wasserijen ter plaatse van de Anna Paulownaplein 6. De verontreiniging is ontstaan ten gevolge van morsen van vloeistoffen en/of lekkage van apparatuur.

Opgemerkt wordt dat deze beschikking alleen betrekking heeft op het geval van bodemverontreiniging met gechloreerde koolwaterstoffen.

Conclusie :

Vanwege de aangetroffen gehalten en het volume verontreinigde bodem wordt geconcludeerd dat de verontreiniging een geval van ernstige bodemverontreiniging in de zin van de Wet bodembescherming betreft.

Motivatie inzake de urgentie:

De urgentie is bepaald volgens bijlage 7 van de circulaire saneringsregeling Wet bodembescherming, beoordeling en afstemming (stcrt 1998, nr. 4).

Het huidige en beoogde gebruik van de locatie is horeca, kantoor en op de bovenverdieping wonen.

Er zijn geen actuele risico's voor de mens aanwezig:

Direct contact met de verontreiniging is niet mogelijk, de verontreiniging bevindt zich dieper dan 1, m-maaiveld in de grond. Opname via voedingsgewassen kan worden uitgesloten omdat op de locatie geen voedingsgewassen kunnen worden verbouwd. In de omgeving van de locatie kunnen wel voedingsgewassen worden verbouwd. Hier is de verontreiniging pas op een dusdanige diepte aangetroffen (dieper dan 5 m-maaiveld) dat de wortels van voedingsgewassen de verontreiniging niet meer bereiken. Opname via het drinkwater kan worden uitgesloten omdat permeatie van de aangetroffen verontreinigingen door het drinkwaterleidingmateriaal niet mogelijk is. Het drinkwaterleidingmateriaal op het Anna Paulownaplein bestaan namelijk uit koper. Inhalatie van de verontreiniging is mogelijk omdat de aangetroffen verontreinigingen vluchtig zijn. Met behulp van het computerprogramma Sanerings Urgentie Systematiek is berekend dat op basis van de overschrijding van de maximaal toelaatbaar risiconiveau (MTR-overschrijding) sprake is van actuele humane risico's. Met de resultaten van het binnenluchtonderzoek is echter aangetoond dat de toelaatbare concentratie binnenlucht niet wordt overschreden. Er is daarom geen sprake van actuele humane risico's.

Er zijn geen actuele risico's voor het ecosysteem aanwezig:

Of actuele risico's voor het ecosysteem kunnen optreden is afhankelijk van de concentraties aan verontreinigingen en het verontreinigd oppervlak. Het maatgevend oppervlak is afhankelijk van de mate waarin het betreffende gebied voor flora en fauna toegankelijk is. Voor deze locatie wordt het minimale verontreinigde oppervlak waarbij, bij de gemeten concentraties, actuele risico's kunnen optreden voor het ecosysteem, niet overschreden.

Er zijn actuele risico's voor verspreiding aanwezig:

Er is geen sprake van een drijfslag of transport in de onverzadigde zone, er is mogelijke wel sprake van dichtheidsstroming. De verontreiniging is in het grondwater aanwezig en is mobiel. Met behulp van het computerprogramma Sanerings Urgentie Systematiek is berekend dat de jaarlijkse toename van de sterke grondwaterverontreiniging meer dan 5.000 m³ (bodemvolume) bedraagt. Op basis hiervan is er sprake van actuele risico's voor verspreiding van de verontreiniging

Conclusie :

Bij het huidige gebruik van de locatie is sprake van actuele risico's voor verspreiding, zodat sanering van de verontreiniging urgent is

Motivatie inzake de saneringstijdstip

Sanering van het onderhavige geval van bodemverontreiniging is urgent vanwege actuele verspreidingsrisico's. De systematiek van tijdstipbepaling gaat er van uit dat bij de

aanwezigheid van actuele verspreidingsrisico's binnen vier jaar, respectievelijk categorie I, met de sanering dient te worden begonnen.

Op basis van de maatschappelijke criteria dient met de sanering te worden begonnen uiterlijk in het laatste jaar van de urgentiecategorie I.

Conclusie:

Vanwege de actuele verspreidingsrisico's dient binnen vier jaar (categorie I) met de sanering te worden begonnen. Op grond van de maatschappelijke criteria kan de sanering aanvangen in het laatste jaar van categorie I.

Algemene toelichting bij beschikkingen omtrent het bepalen van de ernst van een geval van bodemverontreiniging.

Een beschikking wordt in het algemeen genomen op aanvraag. De beschikking heeft betrekking op (een deel van) één geval van bodemverontreiniging conform artikel 1 van de Wet bodembescherming. Op een locatie kunnen meerdere gevallen van bodemverontreiniging voorkomen. Of alle gevallen van bodemverontreiniging op een locatie bij onderzoek aan het licht komen, hangt vooral af van het onderzoekskader. Een geval van bodemverontreiniging kan perceels- en eigendomsgrenzen overschrijden.

Een afschrift van de beschikking moet overeenkomstig het gestelde in artikel 55 van de Wet bodembescherming aan de dienst van het Kadaster en de Openbare Registers worden toegezonden.

Het Kadaster koppelt de beschikking aan het betreffende perceel. Met deze registratie wordt de bodemkwaliteit van het betreffende perceel inzichtelijk voor potentiële kopers en belanghebbenden.

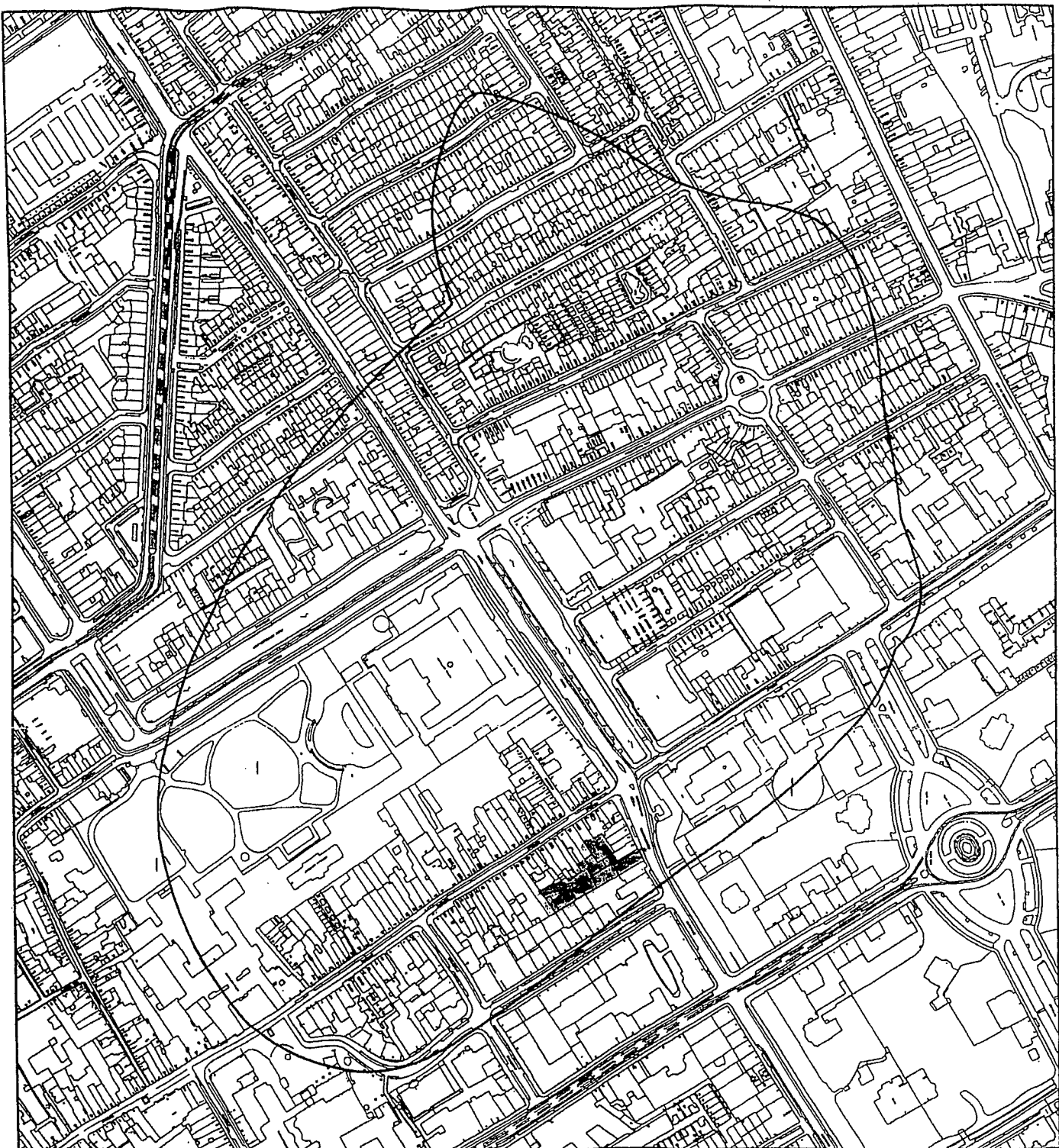
Volgens artikel 29 Wet bodembescherming wordt er in een beschikking vastgesteld of er sprake is van een geval van ernstige verontreiniging. Hiervan is sprake bij een gemiddelde overschrijding van de interventiewaarden in meer dan 25 m³ vaste bodem en/of 100 m³ grondwater (bodembolume). De interventiewaarden zijn vastgelegd in de Circulaire Streef- en Interventiewaarden Bodemsanering (Stcrt. 2000, 39).

Indien er sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging, bestaat in principe een noodzaak tot saneren.

Indien sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging dient vervolgens op grond van art. 37 Wet bodembescherming ook de saneringsurgentie vastgesteld te worden. Hierbij verplicht de wet in ieder geval rekening te houden met het risico voor mens, plant of dier als gevolg van blootstelling aan de verontreiniging en de mogelijke verspreidingsrisico's, gegeven het gebruik van de bodem op het moment van de beschikking. De systematiek voor de beslissing of er al dan niet sprake is van een saneringsurgentie van het geval van ernstige verontreiniging staat vermeld in bijlage 7 van de Circulaire Saneringsregeling Wet bodembescherming (Stcrt 1998, 4).

Bij saneringsurgentie dient conform de wet ook aangegeven te worden wanneer uiterlijk begonnen dient te worden met de sanering; het saneringstijdstip. De circulaire bepaling saneringstijdstip voor gevallen van ernstige verontreiniging waarvoor sanering urgent is, (Stcrt 1997, nr 47), bepaalt het tijdstip waarop met de sanering moet worden aangevangen. Deze bepaling vindt plaats volgens twee stappen:

1. op basis van **milieuhygiënische criteria** worden gevallen van ernstige verontreiniging in drie categorieën ingedeeld en,
 2. het definitieve tijdstip (jaar) wordt binnen de grenzen van een categorie (van stap 1) op basis van **maatschappelijke criteria** bepaald op het laatste jaar van de categorie van stap 1.
- In de circulaire zijn deze criteria uitgebreid beschreven.

LEGENDA

— Omvang verontreiniging > streefwaarde

behoort bij

ELI 1400150

d.d. 29 juni 2005

OPDRACHTGEVER		Gemeente Den Haag	
PROJECTNOMMER		1400150	MAPBLAD
STADSGEMEENTE		DEN HAAG	1
LOCATIE		Anna Paulownaplein o.o.	
TITEL		Omvang verontreiniging met VOC	
SCALE 1:3.000		<div> <div>0</div> <div>30</div> <div>60</div> <div>90m</div> </div> <div> <div>0m</div> <div>30m</div> <div>60m</div> <div>90m</div> </div>	
RESULTAAT		<div> <div>30-03-2005</div> <div>14:31</div> </div>	
TEKENING		<div> <div>30-03-2005</div> <div>14:31</div> </div>	
TEKENING		<div> <div>30-03-2005</div> <div>14:31</div> </div>	
TEKENING		<div> <div>30-03-2005</div> <div>14:31</div> </div>	

Milieu en Vergunningen

Retouradres: Postbus 12 651, 2500 DP Den Haag

OG Beheer

Postbus 11727
2502 AS DEN HAAG

Onderwerp

Scheveningseveer 17/19

Uw brief van

21 april 2008

Uw kenmerk

Gem.D-H.21.04.08

Ons kenmerk

2110096/SB2008/28650

Aantal bijlagen

-/-

Datum

29 april 2008

Geachte heer [redacted]

Uw cliënt de [redacted] heeft in december 2007 bij ons de locatie Scheveningseveer 17-19 aangemeld voor de Bedrijvenregeling. Deze melding ging niet vergezeld van een bodemonderzoek. In uw brief van 21 april jl. overlegt u een tanksaneringscertificaat dat betrekking heeft op Scheveningseveer 19 en twee brieven die betrekking hebben op het geval van bodemverontreiniging op de locatie Anna Paulownaplein 6 e.o.

Met het overleggen van deze documenten wordt echter niet voldaan aan de meldingsvereiste om tenminste een verkennend bodemonderzoek te overleggen bij de aanmelding van de Bedrijvenregeling.

Indieningsvereisten

Eén van de meldingsvereisten is dat een aanmelding voor de Bedrijvenregeling vergezeld moet gaan van de resultaten van bodemonderzoek op tenminste het niveau van een verkennend onderzoek. Een verkennend bodemonderzoek moet conform NEN 5740 worden uitgevoerd.

De locatie Scheveningseveer 17-19 valt binnen de verontreinigingscontour van het geval van bodemverontreiniging op de locatie Anna Paulownaplein 6 e.o. De bodemonderzoeken die betrekking hebben op de locatie Anna Paulownaplein 6 e.o. kunnen niet doorgaan als verkennend bodemonderzoek voor de locatie Scheveningseveer 17-19.

Het door u aangeleverde tanksaneringscertificaat dat betrekking heeft op Scheveningseveer 19 betreft ook geen verkennend bodemonderzoek uitgevoerd conform NEN 5740.

Inlichtingen bij

Afdeling

Milieu en Vergunningen

Bezoekadres

Paviljoensgracht 1

Doorkiesnr

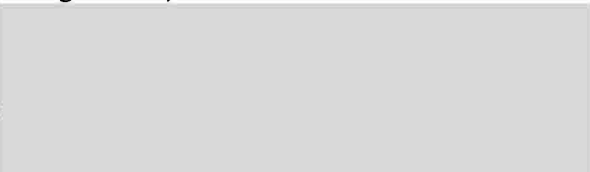
Fax

070 - 353 6490

Indiening nogelijk tot uiterlijk 1 juli 2008

U kunt uiterlijk tot 1 juli 2008 tenminste een verkennend bodemonderzoek van de locatie Scheveningseveer 17-19 in dienen. Dit onderzoek moet worden uitgevoerd conform NEN 5740. Wanneer wij voor deze datum géén bodemonderzoek ontvangen komt de aanmelding voor de Bedrijvenregeling voor deze locatie te vervallen.

Hoogachtend,

hoofd Uitvoering Milieutaken (plv)

Satellietfoto 2022

Satellietfoto 2014

Satellietfoto 2006

 = onderzoekslocatie

Topografische kaart 2022

Topografische kaart 2000

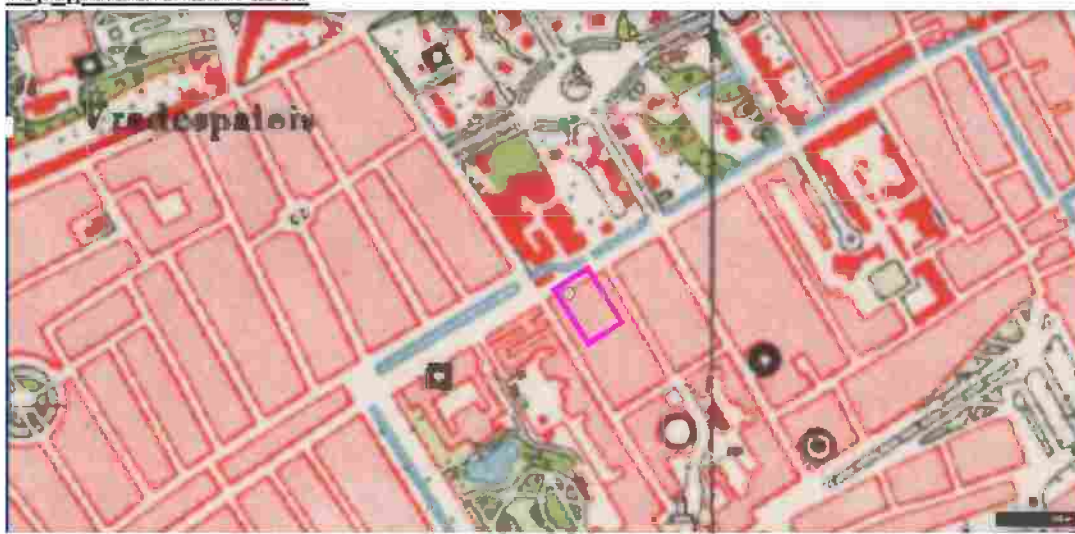

Topografische kaart 1980

 = onderzoekslocatie

Topografische kaart 1960

Topografische kaart 1940

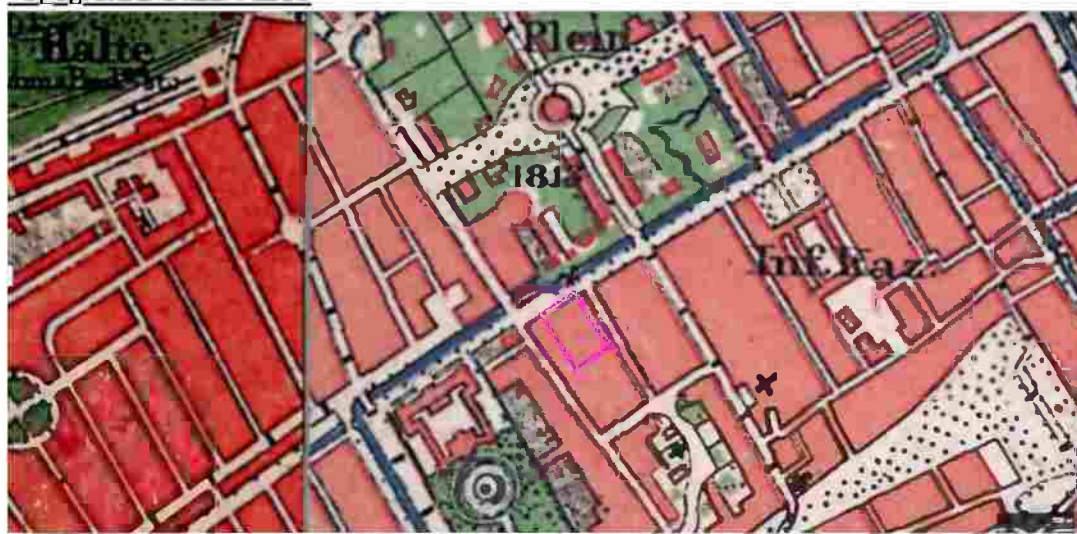

Topografische kaart 1920

 = onderzoekslocatie

Topografische kaart 1900

Topografische kaart 1876

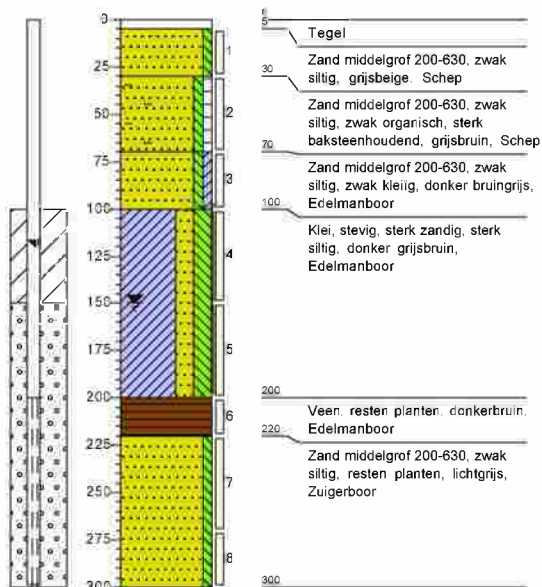

 = onderzoekslocatie

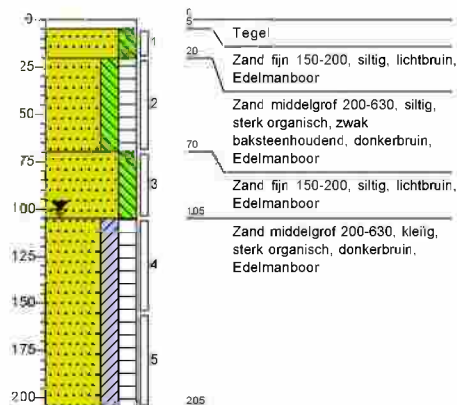
Bijlage 3

Boorbeschrijvingen

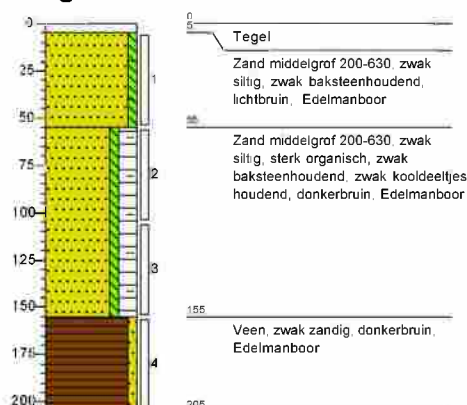
Boring: 1

Boring: 2

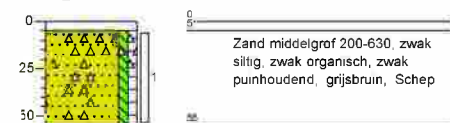
Boring: 3

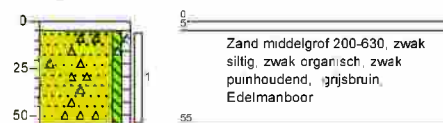
Boring: 4

Boring: 5

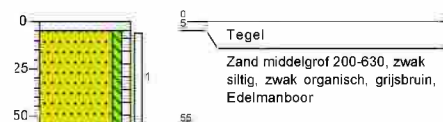
Boring: 6

Boring: 7

Boring: 8

Boring: 9

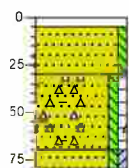
Boring: 10

Boring: 11

Boring: G1

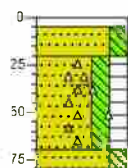
0 Tegel

30 Zand middelgrof 200-630, zwak siltig, grijsbeige, Schep

50 Zand middelgrof 200-630, zwak siltig, zwak organisch, sterk baksteenhoudend, zwak puinhoudend, grijsbruin, Schep

70 Zand middelgrof 200-630, zwak siltig, zwak kleilig, donker bruingrijs, Edelmanboor

Boring: G2

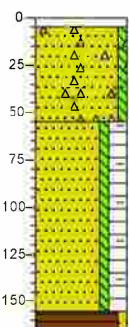
0 Tegel

20 Zand fijn 150-200, siltig, lichtbruin, Schep

50 Zand middelgrof 200-630, siltig, sterk organisch, zwak baksteenhoudend, zwak puinhoudend, donkerbruin, Schep

70 Zand fijn 150-200, siltig, lichtbruin, Edelmanboor

Boring: G3

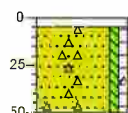
0 Tegel

25 Zand middelgrof 200-630, zwak siltig, zwak baksteenhoudend, zwak puinhoudend, lichtbruin, Schep

50 Zand middelgrof 200-630, zwak siltig, sterk organisch, zwak baksteenhoudend, zwak kooldeeltjes houdend, donkerbruin, Edelmanboor

155 Veer, zwak zandig, donkerbruin, Edelmanboor

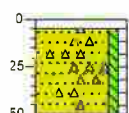
Boring: G5

0 Tegel

50 Zand middelgrof 200-630, zwak siltig, zwak organisch, zwak puinhoudend, grijsbruin, Schep

Boring: G7

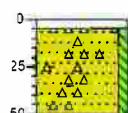

0 Tegel

25 Zand middelgrof 200-630, zwak siltig, zwak organisch, zwak puinhoudend, grijsbruin, Schep

50

Boring: G9

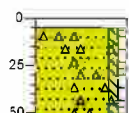

0 Tegel

25 Zand middelgrof 200-630, zwak siltig, sterk baksteenhoudend, zwak puinhoudend, grijsbruin, Schep

50

Boring: G10

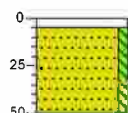

0 Tegel

25 Zand middelgrof 200-630, zwak siltig, zwak organisch, zwak baksteenhoudend, zwak puinhoudend, grijsbruin, Schep

50

Boring: G11

0 Tegel

25 Zand middelgrof 200-630, zwak siltig, zwak baksteenhoudend, grijsbeige, Schep

50

Bijlage 4

Onafhankelijkheidsverklaring
veldonderzoek

Locatie

Scheveningseveer 17-23 te Den Haag

Projectnummer:

153874 (van Dijk geo- en milieutechniek b.v.)

Opdrachtgever

Royal Mews B.V.

Weissenbruchstraat 36

2596 GJ Den Haag

Contactpersoon:

Ondergetekende verklaart dat het veldwerk onafhankelijk van de opdrachtgever is uitgevoerd conform de eisen van SIKB BRL 2000, waarbij gebruik is gemaakt van interne functiescheiding onder de voorwaarden die het Besluit bodemkwaliteit hieraan stelt.

van Dijk geo- en milieutechniek b.v.

(monsternemer)

Bijlage 5

Analyserapport grond

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Postbus 29

3454 ZG DE MEERN

Blad 1 van 9

Uw projectnaam : Scheveningseveer 17-23, Den Haag
Uw projectnummer : 153874
SGS rapportnummer : 13980323, versienummer: 1.

Rotterdam, 27-11-2023

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 153874. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics, gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 9 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Business Unit Manager

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Projectnaam Scheveningseveer 17-23, Den Haag
 Projectnummer 153874
 Rapportnummer 13980323 - 1

Orderdatum 20-11-2023
 Startdatum 20-11-2023
 Rapportagedatum 27-11-2023

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie				
001	Grond (AS3000)	1.4/5 1 (100-150) 1 (150-200)				
002	Grond (AS3000)	MM1.1 1 (5-30) 2 (20-70) 3 (5-55) 11 (5-55)				
003	Grond (AS3000)	MM.2 2 (105-155) 2 (155-205) 3 (55-105) 3 (105-155)				
Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	
monster voorbehandeling		S	Ja	Ja	Ja	
droge stof	gew.-%	S	71.1	87.9	67.4	
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1	
aard van de artefacten		S	geen	geen	geen	
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	5.1	1.6	8.9	
KORRELGROOTTEVERDELING						
lutum (bodem)	% vd DS	S	3.3	<2	<2	
METALEN						
barium	mg/kgds	S	22	36	45	
cadmium	mg/kgds	S	<0.2	<0.2	0.32	
kobalt	mg/kgds	S	2.3	1.9	2.7	
koper	mg/kgds	S	60	30	62	
kwik	mg/kgds	S	1.1	0.88	1.5	
lood	mg/kgds	S	190	350	310	
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5	0.95	
nikkel	mg/kgds	S	5.5	4.9	6.6	
zink	mg/kgds	S	38	89	120	
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN						
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	0.01	0.02	
fenantreen	mg/kgds	S	<0.01	0.23	0.12	
antraceen	mg/kgds	S	<0.01	0.06	0.03	
fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01	0.60	0.14	
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	<0.01	0.31	0.06	
chryseen	mg/kgds	S	<0.01	0.31	0.06	
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01	0.15	0.03	
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	0.35	0.07	
benzo(ghi)perylene	mg/kgds	S	<0.01	0.28	0.06	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	0.26	0.06	
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.07	2.56	0.65	
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)						
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1	
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1	
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1	<1	
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1	
PCB 138	µg/kgds	S	<1	<1	<1	
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1	<1	
PCB 180	µg/kgds	S	<1	<1	<1	
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9	4.9	4.9	

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf:

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Projectnaam Scheveningseveer 17-23, Den Haag
 Projectnummer 153874
 Rapportnummer 13980323 - 1

Orderdatum 20-11-2023
 Startdatum 20-11-2023
 Rapportagedatum 27-11-2023

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	1.4/5 1 (100-150) 1 (150-200)
002	Grond (AS3000)	MM1.1 1 (5-30) 2 (20-70) 3 (5-55) 11 (5-55)
003	Grond (AS3000)	MM.2 2 (105-155) 2 (155-205) 3 (55-105) 3 (105-155)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003
MINERALE OLIE					
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5	8
fractie C22-C30	mg/kgds		8	7	8
fractie C30-C40	mg/kgds		11	<5	7
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20	20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Projectnaam Scheveningseveer 17-23, Den Haag
Projectnummer 153874
Rapportnummer 13980323 - 1

Orderdatum 20-11-2023
Startdatum 20-11-2023
Rapportagedatum 27-11-2023

Monster beschrijvingen

- 001 * De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
- 002 * De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
- 003 * De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

- 1 De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Projectnaam Scheveningseveer 17-23, Den Haag
Projectnummer 153874
Rapportnummer 13980323 - 1

Orderdatum 20-11-2023
Startdatum 20-11-2023
Rapportagedatum 27-11-2023

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
monster voorbehandeling	Grond (AS3000)	Grond: NEN-EN 16179. Grond (AS3000): AS3000 en NEN-EN 16179
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: NEN-EN 15934. Grond (AS3000): AS3010-2 en NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	AS3000
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	AS3010-3 en NEN 5754.
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	AS3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2 (ontsluiting NEN 6961)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	AS3010-7 en NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	O1023399	16-11-2023	16-11-2023	ALC201
001	O1023388	16-11-2023	16-11-2023	ALC201
002	O1023006	16-11-2023	16-11-2023	ALC201
002	O1023397	16-11-2023	16-11-2023	ALC201
002	O1023395	16-11-2023	16-11-2023	ALC201
002	O1022998	16-11-2023	16-11-2023	ALC201
003	O1023390	16-11-2023	16-11-2023	ALC201

Paraaf :

Analysrapport

Blad 6 van 9

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Projectnaam Scheveningseveer 17-23, Den Haag
Projectnummer 153874
Rapportnummer 13980323 - 1

Orderdatum 20-11-2023
Startdatum 20-11-2023
Rapportagedatum 27-11-2023

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
003	O1023387	16-11-2023	16-11-2023	ALC201
003	O1023000	16-11-2023	16-11-2023	ALC201
003	O1022999	16-11-2023	16-11-2023	ALC201

Paraaf :

SGS Environmental Analytics IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028.

SGS Environmental Analytics – Vestiging van SGS Nederland BV – Malledijk 18 - P.O. Box 200, NL-3200 AE Spijkenisse - Nederland. Al onze werkzaamheden worden uitgevoerd onder de algemene voorwaarden gedeponeerd bij de kamer van koophandel te Rotterdam inschrijving handelsregister 24226722.

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Projectnaam Scheveningseveer 17-23, Den Haag
 Projectnummer 153874
 Rapportnummer 13980323 - 1

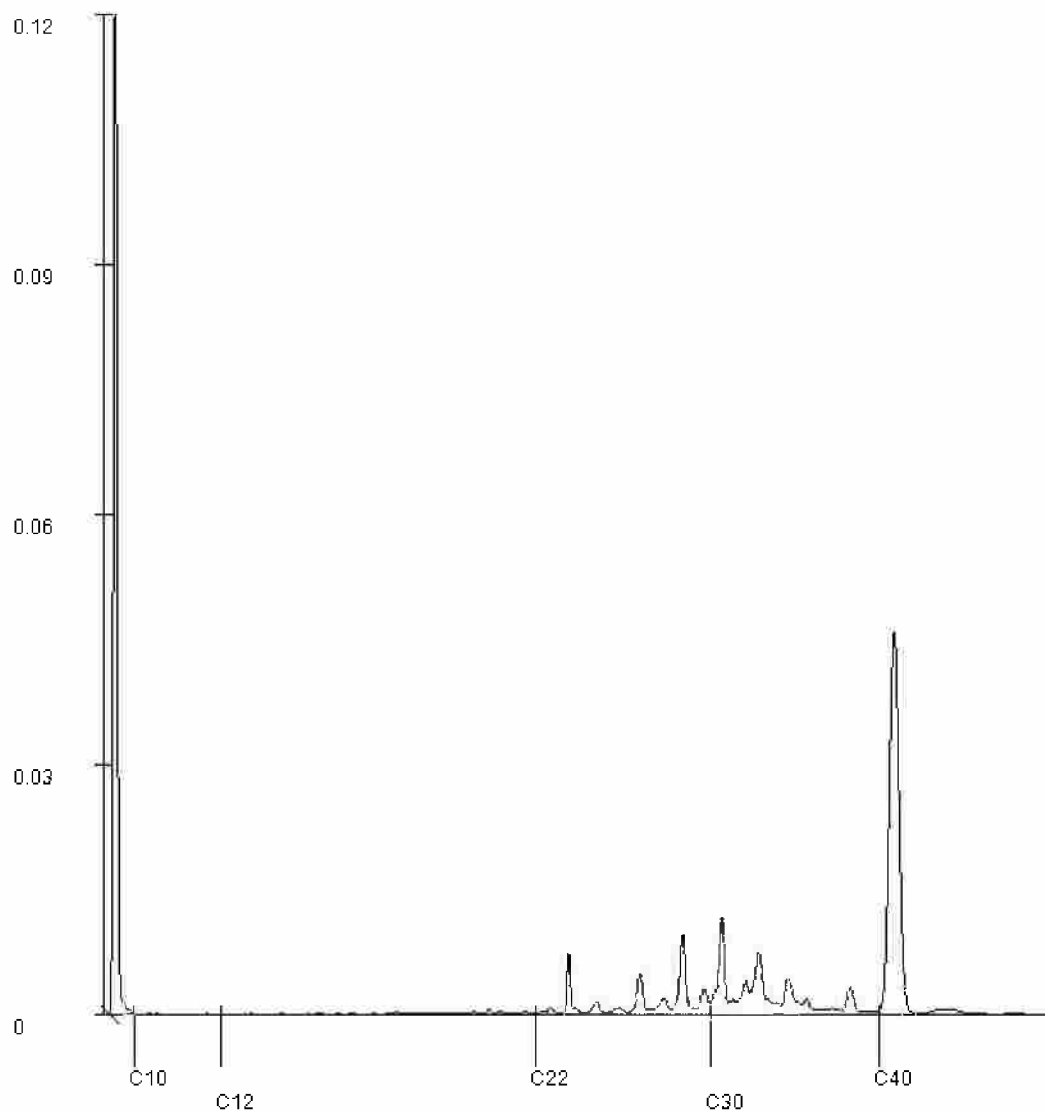
Orderdatum 20-11-2023
 Startdatum 20-11-2023
 Rapportagedatum 27-11-2023

Monsternummer: 001
 Monster beschrijvingen 1.4/5 1 (100-150) 1 (150-200)

Karakterisering naar alkaantraject

benzine C9-C14
 kerosine en petroleum C10-C16
 diesel en gasolie C10-C28
 motorolie C20-C36
 stookolie C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

Paraaf :

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Projectnaam Scheveningseveer 17-23, Den Haag
 Projectnummer 153874
 Rapportnummer 13980323 - 1

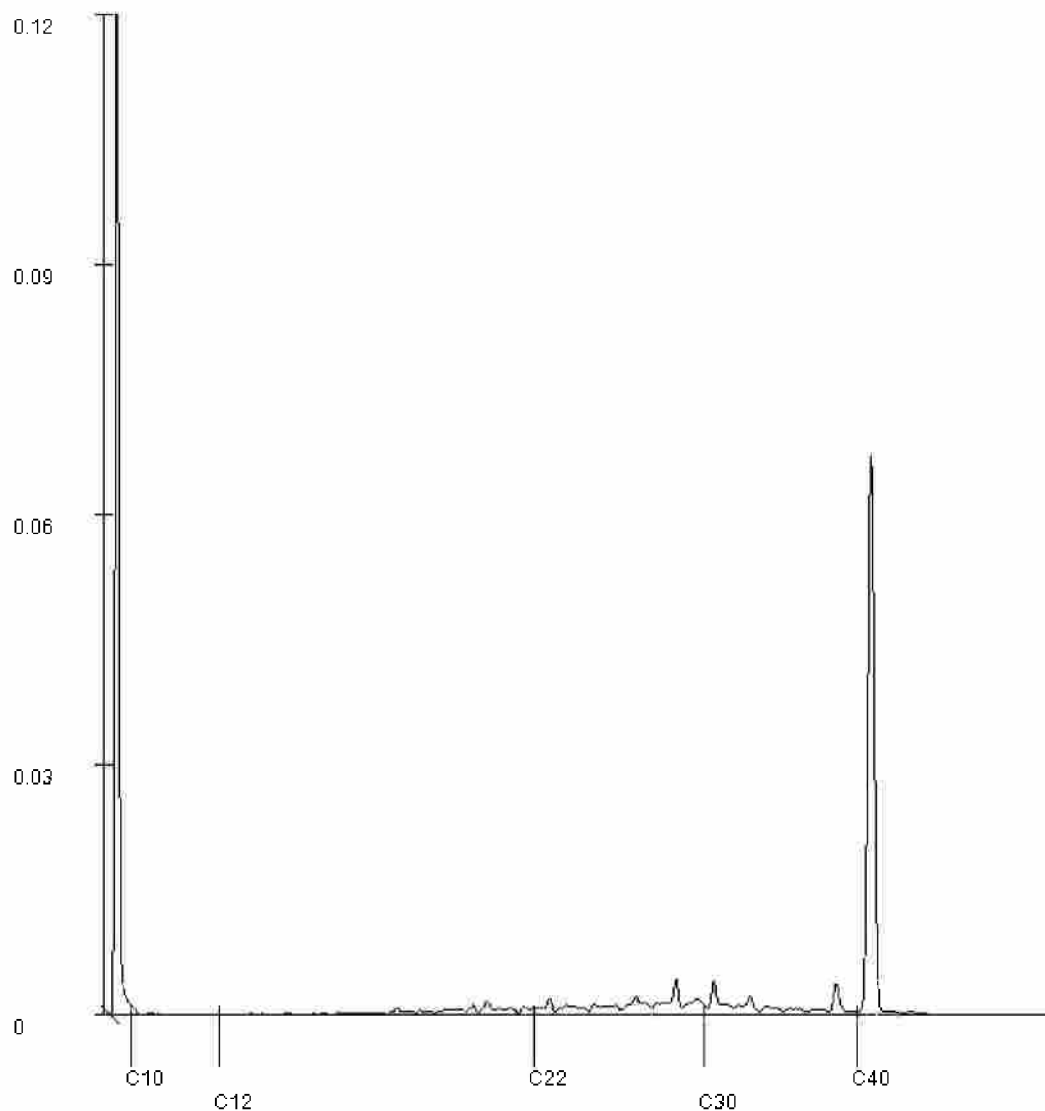
Orderdatum 20-11-2023
 Startdatum 20-11-2023
 Rapportagedatum 27-11-2023

Monsternummer: 002
 Monster beschrijvingen MM1.1 1 (5-30) 2 (20-70) 3 (5-55) 11 (5-55)

Karakterisering naar alkaantraject

benzine C9-C14
 kerosine en petroleum C10-C16
 diesel en gasolie C10-C28
 motorolie C20-C36
 stookolie C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

Paraaf

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Projectnaam Scheveningseveer 17-23, Den Haag
 Projectnummer 153874
 Rapportnummer 13980323 - 1

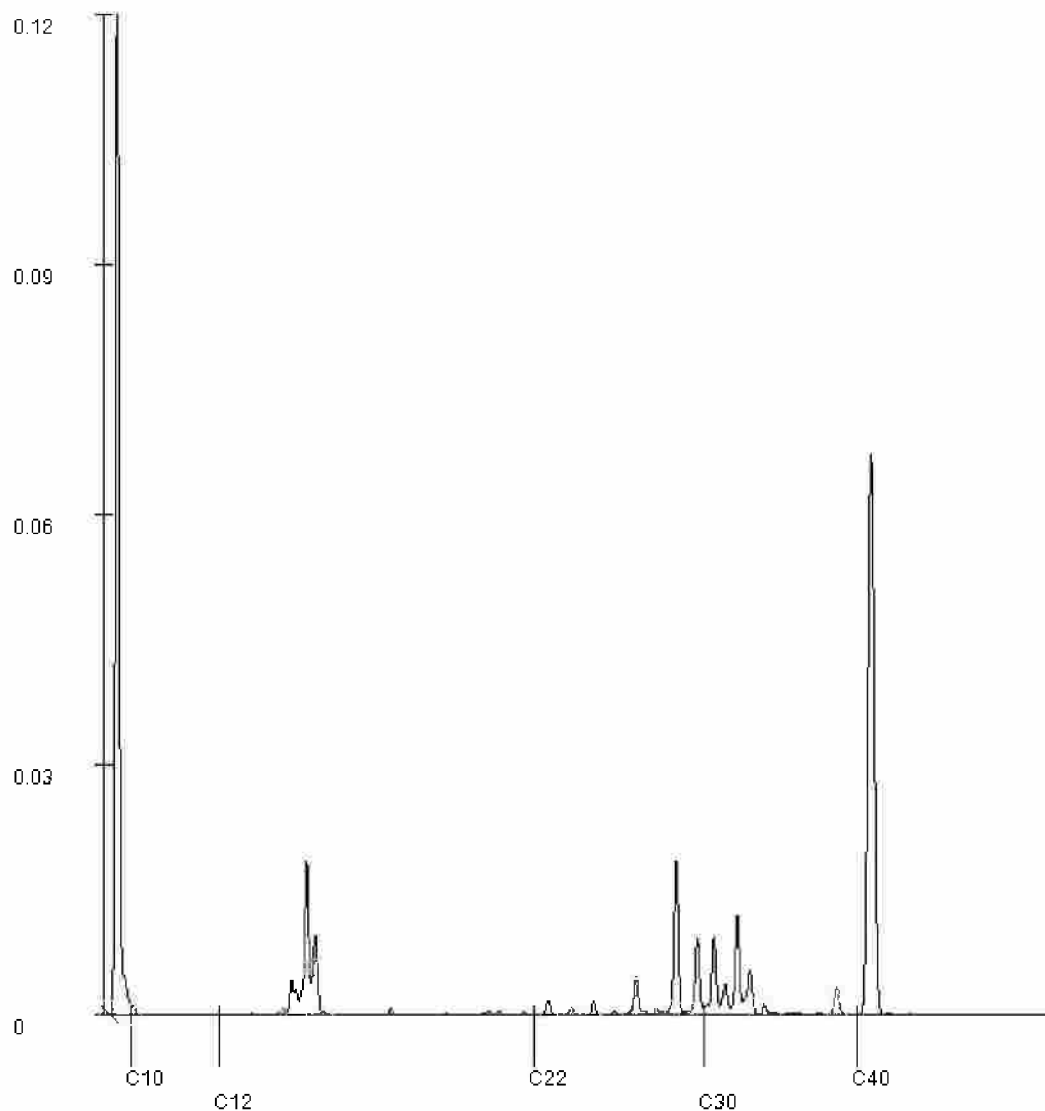
Orderdatum 20-11-2023
 Startdatum 20-11-2023
 Rapportagedatum 27-11-2023

Monsternummer: 003
 Monster beschrijvingen MM.2 2 (105-155) 2 (155-205) 3 (55-105) 3 (105-155)

Karakterisering naar alkaantraject

benzine C9-C14
 kerosine en petroleum C10-C16
 diesel en gasolie C10-C28
 motorolie C20-C36
 stookolie C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics

Correspondentieadres

Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam

Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34

www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Postbus 29

3454 ZG DE MEERN

Blad 1 van 9

Uw projectnaam : Scheveningseveer 17-23, Den Haag
Uw projectnummer : 153874
SGS rapportnummer : 13984826, versienummer: 1.

Rotterdam, 11-12-2023

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 153874. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

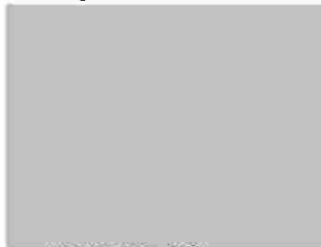
Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics, gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 9 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Business Unit Manager

SGS Environmental Analytics IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028.

SGS Environmental Analytics – Vestiging van SGS Nederland BV – Malledijk 18 - P.O. Box 200, NL-3200 AE Spijkensisse - Nederland. Al onze werkzaamheden worden uitgevoerd onder de algemene voorwaarden gedeponeerd bij de kamer van koophandel te Rotterdam inschrijving handelsregister 24226722

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Projectnaam Scheveningseveer 17-23, Den Haag
 Projectnummer 153874
 Rapportnummer 13984826 - 1

Orderdatum 27-11-2023
 Startdatum 27-11-2023
 Rapportagedatum 11-12-2023

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdachte grond AS3000	MM2.1 4 (5-55) 5 (5-55) 6 (5-55) 7 (5-55) 9 (5-55) 10 (5-55)
002	Asbestverdachte grond AS3000	MMAG1 MMAG1 (5-70)
003	Asbestverdachte grond AS3000	MMAG2 MMAG2 (5-70)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003
droge stof	gew.-%	S	85.9		
gewicht artefacten	g	S	<1		
aard van de artefacten	-	S	geen		
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	1.9		
KORRELGROOTTEVERDELING					
lutum (bodem)	% vd DS	S	<2		
METALEN					
barium	mg/kgds	S	49 ¹³		
cadmium	mg/kgds	S	0.25 ¹³		
kobalt	mg/kgds	S	2.2 ¹³		
koper	mg/kgds	S	39 ¹³		
kwik	mg/kgds	S	1.1 ¹³		
lood	mg/kgds	S	610 ¹³		
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5 ¹³		
nikkel	mg/kgds	S	5.2 ¹³		
zink	mg/kgds	S	140 ¹³		
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN					
naftaleen	mg/kgds	S	0.02 ¹³		
fenantreen	mg/kgds	S	0.49 ¹³		
antraceen	mg/kgds	S	0.11 ¹³		
fluoranteen	mg/kgds	S	1.2 ¹³		
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.56 ¹³		
chryseen	mg/kgds	S	0.57 ¹³		
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.29 ¹³		
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.72 ¹³		
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.51 ¹³		
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.50 ¹³		
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	4.97 ²⁰		
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)					
PCB 28	µg/kgds	S	<1 ¹³		
PCB 52	µg/kgds	S	<1 ¹³		
PCB 101	µg/kgds	S	<1 ¹³		
PCB 118	µg/kgds	S	<1 ¹³		
PCB 138	µg/kgds	S	<1 ¹³		
PCB 153	µg/kgds	S	<1 ¹³		
PCB 180	µg/kgds	S	<1 ¹³		

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Projectnaam Scheveningseveer 17-23, Den Haag
 Projectnummer 153874
 Rapportnummer 13984826 - 1

Orderdatum 27-11-2023
 Startdatum 27-11-2023
 Rapportagedatum 11-12-2023

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie				
001	Asbestverdachte grond AS3000	MM2.1 4 (5-55) 5 (5-55) 6 (5-55) 7 (5-55) 9 (5-55) 10 (5-55)				
002	Asbestverdachte grond AS3000	MMAG1 MMAG1 (5-70)				
003	Asbestverdachte grond AS3000	MMAG2 MMAG2 (5-70)				
Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 ^{2f}			
MINERALE OLIE						
fractie C10-C12	mg/kgds		<5 ^{1f}			
fractie C12-C22	mg/kgds		10 ^{1f}			
fractie C22-C30	mg/kgds		17 ^{1f}			
fractie C30-C40	mg/kgds		10 ^{1f}			
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	40 ^{1f}			
VOORBEREIDENDE RESULTATEN						
totaal aangeleverd monster	kg			16.42	15.83	
in behandeling genomen gewicht	kg			16.42	15.83	
Mengmonster samengesteld				nee	nee	
totaal gewicht <20 mm na drogen	g			14329	14691	
droge stof	gew.-%			87.3	92.8	
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK						
gemeten totaal asbestconcentratie	mg/kgds	S		<2	<2	
gemeten hechtgebonden asbestconcentratie	mg/kgds	S		<2	<2	
gemeten niet-hechtgebonden asbestconcentratie	mg/kgds	S		<2	<2	
ondergrens (95% betrouwbaarheidsinterval)	mg/kgds	S		<2	<2	
bovengrens (95% betrouwbaarheidsinterval)	mg/kgds	S		<2	<2	
gemeten hechtgebonden Serpentiin-asbestgehalte	mg/kgds	S		<2	<2	
gemeten niet-hechtgebonden Serpentiin-asbestgehalte	mg/kgds	S		<2	<2	
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds	S		<2	<2	
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds	S		<2	<2	
berekende bepalingsgrens	mg/kgds	S		0.76	0.81	
gewogen asbestconcentratie	mg/kgds	S		<2	<2	

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

Analysrapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Projectnaam Scheveningseveer 17-23, Den Haag
Projectnummer 153874
Rapportnummer 13984826 - 1

Orderdatum 27-11-2023
Startdatum 27-11-2023
Rapportagedatum 11-12-2023

Voetnoten

- 1 Het monster is als asbestverdacht gekenmerkt. Om deze reden is het monster niet vermalen, maar veldvochtig in tweevoud geanalyseerd. Het resultaat betreft het gemiddelde van de twee duploresultaten.
- 2 De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Projectnaam Scheveningseveer 17-23, Den Haag
Projectnummer 153874
Rapportnummer 13984826 - 1

Orderdatum 27-11-2023
Startdatum 27-11-2023
Rapportagedatum 11-12-2023

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
droge stof	Asbestverdachte grond AS3000	Grond: NEN-EN 15934. Grond (AS3000): AS3010-2 en NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3000
aard van de artefacten	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3010-3, gelijkwaardig aan NEN 5754.
lutum (bodem)	Asbestverdachte grond AS3000	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): AS3010-4
barium	Asbestverdachte grond AS3000	AS3010-5 en NEN-EN-ISO 17294-2 (ontsluiting NEN 6961)
cadmium	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
kobalt	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
koper	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
kwik	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
lood	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
molybdeen	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
nikkel	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
zink	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
naftaleen	Asbestverdachte grond AS3000	AS3010-6
fenantreen	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
antraceen	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
fluoranteen	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
benzo(a)antraceen	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
chryseen	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
benzo(k)fluoranteen	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
benzo(a)pyreen	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
benzo(ghi)peryleen	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
PCB 28	Asbestverdachte grond AS3000	AS3010-8
PCB 52	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
PCB 101	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
PCB 118	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
PCB 138	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
PCB 153	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
PCB 180	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
totaal olie C10 - C40	Asbestverdachte grond AS3000	AS3010-7 en NEN-EN-ISO 16703
totaal aangeleverd monster	Asbestverdachte grond AS3000	AS3070-1 en NEN 5898
totaal gewicht <20 mm na drogen	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
droge stof	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten totaal asbestconcentratie	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
ondergrens (95% betrouw.intervall)	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
bovengrens (95% betrouw.intervall)	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Serpentiin-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Serpentiin-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem

Paraaf :

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Projectnaam Scheveningseveer 17-23, Den Haag
Projectnummer 153874
Rapportnummer 13984826 - 1

Orderdatum 27-11-2023
Startdatum 27-11-2023
Rapportagedatum 11-12-2023

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
berekende bepalingsgrens	Asbestverdachte grond AS3000	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	O1054273	24-11-2023	24-11-2023	ALC201
001	O1054272	24-11-2023	24-11-2023	ALC201
001	O1054280	24-11-2023	24-11-2023	ALC201
001	O1054278	24-11-2023	24-11-2023	ALC201
001	O1023320	24-11-2023	24-11-2023	ALC201
001	O1023289	24-11-2023	24-11-2023	ALC201
002	E2216771	24-11-2023	24-11-2023	ALC291
003	E2216772	24-11-2023	24-11-2023	ALC291

Paraaf :

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Projectnaam Scheveningseveer 17-23, Den Haag
 Projectnummer 153874
 Rapportnummer 13984826 - 1

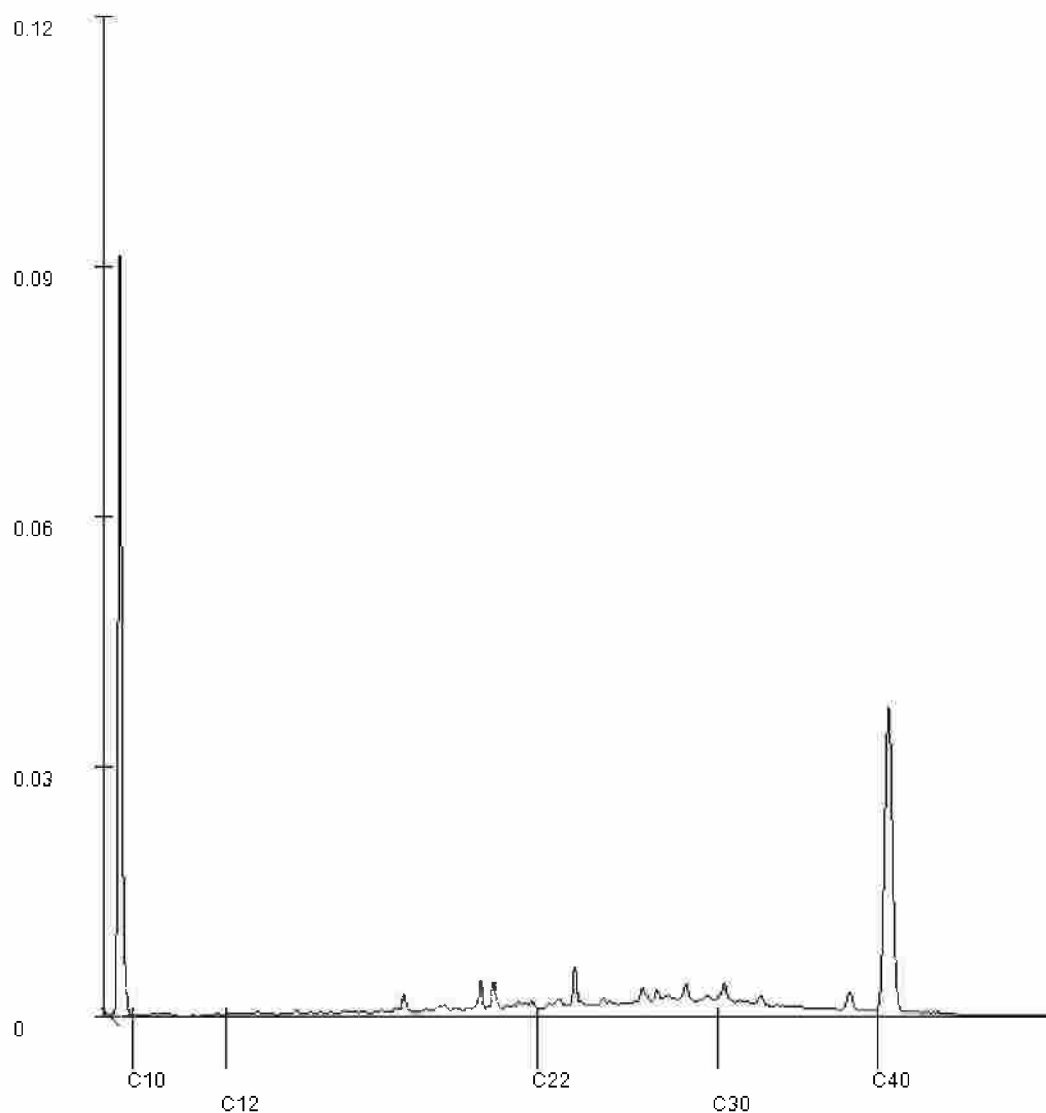
Orderdatum 27-11-2023
 Startdatum 27-11-2023
 Rapportagedatum 11-12-2023

Monsternummer: 001
 Monster beschrijvingen MM2.1 4 (5-55) 5 (5-55) 6 (5-55) 7 (5-55) 9 (5-55) 10 (5-55)

Karakterisering naar alkaantraject

benzine C9-C14
 kerosine en petroleum C10-C16
 diesel en gasolie C10-C28
 motorolie C20-C36
 stookolie C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

Paraaf :

Analyserapport bepaling van asbest conform NEN 5898

SGSnummer: 13984826-002

Datum analyse: 11-12-2023

Projectnummer: 153874

Projectnaam: 153874

Monsteromschrijving: MMAG1 MMAG1 (5-70)

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	0.76		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		
Vorbereidende resultaten			
totaal gewicht na drogen	14329	g	
totaal gewicht <20 mm na drogen	14329	g	
totaal gewicht voor drogen	16418	g	
droge stof	87.3	gew.-%	

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zee fractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	169	100														
4-8	260	100														
2-4	212	100														
1-2	182	38.4														0.3
0.5-1	267	5.8														0.5
<0.5	13240															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

De gewogen concentratie wordt niet afgerond, maar afgebroken gerapporteerd.

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zee fracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zee fracties bij elkaar op te tellen.

Analyserapport bepaling van asbest conform NEN 5898

SGSnummer: 13984826-003

Datum analyse: 11-12-2023

Projectnummer: 153874

Projectnaam: 153874

Monsteromschrijving: MMAG2 MMAG2 (5-70)

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	0.81		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		
Vorbereidende resultaten			
totaal gewicht na drogen	14691	g	
totaal gewicht <20 mm na drogen	14691	g	
totaal gewicht voor drogen	15833	g	
droge stof	92.8	gew.-%	

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zee fractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	322	100														
4-8	218	100														
2-4	148	100														
1-2	120	29.5														0.4
0.5-1	193	6.4														0.4
<0.5	13689															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

De gewogen concentratie wordt niet afgerond, maar afgebroken gerapporteerd.

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zee fracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zee fracties bij elkaar op te tellen.

Bijlage 6

Analyserapport grondwater

SGS Environmental Analytics

Correspondentieadres

Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam

Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34

www.sgs.com/analytics-nl

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Postbus 29

3454 ZG DE MEERN

Blad 1 van 5

Uw projectnaam : Scheveningseveer 17-23, Den Haag
Uw projectnummer : 153874
SGS rapportnummer : 13984130, versienummer: 1.

Rotterdam, 30-11-2023

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 153874. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de door SGS geteste monsters en zoals door SGS ontvangen zijn. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters, het project en de monsternamedatum (indien aangeleverd) zijn overgenomen in dit analyserapport. SGS is niet verantwoordelijk voor de gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Het onderzoek is uitgevoerd door SGS Environmental Analytics, gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Voor meer informatie, omtrent bijvoorbeeld meetonzekerheid of gebruikte analysemethoden, kunt u contact opnemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Business Unit Manager

SGS Environmental Analytics IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028.

SGS Environmental Analytics – Vestiging van SGS Nederland BV – Malledijk 18 - P.O. Box 200, NL-3200 AE Spijkensse - Nederland. Al onze werkzaamheden worden uitgevoerd onder de algemene voorwaarden gedeponeerd bij de kamer van koophandel te Rotterdam inschrijving handelsregister 24226722

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Projectnaam Scheveningseveer 17-23, Den Haag
 Projectnummer 153874
 Rapportnummer 13984130 - 1

Orderdatum 24-11-2023
 Startdatum 24-11-2023
 Rapportagedatum 30-11-2023

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie		
001	Grondwater (AS3000)	1 (200-300)		
Analyse	Eenheid	Q	001	
METALEN				
barium	µg/l	S	<20	
cadmium	µg/l	S	<0.2	
kobalt	µg/l	S	<2	
koper	µg/l	S	<2	
kwik	µg/l	S	<0.05	
lood	µg/l	S	<2	
molybdeen	µg/l	S	<2	
nikkel	µg/l	S	4.7	
zink	µg/l	S	<10	
VLUCHTIGE AROMATEN				
benzeen	µg/l	S	<0.2	
tolueen	µg/l	S	<0.2	
ethylbenzeen	µg/l	S	<0.2	
o-xyleen	µg/l	S	<0.1	
p- en m-xyleen	µg/l	S	<0.2	
xylenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.21	
styreen	µg/l	S	<0.2	
naftaleen	µg/l	S	0.04	
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN				
1,1-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2	
1,2-dichloorethaan	µg/l	S	<0.2	
1,1-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	
cis-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	0.15	
trans-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.22	
dichloormethaan	µg/l	S	<0.2	
1,1-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2	
1,2-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2	
1,3-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.2	
som dichloorpropanen (0.7 factor)	µg/l	S	0.42	
tetrachlooretheen	µg/l	S	<0.1	
tetrachloormethaan	µg/l	S	<0.1	
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1	
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1	
trichlooretheen	µg/l	S	<0.2	
chloroform	µg/l	S	<0.2	
vinylchloride	µg/l	S	<0.2	
tribroommethaan	µg/l	S	<0.2	
MINERALE OLIE				
fractie C10-C12	µg/l		<25	

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

Analyserapport

Blad 3 van 5

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Projectnaam Scheveningseveer 17-23, Den Haag
Projectnummer 153874
Rapportnummer 13984130 - 1

Orderdatum 24-11-2023
Startdatum 24-11-2023
Rapportagedatum 30-11-2023

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	1 (200-300)

Analyse	Eenheid	Q	001
fractie C12-C22	µg/l		<25
fractie C22-C30	µg/l		<25
fractie C30-C40	µg/l		<25
totaal olie C10 - C40	µg/l	S	<50

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

SGS Environmental Analytics IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIE CONFORM EN ISO/IEC 17025:2017 ONDER NR. L 028.

SGS Environmental Analytics – Vestiging van SGS Nederland BV – Malledijk 18 - P.O. Box 200, NL-3200 AE Spijkenisse - Nederland. Al onze werkzaamheden worden uitgevoerd onder de algemene voorwaarden gedeponeerd bij de kamer van koophandel te Rotterdam inschrijving handelsregister 24226722

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Projectnaam Scheveningseveer 17-23, Den Haag
Projectnummer 153874
Rapportnummer 13984130 - 1

Orderdatum 24-11-2023
Startdatum 24-11-2023
Rapportagedatum 30-11-2023

Monster beschrijvingen

001 * De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1 De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

Analyserapport

Van Dijk Geo- en Milieutechniek BV

Projectnaam Scheveningseveer 17-23, Den Haag
Projectnummer 153874
Rapportnummer 13984130 - 1

Orderdatum 24-11-2023
Startdatum 24-11-2023
Rapportagedatum 30-11-2023

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
barium	Grondwater (AS3000)	AS3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
cadmium	Grondwater (AS3000)	Idem
kobalt	Grondwater (AS3000)	Idem
koper	Grondwater (AS3000)	Idem
kwik	Grondwater (AS3000)	AS3110-3 en NEN-EN-ISO 17852
lood	Grondwater (AS3000)	AS3110-3 en NEN-EN-ISO 17294-2
molybdeen	Grondwater (AS3000)	Idem
nikkel	Grondwater (AS3000)	Idem
zink	Grondwater (AS3000)	Idem
benzeen	Grondwater (AS3000)	AS3130-1, NEN-EN-ISO 20595
tolueen	Grondwater (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grondwater (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	AS3130-1
styreen	Grondwater (AS3000)	AS3130-1, NEN-EN-ISO 20595
naftaleen	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
cis-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
trans-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	AS3130-1
dichloormethaan	Grondwater (AS3000)	AS3130-1, NEN-EN-ISO 20595
1,1-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,3-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
som dichloorpropanen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	AS3130-1
tetrachlooretheen	Grondwater (AS3000)	AS3130-1, NEN-EN-ISO 20595
tetrachloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,1-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,2-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
trichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
chloroform	Grondwater (AS3000)	Idem
vinylchloride	Grondwater (AS3000)	Idem
tribroommethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grondwater (AS3000)	AS3110-5

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	G7063168	24-11-2023	24-11-2023	ALC236
001	B2090095	24-11-2023	24-11-2023	ALC204

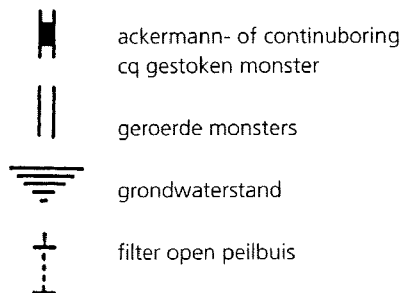
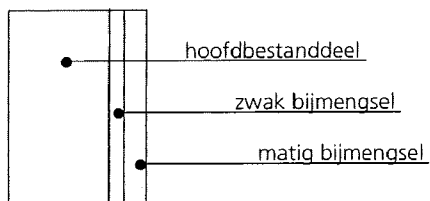
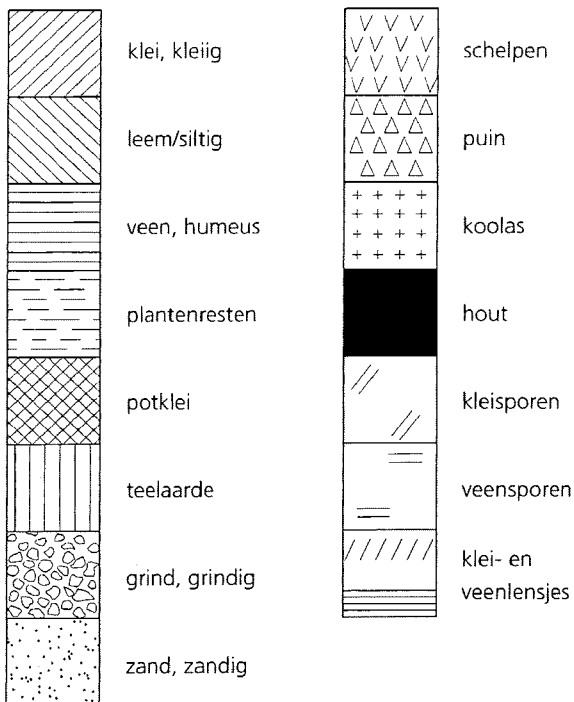
Paraaf:

Bijlage 7

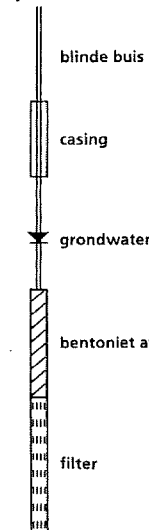
Verklaring der tekens en
verklarende woordenlijst

verklaring der tekens

BOORSTAAT

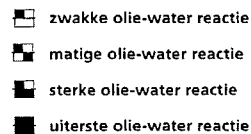
peilbuis

geur

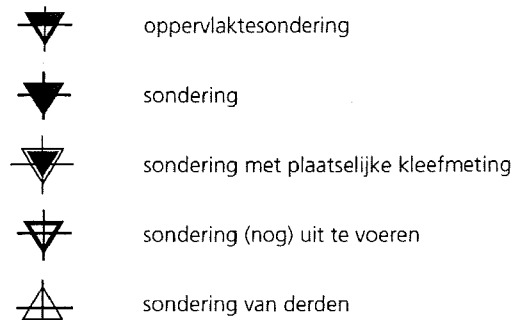

olie

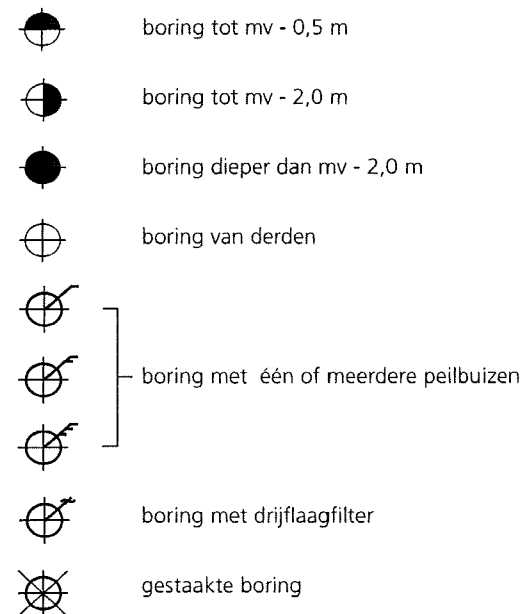

SITUATIETEKENING

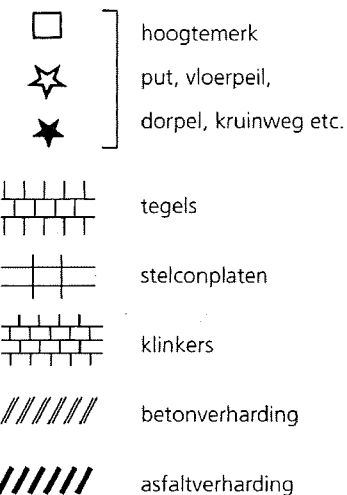
sonderingen

boringen - peilbuizen

diversen

VERKLARENDE WOORDENLIJST

achtergrondwaarde	het milieukwaliteitsniveau van grond waarbij als nadelig te waarden effecten voor de functionele eigenschappen van de bodem verwaarloosbaar worden geacht
achtergrondwaarde grond	grond die multifunctioneel toepasbaar is
Accreditatieschema 3000	voorbehandelingsmethode voor analyses om de homogeniteit van analysemonsters te verbeteren
AP04-keuring	keuring van een partij grond / baggerspecie conform het Besluit bodemkwaliteit. Door het uitvoeren van de keuring kunnen de hergebruiksmogelijkheden van de partij worden bepaald
bron	de oorzaak van de bodemverontreiniging
Bbk	Besluit bodemkwaliteit
BTEXN	benzeen, toluen, ethylbenzeen, xyleen, naftaleen
EC	elektrisch geleidingsvermogen in mS/cm
freatisch grondwater	grondwater met een vrije grondwaterspiegel
GWS	grondwaterstand
industriegrond	grond die een overschrijding van de maximale waarden voor de kwaliteitsklasse wonen heeft maar geen overschrijding van de maximale waarden voor de kwaliteitsklasse industrie
interventiewaarde	waarde waarmee voor verontreinigde stoffen in grond en grondwater het concentratieniveau wordt aangegeven waarboven sprake is van ernstige vermindering of dreigende vermindering van de functionele eigenschappen die de bodem heeft voor mens, plant of dier
isohypsenkaart	kaart die de stijghoogte van het water in het eerste watervoerende pakket aangeeft; aan de hand van de stijghoogte kan de grondwaterstromingsrichting van deze laag worden bepaald
kg	kilogram; duizend gram
l	liter
m	meter
m²	vierkante meter
m³	kubieke meter
mg	milligram; één duizendste gram
mS/cm	milliSiemens per centimeter (maat voor elektrische geleiding)
m-mv	diepte in meters minus maaiveld
NAP	Normaal Amsterdams Peil (hoogtemaat)

NEN 5707	beschrijft een methode voor de bepaling van het gehalte aan asbest in de bodem en partijen grond. Alle facetten van het onderzoek worden in deze norm behandeld, zoals het vooronderzoek asbest, het veldonderzoek bestaande uit inspectie en monsterneming en de analyse in het laboratorium
NEN 5740	beschrijft de werkwijze voor het opstellen van de onderzoeksstrategie bij verkennend bodemonderzoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van bodemverontreiniging en de werkwijze voor het bepalen van de milieuhygiënische kwaliteit van de landbodem
NEN 5720	beschrijft de werkwijze voor het opstellen van de onderzoeksstrategie bij verkennend onderzoek naar de aanwezigheid van verontreinigende stoffen in de waterbodem en de werkwijze voor het bepalen van de milieuhygiënische kwaliteit van de waterbodem en eventueel daaruit vrijkomende baggerspecie
NEN 5725	beschrijft de werkwijze voor het uitvoeren van het vooronderzoek naar de kwaliteit van de bodem, voorafgaand aan het feitelijke veld- en laboratoriumonderzoek
OCB	Organochloor-bestrijdingsmiddelen
oliechromatogram	een grafiek waarin de hoeveelheid van verschillende koolwaterstoffen zichtbaar is. Met behulp van deze grafiek kan worden bepaald waaruit de minerale olie bestaat
PAK	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen
PCB	polychloorbifenylen
pH	zuurgraad
streefwaarde	het milieukwaliteitsniveau van grondwater waarbij als nadelig te waarden effecten voor de functionele eigenschappen verwaarloosbaar worden geacht
tussenwaarde	$(\text{streefwaarde} + \text{interventiewaarde})/2$. Overschrijding van deze waarde geeft aan dat er mogelijk een aanvullend/nader onderzoek nodig is
µg	microgram; één miljoenste gram
woongrond	grond die een overschrijding heeft van de achtergrondwaarden maar geen overschrijding heeft van de maximale waarden voor de kwaliteitsklasse wonen
zintuiglijke waarnemingen	het op basis van zintuiglijke waarnemingen en velddetectiemethoden beoordelen van bodem op afwijkingen zoals de aanwezigheid van aardolieproducten en bodemvreemd materiaal (puin, asbest, kooldelen e.d.), waarbij de volgende percentages worden gehanteerd: aardolie e.d.: zwak <25%, matig 25-50%, sterk 50-75%, uiterst 75-100% bodemvreemd materiaal: zwak <5%, matig 5-15%, sterk 15-50%; bij > 50% betreft het bodemvreemde materiaal het hoofdbestanddeel
>	groter dan
<	kleiner dan

Bijlage 5

bouw fysica
bouw techniek
installatietechniek

adviseurs

WOLF
DIKKEN

Project

Scheveningseveer 17-23, Den Haag

Opdrachtgever

Royal Mews BV

Architect

StijnvandenBoogaard Architecture

Omschrijving

Onderzoek wegverkeerslawai

Datum

19-12-2023

Gewijzigd: 06-11-2024 21-05-2021

R823135aaA0

Project
Scheveningseveer 17-23, Den Haag

Opdrachtgever
Royal Mews BV

Architect
StijnvandenBoogaard Architecture

Omschrijving
Onderzoek wegverkeerslawaaï

R823135aaA0

Datum
19-12-2023
Gewijzigd: 06-11-2024 21-05-2021

Adviseur

INHOUD

BLZ.

1.	Inleiding	3
2.	Normstelling	5
3.	Berekeningsmethode	8
4.	Stedenbouwkundige situatie en uitgangspunten	9
5.	Berekeningsresultaten	12
6.	Onderzoek geluidreducerende maatregelen	14
7.	Conclusies en aanbevelingen	17

BIJLAGEN

- Bijlage 1 – Verkeersintensiteiten
- Bijlage 2 – Figuren akoestisch model
- Bijlage 3 – Invoergegevens en rekenresultaten
- Bijlage 4 – Overzicht berekeningsresultaten

1. INLEIDING

In opdracht van Royal Mews BV is door StijnvandenBoogaard Architecture een plan ontworpen voor de transformatie van een bestaand pand naar zeven appartementen. Aanvullend zullen op het binnenterrein 11 nieuwbouwwoningen worden gerealiseerd. Het bouwplan is gelegen aan de Scheveningseveer te Den Haag. In figuur 1 is een situatietekening van het plan weergegeven.

Figuur 1 - situatietekening

In opdracht van Royal Mews BV is in het kader van de eisen volgens de Wet geluidhinder een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de geluidbelastingen ten gevolge van het wegverkeer op de geluidgevoelige bestemmingen van het bouwplan.

Voor de commerciële ruimte geldt geen eis met betrekking tot geluid van buiten.

Volgens opgave van de opdrachtgever past het bouwplan niet binnen het vastgestelde bestemmingsplan. In het kader van een procedure tot wijziging van het bestemmingsplan is het noodzakelijk dat een akoestisch onderzoek wordt uitgevoerd. Indien uit dit onderzoek blijkt dat de ten hoogste toelaatbare grenswaarde volgens de Wet geluidhinder wordt overschreden, zal een hogere waarde-procedure moeten worden doorlopen.

Bij de totstandkoming van het voorliggende onderzoek is gebruik gemaakt van:

- verkeersintensiteiten volgens opgave van de gemeentelijke Dienst Stedelijke Ontwikkeling afd. Mobiliteitsdata (zie bijlage 1);
- bouwkundige tekeningen van de architect d.d. 30-09-2023, 05-06-2024 (begane grond) en 04-07-2024 (overige tekeningen); 21-05-2025;
- een digitale situatietekening;
- het Actueel Hoogtebestand Nederland;
- foto's van de directe omgeving van het bouwplan.

In een eerder stadium is reeds een "Onderzoek wegverkeerslawaaï" (R823135aaA0 d.d. 19-12-2023 06-11-2024) opgesteld. Wegens aanvullingen Naar aanleiding van overleg met de Omgevingsdienst Haaglanden is voorliggende rapportage opgesteld en met het verschijnen van voorliggende rapportage komen eerder verschenen rapportages te vervallen. De wijzigingen zijn voor zover mogelijk blauw gemarkeerd. Vervallen tekst is blauw gemarkeerd en deergehaald.

2. NORMSTELLING

Bij het vaststellen van een omgevingsvergunning, waarbij sprake is van een ruime afwijking van het bestemmingsplan, moet zeker gesteld worden dat aan de verschillende normwaarden uit de Wet geluidhinder (Wgh) wordt voldaan. Deze normwaarden gelden aan de gevel van geluidgevoelige bestemmingen binnen het plangebied of het te onderzoeken bouwplan.

Onderstaand zijn de voor het onderhavige onderzoek relevante eisen weergegeven.

Wegverkeer

Volgens artikel 74 van de wet wordt aan elke zijde van een weg een zone onderscheiden. De breedte van de zone is gerelateerd aan het aantal rijstroken en de aard van het gebied (stedelijk of buitenstedelijk). In de onderstaande tabel 1 is de zonebreedte aangegeven voor de verschillende situaties die de wet onderscheidt. De wegen waarvan de maximum snelheid van 30 km/uur is en de wegen binnen een woonerf, blijven hierbij echter buiten beschouwing. Voor dergelijke wegen kent de wet geen onderzoeksplicht¹.

tabel 1 – breedte geluidzones langs wegen

Soort gebied	Stedelijk gebied ^a		Buitenstedelijk gebied ^b		
Aantal rijstroken	1 of 2	3 of meer	1 of 2	3 of 4	5 of meer
Zonebreedte [m]	200	350	250	400	600

^a Als stedelijk gebied wordt aangemerkt (artikel 1 Wgh) het gebied binnen de bebouwde kom, met uitzondering van het gebied binnen de bebouwde kom dat in de zone van autowegen en autosnelwegen ligt.

^b Als buitenstedelijk wordt aangemerkt (artikel 1 Wgh) het gebied buiten de bebouwde kom en het gebied binnen de zone van een autoweg of autosnelweg dat binnen de bebouwde kom ligt.

Ingevolge artikel 110g uit de Wet geluidhinder mag bij toetsing aan de eisen, een aftrek in rekening worden gebracht op de berekende geluidbelastingen. Voor wegen met een rijksnelheid van 70 km/uur of hoger varieert deze aftrek volgens art. 3.4 van het "Reken- en meetvoorschrift geluid 2012" van 2 t/m 4 dB. De reductie moet als volgt worden toegepast:

- 4 dB, indien de berekende geluidbelasting 57 dB, excl. aftrek art. 110g bedraagt;
- 3 dB, indien de berekende geluidbelasting 56 dB, excl. aftrek art. 110g bedraagt;
- 2 dB, indien de berekende geluidbelasting ongelijk is aan 56 of 57 dB, excl. aftrek art. 110g.

Voor wegen met een rijksnelheid van lager dan 70 km/uur bedraagt de aftrek 5 dB.

De aftrek bedraagt 0 dB bij toepassing van de artikelen 3.2 en 3.3 van het Bouwbesluit 2012 en bij toepassing van de artikelen 111b, tweede en derde lid, 112 en 113 van de Wet geluidhinder.

¹ Volgens de Wet geluidhinder hebben 30 km/uur-wegen geen zone. Op grond van jurisprudentie (zaaknummer 200203751/1 van de afdeling Bestuursrechtspraak) is echter gebleken, dat in het kader van goede ruimtelijke ordening wel degelijk de invloed van 30 km/uur-wegen meegenomen moet worden bij de bepaling van de feitelijk optredende geluidbelasting.

In het kader van de toetsing aan de Wet geluidhinder is sprake van bestaande wegen en van nog niet geprojecteerde woningen. De ten hoogste toelaatbare geluidbelasting voor nieuw te projecteren woningen binnen een zone van een bestaande weg bedraagt 48 dB².

Volgens de Wet geluidhinder is het mogelijk onder voorwaarden een ontheffing te krijgen van de genoemde voorkeursgrenswaarde. Wettelijk is bepaald dat voordat een ontheffing kan worden verleend, onderzoek moet worden uitgevoerd naar de eventueel mogelijke maatregelen waarmee de geluidbelasting kan worden teruggedrongen. Ten slotte zal bij invulling van het bestemmingsplan op bouwplanniveau de eventueel verleende hogere waarde moeten worden getoetst aan het gemeentelijk ontheffingenbeleid.

In de onderhavige situatie is sprake van een aanwezige weg in een stedelijke situatie. Voor nog niet geprojecteerde woningen bedraagt de maximaal te ontheffen waarde voor de hoogst toelaatbare geluidbelasting 63 dB. Voor nog niet geprojecteerde woningen die dienen ter vervanging van bestaande woningen bedraagt de maximaal te ontheffen waarde voor de hoogst toelaatbare geluidbelasting 68 dB.

Haags ontheffingenbeleid

Aan het vaststellen van een hogere grenswaarde zijn voorwaarden verbonden. In Den Haag is bij raadsbesluit een ontheffingenbeleid vastgesteld (Beleid hogere grenswaarden Wet geluidhinder, februari 2011). Een hogere grenswaarde kan worden vastgesteld onder de volgende voorwaarden:

- reductie van de geluidbelasting is niet effectief of niet uitvoerbaar;
- de geluidbelaste woningen dienen een geluidluwe gevel te hebben. De belasting op deze gevel mag (gecumuleerd per geluidsbronsoort) niet hoger zijn dan 53 (+5)³ dB voor wegverkeer, 58 dB voor spoorwegverkeer en 50 dB(A) voor industrielawaai;
- bij een meerzijdig belast gebouw, hoekwoningen, of eenzijdig georiënteerde woningen, kan het zijn dat er redelijkerwijs geen mogelijkheden zijn om een geluidluwe gevel te creëren. In die gevallen kan een oplossing worden gevonden door aan ten minste een zijde van het gebouw afgeschermd (buiten)ruimten aan te brengen, waarmee wordt bewerkstelligd dat de geluidbelasting op de delen van de gevel achter deze buitenruimte voldoet aan de eisen van een geluidluwe gevel;
- voor door een zoneplichtige weg geluidbelaste eenzijdig georiënteerde een- en tweekamerwoningen (veelal bejaarden- of studentenwoningen) en "urban villa's" geldt dat voor maximaal 50% van de woningen mag worden afgeweken van de voorwaarde van een geluidluwe zijde.

Een hogere grenswaarde kan wettelijk alleen worden verleend als de gecumuleerde geluidbelasting niet leidt tot een onaanvaardbare geluidbelasting. In het Haagse ontheffingenbeleid wordt hierbij in

² In de wet komt het begrip voorkeursgrenswaarde niet (meer) voor. Vanwege de leesbaarheid van dit rapport wordt de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting echter aangeduid als de voorkeursgrenswaarde. De maximaal te ontheffen waarde wordt om dezelfde reden aangeduid als de ten hoogste toelaatbare grenswaarde of ten hoogste toelaatbare geluidbelasting.

³ De waarde (+5) betreft een wettelijke aftrek volgens Wgh artikel 110g. Vanuit het perspectief dat het (weg)verkeer in de toekomst stiller wordt, dient de berekende toekomstige geluidbelasting met deze waarde te worden verminderd en vervolgens wordt die lagere waarde getoetst aan de norm.

principe uitgegaan van maximaal 68 dB (de zogenaamde plandrempel). Voor hoogbelaste gebieden is de maximaal aanvaardbare gecumuleerde geluidbelasting echter vastgesteld op 69.5 dB. Verder is vastgesteld dat onder voorwaarden door het bevoegd gezag in bijzondere situaties van het bovenstaande kan worden afgeweken, indien sprake is van grote bestuurlijke en maatschappelijke relevantie.

3. BEREKENINGSMETHODE

Algemeen

De berekening van het verkeerslawaai is gebaseerd op de "Standaard Rekenmethode II (SRM II)" conform bijlage III en bijlage IV van het "Reken- en Meetvoorschrift geluid 2012". Hierbij is gebruik gemaakt van het softwareprogramma "WinHavik 9.2.1-9.3.0" van dirActivity software. Hierbij is een driedimensionaal rekenmodel opgesteld, waarmee de geluidoverdracht van de verschillende bronnen wordt berekend. Naast de brongegevens worden de gesteldheid van het overdrachtsgebied (bodemabsorptiegebieden), hoogteverschillen, afschermende en reflecterende objecten ingevoerd. De geluidbelasting wordt vastgesteld middels beoordelingspunten op de gevels van de geluidgevoelige bestemmingen. De berekeningen zijn uitgevoerd met een instelling van de vaste sectorhoek van 2°. Standaard worden dergelijke akoestische berekeningen zodanig uitgevoerd dat het effect van één reflectie in rekening is gebracht.

De geluidbelasting varieert in de tijd, door onder andere verschillen in verkeersaanbod en rijsnelheid. De wet onderscheidt gedurende een etmaal drie perioden, te weten:

- dagperiode (07.00-19.00 uur);
- avondperiode (19.00-23.00 uur);
- nachtperiode (23.00-07.00 uur).

De geluidbelasting L_{DEN} wordt bepaald op grond van de berekende gemiddelde A-gewogen geluidniveaus over de lange termijn van elke periode. Omdat geluid gedurende de avond- en de nachtperiode meer gehinderden oplevert dan overdag, wordt bij de bepaling van L_{DEN} meer gewicht gegeven aan de geluidbelasting gedurende de avond- en nachtperiode. De geluidbelasting wordt dan als volgt bepaald:

$$L_{DEN} = 10 \times \log \frac{1}{24} \times [12 \times 10^{(L_{DAY}/10)} + 4 \times 10^{((L_{EVENING} + 5)/10)} + 8 \times 10^{((L_{NIGHT} + 10)/10)}]$$

De geluidbelastingen zijn berekend en weergegeven in twee decimalen (vier significante).

Afronding vindt plaats volgens de volgende methode:

- een waarde wordt afgerond naar het dichtstbijzijnde getal (bijvoorbeeld 64.49 is 64 en 64.51 is 65);
- indien een decimale waarde uitkomt op 50 wordt afgerond naar het dichtstbijzijnde even getal (64.50 is 64)⁴.

Wegverkeer

Voor de berekening van het wegverkeerslawaai is gebruik gemaakt van een dirActivity-invoermodel en het dBvision-rekenhart (SRMII versie 17:2012/rev.2019-2022).

De berekende geluidbelasting L_{DEN} wordt getoetst aan de in hoofdstuk 2 genoemde eisen volgens de Wet geluidhinder, onder aftrek van de correcties als genoemd in artikel 110g uit de Wet.

⁴ Omdat een waarde van 0.50 in computertermen vrijwel nooit exact 0.50 is (maar bv 0.500001 of 0.499999), kan het zijn, dat softwarematig toch wordt afgerond naar een oneven getal.

4. STEDENBOUWKUNDIGE SITUATIE EN UITGANGSPUNTEN

Voor het uitgevoerde akoestisch onderzoek zijn onderstaande uitgangspunten gehanteerd.

Geluidzones

In het onderzoek zijn alle wegen opgenomen welke een zodanige zonebreedte hebben dat het bouwplan in deze zone is gesitueerd. Het bouwplan ligt binnen de zone van de volgende wegen:

- Scheveningseveer;
- Mauritskade;
- Hogewal;
- Alexanderstraat;
- Zeestraat.

Voor deze wegen geldt een maximale snelheid van 50 km/uur.

De Parkstraat is niet in het onderzoek betrokken, omdat ten gevolge van de relatief grote afstand tot het plangebied en de aanwezige afscherming door de tussenliggende bebouwing het niet aannemelijk is dat de geluidbelasting de voorkeursgrenswaarde zal overschrijden. Ook voor deze weg geldt een maximale snelheid van 50 km/uur.

Voor de Noordeinde en de Amaliastraat gelden een maximale rijsnelheid van 30 km/uur. Voor deze wegen geldt dat zij niet in aanmerking komen voor akoestisch onderzoek in het kader van de Wet geluidhinder. De geluidbelasting van deze wegen is desondanks toch bepaald in verband met de goede ruimtelijke ordening en de eisen ten aanzien van de geluidwering van gevels van geluidgevoelige bestemmingen.

Gegevens wegverkeer

Een overzicht van de verkeersgegevens voor het prognosejaar 2034 (weekdaggemiddelde intensiteiten per voertuigcategorie, maximum snelheid en wegdekverharding) is gegeven in bijlage 1. De gegevens voor het prognosejaar 2032 zijn verstrekt door de gemeentelijke Dienst Stedelijke Ontwikkeling en met behulp van een ophoogpercentage van 1% per jaar berekend voor 2034. In bijlage 1 zijn tevens de gegevens opgenomen betreffende het aanwezige tramverkeer op de Alexanderstraat.

Het plan zal in beperkte mate zorgen voor een verkeersaantrekkende werking. Uitgangspunt in voorliggend onderzoek is dat hiermee rekening is gehouden in de verstrekte verkeersgegevens.

Verkeerslichten zijn aanwezig ter plaatse van de kruising Mauritskade-Alexanderstraat/Parkstraat. Gezien de intensiteiten van deze wegen is dit kruispunt aangemerkt als gelijkwaardige-eerste orde kruispunt. De bijbehorende optrektoeslagen zijn in het rekenmodel verwerkt.

In het onderzoeksgebied komen geen rijlijnen voor met een helling met een stijgingspercentage van ten minste 3% en een hoogteverschil van minimaal 6 meter. Hellingcorrecties zijn dan ook niet toegepast.

Bebouwing

Het plan is gesitueerd in een stedelijk gebied. Op basis van de beschikbare foto's en de door de opdrachtgever ter beschikking gestelde informatie zijn de bebouwingshoogten vastgesteld.

De nieuwe bebouwing heeft een hoogte van 16.9 m. De hoogte van de omliggende bebouwing is bepaald op basis van foto's en het Actueel Hoogtebestand Nederland.

Bodem

Het RMG2012 onderscheidt akoestisch harde en akoestisch niet-harde bodemverhardingen. Onder akoestisch hard ($B=0$) wordt verstaan: klinkers, asfalt, beton, andere bodemverhardingen, wateroppervlakken en dergelijke. Als akoestisch niet hard ($B=1$) gelden: ballastbed, grasland, landbouwgrond met of zonder gewas, zandvlakten, bodem zonder vegetatie en dergelijke.

In het akoestische model is de bodem hard verondersteld, met uitzondering van de expliciet op tekening aangegeven geluidabsorberende oppervlakken. Rekening houdende met de plaatselijk aanwezige verhardingen is voor deze gebieden uitgegaan van een absorptie van 80%.

Ook ter plaatse van de trambaan in een ballastbed is uitgegaan van een geluidabsorptie van 80%.

In het akoestische model is uitgegaan van een vlak maaiveld. De hoogte van het maaiveld ter plaatse van het bouwplan is als referentiehoogte gehanteerd (ongeveer op 0.6 m +NAP).

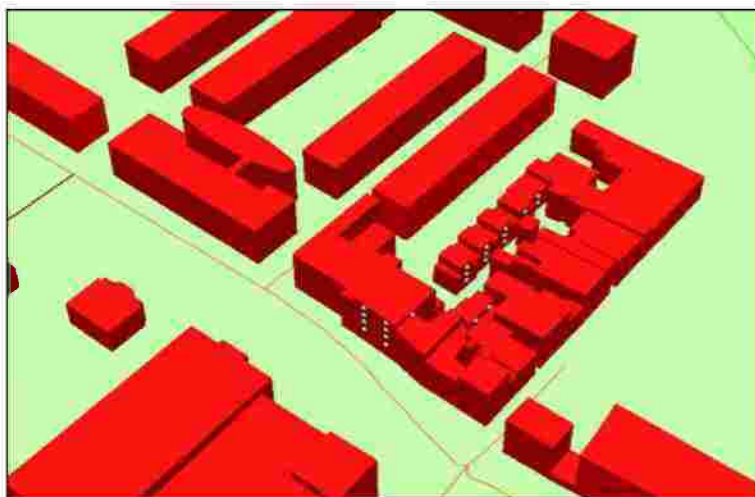
Waarneempunten

De waarneempunten zijn gesitueerd ter plaatse van de gevels op 1.5 m hoogte boven het peil van de afgewerkte vloer. De complete invoergegevens zijn opgenomen in bijlage 3.

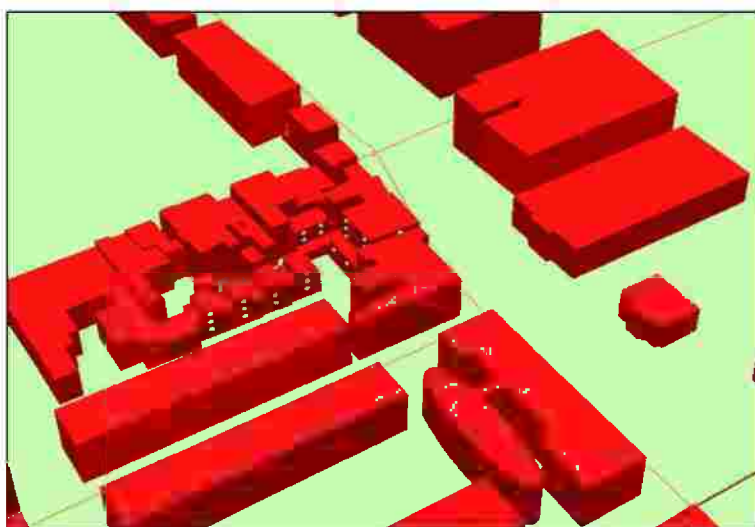
Akoestisch model

In onderstaande figuren 2a en 2b is een 3D-weergave van het akoestisch model opgenomen. In bijlage 2 zijn figuren van het akoestisch model opgenomen. In de figuren is het model nader geïllustreerd, waarin met name het volgende is weergegeven:

- bijlage 2.1: overzicht akoestisch model;
- bijlage 2.2: nummering bebouwing;
- bijlage 2.3: hoogte bebouwing;
- bijlage 2.4: nummering rijlijnen;
- bijlage 2.5: nummering bodemlijnen;
- bijlage 2.6: nummering optrektoeslagen;
- bijlage 2.7: nummering baanvakken;
- bijlage 2.8: nummering waarneempunten.

Figuur 2a – 3D-situatie

Figuur 2b – 3D-situatie

5. BEREKENINGSRESULTATEN

Berekeningsresultaten

De berekeningsresultaten van het uitgevoerde onderzoek zijn in de volgende figuren weergegeven:

- figuur 3: L_{den} t.g.v. Scheveningseveer;
- figuur 4: L_{den} t.g.v. Mauritskade;
- figuur 5: L_{den} t.g.v. Hogewal;
- figuur 6: L_{den} t.g.v. Alexanderstraat
- figuur 7: L_{den} t.g.v. Zeestraat;
- figuur 8: L_{den} t.g.v. 30 km/uur-wegen;
- figuur 9: L_{den} / L_n t.g.v. alle wegen.

De geluidbelastingen in figuur 6 en 9 zijn indicatief weergegeven⁵. Deze zijn exact weergegeven in de tabel in bijlage 4.

In bijlage 4 zijn de complete berekeningsresultaten weergegeven voor de situatie in 2034. Hierin is per waarnemepunt en per waarnemhoogte de berekende geluidbelasting voor elk wegvak weergegeven. In een aparte kolom is de geluidbelasting ten gevolge van tramverkeer weergegeven.

In de laatste kolom zijn de gecumuleerde **gezamenlijke** geluidbelastingen opgenomen. Deze **gecumuleerde** **De gezamenlijke** waarde wordt gebruikt voor het berekenen van akoestische maatregelen in gevels van geluidgevoelige bestemmingen. In deze kolom is met een rode kleur aangegeven waar de maximaal aanvaardbare gecumuleerde geluidbelasting (max. 69.5 dB) wordt overschreden.

Beoordeling berekeningsresultaten

Op grond van de uitgevoerde berekening kan worden geconcludeerd dat de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden ten gevolge van het wegverkeer op de volgende wegen:

- Scheveningseveer;
- Mauritskade;
- Hogewal.

De maximaal te ontheffen waarde wordt overschreden ter plaatse van de 1e t/m 3e verdieping van de noordwestgevel van de appartementen, ingeval geen sprake is van vervangende nieuwbouw (art. 83, lid 2 Wgh). Om realisatie van het bouwplan mogelijk te maken, dienen deze geveldelen deef te worden uitgevoerd.

⁵ Het is met de gehanteerde software niet mogelijk om de gecumuleerde geluidbelastingen in een figuur weer te geven. De software voorziet alleen in de mogelijkheid om het geluid van het wegverkeer te cumuleren met het geluid van het tramverkeer conform hoofdstuk 2 van bijlage I van het Besluit geluidhinder. In de onderhavige situatie dient de gecumuleerde geluidbelasting echter op een andere wijze bepaald te worden, aangezien het geluid van de tram deel uit maakt van een afzonderlijke weg.

De maximaal te ontheffen waarde wordt niet overschreden ingeval sprake is van vervangende nieuwbouw (art. 83, lid 5 Wgh). Conform de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) is voor de verdiepingen boven de onderdoorgang tot de maximaal toegestane bouwhoogte van 14 m, sprake van vervangende nieuwbouw met een maximale ontheffingswaarde van 68 dB. Voor de woning boven de 14 m is dat niet het geval, waardoor hier een maximale ontheffingswaarde van 63 dB geldt.

De optredende geluidbelasting ten gevolge van de eerdergenoemde drie wegen bedraagt maximaal 63 dB inclusief aftrek art. 110g Wgh (bij geen vervangende nieuwbouw) en maximaal 65 dB inclusief aftrek art. 110g Wgh (bij ter plaatse van de vervangende nieuwbouw) en maximaal 63 dB inclusief aftrek art. 110 Wgh (ter plaatse van de niet-vervangende nieuwbouw). Op basis van de gevelstructuurcorrectie conform de NPR 5272 kan bovendien worden gesteld dat, rekening houdend met de zichtlijn, een correctie van 5 dB ter plaatse van de niet-vervangende nieuwbouw kan worden gehanteerd. In het bouwplan zijn derhalve geen dove gevels benodigd.

De gecumuleerde en gezamenlijke geluidbelasting bedraagt maximaal 72 dB exclusief aftrek conform art. 110g Wgh. Hiermee wordt de maximaal aanvaardbare gecumuleerde geluidbelasting overschreden zoals genoemd in het hogere waardenbeleid. Om realisatie van het bouwplan mogelijk te maken, dient de noordwestgevel van de appartementen in principe geheel dof te worden uitgevoerd.

Conform het gemeentelijk beleid is het echter mogelijk om maatwerk af te wegen voor situaties waarin woningbouw op bestuurlijke en maatschappelijke gronden sterk gewenst is. Voorkomen moet worden dat door toepassing van maatwerk een onnodige toename optreedt van het aantal ernstig geluidgehinderden.

Door de Omgevingsdienst Haaglanden is echter aangegeven⁶ dat een beroep op maatwerk samenhangt met het overgangsrecht in verband met de Omgevingswet. Hiervoor dient te worden overlegd met het bevoegd gezag.

Conform opgave van de ODH⁷ is het redelijk om voor het onderhavige bouwplan geen dove gevel te eisen, maar wordt geadviseerd om een 2 dB hogere karakteristieke geluidwering te realiseren dan volgens het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) is vereist. Aangezien sprake is van een overschrijding van de maximaal aanvaardbare gecumuleerde geluidbelasting van 69.5 dB, dient conform opgave van de ODH⁸ een 3 dB hogere karakteristieke geluidwering van de gevel ter plaatse van de vervangende nieuwbouw gehanteerd te worden.

Omdat sprake is van een overschrijding van de voorkeursgrenswaarde, zal een hogere waarde moeten worden vastgesteld. Alvorens een hogere waarde-procedure gestart kan worden, is het noodzakelijk dat eerst onderzoek moet worden uitgevoerd naar mogelijke geluidreducerende maatregelen. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in hoofdstuk 6.

⁶ email d.d. 14-12-2023

⁷ "Technische beoordeling geluidonderzoek verkeerslawai" d.d. 15-10-2024

⁸ email d.d. 19-05-2025

6. ONDERZOEK GELUIDREDUCERENDE MAATREGELEN

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de (theoretisch) aanwezige mogelijkheden waarmee de geluidbelasting kan worden teruggedrongen. Dit onderzoek is noodzakelijk omdat de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden.

In de onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de wegen die een overschrijding van de voorkeursgrenswaarde veroorzaken.

tabel 2 – overzicht overschrijdingen voorkeursgrenswaarde

geluidbron	aantal woningen met geluidbelasting hoger dan voorkeursgrenswaarde	hoogst optredende geluidbelasting, Lden [dB] incl. aftrek art. 110g Wgh	overschrijding grenswaarde [dB]
Scheveningseveer	1 ² en 7 ¹	65	17
Mauritskade		61	13
Hogewal		53	6

¹ ingeval geen sprake is van vervangende nieuwbouw

² ingeval sprake is van vervangende nieuwbouw

Bronmaatregelen

Stille wegdekverharding

Op stille wegdekken produceert het verkeer minder lawaai, omdat er minder trillingen worden opgewekt en/of omdat geluid door het wegdek deels wordt geabsorbeerd. Van de mogelijke bronmaatregelen hebben stille wegdekken de grootste potentie. Ten opzichte van standaard DAB ("glad asfalt") zijn in de praktijk reducties tot ca. 4 dB mogelijk bij een snelheid van 50 km/u. Nadeel van geluidabsorberende wegdekken is dat zij duurder zijn – zowel in aanleg als in onderhoud – dan de "traditionele" wegdekverhardingen. Bovendien hebben dergelijke wegdekken in het algemeen een geringe mechanische sterkte. Stille wegdekverhardingen hebben in het algemeen een geringe weerstand tegen horizontale en wringende belasting, wat met name ter plaatse van kruispunten een rol speelt.

Met het aanbrengen van een stille wegdekverharding zullen de overschrijdingen van de voorkeursgrenswaarde niet geheel teniet gedaan kunnen worden.

Indien een klinkerverharding aanwezig is, kan worden overwogen om deze uit te voeren als een "stille elementenverharding" (geluidreductie ongeveer 4 dB), of om deze in keperverband te leggen (reductie ongeveer 2 dB).

Conform de "Richtlijn stille wegdekken in de gemeente Den Haag" kan op kruispunten met verkeerslichten en rotondes geen stille wegdekverharding worden toegepast. Dit geldt eveneens voor de eerste 40 m van de aansluitende wegdelen. Indien een kruising echter niet gelijkwaardig is, kan volgens de richtlijn wel een stille wegdekverharding worden toegepast.

Indien de Scheveningseveer/Mauritskade wordt voorzien van stil asfalt, bijvoorbeeld dunne deklagen B i.p.v. glad asfalt, neemt de hoogst optredende geluidbelasting ten gevolge van het verkeer op deze weg met ca. 4 dB af. De maximaal toelaatbare grenswaarde wordt in dat geval niet meer overschreden; de maximaal aanvaardbare gecumuleerde geluidbelasting wordt in dat

geval voor slechts één woning overschreden. Indien op de genoemde wegen dunne deklagen B wordt toegepast, is de hoogst optredende geluidbelasting ten gevolge van deze weg 63 dB, incl. aftrek art. 110g Wgh. In dit geval is de hoogst optredende gecumuleerde geluidbelasting 70 dB, excl. aftrek art. 110g Wgh.

Het vervangen van de bestaande verharding (glad asfalt) op de Scheveningseveer/Mauritskade door geluidsabsorberende wegdekverharding kost ca. €35,= per m².⁹ De kosten voor het vervangen van de bestaande verharding op deze weg, welke twee rijbanen van ca. 6.0 m breed heeft, over een afstand van circa 110 m bedragen derhalve ca. € 23.100,=.

Indien de bestaande verharding op de Scheveningseveer/Mauritskade wordt vervangen door geluidsabsorberende wegdekverharding is voor evenveel woningen een hogere grenswaarde vereist. Gesteld kan worden dat deze maatregel niet doelmatig is.

Indien de Hogewal wordt voorzien van stil asfalt, bijvoorbeeld dunne deklagen B i.p.v. glad asfalt, neemt de hoogst optredende geluidbelasting ten gevolge van het verkeer op deze weg met ca. 1 dB af. In dat geval is de hoogst optredende geluidbelasting ten gevolge van deze weg 52 dB, incl. aftrek art. 110g Wgh.

Het vervangen van de bestaande verharding (glad asfalt) op de Hogewal door geluidsabsorberende wegdekverharding kost ca. €35,= per m².¹⁰ De kosten voor het vervangen van de bestaande verharding op deze weg, welke twee rijbanen van ca. 6.0 m breed heeft, over een afstand van circa 150 m bedragen derhalve ca. € 31.500,=.

Indien de bestaande verharding op de Hogewal wordt vervangen door geluidsabsorberende wegdekverharding is voor evenveel woningen een hogere grenswaarde vereist. Gesteld kan worden dat deze maatregel niet doelmatig is.

Verkeersmaatregelen

Snelheidsverlaging en het treffen van snelheidsverlagende maatregelen hebben een direct effect op de geluidemissie van wegverkeer. Indien de maximum snelheid van 50 km/uur naar 30 km/uur wordt teruggebracht, daalt de maximale geluidbelasting met 3 dB. Door het verlagen van de maximum snelheid van 50 naar 30 km/uur zullen deze wegen bovendien niet-gezoneerd zijn in de zin van de Wet geluidhinder. Toetsing van de geluidbelasting ten gevolge van een dergelijke weg ter plaatse van geluidgevoelige bestemmingen aan de wettelijke normen is dan niet aan de orde. Voor de Scheveningseveer, Mauritskade en Hogewal geldt echter dat deze wegen zijn opgenomen in de hoofdroudekaart van Den Haag voor hulpdiensten en openbaar vervoer. Op een dergelijke

⁹ Geïndexeerde gemiddelde waarde, naar boven afgerond, volgens diverse bronnen, zoals "Advies dunne geluidreducerende deklagen op niet-autosnelwegen", Rijkswaterstaat, 12.02.2007; "Stille wegdekken in de praktijk", M+P, Symposium Geluid-Trillingen-Luchtkwaliteit 2006; "Stille wegdekken: opbrengsten en kosten in het licht van actieplannen en beleid voor geluid", symposium SilentRoads 2006.

¹⁰ Geïndexeerde gemiddelde waarde, naar boven afgerond, volgens diverse bronnen, zoals "Advies dunne geluidreducerende deklagen op niet-autosnelwegen", Rijkswaterstaat, 12.02.2007; "Stille wegdekken in de praktijk", M+P, Symposium Geluid-Trillingen-Luchtkwaliteit 2006; "Stille wegdekken: opbrengsten en kosten in het licht van actieplannen en beleid voor geluid", symposium SilentRoads 2006.

weg mogen geen snelheidsbeperkende maatregelen worden getroffen en is snelheidsverlaging geen optie.

Overdrachtsmaatregelen

Schermen

Het plaatsen van een geluidscherm of geluidwal kan effectief zijn om het geluid in de woonomgeving terug te dringen. Geluidschermen zijn echter alleen mogelijk als er voldoende ruimte tussen de bron en de geluidgevoelige objecten is. Daarbij is het relevant dat er ook technische en veiligheidsbeperkingen zijn bij het treffen van geluidsmaatregelen. Daarnaast kunnen schermen en wallen een ongewenste verkeerskundige of stedenbouwkundige barrière vormen. Geluidschermen zijn in een stedelijke situatie vaak moeilijk inpasbaar.

Met een wal of scherm kan het geluidniveau met ca. 10 dB worden verminderd. De reductie is in het algemeen echter geringer ten gevolge van de beperkte lengte en hoogte van de wal of het scherm.

Om in de voorliggende situatie voldoende akoestisch afscherming te bewerkstelligen, zal ter plaatse van de noordwestgevel een scherm aangebracht moeten worden. Op voorhand kan worden gesteld dat een dergelijke situatie niet realistisch is vanwege de hiermee gemoeide kosten (voor slechts een beperkt aantal woningen) en de bovengenoemde andere argumenten.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Op grond van de uitgevoerde berekeningen kunnen de volgende conclusies worden getrokken; indien geen sprake is van vervangende nieuwbouw:

- de maximaal te ontheffen waarde wordt overschreden ter plaatse van de 1e t/m 3e verdieping van de noordwestgevel van de appartementen. Om realisatie van het bouwplan mogelijk te maken, dienen deze geveldelen deef te worden uitgevoerd;
- de hoogst optredende geluidbelasting wordt veroorzaakt door het wegverkeer op de Scheveningseveer en bedraagt 63 dB na aftrek van 5 dB conform art. 110g Wgh.

Door de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) is aangegeven dat tot een hoogte van 14 m sprake is van vervangende nieuwbouw. Boven de 14 m is hier geen sprake van.

Op grond van de uitgevoerde berekeningen kunnen de volgende conclusies worden getrokken; indien sprake is van vervangende nieuwbouw:

- de maximaal te ontheffen waarde wordt niet overschreden;
- de hoogst optredende geluidbelasting wordt veroorzaakt door het wegverkeer op de Scheveningseveer en bedraagt 65 dB na aftrek van 5 dB conform art. 110g Wgh.

In alle gevallen geldt dat de hoogst optredende gecumuleerde geluidbelasting ten gevolge van alle wegen 76 dB bedraagt, excl. aftrek art. 110g Wgh. Hiermee wordt de maximaal aanvaardbare gecumuleerde geluidbelasting overschreden zoals genoemd in het hogere waardenbeleid. Om realisatie van het bouwplan mogelijk te maken, dient de noordwestgevel van de appartementen in principe geheel deef te worden uitgevoerd.

In het hogere waardenbeleid is echter aangegeven dat in bijzondere situaties maatwerk kan worden afgewogen (en dat eventueel onderbouwd van een dove gevel kan worden afgezien). Te denken valt aan situaties waarin woningbouw op bestuurlijke en maatschappelijke gronden sterk gewenst is. Hiervoor moet overlegd worden met het bevoegd gezag. Conform opgave van de ODH is een dove gevel voor het bouwplan niet vereist, maar dient ter plaatse van de vervangende nieuwbouw een 23 dB hogere karakteristieke geluidwering van de gevel te worden gerealiseerd dan volgens het Bbl is vereist.

Opgemerkt dient te worden dat voor het onderhavige project uit akoestisch onderzoek zal moeten blijken of de karakteristieke geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructies van verblijfsgebieden in woonfuncties, voldoet aan de eisen gesteld in art. 3.2 en 3.3 van het Bouwbesluit 4.102 en 4.103 van het Bbl, waarbij tevens rekening dient te worden gehouden met de strengere eis van 3 dB ter plaatse van de vervangende nieuwbouw. Als uitgangspunt voor dat onderzoek dienen de gecumuleerde gezamenlijke geluidbelastingen zoals vermeld in bijlage 4.

Wolf Dikken adviseurs

project Scheveningsveer, Den Haag
opdrachtgever Royal Mews BV

Wolf Dikken adviseurs

project Scheveningsveer, Den Haag
opdrachtgever Royal Mews BV

Wolf Dikken adviseurs

project Scheveningsveer, Den Haag
opdrachtgever Royal Mews BV

Wolf Dikken adviseurs

project Scheveningsveer, Den Haag
opdrachtgever Royal Mews BV

Wolf Dikken adviseurs

project Scheveningsveer, Den Haag
opdrachtgever Royal Mews BV

Wolf Dikken adviseurs

project Scheveningsveer, Den Haag
opdrachtgever Royal Mews BV

Wolf Dikken adviseurs

project Scheveningsveer, Den Haag
opdrachtgever Royal Mews BV

BIJLAGE 1 – VERKEERSINTENSITEITEN

project : Scheveningseveer onderwerp : verkeersintensiteiten
 projectnummer : 823135 filenummer : X823135aaA0
 opdrachtgever : Royal Mews BV datum : 11-12-2023
 architect : StijnvandenBoogard Architecten gewijzigd :

weg:	Hogewal				maximum rijsnelheid:			50 km/uur		verharding:		
tussen:	Noordeinde - Piet Heinplein				richting:			-		asfalt		
	Jaar 2032						Jaar 2034					
	dag	avond	nacht	etmaal	%		dag	avond	nacht	etmaal	%	
	473,4	356,6	102,0	7923,3	82%		482,9	363,7	104,1	8082,6	82%	
	66,5	50,1	14,3	1113,0	18%	66%	67,8	51,1	14,6	1135,3	18%	66%
	35,0	26,4	7,6	586,0		34%	35,7	26,9	7,7	597,8		34%
totaal	6899	1732	991	9622	100%		7038	1767	1011	9816	100%	

weg:	Scheveningseveer				maximum rijsnelheid:		50 km/uur		verharding:			
tussen:	Mauritskade - Hogewal				richting:		→		asfalt			
	Jaar 2032						Jaar 2034					
	dag	avond	nacht	etmaal	%		dag	avond	nacht	etmaal	%	
	528,5	398,0	113,8	8844,6	83%		539,1	406,0	116,1	9022,3	83%	
	72,7	54,8	15,7	1217,0	17%	66%	74,2	55,9	16,0	1241,5	17%	66%
	38,3	28,8	8,3	640,8		34%	39,1	29,4	8,4	653,7		34%
totaal	7674	1926	1102	10702	100%		7828	1965	1124	10918	100%	

weg:	Mauritskade-1				maximum rijsnelheid:		50 km/uur		verharding:			
tussen:	Scheveningseveer - Amaliastraat				richting:		-		asfalt			
	Jaar 2032						Jaar 2034					
	dag	avond	nacht	etmaal			dag	avond	nacht	etmaal		
	528,5	398,2	113,9	8846,0	83%		539,1	406,2	116,2	9023,8	83%	
	72,5	54,6	15,6	1213,7	17%	66%	74,0	55,7	16,0	1238,1	17%	66%
	38,2	28,8	8,2	639,1		34%	39,0	29,4	8,4	652,0		34%
totaal	7670	1926	1102	10699	100%		7825	1965	1124	10914	100%	

weg:	Mauritskade-2				maximum rijsnelheid:		50 km/uur		verharding:			
tussen:	Alexanderstraat - Amaliastraat				richting:		-		asfalt			
	Jaar 2032						Jaar 2034					
	dag	avond	nacht	etmaal			dag	avond	nacht	etmaal		
licht	558,7	420,8	120,4	9350,6	83%		569,9	429,2	122,8	9538,6	83%	
middel	73,6	55,5	15,9	1232,3	17%	65%	75,1	56,6	16,2	1257,0	17%	65%
zwaar	38,8	29,2	8,4	649,7		35%	39,6	29,8	8,6	662,7		35%
totaal	8053	2022	1158	11233	100%		8215	2062	1181	11458	100%	

weg:	Mauritskade-3				maximum rijsnelheid:		50 km/uur		verharding:			
tussen:	Willemstraat - Alexanderstraat				richting:		-		asfalt			
	Jaar 2032						Jaar 2034					
	dag	avond	nacht	etmaal			dag	avond	nacht	etmaal		
licht	535,7	403,5	115,4	8965,9	86%		546,5	411,6	117,8	9146,1	86%	
middel	57,0	42,9	12,3	953,1	14%	65%	58,1	43,8	12,5	972,3	14%	65%
zwaar	30,0	22,6	6,5	502,4		35%	30,6	23,1	6,6	512,5		35%
totaal	7472	1876	1074	10421	100%		7622	1914	1095	10631	100%	

project : Scheveningseveer onderwerp : verkeersintensiteiten
 projectnummer : 823135 filenummer : X823135aaA0
 opdrachtgever : Royal Mews BV datum : 11-12-2023
 architect : StijnvandenBoogard Architecten gewijzigd :

weg:	Zeestraat-1				maximum rijsnelheid: 50 km/uur				verharding:			
tussen:	Hogewal - Kortenaerkade				richting: -				asfalt			
	Jaar 2032						Jaar 2034					
	dag	avond	nacht	etmaal			dag	avond	nacht	etmaal		
licht	119,4	89,9	25,7	1997,6	64%		121,7	91,7	26,2	2037,7	64%	
middel	45,8	34,5	9,9	767,3	36%	68%	46,8	35,2	10,1	782,7	36%	68%
zwaar	21,1	18,2	5,2	368,0		32%	21,6	18,5	5,3	375,4		32%
totaal	2236	570	327	3133	100%		2281	582	333	3196	100%	

weg:	Zeestraat-2				maximum rijsnelheid:			50 km/uur		verharding:		
tussen:	Kortenaerkade - Sophialaan				richting:			→		asfalt		
	Jaar 2032						Jaar 2034					
	dag	avond	nacht	etmaal			dag	avond	nacht	etmaal		
licht	49,9	32,8	9,6	807,1	64%		50,9	33,5	9,8	823,3	64%	
middel	23,8	15,6	4,6	384,7	36%	85%	24,3	15,9	4,7	392,5	36%	85%
zwaar	4,2	2,7	0,8	67,2		15%	4,2	2,8	0,8	68,6		15%
totaal	935	205	120	1259	100%		953	209	122	1284	100%	

weg:	Alexanderstraat				maximum rijsnelheid: 50 km/uur			verharding:					
tussen:	Plein 1813 - Mauritskade				richting: →			gebakken klinkers					
	Jaar 2032						Jaar 2034						
	dag	avond	nacht	etmaal			dag	avond	nacht	etmaal			
	licht	164,2	123,7	35,4	2747,8	82%		167,5	126,1	36,1	2803,0	82%	
	middel	30,4	18,6	5,9	486,1	18%	83%	31,0	19,0	6,0	495,9	18%	83%
	zwaar	5,8	4,4	1,3	97,6		17%	5,9	4,5	1,3	99,6		17%
totaal	2405	587	340	3331	100%		2453	598	347	3398	100%		

project : Scheveningseveer onderwerp : verkeersintensiteiten
 projectnummer : 823135 filenummer : X823135aaA0
 opdrachtgever : Royal Mews BV datum : 11-12-2023
 architect : StijnvandenBoogard Architecten gewijzigd :

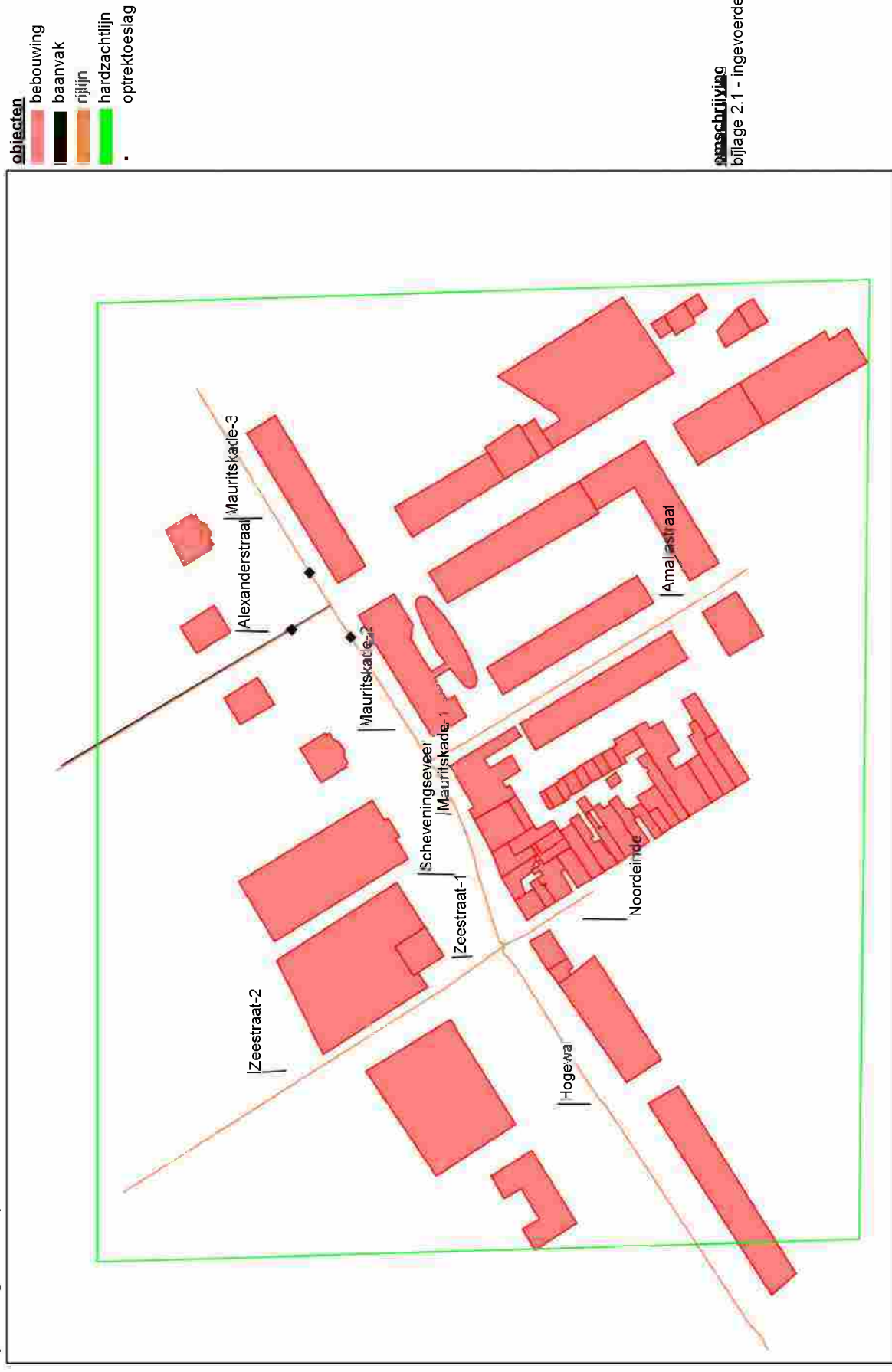
weg:	Amaliastraat					maximum rijsnelheid:	30 km/uur			verharding:		
tussen:	Noordeinde - Piet Heinplein					richting:	→			keperverband elementenverharding		
	Jaar 2032						Jaar 2034					
	dag	avond	nacht	etmaal	%		dag	avond	nacht	etmaal	%	
licht	82,2	61,9	17,7	1375,0	89%		83,8	63,1	18,1	1402,6	89%	
middel	6,7	5,0	1,4	112,0	11%		6,8	5,1	1,5	114,3	11%	66%
zwaar	3,5	2,6	0,8	58,5			3,6	2,7	0,8	59,7		
totaal	1108	278	159	1546	100%		1130	284	162	1577	100%	

weg:	Noordeinde				maximum rijsnelheid:		30 km/uur		verharding:			
tussen:	Mauritskade - Hogewal				richting:		→		keperverband elementenverharding			
	Jaar 2032						Jaar 2034					
	dag	avond	nacht	etmaal	%		dag	avond	nacht	etmaal	%	
	18,1	13,6	3,9	303,1	90%		18,5	13,9	4,0	309,2	90%	
	1,3	1,0	0,3	21,3	10%	66%	1,3	1,0	0,3	21,7	10%	66%
	0,7	0,5	0,1	11,2		34%	0,7	0,5	0,1	11,4		34%
totaal	241	60	35	336	100%		245	62	35	342	100%	

BIJLAGE 2 – FIGUREN AKOESTISCH MODEL

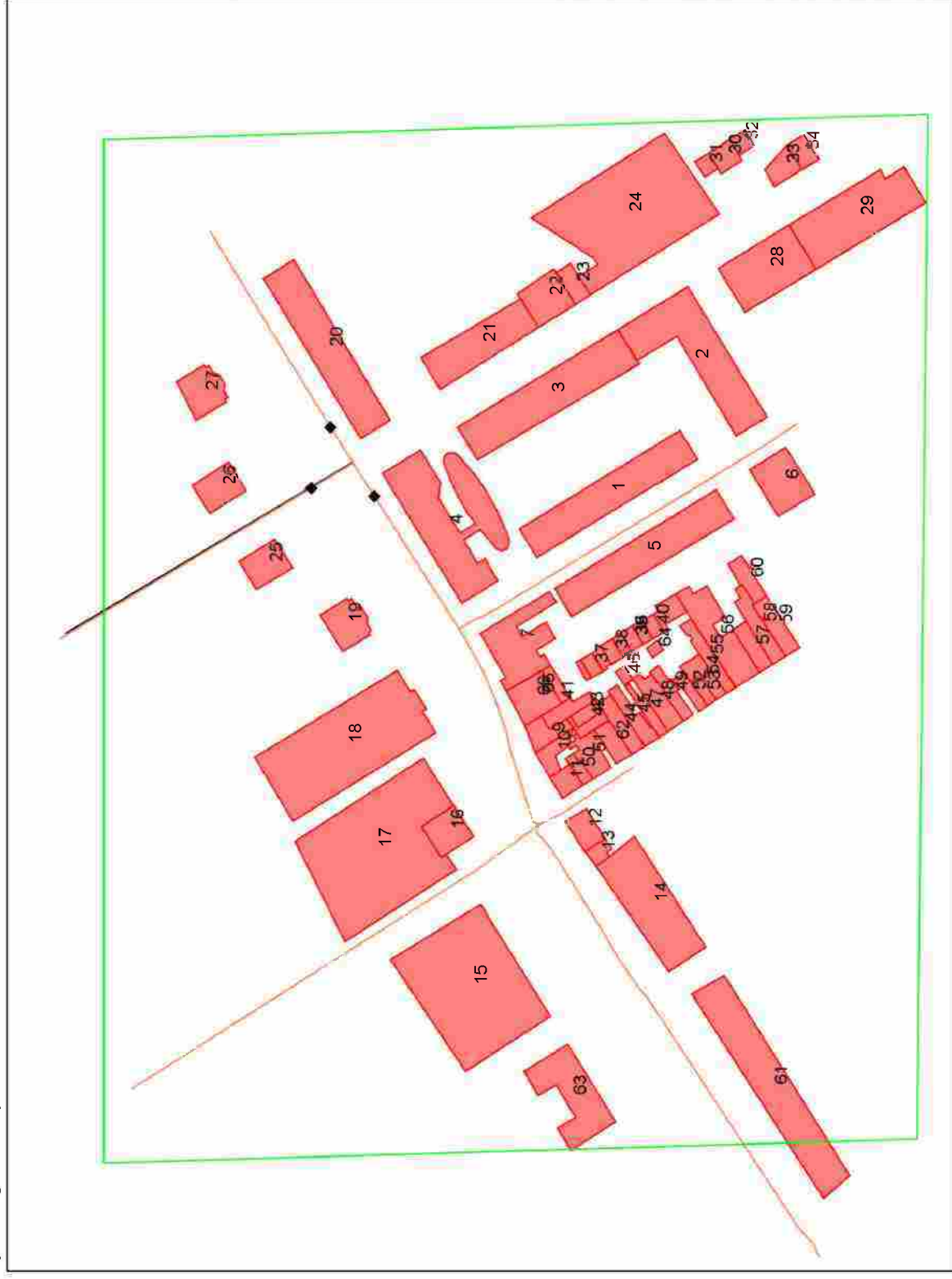
Wolf Dikken adviseurs

project Scheveningsveer, Den Haag
opdrachtgever Royal Mews BV

Wolf Dikken adviseurs

project Scheveningsveer, Den Haag
opdrachtgever Royal Mews BV

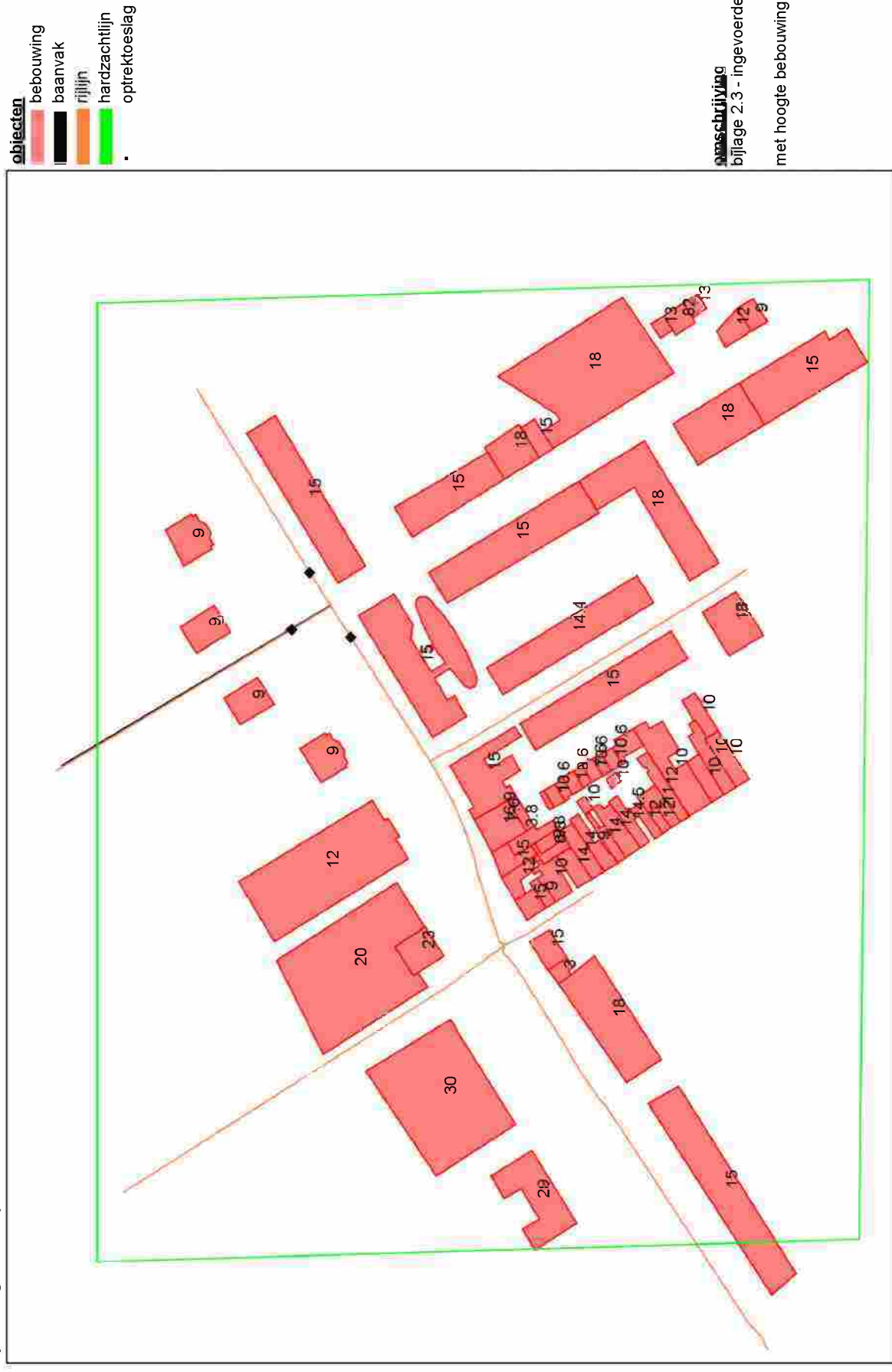

- objecten**
- beouwing
 - baanvak
 - rijlijn
 - hardzachtlijn
 - optrektoeslag

omschrijving
bijlage 2.2 - ingevoerde akoestische model
met nummering bebouwing

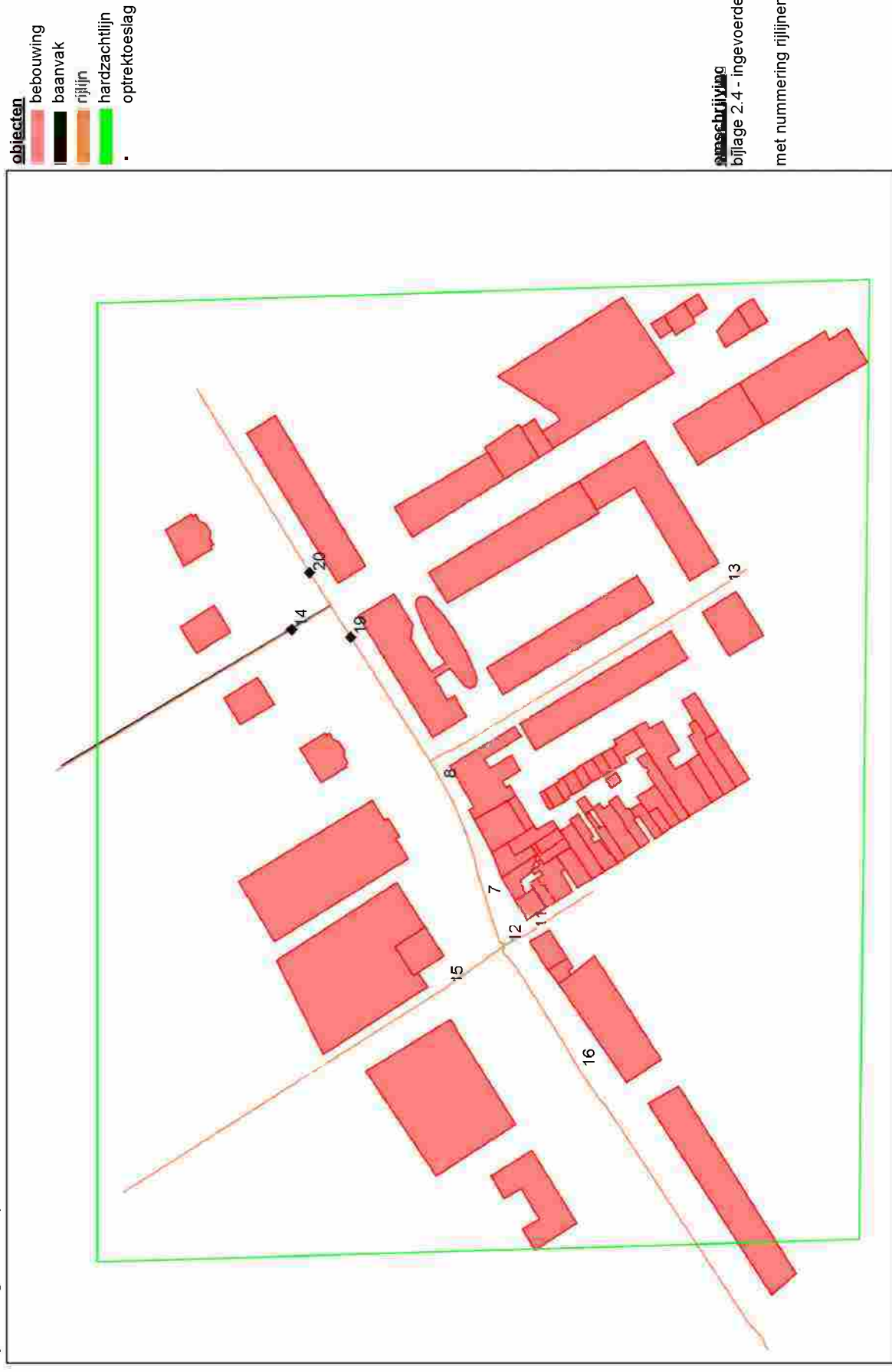
Wolf Dikken adviseurs

project Scheveningsveer, Den Haag
opdrachtgever Royal Mews BV

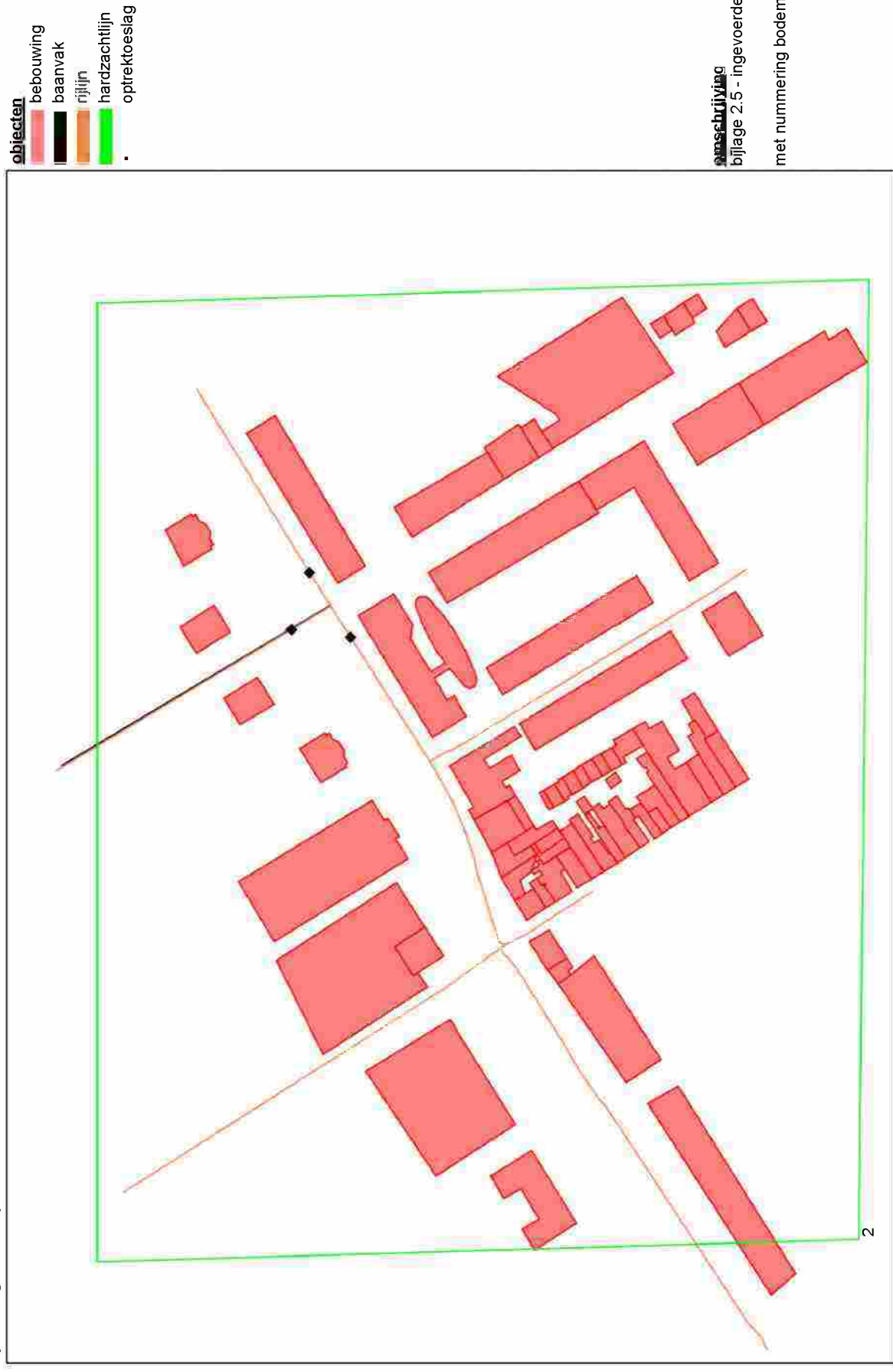
Wolf Dikken adviseurs

project Scheveningsveer, Den Haag
opdrachtgever Royal Mews BV

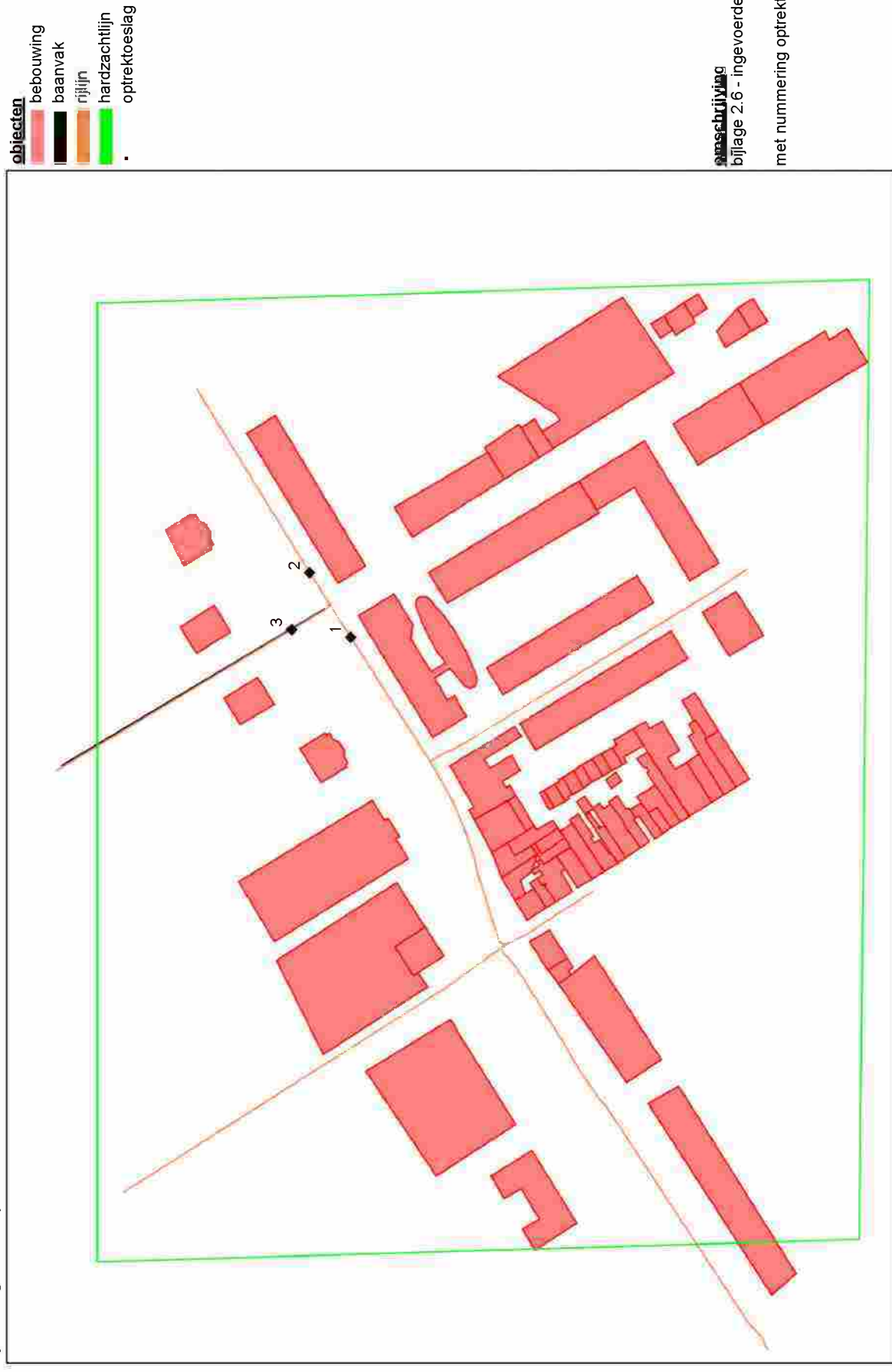
Wolf Dikken adviseurs

project Scheveningsveer, Den Haag
opdrachtgever Royal Mews BV

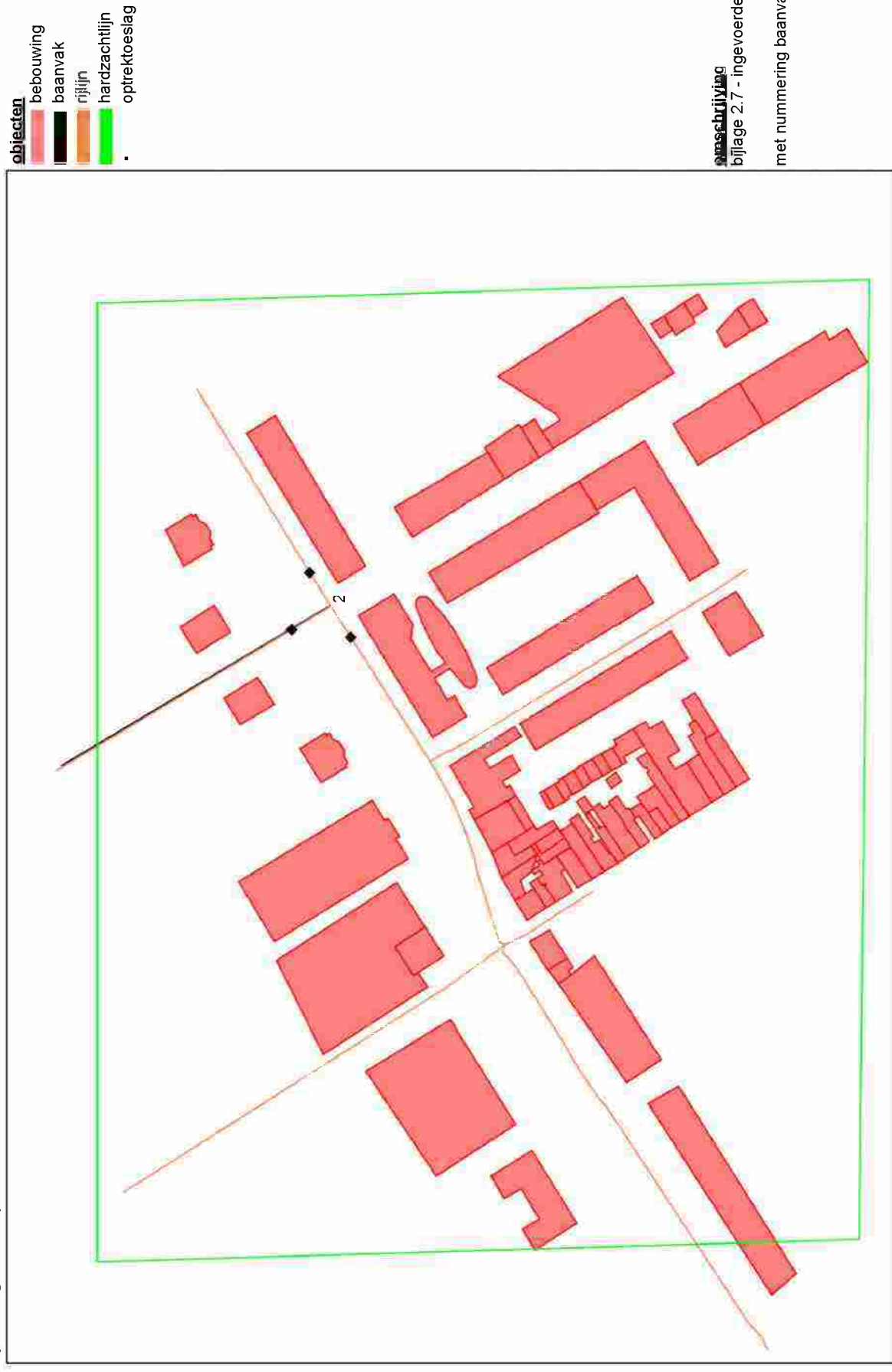
Wolf Dikken adviseurs

project Scheveningsveer, Den Haag
opdrachtgever Royal Mews BV

Wolf Dikken adviseurs

project Scheveningsveer, Den Haag
opdrachtgever Royal Mews BV

Wolf Dikken adviseurs

project Scheveningsveer, Den Haag
opdrachtgever Royal Mews BV

BIJLAGE 3 – INVOERGEGEVENS EN REKENRESULTATEN

Projectgegevens

projectnaam: Scheveningsveer, Den Haag
opdrachtgever: Royal Mews BV
adviseur: fba
databaseversie: 926
situatie: eerste situatie
uitsnede: basismodel

omschrijving

verkeerslawaa

rekenhart:

17.4.0 (build0)
eenhart17;rmg2022

aut. berekening gemiddeld maaiveld:
alleen absorptiegebieden(geen hz-lijnen):
standaard bodemabsorptie:
rekenresultaat binnengelezen (datum):
rekenresultaat binnengelezen (tijd):

☒ %
☒
06-11-2024
09:01

maximum aantal reflecties:
minimum zichthoek reflecties:
maximum sectorhoek:
vaste sectorhoek:

1 graden
2 graden
5 graden
2

methode afrek110g:

per wnp per weg RM/G2012/2014 :

Bebouwing

						adres		reflectie		kenmerk	
nr	z.gem	m.gem	lengte								
1	14.4	0.0	184					80			
2	18.0	0.0	194					80			
3	15.0	0.0	185					80			
4	15.0	0.0	279					80			
5	15.0	0.0	184					80			
6	18.0	0.0	68					80			
7	15.0	0.0	158					80			
9	15.0	0.0	62					80			
10	12.0	0.0	41					80			
11	15.0	0.0	33					80			
12	15.0	0.0	43					80			
13	3.0	0.0	29					80			
14	18.0	0.0	100					80			
15	30.0	0.0	166					80			
16	23.0	0.0	56					80			
17	20.0	0.0	239					80			
18	12.0	0.0	144					80			
19	9.0	0.0	52					80			
20	15.0	0.0	183					80			
21	15.0	0.0	119					80			
22	18.0	0.0	58					80			
23	15.0	0.0	32					80			
24	18.0	0.0	229					80			
25	9.0	0.0	49					80			
26	9.0	0.0	49					80			
27	9.0	0.0	59					80			
28	18.0	0.0	83					80			
29	15.0	0.0	138					80			
30	82.0	0.0	34					80			
31	13.0	0.0	22					80			
32	13.0	0.0	24					80			
33	12.0	0.0	36					80			
34	9.0	0.0	31					80			
36	7.6	0.0	125					80			
37	10.6	0.0	25					80			
38	10.6	0.0	25					80			
39	10.6	0.0	25					80			
40	10.6	0.0	25					80			
41	3.8	0.0	112					80			
42	6.8	0.0	37					80			
43	9.8	0.0	25					80			
44	14.0	0.0	62					80			
45	9.0	0.0	73					80			
46	10.0	0.0	19					80			
47	14.0	0.0	62					80			
48	14.0	0.0	70					80			
49	14.5	0.0	52					80			

Wolf Dikken adviseurs

nr	z.gem.	m.gem.	lengte	adres	reflectie	kenmerk
50	9.0	0.0	36		80	
51	10.0	0.0	73		80	
52	12.0	0.0	45		80	
53	12.0	0.0	21		80	
54	11.0	0.0	51		80	
55	12.0	0.0	65		80	
56	10.0	0.0	129		80	
57	10.0	0.0	37		80	
58	10.0	0.0	67		80	
59	10.0	0.0	42		80	
60	10.0	0.0	50		80	
61	15.0	0.0	229		80	
62	14.0	0.0	45		80	
63	29.0	0.0	146		80	
64	10.0	0.0	16		80	
65	7.6	0.0	58		80	
66	16.9	0.0	54		80	

Bodemlijnen

nr	z.gem	lengte	type	kenmerk
2	0.0	1646	hardzachttoegang + hoogtelijn	

Waarneempunten met rekenresultaten

(*) IL: inc. maatregel, VL: inc. afrek, RL: inc. prognosetoeslag																	(^) VL: ex. optrektoeslag					
nr	z1	m1 adres	huisnr type	afw. loels	refl	kermerk	rhart	groep	sh	wnh	dag	avond	nacht	Lden	af Lden(^)	Letm	af Letm(^)	dag(^)	avond(^)	nacht(^)		
1	0.0	0.0	gevel				VL	totaal (0)	1	5.3	68.94	67.71	62.27	71.02	71	72.27	72	68.90	67.67	62.23		
							VL	totaal (0)	1	9.1	68.50	67.27	61.83	70.58	71	71.83	72	68.45	67.22	61.78		
							VL	totaal (0)	1	12.2	68.08	66.85	61.41	70.16	70	71.41	71	68.03	66.79	61.36		
							VL	totaal (0)	1	15.3	67.68	66.45	61.02	69.77	70	71.02	71	67.63	66.40	60.96		
							VL	Hogewal (1)	1	5.3	54.80	53.57	48.14	56.89	5	52	58.14	5	53	54.80	53.57	48.14
							VL	Hogewal (1)	1	9.1	55.32	54.09	48.65	57.40	5	52	58.65	5	54	55.32	54.09	48.65
							VL	Hogewal (1)	1	12.2	55.38	54.15	48.72	57.47	5	52	58.72	5	54	55.38	54.15	48.72
							VL	Hogewal (1)	1	15.3	55.44	54.21	48.78	57.53	5	53	58.78	5	54	55.44	54.21	48.78
							VL	Mauritskade (2)	1	5.3	61.25	60.02	54.59	63.34	5	58	64.59	5	60	61.00	59.77	54.34
							VL	Mauritskade (2)	1	9.1	61.27	60.04	54.61	63.36	5	58	64.61	5	60	61.03	59.79	54.36
							VL	Mauritskade (2)	1	12.2	61.21	59.98	54.55	63.30	5	58	64.55	5	60	60.96	59.73	54.30
							VL	Mauritskade (2)	1	15.3	61.13	59.90	54.47	63.22	5	58	64.47	5	59	60.88	59.65	54.22
							VL	Scheveningseveer	1	5.3	67.82	66.59	61.15	69.90	5	65	71.15	5	66	67.82	66.59	61.15
							VL	Scheveningseveer	1	9.1	67.20	65.96	60.53	69.28	5	64	70.53	5	66	67.20	65.96	60.53
							VL	Scheveningseveer	1	12.2	66.63	65.39	59.96	68.71	5	64	69.96	5	65	66.63	65.39	59.96
							VL	Scheveningseveer	1	15.3	66.08	64.85	59.41	68.16	5	63	69.41	5	64	66.08	64.85	59.41
							VL	Zeestraat (4)	1	5.3	50.11	49.00	43.58	52.28	5	47	53.58	5	49	50.11	49.00	43.58
							VL	Zeestraat (4)	1	9.1	50.29	49.17	43.75	52.46	5	47	53.75	5	49	50.29	49.17	43.75
							VL	Zeestraat (4)	1	12.2	50.27	49.15	43.73	52.44	5	47	53.73	5	49	50.27	49.15	43.73
VL	Zeestraat (4)	1	15.3	50.22	49.10	43.68	52.39	5	47	53.68	5	49	50.22	49.10	43.68							
VL	Alexanderstraat (5)	1	5.3	43.98	42.40	37.14	45.90	5	41	47.14	5	42	43.88	42.30	37.04							
VL	Alexanderstraat (5)	1	9.1	44.93	43.34	38.08	46.84	5	42	48.08	5	43	44.83	43.24	37.98							
VL	Alexanderstraat (5)	1	12.2	45.78	44.19	38.93	47.69	5	43	48.93	5	44	45.68	44.10	38.84							
VL	Alexanderstraat (5)	1	15.3	46.59	45.01	39.75	48.51	5	44	49.75	5	45	46.49	44.91	39.65							
VL	30 km/uur-wegen (1	5.3	40.79	39.54	34.06	42.84	5	38	44.06	5	39	40.79	39.54	34.06							
VL	30 km/uur-wegen (1	9.1	41.06	39.81	34.34	43.11	5	38	44.34	5	39	41.06	39.81	34.34							
VL	30 km/uur-wegen (1	12.2	41.03	39.78	34.31	43.08	5	38	44.31	5	39	41.03	39.78	34.31							
VL	30 km/uur-wegen (1	15.3	40.99	39.74	34.26	43.04	5	38	44.26	5	39	40.99	39.74	34.26							
VL	totaal (0)	1	5.3	69.73	68.50	63.06	71.81	72	73.06	73	69.63	68.40	62.97									
VL	totaal (0)	1	9.1	69.14	67.90	62.47	71.22	71	72.47	72	69.04	67.80	62.37									
VL	totaal (0)	1	12.2	68.63	67.40	61.97	70.72	71	71.97	72	68.53	67.29	61.86									
VL	totaal (0)	1	15.3	68.17	66.94	61.51	70.26	70	71.51	72	68.06	66.83	61.40									
VL	Hogewal (1)	1	5.3	54.86	53.63	48.19	56.94	5	52	58.19	5	53	54.86	53.63	48.19							
VL	Hogewal (1)	1	9.1	55.40	54.17	48.74	57.49	5	52	58.74	5	54	55.40	54.17	48.74							
VL	Hogewal (1)	1	12.2	55.51	54.28	48.84	57.59	5	53	58.84	5	54	55.51	54.28	48.84							
VL	Hogewal (1)	1	15.3	55.54	54.31	48.87	57.62	5	53	58.87	5	54	55.54	54.31	48.87							
VL	Mauritskade (2)	1	5.3	64.37	63.14	57.71	66.46	5	61	67.71	5	63	64.04	62.81	57.37							
VL	Mauritskade (2)	1	9.1	64.07	62.84	57.41	66.16	5	61	67.41	5	62	63.74	62.51	57.08							
VL	Mauritskade (2)	1	12.2	63.76	62.53	57.10	65.85	5	61	67.10	5	62	63.43	62.20	56.77							
VL	Mauritskade (2)	1	15.3	63.45	62.22	56.79	65.54	5	61	66.79	5	62	63.12	61.89	56.46							
VL	Scheveningseveer	1	5.3	67.95	66.71	61.28	70.03	5	65	71.28	5	66	67.95	66.71	61.28							
VL	Scheveningseveer	1	9.1	67.13	65.89	60.46	69.21	5	64	70.46	5	65	67.13	65.89	60.46							
VL	Scheveningseveer	1	12.2	66.45	65.22	59.78	68.53	5	64	69.78	5	65	66.45	65.22	59.78							
VL	Scheveningseveer	1	15.3	65.84	64.61	59.17	67.92	5	63	69.17	5	64	65.84	64.61	59.17							
VL	Zeestraat (4)	1	5.3	48.82	47.73	42.31	51.01	5	46	52.31	5	47	48.82	47.73	42.31							
VL	Zeestraat (4)	1	9.1	49.23	48.14	42.71	51.41	5	46	52.71	5	48	49.23	48.14	42.71							
VL	Zeestraat (4)	1	12.2	49.23	48.13	42.71	51.41	5	46	52.71	5	48	49.23	48.13	42.71							
VL	Zeestraat (4)	1	15.3	49.18	48.08	42.66	51.36	5	46	52.66	5	48	49.18	48.08	42.66							
VL	Alexanderstraat (5)	1	5.3	44.95	43.36	38.10	46.86	5	42	48.10	5	43	44.77	43.19	37.92							

(*) IL: inc. maatregel, VL inc afrek, RL: inc prognosetoeslag																	(*) VL: ex. optrektoeslag				
nr	z1	m1 adres	huisnr type	afw.toets	refl kenmerk	rhart	groep	sh	winh	dag	avond	nacht	Lden	af Lden(*)	Leim	af Letm(*)	dag(*)	avond(*)	nacht(*)		
3	0.0	0.0	gevel			VL	Alexanderstraat (5)	1	9.1	45.97	44.38	39.12	47.88	5	43	49.12	5	44	45.79	44.21	38.94
						VL	Alexanderstraat (5)	1	12.2	46.86	45.27	40.01	48.77	5	44	50.01	5	45	46.67	45.09	39.83
						VL	Alexanderstraat (5)	1	15.3	47.67	46.08	40.82	49.58	5	45	50.82	5	46	47.49	45.91	40.65
						VL	30 km/uur-wegen (1	5.3	41.81	40.56	35.14	43.89	5	39	45.14	5	40	41.81	40.56	35.14
						VL	30 km/uur-wegen (1	9.1	42.02	40.77	35.34	44.09	5	39	45.34	5	40	42.02	40.77	35.34
						VL	30 km/uur-wegen (1	12.2	41.98	40.73	35.30	44.05	5	39	45.30	5	40	41.98	40.73	35.30
						VL	30 km/uur-wegen (1	15.3	41.91	40.66	35.24	43.99	5	39	45.24	5	40	41.91	40.66	35.24
						VL	totaal (0)	1	15.3	48.13	46.82	41.43	50.18	5	50	51.43	5	51	47.79	46.48	41.09
						VL	Hogewal (1)	1	15.3	16.89	15.66	10.23	18.98	5	14	20.23	5	15	16.89	15.66	10.23
						VL	Mauritskade (2)	1	15.3	46.72	45.49	40.05	48.80	5	44	50.05	5	45	46.31	45.08	39.65
						VL	Scheveningsveer	1	15.3	29.52	28.29	22.85	31.60	5	27	32.85	5	28	29.52	28.29	22.85
						VL	Zeestraat (4)	1	15.3	--	--	--	-99.00	5	-104	-89.90	5	-95	--	--	--
4	0.0	0.0	gevel			VL	Alexanderstraat (5)	1	15.3	41.49	39.87	34.63	43.39	5	38	44.63	5	40	41.27	39.66	34.41
						VL	30 km/uur-wegen (1	15.3	34.87	33.63	28.29	36.99	5	32	38.29	5	33	34.87	33.63	28.29
						VL	totaal (0)	1	9.1	36.82	35.56	30.15	38.89	5	39	40.15	5	40	36.82	35.56	30.15
						VL	totaal (0)	1	12.2	36.97	35.69	30.30	39.04	5	39	40.40	5	40	36.97	35.69	30.30
						VL	totaal (0)	1	15.3	37.16	35.87	30.49	39.23	5	39	40.49	5	40	37.16	35.87	30.49
						VL	Hogewal (1)	1	9.1	30.97	29.74	24.31	33.06	5	28	34.31	5	29	30.97	29.74	24.31
						VL	Hogewal (1)	1	12.2	31.19	29.96	24.53	33.28	5	28	34.53	5	30	31.19	29.96	24.53
						VL	Hogewal (1)	1	15.3	31.70	30.47	25.03	33.78	5	29	35.03	5	30	31.70	30.47	25.03
						VL	Mauritskade (2)	1	9.1	26.76	25.53	20.10	28.85	5	24	30.10	5	25	26.76	25.53	20.10
						VL	Mauritskade (2)	1	12.2	27.27	26.04	20.61	29.36	5	24	30.61	5	26	27.27	26.04	20.61
						VL	Mauritskade (2)	1	15.3	27.66	26.43	21.00	29.75	5	25	31.00	5	26	27.66	26.43	21.00
						VL	Scheveningsveer	1	9.1	32.06	30.82	25.39	34.14	5	29	35.39	5	30	32.06	30.82	25.39
5	0.0	0.0	gevel			VL	Scheveningsveer	1	12.2	30.33	29.09	23.66	32.41	5	27	33.66	5	29	30.33	29.09	23.66
						VL	Scheveningsveer	1	15.3	27.19	25.96	20.52	29.27	5	24	30.52	5	26	27.19	25.96	20.52
						VL	Zeestraat (4)	1	9.1	24.34	22.95	17.56	26.33	5	21	27.56	5	23	24.34	22.95	17.56
						VL	Zeestraat (4)	1	12.2	24.44	23.04	17.66	26.43	5	21	27.66	5	23	24.44	23.04	17.66
						VL	Zeestraat (4)	1	15.3	18.64	17.62	12.19	20.87	5	16	22.19	5	17	18.64	17.62	12.19
						VL	Alexanderstraat (5)	1	9.1	21.01	19.33	14.12	22.89	5	18	24.12	5	19	21.01	19.33	14.12
						VL	Alexanderstraat (5)	1	12.2	25.26	23.57	18.36	27.13	5	22	28.36	5	23	25.26	23.57	18.36
						VL	Alexanderstraat (5)	1	15.3	28.67	27.00	21.78	30.55	5	26	31.78	5	27	28.67	27.00	21.78
						VL	30 km/uur-wegen (1	9.1	30.32	29.07	23.70	32.42	5	27	33.70	5	29	30.32	29.07	23.70
						VL	30 km/uur-wegen (1	12.2	31.56	30.31	24.95	33.66	5	29	34.95	5	30	31.56	30.31	24.95
						VL	30 km/uur-wegen (1	15.3	32.57	31.32	25.96	34.67	5	30	35.96	5	31	32.57	31.32	25.96
						VL	totaal (0)	1	5.3	38.38	37.13	31.73	40.46	5	40	41.73	5	42	38.38	37.13	31.73
6	0.0	0.0	gevel			VL	Hogewal (1)	1	5.3	30.71	29.48	24.05	32.80	5	28	34.05	5	29	30.71	29.48	24.05
						VL	Mauritskade (2)	1	5.3	26.01	24.78	19.34	28.09	5	23	29.34	5	24	26.01	24.78	19.34
						VL	Scheveningsveer	1	5.3	33.39	32.15	26.72	35.47	5	30	36.72	5	32	33.39	32.15	26.72
						VL	Zeestraat (4)	1	5.3	24.55	23.14	17.76	26.53	5	22	27.76	5	23	24.55	23.14	17.76
						VL	Alexanderstraat (5)	1	5.3	21.31	19.63	14.42	23.19	5	18	24.42	5	19	21.31	19.63	14.42
						VL	30 km/uur-wegen (1	5.3	34.32	33.08	27.73	36.43	5	31	37.73	5	33	34.32	33.08	27.73
						VL	totaal (0)	1	5.3	38.34	37.09	31.69	40.42	5	40	41.69	5	42	38.34	37.09	31.69
						VL	Hogewal (1)	1	5.3	31.60	30.37	24.93	33.68	5	29	34.93	5	30	31.60	30.37	24.93
						VL	Mauritskade (2)	1	5.3	31.40	30.17	24.74	33.49	5	28	34.74	5	30	31.40	30.17	24.74
						VL	Scheveningsveer	1	5.3	30.81	29.57	24.14	32.89	5	28	34.14	5	29	30.81	29.57	24.14
						VL	Zeestraat (4)	1	5.3	23.97	22.66	17.26	26.01	5	21	27.26	5	22	23.97	22.66	17.26
						VL	Alexanderstraat (5)	1	5.3	22.70	21.01	15.80	24.57	5	20	25.80	5	21	22.70	21.01	15.80
7	0.0	0.0	gevel			VL	30 km/uur-wegen (1	5.3	33.74	32.50	27.14	35.85	5	31	37.14	5	32	33.74	32.50	27.14
						VL	totaal (0)	1	9.1	37.96	36.71	31.30	40.04	5	40	41.30	5	41	37.96	36.71	31.30
						VL	totaal (0)	1	12.2	38.39	37.13	31.73	40.47	5	40	41.73	5	42	38.39	37.13	31.73
						VL	totaal (0)	1	15.3	38.32	37.06	31.67	40.40	5	40	41.67	5	42	38.32	37.06	31.67

(*) IL: inc. maatregel, VL:inc affrek, RL: inc prognosetoeslag																			(*) VL: ex. optrektoeslag		
nr	z1	m1 adres	huisnr type	afw.toets	refl kenmerk	rhari groep	sh	wnh	dag	avond	nacht	Lden	af Lden(*)	Letm	af Letm(*)	dag(*)	avond(*)	nacht(*)			
8	0.0	0.0	gevel			VL	Hogewal (1)	1	9.1	32.76	31.53	26.09	34.84	5	30	36.09	5	31	32.76	31.53	26.09
						VL	Hogewal (1)	1	12.2	32.87	31.64	26.20	34.95	5	30	36.20	5	31	32.87	31.64	26.20
						VL	Hogewal (1)	1	15.3	33.86	32.64	27.20	35.95	5	31	37.20	5	32	33.86	32.64	27.20
						VL	Mauritskade (2)	1	9.1	30.27	29.04	23.36	32.36	5	27	33.61	5	29	30.27	29.04	23.36
						VL	Mauritskade (2)	1	12.2	29.04	27.81	22.38	31.13	5	26	32.38	5	27	29.04	27.81	22.38
						VL	Mauritskade (2)	1	15.3	27.75	26.52	21.09	29.84	5	25	31.09	5	26	27.75	26.52	21.09
						VL	Scheveningseveer	1	9.1	30.73	29.49	24.06	32.81	5	28	34.06	5	29	30.73	29.49	24.06
						VL	Scheveningseveer	1	12.2	29.80	28.56	23.13	31.88	5	27	33.13	5	28	29.80	28.56	23.13
						VL	Scheveningseveer	1	15.3	27.18	25.95	20.51	29.26	5	24	30.51	5	26	27.18	25.95	20.51
						VL	Zeestraat (4)	1	9.1	25.45	24.16	18.76	27.51	5	23	28.76	5	24	25.45	24.16	18.76
						VL	Zeestraat (4)	1	12.2	25.53	24.27	18.87	27.61	5	23	28.87	5	24	25.53	24.27	18.87
						VL	Zeestraat (4)	1	15.3	21.80	20.68	15.27	23.97	5	19	25.27	5	20	21.80	20.68	15.27
						VL	Alexanderstraat (5)	1	9.1	21.76	20.07	14.86	23.63	5	19	24.86	5	20	21.76	20.07	14.86
						VL	Alexanderstraat (5)	1	12.2	23.29	21.60	16.39	25.16	5	20	26.39	5	21	23.29	21.60	16.39
						VL	Alexanderstraat (5)	1	15.3	24.97	23.29	18.07	26.84	5	22	28.07	5	23	24.97	23.29	18.07
						VL	30 km/uur-wegen (1	9.1	32.09	30.85	25.47	34.19	5	29	35.47	5	30	32.09	30.85	25.47
						VL	30 km/uur-wegen (1	12.2	34.20	32.96	27.59	36.31	5	31	37.59	5	33	34.20	32.96	27.59
						VL	30 km/uur-wegen (1	15.3	34.42	33.18	27.81	36.53	5	32	37.81	5	33	34.42	33.18	27.81
						VL	totaal (0)	1	15.3	46.60	45.35	39.92	48.67	49	49	49	50	46.60	45.35	39.92	
						VL	Hogewal (1)	1	15.3	42.06	40.83	35.40	44.15	5	39	45.40	5	40	42.06	40.83	35.40
						VL	Mauritskade (2)	1	15.3	31.96	30.73	25.30	34.05	5	29	35.30	5	30	31.96	30.73	25.30
						VL	Scheveningseveer	1	15.3	43.08	41.85	36.41	45.16	5	40	46.41	5	41	43.08	41.85	36.41
						VL	Zeestraat (4)	1	15.3	36.90	35.61	30.21	38.96	5	34	40.21	5	35	36.90	35.61	30.21
						VL	Alexanderstraat (5)	1	15.3	33.31	31.67	26.44	35.20	5	30	36.44	5	31	33.31	31.67	26.44
VL	30 km/uur-wegen (1	15.3	28.68	27.41	21.76	30.64	5	26	31.76	5	27	28.68	27.41	21.76						
VL	totaal (0)	1	5.3	41.00	39.75	34.34	43.08	43	44	44	44	40.96	39.71	34.30							
VL	totaal (0)	1	8.3	41.51	40.25	34.85	43.59	44	44	44	45	41.47	40.21	34.80							
VL	Hogewal (1)	1	5.3	31.47	30.24	24.81	33.56	5	29	34.81	5	30	31.47	30.24	24.81						
VL	Hogewal (1)	1	8.3	31.33	30.11	24.67	33.42	5	28	34.67	5	30	31.33	30.11	24.67						
VL	Mauritskade (2)	1	5.3	35.08	33.85	28.42	37.17	5	32	38.42	5	33	34.93	33.70	28.26						
VL	Mauritskade (2)	1	8.3	35.98	34.75	29.32	38.07	5	33	39.32	5	34	35.82	34.59	29.16						
VL	Scheveningseveer	1	5.3	37.02	35.79	30.35	39.10	5	34	40.35	5	35	37.02	35.79	30.35						
VL	Scheveningseveer	1	8.3	37.14	35.91	30.47	39.22	5	34	40.47	5	35	37.14	35.91	30.47						
VL	Zeestraat (4)	1	5.3	26.38	25.19	19.78	28.50	5	24	29.78	5	25	26.38	25.19	19.78						
VL	Zeestraat (4)	1	8.3	27.82	26.63	21.22	29.94	5	25	31.22	5	26	27.82	26.63	21.22						
VL	Alexanderstraat (5)	1	5.3	28.23	26.56	21.34	30.11	5	25	31.34	5	26	28.23	26.56	21.34						
VL	Alexanderstraat (5)	1	8.3	29.50	27.81	22.60	31.37	5	26	32.60	5	28	29.50	27.81	22.60						
VL	30 km/uur-wegen (1	5.3	32.64	31.40	26.05	34.75	5	30	36.05	5	31	32.64	31.40	26.05						
VL	30 km/uur-wegen (1	8.3	33.37	32.12	26.77	35.48	5	30	36.77	5	32	33.37	32.12	26.77						
VL	totaal (0)	1	5.3	40.00	38.73	33.32	42.07	42	43	43	43	39.95	38.68	33.27							
VL	totaal (0)	1	8.3	40.74	39.47	34.06	42.81	43	44	44	44	40.69	39.42	34.02							
VL	Hogewal (1)	1	5.3	28.77	27.54	22.11	30.86	5	26	32.11	5	27	28.77	27.54	22.11						
VL	Hogewal (1)	1	8.3	29.78	28.55	23.11	31.86	5	27	33.11	5	28	29.78	28.55	23.11						
VL	Mauritskade (2)	1	5.3	35.24	34.01	28.58	37.33	5	32	38.58	5	34	35.10	33.87	28.43						
VL	Mauritskade (2)	1	8.3	35.81	34.58	29.15	37.90	5	33	39.15	5	34	35.66	34.43	29.00						
VL	Scheveningseveer	1	5.3	35.91	34.68	29.24	37.99	5	33	39.24	5	34	35.91	34.68	29.24						
VL	Scheveningseveer	1	8.3	36.24	35.00	29.57	38.32	5	33	39.57	5	35	36.24	35.00	29.57						
VL	Zeestraat (4)	1	5.3	24.80	23.50	18.10	26.85	5	22	28.10	5	23	24.80	23.50	18.10						
VL	Zeestraat (4)	1	8.3	26.49	25.23	19.83	28.57	5	24	29.83	5	25	26.49	25.23	19.83						
VL	Alexanderstraat (5)	1	5.3	28.75	27.06	21.85	30.62	5	26	31.85	5	27	28.75	27.06	21.85						
VL	Alexanderstraat (5)	1	8.3	30.15	28.46	23.25	32.02	5	27	33.25	5	28	30.15	28.46	23.25						
VL	30 km/uur-wegen (1	5.3	29.73	28.48	23.14	31.84	5	27	33.14	5	28	29.73	28.48	23.14						

(*) IL: inc. maatregel, VL:inc affrek, RL: inc prognosetoeslag																			(*) VL: ex. optrektoeslag		
nr	z1	m1 adres	huisnr type	afw.toets	refl kenmerk	rhart	groep	sh	wnh	dag	avond	nacht	Lden	af Lden(*)	Letm	af Letm(*)	dag(*)	avond(*)	nacht(*)		
11	0.0	0.0	gevel			VL	30 km/uur-wegen (1	8.3	31.50	30.26	24.92	33.62	5	29	34.92	5	30	31.50	30.26	24.92
						VL	totaal (0)	1	8.3	41.70	40.45	35.02	43.77	44	45.02	45	41.70	40.45	35.02		
						VL	Hogewal (1)	1	8.3	36.68	35.45	30.02	38.77	5	34	40.02	5	35	36.68	35.45	30.02
						VL	Mauritskade (2)	1	8.3	31.45	30.22	24.79	33.54	5	29	34.79	5	30	31.45	30.22	24.79
						VL	Scheveningseveer	1	8.3	37.45	36.22	30.78	39.53	5	35	40.78	5	36	37.45	36.22	30.78
						VL	Zeestraat (4)	1	8.3	32.64	31.38	25.98	34.72	5	30	35.98	5	31	32.64	31.38	25.98
						VL	Alexanderstraat (5)	1	8.3	27.72	26.02	20.82	29.59	5	25	30.82	5	26	27.72	26.02	20.82
						VL	30 km/uur-wegen (1	8.3	28.83	27.56	21.92	30.80	5	26	31.92	5	27	28.83	27.56	21.92
						VL	totaal (0)	1	8.3	41.19	39.94	34.51	43.26	43	44.51	45	41.19	39.94	34.51		
						VL	Hogewal (1)	1	8.3	36.77	35.54	30.10	38.85	5	34	40.10	5	35	36.77	35.54	30.10
12	0.0	0.0	gevel			VL	Mauritskade (2)	1	8.3	30.05	28.82	23.39	32.14	5	27	33.39	5	28	30.05	28.82	23.39
						VL	Scheveningseveer	1	8.3	36.84	35.60	30.17	38.92	5	34	40.17	5	35	36.84	35.60	30.17
						VL	Zeestraat (4)	1	8.3	32.04	30.78	25.38	34.12	5	29	35.38	5	30	32.04	30.78	25.38
						VL	Alexanderstraat (5)	1	8.3	25.22	23.53	18.32	27.09	5	22	28.32	5	23	25.22	23.53	18.32
						VL	30 km/uur-wegen (1	8.3	27.96	26.70	21.08	29.94	5	25	31.08	5	26	27.96	26.70	21.08
						VL	totaal (0)	1	3.1	41.74	40.49	35.12	43.84	44	45.12	45	41.69	40.44	35.08		
						VL	totaal (0)	1	6.1	42.24	40.99	35.62	44.34	44	45.62	46	42.18	40.94	35.57		
						VL	Hogewal (1)	1	9.1	42.57	41.31	35.95	44.67	45	45.95	46	42.51	41.25	35.89		
						VL	Hogewal (1)	1	3.1	26.55	25.32	19.89	28.64	5	24	29.89	5	25	26.55	25.32	19.89
						VL	Hogewal (1)	1	6.1	27.18	25.95	20.52	29.27	5	24	30.52	5	26	27.18	25.95	20.52
13	0.0	0.0	gevel			VL	Hogewal (1)	1	9.1	28.26	27.03	21.59	30.34	5	25	31.59	5	27	28.26	27.03	21.59
						VL	Mauritskade (2)	1	3.1	33.82	32.59	27.16	35.91	5	31	37.16	5	32	33.54	32.31	26.88
						VL	Mauritskade (2)	1	6.1	34.84	33.61	28.18	36.93	5	32	38.18	5	33	34.55	33.32	27.89
						VL	Mauritskade (2)	1	9.1	35.60	34.36	28.93	37.68	5	33	38.93	5	34	35.30	34.07	28.64
						VL	Scheveningseveer	1	3.1	30.63	29.39	23.96	32.71	5	28	33.96	5	29	30.63	29.39	23.96
						VL	Scheveningseveer	1	6.1	31.64	30.40	24.97	33.72	5	29	34.97	5	30	31.64	30.40	24.97
						VL	Scheveningseveer	1	9.1	31.83	30.60	25.16	33.91	5	29	35.16	5	30	31.83	30.60	25.16
						VL	Zeestraat (4)	1	3.1	20.17	19.03	13.61	22.32	5	17	23.61	5	19	20.17	19.03	13.61
						VL	Zeestraat (4)	1	6.1	21.45	20.32	14.90	23.61	5	19	24.90	5	20	21.45	20.32	14.90
						VL	Zeestraat (4)	1	9.1	23.42	22.30	16.88	25.59	5	21	26.88	5	22	23.42	22.30	16.88
14	0.0	0.0	gevel			VL	Alexanderstraat (5)	1	3.1	24.71	23.04	17.82	26.59	5	22	27.82	5	23	24.64	22.98	17.76
						VL	Alexanderstraat (5)	1	6.1	25.97	24.28	19.07	27.84	5	23	29.07	5	24	25.90	24.21	19.00
						VL	Alexanderstraat (5)	1	9.1	28.77	27.08	21.87	30.64	5	26	31.87	5	27	28.70	27.01	21.80
						VL	30 km/uur-wegen (1	3.1	40.21	38.97	33.62	42.32	5	37	43.62	5	39	40.21	38.97	33.62
						VL	30 km/uur-wegen (1	6.1	40.48	39.24	33.90	42.60	5	38	43.90	5	39	40.48	39.24	33.90
						VL	30 km/uur-wegen (1	9.1	40.52	39.28	33.94	42.64	5	38	43.94	5	39	40.52	39.28	33.94
						VL	totaal (0)	1	3.1	36.50	35.23	29.84	38.58	39	39.84	40	36.40	35.13	29.73		
						VL	totaal (0)	1	6.1	37.57	36.30	30.90	39.64	40	40.90	41	37.46	36.19	30.79		
						VL	totaal (0)	1	9.1	38.46	37.18	31.79	40.53	41	41.79	42	38.35	37.06	31.68		
						VL	Hogewal (1)	1	3.1	24.56	23.33	17.90	26.65	5	22	27.90	5	23	24.56	23.33	17.90
15	0.0	0.0	gevel			VL	Hogewal (1)	1	6.1	24.57	23.34	17.90	26.65	5	22	27.90	5	23	24.57	23.34	17.90
						VL	Hogewal (1)	1	9.1	25.28	24.05	18.62	27.37	5	22	28.62	5	24	25.28	24.05	18.62
						VL	Mauritskade (2)	1	3.1	32.95	31.72	26.29	35.04	5	30	36.29	5	31	32.71	31.48	26.05
						VL	Mauritskade (2)	1	6.1	34.08	32.85	27.42	36.17	5	31	37.42	5	32	33.83	32.60	27.17
						VL	Mauritskade (2)	1	9.1	35.02	33.79	28.36	37.11	5	32	38.36	5	33	34.76	33.53	28.10
						VL	Scheveningseveer	1	3.1	28.80	27.57	22.13	30.88	5	26	32.13	5	27	28.80	27.57	22.13
						VL	Scheveningseveer	1	6.1	29.97	28.74	23.30	32.05	5	27	33.30	5	28	29.97	28.74	23.30
						VL	Scheveningseveer	1	9.1	30.10	28.87	23.43	32.18	5	27	33.43	5	28	30.10	28.87	23.43
						VL	Zeestraat (4)	1	3.1	19.45	18.19	12.79	21.53	5	17	22.79	5	18	19.45	18.19	12.79
						VL	Zeestraat (4)	1	6.1	20.16	18.92	13.52	22.25	5	17	23.52	5	19	20.16	18.92	13.52
16	0.0	0.0	gevel			VL	Zeestraat (4)	1	9.1	21.89	20.68	15.28	24.00	5	19	25.28	5	20	21.89	20.68	15.28
						VL	Alexanderstraat (5)	1	3.1	25.56	23.88	18.67	27.44	5	22	28.67	5	24	25.55	23.87	18.66

(*) IL: inc. maatregel, VL: inc. affrek, RL: inc. prognosetoeslag																			(*) VL: ex. optrektoeslag				
nr	z1	m1 adres	huisnr type	afw.toets	refl kenmerk	rhart	groep	sh	wnh	dag	avond	nacht	Lden	af Lden(*)	Letm	af Letm(*)	dag(*)	avond(*)	nacht(*)				
15	0.0	0.0	gevel			VL	Alexandersstraat (5)	1	6.1	26.77	25.08	19.87	28.64	5	24	29.87	5	25	26.76	25.07	19.86		
						VL	Alexandersstraat (5)	1	9.1	28.95	27.26	22.05	30.82	5	26	32.05	5	27	28.94	27.25	22.04		
						VL	30 km/uur-wegen (1	3.1	30.02	28.77	23.43	32.13	5	27	33.43	5	28	30.02	28.77	23.43		
						VL	30 km/uur-wegen (1	6.1	31.13	29.88	24.55	33.25	5	28	34.55	5	30	31.13	29.88	24.55		
						VL	30 km/uur-wegen (1	9.1	31.87	30.63	25.29	33.99	5	29	35.29	5	30	31.87	30.63	25.29		
						VL	totaal (0)	1	3.1	35.83	34.56	29.17	37.91		38	39.17		39	35.75	34.47	29.08		
						VL	totaal (0)	1	6.1	36.84	35.57	30.18	38.92		39	40.18		40	36.76	35.48	30.09		
						VL	totaal (0)	1	9.1	37.80	36.51	31.13	39.87		40	41.13		41	37.71	36.42	31.04		
						VL	Hogewal (1)	1	3.1	24.83	23.60	18.16	26.91	5	22	28.16	5	23	24.83	23.60	18.16		
						VL	Hogewal (1)	1	6.1	24.88	23.65	18.22	26.97	5	22	28.22	5	23	24.88	23.65	18.22		
						VL	Hogewal (1)	1	9.1	25.42	24.19	18.76	27.51	5	23	28.76	5	24	25.42	24.19	18.76		
						VL	Mauritskade (2)	1	3.1	32.15	30.92	25.49	34.24	5	29	35.49	5	30	31.95	30.72	25.29		
						VL	Mauritskade (2)	1	6.1	33.21	31.98	26.55	35.30	5	30	36.55	5	32	33.01	31.78	26.35		
						VL	Mauritskade (2)	1	9.1	34.09	32.86	27.43	36.18	5	31	37.43	5	32	33.88	32.65	27.22		
16	0.0	0.0	gevel			VL	Scheveningsveeer	1	3.1	26.21	24.98	19.54	28.29	5	23	29.54	5	25	26.21	24.98	19.54		
						VL	Scheveningsveeer	1	6.1	27.34	26.11	20.67	29.42	5	24	30.67	5	26	27.34	26.11	20.67		
						VL	Scheveningsveeer	1	9.1	27.94	26.71	21.27	30.02	5	25	31.27	5	26	27.94	26.71	21.27		
						VL	Zeestraat (4)	1	3.1	19.44	18.19	12.79	21.52	5	17	22.79	5	18	19.44	18.19	12.79		
						VL	Zeestraat (4)	1	6.1	20.07	18.87	13.46	22.18	5	17	23.46	5	18	20.07	18.87	13.46		
						VL	Zeestraat (4)	1	9.1	21.66	20.48	15.07	23.79	5	19	25.07	5	20	21.66	20.48	15.07		
						VL	Alexandersstraat (5)	1	3.1	25.49	23.81	18.59	27.36	5	22	28.59	5	24	25.49	23.81	18.59		
						VL	Alexandersstraat (5)	1	6.1	26.66	24.97	19.76	28.53	5	24	29.76	5	25	26.66	24.97	19.76		
						VL	Alexandersstraat (5)	1	9.1	28.87	27.18	21.97	30.74	5	26	31.97	5	27	28.87	27.18	21.97		
						VL	30 km/uur-wegen (1	3.1	30.10	28.85	23.51	32.21	5	27	33.51	5	29	30.10	28.85	23.51		
						VL	30 km/uur-wegen (1	6.1	31.22	29.97	24.64	33.34	5	28	34.64	5	30	31.22	29.97	24.64		
						VL	30 km/uur-wegen (1	9.1	31.96	30.71	25.38	34.08	5	29	35.38	5	30	31.96	30.71	25.38		
						VL	totaal (0)	1	3.1	35.77	34.49	29.10	37.84		38	39.10		39	35.71	34.43	29.04		
						VL	totaal (0)	1	6.1	36.71	35.42	30.04	38.78		39	40.04		40	36.65	35.37	29.98		
17	0.0	0.0	gevel			VL	totaal (0)	1	9.1	37.40	36.10	30.73	39.46		39	40.73		41	37.34	36.05	30.67		
						VL	Hogewal (1)	1	3.1	25.96	24.73	19.29	28.04	5	23	29.29	5	24	25.96	24.73	19.29		
						VL	Hogewal (1)	1	6.1	25.95	24.72	19.28	28.03	5	23	29.28	5	24	25.95	24.72	19.28		
						VL	Hogewal (1)	1	9.1	26.44	25.21	19.78	28.53	5	24	29.78	5	25	26.44	25.21	19.78		
						VL	Mauritskade (2)	1	3.1	31.85	30.62	25.19	33.94	5	29	35.19	5	30	31.71	30.48	25.04		
						VL	Mauritskade (2)	1	6.1	32.77	31.54	26.11	34.86	5	30	36.11	5	31	32.62	31.39	25.96		
						VL	Mauritskade (2)	1	9.1	33.24	32.01	26.58	35.33	5	30	36.58	5	32	33.09	31.86	26.43		
						VL	Scheveningsveeer	1	3.1	25.36	24.13	18.69	27.44	5	22	28.69	5	24	25.36	24.13	18.69		
						VL	Scheveningsveeer	1	6.1	26.49	25.25	19.82	28.57	5	24	29.82	5	25	26.49	25.25	19.82		
						VL	Scheveningsveeer	1	9.1	27.03	25.80	20.36	29.11	5	24	30.36	5	25	27.03	25.80	20.36		
						VL	Zeestraat (4)	1	3.1	18.48	17.09	11.71	20.48	5	15	21.71	5	17	18.48	17.09	11.71		
						VL	Zeestraat (4)	1	6.1	18.86	17.52	12.13	20.89	5	16	22.13	5	17	18.86	17.52	12.13		
						VL	Zeestraat (4)	1	9.1	20.20	18.90	13.50	22.25	5	17	23.50	5	19	20.20	18.90	13.50		
						VL	Alexandersstraat (5)	1	3.1	25.94	24.25	19.04	27.81	5	23	29.04	5	24	25.94	24.25	19.04		
17	0.0	0.0	gevel			VL	Alexandersstraat (5)	1	6.1	27.16	25.47	20.26	29.03	5	24	30.26	5	25	27.16	25.47	20.26		
						VL	Alexandersstraat (5)	1	9.1	28.73	27.04	21.83	30.60	5	26	31.83	5	27	28.73	27.04	21.83		
						VL	30 km/uur-wegen (1	3.1	30.18	28.94	23.60	32.30	5	27	33.60	5	29	30.18	28.94	23.60		
						VL	30 km/uur-wegen (1	6.1	31.34	30.09	24.75	33.45	5	28	34.75	5	30	31.34	30.09	24.75		
						VL	30 km/uur-wegen (1	9.1	32.01	30.76	25.42	34.12	5	29	35.42	5	30	32.01	30.76	25.42		
						VL	totaal (0)	1	3.1	34.50	33.24	27.82	36.57		37	37.82		38	34.50	33.24	27.82		
17	0.0	0.0	gevel			VL	totaal (0)	1	6.1	35.09	33.83	28.41	37.16		37	38.41		38	35.09	33.83	28.41		
						VL	Hogewal (1)	1	3.1	30.67	29.44	24.01	32.76	5	28	34.01	5	29	30.67	29.44	24.01		
						VL	Hogewal (1)	1	6.1	30.89	29.66	24.23	32.98	5	28	34.23	5	29	30.89	29.66	24.23		
						VL	Mauritskade (2)	1	3.1	24.09	22.86	17.42	26.17	5	21	27.42	5	22	24.09	22.86	17.42		

(*) IL: inc. maatregel, VL:inc affrek, RL: inc prognosetoeslag																		(^) VL: ex. optrektoeslag				
nr	z1	m1 adres	huisnr type	afw.toets	refl	kenmerk	rhart	groep	sh	wnh	dag	avond	nacht	Lden	af Lden(^)	Letm	af Letm(^)	dag(^)	avond(^)	nacht(^)		
18	0.0	0.0	gevel				VL	Mauritskade (2)	1	6.1	23.87	22.64	17.21	25.96	5	21	27.21	5	22	23.87	22.64	17.21
							VL	Scheveningseveer	1	3.1	29.01	27.77	22.34	31.09	5	26	32.34	5	27	29.01	27.77	22.34
							VL	Scheveningseveer	1	6.1	30.04	28.81	23.37	32.12	5	27	33.37	5	28	30.04	28.81	23.37
							VL	Zeestraat (4)	1	3.1	24.19	22.85	17.45	26.21	5	21	27.45	5	22	24.19	22.85	17.45
							VL	Zeestraat (4)	1	6.1	24.86	23.51	18.12	26.88	5	22	28.12	5	23	24.86	23.51	18.12
							VL	Alexanderstraat (5)	1	3.1	19.50	17.81	12.60	21.37	5	16	22.60	5	18	19.50	17.81	12.60
							VL	Alexanderstraat (5)	1	6.1	20.11	18.42	13.21	21.98	5	17	23.21	5	18	20.11	18.42	13.21
							VL	30 km/uur-wegen (1	3.1	23.91	22.67	17.27	26.00	5	21	27.27	5	22	23.91	22.67	17.27
							VL	30 km/uur-wegen (1	6.1	25.26	24.01	18.62	27.35	5	22	28.62	5	24	25.26	24.01	18.62
							VL	totaal (0)	1	3.1	35.56	34.29	28.87	37.62		38	38.87		39	35.56	34.29	28.87
							VL	totaal (0)	1	6.1	36.45	35.18	29.76	38.51		39	39.76		40	36.45	35.18	29.76
							VL	totaal (0)	1	9.1	37.70	36.41	31.00	39.75		40	41.00		41	37.70	36.41	31.00
							VL	Hogewal (1)	1	3.1	31.37	30.14	24.71	33.46	5	28	34.71	5	30	31.37	30.14	24.71
							VL	Hogewal (1)	1	6.1	31.66	30.44	25.00	33.75	5	29	35.00	5	30	31.66	30.44	25.00
							VL	Hogewal (1)	1	9.1	32.81	31.58	26.14	34.89	5	30	36.14	5	31	32.81	31.58	26.14
							VL	Mauritskade (2)	1	3.1	27.96	26.73	21.30	30.05	5	25	31.30	5	26	27.96	26.73	21.30
							VL	Mauritskade (2)	1	6.1	29.10	27.87	22.44	31.19	5	26	32.44	5	27	29.10	27.87	22.44
							VL	Mauritskade (2)	1	9.1	30.03	28.80	23.37	32.12	5	27	33.37	5	28	30.03	28.80	23.37
							VL	Scheveningseveer	1	3.1	29.59	28.35	22.92	31.67	5	27	32.92	5	28	29.59	28.35	22.92
							VL	Scheveningseveer	1	6.1	30.66	29.43	23.99	32.74	5	28	33.99	5	29	30.66	29.43	23.99
VL	Scheveningseveer	1	9.1	31.62	30.39	24.95	33.70	5	29	34.95	5	30	31.62	30.39	24.95							
VL	Zeestraat (4)	1	3.1	24.27	22.98	17.58	26.33	5	21	27.58	5	23	24.27	22.98	17.58							
VL	Zeestraat (4)	1	6.1	25.29	24.03	18.63	27.37	5	22	28.63	5	24	25.29	24.03	18.63							
VL	Zeestraat (4)	1	9.1	26.83	25.59	20.18	28.92	5	24	30.18	5	25	26.83	25.59	20.18							
VL	Alexanderstraat (5)	1	3.1	24.08	22.41	17.19	25.96	5	21	27.19	5	22	24.08	22.41	17.19							
VL	Alexanderstraat (5)	1	6.1	26.09	24.40	19.19	27.96	5	23	29.19	5	24	26.09	24.40	19.19							
VL	Alexanderstraat (5)	1	9.1	28.73	27.04	21.83	30.60	5	26	31.83	5	27	28.73	27.04	21.83							
VL	30 km/uur-wegen (1	3.1	22.21	20.96	15.50	24.27	5	19	25.50	5	21	22.21	20.96	15.50							
VL	30 km/uur-wegen (1	6.1	23.62	22.37	16.91	25.68	5	21	26.91	5	22	23.62	22.37	16.91							
VL	30 km/uur-wegen (1	9.1	24.56	23.30	17.84	26.61	5	22	27.84	5	23	24.56	23.30	17.84							
VL	totaal (0)	1	3.1	36.17	34.92	29.49	38.24		38	39.49		39	36.17	34.92	29.49							
VL	totaal (0)	1	6.1	36.95	35.69	30.27	39.02		39	40.27		40	36.95	35.69	30.27							
VL	totaal (0)	1	9.1	38.01	36.75	31.33	40.08		40	41.33		41	38.01	36.75	31.33							
VL	Hogewal (1)	1	3.1	31.94	30.71	25.27	34.02	5	29	35.27	5	30	31.94	30.71	25.27							
VL	Hogewal (1)	1	6.1	32.30	31.08	25.64	34.39	5	29	35.64	5	31	32.30	31.08	25.64							
VL	Hogewal (1)	1	9.1	33.55	32.32	26.88	35.63	5	31	36.88	5	32	33.55	32.32	26.88							
VL	Mauritskade (2)	1	3.1	27.23	26.00	20.57	29.32	5	24	30.57	5	26	27.23	26.00	20.57							
VL	Mauritskade (2)	1	6.1	27.81	26.58	21.15	29.90	5	25	31.15	5	26	27.81	26.58	21.15							
VL	Mauritskade (2)	1	9.1	28.65	27.42	21.99	30.74	5	26	31.99	5	27	28.65	27.42	21.99							
VL	Scheveningseveer	1	3.1	31.09	29.85	24.41	33.16	5	28	34.41	5	29	31.09	29.85	24.41							
VL	Scheveningseveer	1	6.1	32.27	31.04	25.60	34.35	5	29	35.60	5	31	32.27	31.04	25.60							
VL	Scheveningseveer	1	9.1	32.95	31.72	26.28	35.03	5	30	36.28	5	31	32.95	31.72	26.28							
VL	Zeestraat (4)	1	3.1	25.26	24.01	18.60	27.34	5	22	28.60	5	24	25.26	24.01	18.60							
VL	Zeestraat (4)	1	6.1	26.19	24.95	19.54	28.28	5	23	29.54	5	25	26.19	24.95	19.54							
VL	Zeestraat (4)	1	9.1	27.76	26.52	21.11	29.85	5	25	31.11	5	26	27.76	26.52	21.11							
VL	Alexanderstraat (5)	1	3.1	23.16	21.48	16.26	25.03	5	20	26.26	5	21	23.16	21.48	16.26							
VL	Alexanderstraat (5)	1	6.1	23.73	22.04	16.83	25.60	5	21	26.83	5	22	23.73	22.04	16.83							
VL	Alexanderstraat (5)	1	9.1	25.83	24.14	18.93	27.70	5	23	28.93	5	24	25.83	24.14	18.93							
VL	30 km/uur-wegen (1	3.1	23.52	22.27	16.81	25.58	5	21	26.81	5	22	23.52	22.27	16.81							
VL	30 km/uur-wegen (1	6.1	24.86	23.61	18.14	26.91	5	22	28.14	5	23	24.86	23.61	18.14							
VL	30 km/uur-wegen (1	9.1	25.74	24.49	19.02	27.91	5	23	29.02	5	24	25.74	24.49	19.02							
VL	totaal (0)	1	3.1	37.36	36.10	30.68	39.43		39	40.68		41	37.36	36.10	30.68							
20	0.0	0.0	gevel																			

(*) IL: inc. maatregel, VL:inc affrek, RL: inc prognosetoeslag																	(^) VL: ex. optrektoeslag				
nr	z1	m1 adres	huisnr type	afw.toets	refl kenmerk	rhart	groep	sh	wnh	dag	avond	nacht	Lden	af Lden(^)	Letm	af Letm(^)	dag(^)	avond(^)	nacht(^)		
21	0.0	0.0	gevel				VL	totaal (0)	1	6.1	38.26	37.00	31.58	40.33	40	41.58	42	38.26	37.00	31.58	
							VL	totaal (0)	1	9.1	39.20	37.93	32.52	41.27	41	42.52	43	39.20	37.93	32.52	
							VL	Hogewal (1)	1	3.1	31.95	30.72	25.28	34.03	5	35.28	5	30	31.95	30.72	25.28
							VL	Hogewal (1)	1	6.1	32.45	31.22	25.78	34.53	5	35.78	5	31	32.45	31.22	25.78
							VL	Hogewal (1)	1	9.1	33.68	32.45	27.01	35.76	5	37.01	5	32	33.68	32.45	27.01
							VL	Mauritskade (2)	1	3.1	29.64	28.41	22.98	31.73	5	32.98	5	28	29.64	28.41	22.98
							VL	Mauritskade (2)	1	6.1	30.61	29.38	23.94	32.69	5	33.94	5	29	30.61	29.38	23.94
							VL	Mauritskade (2)	1	9.1	31.29	30.06	24.63	33.38	5	34.63	5	30	31.29	30.06	24.63
							VL	Scheveningseveer	1	3.1	32.65	31.42	25.98	34.73	5	35.98	5	31	32.65	31.42	25.98
							VL	Scheveningseveer	1	6.1	33.77	32.54	27.10	35.85	5	37.10	5	32	33.77	32.54	27.10
							VL	Scheveningseveer	1	9.1	34.34	33.11	27.67	36.42	5	37.67	5	33	34.34	33.11	27.67
							VL	Zeestraat (4)	1	3.1	26.68	25.42	20.02	28.76	5	30.02	5	25	26.68	25.42	20.02
							VL	Zeestraat (4)	1	6.1	27.40	26.15	20.75	29.48	5	30.75	5	26	27.40	26.15	20.75
							VL	Zeestraat (4)	1	9.1	28.87	27.62	22.22	30.95	5	32.22	5	27	28.87	27.62	22.22
							VL	Alexanderstraat (5)	1	3.1	25.30	23.62	18.40	27.17	5	28.40	5	23	25.30	23.62	18.40
							VL	Alexanderstraat (5)	1	6.1	26.34	24.65	19.44	28.21	5	29.44	5	24	26.34	24.65	19.44
							VL	Alexanderstraat (5)	1	9.1	28.23	26.54	21.33	30.10	5	31.33	5	26	28.23	26.54	21.33
							VL	30 km/uur-wegen (1	3.1	24.99	23.74	18.30	27.06	5	28.30	5	23	24.99	23.74	18.30
							VL	30 km/uur-wegen (1	6.1	26.34	25.09	19.66	28.41	5	29.66	5	25	26.34	25.09	19.66
							VL	30 km/uur-wegen (1	9.1	26.91	25.66	20.23	28.98	5	30.23	5	25	26.91	25.66	20.23
							VL	totaal (0)	1	3.1	38.43	37.17	31.75	40.50	40	41.75	42	38.43	37.17	31.75	
							VL	totaal (0)	1	6.1	39.16	37.91	32.48	41.23	41	42.48	42	39.16	37.91	32.48	
							VL	totaal (0)	1	9.1	39.89	38.63	33.21	41.96	42	43.21	43	39.89	38.63	33.21	
							VL	Hogewal (1)	1	3.1	33.23	32.00	26.56	35.31	5	36.56	5	32	33.23	32.00	26.56
							VL	Hogewal (1)	1	6.1	33.72	32.50	27.06	35.81	5	37.06	5	32	33.72	32.50	27.06
							VL	Hogewal (1)	1	9.1	34.89	33.66	28.22	36.97	5	38.22	5	33	34.89	33.66	28.22
							VL	Mauritskade (2)	1	3.1	30.22	28.99	23.56	32.31	5	33.56	5	29	30.22	28.99	23.56
							VL	Mauritskade (2)	1	6.1	30.77	29.54	24.11	32.86	5	34.11	5	29	30.77	29.54	24.11
							VL	Mauritskade (2)	1	9.1	30.52	29.29	23.86	32.61	5	33.86	5	29	30.52	29.29	23.86
							VL	Scheveningseveer	1	3.1	34.31	33.08	27.64	36.39	5	37.64	5	33	34.31	33.08	27.64
							VL	Scheveningseveer	1	6.1	35.16	33.93	28.49	37.24	5	38.49	5	33	35.16	33.93	28.49
							VL	Scheveningseveer	1	9.1	35.57	34.33	28.89	37.64	5	38.89	5	34	35.57	34.33	28.89
							VL	Zeestraat (4)	1	3.1	26.41	25.13	19.73	28.47	5	29.73	5	25	26.41	25.13	19.73
							VL	Zeestraat (4)	1	6.1	27.40	26.17	20.77	29.50	5	30.77	5	26	27.40	26.17	20.77
							VL	Zeestraat (4)	1	9.1	28.99	27.77	22.37	31.10	5	32.37	5	27	28.99	27.77	22.37
							VL	Alexanderstraat (5)	1	3.1	25.88	24.20	18.98	27.75	5	28.98	5	24	25.88	24.20	18.98
							VL	Alexanderstraat (5)	1	6.1	26.60	24.91	19.70	28.47	5	29.70	5	25	26.60	24.91	19.70
							VL	Alexanderstraat (5)	1	9.1	28.11	26.42	21.21	29.98	5	31.21	5	26	28.11	26.42	21.21
							VL	30 km/uur-wegen (1	3.1	24.64	23.39	17.89	26.68	5	27.89	5	23	24.64	23.39	17.89
							VL	30 km/uur-wegen (1	6.1	26.13	24.88	19.39	28.17	5	29.39	5	24	26.13	24.88	19.39
							VL	30 km/uur-wegen (1	9.1	26.97	25.72	20.24	29.02	5	30.24	5	25	26.97	25.72	20.24

Rijlijnen

nr.z.gem.	lengte	wegdek	hellingoor. groep	omschrijving	kenmerk	art	110g	etm.intens.	Intensiteiten		licht	middel	zwaar	motor	snelheden	
									%periode	%					licht	middel
7	0.0	63 01 glad asfalt/DAB	Scheveningseveer (3)	Scheveningseveer			vlicht	.0	☐ dag		539.10	74.20	39.10	.00	50	50
									☐ avond		406.00	55.90	29.40	.00	50	50
8	0.0	32 01 glad asfalt/DAB	Mauritskade (2)	Mauritskade-1			vlicht	.0	☐ dag		116.10	16.00	8.40	.00	50	50
									☐ avond		539.10	74.00	39.00	.00	50	50
11	0.0	49 80 keperverband elementenverh CROW316	30 km/uur-wegen (7)	Noordeinde			vlicht	.0	☐ dag		406.20	55.70	29.40	.00	50	50
									☐ nacht		116.20	16.00	8.40	.00	50	50
									☐ avond		18.50	1.30	.70	.00	30	30
12	0.0	34 01 glad asfalt/DAE	Zeestraat (4)	Zeestraat-1			vlicht	.0	☐ dag		13.90	1.00	.50	.00	30	30
									☐ nacht		4.00	.30	.10	.00	30	30
									☐ avond		121.70	46.80	21.60	.00	50	50
13	0.0	177 80 keperverband elementenverh CROW316	30 km/uur-wegen (7)	Amaliastraat			vlicht	.0	☐ dag		91.70	35.20	18.50	.00	50	50
									☐ nacht		26.20	10.10	5.30	.00	50	50
									☐ avond		83.80	6.80	3.60	.00	30	30
14	0.0	153 80 keperverband elementenverh CROW316	Alexanderstraat (5)	alexanderstraat			vlicht	.0	☐ dag		63.10	5.10	2.70	.00	30	30
									☐ nacht		18.10	1.50	.80	.00	30	30
									☐ avond		167.50	31.00	5.90	.00	50	50
15	0.0	183 01 glad asfalt/DAE	Zeestraat (4)	Zeestraat			vlicht	.0	☐ dag		126.10	19.00	4.50	.00	50	50
									☐ nacht		36.10	6.00	1.30	.00	50	50
									☐ avond		50.90	24.30	4.20	.00	50	50
16	0.0	232 01 glad asfalt/DAE	Hogewal (1)	Hogewal			vlicht	.0	☐ dag		33.50	15.90	2.80	.00	50	50
									☐ nacht		9.80	4.70	.80	.00	50	50
									☐ avond		482.90	67.80	35.70	.00	50	50
19	0.0	88 01 glad asfalt/DAE	Mauritskade (2)	Mauritskade-2			vlicht	.0	☐ dag		363.70	51.10	26.90	.00	50	50
									☐ nacht		104.10	14.60	7.70	.00	50	50
									☐ avond		569.90	39.60	75.10	.00	50	50
20	0.0	122 01 glad asfalt/DAE	Mauritskade (2)	Mauritskade-3			vlicht	.0	☐ dag		429.20	29.80	56.60	.00	50	50
									☐ nacht		122.80	8.60	16.20	.00	50	50
									☐ avond		546.50	58.10	30.60	.00	50	50
									☐ nacht		411.60	43.80	23.10	.00	50	50
									☐ avond		117.80	12.50	6.60	.00	50	50

Optrektoeslag

nr	optrektoeslag	kenmerk
1	1e gelijkwaardig	
2	1e gelijkwaardig	
3	1e gelijkwaardig	

BIJLAGE 4 – OVERZICHT BEREKENINGSRÉSULTATEN

BIJLAGE 4 - OVERZICHT BEREKENINGSMETHODEN

wnp	wnh	L _{den} [dB], wegverkeer								L _{den} / L _c [dB] alle wegen excl. aftrek art. 110g Wgh	
		incl. aftrek art. 110g Wgh (excl. aftrek voor tramverkeer)									
		50 km/uur							30 km/uur		
		Hogewal	Mauritskade	Scheveningse veer	Zeestraat	Alexanderstraat			30 km/uur- wegen		
	[m]					auto's	tram	totaal			
1	5.3	52	58	65	47	41	37	43	38	71	
1	9.1	52	58	64	47	42	38	44	38	70	
1	12.2	52	58	64	47	43	39	44	38	70	
1	15.3	53	58	63	47	44	40	45	38	70	
2	5.3	52	61	65	46	42	38	43	39	72	
2	9.1	52	61	64	46	43	39	44	39	71	
2	12.2	53	61	64	46	44	40	45	39	71	
2	15.3	53	61	63	46	45	40	46	39	70	
3	15.3	14	44	27		38	33	39	32	50	
4	9.1	28	24	29	21	18	10	19	27	39	
4	12.2	28	24	27	21	22	14	23	29	39	
4	15.3	29	25	24	16	26	17	27	30	40	
5	5.3	28	23	30	22	18	11	19	31	40	
6	5.3	29	28	28	21	20	12	21	31	41	
7	9.1	30	27	28	23	19	12	20	29	40	
7	12.2	30	26	27	23	20	14	21	31	40	
7	15.3	31	25	24	19	22	15	23	32	41	
8	15.3	39	29	40	34	30	26	32	26	49	
9	5.3	29	32	34	23	25	18	26	30	43	
9	8.3	28	33	34	25	26	20	27	30	43	
10	5.3	26	32	33	22	26	19	27	27	42	
10	8.3	27	33	33	24	27	20	28	29	43	
11	8.3	34	29	35	30	25	19	26	26	44	
12	8.3	34	27	34	29	22	16	23	25	43	
13	3.1	24	31	28	17	22	15	23	37	44	
13	6.1	24	32	29	19	23	16	24	38	45	
13	9.1	25	33	29	21	26	19	27	38	45	
14	3.1	22	30	26	17	22	16	23	27	39	
14	6.1	22	31	27	17	24	17	25	28	40	
14	9.1	22	32	27	19	26	19	27	29	41	
15	3.1	22	29	23	17	22	15	23	27	38	
15	6.1	22	30	24	17	24	16	25	28	39	
15	9.1	23	31	25	19	26	18	27	29	40	
16	3.1	23	29	22	15	23	15	24	27	38	
16	6.1	23	30	24	16	24	16	25	28	39	
16	9.1	24	30	24	17	26	17	27	29	40	
17	3.1	28	21	26	21	16	11	17	21	37	
17	6.1	28	21	27	22	17	11	18	22	37	
18	3.1	28	25	27	21	21	13	22	19	38	
18	6.1	29	26	28	22	23	15	24	21	39	
18	9.1	30	27	29	24	26	18	27	22	40	
19	3.1	29	24	28	22	20	14	21	21	38	
19	6.1	29	25	29	23	21	15	22	22	39	
19	9.1	31	26	30	25	23	17	24	23	40	
20	3.1	29	27	30	24	22	16	23	22	40	
20	6.1	30	28	31	24	23	17	24	23	41	
20	9.1	31	28	31	26	25	18	26	24	41	
21	3.1	30	27	31	23	23	17	24	22	40	
21	6.1	31	28	32	25	23	17	24	23	41	
21	9.1	32	28	33	26	25	19	26	24	42	

Bijlage 6

Project

Scheveningseveer 17-23, Den Haag

Onderwerp

Advies geluid van buiten

Projectnummer

823135aa

Datum

06-11-2024

Gewijzigd: 21-05-2025

Opdrachtgever

Royal Mews BV

Opbergcode

N823135aaA0

Architect

StijnvandenBoogaard Architecture

Adviseur

Inleiding

In opdracht van Royal Mews BV is door StijnvandenBoogaard Architecture een plan ontworpen voor de transformatie van een bestaand pand naar zeven appartementen. Aanvullend zullen op het binnenterrein 11 nieuwbouwwoningen worden gerealiseerd. Het bouwplan is gelegen aan de Scheveningseveer te Den Haag. In figuur 1 is een situatietekening van het plan weergegeven.

Figuur 1 - situatietekening

Deze memo is een aanvulling op "Onderzoek wegverkeerslawaaï", rapportnummer R823135aaA0, d.d. 06-11-2024 21-05-2025, van Wolf Dikken adviseurs. Doel van de voorliggende memo is uitleggen welke knelpunten in het huidige ontwerp aanwezig zijn in relatie tot de eisen in de Wet geluidhinder en het hogere waardenbeleid van de gemeente Den Haag.

Bij de totstandkoming van de voorliggende notitie is gebruik gemaakt van de bouwkundige tekeningen van de architect d.d. 05-06-2024 (begane grond) en 04-07-2024 (overige tekeningen) 21-05-2025.

In een eerder stadium is reeds een "Onderzoek wegverkeerslawai" (R823135aaA0 d.d. 19-12-2023 06-11-2024) opgesteld. Naar aanleiding van overleg met de Omgevingsdienst Haaglanden is voorliggende rapportage opgesteld en met het verschijnen van voorliggende rapportage komen eerder verschenen rapportages te vervallen. De wijzigingen zijn voor zover mogelijk blauw gemarkeerd. Vervallen tekst is ~~blauw gearceerd en doorgehaald~~.

Eisen

Onderstaand zijn de relevante eisen uit de van toepassing zijnde wet- en regelgeving (verkort) weergegeven.

Wet geluidhinder

In de voorliggende situatie is sprake van een binnenstedelijke situatie. De Wet geluidhinder stelt in dat geval de volgende relevante eisen voor wegverkeer:

- de voorkeursgrenswaarde voor zoneplichtige wegen (50 km/uur of harder) bedraagt 48 dB, incl. 5 dB aftrek conform Wgh art. 110g;
- de maximale toelaatbare gevelbelasting met ontheffing voor zoneplichtige wegen bedraagt 63 dB incl. 5 dB aftrek conform Wgh art. 110g. Ingeval sprake is van vervangende nieuwbouw, geldt een waarde van maximaal 68 dB incl. aftrek.

Haags ontheffingenbeleid

Aan het vaststellen van een hogere grenswaarde zijn voorwaarden verbonden. In Den Haag is bij raadsbesluit een ontheffingenbeleid vastgesteld (Beleid hogere grenswaarden Wet geluidhinder, februari 2011). Een hogere grenswaarde kan worden vastgesteld onder de volgende voorwaarden:

- reductie van de geluidbelasting is niet effectief of niet uitvoerbaar;
- de geluidbelaste woningen dienen een geluidluwe gevel te hebben. De belasting op deze gevel mag (gecumuleerd per geluidsbronsoort) niet hoger zijn dan 53 (+5)¹ dB voor wegverkeer, 58 dB voor spoorwegverkeer en 50 dB(A) voor industrielawaai;
- bij een meerzijdig belast gebouw, hoekwoningen, of eenzijdig georiënteerde woningen, kan het zijn dat er redelijkerwijs geen mogelijkheden zijn om een geluidluwe gevel te creëren. In die gevallen kan een oplossing worden gevonden door aan ten minste een zijde van het gebouw afgeschermd (buiten)ruimten aan te brengen, waarmee wordt bewerkstelligd dat de geluidbelasting op de delen van de gevel achter deze buitenruimte voldoet aan de eisen van een geluidluwe gevel;
- voor door een zoneplichtige weg geluidbelaste eenzijdig georiënteerde een- en tweekamerwoningen (veelal bejaarden- of studentenwoningen) en "urban villa's" geldt dat

¹ De waarde (+5) betreft een wettelijke aftrek volgens Wgh artikel 110g. Vanuit het perspectief dat het (weg)verkeer in de toekomst stiller wordt, dient de berekende toekomstige geluidbelasting met deze waarde te worden verminderd en vervolgens wordt die lagere waarde getoetst aan de norm.

voor maximaal 50% van de woningen mag worden afgeweken van de voorwaarde van een geluidsluwe zijde.

Akoestisch onderzoek

Door Wolf Dikken adviseurs is een akoestisch model opgesteld, waarin de geluidbelastingen ten gevolge van de relevante geluidbronnen bepaald zijn. Hierbij is gebruik gemaakt van het softwareprogramma "WinHavik 9.3.0" van dirActivity software.

Door de Omgevingsdienst Haaglanden is aangegeven dat voor de woningen tot aan de maximaal toegestane bouwhoogte van 14 m sprake is van vervangende nieuwbouw. Voor de woning boven de 14 m is dat niet het geval.

Berekeningsresultaten

Op grond van de uitgevoerde berekeningen kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- het bouwplan is geluidbelast ten gevolge van de Scheveningseveer, Mauritskade en Hogewal;
- de hoogst optredende geluidbelasting wordt veroorzaakt door de Scheveningseveer ter plaatse van de noordwestgevel en bedraagt 65 dB na aftrek conform art. 110g Wgh;
- de maximaal te ontheffen waarde wordt niet overschreden;
- de hoogst optredende gecumuleerde geluidbelasting ten gevolge van alle wegen bedraagt 72 dB, excl. aftrek conform art. 110g Wgh.

Geluidluwe zijde

Op basis van de tekeningen van de architect en de gemaakte berekeningen blijkt dat alle woningen in het bouwplan beschikken over een geluidluwe gevel. Voor appartementen A1 t/m A7 is op bijlage 1 de geluidluwe zijde aangegeven. Alle andere woningen in het bouwplan zijn niet geluidbelast. Hiermee wordt aan de gestelde eisen voldaan.

Hogere waarden

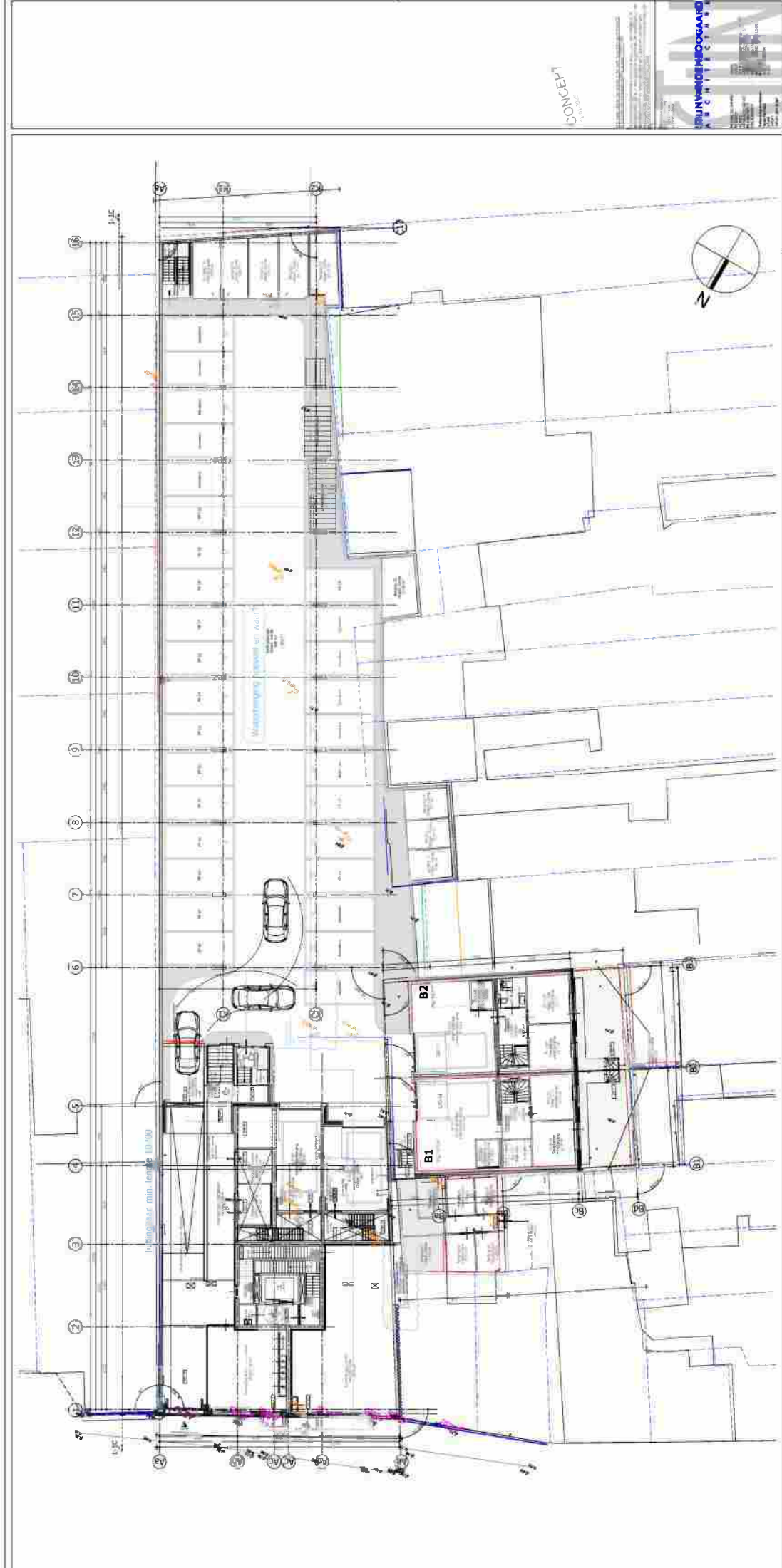
In onderstaande tabel is het aantal hogere waarden ten behoeve van het bouwplan weergegeven:

TABEL – OVERZICHT VEREISTE HOGERE GRENSWAARDEN			
object	aantal	geluidsbron	max. hogere waarde(n) in dB
woning	2	Scheveningseveer	65
	4		64
	1		63
	4	Mauritskade	61
	3		58
	2	Hogewal	53
	5		52

Conclusie

Het bouwplan is geluidbelast ten gevolge van de Scheveningseveer, Mauritskade en Hogewal. Er is geen overschrijding van de maximaal te ontheffen waarde. Alle woningen in het bouwplan hebben een geluidluwe gevel. Hiermee wordt voor alle woningen in het bouwplan voldaan aan de eisen uit het gemeentelijk ontheffingenbeleid.

BIJLAGE 1 – PLATTEGRONDEN

CONCEPT

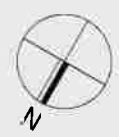
CONCEPT
2010-2011

PLANNING & DESIGN
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16
17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

CONCEPT
13.05.2014

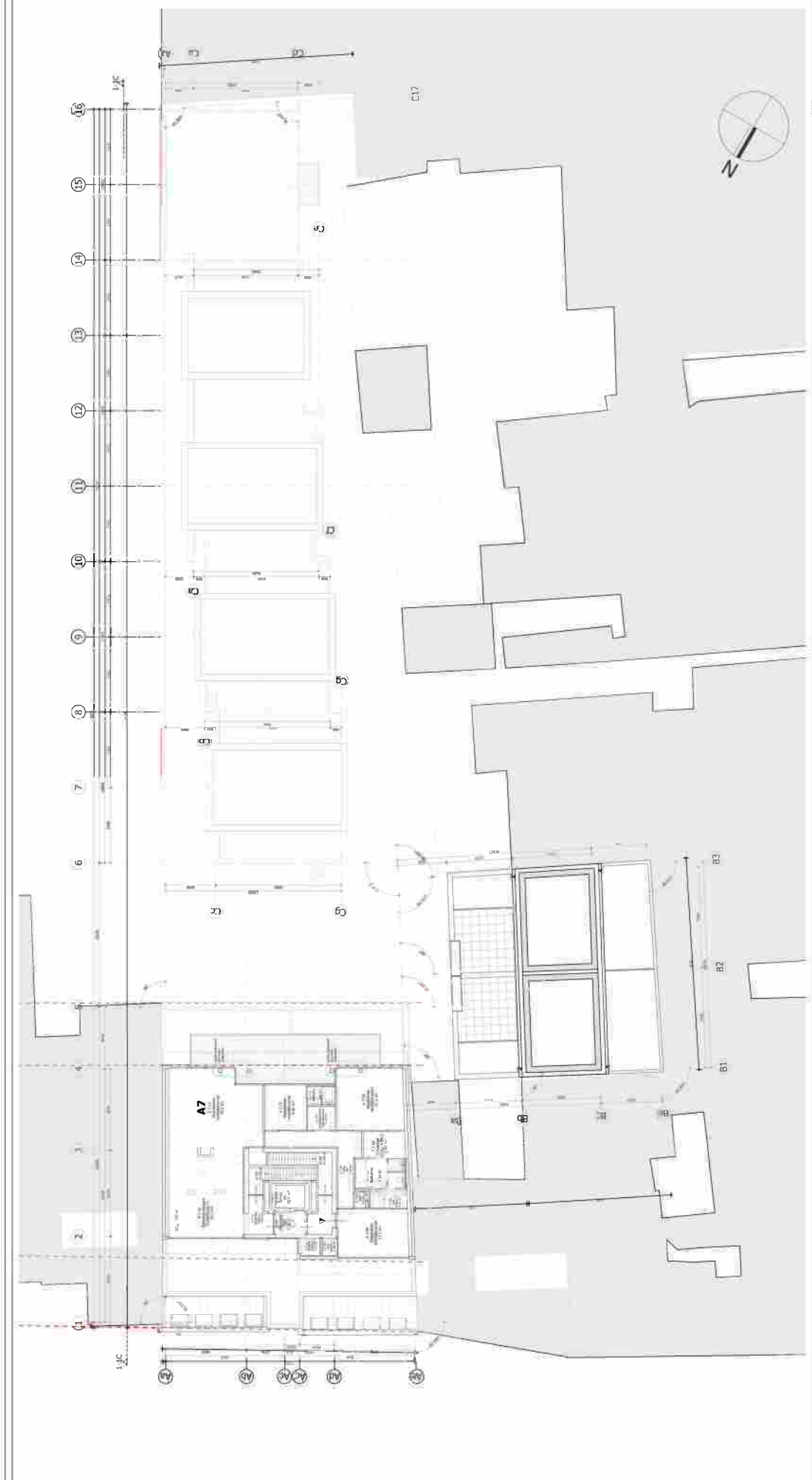
ITILYANCEBOODAP
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16
A B C D E F
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16
17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

CONCEPT
10.01.2020

STUDIO VANDENBROUCKE
ARCHITECTEN
Vlaanderen
België
1000 Brussel
1050 Willebroek
1070 Sint-Jans-Molenbeek
1200 Woluwe
1500 Halle
1800 Vilvoorde
2000 Antwerpen
2020 Schoten
2200 Melle
2300 Turnhout
2400 Herent
2500 Leuven
2600 Mechelen
2700 Kortrijk
2800 Ghent
2900 Brugge
3000 Oostende
3100 Nieuwpoort
3200 Ieper
3300 Ypres
3400 Kortrijk
3500 Ghent
3600 Brugge
3700 Oostende
3800 Nieuwpoort
3900 Ieper
4000 Ypres
4100 Kortrijk
4200 Ghent
4300 Brugge
4400 Oostende
4500 Nieuwpoort
4600 Ieper
4700 Ypres
4800 Kortrijk
4900 Ghent
5000 Brugge
5100 Oostende
5200 Nieuwpoort
5300 Ieper
5400 Ypres
5500 Kortrijk
5600 Ghent
5700 Brugge
5800 Oostende
5900 Nieuwpoort
6000 Ieper
6100 Ypres
6200 Kortrijk
6300 Ghent
6400 Brugge
6500 Oostende
6600 Nieuwpoort
6700 Ieper
6800 Ypres
6900 Kortrijk
7000 Ghent
7100 Brugge
7200 Oostende
7300 Nieuwpoort
7400 Ieper
7500 Ypres
7600 Kortrijk
7700 Ghent
7800 Brugge
7900 Oostende
8000 Nieuwpoort
8100 Ieper
8200 Ypres
8300 Kortrijk
8400 Ghent
8500 Brugge
8600 Oostende
8700 Nieuwpoort
8800 Ieper
8900 Ypres
9000 Kortrijk
9100 Ghent
9200 Brugge
9300 Oostende
9400 Nieuwpoort
9500 Ieper
9600 Ypres
9700 Kortrijk
9800 Ghent
9900 Brugge
10000 Oostende
10100 Nieuwpoort
10200 Ieper
10300 Ypres
10400 Kortrijk
10500 Ghent
10600 Brugge
10700 Oostende
10800 Nieuwpoort
10900 Ieper
11000 Ypres
11100 Kortrijk
11200 Ghent
11300 Brugge
11400 Oostende
11500 Nieuwpoort
11600 Ieper
11700 Ypres
11800 Kortrijk
11900 Ghent
12000 Brugge
12100 Oostende
12200 Nieuwpoort
12300 Ieper
12400 Ypres
12500 Kortrijk
12600 Ghent
12700 Brugge
12800 Oostende
12900 Nieuwpoort
13000 Ieper
13100 Ypres
13200 Kortrijk
13300 Ghent
13400 Brugge
13500 Oostende
13600 Nieuwpoort
13700 Ieper
13800 Ypres
13900 Kortrijk
14000 Ghent
14100 Brugge
14200 Oostende
14300 Nieuwpoort
14400 Ieper
14500 Ypres
14600 Kortrijk
14700 Ghent
14800 Brugge
14900 Oostende
15000 Nieuwpoort
15100 Ieper
15200 Ypres
15300 Kortrijk
15400 Ghent
15500 Brugge
15600 Oostende
15700 Nieuwpoort
15800 Ieper
15900 Ypres
16000 Kortrijk
16100 Ghent
16200 Brugge
16300 Oostende
16400 Nieuwpoort
16500 Ieper
16600 Ypres
16700 Kortrijk
16800 Ghent
16900 Brugge
17000 Oostende
17100 Nieuwpoort
17200 Ieper
17300 Ypres
17400 Kortrijk
17500 Ghent
17600 Brugge
17700 Oostende
17800 Nieuwpoort
17900 Ieper
18000 Ypres
18100 Kortrijk
18200 Ghent
18300 Brugge
18400 Oostende
18500 Nieuwpoort
18600 Ieper
18700 Ypres
18800 Kortrijk
18900 Ghent
19000 Brugge
19100 Oostende
19200 Nieuwpoort
19300 Ieper
19400 Ypres
19500 Kortrijk
19600 Ghent
19700 Brugge
19800 Oostende
19900 Nieuwpoort
20000 Ieper
20100 Ypres
20200 Kortrijk
20300 Ghent
20400 Brugge
20500 Oostende
20600 Nieuwpoort
20700 Ieper
20800 Ypres
20900 Kortrijk
21000 Ghent
21100 Brugge
21200 Oostende
21300 Nieuwpoort
21400 Ieper
21500 Ypres
21600 Kortrijk
21700 Ghent
21800 Brugge
21900 Oostende
22000 Nieuwpoort
22100 Ieper
22200 Ypres
22300 Kortrijk
22400 Ghent
22500 Brugge
22600 Oostende
22700 Nieuwpoort
22800 Ieper
22900 Ypres
23000 Kortrijk
23100 Ghent
23200 Brugge
23300 Oostende
23400 Nieuwpoort
23500 Ieper
23600 Ypres
23700 Kortrijk
23800 Ghent
23900 Brugge
24000 Oostende
24100 Nieuwpoort
24200 Ieper
24300 Ypres
24400 Kortrijk
24500 Ghent
24600 Brugge
24700 Oostende
24800 Nieuwpoort
24900 Ieper
25000 Ypres
25100 Kortrijk
25200 Ghent
25300 Brugge
25400 Oostende
25500 Nieuwpoort
25600 Ieper
25700 Ypres
25800 Kortrijk
25900 Ghent
26000 Brugge
26100 Oostende
26200 Nieuwpoort
26300 Ieper
26400 Ypres
26500 Kortrijk
26600 Ghent
26700 Brugge
26800 Oostende
26900 Nieuwpoort
27000 Ieper
27100 Ypres
27200 Kortrijk
27300 Ghent
27400 Brugge
27500 Oostende
27600 Nieuwpoort
27700 Ieper
27800 Ypres
27900 Kortrijk
28000 Ghent
28100 Brugge
28200 Oostende
28300 Nieuwpoort
28400 Ieper
28500 Ypres
28600 Kortrijk
28700 Ghent
28800 Brugge
28900 Oostende
29000 Nieuwpoort
29100 Ieper
29200 Ypres
29300 Kortrijk
29400 Ghent
29500 Brugge
29600 Oostende
29700 Nieuwpoort
29800 Ieper
29900 Ypres
30000 Kortrijk
30100 Ghent
30200 Brugge
30300 Oostende
30400 Nieuwpoort
30500 Ieper
30600 Ypres
30700 Kortrijk
30800 Ghent
30900 Brugge
31000 Oostende
31100 Nieuwpoort
31200 Ieper
31300 Ypres
31400 Kortrijk
31500 Ghent
31600 Brugge
31700 Oostende
31800 Nieuwpoort
31900 Ieper
32000 Ypres
32100 Kortrijk
32200 Ghent
32300 Brugge
32400 Oostende
32500 Nieuwpoort
32600 Ieper
32700 Ypres
32800 Kortrijk
32900 Ghent
33000 Brugge
33100 Oostende
33200 Nieuwpoort
33300 Ieper
33400 Ypres
33500 Kortrijk
33600 Ghent
33700 Brugge
33800 Oostende
33900 Nieuwpoort
34000 Ieper
34100 Ypres
34200 Kortrijk
34300 Ghent
34400 Brugge
34500 Oostende
34600 Nieuwpoort
34700 Ieper
34800 Ypres
34900 Kortrijk
35000 Ghent
35100 Brugge
35200 Oostende
35300 Nieuwpoort
35400 Ieper
35500 Ypres
35600 Kortrijk
35700 Ghent
35800 Brugge
35900 Oostende
36000 Nieuwpoort
36100 Ieper
36200 Ypres
36300 Kortrijk
36400 Ghent
36500 Brugge
36600 Oostende
36700 Nieuwpoort
36800 Ieper
36900 Ypres
37000 Kortrijk
37100 Ghent
37200 Brugge
37300 Oostende
37400 Nieuwpoort
37500 Ieper
37600 Ypres
37700 Kortrijk
37800 Ghent
37900 Brugge
38000 Oostende
38100 Nieuwpoort
38200 Ieper
38300 Ypres
38400 Kortrijk
38500 Ghent
38600 Brugge
38700 Oostende
38800 Nieuwpoort
38900 Ieper
39000 Ypres
39100 Kortrijk
39200 Ghent
39300 Brugge
39400 Oostende
39500 Nieuwpoort
39600 Ieper
39700 Ypres
39800 Kortrijk
39900 Ghent
40000 Brugge
40100 Oostende
40200 Nieuwpoort
40300 Ieper
40400 Ypres
40500 Kortrijk
40600 Ghent
40700 Brugge
40800 Oostende
40900 Nieuwpoort
41000 Ieper
41100 Ypres
41200 Kortrijk
41300 Ghent
41400 Brugge
41500 Oostende
41600 Nieuwpoort
41700 Ieper
41800 Ypres
41900 Kortrijk
42000 Ghent
42100 Brugge
42200 Oostende
42300 Nieuwpoort
42400 Ieper
42500 Ypres
42600 Kortrijk
42700 Ghent
42800 Brugge
42900 Oostende
43000 Nieuwpoort
43100 Ieper
43200 Ypres
43300 Kortrijk
43400 Ghent
43500 Brugge
43600 Oostende
43700 Nieuwpoort
43800 Ieper
43900 Ypres
44000 Kortrijk
44100 Ghent
44200 Brugge
44300 Oostende
44400 Nieuwpoort
44500 Ieper
44600 Ypres
44700 Kortrijk
44800 Ghent
44900 Brugge
45000 Oostende
45100 Nieuwpoort
45200 Ieper
45300 Ypres
45400 Kortrijk
45500 Ghent
45600 Brugge
45700 Oostende
45800 Nieuwpoort
45900 Ieper
46000 Ypres
46100 Kortrijk
46200 Ghent
46300 Brugge
46400 Oostende
46500 Nieuwpoort
46600 Ieper
46700 Ypres
46800 Kortrijk
46900 Ghent
47000 Brugge
47100 Oostende
47200 Nieuwpoort
47300 Ieper
47400 Ypres
47500 Kortrijk
47600 Ghent
47700 Brugge
47800 Oostende
47900 Nieuwpoort
48000 Ieper
48100 Ypres
48200 Kortrijk
48300 Ghent
48400 Brugge
48500 Oostende
48600 Nieuwpoort
48700 Ieper
48800 Ypres
48900 Kortrijk
49000 Ghent
49100 Brugge
49200 Oostende
49300 Nieuwpoort
49400 Ieper
49500 Ypres
49600 Kortrijk
49700 Ghent
49800 Brugge
49900 Oostende
50000 Nieuwpoort
50100 Ieper
50200 Ypres
50300 Kortrijk
50400 Ghent
50500 Brugge
50600 Oostende
50700 Nieuwpoort
50800 Ieper
50900 Ypres
51000 Kortrijk
51100 Ghent
51200 Brugge
51300 Oostende
51400 Nieuwpoort
51500 Ieper
51600 Ypres
51700 Kortrijk
51800 Ghent
51900 Brugge
52000 Oostende
52100 Nieuwpoort
52200 Ieper
52300 Ypres
52400 Kortrijk
52500 Ghent
52600 Brugge
52700 Oostende
52800 Nieuwpoort
52900 Ieper
53000 Ypres
53100 Kortrijk
53200 Ghent
53300 Brugge
53400 Oostende
53500 Nieuwpoort
53600 Ieper
53700 Ypres
53800 Kortrijk
53900 Ghent
54000 Brugge
54100 Oostende
54200 Nieuwpoort
54300 Ieper
54400 Ypres
54500 Kortrijk
54600 Ghent
54700 Brugge
54800 Oostende
54900 Nieuwpoort
55000 Ieper
55100 Ypres
55200 Kortrijk
55300 Ghent
55400 Brugge
55500 Oostende
55600 Nieuwpoort
55700 Ieper
55800 Ypres
55900 Kortrijk
56000 Ghent
56100 Brugge
56200 Oostende
56300 Nieuwpoort
56400 Ieper
56500 Ypres
56600 Kortrijk
56700 Ghent
56800 Brugge
56900 Oostende
57000 Nieuwpoort
57100 Ieper
57200 Ypres
57300 Kortrijk
57400 Ghent
57500 Brugge
57600 Oostende
57700 Nieuwpoort
57800 Ieper
57900 Ypres
58000 Kortrijk
58100 Ghent
58200 Brugge
58300 Oostende
58400 Nieuwpoort
58500 Ieper
58600 Ypres
58700 Kortrijk
58800 Ghent
58900 Brugge
59000 Oostende
59100 Nieuwpoort
59200 Ieper
59300 Ypres
59400 Kortrijk
59500 Ghent
59600 Brugge
59700 Oostende
59800 Nieuwpoort
59900 Ieper
60000 Ypres
60100 Kortrijk
60200 Ghent
60300 Brugge
60400 Oostende
60500 Nieuwpoort
60600 Ieper
60700 Ypres
60800 Kortrijk
60900 Ghent
61000 Brugge
61100 Oostende
61200 Nieuwpoort
61300 Ieper
61400 Ypres
61500 Kortrijk
61600 Ghent
61700 Brugge
61800 Oostende
61900 Nieuwpoort
62000 Ieper
62100 Ypres
62200 Kortrijk
62300 Ghent
62400 Brugge
62500 Oostende
62600 Nieuwpoort
62700 Ieper
62800 Ypres
62900 Kortrijk
63000 Ghent
63100 Brugge
63200 Oostende
63300 Nieuwpoort
63400 Ieper
63500 Ypres
63600 Kortrijk
63700 Ghent
63800 Brugge
63900 Oostende
64000 Nieuwpoort
64100 Ieper
64200 Ypres
64300 Kortrijk
64400 Ghent
64500 Brugge
64600 Oostende
64700 Nieuwpoort
64800 Ieper
64900 Ypres
65000 Kortrijk
65100 Ghent
65200 Brugge
65300 Oostende
65400 Nieuwpoort
65500 Ieper
65600 Ypres
65700 Kortrijk
65800 Ghent
65900 Brugge
66000 Oostende
66100 Nieuwpoort
66200 Ieper
66300 Ypres
66400 Kortrijk
66500 Ghent
66600 Brugge
66700 Oostende
66800 Nieuwpoort
66900 Ieper
67000 Ypres
67100 Kortrijk
67200 Ghent
67300 Brugge
67400 Oostende
67500 Nieuwpoort
67600 Ieper
67700 Ypres
67800 Kortrijk
67900 Ghent
68000 Brugge
68100 Oostende
68200 Nieuwpoort
68300 Ieper
68400 Ypres
68500 Kortrijk
68600 Ghent
68700 Brugge
68800 Oostende
68900 Nieuwpoort
69000 Ieper
69100 Ypres
69200 Kortrijk
69300 Ghent
69400 Brugge
69500 Oostende
69600 Nieuwpoort
69700 Ieper
69800 Ypres
69900 Kortrijk
70000 Ghent
70100 Brugge
70200 Oostende
70300 Nieuwpoort
70400 Ieper
70500 Ypres
70600 Kortrijk
70700 Ghent
70800 Brugge
70900 Oostende
71000 Nieuwpoort
71100 Ieper
71200 Ypres
71300 Kortrijk
71400 Ghent
71500 Brugge
71600 Oostende
71700 Nieuwpoort
71800 Ieper
71900 Ypres
72000 Kortrijk
72100 Ghent
72200 Brugge
72300 Oostende
72400 Nieuwpoort
72500 Ieper
72600 Ypres
72700 Kortrijk
72800 Ghent
72900 Brugge
73000 Oostende
73100 Nieuwpoort
73200 Ieper
73300 Ypres
73400 Kortrijk
73500 Ghent
73600 Brugge
73700 Oostende
73800 Nieuwpoort
73900 Ieper
74000 Ypres
74100 Kortrijk
74200 Ghent
74300 Brugge
74400 Oostende
74500 Nieuwpoort
74600 Ieper
74700 Ypres
74800 Kortrijk
74900 Ghent
75000 Brugge
75100 Oostende
75200 Nieuwpoort
75300 Ieper
75400 Ypres
75500 Kortrijk
75600 Ghent
75700 Brugge
75800 Oostende
75900 Nieuwpoort
76000 Ieper
76100 Ypres
76200 Kortrijk
76300 Ghent
76400 Brugge
76500 Oostende
76600 Nieuwpoort
76700 Ieper
76800 Ypres
76900 Kortrijk
77000 Ghent
77100 Brugge
77200 Oostende
77300 Nieuwpoort
77400 Ieper
77500 Ypres
77600 Kortrijk
77700 Ghent
77800 Brugge
77900 Oostende
78000 Nieuwpoort
78100 Ieper
78200 Ypres
78300 Kortrijk
78400 Ghent
78500 Brugge
78600 Oostende
78700 Nieuwpoort
78800 Ieper
78900 Ypres
79000 Kortrijk
79100 Ghent
79200 Brugge
79300 Oostende
79400 Nieuwpoort
79500 Ieper
79600 Ypres
79700 Kortrijk
79800 Ghent
79900 Brugge
80000 Oostende
80100 Nieuwpoort
80200 Ieper
80300 Ypres
80400 Kortrijk
80500 Ghent
80600 Brugge
80700 Oostende
80800 Nieuwpoort
80900 Ieper
81000 Ypres
81100 Kortrijk
81200 Ghent
81300 Brugge
81400 Oostende
81500 Nieuwpoort
81600 Ieper
81700 Ypres
81800 Kortrijk
81900 Ghent
82000 Brugge
82100 Oostende
82200 Nieuwpoort
82300 Ieper
82400 Ypres
82500 Kortrijk
82600 Ghent
82700 Brugge
82800 Oostende
82900 Nieuwpoort
83000 Ieper
83100 Ypres
83200 Kortrijk
83300 Ghent
83400 Brugge
83500 Oostende
83600 Nieuwpoort
83700 Ieper
83800 Ypres
83900 Kortrijk
84000 Ghent
84100 Brugge
84200 Oostende
84300 Nieuwpoort
84400 Ieper
84500 Ypres
84600 Kortrijk
84700 Ghent
84800 Brugge
84900 Oostende
85000 Nieuwpoort
85100 Ieper
85200 Ypres
85300 Kortrijk
85400 Ghent
85500 Brugge
85600 Oostende
85700 Nieuwpoort
85800 Ieper
85900 Ypres
86000 Kortrijk
86100 Ghent
86200 Brugge
86300 Oostende
86400 Nieuwpoort
86500 Ieper
86600 Ypres
86700 Kortrijk
86800 Ghent
86900 Brugge
87000 Oostende
87100 Nieuwpoort
87200 Ieper
87300 Ypres
87400 Kortrijk
87500 Ghent
87600 Brugge
87700 Oostende
87800 Nieuwpoort
87900 Ieper
88000 Ypres
88100 Kortrijk
88200 Ghent
88300 Brugge
88400 Oostende
88500 Nieuwpoort
88600 Ieper
88700 Ypres
88800 Kortrijk
88900 Ghent
89000 Brugge
89100 Oostende
89200 Nieuwpoort
89300 Ieper
89400 Ypres
89500 Kortrijk
89600 Ghent
89700 Brugge
89800 Oostende
89900 Nieuwpoort
90000 Ieper
90100 Ypres
90200 Kortrijk
90300 Ghent
90400 Brugge
90500 Oostende
90600 Nieuwpoort
90700 Ieper
90800 Ypres
90900 Kortrijk
91000 Ghent
91100 Brugge
91200 Oostende
91300 Nieuwpoort
91400 Ieper
91500 Ypres
91600 Kortrijk
91700 Ghent
91800 Brugge
91900 Oostende
92000 Nieuwpoort
92100 Ieper
92200 Ypres
92300 Kortrijk
92400 Ghent
92500 Brugge
92600 Oostende
92700 Nieuwpoort
92800 Ieper
92900 Ypres
93000 Kortrijk
93100 Ghent
93200 Brugge
93300 Oostende
93400 Nieuwpoort
93500 Ieper
93600 Ypres
93700 Kortrijk
93800 Ghent
93900 Brugge
94000 Oostende
94100 Nieuwpoort
94200 Ieper
94300 Ypres
94400 Kortrijk
94500 Ghent
94600 Brugge
94700 Oostende
94800 Nieuwpoort
94900 Ieper
95000 Ypres
95100 Kortrijk
95200 Ghent
95300 Brugge
95400 Oostende
95500 Nieuwpoort
95600 Ieper
95700 Ypres
95800 Kortrijk
95900 Ghent
96000 Brugge
96100 Oostende
96200 Nieuwpoort
96300 Ieper
96400 Ypres
96500 Kortrijk
96600 Ghent
96700 Brugge
96800 Oostende
96900 Nieuwpoort
97000 Ieper
97100 Ypres
97200 Kortrijk
97300 Ghent
97400 Brugge
97500 Oostende
97600 Nieuwpoort
97700 Ieper
97800 Ypres
97900 Kortrijk
98000 Ghent
98100 Brugge
98200 Oostende
98300 Nieuwpoort
98400 Ieper
98500 Ypres
98600 Kortrijk
98700 Ghent
98800 Brugge
98900 Oostende
99000 Nieuwpoort
99100 Ieper
99200 Ypres
99300 Kortrijk
99400 Ghent
99500 Brugge
99600 Oostende
99700 Nieuwpoort
99800 Ieper
99900 Ypres
100000 Kortrijk
100100 Ghent
100200 Brugge
100300 Oostende
100400 Nieuwpoort
100500 Ieper
100600 Ypres
100700 Kortrijk
100800 Ghent
100900 Brugge
101000 Oostende
101100 Nieuwpoort
101200 Ieper
101300 Ypres
101400 Kortrijk
101500 Ghent
101600 Brugge
101700 Oostende
101800 Nieuwpoort
101900 Ieper
102000 Ypres
102100 Kortrijk
102200 Ghent
102300 Brugge
102400 Oostende
102500 Nieuwpoort
102600 Ieper
102700 Ypres
102800 Kortrijk
102900 Ghent
103000 Brugge
103100 Oostende
103200 Nieuwpoort
103300 Ieper
103400 Ypres
103500 Kortrijk
103600 Ghent
103700 Brugge
103800 Oostende
103900 Nieuwpoort
104000 Ieper
104100 Ypres
104200 Kortrijk
104300 Ghent
104400 Brugge
104500 Oostende
104600 Nieuwpoort
104700 Ieper
104800 Ypres
104900 Kortrijk
105000 Ghent
105100 Brugge
105200 Oostende
105300 Nieuwpoort
105400 Ieper
105500 Ypres
105600 Kortrijk
105700 Ghent
105800 Brugge
105900 Oostende
106000 Nieuwpoort
106100 Ieper
106200 Ypres
106300 Kortrijk
106400 Ghent
106500 Brugge
106600 Oostende
106700 Nieuwpoort
106800 Ieper
106900 Ypres
107000 Kortrijk
107100 Ghent
107200 Brugge
107300 Oostende
107400 Nieuwpoort
107500 Ieper
107600 Ypres
107700 Kortrijk
107800 Ghent
107900 Brugge
108000 Oostende
108100 Nieuwpoort
108200 Ieper
108300 Ypres
108400 Kortrijk
108500 Ghent
108600 Brugge
108700 Oostende
108800 Nieuwpoort
108900 Ieper
109000 Ypres
109100 Kortrijk
109200 Ghent
109300 Brugge
109400 Oostende
109500 Nieuwpoort
109600 Ieper
109700 Ypres
109800 Kortrijk
109900 Ghent
110000 Brugge
110100 Oostende
110200 Nieuwpoort
110300 Ieper
110400 Ypres
110500 Kortrijk
110600 Ghent
110700 Brugge
110800 Oostende
110900 Nieuwpoort
111000 Ieper
111100 Ypres
111200 Kortrijk
111300 Ghent
111400 Brugge
111500 Oostende
111600 Nieuwpoort
111700 Ieper
111800 Ypres
111900 Kortrijk
112000 Ghent
112100 Brugge
112200 Oostende
112300 Nieuwpoort
112400 Ieper
112500 Ypres
112600 Kortrijk
112700 Ghent
112800 Brugge
112900 Oostende
113000 Nieuwpoort
113100 Ieper
113200 Ypres
113300 Kortrijk
113400 Ghent
113500 Brugge
113600 Oostende
113700 Nieuwpoort
113800 Ieper
113900 Ypres
114000 Kortrijk
114100 Ghent
114200 Brugge
114300 Oostende
114400 Nieuwpoort
114500 Ieper
114600 Ypres
114700 Kortrijk
114800 Ghent
114900 Brugge
115000 Oostende
115100 Nieuwpoort
115200 Ieper
115300 Ypres
115400 Kortrijk
115500 Ghent
115600 Brugge
115700 Oostende
115800 Nieuwpoort
115900 Ieper
116000 Ypres
116100 Kortrijk
116200 Ghent
116300 Brugge
116400 Oostende
116500 Nieuwpoort
116600 Ieper
116700 Ypres
116800 Kortrijk
116900 Ghent
117000 Brugge
117100 Oostende
117200 Nieuwpoort
117300 Ieper
117400 Ypres
117500 Kortrijk
117600 Ghent
117700 Brugge
117800 Oostende
117900 Nieuwpoort
118000 Ieper
118100 Ypres
118200 Kortrijk
118300 Ghent
118400 Brugge
118500 Oostende
118600 Nieuwpoort
118700 Ieper
118800 Ypres
118900 Kortrijk
119000 Ghent
119100 Brugge
119200 Oostende
119300 Nieuwpoort
119400 Ieper
119500 Ypres
119600 Kortrijk
119700 Ghent
119800 Brugge
119900 Oostende
120000 Nieuwpoort
120100 Ieper
120200 Ypres
120300 Kortrijk
120400 Ghent
120500 Brugge
120600 Oostende
120700 Nieuwpoort
120800 Ieper
120900 Ypres
121000 Kortrijk
121100 Ghent
121200 Brugge
121300 Oostende
121400 Nieuwpoort
121500 Ieper
121600 Ypres
121700 Kortrijk
121800 Ghent
121900 Brugge
122000 Oostende
122100 Nieuwpoort
122200 Ieper
122300 Ypres
122400 Kortrijk
122500 Ghent
122600 Brugge
122700 Oostende
122800 Nieuwpoort
122900 Ieper
123000 Ypres
123100 Kortrijk
123200 Ghent
123300 Brugge
123400 Oostende
123500 Nieuwpoort
123600 Ieper
123700 Ypres
123800 Kortrijk
123900 Ghent
124000 Brugge
124100 Oostende
124200 Nieuwpoort
124300 Ieper
124400 Ypres
124500 Kortrijk

CONCEPT

Bijlage 7

Quickscan flora en fauna

Scheveningseveer 17-23 te Den Haag

Opdrachtgever: Royal Mews
Weissenbruchstraat 36
2596 GJ Den Haag

Uitgevoerd door: de Bouwecoloog
C [redacted]
06-49148005

Projectnummer: 23019
Datum veldwerk: 2 oktober 2023
Datum rapportage: 7 november 2023

de Bouwecoloog is lid van het
Netwerk Groene Bureaus

Bijlage(n): -

Samenvatting

In opdracht van Royal Mews heeft de Bouwecoloog een quickscan flora en fauna uitgevoerd van het plangebied Scheveningseveer 17-23 te Den Haag. De aanleiding voor de quickscan flora en fauna betreft de voorgenomen herontwikkeling (sloop en nieuwbouw) in het plangebied. Deze locatie ligt tussen het Scheveningseveer, de Amaliastraat, de Oranjestraat en het Noordeinde en grenst ondermeer aan de achtertuinen van enkele ambassades. Het plangebied staat kadastraal bekend als gemeente 's-Gravenhage, sectie E, percelen 2975 en 2410, met een totaaloppervlak van 1407 m². Dit plangebied is momenteel grotendeels bebouwd en verhard, waarbij het achterterrein via doorgangen onder drie bouwdelen bereikbaar is.

Voor de bepaling van mogelijke effecten op beschermde soorten zijn het plangebied en de directe omgeving onderzocht met een bronnenonderzoek en een oriënterend locatiebezoek. Op basis hiervan kan niet worden uitgesloten dat verblijfplaatsen van vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen in het plangebied aanwezig zijn. Behalve eventuele broedvogels worden in het plangebied verder geen (effecten op) beschermde soorten zonder een vrijstelling verwacht.

Met deze quickscan wordt daarom geconcludeerd dat een nader onderzoek naar vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen noodzakelijk is, daarna kan worden bepaald voor welke soorten een ontheffing op de Wet natuurbescherming c.q. een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit onder de Omgevingswet nodig is.

Bij het uitvoeren van werkzaamheden moet verder altijd voldoende rekening gehouden worden met het broedseizoen en de zorgplicht.

Afbeeldingen 1 t/m 4 – Een impressie van het plangebied. Linksboven betreft het aanzicht vanaf van het Scheveningseveer. De straatzijde van het plangebied bestaat uit de twee gevels in het midden, met een winkel op de begane grond bij de witte gevel en een onderdoorgang in de rode gevel. Rechtsboven is een aanzicht vanaf de achterzijde weergegeven, richting het noordwesten. Onder is het midden van het plangebied te zien, vanaf het derde bouwdeel met een onderdoorgang (links richting het noorden/het Scheveningseveer en rechts richting het zuiden).

Inhoud

1.	Inleiding	4
1.1.	<i>Aanleiding</i>	4
1.2.	<i>Doel</i>	4
1.3.	<i>Methode</i>	4
2.	Wetgeving	5
2.1.	<i>Wet natuurbescherming</i>	5
2.2.	<i>Omgevingswet</i>	5
3.	Bronnenonderzoek	6
3.1.	<i>Gebieden</i>	6
3.2.	<i>Soorten</i>	6
3.3.	<i>Soortenmanagementplan Den Haag</i>	9
3.4.	<i>Interpretatie</i>	9
4.	Locatiebezoek	10
5.	Resultaten	11
6.	Conclusie en aanbevelingen	14
6.1.	<i>Conclusie</i>	14
6.2.	<i>Vervolg</i>	14
6.3.	<i>Aanbevelingen</i>	14
7.	Geldigheidstermijn en verantwoording	16

1. Inleiding

In opdracht van Royal Mews heeft de Bouwecoloog een quickscan flora en fauna uitgevoerd van het plangebied Scheveningseveer 17-23 te Den Haag.

1.1. Aanleiding

De aanleiding voor de quickscan flora en fauna betreft de voorgenomen herontwikkeling (sloop en nieuwbouw) in het plangebied. Deze locatie ligt tussen het Scheveningseveer, de Amaliastraat, de Oranjestraat en het Noordeinde en grenst ondermeer aan de achtertuinen van enkele ambassades. Het plangebied staat kadastraal bekend als gemeente 's-Gravenhage, sectie E, percelen 2975 en 2410, met een totaaloppervlak van 1407 m².

De grens van de onderzoekslocatie is in de kaart op het voorblad aangegeven met een blauwe lijn.

1.2. Doel

Het doel van een quickscan flora en fauna is het toetsen van werkzaamheden aan de soortenbescherming in de Wet natuurbescherming en Omgevingswet. Met een quickscan wordt de onderzoeksvraag beantwoord of de voorgenomen werkzaamheden een effect zullen hebben op beschermde ecologische waarden.

1.3. Methode

Met bronnenonderzoek en een oriënterend locatiebezoek wordt onderzocht of beschermde ecologische waarden voor het plangebied kunnen worden uitgesloten. Tevens wordt onderzocht of negatieve effecten op eventuele beschermde waarden uitgesloten kunnen worden. Indien beschermde natuurwaarden en negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden, zal worden geadviseerd om vervolgonderzoek uit te laten voeren en indien noodzakelijk een ontheffing op de Wet natuurbescherming of een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit onder de Omgevingswet aan te vragen.

Als uit een quickscan blijkt dat geen noodzaak bestaat tot nader onderzoek of een ontheffing op de Wet natuurbescherming c.q. vergunning voor een flora- en fauna-activiteit onder de Omgevingswet, wordt de quickscan wel geaccepteerd als een voldoende dragend onderdeel van een goede ruimtelijke onderbouwing.

2. Wetgeving

2.1. Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) van kracht. Deze wet vervangt onder andere de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. De Wnb beschermt hiermee soorten, gebieden en de instandhouding van bos.

Het bevoegd gezag in het kader van de Wnb betreft over het algemeen de provincie, het Rijk is bevoegd gezag als het bijvoorbeeld een project of gebied betreft dat niet op provinciaal niveau is ingedeeld. De provincie is tevens het bevoegd gezag voor het Natuurnetwerk Nederland (hierna: NNN, voorheen heette dit EHS).

Bij de Wnb is de bescherming van soorten¹ verdeeld in vier niveaus:

1. Europees beschermde soorten, deze bescherming is overgenomen uit de Habitatrictlijn en de verdragen van Bern & Bonn.
2. Nationaal beschermde soorten, de zogenaamde 'andere soorten' in bijlagen A en B bij de Wnb.
Bijlage A betreft in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. Bijlage B betreft wilde vaatplanten.
3. Vogels, deze bescherming is gebaseerd op de Vogelrichtlijn.
Voor broedende vogels kan geen ontheffing worden aangevraagd. Werkzaamheden waarbij broedende vogels worden verstoord, mogen daarom niet worden uitgevoerd. Het broedseizoen kent geen vaste grensdata, van belang is of de werkzaamheden een broedgeval verstoren of vernietigen.

Van een aantal vogelsoorten is de functionaliteit van het nest jaarrond beschermd. Het vernietigen van het nest en/of de directe omgeving is daardoor het hele jaar verboden. Na een specifiek onderzoek en met het treffen van voldoende maatregelen kan echter wel een ontheffing voor het vernietigen van de jaarrond beschermde nestlocatie worden aangevraagd.

De jaarrond beschermde soorten zijn in vijf verschillende categorieën² ingedeeld:

1. soorten die het nest ook buiten het broedseizoen gebruiken,
2. koloniebroeders,
3. honkvaste soorten,
4. soorten die jaarlijks hetzelfde nest gebruiken,
5. soorten die beschermd zijn indien dit ecologisch gezien noodzakelijk is.

4. Bescherming via de zorgplicht, voor alle in het wild levende inheemse planten en dieren.

In principe moet een ontheffing worden aangevraagd voor werkzaamheden met negatieve effecten op soorten met Europese of nationale bescherming of vogels met een jaarrond beschermd nest. Voor enkele soorten is het tevens mogelijk om met een door het Rijk (ministerie van LNV) goedgekeurde gedragscode te werken. Tevens gelden voor bepaalde soorten provinciale regelingen, zoals vrijstellingsregelingen.

2.2. Omgevingswet

Op 1 januari 2024 staat de inwerkingtreding van de Omgevingswet (hierna: Ow) gepland. De Wnb zal beleidsneutraal overgaan in de Ow. Met de Ow zal echter wel een aanvullende specifieke zorgplicht voor dier- en plantensoorten gaan gelden, waardoor voornamelijk ook rekening gehouden zal moeten worden met rode lijstsoorten³. Hoe de verschillende bevoegde gezagen met de specifieke zorgplicht om zullen gaan is echter nog niet bekend.

¹ Zie ook de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', zie: https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/documenten/effectenindicator/Soortenbescherming_bij_ruimtelijke_ingrepen_1.4_01022017.pdf

² http://www.vogelsendewet.nl/download/Bijlage_Aangepaste_lijst_jaarrond_beschermde_vogelnesten.pdf

³ Zoals bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de Omgevingswet: '... rode lijsten die inzicht geven in met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende dier- en plantensoorten die van nature in Nederland voorkomen'

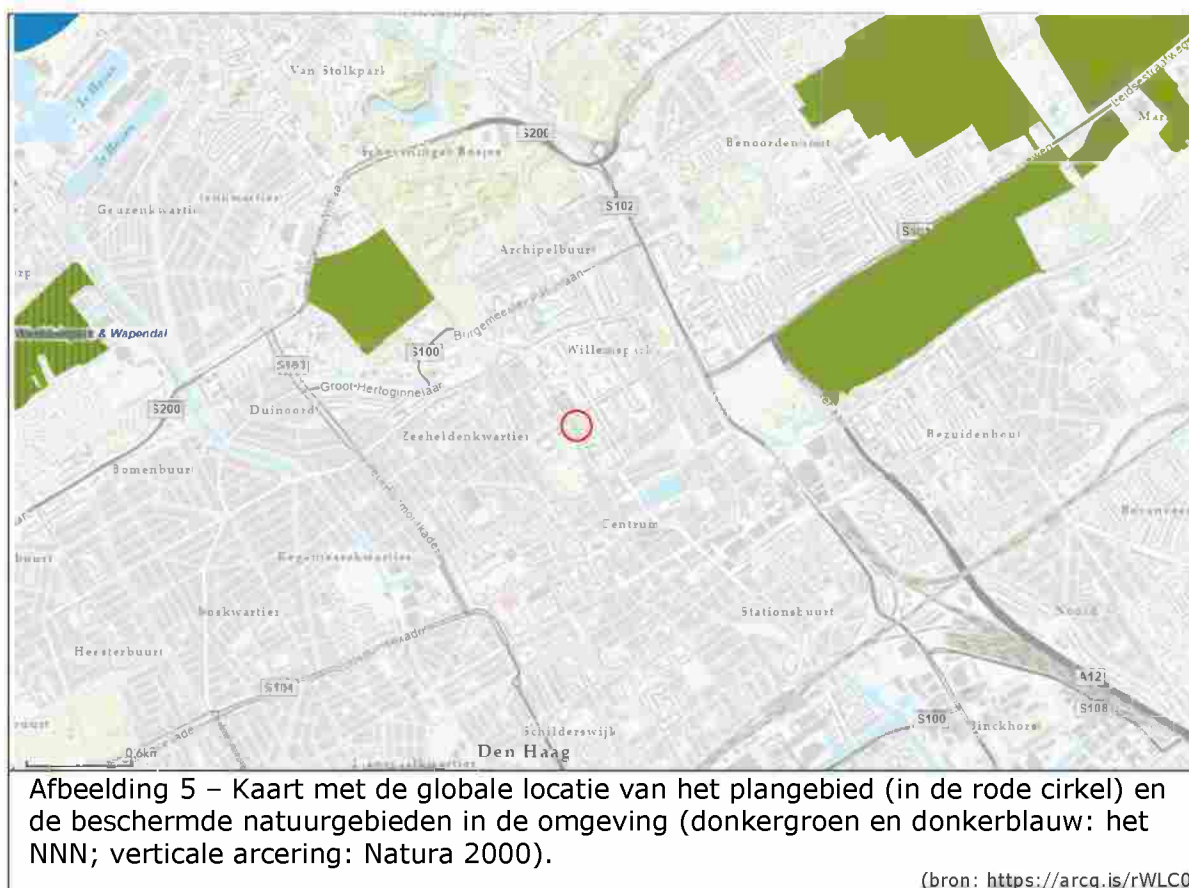
3. Bronnenonderzoek

3.1. Gebieden

De ligging bepaalt grotendeels welke soorten ergens verwacht kunnen worden. Als een plangebied geen ecologische verbindingen met de omgeving heeft, zullen er weinig soorten aanwezig zijn. Ook de aanwezigheid van beschermde en bijzondere soorten wordt dus voornamelijk bepaald door de locatie.

Via de website⁴ van de provincie Zuid-Holland zijn webkaarten beschikbaar met de locaties van beschermde natuurgebieden. Uit deze webkaarten blijkt dat het plangebied niet in een beschermd natuurgebied ligt. Het dichtstbijzijnde onderdeel van het NNN ligt op circa 1 km. Het plangebied bevindt zich op circa 2,6 km van de Natura 2000-gebieden 'Westduinpark & Wapendal' en 'Meijende & Berkheide'.

Gebiedsbescherming vormt geen onderdeel van deze quickscan, maar op basis van de ligging van het plangebied worden effecten op nabijgelegen onderdelen van het NNN niet verwacht. Of effecten op Natura 2000-gebieden op kunnen treden is onder andere afhankelijk van de wijze waarop de werkzaamheden uitgevoerd worden.

3.2. Soorten

De Nationale Databank Flora en Fauna⁵ (NDFF) bundelt, uniformeert en valideert natuurgegevens in Nederland. De gegevens brengen in beeld wat er bekend is over de verspreiding van planten- en diersoorten. De NDFF bevat onder andere gegevens van Waarneming.nl, Telmee.nl en gegevensbeherende organisaties zoals Sovon, RAVON en Floron. Hiermee wordt een eerste indruk verkregen van soorten die in het plangebied of de omgeving aanwezig zijn.

In onderstaand overzicht staan de beschermde soorten en rode lijstsoorten per soortgroep weergegeven, voor zover deze de afgelopen 5 jaar binnen een straal van 2 kilometer om

⁴ <https://arcg.is/rWLC0>

⁵ <https://www.ndff.nl/>

het plangebied in de NDFF staan vermeld⁶.

Het overzicht betreft de soorten met Europese, nationale of provinciale⁷ bescherming en de vogels met een jaarrond beschermd nest. Ook staan rode lijstsoorten in het overzicht vermeld, met een onderverdeling in zeldzame soorten en minder zeldzame soorten: de zeldzame soorten vallen in de categorieën 'bedreigd', 'ernstig bedreigd' en 'verdwenen uit Nederland' en worden aangeduid met RL (z), de overige soorten vallen in de categorieën 'kwetsbaar' en 'gevoelig' en staan vermeld met de aanduiding RL (o). Om dubbele vermeldingen te vermijden, staan bij de rode lijstsoorten dit alleen soorten vermeld die geen wettelijke bescherming genieten.

Vaatplanten

Europees:	-
Nationaal:	dreps, glad biggenkruid, kartuizer anjer, naaldenkervel, rood peperboompje, schubvaren, wilde ridderspoor
RL (z):	betonie, bilzekruid, brede raai, duifkruid, Franse silene, kleine steentijm, knolsteenbreek, malrove, muurganzenvoet, priemvetmuur, wilde kievitsbloem
RL (o):	absintalsem, akkerandoorn, amandelwolfsmelk, beemdkroon, berglook, bevertjes, blauwe bremraap, bolderik, bosaardbei, bostulp, echte gamander, echte guldenroede, Engels gras, gele kornoelje, gewone agrimonie, gipskruid, gulden boterbloem, heemst, jeneverbes, kamgras, kleine ratelaar, knopig doornzaad, korenbloem, kruidvlier, lathyruswikke, moeraswolfsmelk, oosterse morgenster, oot, polei, rapunzelklokje, rijncentaurie, ruige weegbree, selderij, sikkelklaver, sikkelkruid, slanke mantelanjer, smal longkruid, steenanjer, tripmadam, valse kamille, veldsalie, wild kattenkruid, witte munt, zacht vetkruid, zomerklokje, zwartmoeskervel

Vleermuizen

Europees:	baardvleermuis / Brandts vleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis
Nationaal:	-
RL (z):	-
RL (o):	-

Overige zoogdieren

Europees:	-
Nationaal:	boomarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, eekhoorn, egel*, gewone zeehond, huisspitsmuis*, konijn*, ree*, rosse woelmuis*, vos*
RL (z):	-
RL (o):	-

Reptielen

Europees:	zandhagedis
Nationaal:	-
RL (z):	-
RL (o):	-

Amfibieën

Europees:	rugstreeppad
Nationaal:	bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*
RL (z):	-
RL (o):	-

Vissen

Europees:	-
Nationaal:	-

⁶ © NDFF – geraadpleegd op 29 september 2023 - Deze informatie is afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

⁷ Soorten met een provinciale vrijstelling zijn aangeduid met een asterisk.

RL (z): -
RL (o): -

Insecten – daagvlinders, nachtvlinders

Europees: -
Nationaal: grote vos
RL (z): -
RL (o): bruin blauwtje, heivlinder, kleine parelmoervlinder, oranje zandoogje

Insecten – overig (incl. geleedpotigen)

Europees: -
Nationaal: -
RL (z): -
RL (o): *Leptocerus tineiformis*, *Limnephilus binotatus*, grote koekoekshommel, roodsprietwespbij, zwartbronzen houtmetselbij

Weekdieren

Europees: -
Nationaal: -
RL (z): -
RL (o): dwerg-korfslak, genaveld tonnetje, wijngaardslak

Vogels

Categorie 1: -
Categorie 2: gierzwaluw, huismus, roek
Categorie 3: grote gele kwikstaart, kerkuil, ooievaar, slechtvalk
Categorie 4: boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer, wespendif
Categorie 5: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, pimpelmees, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart
RL (z): paapje, watersnip, zomertaling
RL (o): blauwe kiekendief, gele kwikstaart, graspieper, grote lijster, grote mantelmeeuw, grutto, keep, kneu, koekoek, kramsvogel, matkop, nachtegaal, oeverloper, ringmus, slobbeend, smient, spotvogel, tureluur, veldleeuwerik, visdief, wielewaal, wilde zwaan, wintertaling, wulp

Overige planten en dieren (zoals korstmossen)

Europees: -
Nationaal: -
RL (z): -
RL (o): -

Overige soorten (zoals schimmels)

Europees: -
Nationaal: -
RL (z): bruinsnedevelt, kersrode boleet, korrelige taaiploot, milde braakrussula, stekelspoorvezelkop, stinktolletje, tweekleurige korstzwam, wantsenvezelkop
RL (o): beukenbladmycena, blauwvoetstekelzwam, boomgaardvuurzwam, dunplaathoutzwam, echte tolzwam, fluwelige stekelzwam, fraaie roodnetboleet, gaffelhoortje, gaffeltandfranjehood, geribbelde satijnzwam, gerimpelde russula, gesteelde lakzwam, gewone weidechampignon, gewone wolvezelkop, gezondeerde stekelzwam, gladde wolsteelparasolzwam, hanenkam, holsteekluiszwam, kale knoflooktaailing, kapjesmorielje, lilagrijze satijnzwam, netstelige heksenboleet, peperbus, populierenvuurzwam, prachtmycena, roodnetboleet, schaapje, schubbe oesterzwam, slanke aardster, sneeuwzwammetje, sombere knobbelspoorvezelkop, sterspoorvezelkop, stinkende russula, tepelsatijnzwam, tiggertaapij, wollige stekelzwam

3.3. Soortenmanagementplan Den Haag

Om werkzaamheden aan woningen uit te kunnen voeren met het behoud van gebouwbewonende soorten hebben de gemeente Den Haag en de Haagse woningcorporaties een soortenmanagementplan⁸ (SMP) opgesteld.

Ten behoeve van het SMP is onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van de huismus, de gierzwaluw en vleermuizen. Voor de huismus en de gierzwaluw waren reeds gebiedsdekkende inventarisaties uitgevoerd, deze zijn opgenomen in het SMP. Op basis van historische gemeentedeekkende inventarisatiegegevens van vleermuizen zijn gerichte aanvullende onderzoeken uitgevoerd naar vleermuizen.

De gegevens in het SMP betreffen hierdoor geen volledige inventarisaties van alle gebouwbewonende soorten, wel geeft het een goede indicatie van mogelijke functies voor de onderzochte soorten.

De gegevens van het SMP zijn via een webportaal in te zien⁹. Hieruit blijkt dat het huidige plangebied:

- net buiten een zogenaamde 'Huismuswijk' ligt,
- in een aandachtsgebied voor gierzwaluwen ligt, aangezien in de Oranjestraat nesten van deze soort zijn vastgesteld,
- in de buurt van paarverblijven van de ruige dwergvleermuis en de gewone dwergvleermuis ligt, waarbij het water aan de overzijde van het Scheveningseveer bovendien een foerageergebied voor vleermuizen is.

3.4. Interpretatie

Indien een soort niet wordt verwacht op basis van het bronnenonderzoek geldt het volgende: deze soort kan afwezig zijn, maar tevens kan nog geen onderzoek zijn gedaan of kan onderzoek niet beschikbaar zijn. Gegevens van het bronnenonderzoek kunnen ook verouderd zijn, omdat waarnemingen van beschermde soorten slechts drie jaar geldig zijn. Het bronnenonderzoek kan hierdoor slechts worden gebruikt om voorafgaand aan het locatiebezoek een indruk van het plangebied en de omgeving te verkrijgen.

⁸ SMP Gebouwbewonende Soorten Den Haag, Gebiedsbescherming van gebouwbewonende fauna bij onderhoud, renovatie en sloop van woningen en gebouwen; Arcadis Nederland B.V., 2018; referentie Arcadis: 083707628 A; referentie Den Haag: RIS301384_Bijlage_2

⁹ <https://soortenmanagementplandenhaag-ddh.opendata.arcgis.com/>

4. Locatiebezoek

Tijdens het oriënterend locatiebezoek is een inventarisatie van het plangebied uitgevoerd om een goed beeld te kunnen vormen van de (mogelijk) aanwezige soorten. Dit veldwerk is uitgevoerd door een deskundige ecoloog¹⁰.

Het weer en de omstandigheden ter plaatse van het plangebied bepalen welke soorten waar te nemen zijn. Tijdens het locatiebezoek op 2 oktober 2023 was het circa 20 °C, zonnig, droog en licht bewolkt, met weinig wind, waardoor de omstandigheden gunstig genoeg waren om bijvoorbeeld vogels en insecten waar te kunnen nemen. Bij het dichtstbijzijnde weerstation van het KNMI¹¹ waren de daggemiddelden als volgt: 14,1 tot 24,1 °C, geheel bewolkt, 0,0 mm neerslag, met windkracht 2 (Z). Het locatiebezoek is in de middag uitgevoerd.

Het plangebied ligt aan het Scheveningseveer, maar omvat tevens een gebied tussen de achtertuinen van gebouwen aan de Amaliastraat en het Noordeinde. Aan de straatzijde bestaat het plangebied uit twee panden, met een winkel op de begane grond van het oostelijke pand en een onderdoorgang naar het achterterrein in het westelijke pand. Beide gebouwen hebben woonruimtes op de verdiepingen, ook hebben beide gebouwen zowel schuine als platte dakhellingen.

Achter de winkel staat een stenen gebouw met drie bovengrondse bouwlagen en een plat dak. Achter de onderdoorgang staan diverse bouwwerken met kantoorruimtes en opslagfuncties. Het achterste gedeelte van het terrein is via doorgangen onder drie bouwdelen bereikbaar, waarbij ook de ruimte tussen de eerste twee onderdoorgangen overdekt is.

Langs de oostelijke perceelgrens betreffen de opstallen op het achterterrein voornamelijk vervallen houten kapschuren met een hoogte van ongeveer 8 à 9 meter, waar tussenvloeren met geringe hoogteverschillen in zijn aangebracht. Aan de oostzijde groeit klimop tegen deze kapschuren.

Aan de westzijde bestaan de opstallen uit afgesloten kantoor- en opslagruimtes. Het terrein is geheel verhard, waarbij in kieren en langs randen van verhardingen wel enige pioniersbegroeiing aanwezig is.

De gebouwen in het plangebied grenzen aan perceelsgrenzen. De naastgelegen percelen zijn echter niet vrij toegankelijk, aangezien dit onder andere grondgebied van ambassades betreft, waardoor de buitenzijden van het plangebied niet allemaal even goed te onderzoeken waren. Op basis van waarnemingen binnen de grenzen van het plangebied kon echter wel een reële beoordeling worden uitgevoerd ten aanzien van de aan- of afwezigheid van beschermde ecologische waarden.

¹⁰ Deskundig conform de eisen van BIJ12 en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland/het Ministerie van LNV (<https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/ecologisch-deskundige>)

¹¹ <https://www.daggegevens.knmi.nl/>

5. Resultaten

Tijdens het locatiebezoek is een inventarisatie uitgevoerd van soorten die aanwezig waren op de locatie, hierbij zijn uitwerpselen van een vleermuis, sporen van ratten en potentiële broedvogels waargenomen.

Voor vaatplanten en dieren worden in dit hoofdstuk de waarnemingen en verwachtingen op basis van habitatkenmerken en het bronnenonderzoek per soortgroep behandeld.

Vaatplanten

Het plangebied is geheel bebouwd en verhard. In kieren en langs randen van verhardingen is echter wel enige pioniersbegroeiing aanwezig, die voornamelijk uit klein glaskruid, Canadese fijnstraal en zwarte nachtschade bestaat. Alleen bij de perceelsgrenzen zijn struikvormers van enige omvang aangetroffen, hier groeit namelijk klimop tot een hoogte van circa 8 meter tegen de gevels van de opstallen.

Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde of bijzondere planten aangetroffen. Door de beperkte groeimogelijkheden voor planten worden deze tevens niet in het plangebied verwacht.

Aangezien de buitengrens van het plangebied niet geïnspecteerd kon worden, is aanwezigheid van beschermde of bijzondere planten tegen de buitenmuren niet geheel uit te sluiten. Vanwege de constructie van de opstallen, de aanwezige klimop en het onderhoudsregime in aangrenzende tuinen wordt echter verwacht dat hier tevens geen beschermde of bijzondere planten aanwezig zullen zijn.

Op basis van het bronnenonderzoek en het locatiebezoek worden in de huidige situatie geen beschermde of bijzondere planten verwacht.

Vleermuizen

Tijdens het locatiebezoek is het plangebied en de omgeving beoordeeld op geschiktheid en toegankelijkheid voor vleermuizen. Het water en de bomen aan de overkant van het Scheveningseveer en de bomen langs de Amaliastraat vormen geschikte lijnvormige structuren voor vleermuizen, waardoor deze dieren bij het plangebied kunnen komen. In het plangebied zijn vervolgens gebouwen met kieren bij dakranden, kapschuren en overkappingen aanwezig, waar vleermuizen in kunnen vliegen. Ook door de vervallen staat van de gebouwen zijn diverse kieren aanwezig waar vleermuizen in kunnen kruipen. Met de beoordeling van de gebouwen is derhalve vastgesteld dat deze op diverse plekken toegankelijk zijn voor vleermuizen. Het plangebied kan in ieder geval zomer- en paarverblijfsfuncties hebben voor diverse soorten dwergvleermuis, maar in de overkappingen ook voor bijvoorbeeld een grotere soort als de gewone grootoorvleermuis. Aangezien het grotere gebouw achter de winkel ook kieren tussen de daklijsten en de muur heeft, is bovendien niet uit te sluiten dat een kraam- of winterverblijf van bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis aanwezig is.

Aan de noordzijde van de achterste onderdoorgang zijn op het bovenste trapbordes bovendien uitwerpselen van vleermuizen aangetroffen. Op basis van het moment in het jaar, de locatie en de omvang van de uitwerpselen is aannemelijk dat dit een paarverblijf van een gewone dwergvleermuis of ruige dwergvleermuis kan betreffen.

Op basis van het locatiebezoek kan niet worden uitgesloten dat meerdere verblijfsfuncties voor vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn. Aangezien de bomenrijen langs de straten buiten het plangebied vallen en de hoeveelheid groen in het plangebied beperkt is, wordt niet waarschijnlijk geacht dat andere essentiële onderdelen van leefgebied in het plangebied aanwezig zijn.

Overige zoogdieren

Tijdens het locatiebezoek is in en om de gebouwen gezocht naar aanwijzingen voor gebruik van het terrein door zoogdieren, hierbij zijn geen sporen (zoals uitwerpselen, latrines of hollen) van beschermde soorten aangetroffen. Wel zijn bij de opslag van vuilnis diverse hollen van ratten aangetroffen.

Aan de hand van de situatie ter plaatse kan niet volledig worden uitgesloten dat bijvoorbeeld de bruine rat, huismuis en/of huisspitsmuis gebruik maken van het plangebied. Dit betreffen soorten die niet beschermd zijn of een provinciale vrijstelling hebben.

Door de aanwezigheid van ratten en de verharde situatie in stedelijke omgeving zullen kleinere zoogdieren, zoals woelmuizen en bijvoorbeeld wezel en hermelijn, niet in het plangebied aanwezig zijn. Ook boom- en steenmarter zullen geen gebruik van het plangebied maken, aangezien onvoldoende voedsel aanwezig is en respectievelijk onvoldoende opgaand groen aanwezig is en geen uitwerpselen zijn aangetroffen.

Op basis van het locatiebezoek worden grotere zoogdieren en de soorten met specifiekere habitateisen uit het bronnenonderzoek tevens niet verwacht.

Op basis van het locatiebezoek worden geen beschermde grondgebonden zoogdieren zonder een provinciale vrijstelling verwacht.

Amfibieën en reptielen

Het plangebied is beoordeeld op aanwezigheid van mogelijkheden voor amfibieën en reptielen. Enkele minder goed onderhouden delen van het plangebied bevatten schuilmogelijkheden voor algemene amfibieën, maar voor beschermde amfibieën zonder een provinciale vrijstelling en voor reptielen ontbreekt geschikt leefgebied. Voor de rugstreeppad ontbreekt bijvoorbeeld geschikt voortplantingswater en zijn door de aanwezige ratten geen geschikte locaties om weg te kruipen in de grond aanwezig.

Op basis van het bronnenonderzoek en het locatiebezoek worden in de huidige situatie geen beschermde waarden van reptielen en amfibieën zonder vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen verwacht.

Vissen

In de onderzoekslocatie is geen oppervlaktewater aanwezig, waardoor de aanwezigheid van vissen kan worden uitgesloten.

Vogels

Tijdens het locatiebezoek zijn in en om de locatie enkele vogels waargenomen, zoals duiven, eksters en diverse soorten meeuw. Meeuwen en ook bijvoorbeeld scholekster, witte kwikstaart en winterkoning kunnen in het plangebied broeden. Deze vogels zijn als inheemse broedvogels beschermd tijdens het broedseizoen, maar hebben geen jaarrond beschermd nest (de soorten uit categorie 5 hebben in de omgeving voldoende andere mogelijkheden).

In en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen huismussen of mussennesten waargenomen, wel is een grote hoeveelheid klimop langs de oostgrens van het plangebied aanwezig. Aangezien in de omgeving weinig groenblijvende bomen en struiken zijn waargenomen, kan niet worden uitgesloten dat de huismus in de winter gebruik maakt van deze klimop. De klimop kan hierdoor een essentieel onderdeel van het leefgebied van de huismus vormen, waardoor deze wettelijk beschermd kan zijn.

Op basis van gegevens van het SMP van Den Haag in het bronnenonderzoek vormt een deel van het plangebied een aandachtsgebied voor de gierzwaluw. Op basis van het locatiebezoek kan tevens niet worden uitgesloten dat jaarrond beschermde nesten van deze trekvogel aanwezig kunnen zijn. Aan de straatzijde, maar ook bij enkele kantoorruimtes op het achterterrein zijn namelijk kieren van voldoende omvang bij daklijsten vastgesteld.

Van andere jaarrond beschermde vogels worden geen beschermde waarden in het plangebied verwacht, aangezien van bomen of andere benodigde landschapselementen in de omgeving ontbreken.

Op basis van het locatiebezoek zijn beschermde waarden van de huismus en de gierzwaluw niet uit te sluiten. Andere jaarrond beschermde vogels worden niet verwacht.

Overige diersoorten

Tijdens het locatiebezoek zijn geen bijzondere of beschermde insecten of andere overige soorten (zoals weekdieren) waargenomen. Op basis van het bronnenonderzoek, de situatie in het plangebied en het ontbreken van soortspecifieke waardplanten (zoals wilgen en fruitbomen) worden in het plangebied geen beschermde soorten uit deze categorie verwacht. Enkele algemene insectensoorten, met name bijen, zweefvliegen en vlinders, kunnen wel gebruik maken van de klimop op het terrein.

Op basis van het locatiebezoek wordt verwacht dat de voorgenomen werkzaamheden geen effect op bijzondere of beschermde overige soorten zullen hebben.

6. Conclusie en aanbevelingen

6.1. Conclusie

Voor de bepaling van mogelijke effecten op beschermde soorten zijn het plangebied en de directe omgeving onderzocht met een bronnenonderzoek en een oriënterend locatiebezoek. Op basis hiervan kan niet worden uitgesloten dat beschermde waarden van de huismus, de gierzwaluw en van vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn. Behalve eventuele algemene inheemse broedvogels worden in het plangebied verder geen (effecten op) beschermde soorten zonder een vrijstelling verwacht.

Met deze quickscan wordt daarom geconcludeerd dat een nader onderzoek naar huismus, gierzwaluw en vleermuizen noodzakelijk is. Daarna kan worden bepaald voor welke soorten een ontheffing op de Wet natuurbescherming c.q. of een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit onder de Omgevingswet nodig is.

Bij het uitvoeren van werkzaamheden moet verder altijd voldoende rekening gehouden worden met het broedseizoen en de zorgplicht.

6.2. Vervolg

Voor het plangebied is niet uit te sluiten dat winterrustplaatsen en nesten van de huismus, nestlocaties van de gierzwaluw en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, daarom wordt geadviseerd om nader onderzoek naar deze soorten uit te laten voeren.

Ten behoeve van het onderzoek naar de huismus zal, in afwijking van het onderzoeksprotocol, tevens in de winterperiode onderzocht moeten worden of deze soort in en om het plangebied aanwezig is. Hiervoor wordt voorgesteld om aanvullend twee onderzoeksrondes met tenminste tien tussenliggende dagen in de periode tussen half januari en eind februari uit te voeren, waarbij de overige onderzoeksomstandigheden en onderzoeksmomenten wel aan het protocol moeten voldoen.

Het onderzoek naar de gierzwaluw zal conform het geldende protocol uitgevoerd moeten worden, met tenminste drie avondrondes in juni en juli.

Onderzoek naar vleermuizen zal conform het vleermuisprotocol uitgevoerd moeten worden, met onderzoeksrondes in zowel de kraamperiode (15 mei t/m 15 juli) als in de winterzwerm- en paarperiode (augustus t/m september).

Na afronding van het vervolgonderzoek kan worden bepaald of een ontheffing op de Wet natuurbescherming of een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit onder de Omgevingswet nodig is voor de voorgenomen werkzaamheden.

6.3. Aanbevelingen

Algemeen

Schade aan beschermde waarden moet altijd zo veel mogelijk vermeden en beperkt worden (mitigatie). Hiernaast is in de Wet natuurbescherming echter ook een algehele zorgplicht opgenomen, waarmee alle soorten worden beschermd. Deze zorgplicht houdt in dat zorgvuldig omgegaan moet worden met de omgeving, nadelige gevolgen voor planten en dieren moeten zo veel mogelijk worden voorkomen. Deze zorgplicht geldt altijd en voor iedereen.

De volgende algemene maatregelen worden in het kader van de zorgplicht en mitigatie aanbevolen bij het uitvoeren van werkzaamheden:

- Werkzaamheden vanaf één kant beginnen, zodat dieren veilig weg kunnen komen.
- Bij de start van de werkzaamheden rekening houden met het broedseizoen (indicatie: half maart t/m juli), zodat eventuele broedende vogels niet verstoord worden.
- Werkzaamheden bij daglicht laten plaatsvinden en het gebruik van kunstlicht zo veel mogelijk beperken, eventueel aangepaste armaturen gebruiken zodat lichtbronnen alleen het strikt noodzakelijke verlichten.

- Het ontstaan van plassen zoveel mogelijk tegengaan, als preventieve maatregel zodat amfibieën het plangebied niet koloniseren.
- Tijdens de werkzaamheden alert zijn op (beschermde) dieren en deze de ruimte en tijd geven om te vluchten.
- Indien nodig het advies van een deskundige inwinnen.

Natuurinclusief bouwen

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving beschermde soorten zijn waargenomen, die in de huidige situatie geen (optimaal) gebruik maken van het plangebied. Ten behoeve van de beschermde of bijzondere soorten in de omgeving kan bij bouwwerkzaamheden gekozen worden voor natuurinclusief bouwen. Natuurinclusief bouwen is geen verplichting vanuit de Wet natuurbescherming, maar dit sluit goed aan op de zorgplicht en wordt tevens vanuit het beleid van de gemeente Den Haag gevraagd.

De Bouwecoloog kan u adviseren over geschikte maatregelen voor bijvoorbeeld insecten, vogels en vleermuizen.

7. Geldigheidstermijn en verantwoording

Onderzoeksgegevens van beschermde soorten mogen in het kader van de Wet natuurbescherming maximaal 3 jaar oud zijn. Hierbij is een voorwaarde dat in de afgelopen drie jaar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden. In gebieden waar dergelijke veranderingen wel plaats hebben gevonden, moeten deze gegevens recenter zijn.

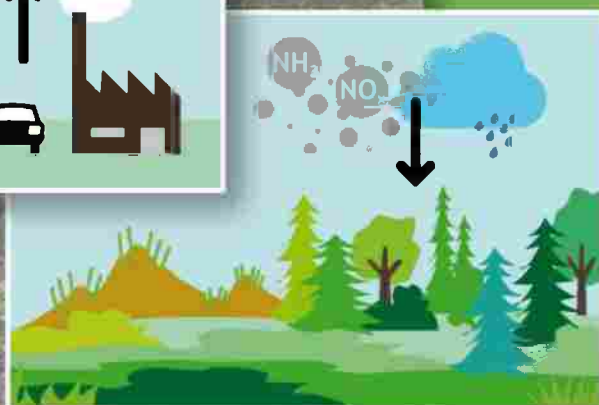
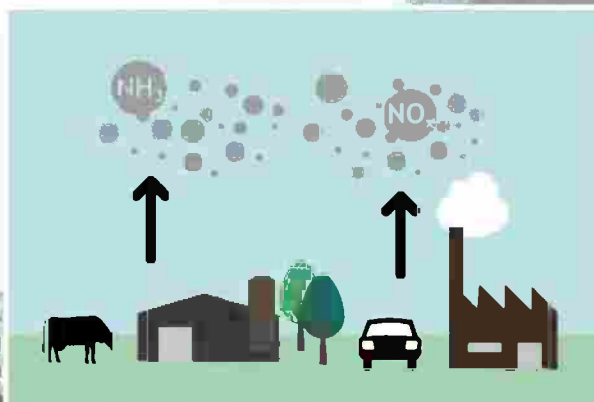
De Bouwecoloog is een onafhankelijk onderzoeks- en adviesbureau dat hierbij verklaart geen financiële of juridische belangen te hebben bij de resultaten en conclusies van het uitgevoerde onderzoek. De Bouwecoloog is, ondanks de zorgvuldigheid waarmee het onderzoek is uitgevoerd, niet verantwoordelijk voor eventuele afwijkingen en voor de eventuele gevolgen daarvan.

Het is niet toegestaan dit document zonder schriftelijke toestemming van de Bouwecoloog anders dan in zijn geheel te reproduceren.

Bijlage 8

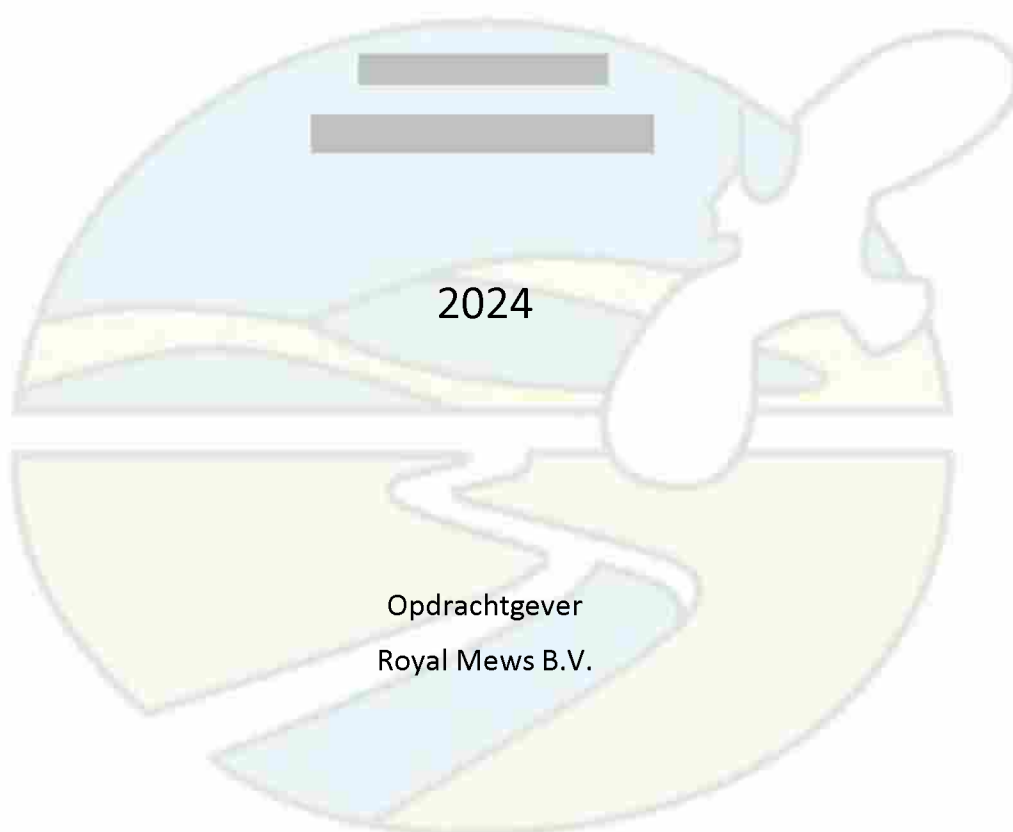
Scheveningseveer 17-23 te Den Haag

Stikstofberekening
in het kader van de Wet natuurbescherming

Scheveningseveer 17-23 te Den Haag

Stikstofberekening in het kader van de Wet natuurbescherming

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-advies AE2023-107

Datum	5 december 2023	6 maart 2024	27 november 2024
Versie	V1	V1.1	V2

Gecontroleerd door:

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G

2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35-A

1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Werkwijze en werkzaamheden	4
2	Methode	6
2.1	Berekening en uitgangspunten.....	6
3	Aanlegfase	7
3.1	Inzet mobiele werktuigen	7
3.2	Verkeersaantrekking.....	8
3.3	Berekening Aanlegfase	9
4	Gebruikfase	10
4.1	Verkeersaantrekking.....	10
4.2	Berekening Gebruikfase	11
5	Soort- en overige gebiedsbeschermende natuurwetgeving	12
5.1	Soortbescherming.....	12
5.2	Natura 2000	12
5.3	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	13
5.4	Weidevogelgebieden	13
5.5	Houtopstanden	13
5.6	Overige relevante wetgeving.....	13
5.7	Conclusie soort- en overige gebiedsbeschermende natuurwetgeving.....	14
6	Conclusie effectbeoordeling stikstof	14
7	Literatuur	15
8	Bijlagen	18

1

Inleiding

Er bestaan plannen aan de Scheveningseveer 17-23 te Den Haag 2 bestaande panden en een bijbehorend binnenterrein te herontwikkelen. Het is hiervoor nodig een berekening uit te voeren om de gegenereerde stikstofuitstoot en depositie van dit project te bepalen. De te realiseren bebouwing wordt zonder gasaansluiting aangelegd, maar er is wel sprake van extra verkeer en de inzet van mobiele werktuigen door de herinrichting.

Alle verbrandingsprocessen waarbij fossiele brandstoffen en hitte zijn betrokken, leveren door oxidatie van vrije stikstof uit de lucht de gebonden stikstofoxiden nitriet (NO_2) en/of nitraat (NO_3). Tevens komt soms ammoniak (NH_3) vrij. De gebonden stikstofmoleculen worden na verbranding luchtzijdig verspreid en slaan na verloop van tijd neer. De gebonden moleculen werken na het neerslaan vervolgens bodemverrijkend en/of verzurend.

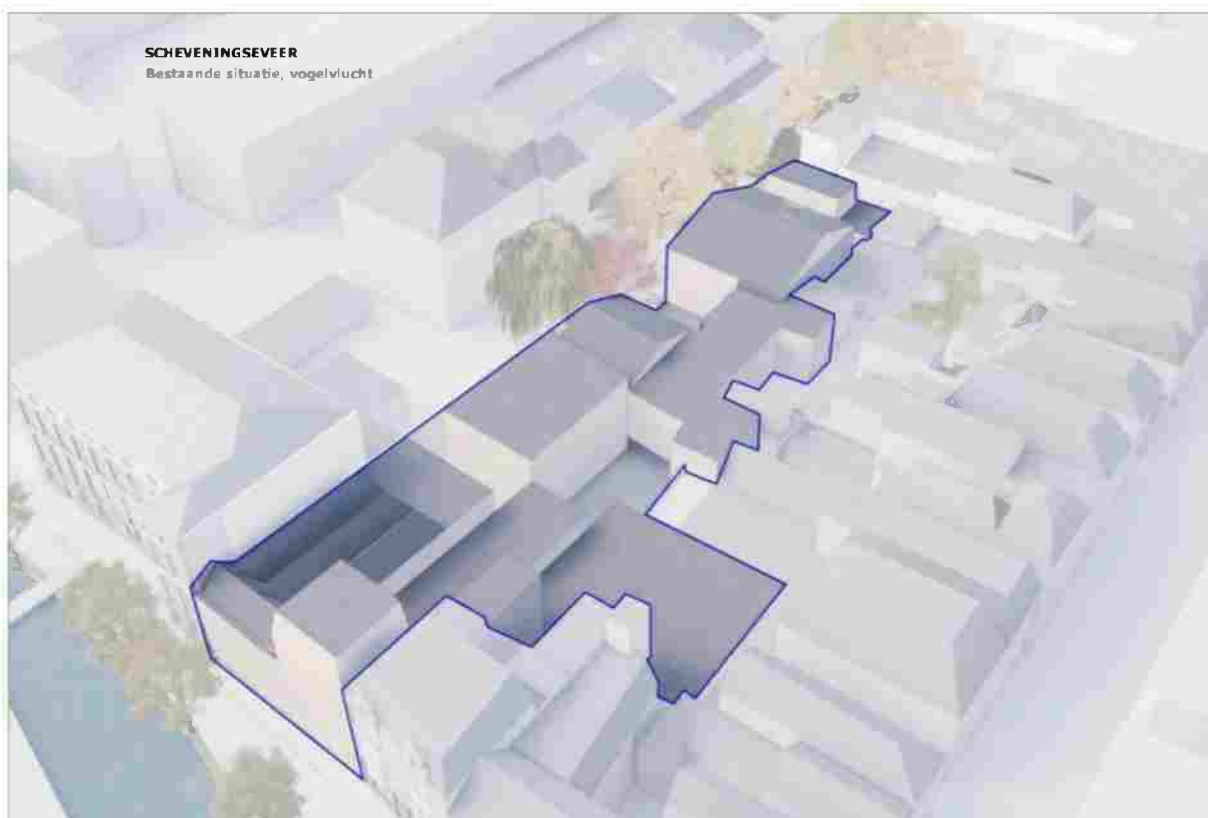
Nederland heeft zich door ondertekening van de Europese Habitatrichtlijn verplicht bepaalde vegetaties te beschermen binnen het gebiedennetwerk van de Natura 2000-gebieden. Deze vegetaties zijn in een aantal gevallen gevoelig voor bodemverrijking en/of verzuring en de neerslag van de gebonden stikstofmoleculen kunnen een bedreiging zijn voor het voortbestaan van deze vegetaties, zeker als de kritische (=maximale) depositiewaarde (KDW) op deze vegetaties reeds is bereikt.

1.1 Werkwijze en werkzaamheden

In het plangebied zullen 9 appartementen en 10 woningen met parkeervoorzieningen en een commerciële ruimte worden gerealiseerd. Hiervoor worden de 2 bestaande panden aan de Scheveningseveer en het achterliggende binnenterrein herontwikkeld. De totale bouwoppervlakte beslaat 2.030,18 m², de bebouwing wordt maximaal 5 verdiepingen hoog.

Momenteel zijn op de locatie 2 panden met winkels op de begane grond aanwezig. Deze bebouwing is 4 verdiepingen hoog. Ook op het binnenterrein achter deze panden is bebouwing aanwezig, deze bebouwing is maximaal 4 verdiepingen hoog.

Voorafgaand aan de bouw zal de huidige bebouwing op het binnenterrein worden gesloopt, het puin worden afgevoerd en het bouwterrein verder bouwrijp worden gemaakt door deze te vlakken. De kelder wordt op een zandlaag gebouwd, waardoor funderen met heipalen noodzakelijk is. Mogelijk worden warmtepompen aangelegd.

Huidige situatie (StijnvandenBoogaard Architecture).

Artist inpression van de beoogde situatie (StijnvandenBoogaard Architecture).

2**Methode**

Om depositie van het project te berekenen wordt de meest recente versie van de rekentool 'Aerius' (AERIUS 2024.0.1, 2024) gebruikt. Vanwege een uitspraak van de Raad van State d.d. 29 mei 2019 kan niet meer gebruik gemaakt worden van automatische vergunningverlening op grond van de voorheen geldende drempelwaardes. Aangetoond moet worden dat geen significant negatieve gevolgen mogelijk kunnen zijn op Natura 2000-gebieden.

In de berekening wordt de projectbijdrage door Aerius Calculator op concrete rekenpunten exact berekend, waarbij ook habitattypen, vegetaties of Natura 2000-gebieden op meer dan 3 km afstand betrokken worden. De depositie op de meest nabijgelegen 'stikstofgevoelige habitattypen' (zoals gedefinieerd in Aerius) wordt doorgerekend om te onderzoeken of deze hoger is dan 0,00.

Als de projectbijdrage hoger is dan een berekende 0,00 mol/ha/jaar zijn mogelijk gevolgen te verwachten. Het rekenresultaat van 0,00 mol/ha/jaar betekent een maximale stikstofdepositie op het meest dichtbij gelegen stikstofgevoelige habitatype in Natura 2000-gebieden die lager is dan 0,005 mol/ha/jaar. Dit komt omdat Aerius vanaf 0,005 mol/ha/jaar de depositie naar boven afrondt tot een projectbijdrage van 0,01 mol/ha/jaar.

2.1 Berekening en uitgangspunten

Bij de berekening van stikstofemissie zijn twee fases te onderscheiden, de aanlegfase (sloop en bouw) en de gebruikfase (gebruik ontwikkelde gebied na afloop van de aanlegfase, inclusief verkeersaanrekkling). Aanleg en gebruik komen niet naast elkaar voor. In deze rapportage worden zowel de aanlegfase als de gebruikfase berekend. De hoogste emissie is bepalend voor de te verwachten gevolgen op Natura 2000-gebieden.

Voor de berekening zijn de effecten ingeschat op de meest dichtbij zijnde stikstofgevoelige habitattypen. Het betreft diverse aangewezen habitattypen in Natura 2000-gebied Meijndel & Berkheide en Westduinpark & Wapendal. Deze beide gebieden bevatten stikstofgevoelige habitattypen.

Voor een situering van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden, zie ook Bijlage 2.

3**Aanlegfase**

De stikstofemissies tijdens de aanlegfase (sloop en bouw) zijn toe te wijzen aan twee bronnen. Het betreft gebruik van mobiele werktuigen op de bouwplaats en de verkeersaantrekkende werking tijdens de werkzaamheden.

De aanlegfase zal ongeveer één jaar in beslag nemen. Omdat de precieze uitvoer van de plannen niet bekend is, is gedeeltelijk gerekend met zogenaamde 'worst-case' aannames. De verwachting is dat het grootste deel van de aanleg in 2025 plaats zal vinden. Daarom is 2025 als rekenjaar voor de aanlegfase gekozen.

3.1 Inzet mobiele werktuigen

De belangrijkste werkzaamheden waarbij stikstof vrijkomt betreffen sloopwerk en afvoer van puin, heien, vlakken van de vrijgekomen grond, betonstorten, aanvoer van bouwmaterialen en hijswerk van bouwmaterialen.

Voor het gebruik van mobiele werktuigen zijn de machines en draaiuren genomen die zijn vermeld in Tabel 1. Er wordt (indien beschikbaar) uitgegaan van de inzet van materieel van stageklasse IV of hoger.

De mobiele emissiebronnen zijn in Aeries apart ingevoerd.

De materiële inzet is zo accuraat mogelijk ingeschat door de initiatiefnemer. Er is een extra bron met vermogen van 100 kW (vergelijkbaar met een grote graafmachine) opgenomen voor onvoorziene werkzaamheden en voor divers overig klein materieel, welke 40 uren onafgebroken draait. Met de voorgestelde inzet aan materieel zit de emissie dicht tegen de grens aan van depositie op nabij gelegen Natura 2000 gebieden. Mochten er aanvullende werktuigen nodig zijn, dan dienen deze elektrisch te zijn.

De totale bijdrage van de mobiele werktuigen tijdens de aanlegfase is hierdoor 49,6 kg NO_x/jaar en 1,9 kg NH₃/jaar.

Tabel 1.

Geschatte materiaalinzet en geproduceerde stikstof in de aanlegfase op basis van directe invoer van bouwjaar in Aerius of met stageklasse (LIGTERINK ET AL, 2021).

	Stagejaar	Stageklasse	Vermogen (kw)	Vermogenscategorie Aerius (kw)	Gem. belasting %	Dieselverbruik (l/u)	Verbruik AdBlue (%/Diesel (l))	Totaal Diesel (l)	Draaitijd totaal aantal uren	AdBlue liters	NOx	NH3
Graafmachine sloop	2015	IV	100	75-560	35	10,08	0,06	806	80	48	4,9	0,2
Graafmachine fundering	2015	IV	70	56-75	35	7,24	0,06	290	40	17	2,0	0,0696
Dumper	2015	IV	75	75-560	35	7,69	0,06	923	120	55	5,8	0,2
Heistelling	2015	IV	240	75-560	35	23,44	0,06	938	40	56	5,4	0,2
Graafmachine vlakken	2015	IV	100	75-560	35	10,08	0,06	242	24	15	1,2	0,0581
Betonstorter	2014	IV	200	75-560	35	19,81	0,06	1585	80	95	9,0	0,4
Merlow/ Verreiker	2015	IV	70	56-75	35	7,215	0,06	866	120	52	5,3	0,2
Heftruck	2015	IV	65	56-75	35	6,74	0,06	1078	160	65	6,5	0,3
Hijskraan	2015	IV	100	75-560	35	10,08	0,06	806	80	48	4,9	0,2
Triplaat	2008	IIIA	10	<56	35	1,4	0	42	30	0	1,4	0,0
Divers/ Onvoorzien	2015	IV	100	75-560	35	9,984	0,06	399	40	24	11	0,4
Bronbemaling	2015	IV	60	56-75	35	6	0,06	30	180	11	1	0,04
Totaal in Aerius											49,6	1,9

3.2 Verkeersaantrekking

De verkeersaantrekkende werking van de aanlegfase bestaat uit transport van materialen en personen (bouwvakkers). Het verkeer is gemodelleerd tot de eerste aansluiting op de doorgaande weg, in dit geval de aansluiting op de S100 (Koningskade) op ongeveer 900 meter afstand van het plangebied. Buiten deze wegen wordt het verkeer geacht te zijn opgenomen in het heersende verkeersbeeld, omdat het verkeer zich in hoeveelheid, snelheid, rij- en stopgedrag niet meer onderscheidt van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg kan bevinden.

De verkeersaantrekkende werking is zo accuraat mogelijk ingeschat. Bij de berekening wordt rekening gehouden met een filepercentage van 15%. Dit percentage is gebaseerd op de ligging van de Scheveningseveer en Koningskade. Via deze wegen is er toegang tot de S200 en N44; beide wegen die een verbinding vormen met het centrum van Den Haag. Als 'worst-case' scenario is daarom gekozen voor 15% filevorming onder de aanname dat er in de ochtend- en avondspits stagnatie plaatsvindt (Kenniscentrum Infomil).

Dit resulteert in:

- ♣ 3 ritten met licht verkeer per werkdag, gedurende een jaar (200 werkdagen) wordt gemodelleerd als 6 ritten per werkdag, gedurende een jaar omdat zowel aankomst als vertrek wordt meegerekend.
- ♣ Aanvoer bouwmaterieel en bouwmaterialen: 1 rit met zwaar verkeer per werkdag, gedurende een jaar, wordt gemodelleerd als 2 ritten per werkdag, gedurende een jaar omdat zowel aankomst als vertrek wordt meegerekend.

Koude start

Tevens wordt rekening gehouden met het aantal koude starts voor licht en zwaar verkeer. Op basis van 6 ritten werkverkeer van personeel wordt uitgegaan van 3 koude starts per dag. In totaal betekent dit 600 koude starts per jaar (BIJ12, 2024).

De koude starts van vertrekkend zwaar verkeer betreffen in totaal 40 per jaar. Dit betreft grotendeels zware werktuigen die na de werkzaamheden van het bouwterrein vertrekken. Aangezien deze in de meeste gevallen hiervoor nog in werking zijn geweest zal dit in de praktijk lager uitvallen. Hetzelfde kan beargumenteerd worden voor zwaar verkeer van vrachtwagens die grotendeels op het bouwterrein aanwezig zijn voor laden en lossen, en binnen twee uur weer vertrekken.

In totaal zorgen 640 koude starts voor 1,1 kg NO_x/j en 0,03 kg NH₃/j.

De totale bijdrage van het verkeer tijdens de aanlegfase is hierdoor 4,4 kg NO_x/jaar, 0,07 kg NH₃/jaar.

3.3 Berekening Aanlegfase

De totale bijdrage van de aanlegfase (inzet mobiele werktuigen en verkeers aantrekking) komt uit op 53,1 kg NO_x/jaar en 2 kg NH₃/jaar.

Alle bovenstaande informatie is integraal verwerkt in Aerius-berekening met kenmerk RmBBLsUv1FDh.

De uitkomst van de berekeningen (rekenscherf) is opgenomen in Bijlage 1. Separaat worden pdf-bestanden opgeleverd als onderlegging van de berekening.

Uit de berekeningen blijkt dat de projectbijdrage van de aanlegfase van het initiatief op Natura 2000-gebieden 0,00 mol/ha/jaar is. Deze bijdrage wordt als verwaarloosbaar beschouwd.

4

Gebruikfase

De stikstofemissie tijdens de gebruikfase is toe te wijzen aan één bron. Het betreft de verkeers-aantrekkende werking.

Omdat de precieze uitvoer van de plannen niet bekend is, is gedeeltelijk gerekend met zogenaamde 'worst-case' aannames. De verwachting is dat de bebouwing in 2026 volledig in gebruik is. Daarom is 2026 als rekenjaar voor de gebruikfase gekozen

Er wordt bij de berekening met betrekking tot gebruik uitgegaan van 9 appartementen en 10 woningen. De bebouwing wordt gasloos en zonder andere stookinstallaties aangelegd, zodat hier van emissie geen sprake is. Bij de gebruikfase wordt alleen de bijdrage van de verkeersaantrekkende werking berekend.

4.1 Verkeersaantrekking

Bij de bepaling van het aantal verkeersbewegingen per appartement en per woning per dag. Bij het project is voor de appartementen uitgegaan van 'koop, appartement, duur' ligging 'zeer sterk stedelijk', 'centrum en 'maximale verkeersgeneratie'. Voor de huizen is uitgegaan van 'koop, huis, tussen/hoek' ligging 'zeer sterk stedelijk', 'centrum en 'maximale verkeersgeneratie'. De kencijfers zijn voor beide categorieën gelijk. Bij de berekening wordt tevens rekening gehouden met een filepercentage van 15% en 0,02 verkeersbewegingen zwaar verkeer per woning per dag. Dit resulteert in:

- ♣ $19 * 5,3 = 100,7$ vervoersbewegingen per dag (CROW, 2018). Het betreft zowel heen- als terugreizend verkeer. Gezien het gebruik van de woningen wordt dit verkeer in de 'lichte verkeerscategorie' gemodelleerd.
- ♣ $19 * 0,02 = 0,38$ vervoersbewegingen per dag, welke in de 'zware verkeerscategorie' worden gemodelleerd.

Het verkeer is gemodelleerd tot de eerste aansluiting op de doorgaande weg, in dit geval de aansluiting op de S100 (Koningskade) op ongeveer 900 meter afstand van het plangebied. Buiten deze wegen wordt het verkeer geacht te zijn opgenomen in het heersende verkeersbeeld, omdat het verkeer zich in hoeveelheid, snelheid, rij- en stopgedrag niet meer onderscheidt van het overige verkeer dat zich op de betrokken weg kan bevinden.

Koude start

Tevens wordt rekening gehouden met het aantal koude starts voor licht verkeer. Op basis van 19 woningen wordt uitgegaan van 38 koude starts per dag. In totaal betekent dit 13.870 koude starts per jaar (BIJ12, 2024).

In totaal zorgen 13.870 koude starts voor 3,8 kg NO_x/j en 0,6 kg NH₃/j.

De totale bijdrage van het verkeer tijdens de gebruikfase is hierdoor 10,8 kg NO_x/jaar, 1 kg NH₃/jaar.

4.2 Berekening Gebruikfase

De totale bijdrage van de gebruikfase (verkeersaantrekking) betreft 10,8 kg NO_x/jaar, 1 kg NH₃/jaar.

Alle bovenstaande informatie is integraal verwerkt in Aeries-berekening met kenmerk RovqgDcdfxPv.

De uitkomst van de berekeningen is opgenomen in Bijlage 2. Separaat worden pdf-bestanden opgeleverd als onderlegging van de berekening.

Uit de berekeningen blijkt dat op alle natuurgebieden de projectbijdrage van het initiatief 0,00 mol/ha/jaar is. Deze bijdrage wordt als verwaarloosbaar beschouwd.

5**Soort- en overige gebiedsbeschermende natuurwetgeving**

In de voorgaande hoofdstukken is beschreven in hoeverre er sprake is van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. De Omgevingswet (Ow) kent tevens soort- en gebiedsbeschermende wet- en regelgeving.

In de bepalingen die staan uitgewerkt in de Ow kunnen gebieden ook beschermd zijn als onderdeel van het 'Natuurnetwerk Nederland' (voorheen Ecologische hoofdstructuur, EHS) of als Provinciaal aangewezen 'Bijzonder Provinciaal Landschap', 'Weidevogelleefgebied' of 'Belangrijk weidevogelgebied'.

Hieronder wordt aangegeven welke soortbeschermende en andere gebiedsbeschermende wetgeving van toepassing is op het plangebied.

5.1 Soortbescherming

In het plangebied is mogelijk sprake van soorten die beschermd zijn onder de Ow. Bij (tijdelijke) werkzaamheden in de aanlegfase of in de gebruikfase bestaat de kans dat deze soorten of hun (essentiële) leefomgeving verstoord of vernietigd worden. Geadviseerd wordt een vooronderzoek uit te laten voeren waarin de potentie hiervan wordt onderzocht, een zogeheten (ecologische) quickscan.

Een quickscan is een momentopname die soms slechts in beperkte mate uitsluitsel geeft over de afwezigheid van soorten. Dit onderzoek betreft geen volledige veldinventarisatie. Mochten er door de plannen effecten te verwachten zijn op beschermde soorten die mogelijk aanwezig zijn en niet zijn uit te sluiten vanwege tijdstip van het veldbezoek of niet inspecteerbare delen van het plangebied, dan wordt een nader onderzoek geadviseerd.

5.2 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in de directe omgeving van Natura 2000-gebieden. Gezien de grote afstand, afscherming en de aard van de uit te voeren werkzaamheden, worden op voorhand geen directe negatieve gevolgen verwacht van de plannen zoals licht, geluid of optische verstoring. Er hoeft hiernaar geen nadere toetsing uitgevoerd te worden.

5.3 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van het NNN, inclusief de zogenaamde verbindingzones die verschillende NNN-gebieden kunnen verbinden. Er kunnen geen negatieve effecten door de plannen op het NNN-gebied optreden. De plannen hoeven verder niet getoetst te worden aan beschermde waarden binnen dit netwerk.

5.4 Weidevogelgebieden

Het gebied is niet begrensd als een bijzonder te beschermen weidevogelleefgebied of belangrijk weidevogelgebied. Er is geen negatief effect mogelijk op Weidevogelleefgebieden, een nadere toetsing is niet nodig.

5.5 Houtopstanden

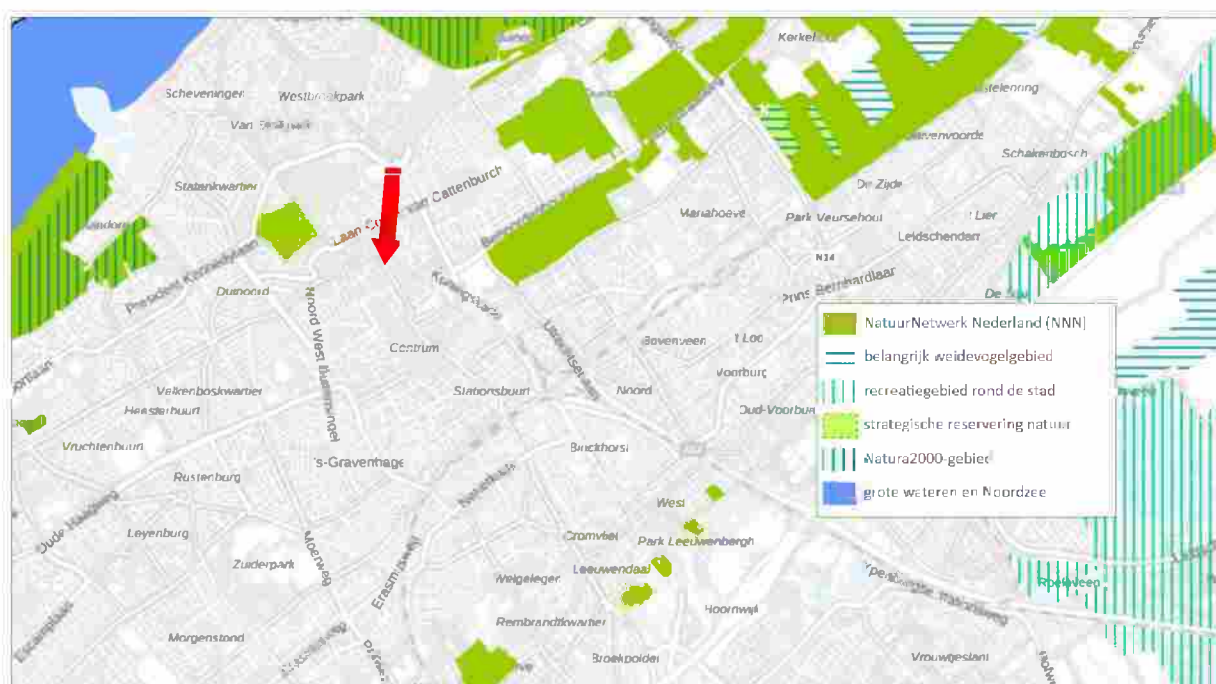
De werkzaamheden binnen het plangebied zullen uitsluitend aan de bebouwing plaatsvinden. Bijzondere houtopstanden binnen het plangebied zijn daarom niet aan de orde.

5.6 Overige relevante wetgeving

Er is geen overige natuurwetgeving bekend die van invloed kan zijn op de plannen.

Figuur 1.

Ligging van het plangebied (rode pijl) ten opzichte van het NNN, belangrijk weidevogelgebied en Natura2000-gebied.

5.7 Conclusie soort- en overige gebiedsbeschermende natuurwetgeving

In het plangebied is mogelijk sprake van soorten die beschermd zijn onder de Ow. Bij (tijdelijke) werkzaamheden in de aanlegfase of in de gebruikfase bestaat de kans dat deze soorten of hun (essentiële) leefomgeving verstoord of vernietigd worden. Geadviseerd wordt een vooronderzoek uit te laten voeren waarin de potentie hiervan wordt onderzocht, een zogeheten (ecologische) quickscan.

Gezien de aard van de plannen, de reikwijdte daarvan en de locatie van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden is, buiten eerder beschreven gevolgen door toegenomen stikstofemissie, op voorhand uit te sluiten dat beschermde gebieden onder de Ow of andere (provinciaal) beschermde of aangewezen gebieden, direct beïnvloed worden door de plannen.

6

Conclusie effectbeoordeling stikstof

- ♣ De maximale projectbijdrage van de aanleg en gebruik van de planlocatie is 0,00 mol/ha/jaar op Natura 2000-gebieden. De stikstofdepositie die bij realisatie van de plannen veroorzaakt zal worden, vormt een zodanig gering percentage van de kritische depositiewaarden van de voorkomende stikstofgevoelige habitattypen dat er ecologisch gezien geen zichtbare of meetbare effecten zullen optreden. Er is dus geen sprake van significante gevolgen waardoor de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Natura 2000-gebieden in gevaar zouden kunnen komen. Gezien de geplande werkzaamheden betreft de hoogste bijdrage van het project de tijdelijke inzet van mobiele werktuigen.
- ♣ Bij de berekening van de aanlegfase is expliciet toegewerkt naar een haalbare inzet van mobiele werktuigen in de aanlegfase. Indien hier van af wordt geweken zijn de mogelijke effecten op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden niet in te schatten.
- ♣ De Aeriusberekening ten tijde van het toetsingsmoment is bepalend. Het toetsingsmoment in Aerius voor een bedrijfswijziging is het moment van realisatie van de bedrijfswijziging. Effecten van een latere wijziging in Aerius hebben hier geen effect op. Voor opdrachtgevers is het van belang om de Aeriusberekening te bewaren.
- ♣ In het plangebied is mogelijk sprake van soorten die beschermd zijn onder de Ow. Bij (tijdelijke) werkzaamheden in de aanlegfase of in de gebruikfase bestaat de kans dat deze soorten of hun (essentiële) leefomgeving verstoord of vernietigd worden. Geadviseerd wordt een vooronderzoek uit te laten voeren waarin de potentie hiervan wordt onderzocht, een zogeheten (ecologische) quickscan.
- ♣ Gezien de aard van de plannen, de reikwijdte daarvan en de locatie van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden is, buiten eerder beschreven gevolgen door toegenomen stikstofemissie, op voorhand uit te sluiten dat beschermde gebieden onder de Ow of andere (provinciaal) beschermde of aangewezen gebieden, direct beïnvloed worden door de plannen.
- ♣ Voor nieuwbouw wordt geadviseerd om natuurinclusief te bouwen, zie <https://www.checklistgroenbouwen.nl/> voor de mogelijkheden.

7

Literatuur

- AERIUS CALCULATOR 2024.0.1. <https://calculator.aerius.nl/calculator/>
- AERIUS, 2024. *Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2024*. <https://www.aeriusproducten.nl/binaries/aerius/documenten/publicaties/2024/10/1/instructie-gegevensinvoer-2024/Instructie+Gegevensinvoer+voor+AERIUS+Calculator+2024.pdf>
- AERIUS², 2024. *Handboek: Werken met Aerius Calculator 2024*. <https://www.aeriusproducten.nl/binaries/aerius/documenten/publicaties/2024/10/1/handboek-aerius-calculator-2024/Handboek+AERIUS+Calculator+++2024.pdf>
- BIJ12, 2024. *Handreiking koude start*. https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/10/Handreiking_koude_start_concept_2_oktober_2024.pdf
- BIJ12², 2024. *Handreiking Voortoets Stikstof*. <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/11/BIJ12-Handreiking-Voortoets-Stikstof-Februari-2021.pdf>
- COMPENDIUM VOOR DE LEEFOMGEVING. *Vermestende depositie, 1990-2016*. <https://www.clo.nl/indicatoren/nl018916-vermestende-depositie>
- CROW, 2018. *Toekomstigbestendig parkeren. Van parkeerkencijfers naar parkeernormen*. CROW, Ede
- KADASTER, 2022. *Basisregistratie adressen & gebouwen*. <https://bagviewer.kadaster.nl>
- KENNISCENTRUM INFOMIL. *Handleiding NSL-Rekentool; Stagnatiefactor*. <https://www.infomil.nl/onderwerpen/lucht-water/luchtkwaliteit/slag/aerius-lucht-rekentool-nsl-rekentool/handleiding/algemeen/bestanden/wegsegmenten/congestie/>. Geraadpleegd 3 maart 2024.
- LIGTERINK, N.E. ET AL, 2021. *TNO-rapport 2021 R12305. AUB (AdBlue verbruik, Uren, en Brandstofverbruik): een robuuste schatting van NOx en NH3 uitstoot van mobiele werktuigen*. TNO, Den Haag
- RAAD VAN STATE, 2021. *Zaaknummer 201907146/1/R2. Intern salderen niet vergunningplichtig*. <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RVS:2021:71>
- RIJKSOVERHEID, 2019. *Beleidsregels stikstofaanpak 10 december 2019*: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2019/12/04>
- RIJKSOVERHEID, 2021. *Wet van 10 maart 2021 tot wijziging van de Wet natuurbescherming en de Omgevingswet (stikstofreductie en natuurverbetering)*. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2021-140.html>
- SIPMA, J., M.D.A. RIETBEEK, 2016. *Ontwikkeling energiekegetallen utiliteitsgebouwen*. ECN-E--15-068, ECN, Putten.

VAN DOBBEN, H.F., R. BOBBINK, D. BAL EN A. VAN HINSBERG, 2012.
*Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof,
toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000.*
Alterra rapport 2397, Alterra, Wageningen

8 Bijlagen

Bijlage 1	Berekening aanlegfase
Bijlage 2	Berekening gebruiksfase
Bijlage 3	Huidige natuurwetgeving

Bijlage 1 Berekening aanlegfase

AERIUS CALCULATOR

Start
Invoer
Rekenpunten
Rekentaken
Resultaten
Exporteren

100 m

OSM & Kadaster

Rekentaak 2 **Resultaten**

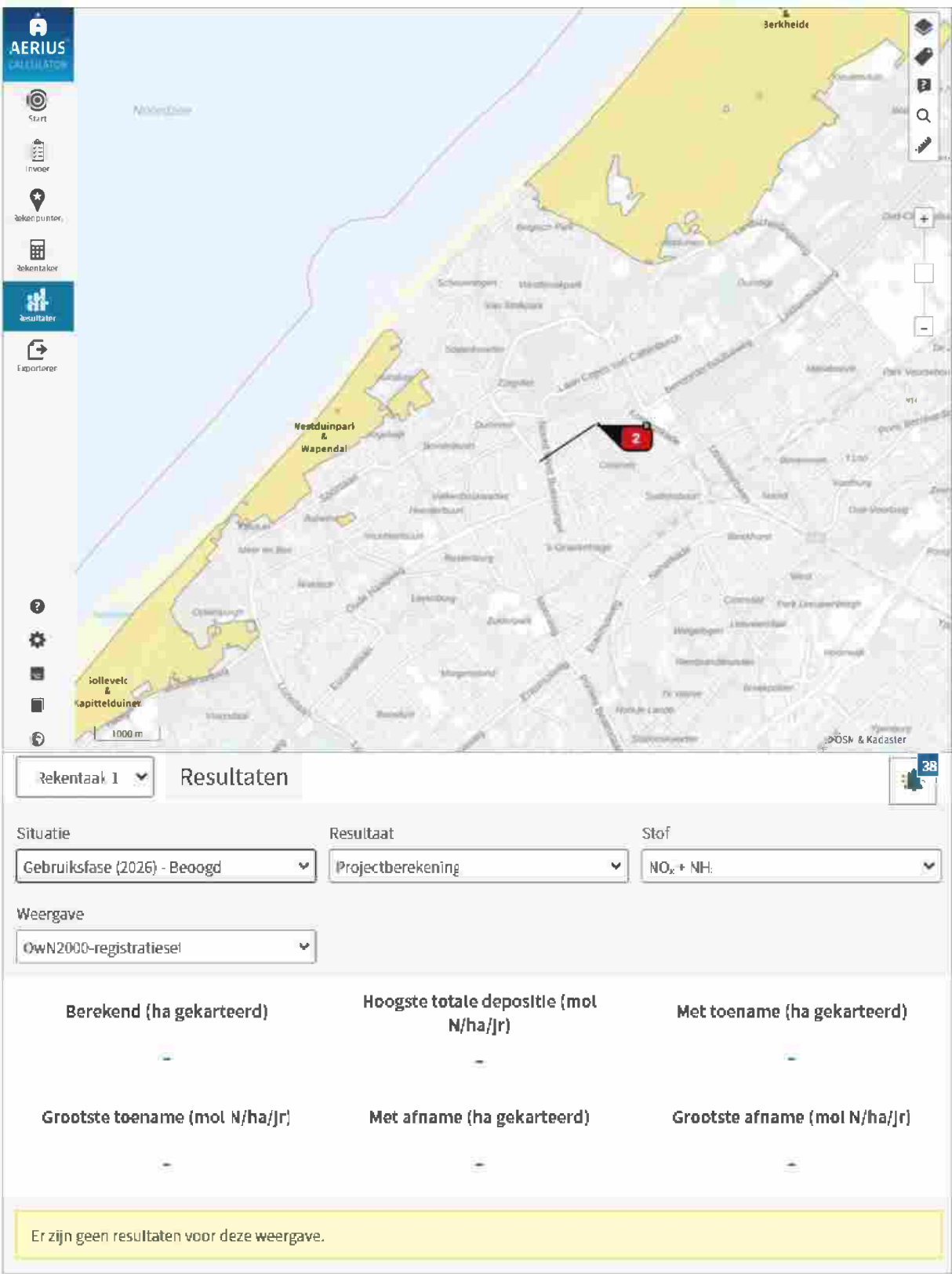
Situatie: Aanlegfase (2025) - Beoogd
Resultaat: Projectberekening
Stof: NO_x + NH₃

Weergave: DWN 2000- registratieset

Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)
-	-	-
Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
-	-	-

Er zijn geen resultaten voor deze weergave.

Bijlage 2 Berekening gebruiksfase

Bijlage 3 Huidige natuurwetgeving

Bijlage 3.1 Omgevingswet (Ow)

De Omgevingswet (Ow) is het nationale wettelijke kader waarin onder andere de Wet natuurbescherming (Wnb) is opgenomen. In de Wnb waren reeds de eerdere Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en de Boswet opgenomen. De overgang van de Wnb naar de Ow verloopt beleidsneutraal. Ten opzichte van de Wnb verandert er daarom weinig voor de soortbescherming.

De Ow bundelt alle wetten die gaan over regels met betrekking tot activiteiten in de fysieke leefomgeving, zoals bouw, infrastructuur, natuur, milieu, lucht, water, bodem en cultureel erfgoed.

In de Ow is zowel de soortbescherming van wilde flora en fauna geregeld als de gebiedsbescherming, die veelal voortkomt uit bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn (HRL) en Vogelrichtlijn (VRL). De basisregels zoals de doelen van de wet, de algemene zorgplicht, regels van zogenaamde kerninstrumenten, vergunningplicht, verantwoordelijkheden en taken van bevoegde gezagen, bevoegdheidsverdeling en overige instructieregels, staan allemaal in de Ow.

De doelstellingen van de Ow baseren zich op de erkenning van de intrinsieke waarde van de natuur. Vanwege deze intrinsieke waarde is de wet gericht op het in stand houden en bereiken van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving en een hoge omgevingskwaliteit. Een andere doelstelling van de Ow is het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

De provincies zijn, op enkele uitzonderingen na, het bevoegd gezag van de wet. De provincies organiseren de vergunningsverlening en handhaving.

Het stelsel Ow bestaat uit een algemene wettekst (de Ow zelf) dat per procesonderdeel nader is uitgewerkt in Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's), zogenaamde uitvoeringswetten, en de Omgevingsregeling.

Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's)

In het stelsel Ow staat de regelgeving uitgewerkt in vier algemene maatregelen van bestuur (AMvB's). Deze zijn:

- ♣ Besluit activiteiten leefomgeving (Bal); hierin staan de algemene regels voor Natura 2000- en flora- en fauna-activiteiten waaronder de vergunningplicht (voor overheden en initiatiefnemers) en de regels voor de aanwijzing van vergunningsvrije gevallen en mogelijkheden voor maatwerk.

- ♣ Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl); hierin staat de uitwerking van algemene regels voor bouwwerken die rechtstreeks werken, eveneens voor initiatiefnemers en overheden. Het Bbl is de vervanger van het Bouwbesluit.
- ♣ Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) bevat de uitwerking van normen en instructieregels voor bestuursorganen, waaronder de kaders voor vergunningverlening, zoals beoordelingsregels.
- ♣ Omgevingsbesluit (Ob); hierin staan regels voor initiatiefnemers en bestuursorganen, onder meer met betrekking tot bevoegdheden, totstandkomingsprocedures en handhabingsbepalingen.

De Omgevingsregeling (Or) bestaat naast de AMvB's voor de uitwerking van de administratieve en technische regels. Het invoeringsbesluit regelt het overgangsrecht, wijzigingen in bestaande besluiten en aanpassingen van de AMvB's.

Bijlage 3.1.1 Zorgplicht

Algemene zorgplicht

De algemene zorgplicht in de Ow is een brede zorgplicht en geldt voor de gehele fysieke leefomgeving (afdeling 1.3 Ow & art. 1.6 en 1.7). 'Een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit of het nalaten ervan nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, is verplicht om deze gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken dan wel de activiteit achterwege te laten.' De algemene zorgplicht is in principe altijd van toepassing, tenzij een specifieke zorgplicht (art. 1.8 Ow en art. 11.6 Bal) is opgenomen voor een bepaalde activiteit in de Ow.

Specifieke zorgplicht flora en fauna

De specifieke zorgplicht staat uitgewerkt in het Bal (art. 11.6) en onder diverse artikelen in het Bbl. De specifieke zorgplicht kent een andere reikwijdte dan de algemene zorgplicht. Alle activiteiten die door het verrichten, of juist nalaten hiervan, negatieve gevolgen kunnen hebben op de fysieke leefomgeving zijn verboden volgens de Ow (art. 1.7a, zie ook art. 11.27 Bal). De activiteiten waar het hier over gaat zijn nader begrensd, ook ter uitvoering van de richtlijn milieustrafrecht (art. 1.3 Ob). Hierin staat onder andere het verbod op het in lucht, bodem of water brengen van trillingen, geluid, stoffen of warmte die gevolgen voor natuur of landschappen kunnen hebben. Ook staat hierin het verbod om beschermde natuur of landschappen te verwaarlozen met aanzienlijke gevolgen.

De specifieke zorgplicht is van toepassing wanneer er aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van specifieke soorten, welke van nature in Nederland voorkomen, die kwetsbaar of bedreigd zijn en vallen onder de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, nationaal beschermde soorten en soorten die opgenomen zijn op de (nationale) Rode lijsten. Ook natuurlijke habitats of belangrijke leefgebieden van deze soorten vallen onder de specifieke zorgplicht.

Als deze aanwijzingen er zijn, moet worden vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor deze soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rust- of groeiplaatsen en hun eieren.

Zijn nadelige gevolgen niet uit te sluiten, dan wordt gevraagd om na te gaan welke nadelige gevolgen kunnen optreden en passende preventieve maatregelen te nemen, de activiteit te staken, of, als dat niet kan, passende herstelmaatregelen te nemen.

Mochten de zorgplichtbepalingen niet helder genoeg zijn, dan staat het aan bevoegd gezag vrij om middels maatwerkregels (art. 11.29 Bal) of maatwerkvoorschriften (art. 11.31 Bal) deze te verduidelijken. Bijvoorbeeld door het opnemen van regels in een provinciale Omgevingsverordening of het stellen van een maatwerkvoorschrift of vergunningsvoorschrift.

Bijlage 3.2 Soortbescherming

Onder de Ow geldt een algemeen verbod om zonder omgevingsvergunning bepaalde activiteiten te mogen verrichten (§ 5.1.1 Ow), waaronder een flora- en fauna-activiteit, tenzij anders geregeld in een omgevingsplan, waterschapsverordening, omgevingsverordening of ministeriële regeling.

Bijlage 3.2.1 Categorieën soortbescherming

Onder de Ow worden bepaalde planten en dieren beschermd. Er zijn vier categorieën met beschermde soorten. Twee categorieën bevatten de soorten die Europees zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn (Hrl) en soorten genoemd in de Vogelrichtlijn (Vrl). Naast deze Europees beschermde soorten is een extra categorie soorten toegevoegd, de 'andere soorten'. Deze soorten zijn op nationaal niveau beschermd. Per provincie geldt daarnaast een vierde categorie, de 'vrijgestelde soorten' (art. 3.11). Alleen soorten uit de derde categorie kunnen worden vrijgesteld. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van vergunningsplicht bij schadelijke handelingen (zie Bijlage 3.2.2), bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer.

Bijlage 3.2.2 Schadelijke handelingen

De Ow bepaalt dat de volgende zaken verboden zijn (zie art. 3.1, 3.5 en 3.10):

- ♣ Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende dieren genoemd in de Habitatrichtlijn, vogels genoemd in de Vogelrichtlijn en aangewezen 'andere soorten' opzettelijk te doden of te vangen.¹
- ♣ Het is verboden dieren genoemd in de Habitatrichtlijn opzettelijk te verstoren.
- ♣ Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van hierboven genoemde soorten te vernielen of te beschadigen of nesten of eieren van vogels weg te nemen.
- ♣ Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste punt opzettelijk te verstoren als deze verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
- ♣ Het is verboden planten van soorten genoemd in de Habitatrichtlijn (bijlage IV, Bijlage 1 Verdrag van Bern) of als 'andere soorten' (Bijlage B bij de wet) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Omgevingsvergunning

Daarnaast geldt er een algemeen verbod om zonder omgevingsvergunning bepaalde activiteiten te mogen verrichten (§ 5.1.1 Ow), waaronder een flora- en fauna-activiteit of een Natura 2000-activiteit (zie Bijlage 3.3.1), tenzij anders geregeld in een omgevingsplan, waterschapsverordening, omgevingsverordening of ministeriële regeling.

Indien geen vrijstelling geldt van de vergunningplicht, dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd. Onderscheid wordt gemaakt in een enkelvoudige vergunningsaanvraag (voor één activiteit) en meervoudige aanvraag (voor meer dan één activiteit), in verband met een verschil in procedure. Een meervoudige aanvraag is van toepassing als sprake is van bijvoorbeeld een flora- en fauna-activiteit én een Natura 2000-activiteit.

De initiatiefnemer kan zelf kiezen tussen los of gelijktijdig aanvragen (art. 5.7 Ow). Er is geen eis met betrekking tot een gelijktijdige aanvraag van onlosmakelijke activiteiten. Het bevoegd gezag heeft evenwel de verplichting om de aanvrager te informeren over andere

¹Het betreft soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, soorten genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Alsmede andere soorten, genoemd in bijlage, onderdeel A, bij de wet.

vergunningplichtige activiteiten, voor zover in te schatten door het bevoegd gezag.

Bijlage 3.2.3 Vergunningsmogelijkheid

Ruimtelijke ontwikkeling en (her)inrichting zoals realisatie, sloop of renovatie van bebouwing, kappen van bomen, dempen van wateren of schonen van sloten, kan beschadiging of vernieling tot gevolg hebben van de voortplantings- en rustplaatsen van de in het gebied voorkomende (beschermd) soorten. Dit hangt af van de fysieke uitvoering daarvan en de periode waarin het project plaatsvindt. In bepaalde gevallen moet dan vergunning voor de Ow verkregen worden.

Als beschermd soorten (zie Bijlage 3.2.1) voorkomen die niet zijn vrijgesteld én sprake is van mogelijke schadelijke handelingen (zie Bijlage 3.2.2), dan is een omgevingsvergunning vereist, of moet, indien mogelijk, conform artikel 3.31 gewerkt worden met een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode.

De vraag of vergunning kan worden verleend zal worden beoordeeld door het bevoegde gezag (veelal de provincie waarin het plangebied is gelegen). Belangrijk daarbij is de vraag in hoeverre schade optreedt, of de gunstige staat van instandhouding van de betrokken soort(en) in gevaar komt en of er bevredigende alternatieven voorhanden zijn voor de ingreep of de locatie daarvan.

Bijlage 3.2.4 Wettelijk belang

Per categorie is het bij het al dan niet verkrijgen van een vergunning belangrijk wat het belang is van het uit te voeren plan en de te verkrijgen vergunning. Als schade niet te voorkomen is, dan dient één van de onderstaande wettelijke belangen van toepassing te zijn:

Soorten van de Vogelrichtlijn

- ♣ In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
- ♣ In het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.
- ♣ Ter bescherming van flora en fauna.

Soorten van de Habitatrichtlijn

- ♣ In het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.
- ♣ Ter bescherming van flora en fauna.

Andere soorten

- ♣ In het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met

inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

- ♣ In het kader van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting van gebieden en het toekomstig gebruik daarvan.
- ♣ Ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen.
- ♣ Ter bescherming van flora en fauna.

Bijlage 3.2.5 Gedragcodes

Indien men in het bezit is van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode, hoeft bij werkzaamheden in het kader van natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud, van bestendig gebruik en van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting voor Vogelsoorten (art. 3.1), Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) en andere soorten (art. 3.10) geen vergunning te worden aangevraagd, mits aantoonbaar wordt gewerkt met deze gedragscode (art. 3.31). De bewijslast dat correct is en wordt gehandeld volgens de gevolgde gedragscode ligt bij de initiatiefnemer.

Het is ook mogelijk te werken conform een dergelijke goedgekeurde gedragscode zonder deze zelf te hebben opgesteld. De relevante soorten dienen dan wel in de gebruikte gedragscode te worden behandeld.

Bijlage 3.2.6 Flora- en fauna-activiteit

Een 'flora- en fauna-activiteit' is een 'activiteit met mogelijke nadelige gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten' (art 1.1 Ow). Er is sprake van een 'flora- en fauna-activiteit' wanneer sprake is van mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levend dieren of planten, ongeacht of deze soorten beschermd zijn krachtens de Ow. Deze regel geldt dus niet voor soorten die buiten het natuurlijk verspreidingsgebied voorkomen of exoten, tenzij specifiek vermeld.

Wanneer sprake is van een flora- en fauna-activiteit, dient rekening te worden gehouden met de specifieke zorgplicht (zie Bijlage 3.1.1).

Daarnaast zijn Huismuis, Bosmuis, Veldmuis, Bruine rat, Huisspitsmuis en Mol buiten beschermde gebieden in alle gevallen vrijgesteld van de genoemde verboden (art. 3.10).

Bijlage 3.3 Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming in de Ow bestaat uit een beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden, regels voor de aanwijzing en bescherming van het Natuurnetwerk Nederland en bijzondere natuurgebieden en landschappen.

Onder de Ow geldt een algemeen verbod om zonder omgevingsvergunning bepaalde activiteiten te mogen verrichten (§ 5.1.1 Ow), waaronder een Natura 2000-activiteit, tenzij anders geregeld in een omgevingsplan, waterschapsverordening, omgevingsverordening of ministeriële regeling.

Een Natura 2000-activiteit is een activiteit waarbij kans is op een significant gevolg voor een Natura 2000-gebied en is daarmee vergunningplichtig.

Bijlage 3.3.1 Natura 2000

Nederland en andere EU-lidstaten hebben in overleg met de Europese Commissie speciale beschermingszones aangewezen, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Een overzicht van Natura 2000-gebieden is te vinden op:

<https://www.natura2000.nl/>

Voortoets

Wanneer plannen bestaan een project in of rond een Natura 2000-gebied uit te voeren, neemt de initiatiefnemer contact op met het bevoegde gezag. In principe is dit Gedeputeerde Staten van de Provincie waarin een gebied (grotendeels) ligt.

Indien negatieve effecten van een project niet kunnen worden uitgesloten, dient een toetsing te worden uitgevoerd. Als uit deze Voortoets blijkt dat een plan (mogelijk) significante negatieve gevolgen heeft, vindt de vergunningaanvraag plaats via een 'passende beoordeling'. Daarbij moeten ook cumulatieve effecten zijn meegenomen.

Alleen als uit de passende beoordeling met zekerheid blijkt dat geen significante gevolgen zullen optreden, of als het gaat om activiteiten met een groot openbaar belang en waarvoor geen alternatieven zijn, wordt vergunning verleend. Als uit de 'Voortoets' blijkt dat een activiteit negatieve gevolgen kan hebben die niet significant zijn, beoordeelt het bevoegd gezag of deze negatieve gevolgen in het licht van de instandhoudings-doelstellingen aanvaardbaar zijn (zie Bijlage 1.6).

Externe werking

Belangrijk bij de bepalingen rond Natura 2000-gebieden is de 'externe werking'. Dit betekent dat ook projecten buiten het Natura 2000-netwerk met mogelijk negatieve gevolgen binnen het netwerk, getoetst moeten worden aan doelen van betrokken gebied of gebieden. Een bijzondere vorm van externe werking is de (extra) uitstoot van stikstof door een project die kan neerslaan binnen Natura 2000-gebieden en daar voor schade kan zorgen. Aangetoond moet worden dat geen negatieve gevolgen mogelijk kunnen zijn op Natura 2000-gebieden.

Specifieke zorgplicht Natura 2000

In de Ow is een specifieke zorgplicht opgenomen voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationaal natuurgebieden (art. 11.6 Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.6, 1e lid Bal).

Ook moet worden nagegaan of nadelige gevolgen op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Als nadelige gevolgen niet te voorkomen zijn, dan moeten passende preventieve maatregelen genomen worden (art. 11.6, 2e lid onder d). Wanneer dit niet mogelijk is dienen passende herstelmaatregelen getroffen worden (art. 11.6, 2e lid onder f). Daarnaast verplicht de zorgplicht ook dat de effectiviteit van deze maatregelen worden gemonitord. De specifieke zorgplicht geldt altijd, dus voor Natura 2000-activiteiten, maar ook voor activiteiten die conform een Natura 2000-beheerplan worden uitgevoerd of activiteiten die géén kans hebben op een significant gevolg.

Bijlage 3.3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Aanwijzing en begrenzing

De aanwijzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is geregeld in de Omgevingsverordening, conform art. 2.44, lid 4 Ow en art. 7.6, 1e lid Bkl. De instructieregels voor de aanwijzing, begrenzing en de reikwijdte van het NNN zijn opgenomen in artikel 7.5 en artikel 7.6 Bkl. In de Omgevingsverordening zijn (instructie)regels gesteld voor Omgevingsplannen van gemeenten en projectbesluiten (art. 7.8, 1e lid Bkl). Deze regels zijn gesteld in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN worden vastgesteld per Omgevingsverordening door de provincie (art 7.7 Bkl). In de Omgevingsverordening is daartoe een natuurbeheerplan vastgesteld waar in de regel de bestaande natuurwaarden en het ambitieniveau zijn aangegeven middels natuurbeheertypen. Per provincie kunnen de wezenlijke kenmerken en waarden verschillend zijn gedefinieerd.

Beschermingsregime

Het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in art. 7.8, 2e lid Bkl, dat een instructieregel betreft voor uitwerking van het beschermingsregime in de Omgevingsverordeningen van provincies:

In elk geval wordt verzekerd dat de kwaliteit en oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland niet achteruit gaat, dat de samenhang tussen de verschillende gebieden van het netwerk wordt behouden en dat, als binnen het NNN activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het NNN behouden blijven.

Onder de Ow geldt geen strikt 'nee, tenzij'-principe meer, maar een 'ja, mits'-principe.

Bijlage 3.3.3 Overige gebiedsbescherming

Provincies kunnen zogeheten bijzondere provinciale natuurgebieden of bijzondere provinciale landschappen aanwijzen (art. 2.44, lid 5 Ow). Een voorbeeld hiervan zijn de 'Bijzonder Provinciale Landschappen' van de Provincie Noord-Holland. De regels met betrekking tot juridische bescherming van deze gebieden zijn gepubliceerd in de provinciale Omgevingsverordening.

Bijlage 3.3.4 Houtopstanden

Anders dan bij beschermde gebieden en soorten kent de Ow geen specifieke term voor een activiteit waarbij een houtopstand wordt gekapt. De regels voor de bescherming van houtopstanden en bomenrijen staan opgenomen in Afdeling 11.3 Bal. Hierin staat dat het vellen van houtopstanden is beschermd door een algemene meldplicht (art. 11.126 Bal) en herplantplicht (art. 11.129 Bal) voor houtopstanden vanaf 10 hectare of bomenrijen bestaande uit meer dan 20 bomen, buiten de zogeheten 'bebouwingscontour houtkap' (art. 11.111, lid 2 Bal).

Bijlage 3.4 Procedure

Als bij aanvang van een project niet uitgesloten is dat beschermde soorten voorkomen of negatieve effecten op beschermde gebieden kunnen optreden, is een ecologische *quickscan* nodig.

Als op grond van deze *quickscan* de aanwezigheid van dergelijke soorten of gevolgen niet zijn uit te sluiten én wordt gezien dat negatieve effecten kunnen optreden, is vervolgonderzoek noodzakelijk.

Tijdens het vervolgonderzoek wordt het plangebied geïnventariseerd op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. Indien aanwezig worden de gebruiksfuncties van deze soorten in beeld gebracht. Vervolgens wordt opnieuw onderzocht of negatieve gevolgen mogelijk zijn door uitvoering van de plannen.

Bijlage 3.4.1 Omgevingsvergunning Ow

Indien negatieve effecten niet uit te sluiten zijn en geen alternatieven zijn, is een aanvraag omgevingsvergunning waarschijnlijk aan de orde. Een dergelijke aanvraag dient onder andere vergezeld te gaan van:

- ♣ Een activiteitenplan waarin onder meer de locatie, de werkwijze, de te verwachten schade, de te nemen maatregelen, de alternatievenstudie en het wettelijk belang gedetailleerd worden beschreven.
- ♣ Een actuele en volledige inventarisatie naar het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied. Deze is drie 3 tot 5 jaar geldig.

De overheid heeft een digitale omgeving ingericht voor alle uitgewerkte regels, namelijk het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Alle vergunningsaanvragen met betrekking tot de Ow en het contact hierover lopen via het DSO.

Het is ook mogelijk 'aan te haken' bij het aanvragen van een omgevingsvergunning in het kader van de 'Wet algemene bepalingen omgevingsrecht' (WABO).

Het bevoegd gezag handhaaft bepalingen uit vergunningen en de eventuele werking van de Ow bij projecten waar geen vergunning is aangevraagd. Ook het volgen van gedragscodes wordt gehandhaafd door bevoegd gezag. Mogelijke sancties zijn geldelijke boetes, strafrechtelijke vervolging en het stilleggen van werkzaamheden.

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

www.vandergoesengroot.nl

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstofdepositie.

- [Overzicht](#)
- [Samenvatting situaties](#)
- [Resultaten](#)
- [Detailgegevens per emissiebron](#)

*Deze PDF is een digitaal bestand dat weer in te lezen is in AERIUS. Meer toelichting over de PDF en AERIUS kunt u vinden in de **handleidingen** of **op onze website**.*

Contactgegevens

Rechtspersoon
Inrichtingslocatie

Van der Goes en Groot
Scheveningseveer 17-23,
2514 HB Den Haag

Activiteit

Omschrijving
Toelichting

Scheveningseveer 17-23
Aanlegfase

Berekening

AERIUS kenmerk
Datum berekening
Rekenconfiguratie

RmBBLsUv1FDh
26 november 2024, 13:49
OwN2000-rekengrid

Totale emissie

Aanlegfase (2025) - Beoogd

Rekenjaar	Emissie NH ₃	Emissie NO _x
2025	2,0 kg/j	53,1 kg/j

Resultaten

Aanlegfase (2025) - Beoogd
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)
Grootste toename
Grootste afname

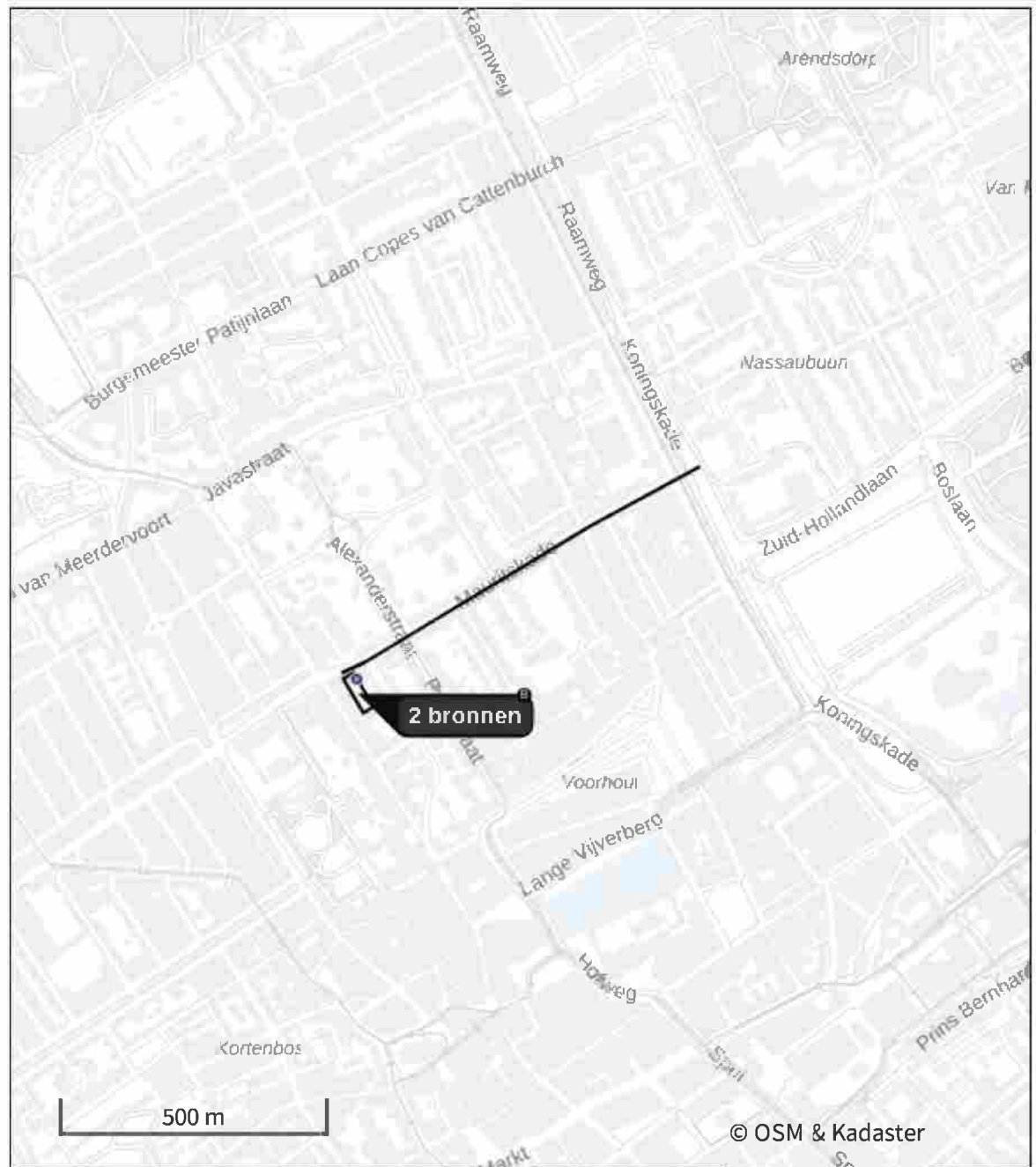
Hoogste bijdrage	Hexagon	Gebied
-		
-		
-		
-		
-		

Aanlegfase (2025) (Beoogd), rekenjaar 2025

Emissiebronnen		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
 Mobiele werktuigen Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning Plangebied - Mobiele werktuigen		1,9 kg/j	49,6 kg/j
 3 Verkeer Koude start: overig Koude start		38,2 g/j	1,1 kg/j
 Verkeersnetwerk		35,1 g/j	2,3 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

Habitatrictlijn	Grootste toename (projectberekening)
Vogelrichtlijn	Grootste afname (projectberekening)
Vogelrichtlijn, Habitatrictlijn	Hoogste totaal (achtergrond + projectberekening)
Niet bepaald	

De letters bij de bronlabels op de kaart geven bij welke type situaties de bronnen horen: beoogde situatie (B), referentiesituatie (R) en/of salderingsituatie (S).

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Aanlegfase (2025)" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

Er zijn geen resultaten voor deze weergave.

Aanlegfase (2025), Rekenjaar 2025

Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning

Naam	Plangebied - Mobiele werktuigen		NO _x			49,6 kg/j
Locatie	X:80839,83 Y:455582,72		NH ₃			1,9 kg/j
Oppervlakte	0,17 ha					
Naam	Stageklasse	Brandstof- verbruik	Draaiuren	AdBlue verbruik	Stof	Emissie
Graafmachine sloop	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	806 l/j	80 u/j	48 l/j	NO _x	4,9 kg/j
					NH ₃	0,2 kg/j
Graafmachine fundering	Stage-IV, 2014-2018, 56-75 kW, diesel, SCR: ja	290 l/j	40 u/j	17 l/j	NO _x	2,0 kg/j
					NH ₃	69,6 g/j
Dumper	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	923 l/j	120 u/j	55 l/j	NO _x	5,8 kg/j
					NH ₃	0,2 kg/j
Heistelling	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	938 l/j	40 u/j	56 l/j	NO _x	5,4 kg/j
					NH ₃	0,2 kg/j
Graafmachine vlakken	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	242 l/j	24 u/j	15 l/j	NO _x	1,2 kg/j
					NH ₃	58,1 g/j
Betonstorter	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	1585 l/j	80 u/j	95 l/j	NO _x	9,0 kg/j
					NH ₃	0,4 kg/j
Merlow/Verreiker	Stage-IV, 2014-2018, 56-75 kW, diesel, SCR: ja	866 l/j	120 u/j	52 l/j	NO _x	5,3 kg/j
					NH ₃	0,2 kg/j
Heftruck	Stage-IV, 2014-2018, 56-75 kW, diesel, SCR: ja	1078 l/j	160 u/j	65 l/j	NO _x	6,5 kg/j
					NH ₃	0,3 kg/j
Hijskraan	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	806 l/j	80 u/j	48 l/j	NO _x	4,9 kg/j
					NH ₃	0,2 kg/j
Trilplaat	Stage-III A, 2006-2010, <= 56 kW, diesel, SCR: nee	42 l/j	30 u/j		NO _x	1,4 kg/j
					NH ₃	0,0 kg/j
Divers/ Onvoorzien	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	399 l/j	40 u/j	24 l/j	NO _x	2,3 kg/j
					NH ₃	95,8 g/j
Bronbemaling	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	180 l/j	30 u/j	11 l/j	NO _x	1,0 kg/j
					NH ₃	43,2 g/j

2 Verkeer | Rijdend verkeer

Naam	Wegverkeertijden: aanlegfase	Links	Rechts	NO _x	2,3 kg/j
Locatie	X:81148,01 Y:455819,3	Type scherm	-	NO ₂	0,6 kg/j
Lengte	782,78 m	Hoogte	-	NH ₃	35,1 g/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (normaal)	Afstand tot de weg	-		
Rijrichting	Van A naar B				
Tunnelfactor	1				
Type hoogteligging	Normaal				
Weghoogte t.o.v. maaiveld	0 m				
Verkeer	Max. snelheid	Aantal voertuigbewegingen	In file		
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	1.200,0 /jaar	15,0 %		
Middelwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 /jaar	0,0 %		
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	400,0 /jaar	15,0 %		
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 /jaar	0,0 %		

3 Verkeer | Koude start: overig

Naam	Koude start	NO _x	1,1 kg/j
Locatie	X:80837,74 Y:455609,28	NH ₃	38,2 g/j
Type voertuig	Koude starts		
Licht verkeer	600,0 /jaar		
Middelwaar vrachtverkeer	0,0 /jaar		
Zwaar vrachtverkeer	40,0 /jaar		
Busverkeer	0,0 /jaar		

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie 2024.0.1_20241009_75e59949f9

Database versie 2024_75e59949f9_calculator_nl_stable

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://link.aerius.nl/website>

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstofdepositie.

- [Overzicht](#)
- [Samenvatting situaties](#)
- [Resultaten](#)
- [Detailgegevens per emissiebron](#)

*Deze PDF is een digitaal bestand dat weer in te lezen is in AERIUS. Meer toelichting over de PDF en AERIUS kunt u vinden in de **handleidingen** of **op onze website**.*

Contactgegevens

Rechtspersoon
Inrichtingslocatie

Van der Goes en Groot
Scheveningseveer 17-23,
2514 HB Den Haag

Activiteit

Omschrijving
Toelichting

Den Haag Scheveningseveer 17-23
Gebruiksfase

Berekening

AERIUS kenmerk
Datum berekening
Rekenconfiguratie

RovqgDcdfxPv
27 november 2024, 11:03
OwN2000-rekengrid

Totale emissie

Gebruiksfase (2026) - Beoogd

Rekenjaar	Emissie NH ₃	Emissie NO _x
2026	1,0 kg/j	10,8 kg/j

Resultaten

Gebruiksfase (2026) - Beoogd
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)
Grootste toename
Grootste afname

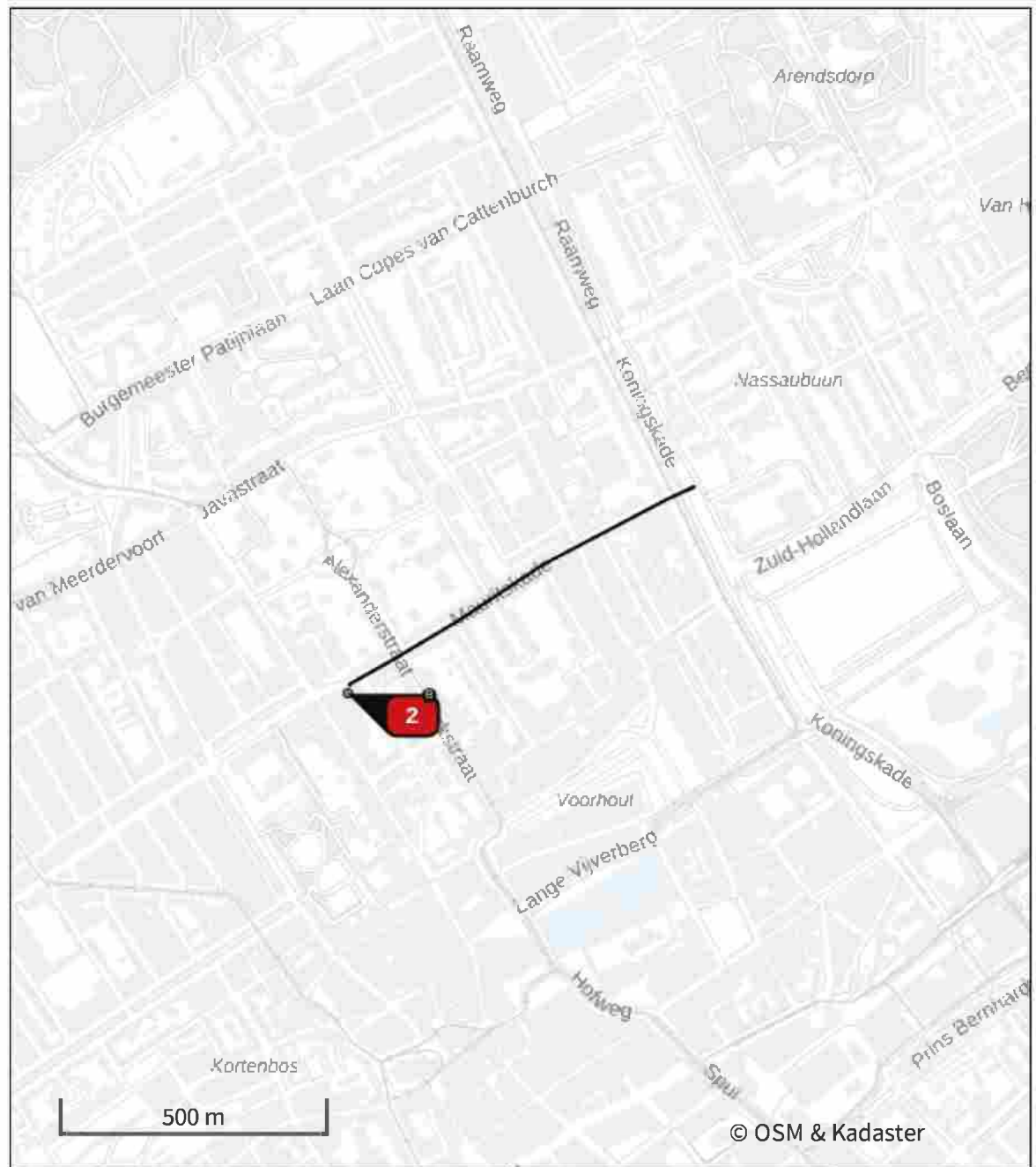
Hoogste bijdrage	Hexagon	Gebied
-		
-		
-		
-		
-		

Gebruiksphase (2026) (Beoogd), rekenjaar 2026

Emissiebronnen		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
<div>2</div>	Verkeer Koude start: overig Koude start	0,6 kg/j	3,8 kg/j
<div></div>	Verkeersnetwerk	0,4 kg/j	7,0 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

	Habitatrichtlijn		Grootste toename (projectberekening)
	Vogelrichtlijn		Grootste afname (projectberekening)
	Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn		Hoogste totaal (achtergrond + projectberekening)
	Niet bepaald		

De letters bij de bronlabels op de kaart geven bij welke type situaties de bronnen horen: beoogde situatie (B), referentiesituatie (R) en/of salderingssituatie (S).

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Gebruiksfase (2026)" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

Er zijn geen resultaten voor deze weergave.

Gebruiksfasen (2026), Rekenjaar 2026

1 Verkeer | Rijdend verkeer

Naam	Verkeersaantrekkende werking	Links	Rechts	NO _x	7,0 kg/j
Locatie	X:81148,74 Y:455825,97	Type scherm	-	NO ₂	1,0 kg/j
Lengte	774,68 m	Hoogte	-	NH ₃	0,4 kg/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (normaal)	Afstand tot de weg	-		
Rijrichting	Beide richtingen				
Tunnelfactor	1				
Type hoogteligging	Normaal				
Weghoogte t.o.v. maaiveld	0 m				

Verkeer	Max. snelheid	Aantal voertuigbewegingen	In file
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	36.755,5 /jaar	15,0 %
Middelzwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 /jaar	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	138,7 /jaar	15,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 /jaar	0,0 %

2 Verkeer | Koude start: overig

Naam	Koude start	NO _x	3,8 kg/j
Locatie	X:80829,09 Y:455616,25	NH ₃	0,6 kg/j

Type voertuig	Koude starts
Licht verkeer	13.870,0 /jaar
Middelzwaar vrachtverkeer	0,0 /jaar
Zwaar vrachtverkeer	0,0 /jaar
Busverkeer	0,0 /jaar

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie 2024.0.1_20241009_75e59949f9

Database versie 2024_75e59949f9_calculator_nl_stable

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://link.aerius.nl/website>

Bijlage 9

Bestaande situatie

Geplande situatie

Bezonningsonderzoek

Scheveningseveer 17-23 te Den Haag

2438-Z30

A4 - formaat

Capelle aan den IJssel, 22 mei 2025

Inhoudsopgave

1	Aanleiding en doelstelling.....	3
2	Situatie.....	3
3	Uitgangspunten.....	4
4	Berekeningsmethoden.....	5
4.1	Visuele uitwerking van bezonning.....	5
4.2	Kwantitatieve uitwerking.....	5
4.2.1	Haagse bezonningsnorm.....	5
5	Resultaten.....	6
5.1	Visuele uitwerking bezonning.....	6
5.2	Kwantitatieve uitwerking.....	6
5.2.1	Haagse bezonningsnorm.....	6
6	Samenvatting & conclusie.....	8
	Bijlage I: 3D-schaduwafbeeldingen bezonning.....	9
	Colofon.....	16

I Aanleiding en doelstelling

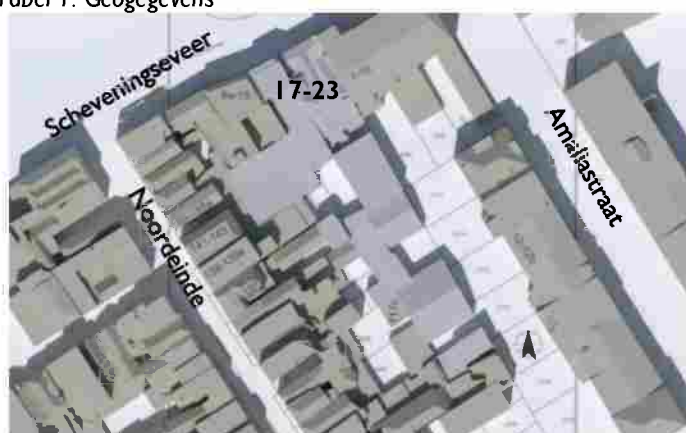
In opdracht van B3 Bouwadviseurs BV, is dit onderzoek uitgevoerd. Dit naar aanleiding van een vraag vanuit de gemeente over de effecten van een nieuwbouwplan op de hoeveelheid bezonning voor de directe omgeving. Gevraagd is de meest relevante woningen te toetsen aan de Haagse bezonningsnorm (RIS 170509).

Dit onderzoek is uitgevoerd met als doel de veranderende bezonningsituatie van de omliggende percelen van de adressen Scheveningseveer 17-23 te Den Haag te beoordelen en vast te stellen. De wijze van uitvoering wordt in het vervolg nader toegelicht.

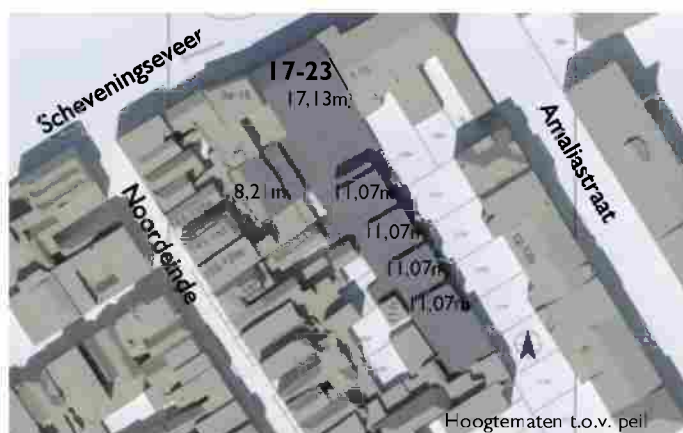
2 Situatie

Geogegevens	
Locatie	Scheveningseveer 17-23 te Den Haag
Lengtegraad	4.3056507 OL
breedtegraad	52.0835556 NB

Tabel 1: Geogegevens

Afb. 1: Bestaande situatie (0s).

Afb. 2: Geplande situatie (1s).

Afb. 3: Meetpunten volgens de Haagse bezonningsnorm.

3 Uitgangspunten

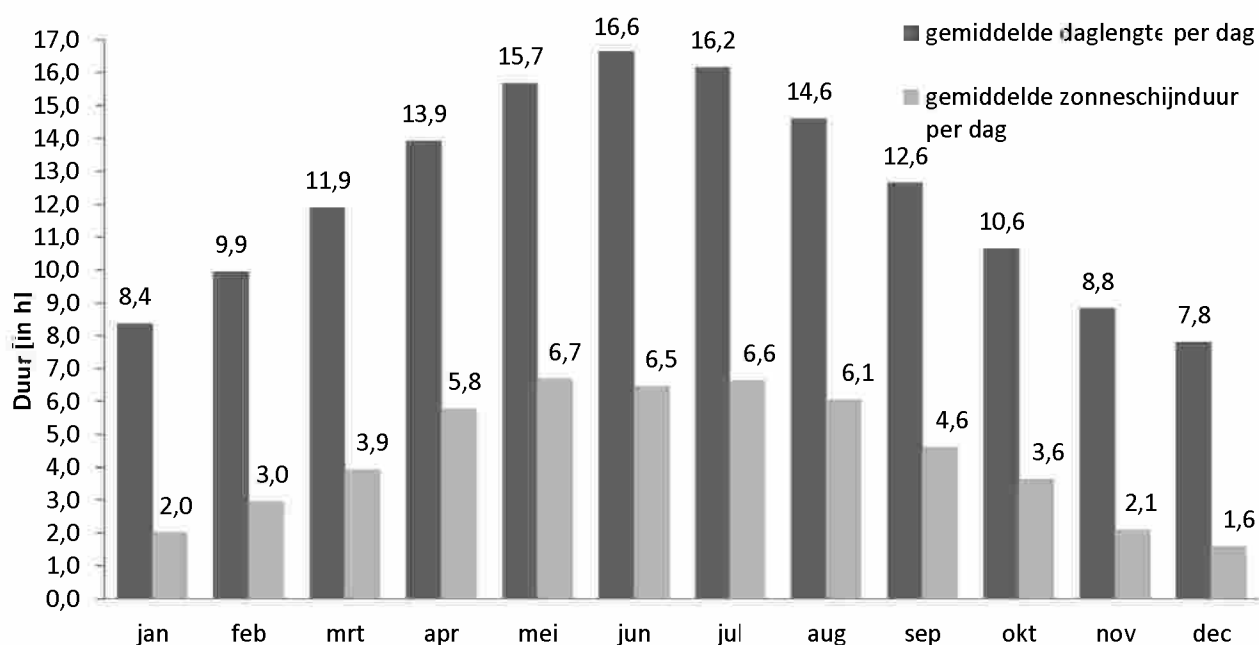
Voor dit onderzoek is een 3D-model van de omgevingssituatie opgezet. Er wordt uitgegaan van de volgende uitgangspunten en aannamen:

Algemeen

- In dit onderzoek zijn op verzoek de volgende situaties onderzocht: 1. Bestaande situatie 2. Geplande situatie.
- Relevante gebouwde objecten die van invloed zijn op de bezonningsduur van het betreffende gebied meegenomen. Het 3D-model in dit onderzoek is gebaseerd op de gegevens zoals omschreven in de colofon.
- Begroeiing is in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.

Bezonnings situatie

- Onder bezonnings verstaan we de duur dat direct zonlicht een vlak raakt volgens een CIE clear sky conditie. Uit wordt uitgegaan van de mogelijke bezonnings bij een zonshoogte van minimaal 10 graden boven de horizon. Dit betekent dat de zon ononderbroken schijnt zonder bewolking.
- In onderstaande staafdiagram staan de gemiddelde zonneshijnduur (licht grijs) en de gemiddelde daglengte (donker grijs) weergegeven in een onbelemmerde situatie.

Grafiek 1: De gemiddelde daglengte en de gemiddelde zonneshijnduur gemeten per maand in De Bilt in de periode 1981-2010 (bron: KNMI)

- Door relatief veel bewolking en een korte daglengte (weinig daguren) is de gemiddelde zonneshijnduur per dag laag (zie grafiek 1) in de periode van 21 oktober – 19 februari.

4 Berekeningsmethoden

4.1 Visuele uitwerking van bezonning

Doel is om een indruk te krijgen waar en wanneer er direct zonlicht (bezonning) mogelijk is en vermindering van bezonning optreedt. De verschillen in schaduwwerking zijn op peildata met een interval van 1,0 uur weergegeven. Dit zijn de maatgevende peildata.

4.2 Kwantitatieve uitwerking

4.2.1 Haagse bezonningsnorm

Hoewel voor bezonning geen wettelijke richtlijnen bestaan hanteert de gemeente Den Haag een zelf ontwikkelde richtlijn (RIS 170509). Voor de woonruimte wordt dan uit gegaan van de zogenaamde Haagse bezonningsnorm.

Wijze van berekening en hantering

Deze omvat de volgende criteria:

1. Tenminste 2 mogelijke bezonningsuren per dag in periode 19 februari (/ 21 oktober) bij een minimale zonshoogte van 10 graden;
2. Meting van de bezonning op 0,75 meter hoogte in het midden van de voor- en achtergevels (van de onderste woonlaag) van woningen in de directe omgeving van de nieuwbouw. De duur moet bij elkaar worden opgeteld.

Hierbij gelden de volgende aanvullingen:

- Geen verslechtering bij situaties minder dan 2 mogelijke zonuren.
- Bij dakopbouwen: maximale afname bezonning van 50% (excessenregeling) ook als er meer dan 2:00 uur bezonning mogelijk is.
- De norm is ook van toepassing op openbare en semi-openbare ruimten met een recreatieve functie, buitenruimten bij scholen en kindercentra, maar niet op de openbare weg;
- De norm is niet van toepassing op buitenruimten (balkons, tuinen), bijgebouwen of ondergeschikte aan- en uitbouwen van woningen;
- De rapportage bevat beschaduwing in beeld (2 dimensionaal of 3 dimensionaal), in tabelvorm en in tekst met betrekking tot de bestaande en nieuwe situatie op 19 februari;

Binnen de gestelde periode is 19 februari/21 oktober maatgevend en geldt daarom als toetsingsdatum. De bezonningsduur wordt op de minuut nauwkeurig vastgesteld met behulp van het programma SketchUp-pro 2024.

Normperiode Haagse Bezonningsnorm (1 meetpunt per beschouwde gevel)								
toetsdatum								toetsdatum
19-feb	21-mrt	21-apr	21-mei	21-jun	21-jul	23-aug	21-sep	21-okt
Kortste dag				langste dag				Kortste dag

Tabel 2: Haagse bezonningsnormperiode

5 Resultaten

5.1 Visuele uitwerking bezonning

Om de veranderende bezonningssituatie visueel inzichtelijk te maken zijn er 3d afbeeldingen van de genoemde peildata toegevoegd. Op ieder uur van de dag valt er te zien waar bezonning mogelijk is. Zie bijlage I.

5.2 Kwantitatieve uitwerking

5.2.1 Haagse bezonningsnorm

Toetsing Haagse bezonningsnorm - Amaliastraat 6 - 19 februari								
tijden in [uren:minuten]	Situatie bestaand			Situatie gepland			Verschil	
	Bezonning			Bezonning			gepland - bestaand	
Meetpunten	van	tot	duur	van	tot	duur	duur	%
6-MP01	09:50	10:56	01:06	09:50	10:56	01:06	00:00	0%
6-MP02	10:56	16:45	05:49	10:56	16:45	05:49		
Totaal	voldoet		06:55	voldoet		06:55	voldoet	

Tabel 3: Toetsing Haagse bezonningsnorm.

Toetsing Haagse bezonningsnorm - Amaliastraat 12-12b - 19 februari								
tijden in [uren:minuten]	Situatie bestaand			Situatie gepland			Verschil	
	Bezonning			Bezonning			gepland - bestaand	
Meetpunten	van	tot	duur	van	tot	duur	duur	%
12-MP01	09:40	10:56	01:16	09:40	10:56	01:16	00:37	13%
12-MP02	11:43	15:20	03:37	11:43	14:43	03:00		
Totaal	voldoet		04:53	voldoet		04:16	voldoet	

Tabel 4: Toetsing Haagse bezonningsnorm.

Toetsing Haagse bezonningsnorm - Scheveningseveer 9a-15 (woning 1) - 19 februari								
tijden in [uren:minuten]	Situatie bestaand			Situatie gepland			Verschil	
	Bezonning			Bezonning			gepland - bestaand	
Meetpunten	van	tot	duur	van	tot	duur	duur	%
9a-15-W1-MP01	00:00	00:00	00:00	00:00	00:00	00:00	00:00	0%
9a-15-W1-MP02	09:30	10:56	01:26	09:30	10:56	01:26		
Totaal	< 2uur		01:26	< 2uur		01:26	voldoet	

Tabel 5: Toetsing Haagse bezonningsnorm.

Toetsing Haagse bezonningsnorm - Scheveningseveer 9a-15 (woning 2) - 19 februari								
tijden in [uren:minuten]	Situatie bestaand			Situatie gepland			Verschil	
	Bezonning			Bezonning			gepland - bestaand	
Meetpunten	van	tot	duur	van	tot	duur	duur	%
9a-15-W2-MP01	00:00	00:00	00:00	00:00	00:00	00:00	00:36	-22%
9a-15-W2-MP02	10:56	13:42	02:46	10:56	13:06	02:10		
Totaal	voldoet		02:46	voldoet		02:10	voldoet	

Tabel 6: Toetsing Haagse bezonningsnorm.

Toetsing Haagse bezonningsnorm - Noordeinde 155-155a - 19 februari								
tijden in [uren:minuten]	Situatie bestaand			Situatie gepland			Verschil	
	Bezonning			Bezonning			gepland - bestaand	
Meetpunten	van	tot	duur	van	tot	duur	duur	%
155-MP01	10:56	12:55	01:59	10:56	12:55	01:59	00:00	0%
155-MP02	09:10	10:12	01:02	09:10	10:12	01:02		
Totaal	voldoet		03:01	voldoet		03:01	Voldoet	

Tabel 7: Toetsing Haagse bezonningsnorm.

Toetsing Haagse bezonningsnorm - Noordeinde 141-143 - 19 februari								
tijden in [uren:minuten]	Situatie bestaand			Situatie gepland			Verschil	
	Bezonnig			Bezonnig			gepland - bestaand	
Meetpunten	van	tot	duur	van	tot	duur	duur	%
141-MP01	10:56	13:10	02:14	10:56	13:10	02:14		
141-MP02	00:00	00:00	00:00	00:00	00:00	00:00	00:00	0%
Totaal	voldoet		02:14	voldoet		02:14	voldoet	

Tabel 8: Toetsing Haagse bezonningsnorm.

Toetsing Haagse bezonningsnorm - Noordeinde 139-139E - 19 februari								
tijden in [uren:minuten]	Situatie bestaand			Situatie gepland			Verschil	
	Bezonnig			Bezonnig			gepland - bestaand	
Meetpunten	van	tot	duur	van	tot	duur	duur	%
139-MP01	10:56	13:09	02:13	10:56	13:09	02:13		
139-MP02	00:00	00:00	00:00	00:00	00:00	00:00	00:00	0%
Totaal	voldoet		02:13	voldoet		02:13	voldoet	

Tabel 9: Toetsing Haagse bezonningsnorm.

6 Samenvatting & conclusie

In opdracht van B3 Bouwadviseurs BV, is dit onderzoek uitgevoerd. Dit naar aanleiding van een vraag vanuit de gemeente over de effecten van een nieuwbouwplan op de hoeveelheid bezonning voor de directe omgeving. Gevraagd is de meest relevante woningen te toetsen aan de Haagse bezonningsnorm (RIS 170509).

Dit onderzoek is uitgevoerd met als doel de veranderende bezonningssituatie van de omliggende percelen van de adressen Scheveningseveer 17-23 te Den Haag te beoordelen en vast te stellen. Gevraagd is de bestaande met de geplande situatie te vergelijken.

Op basis van zowel visueel als kwantitatief onderzoek kan het volgende worden samengevat en geconcludeerd betreffende de geplande dakopbouw(en).

1. Visuele uitwerking: 3D schaduwbeelden (19 februari)

- Vastgesteld is dat er in de geplande situatie op 19 februari nauwelijks afname valt te verwachten ter plaatse van omliggende percelen met een woonfunctie.
- Alleen deels ten oosten en ten westen van het bouwplan is er plaatselijk afname en/of toename van bezonning. Volledigheidshalve worden deze woningen getoetst. De niet getoetste woningen hebben geen invloed vanwege oriëntatie ten opzichte van het bouwplan. Dit betreffen: Noordeinde 117c (begane grond) en Noordeinde 111 t/m 137 (eerste verdieping).

2. Gevel: Haagse bezonningsnorm (19 februari: toetsingsdatum)

De Haagse bezonningsnorm is van toepassing op woningen. Er zijn een aantal percelen die op de begane grond een woonfunctie hebben.

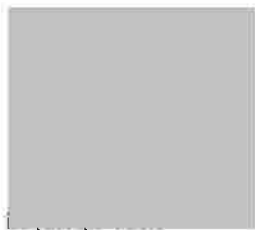
- *Amaliastraat 6 (begane grond):*
De bezonningsduur blijft onveranderd (geen verslechtering) (zie tabel 3).
- *Amaliastraat 12-12B (begane grond):*
Hier valt 's middags een afname te verwachten van -13% (zie tabel 4). Met een bezonningsduur van 4:53 uur in de bestaande situatie en 4:16 uur in de geplande situatie wordt ruimschoots voldaan aan de Haagse bezonningsnorm.

Op de begane grond hebben onderstaande percelen functies met kantoren, detailhandel etc. Op de eerste verdieping hebben deze percelen een woonfunctie. Dit zijn woningen in de directe nabijheid van het bouwplan gesitueerd.

- *Scheveningseveer 9A-15 (eerste verdieping):*
Er zijn twee woningen. Bij woning 1 aan de westzijde is de bezonningsduur in beide situaties 01:26 uur. De bezonning verslechtert op de toetsingsdatum niet. Dus wordt voldaan (zie tabel 5). Bij woning 2 aan de oostzijde neemt de bezonningsduur af van 02:46 uur naar 02:10 uur. Er wordt voldaan aan de Haagse bezonningsnorm in beide situaties. De bezonning neemt met -22% af (zie tabel 6).
- *Noordeinde 155-155A, 141-143 en 139-139E (allen eerste verdieping):*
De bezonningsduur blijft onveranderd (geen verslechtering) (zie tabel 7 t/m 9).

Kortom in de geplande situatie blijkt er geen sprake te zijn van onaanvaardbare afname van direct zonlicht ten gevolge van de geplande nieuwbouw aan de Scheveningseveer 17-23. De getoetste woningen voldoen aan de Haagse bezonningsnorm in zowel de bestaande als geplande situatie.

Capelle aan den IJssel, 22 mei 2025

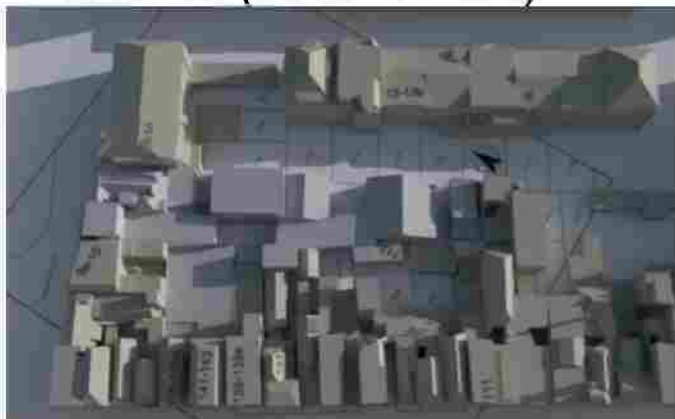
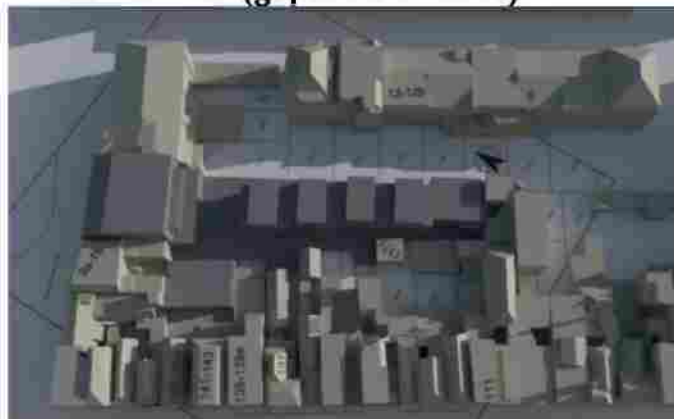
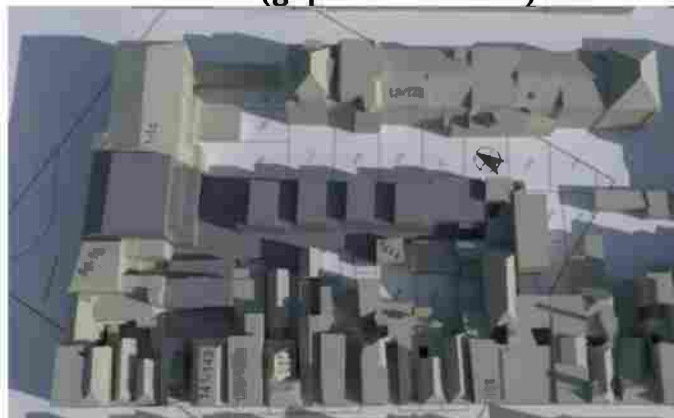
Dit onderzoek bevat 16 bladzijden.

helder over zonlicht

bezonningsingenieur.nl

Bijlage I: 3D-schaduwafbeeldingen bezonning

19-feb-9:00 uur (bestaande situatie)**19-feb-9:00 uur (geplande situatie)****19-feb-10:00 uur (bestaande situatie)****19-feb-10:00 uur (geplande situatie)****19-feb-11:00 uur (bestaande situatie)****19-feb-11:00 uur (geplande situatie)****19-feb-12:00 uur (bestaande situatie)****19-feb-12:00 uur (geplande situatie)**

19-feb-13:00 uur (bestaande situatie)

19-feb-13:00 uur (geplande situatie)

19-feb-14:00 uur (bestaande situatie)

19-feb-14:00 uur (geplande situatie)

19-feb-15:00 uur (bestaande situatie)

19-feb-15:00 uur (geplande situatie)

19-feb-16:00 uur (bestaande situatie)

19-feb-16:00 uur (geplande situatie)

19-feb-17:00 uur (bestaande situatie)

19-feb-17:00 uur (geplande situatie)

21-okt-10:00 uur (bestaande situatie)

21-okt-10:00 uur (geplande situatie)

21-okt-11:00 uur (bestaande situatie)

21-okt-11:00 uur (geplande situatie)

21-okt-12:00 uur (bestaande situatie)

21-okt-12:00 uur (geplande situatie)

21-okt-13:00 uur (bestaande situatie)

21-okt-13:00 uur (geplande situatie)

21-okt-14:00 uur (bestaande situatie)

21-okt-14:00 uur (geplande situatie)

21-okt-15:00 uur (bestaande situatie)

21-okt-15:00 uur (geplande situatie)

21-okt-16:00 uur (bestaande situatie)

21-okt-16:00 uur (geplande situatie)

21-okt-17:00 uur (bestaande situatie)

21-okt-17:00 uur (geplande situatie)

21-okt-18:00 uur (bestaande situatie)

21-okt-18:00 uur (geplande situatie)

Colofon

Opdrachtgever:

B3 Bouwadviseurs BV

Onderzoek:

Dit is gebaseerd op:

- Tekeningen digitaal aangeleverd door opdrachtgever: I5605_20250514I_RO_I00.pdf van Stijnvandenboogaard Architecture d.d. 14.05.2025 (wijziging G)
- omgevingswet.overheid.nl
- AHN 4
- Open 3D-data van © 3D BAG by tudelft3d welke is gebruikt met uitzondering van de onderzochte woningen.

Bij de meting in het 3D-model is in de periode van 28 maart tot 31 oktober uitgegaan van zomertijd (UCT+2). Bij de overige meting van de hoeveelheid bezonning is uitgegaan van de wintertijd volgens de Midden-Europese Tijd (MET) of UCT+1.

bezonningsingenieur.nl maakt onderdeel uit van:

KRAAK & TACK
raadgevende ingenieurs | architecten

Karekietstraat 42

2903 EL Capelle aan den IJssel

E: info@kraak-tack.nl

W: www.bezonningsingenieur.nl

T: 010-3072240

Bijlage 10

RAPPORTAGE

Bomen Effect Analyse Scheveningseveer te Den Haag

10 juni 2024

Colofon

Titel van het rapport

Bomen Effect Analyse
Scheveningseveer te Den Haag

Projectnummer

AC-24-0849

Opdrachtgever

B3 Bouwadviseurs bv
T.a.v. de heer [REDACTED]
Vreeburglaan 36
2242 RT Wassenaar

Opdrachtnemer

Arbor Consultancy BV
Vroenhoutseweg 26
4703 SJ ROSENDAAL

Adviseur

[REDACTED] van der Spoel

European Tree Technician
Board Certified Master Arborist
NVTB-Taxateur en Register Taxateur-VRT

E: [REDACTED]@arborconsultancy.nl
T: 06-22 692 485

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Methode van onderzoek.....	5
3. Locatie.....	6
3.1 Locatie.....	6
3.2 Geplande werkzaamheden.....	7
4. Resultaten	10
4.1 Visuele controle	10
4.2 Bodem- en bewortelingsonderzoek	15
5. Conclusie	16
5.1 Conditie, kwaliteit en toekomstverwachting	16
5.2 Bodem en beworteling.....	16
5.3 Knelpunten analyse.....	17
6. Advies	18
6.1 Niet duurzaam inpasbare bomen	18
6.1.1 Boomnummer 1.....	18
6.1.2 Boomnummer 2.....	18
6.1.3 Boomnummer 7.....	18
6.2 Handhaven bomen	19
6.2.1 Boomnummer 3.....	19
6.2.2 Boomnummer 4, 5 en 6.....	19
6.3 Benaderbaarheid bomen.....	19
6.4 Boombeschermingszone	20
6.5 Opnemen verhardingen en herstraten.....	20
6.6 Omgang wortels.....	21
6.7 Ophogen	21
6.8 Toezicht houden	21
6.9 Bronbemaling	22
Bijlagen:	
Bijlage 1: locatie met boomnummering	23
Bijlage 2: ontwerptekening.....	24
Bijlage 3: gegevens boomcontrole	25
Bijlage 4: foto's bodemprofielen.....	26
Bijlage 5: foto's proefsleuven	27
Bijlage 6: boombeschermende maatregelen.....	29
Bijlage 7: methode van onderzoek	33

1. Inleiding

In opdracht van B3 Bouwadviseurs bv is een Bomen Effect Analyse uitgevoerd bij in totaal 6 binnen nabij het bouwproject Scheveningseveer te Den Haag.

De opdrachtgever is voornemens de huidige bebouwing te slopen en hier nieuwbouw te realiseren. Nabij het projectgebied zijn diverse bomen aanwezig welke dicht genaderd zullen worden.

Doel van het onderzoek is de opdrachtgever te informeren over de vitaliteit, kwaliteit en handhaafbaarheid van de bomen, alsmede de gevolgen van de geplande werkzaamheden op de bomen.

Het onderzoek is uitgevoerd op 3 juni 2024 door [REDACTED] Consulent Boom en Bodem, werkzaam bij Arbor Consultancy BV.

2. Methode van onderzoek

Een uitgebreide beschrijving van de toegepaste onderzoeksmethodiek en een uitleg over de gebruikte parameters is opgenomen in **bijlage 7**. Onderstaand is een beknopte toelichting gegeven over de methode van onderzoek.

Allereerst zijn de bomen visueel beoordeeld op conditie en mechanische kwaliteit. Wanneer een boom in een goede conditie verkeert, zal deze beter bestand zijn tegen eventuele schades of andere nadelige gevolgen van de werkzaamheden.

Om te beoordelen of de boom schade gaat ondervinden van de voorgenomen plannen, is de boom bovengronds onderzocht conform de VTA-methodiek. Aanvullend is door middel van bodem- en wortelonderzoek de groeiplaats onderzocht om de beworteling, samenstelling van de bodem en de grondwaterstand in kaart te brengen.

De bovenstaande aspecten vormen de basis voor de beoordeling of en wanneer de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten hebben op de kwaliteit voor de boom.

3. Locatie

3.1 Locatie

De onderzoekslocatie betreft het binnenterrein aan de Scheveningseveer te Den Haag.

De projectlocatie is weergegeven op de onderstaande tekening (wit omkadert).

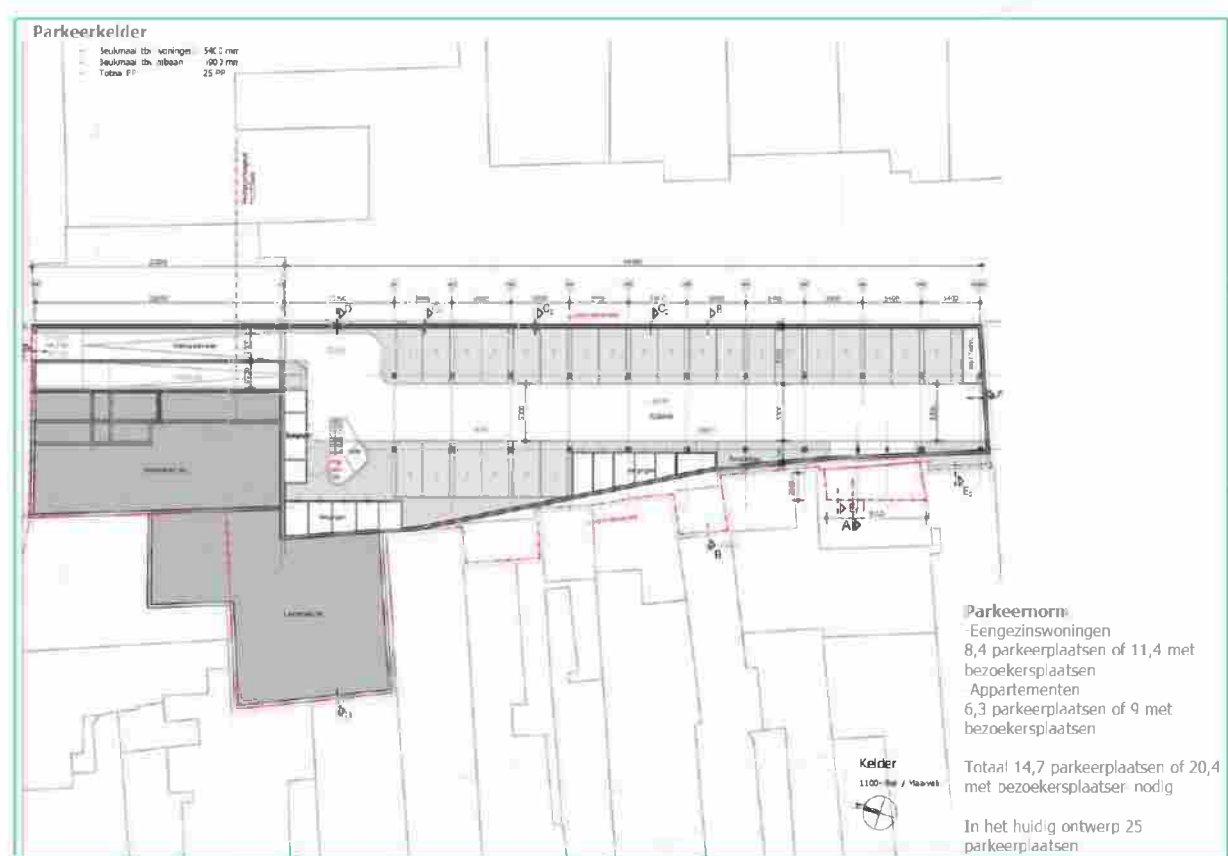
Afbeelding 1: het projectgebied (wit omkadert)

3.2 Geplande werkzaamheden

De opdrachtgever is voornemens de bestaande bebouwing te slopen en hier nieuwbouw te realiseren. Onder de nieuwbouw zal een parkeerkelder worden gerealiseerd. Ten behoeve van de kelder zal beperkt ontgraven worden, tot circa 80-100 cm onder het huidige maaiveld.

De woningen worden meer richting het midden van het perceel verschoven ten opzichte van de huidige bebouwing.

De BEA is uitgevoerd aan de hand van onderstaande, aan ons beschikbaar gestelde, ontwerptekening 15605_20220930_SVeer waardebepaling.pdf).

Afbeelding 2: ontwerp parkeerkelder

Afbeelding 3: ontwerp begane grond

Afbeelding 4: ontwerp 3^e etage

Doorsneden in relatie tot erfgenzen

4. Resultaten

4.1 Visuele controle

Ten behoeve van het onderzoek zijn de bomen visueel beoordeeld op conditie, mechanische kwaliteit en toekomstverwachting. Het betreft hier een opname van de huidige conditie, kwaliteit en toekomstverwachting, zonder de effecten van de werkzaamheden hierin mee te wegen. Om een goede afweging te kunnen maken is het immers van belang de kwaliteit en toekomstverwachting van de bomen te kennen. Hieronder zijn de belangrijkste resultaten weergegeven. Een volledig overzicht van de visuele controle is opgenomen in **bijlage 3**.

Binnen het project staan 7 bomen opgenomen van diverse boomsoorten:

Boomsoorten:

- 1 treurwilg / *Salix sepulcralis* 'Chrysocoma' (boomnr. 1);
- 1 roodbladige, gewone esdoorn / *Acer pseudoplatanus* 'Atropurpureum' (boomnr. 2);
- 1 venijnboom / *Taxus baccata* (boomnr. 3);
- 1 beverboom / *Magnolia soulangeana* (boomnr. 4);
- 1 ruwe berk / *Betula pendula* (boomnr. 5);
- 1 gewone esdoorn / *Acer pseudoplatanus* (boomnr. 6);
- 1 hulst / *Ilex aquifolium* (boomnr. 7).

Conditie:

- 6 bomen verkeren in een goede conditie;
- 1 boom verkeert in een redelijke conditie (boomnr. 3).

Mechanische kwaliteit:

- 6 bomen hebben een goede mechanische kwaliteit;
- 1 boom heeft een matige mechanische kwaliteit (boomnr. 1).

Toekomstverwachting op basis van gelijkblijvende omstandigheden:

- 6 bomen hebben een goede toekomstverwachting, wat inhoudt dat uitval van de bomen binnen 15 jaar niet wordt verwacht;
- 1 boom heeft een redelijke toekomstverwachting, wat inhoudt dat uitval van de boom binnen 10 jaar niet wordt verwacht (boomnr. 1).

Bijzonderheden:

- Boomnr. 1 is gekandelaberd, heeft een oude scheefstand richting de ambassade en een ingerotte stamwond op circa 4 m hoogte;
- Boomnr. 2, 3, 4, 5, 6 en 7 zijn op afstand beoordeeld vanaf het perceel van de ambassade en het te reconstrueren binnenterrein.

Foto 1: boomnummer 1

Foto 2: ingerotte wond boomnr. 1

Foto 3: overhangende takken boomnr. 2 over de erfrens (ca 3 m)

Foto 4: boomnummer 2, gezien vanaf de parkeerplaats van de ambassade

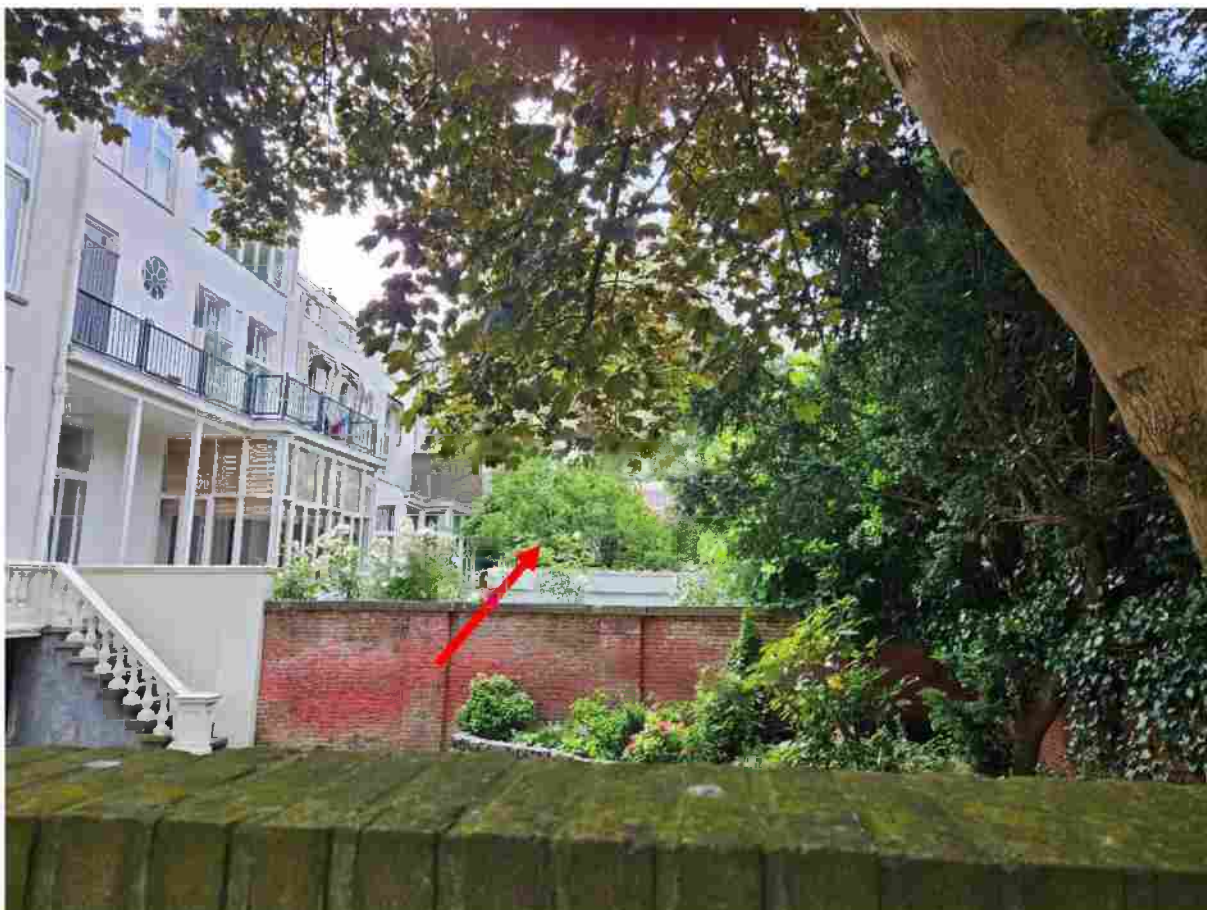

Foto 5: boomnr. 4 gezien vanaf het parkeerterrein van de ambassade

Foto 6: boomnr. 4 en 5 gezien vanaf het parkeerterrein van de ambassade

4.2 Bodem- en bewortelingsonderzoek

Bij de bomen zijn steekproefsgewijs proefsleuven gegraven en grondboringen verricht. De proefsleuven zijn gegraven om inzicht te verkrijgen in de bodemopbouw, wortelintensiteit en diameter van wortels op de rand van de werkgrens.

De boom- en sleufnummering is weergegeven in **bijlage 1**. De foto's van de proefsleuven en boringen zijn bijgevoegd in **bijlagen 4 & 5**.

Tabel 1: bodemopbouw en beworteling

Sleuf/ boring	boom- nr.	Beschrijving bodem		Beschrijving beworteling
1 boring	1	0 0-20 20-100 -100	Bepanting (verhoogde bak) Rijke top laag Humushoudend, iets leemhoudend zand Afgestorven wortel	Matig intensieve beworteling in de bovenste 100 cm van de bodem. Op 100 cm -mv is een dikke, afgestorven wortel aangetroffen.
2 sleuf	1/2	0 0-25 25-80 >90 ~110	Klinkerverharding Humusarm (cunet)zand Humushoudend, iets leemhoudend zand Humusarm zand grondwater	Matig intensieve beworteling in de bovenste 60 cm van de bodem, met voornamelijk dunne wortels. Vanaf 60 tot 80 cm is de beworteling dikker met wortels tot 3 cm in diameter. De beworteling is aangetroffen tot circa 80 cm diepte. De fundatie van de muur begint op 80 cm onder maaiveld en reikt tenminste nog 20 cm dieper.
3 beide	2	0 0-30 30-95 >95 ~100	Tegelverharding Humusarm (cunet)zand Humushoudend, iets leemhoudend zand Humusarm zand grondwater	Matig intensieve beworteling vanaf 30 tot 60 cm van de bodem, met voornamelijk dunne wortels. Vanaf 60 cm is geen noemenswaardige beworteling aangetroffen. De aangetroffen beworteling is afkomstig van de klimop welke langs de erfafscheiding groeit. Wortels van de esdoorn zijn niet aangetroffen. .

5. Conclusie

5.1 Conditie, kwaliteit en toekomstverwachting

Geconcludeerd kan worden dat de bomen overwegend in een redelijke (1 stuks) tot goede (6 stuks) conditie verkeren, een goede (6 stuks) mechanische kwaliteit hebben en hierdoor een redelijke (1 stuks) tot goede (6 stuks) toekomstverwachting hebben. Dit houdt in dat uitval van de bomen niet wordt verwacht binnen 10 tot 15 jaar.

Uitzondering hierop vormen boomnummers :

- Boomnr. 1 verkeert in een goede conditie, heeft vanwege de ingerotte wond op de stam een matige mechanische kwaliteit en hierdoor een redelijke toekomstverwachting. Uitval van deze boom wordt niet verwacht binnen 10 jaar. Het advies is echter hier nader onderzoek naar uit te laten voeren.

Boomnr. 1 en 2 hebben takken tegen de gevel/dak van de te slopen bebouwing gevormd. Dit kan leiden tot schade aan de bebouwing en de takken van deze bomen. Door middel van gerichte snoei is dit te verhelpen.

5.2 Bodem en beworteling

De aanwezige bodem is van voldoende kwaliteit en kwantiteit voor een duurzame groei van de bomen. De bomen staan in de huidige situatie in (sier)tuinen van particuliere percelen. De bodem bestaat humushoudend zand wat overgaat in humusarm zand vanaf gemiddeld 95 cm diepte. Op circa 100 cm diepte is in de regel het grondwater aangetroffen. Door de hoogteverschillen binnen het terrein verschilt de opbouw enigszins per locatie. De aangetroffen beworteling is overwegend intensief en reikt tot circa 60-70 cm diepte.

5.3 Knelpunten analyse

Op basis van het bodem- en bewortelingsonderzoek zijn enkele (potentiële) knelpunten naar voren gekomen. Onderstaand zijn deze knelpunten beschreven.

Tabel 2: knelpunten

Boomnr.	Knelpunt	Gevolg
1	Dicht op erfgrens	De boom hangt deels over de te slopen bebouwing heen (circa 1,5 m) bij de sloop en nieuwbouw kan schade ontstaan aan de kroon.
1	Dicht op muur	De muur op de erfafscheiding wordt verwijderd. Mogelijk ontleend de wilg hier stabiliteit aan.
2	Taken over erfgrens	De boom hangt met de kroon deels over de te slopen bebouwing heen (circa 3 m) bij de sloop en nieuwbouw kan schade ontstaan aan de kroon.
3	Dicht op muur	Kans op schade bij verwijderen muur
7	Dicht op muur en nieuwbouw	Kans op schade aan onder- en bovengrondse boomdelen. Boom komt dicht op gevel te staan.
Alle bomen	Indien bemaling wordt toegepast	Kans op verdroging
Alle bomen	Werken rondom bomen	Kans op schade aan onder- en bovengrondse boomdelen

6. Advies

6.1 Niet duurzaam inpasbare bomen

6.1.1 Boomnummer 1

De boom staat op circa 1,5 m uit de muur. De boom vertoont een oude scheefstand/groei van de muur af, waardoor deze een groot uithanggewicht heeft. In de huidige situatie levert dit vooralsnog geen gevaar op. De bestaande muur op de erfafscheiding kan niet worden behouden bij de nieuwbouw. De boom heeft diverse wortels direct tegen de muur gevormd, waardoor deze hier een deel van de stabiliteit aan ontleent. Indien de muur wordt gesloopt, zal de boom verminderd stabiel zijn. De boom kan in de huidige planvorming niet duurzaam worden ingepast.

In de stam is een ingerotte wond aanwezig. Mocht de boom behouden blijven, is het advies nader onderzoek op hoogte uit te voeren om de mate van rotting te kunnen vaststellen.

6.1.2 Boomnummer 2

De nieuwe gevel zal op circa 2 meter uit de erfgrens worden gesitueerd. De kroon hangt circa 3 meter over de erfgrens. Inclusief werkruimte (bijv. een steiger van 2 m breed), zal de boom tot op de erfgrens moeten worden teruggesnoeid, waarbij 25-30% van het kroonvolume verwijderd zal moeten worden. Voor dergelijke snoei is een kapvergunning vereist, omdat meer 20% van het kroonvolume wordt verwijderd en de kroonvorm wordt aangetast. Tevens moet men, indien de boom behouden blijft, rekening houden met de hergroei en de nieuwe gevel. Hierdoor zal de boom intensief onderhouden moeten worden, waardoor de beheerkosten van de boom fors toe zullen nemen. Tevens kunnen toekomstige bewoners van de nieuwbouw de boom als overlast ervaren.

Ook bij deze boom wordt de muur verwijderd. Echter staat de boom hier ver genoeg van af en worden geen stabiliteitsproblemen verwacht indien geen graafwerkzaamheden worden uitgevoerd binnen de benaderbaarheid.

6.1.3 Boomnummer 7

De nieuwe gevel zal hier tegen de erfgrens worden gesitueerd. De kroon hangt circa 1,5 meter over de erfgrens. Inclusief werkruimte zal de boom tot op de erfgrens moeten worden teruggesnoeid, waarbij 25-30% van het kroonvolume verwijderd zal moeten worden. Voor dergelijke snoei is een kapvergunning vereist, omdat meer 20% van het kroonvolume wordt verwijderd en de kroonvorm wordt aangetast. Tevens moet men, indien de boom behouden blijft, rekening houden met de hergroei en de nieuwe gevel.

Hierdoor zal de boom intensief onderhouden moeten worden, waardoor de beheerkosten van de boom fors toe zullen nemen. De boom zal de snoeiingreep, gezien het regenererend vermogen van hulst, **wel** overleven.

6.2 Handhaven bomen

Het advies is onderstaande bomen te handhaven en te verzorgen met een snoeibeurt. Hierbij moet de nadruk liggen op het wegnemen van laaghangende takken (welke beschadigd kunnen raken tijdens de werkzaamheden) en het verwijderen van het dode hout om (letsel)schade te voorkomen.

Tevens wordt geadviseerd de bomen te beschermen tijdens de verschillende fasen van de werkzaamheden. Hoe de bomen beschermd kunnen worden, staat omschreven in dit hoofdstuk en in **bijlage 6**.

6.2.1 Boomnummer 3

Deze boom staat relatief dicht op de te slopen muur. Wanneer echter de muur van de boom af wordt afgebroken, kan de boom behouden blijven. Mogelijk moet de boom wat worden gesnoeid. Gezien het grote regeneratieve vermogen van venijnboom, wordt snoei tot 20% van het kroonvolume goed verdragen. Het advies is de boom te beschermen conform de adviezen in dit hoofdstuk en de boombeschermende maatregelen zoals beschreven in **bijlage 6**.

6.2.2 Boomnummer 4, 5 en 6

Deze bomen staan op relatief grote afstand uit de werkzaamheden en zullen hier, mits de adviezen uit dit hoofdstuk en de boombeschermende maatregelen zoals beschreven in **bijlage 6** worden opgevolgd, geen hinder van ondervinden.

6.3 Benaderbaarheid bomen

De benaderbaarheid is gestaafd aan de hand van de proefsleuven en grondboringen. Het kan echter voorkomen dat zich bij een enkele boom een dikkere wortel bevindt. De boomtechnisch toezichthouder kan bepalen of de wortels verwijderd kunnen worden of behouden moeten blijven. (zie ook **paragraaf 6.6 en 6.8**). Enkel de (mogelijk) te behouden bomen zijn hier vermeld.

De bovengrondse benaderbaarheid betreft de straal van de huidige kroon, vermeerderd met 1,5 m werk/bufferruimte.

De onderstaande, ondergrondse benaderbaarheid geldt vanuit midden stamvoet en wanneer tot de gehele doorwortelde diepte wordt ontgraven. Wanneer minder diep wordt ontgraven, kan plaatselijk mogelijk dicht bij de betreffende boom worden gewerkt. In het veld moet per boom worden bepaald of men dicht naar de boom toe kan werken.

Ten zuidoosten geldt de muur op de erfafscheiding de benaderbaarheid. Gezien de diepte van de fundatie worden onder/achter de muur geen wortels verwacht.

Zie ook **paragraaf 6.7** voor de omgang met boomwortels.

Tabel 3: benaderbaarheid

Nr.	Boomsoort	Stam-Diam.	Kroon-Diam.	Benaderbaarheid bovengronds	Benaderbaarheid ondergronds
1	<i>Salix sepulcralis</i> 'Chrysocoma'	90-100 cm	11-13 m	7,5 m	4 m
2	<i>Acer pseudoplatanus</i> 'Atropurpureum'	40-50 cm	13-15 m	8,5 m	2,25 m
3	<i>Taxus baccata</i>	10-20 cm	7-9 m	5,5 m	1,25 m
4	<i>Magnolia soulangeana</i>	20-30 cm	5-7 m	4,5 m	2 m
5	<i>Betula pendula</i>	30-40 cm	7-9 m	5,5 m	2,25 m
6	<i>Acer pseudoplatanus</i>	50-60 cm	9-11 m	6,5 m	2,5 m
7	<i>Ilex aquifolium</i>	20-30 cm	5-7 m	4,5 m	1,75 m

6.4 Boombeschermingszone

Aangezien rondom de bomen gewerkt zal worden, wordt geadviseerd een boombeschermingszone in te richten rond de bomen. Deze zone zorgt ervoor dat niet te dicht op de bomen gereden kan worden met zware machines en er geen opslag plaats zal vinden onder de bomen. Hiermee wordt voorkomen dat de bomen beschadigen en de bodem sterk verdicht. Deze zone kan worden afgezet met bouwhekken en bedraagt minimaal de in **paragraaf 6.3** genoemde ondergrondse benaderbaarheid.

6.5 Opnemen verhardingen en herstraten

Om wortelschade te voorkomen, moet het oprooien van de verhardingen rondom de bomen (met name op locaties waar opdruk zichtbaar is), zo veel als mogelijk handmatig worden uitgevoerd. Daar waar oppervlakkig groeiende wortels moeten worden verwijderd, kan de boomtechnisch toezichthouder hierin adviseren.

6.6 Omgang wortels

Om wortelschade te voorkomen, wordt geadviseerd de wortels te behandelen alsof het kabels en leidingen betreffen. Dit houdt in dat bij het graven altijd wordt voorgestoken. De aangetroffen wortels worden met een snoeischaar/snoeitang afgeknipt. Wortels dikker dan 5 cm worden met een scherpe zaag, haaks op de groeirichting afgezaagd. Hierdoor blijft het wondoppervlak zo klein mogelijk en wordt de kans op inrotting en/of de vorming van wortelopschot zo veel als mogelijk beperkt.

6.7 Ophogen

Een beperkte ophoging welke beperkt blijft tot circa 10 tot 20 cm zal voor de bomen nauwelijks gevolgen hebben, mits graszoden en vers organisch materiaal voorafgaand aan de ophoging wordt verwijderd. Indien meer opgehoogd wordt, wordt geadviseerd beluchtingsbuizen te plaatsen om zo de wortels van voldoende zuurstof te blijven voorzien.

Geadviseerd wordt de stamvoet (bast/schors) zo veel als mogelijk vrij te houden van ophoging.

6.8 Toezicht houden

Het is van groot belang dat de werkzaamheden rondom de boom worden begeleid door een deskundige. Hiervoor kan een boomtechnisch toezichthouder worden ingezet. Dit is een persoon met aantoonbare boomtechnische kennis (niveau European Tree Technician), die ingezet kan worden om werkzaamheden rondom de boom te begeleiden en te controleren. Deze toezichthouder moet sturend optreden en controleert op het naleven van de hier beschreven voorschriften om eventuele problemen tijdig te signaleren en (ondergrondse of bovengrondse) schade aan de boom te voorkomen.

Daarnaast kan de toezichthouder zorgen voor vaktechnische input en beoordelen, bij knelpunten, welke wortels wel of niet verwijderd kunnen worden. Door zelf, indien nodig, deze wortels deskundig af te zetten, wordt onnodige schade aan wortels voorkomen, wat een goede hergroei na afronding van de werkzaamheden bevordert.

Nadrukkelijk wordt gesteld dat de bevoegdheid van de boomtechnisch toezichthouder in het bestek van de civiele aannemer moet worden vastgelegd. Tot de bevoegdheden kunnen horen: het stil leggen van het werk en instructie aan personeel geven.

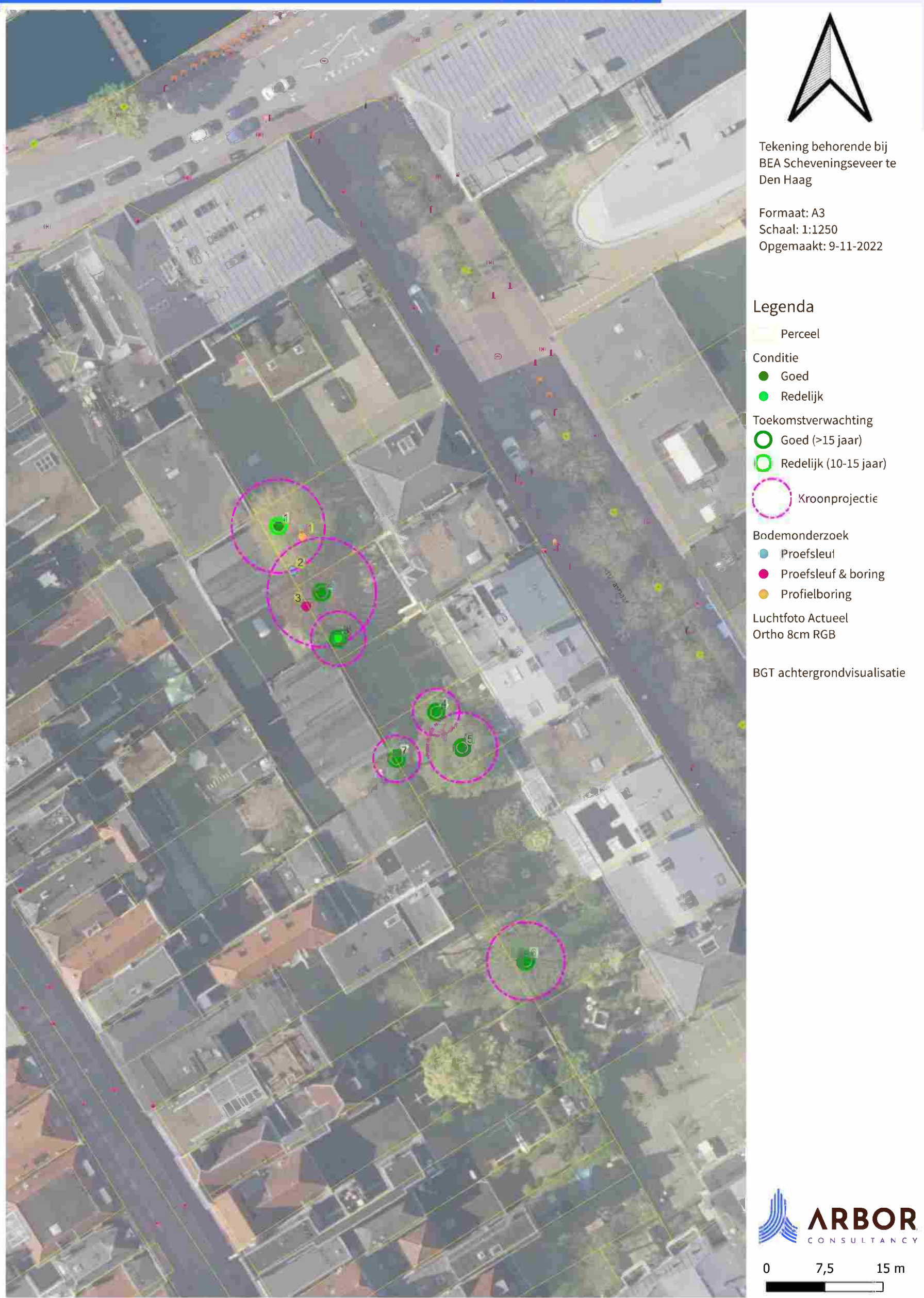
6.9 Bronbemaling

Mogelijk zal bemaling worden toegepast bij de aanlegwerkzaamheden ten behoeve van de parkeerkelder. De bomen hebben een belangrijk deel van het wortelgestel gevormd op de laag net boven het grondwater en zijn hiervan afhankelijk.

Door bemalen zal het grondwaterpeil zakken en kan gedurende het groeiseizoen (van begin april tot oktober) gebrek aan vocht ontstaan en dient extra vocht toegediend te worden. Het aantal watergiftten is afhankelijk van de droogte nabij de wortels en kan variëren op basis van boomgrootte, boomsoort en groeiplaats. het advies is het bodemvocht te monitoren, bijvoorbeeld door grondboringen of met een handmatige vochtmeter. Eventueel kan ervoor gekozen worden door middel van vochtsensoren het bodemvocht te monitoren en zo op vraag de bomen van water te voorzien.

Indien bemaling wordt toegepast in de periode november tot maart, heeft dit geen gevolgen voor de bomen, vanwege de zeer geringe waterbehoefte in het bladerloze seizoen en te verwachten neerslag. In dit geval hoeven geen extra maatregelen getroffen te worden.

Bijlage 1: locatie met boomnummering

Bijlage 2: ontwerptekening

Bijlage 3: gegevens boomcontrole

Nr.	Boomsoort	Stam-Diam.	Kroon-Diam.	Boom-hoogte	Conditie	Mechanische kwaliteit	Toekomst-verwachting	Conclusie	Boombeeld	Snoeifase	Urgentie	Opdruk	Benaderbaarheid bovengronds	Benaderbaarheid ondergronds	Opmerkingen
1	<i>Salix sepulcralis</i> 'Chrysocoma'	90-100 cm	11-13 m	12-18 m	Goed	Matig	Redelijk (10-15 jaar)	Attentieboom	Regulier boombeeld	Knotten	Binnen 1 jaar	Ernstig (>1,5 cm)	7,5 m	4 m	Holte in kroon. Takken tegen dak
2	<i>Acer pseudoplatanus</i> 'Atropurpureum'	40-50 cm	13-15 m	12-18 m	Goed	Goed	Goed (>15 jaar)	Veilige Boom	Regulier boombeeld	Onderhoudssnoei	Binnen 1 jaar	Nee	8,5 m	2,25 m	Takken tegen gevel. Hangt ca. 3 m over erfgrans
3	<i>Taxus baccata</i>	10-20 cm	7-9 m	tot 6 m	Redelijk	Goed	Goed (>15 jaar)	Veilige Boom	Aanvaard boombeeld	Specifieke snoei		Nee	5,5 m	1,25 m	
4	<i>Magnolia soulangeana</i>	20-30 cm	5-7 m	tot 6 m	Goed	Goed	Goed (>15 jaar)	Veilige Boom	Aanvaard boombeeld	Onderhoudssnoei			4,5 m	2 m	
5	<i>Betula pendula</i>	30-40 cm	7-9 m	12-18 m	Goed	Goed	Goed (>15 jaar)	Veilige Boom	Aanvaard boombeeld	Onderhoudssnoei			5,5 m	2,25 m	
6	<i>Acer pseudoplatanus</i>	50-60 cm	9-11 m	12-18 m	Goed	Goed	Goed (>15 jaar)	Veilige Boom		Onderhoudssnoei			6,5 m	2,5 m	
7	<i>Ilex aquifolium</i>	20-30 cm	5-7 m	tot 6 m	Goed	Goed	Goed (>15 jaar)	Veilige Boom	Aanvaard boombeeld	Onderhoudssnoei			4,5 m	1,75 m	Takken tegen gevel. Hangt ca. 2 m over erfgrans

Bijlage 4: foto's bodemprofielen

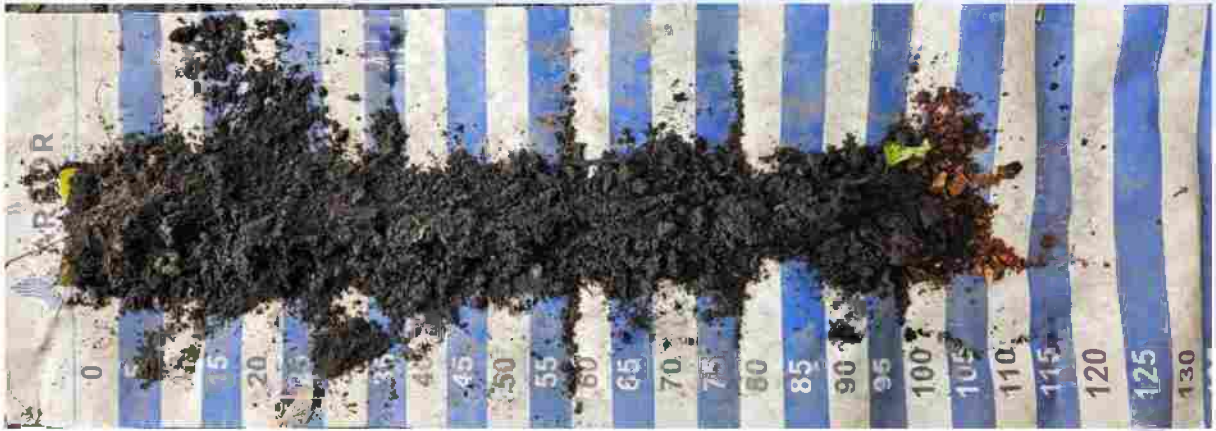

Foto 7: bodemprofiel 1, boomnummer 1

Foto 8: bodemprofiel 2, boomnummer 2

Bijlage 5: foto's proefsleuven

Foto 9: proefsleuf 1, tussen boomnummer 1 en 2 om diepte fundatie muur te bepalen

Foto 10: bovenaanzicht proefsleuf

Foto 11: doorzicht proefsleuf

Foto 12: proefsleuf 2, boomnummer 2 zuidwestzijde

Foto 13: bovenaanzicht proefsleuf

Foto 14: doorzicht proefsleuf

Bijlage 6: boom- beschermende maatregelen

Geadviseerd wordt de te handhaven boom gedurende de werkzaamheden adequaat te beschermen. Om de boom duurzaam te behouden dienen onderstaande boombeschermende maatregelen onveranderd in acht te worden genomen! Wanneer dit onvoldoende wordt gewaarborgd, zullen de werkzaamheden leiden tot (snelle) conditievermindering van de boom, met als uiteindelijk gevolg het geheel afsterven.

6.1 Aandachtspunten & aanbevelingen vóór de werkzaamheden

6.1.1 Snoeien

Geadviseerd wordt om te beoordelen in hoeverre het zinvol is de boom voor de werkzaamheden te snoeien. De snoei zal gericht zijn op het verwijderen/inkorten van laaghangende takken die mogelijk schade op kunnen lopen door het werken met machines. Tevens kan dan het dode hout worden verwijderd.

Snoeien dient uitgevoerd te worden door een ervaren boomspecialist (European Treeworker) omdat gesnoeid dient te worden met gevoel voor evenwicht binnen de kroon. Er wordt steeds gesnoeid tot op een goede zijtak waarbij geen snoeiwonden gemaakt mogen worden met een diameter groter dan 10 centimeter. Grotere wonden overgroeien niet of nauwelijks en vormen invalspoorten voor (houtparasitaire) schimmels.

6.1.2 Boombeschermende maatregelen in bestek

Het is sterk aan te bevelen de in dit hoofdstuk beschreven eisen, randvoorwaarden en boombeschermende maatregelen in het bestek op te nemen en sancties te treffen bij het niet houden hieraan.

6.1.3 Schouwen bomen

Voorafgaande aan de werkzaamheden wordt geadviseerd de bomen nogmaals te schouwen waarbij de nadruk ligt op het noteren van alle al aanwezige schades en afwijkingen. Op deze wijze ontstaat er een nulopname die getoetst kan worden aan de situatie na werkzaamheden.

6.1.4 Instructie personeel

Ondanks de inzet van een boomtechnisch toezichthouder (zie **paragraaf 6.2.2**) tijdens het werk moet het uitvoerende personeel in eerste instantie op de hoogte te zijn van de “speciale” regels die gelden met betrekking tot werken rondom bomen.

6.1.5 Kabels en leidingen

Geadviseerd wordt om van tevoren de ligging en mogelijkheden tot vervanging en onderhoud van kabels en leidingen duidelijk in kaart te brengen. Bij voorkeur dienen kabels en leidingen zover mogelijk bij de wortelkluit vandaan te liggen zodat wortelschade bij onderhoud in de toekomst voorkomen kan worden. Geadviseerd wordt om gebruik te maken van zogenaamde mantelbuizen.

6.2 Aandachtpunten & aanbevelingen tijdens de werkzaamheden

6.2.1 Beschermd boomgebied

Het is ongewenst om op de doorwortelde bodem acties uit te voeren die de bodem onevenredig sterk verdichten. Hierbij moet men denken aan acties als het storten van grond, het rijden met zwaar materieel en het opslaan van materialen op de doorwortelde bodem.

Om te voorkomen dat tijdens de bouwwerkzaamheden toch ongewenste situaties ontstaan, wordt geadviseerd tussen de boom en het werkgebied een stevig bouwhek van 2 meter hoog te plaatsen en het gebied met de bomen tot "Beschermd boomgebied" te benoemen. Dit is om boven- en ondergrondse beschadigingen van de boom zo veel mogelijk te voorkomen.

Aandachtspunt bij de afgezette boomgebieden is zwerfvuil te verwijderen en eventueel onderhoud te blijven plegen aan het gras en onderbeplantingen. Een verzorgd uiterlijk geeft minder aanleiding tot het overtreden van bovengenoemde reglementen.

Indien bij enkele bomen het gebied niet afgezet kan worden, kan gebruik worden gemaakt van stamommanteling.

6.2.2 Inzet boomtechnisch toezichthouder

Het is van groot belang dat de werkzaamheden rondom de boom worden begeleid door een deskundige. Hiervoor kan een boomtechnisch toezichthouder worden ingezet. Dit is een persoon met aantoonbare boomtechnische kennis (niveau European Tree Technician), die ingezet kan worden om werkzaamheden rondom de boom te begeleiden en te controleren. Deze toezichthouder moet sturend optreden en controleert op het naleven van de hier beschreven voorschriften om eventuele problemen tijdig te signaleren en (ondergrondse of bovengrondse) schade aan de boom te voorkomen.

Daarnaast kan de toezichthouder zorgen voor vaktechnische input en beoordelen, bij knelpunten, welke wortels wel of niet verwijderd kunnen worden. Door zelf, indien nodig, deze wortels deskundig af te zetten, wordt onnodige schade aan wortels voorkomen, wat een goede hergroei na afronding van de werkzaamheden bevordert.

Nadrukkelijk wordt gesteld dat de bevoegdheid van de boomtechnisch toezichthouder in het bestek van de civiele aannemer moet worden vastgelegd. Tot de bevoegdheden kunnen horen: het stil leggen van het werk en instructie aan personeel geven.

6.2.3 Ophangen poster

Ondanks de inzet van een bomenwacht tijdens het werk moet het uitvoerende personeel in eerste instantie op de hoogte te zijn van de “speciale” regels die gelden met betrekking op werken rondom de boom. Daarom wordt geadviseerd posters op te hangen in de directiekeet en in de bouwkeet, met aandachtspunten voor het behoud van bomen op bouwlocaties, zodat iedereen die op de bouwplaats werkt, hier kennis van kan nemen zodat de maatregelen onderbouwd en “gedragen worden” door de uitvoering. De posters "Boombescherming op bouwlocaties" zijn op te vragen bij vereniging stadswerk.

6.2.4 Ophogen of afgraven

Ophogen van de bodem onder de kronen van de bomen moet in principe worden voorkomen. Door ophogen wordt de gaswisseling met de ondergrond belemmerd, waardoor zuurstofgebrek in de bodem optreedt. De wortels zijn aangepast aan het op een bepaalde diepte heersende zuurstofpercentage en zullen afsterven indien dit abrupt verandert. Hierdoor treedt conditieverlies op.

Afgraven binnen de geadviseerde ontgravingafstand heeft wortel- en conditieverlies mogelijk zelfs instabiliteit van de bomen tot gevolg.

6.3 Aandachtspunten & aanbevelingen na de werkzaamheden

6.3.1 Snoeien

Indien, ondanks zorgvuldige omgang met de bomen, naderhand breuk in de kronen is opgetreden, zal dit door middel van snoei moeten worden gecorrigeerd.

6.3.2 Verdichting opheffen

Doordat de meeste wortels in de bovenste lagen van de bodem groeien, zijn deze relatief kwetsbaar. Bovendien zijn de over het algemeen open groeiplaatsen van de bomen gevoelig voor verdichting en verslemping, wat gemakkelijk optreedt door gebruik van machines, opslag van materiaal en materieel en opslag van grond op de (toekomstig) doorwortelde bodem.

Door verdichting treedt zuurstofgebrek op in de bodem, omdat de gaswisseling tussen bodem en buitenlucht wordt belemmerd, met als gevolg het verminderen van de wortelactiviteit, het afsterven van bodemleven gevolgd door wortelsterfte. Hierdoor kan de conditie van de boom sterk verminderen en kan de boom in het ergste geval afsterven.

Deze verdichting is te verhelpen door middel van pneumatisch losbreken van de grond (het zogenaamde ploffen) met het tegelijkertijd injecteren van organische meststoffen. Ook voor de bomen welke geen hinder ondervinden van de voorgenomen werkzaamheden, kan deze maatregel als groeiplaatsverbetering worden ingezet.

6.3.3 Dood hout verwijderen

Er zal blijvend gecontroleerd moeten worden op het ontstaan van dood hout, dit om veiligheidsrisico's voor de omgeving zo klein mogelijk te houden. Diverse boomsoorten kunnen meer dood hout gaan vormen als er ingrepen in de groeiplaats hebben plaats gevonden.

6.3.4 Schades beoordelen

Tijdens de werkzaamheden kunnen schades optreden. Geadviseerd wordt voor de oplevering van de werkzaamheden de boom en de groeiplaats (i.v.m. verdichting) nogmaals te schouwen en te vergelijken met de nul-opname zodat de aannemer bij grote schades aansprakelijk gesteld kan worden.

Bijlage 7: methode van onderzoek

7.1 Visuele boomcontrole

Voor de visuele controle wordt op volgens een vastgesteld systeem gewerkt. Dit systeem bestaat uit een biologische en een mechanische component.

De biologische component omvat een visuele inspectie van de conditie van de boom. Arbor Consultancy heeft hiervoor een gestandaardiseerde beoordelingsmethode. Naast de conditie van de boom wordt binnen de biologische component gekeken naar de aanwezigheid van vruchtlichamen van schimmels op stam en wortels.

De mechanische component omvat een boomveiligheidsbeoordeling volgens de Visual Tree Assessment methodiek (V.T.A.-methode). In geval van twijfel wordt geavanceerde meetapparatuur ingezet.

7.2 Toekomstverwachting

De toekomstverwachting is gebaseerd op de huidige conditie van de boom, de huidige mechanische kwaliteit en op eventuele aanwezigheid van (houtparasitaire) schimmelsoorten en aantastingen hierdoor. Het betreft een momentopname en geldt bij gelijkblijvende (groeiplaats) omstandigheden.

Uit de toekomstverwachting kan geen maximale restlevensduur worden afgeleid. Diverse complexe processen voor de boom die invloed hebben op het verdere levensverloop van een boom, spelen een rol. Mede daarom kan Arbor Consultancy geen uitspraken doen over een termijn langer dan 15 jaar. Binnen dit tijdsbestek kunnen wij wel een classificering geven van de toekomstverwachting.

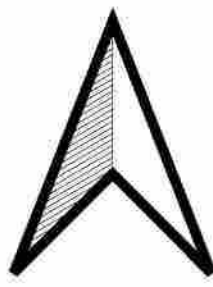
7.3 Groeiplaatsonderzoek

Door graven van proefsleuven binnen de kroonprojectie wordt de opbouw en samenstelling van de bodem, grondwaterstand en de omvang en reikwijdte van de wortelkluit in beeld gebracht. Vooral de opbouw en samenstelling van de bodem en de grondwaterstand vormen de basis voor de beoordeling van de kwaliteit van de groeiplaats. De reikwijdte van de wortelgestellen wordt in hoofdlijnen bepaald door de kwaliteit van de groeiplaats.

7.4 Boom en werkzaamheden

Werkzaamheden in de nabijheid van bomen hebben meestal negatieve gevolgen voor bomen; er kan schade ontstaan aan bovengrondse boomdelen (kroon, stam, wortelaanzetten), maar er kan ook schade ontstaan aan de wortels, bijvoorbeeld tijdens graafwerkzaamheden. Bij het ontstaan van grote wonden is een aantasting door houtparasitaire schimmels vaak het gevolg. Hierdoor zal de boom op den duur breukgevaarlijk worden. Bovendien kunnen bomen bij ernstige wortelschade direct instabiel worden. Daarnaast kan de kwaliteit van de groeiplaats nadelig worden beïnvloed door bijvoorbeeld verdichting, waardoor wortels het door zuurstofgebrek moeilijk krijgen en afsterven.

Om een uitspraak te kunnen doen over de mate waarin de boom bestand is tegen ingrepen in de groeiplaats is de boomsoort en leeftijd van de boom van groot belang.

Tekening behorende bij
BEA Scheveningseveer te
Den Haag

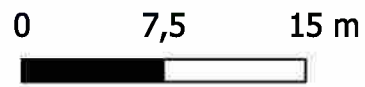
Formaat: A3
Schaal: 1:1250
Opgemaakt: 9-11-2022

Legenda

- Perceel
- Conditie
 - Goed
 - Redelijk
- Toekomstverwachting
 - Goed (>15 jaar)
 - Redelijk (10-15 jaar)
- Kroonprojectie
- Bodemonderzoek
 - Proefsleuf
 - Proefsleuf & boring
 - Profielboring

Luchtfoto Actueel
Ortho 8cm RGB

BGT achtergrondvisualisatie

Bijlage 11

Aanmeldnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling

Project	<i>Scheveningseveer 17-23 te Den Haag</i>
Status	1.0
Projectnummer	23172
Kenmerk	23172.AN/MER
Datum	23 mei 2025
Auteur	
Controle	BSc LL.B.

COLOFON

Mees Ruimte & Milieu | Postbus 854 | 2700 AW Zoetermeer

085 – 744 08 38

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch op geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Mees Ruimte & Milieu.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Geraadpleegde onderzoeken	4
1.3	Leeswijzer	4
2	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Beoordeling	6
2.2.1	Kenmerken van het project	6
2.2.1.1	Projectlocatie	6
2.2.1.2	Huidige situatie en beoogde ontwikkeling	7
2.2.1.3	Geldend bestemmingsplan	8
2.2.1.4	Toets aan bestemmingsplan De ontwikkeling behelst de realisatie van twee panden met daarin 19 wooneenheden, een commerciële ruimte en een parkeervoorziening in een half verdiepte parkeerkelder. 9	
2.2.2	Overige kenmerken van het project	9
2.2.2.1	Gebruik van natuurlijke hulpbronnen	10
2.2.2.2	Productie en verwerking van afvalstoffen	10
2.2.2.3	Cumulatie met andere projecten	10
2.2.3	Plaats van het project	11
2.2.3.1	Bestaand grondgebruik	11
2.2.3.2	Overzicht gevoelige gebieden bijlage III EU-Richtlijn	11
2.2.3.3	Toetsing overige gevoelige gebieden	12
2.2.4	Kenmerken van het potentiële effect	13
2.2.4.1	Archeologie	13
2.2.4.2	Cultuurhistorie	14
2.2.4.3	Bodem	14
2.2.4.4	Externe veiligheid	14
2.2.4.5	Parkeren	14
2.2.4.6	Verkeersgeneratie en ontsluiting	15
2.2.4.7	Luchtkwaliteit	15
Rekenpunt 110902		16
2.2.4.8	Geluid	16
2.2.4.9	Natuur	16
2.2.4.10	Duurzaamheid	17
2.2.4.11	Gezondheid	17
2.2.4.12	Bezonning	18
2.2.4.13	Overige milieuaspecten Bedrijven en milieuzonering De gemeente Den Haag heeft een verdichtingsopgave, om deze opgave te realiseren en het grondgebruik te optimaliseren is functiemenging een goed instrument. Een werkruimte, zoals een kantoor mag zich vestigen in woonstraten en langs de doorgaande wegen.	18
3	Conclusie en verzoek	20

1

INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Royal Mews BV is voornemens om de bestaande bebouwing ter plaatse van de Scheveningseveer 17-23 te Den Haag te slopen ten behoeve van de realisatie van zeven appartementen, tien stadswoningen, twee aparte stadswoningen (totaal 19 wooneenheden), een commerciële ruimte en parkeervoorzieningen. De ontwikkeling wordt gerealiseerd in twee gebouwen, te weten het hoofdgebouw met aanbouw en bebouwing op het binnenterrein.

Bij elk besluit of plan dat betrekking heeft op een activiteit die voorkomt op de C- of D-lijst van het Besluit MER dient aandacht besteed te worden aan de m.e.r.-beoordeling. Onderhavig initiatief valt onder de drempelwaarde van een van de activiteiten op de D-lijst, waardoor in beginsel volstaan kan worden met een vormvrije m.e.r.-beoordeling.

Het doel van de vormvrije m.e.r.-beoordeling is het toetsen of een plan of besluit voorziet in, of een kader vormt voor, activiteiten die (mogelijk) belangrijke nadelige gevolgen kan hebben voor het milieu. Het bevoegd gezag dient te beoordelen in hoeverre volstaan kan worden met een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Een dergelijk besluit wordt genomen aan de hand van de aanmeldnotitie en vormt een bijlage bij het ruimtelijk besluit. In onderhavig geval wordt, om het initiatief mogelijk te maken, een omgevingsvergunning voor de activiteit 'planologisch strijdig gebruik' aangevraagd.

Deze aanmeldnotitie wordt tegelijkertijd met de aanvraag om de omgevingsvergunning aangeboden bij het bevoegd gezag. In deze aanmeldnotitie wordt de vormvrije m.e.r.-beoordeling doorlopen.

1.2 GERAADPLEEGDE ONDERZOEKEN

Voor het opstellen van deze aanmeldnotitie zijn de volgende onderzoeken geraadpleegd:

- 1 Archeologisch onderzoek (Bureau voor Archeologie, 16 augustus 2024).
- 2 Cultuurhistorisch onderzoek (Vestegia, 20 december 2023).
- 3 Bodemonderzoek (Van Dijk Geotechniek en Milieu 21 december 2023).
- 4 Akoestisch onderzoek (Wolf Dikken adviseurs, 6 november 2024).
- 5 Quicksan Wet natuurbescherming (De Bouwecoloog, 7 november 2023).
- 6 Stikstofonderzoek (Van der Goes en Groot, 26 november 2024).
- 7 Bezonningsonderzoek (Bezonningsingenieur, 23 oktober 2024).

1.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op het wettelijk kader en vindt de vormvrije m.e.r.-beoordeling plaats. De vormvrije m.e.r.-beoordeling in hoofdstuk 2 volgt de indeling van bijlage III van de Europese richtlijn m.e.r.. In hoofdstuk 3 wordt vervolgens afgesloten met een conclusie en een verzoek.

2 VORMVRIJE M.E.R.-BEOORDELING

2.1 ALGEMEEN

De centrale doelstelling van het instrument milieueffectrapportage is het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over activiteiten met mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

De basis van de milieueffectrapportage wordt gevormd door de EU-richtlijn m.e.r. Deze richtlijn is in Nederland geïmplementeerd in de Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r. In het Besluit m.e.r. bestaat een belangrijk onderscheid tussen bijlage C en bijlage D. Voor activiteiten die voldoen aan de diverse criteria uit bijlage C geldt een m.e.r.-plicht. In bijlage D staan de activiteiten benoemd waarvoor een m.e.r.-beoordelingsplicht geldt: er moet beoordeeld worden of sprake is van (mogelijke) belangrijke nadelige milieugevolgen. Als deze niet uitgesloten kunnen worden, geldt alsnog een m.e.r.-plicht.

In bijlage D worden in kolom 2 drempelwaarden gegeven. Indien een ontwikkeling boven de drempelwaarden uitkomt, geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht. Op het moment dat een ontwikkeling genoemd staat in bijlage D, maar onder de drempelwaarden valt, dient te worden beoordeeld of sprake kan zijn van mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen. Deze beoordeling vindt plaats middels de zogeheten 'vormvrije m.e.r.-beoordeling'. Indien hieruit blijkt dat belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu niet kunnen worden uitgesloten, geldt alsnog een m.e.r.-beoordelingsplicht.

De vorm van een vormvrije m.e.r. is niet bepaald, maar de inhoud waar een m.e.r.-beoordeling aan dient te voldoen is wel bepaald (Bijlage III van de Europese richtlijn 2011/92/EU). In de vormvrije m.e.r. dient de volgende inhoud te zijn vermeld:

1. Kenmerken van de projecten.
2. Plaats van de projecten.
3. Kenmerken van het potentiële effect.

Relatie tot ontwikkeling

De beoogde ontwikkeling van woningen, commerciële ruimte en parkeervoorzieningen kan worden aangemerkt als een stedelijk ontwikkelingsproject, gelet op de aard en omvang van de voorgenomen wijziging, zoals vermeld in bijlage D, onderdeel 11.2 van het Besluit m.e.r. (zie ook tabel 1). De ontwikkeling valt echter ruim onder de drempelwaarden, waardoor geen directe m.e.r.-beoordelingsplicht geldt, maar volstaan kan worden met een vormvrije m.e.r.-beoordeling.

Tabel 1. Relevant onderdeel D. Activiteiten, plannen en besluiten, ten aanzien waarvan de procedure als bedoeld in de artikelen 7.16 tot en met 7.20 van de wet van toepassing is

	Kolom 1	Kolom 2	Kolom 3	Kolom 4
	Activiteiten	Gevallen	Plannen	Besluiten
D 11.2	De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op: 1°. Een oppervlakte van 100 hectare of meer, 2°. Een aaneengesloten gebied en 2000 of meer woningen omvat, of 3°. Een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m2 of meer.	De structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en het plan, bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van die wet.	De vaststelling van het plan, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet ruimtelijke ordening dan wel bij het ontbreken daarvan van het plan, bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van die wet.

In de volgende paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op de kenmerken van het project, de plaats van het project en de kenmerken van het potentiële effect van het project.

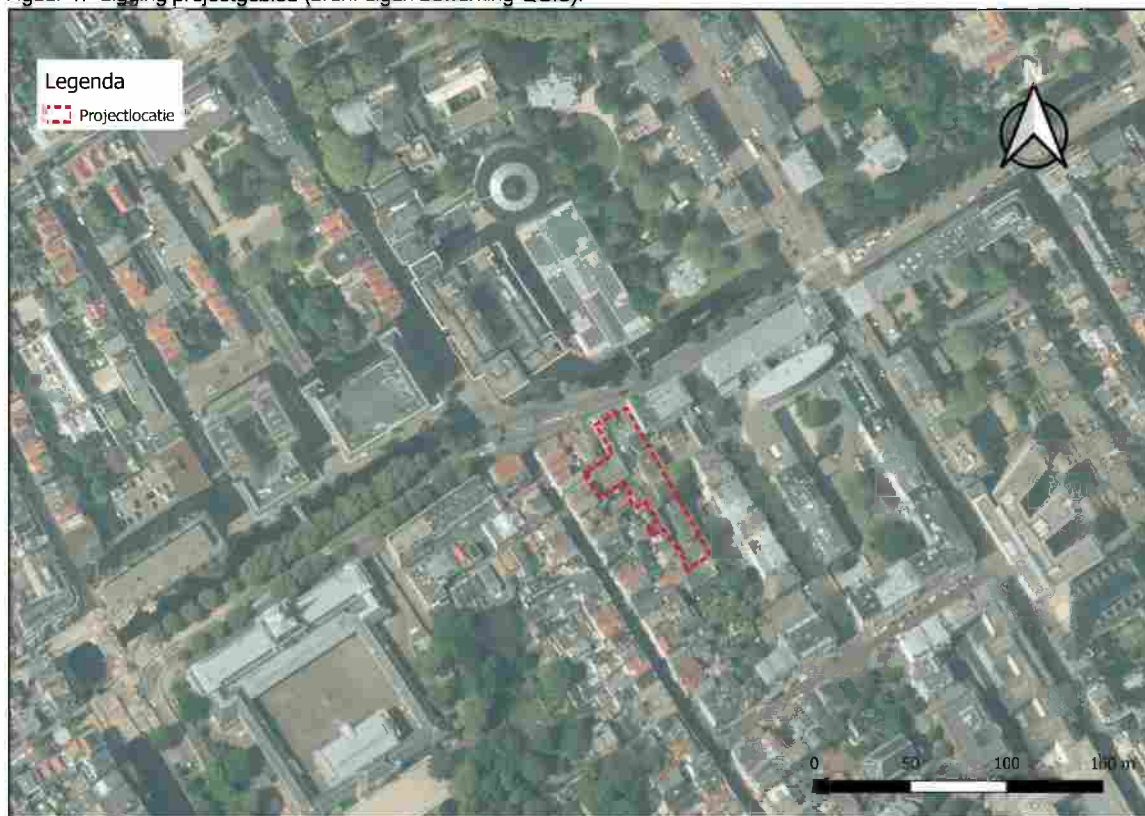
2.2 BEOORDELING

2.2.1 Kenmerken van het project

2.2.1.1 Projectlocatie

De projectlocatie is gelegen aan de Scheveningseveer 17-23 te Den Haag. Kadastraal is de projectlocatie bekend onder de perceelnummers 2975, 2410, 3135 en 3580 sectie E van de kadastrale gemeente 's - Gravenhage (gemeentecode: GVH02). De locatie maakt deel uit van het centrum van Den Haag.

Figuur 1. Ligging projectgebied (bron: eigen bewerking QGIS).

De projectlocatie bestaat uit bebouwing langs het Scheveningseveer en het binnenterrein, omsloten door de Amaliastraat, de Oranjestraat, het Noordeinde en de Scheveningseveer. De locatie maakt deel uit van het Rijksbeschermd stadsgezicht 'Centrum'. De directe omgeving van de projectlocatie bestaat uit kantoren, commerciële voorzieningen en woningen.

2.2.1.2 Huidige situatie en beoogde ontwikkeling

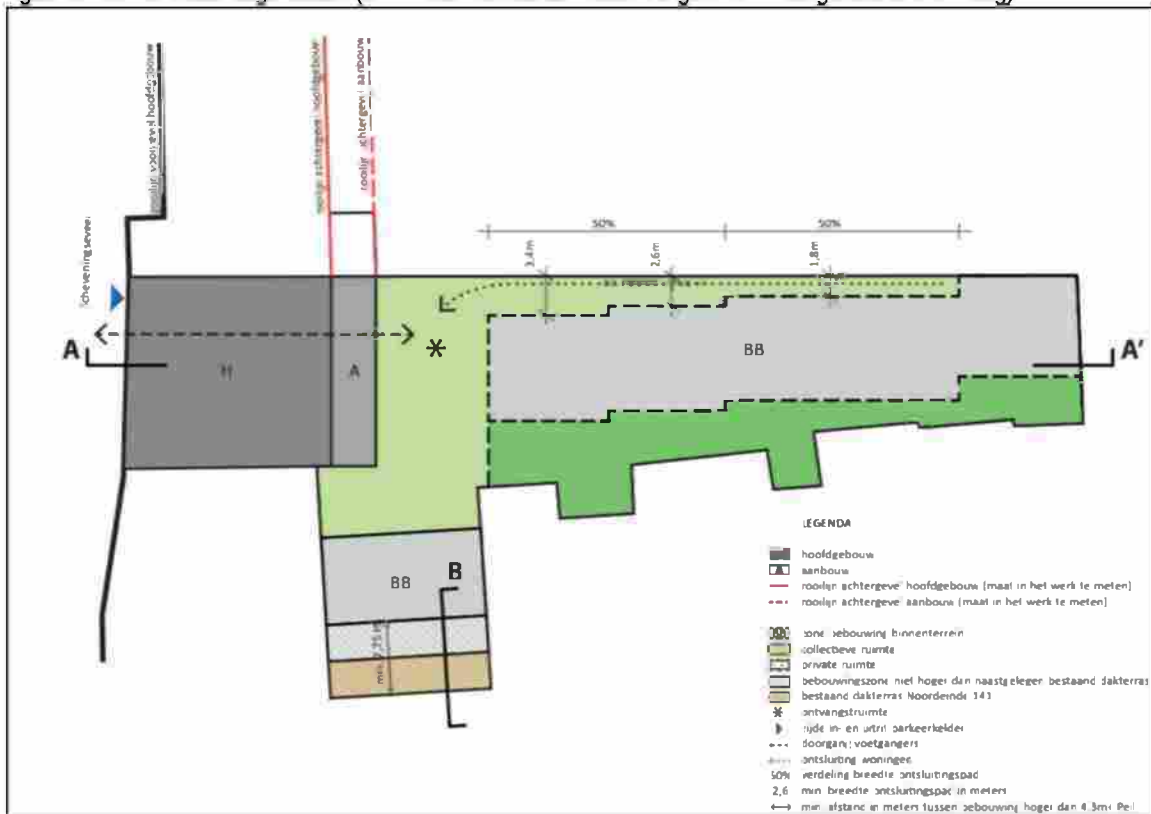
Het pand aan de Scheveningseveer 23 bestaat momenteel uit een winkelruimte op de begane grond. Boven de winkel bevindt zich op de eerste verdieping een voormalige dansschoolruimte (Scheveningseveer 21). Op de tweede verdieping van hetzelfde pand is een woning (momenteel antikraak bewoond).

Het voormalige Pontmeijer terrein aan de Scheveningseveer 17 – 19 te Den Haag betreft boven de doorgang een voorbouw met drie verdiepingen aan woningen, evenals verschillende bijgebouwen op het achterterrein. Deze bijgebouwen bestaan uit steenachtige verblijfsruimten en houten opslagruimten. Deze steenachtige gebouwen worden momenteel in beperkte mate gebruikt.

Het plan behelst de realisatie van 9 appartementen, 8 stadswoningen, 2 aparte stadswoningen (tezamen 19 wooneenheden), een commerciële ruimte en 30 parkeerplaatsen in een half verdiepte (één laags) parkeerkelder. Om het plan te realiseren, wordt de huidige bebouwing gesloopt.

De ontwikkeling wordt gerealiseerd in twee gebouwen. Het hoofdgebouw met aanbouw (aangegeven met een H en een A op onderstaand figuur) en bebouwing op het binnenterrein (aangegeven met BB op onderstaand figuur). Het hoofdgebouw bestaat uit vier verdiepingen met een dakopbouw en heeft een bouwhoogte van circa 17 meter. De bebouwing op het binnenterrein bestaat uit drie verdiepingen, met een bouwhoogte van circa 11 meter. Onder de bebouwing wordt de half verdiepte parkeerkelder gerealiseerd.

Figuur 2. Schets toekomstige situatie (bron: randvoorwaarden Scheveningseveer 17-23 gemeente Den Haag)

De woningen en commerciële ruimte worden in het hoofdgebouw gerealiseerd en het behoud van een levendige plint op de begane grond is het uitgangspunt bij de beoogde ontwikkeling. Binnen de commerciële

ruimte worden winkel en/of horeca gerealiseerd. Vanaf de eerste verdieping van het hoofdgebouw worden woningen gerealiseerd. In de bebouwing op het binnenterrein worden woningen gerealiseerd en de parkeerkelder welke bestemd is voor parkeren op eigen terrein. In onderstaand figuur is een en ander ter impressie weergegeven.

Figuur 3. Schets toekomstige situatie (bron: Stijn van den Boogaard Architecture).

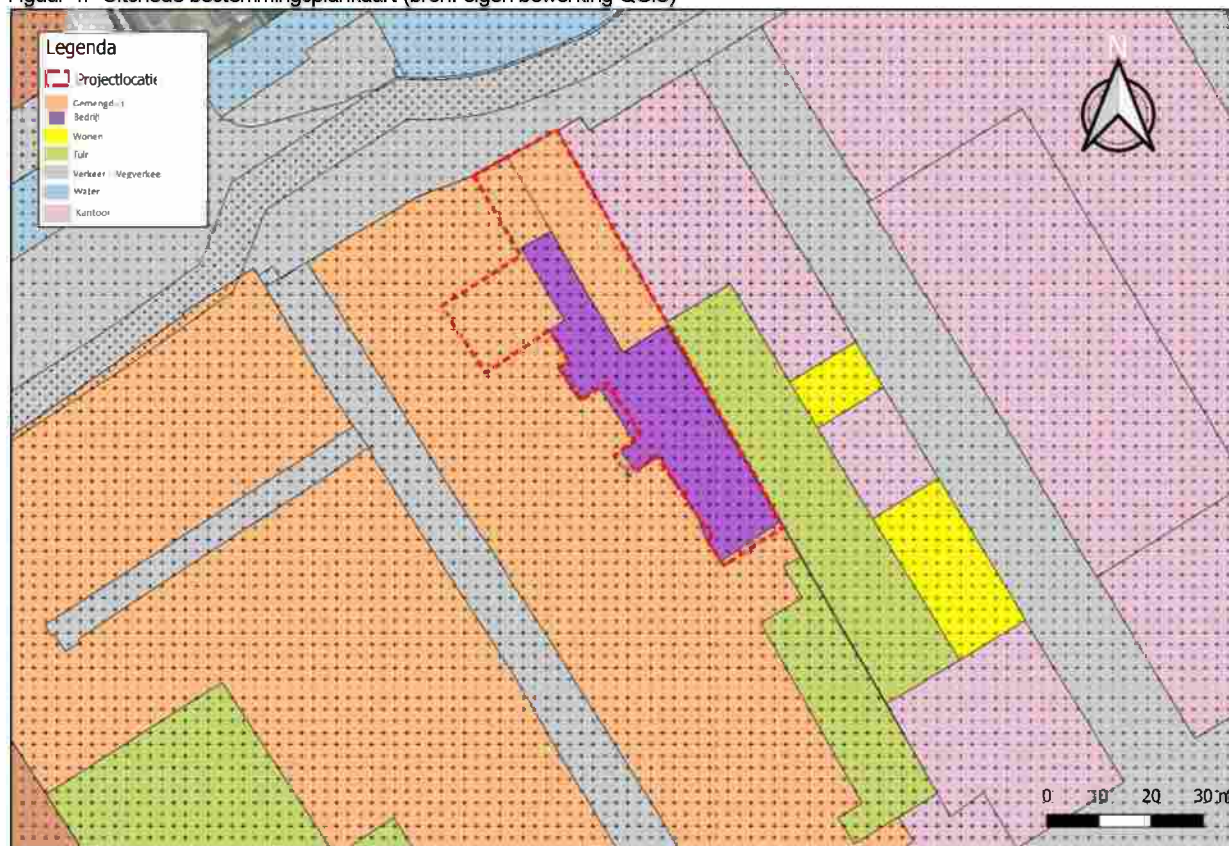

2.2.1.3 Geldend bestemmingsplan

Ter plaatse van de projectlocatie is het bestemmingsplan "St. Jacobskerk e.o." van toepassing. Dit plan is op 17 oktober 2023 vastgesteld door de gemeenteraad van 's-Gravenhage. De projectlocatie heeft de bestemmingen 'Gemengd -1' en 'Bedrijf', met de dubbelbestemmingen 'Waarde – Archeologie 1' en 'Waarde – Cultuurhistorie'. Daarnaast geldt de bouwaanduiding 'onderdoorgang'.

De projectlocatie kent verschillende bouwvlakken met verschillende bouwhoogtes, variërend tussen 4 meter en 14 meter en een goothoogte variërend tussen 6,5 meter en 12,5 meter. Onderstaand figuur bevat een uitsnede van de verbeelding behorende bij het bestemmingsplan.

Figuur 4. Uitsnede bestemmingsplankaart (bron: eigen bewerking QGIS)

2.2.1.4 Toets aan bestemmingsplan

De ontwikkeling behelst de realisatie van twee panden met daarin 19 wooneenheden, een commerciële ruimte en een parkeervoorziening in een half verdiepte parkeerkelder.

Hoofdgebouw

Het beoogde hoofdgebouw is gelegen binnen de bestemming 'Gemengd-1' en kent een maximale bouwhoogte van circa 17 meter. Ter plaatse is de toegestane bouwhoogte gelegen tussen de 4 en 14 meter en derhalve wordt de maximaal toegestane bouwhoogte als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling overschreden. De functie beoogde woon- en commerciële functies zijn reeds toegestaan binnen de vigerende bestemming.

Bijgebouw

De woonbebouwing ter plaatse van het binnenterrein wordt binnen de bestemmingen 'Gemengd-1' en 'Bedrijf' gerealiseerd. Binnen de bestemming 'Bedrijf' zijn woningen niet toegestaan, waardoor de ontwikkeling niet binnen deze bestemming past en strijdig is. Daarnaast overschrijdt de beoogde ontwikkeling de maximaal toelaatbare bouwhoogten en goothoogten op enkele plaatsen.

2.2.2 Overige kenmerken van het project

Het is noodzakelijk dat grondstoffen hergebruikt en zo efficiënt mogelijk worden ingezet, omdat de voorraad grondstoffen niet oneindig is. Bovendien beperkt circulair bouwen de klimaatverandering. Uiteindelijk werkt de gemeente Den Haag toe naar een circulaire economie, waar afval wordt gezien als grondstof, en de kringlopen op bedrijventerreinen zijn gesloten. Er bestaat een levendige deeleconomie, waarbij circulaire economie een permanente plek heeft gekregen.

2.2.2.1 Gebruik van natuurlijke hulpbronnen

Sloopfase

Tijdens de sloop zal gebruik worden gemaakt van het gebruikelijk sloopmaterieel. In deze fase worden alleen fossiele brandstoffen verbruikt door het sloopmaterieel. Bij de sloop wordt zoveel mogelijk uitgegaan van circulair slopen, waarbij het traject begint met het inventariseren van de vrijkomende reststoffen. Na inventarisatie zal per stroom worden bekeken wat de beste herbestemming kan worden, waarbij het de absolute voorkeur heeft de stromen minimaal gelijkwaardig her te gebruiken. Het opslaan van sloopmateriaal vindt plaats op eigen ontwikkelkavel. Bij de uitvoering zal een gecertificeerd bedrijf, die bekend is met milieukundig sloopwerk, de werkzaamheden voor zijn rekening nemen.

Bouwfase

Voor de realisatie van het project worden reguliere natuurlijke hulpbronnen gebruikt als bouw materiaal, zoals beton, hout, staal en grond. Het betreft gebruikelijke bouwstoffen. Hierbij worden zoveel mogelijk materialen gebruikt die minder milieubelastend, volledig recyclebaar, maar niet kostenverhogend zijn. Bij de beoogde ontwikkeling is geen sprake van productieprocessen.

Gebruiksfase

De sloop-nieuwbouw ontwikkeling biedt kansen een nieuw duurzaam gebouw te realiseren. Vanaf 1 januari 2021 dient alle nieuwbouw te voldoen aan de eisen voor Bijna Energieneutrale Gebouwen (BENG). De woningen worden gasloos uitgevoerd. Het gebouw en de verschillende gebruiksfuncties binnen het gebouw voldoen aan de beleidskaders voor duurzaam bouwen uit het Bouwbesluit en de daaraan gekoppelde energieprestatie. Waar nodig en eventueel extra mogelijk worden op de daken van het gebouw zonnepanelen toegepast.

2.2.2.2 Productie en verwerking van afvalstoffen

Sloop- en bouwfase

Bij de realisatie van het project komen de gebruikelijke bouw en sloopafvalstoffen vrij. Deze afvalstoffen zullen zoveel mogelijk worden hergebruikt alvorens te worden aangeboden aan een erkende verwerker, waarbij de afvalstoffeninrichting het liefst zo dicht mogelijk bij de sloop-/bouwplaats is gelegen. Deze verwerker zal zoveel als mogelijk de verschillende deelstromen uit bouw- en sloopafval gereedmaken om als grondstof toe te passen in nieuwe producten. Het hergebruik en de toepassing van secundaire grondstoffen bespaart het gebruik en daarmee de productie van primaire grondstoffen. Naast besparing van schaarse grondstoffen wordt met hergebruik en recycling tevens energie gespaard en de daarmee samenhangende broeikasgasemissie verlaagd. Circulair bouwen betekent waar mogelijk hergebruik van gebouwen of tenminste het skelet en op deze manier beperking van het sloopafval. Beton als gevolg van de sloopfase is moeilijk her te gebruiken, behalve als betongranulaat onder nieuwe wegen.

Gebruiksfase

Huishoudelijk - en bedrijfsafval

De voorgenomen ontwikkeling zal het gebruikelijke huishoudelijk en bedrijfsafval produceren. Voor wat betreft de afvalinzameling zal de ontwikkeling moeten voldoen aan het 'Huishoudelijk afvalplan' van gemeente Den Haag. Het bedrijfsafval zal conform de daarvoor geldende normen verwerkt worden.

Afvalwater

Het plan wordt aangesloten op de bestaande riolering ter plaatse van de projectlocatie. Er wordt gescheiden projectriolering aangelegd tot aan de aansluiting. Hemelwater wordt waar mogelijk gebufferd en geleidelijk terug gevoerd naar het riool. Water terug laten vloeien in de bodem is niet mogelijk. De lozing vindt plaats op de kolken en riolering.

2.2.2.3 Cumulatie met andere projecten

De stad Den Haag is aan verandering onderhevig. Vele verschillende ontwikkelingen zijn in voorbereiding of worden op dit moment uitgevoerd. De volgende ontwikkelingen zijn actueel:

- Ontwikkelingen in het Central Innovation District (CID)

- Ontwikkelingen op de Binckhorst
- Ontwikkelingen in Den Haag Zuidwest (de wijken Vrederust, Bouwlust, Morgenstond en Moerwijk)
- De ontwikkeling van het Spuikwartier
- De renovatie van het Binnenhof
- De herontwikkeling van het schoolgebouw aan de Boylestraat
- Ontwikkelingen in Scheveningen kust
- Vernieuwing van het Willem Royaardsplein
- Het opknappen van de gebouwen van het Haags Veegbedrijf (HVB) in Scheveningen
- Bouwen in Scheveningen Haven
- Diverse ontwikkelingen in Kijkduin Bad
- Nieuwbouwontwikkeling Vroondaal
- Ontwikkeling Erasmus Veld
- Herinrichting Boekhorststraat
- Ontwikkelingen in de Internationale Zone
- Nieuwe tramremise op de GAVI-kavel, gelegen bij het Prins Clausplein tegenover het stadion van ADO
- Nieuwe school en woningen aan de Spaarwaterstraat

Hiervoor genoemde ontwikkelingen vinden plaats op geruime afstand van de projectlocatie gelegen aan het Scheveningseveer. De meest nabij gelegen ontwikkelingen vinden plaats binnen het Museumkwartier. Rond het Lange Voorhout, de Hofvijver en het Binnenhof zijn veel musea, bezienswaardigheden en culturele instellingen gehuisvest. Het betreft het Museumkwartier. Er wordt gewerkt aan plannen om dit deel van de binnenstad te identificeren als een Museumkwartier met internationale aantrekkingskracht. Om dit te bewerkstelligen moet er internationaal toeristisch aanbod worden toegevoegd. Deze ontwikkelingen zijn op minimaal 1,0 kilometer van de projectlocatie gelegen. Van cumulatieve op het gebied van verkeer, parkeren, geluid, bezonning en overige aspecten is vanwege de afstand naar verwachting geen sprake.

2.2.3 Plaats van het project

In deze paragraaf wordt gekeken naar de omgeving waarin de activiteiten plaatsvinden, alsmede de eventuele kwetsbaarheid van dit gebied voor de voorgenomen activiteiten. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar het projectgebied zelf, maar ook naar de aangrenzende gebieden.

2.2.3.1 Bestaand grondgebruik

In de huidige situatie zijn de gronden grotendeels bebouwd en is een deel van de gronden onbebouwd ten behoeve van parkeervoorzieningen. Het een en ander is reeds beschreven in paragraaf 2.2.1.1.1 van deze aanmeldnotitie.

2.2.3.2 Overzicht gevoelige gebieden bijlage III EU-Richtlijn

In onderstaande tabel is de toetsing opgenomen aan alle typen gebieden zoals genoemd in bijlage III van de EU-Richtlijn.

Type gebied	Juridisch kader	Relevantie voor voorgenomen ontwikkeling
Wetlands	Conventie van Ramsar	In of in de directe nabijheid van de projectlocatie zijn geen aangewezen Wetlands aanwezig.
Kustgebieden		De projectlocatie is niet gelegen in een kustgebied.
Berggebieden en bosgebieden	(o.a.) Wet natuurbescherming	De projectlocatie is niet gelegen in een berg- of bosgebied.
Reservaten en natuurparken: <ul style="list-style-type: none"> Nationale Landschappen Nationale parken 	Nationale Landschappen zijn benoemd in de Nota Ruimte. De Nationale Parken zijn onderdeel van het Natuur Netwerk Nederland (NNN)	De projectlocatie is niet in een Nationaal Landschap of Nationaal Park gelegen.
Speciale beschermingszones, door de lidstaten aangewezen	Wet natuurbescherming	De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn gelegen op meer dan 1,0 en 1,2 kilometer

krachtens Richtlijn 79/409/EEG (Vogelrichtlijn) en Richtlijn 92/43/EEG (Habitatrichtlijn)		afstand. Dit betreffen de Natura-2000 gebieden Zorgvliet en Haagse Bos. Onder de tabel wordt hier nader op ingegaan.
Gebieden waarin de bij communautaire wetgeving vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden	Europese milieurichtlijnen (o.a. kaderrichtlijn Luchtkwaliteit en kaderrichtlijn Water)	De projectlocatie is niet gelegen in een gebied waar o.b.v. communautaire wetgeving reeds normen worden overschreden.
Gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid		De gemeente Den Haag kent over een hoge bevolkingsdichtheid (conform cijfers CBS). Onder deze tabel wordt hier nader op ingegaan.
Landschappen van:	<ul style="list-style-type: none"> • Verdrag van Valletta • Erfgoedwet 	De projectlocatie is gelegen in het Rijks beschermd stadsgezicht 'Centrum Den-Haag'. Tevens bevindt de projectlocatie zich in een zone met archeologische verwachtingen. Hier wordt onder de tabel nader op ingegaan.
<ul style="list-style-type: none"> • Historisch belang • Cultureel belang <ul style="list-style-type: none"> o Beschermd stads- en dorpsgezicht 		
<ul style="list-style-type: none"> • Archeologisch belang 		

Natura 2000-gebied

Zoals reeds benoemd is de projectlocatie in de nabijheid van Natura 2000-gebieden gelegen. Op circa 1,0 kilometer en op 1,2 kilometer afstand van de projectlocatie zijn Natura 2000-gebieden Zorgvliet en Haagse Bos gelegen. De Natura 2000-gebieden maken onderdeel uit van het netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie, die worden beschermd op grond van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Deze richtlijnen geven aan welke typen natuur en welke soorten beschermd moeten worden. De lidstaten wijzen daarvoor speciale beschermingszones aan en moeten instandhoudingsmaatregelen nemen om deze gebieden te beschermen. Op basis van de ligging van het plangebied worden geen effecten op de nabijgelegen onderdelen van het NNN verwacht.

De voorgenomen ontwikkeling kan mogelijk een effect hebben op de in de nabijheid gelegen Natura 2000-gebieden. Om die reden wordt in paragraaf 2.2.3.4 nader op het aspect ecologie (gebiedsbescherming) ingegaan.

Gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid

Over het algemeen geldt dat hoe meer personen zich in een gebied bevinden, hoe meer personen hinder kunnen ondervinden van eventuele nadelige milieugevolgen. Om die reden wordt in paragraaf 2.2.4 nader ingegaan op de eventueel nadelige milieugevolgen die de voorgenomen ontwikkeling met zich mee kan brengen.

Archeologie en cultuurhistorie

Op basis van de Archeologische Waarden- en Verwachtingenkaart van de gemeente Den Haag bevindt de projectlocatie zich in een zone met archeologische verwachting. Tevens kent de projectlocatie de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 1'. In paragraaf 2.2.4 van deze aanmeldnotitie wordt hier nader op ingegaan.

De projectlocatie is op grond van het geldende bestemmingsplan aangewezen met de dubbelbestemming 'Waarde – Cultuurhistorie'. De voor 'Waarde – Cultuurhistorie' aangewezen bestemmingen zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor behoud en bescherming van de cultuurhistorische waarden. Het betreft het Rijksbeschermd stadsgezicht Centrum Den Haag. In paragraaf 2.2.4 van deze aanmeldnotitie wordt hier nader op ingegaan.

2.2.3.3 Toetsing overige gevoelige gebieden

Naast de gebieden die specifiek zijn genoemd in Bijlage III van de EU-Richtlijn, wordt eveneens getoetst of de projectlocatie gelegen is in gevoelige gebieden op grond van overige nationale of provinciale wet- en regelgeving.

Type gebied	Juridisch kader	Relevantie voor voorgenomen ontwikkeling
Natuurnetwerk Nederland	Provinciale verordening	De projectlocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).
Weidevogelleefgebied	Provinciale verordening	De projectlocatie is niet gelegen in een weidevogelleefgebied.
Stiltegebied	Provinciale verordening Wet milieubeheer	De projectlocatie is niet gelegen in een stiltegebied.
Bodembeschermingsgebied	Provinciale verordening	De projectlocatie is niet gelegen in een bodembeschermingsgebied.
Grondwaterbeschermingsgebied	Provinciale verordening	De projectlocatie is niet gelegen in het grondwaterbeschermingsgebied.
Beschermingszone waterkering	Legger en Keur hoogheemraadschap van Delfland	De projectlocatie is niet in of in een beschermingszone van een waterkering gelegen.
Gebied geschikt voor beschermde soorten	Wet natuurbescherming	De projectlocatie is mogelijk geschikt voor beschermde soorten. Onder deze tabel wordt hier nader op ingegaan.

Beschermde soorten

Op de projectlocatie kunnen zich mogelijk beschermde dier- of plantensoorten bevinden. Om die reden wordt in paragraaf 2.2.3.4 nader op het aspect ecologie (soortenbescherming) ingegaan.

2.2.4 Kenmerken van het potentiële effect

In deze paragraaf wordt een beeld geschetst van de potentiële effecten van de voorgenomen activiteit, waarbij het gaat om de interactie tussen beide voorgaande hoofdstukken (kenmerken van het project en plaats van het project). Hetgeen beschreven is over de kenmerken van het project en de plaats van het project zijn bepalend voor de milieuaspecten die in dit hoofdstuk nader aan de orde worden gesteld. Van de overige (milieu)aspecten wordt op basis van de beoordeling die heeft plaatsgevonden in de voorgaande hoofdstukken op voorhand verwacht dat deze niet leiden tot betekenisvolle milieueffecten.

De inhoud van de vormvrije m.e.r.-beoordeling zoals wordt besproken in de navolgende paragrafen is met name gebaseerd op algemeen beschikbare informatie en expert-judgement. Dit is aangevuld met de milieutechnische onderzoek die ten behoeve van de ontwikkeling zijn uitgevoerd (zie paragraaf 1.2 van deze vormvrije m.e.r.-beoordeling).

2.2.4.1 Archeologie

De projectlocatie is op grond van het geldende bestemmingsplan aangewezen met de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 1'. De voor 'Waarde – Archeologie 1' aangewezen gronden, zijn behalve voor de daar voorkomende bestemmingen mede bestemd voor het behoud en bescherming van archeologische waarden. Voor het bouwen binnen de bestemming 'Waarde – Archeologie 1' geldt de voorwaarde dat, indien sprake is van het bouwen van bouwwerken met grondroering waarvoor een omgevingsvergunning is vereist en waarbij de bodem verstorende werkzaamheden een diepte van 50 centimeter overschrijden, hieromtrent vooraf schriftelijk advies dient te worden ingewonnen bij de Afdeling Archeologie van de gemeente Den Haag.

Bureau voor Archeologie heeft bureauonderzoek uitgevoerd voor de bouwwerkzaamheden. Uit dit onderzoek is het volgende gebleken:

Door de 19^e- en 20^e-eeuwse bouw- en sloopwerkzaamheden kan de bodem verstoord zijn geraakt. De exacte diepte van de verstoring is niet bekend. Dit betekent dat archeologische resten nog intact kunnen zijn, ook onder de bebouwing. Door de geplande werkzaamheden kunnen eventuele archeologische resten vergraven worden.

Bureau voor Archeologie adviseert daarom om nader te bepalen wat de aard en intactheid van het bodemprofiel is door middel van een verkennend booronderzoek. Op basis van de resultaten daarvan kan beter worden bepaald of bij het project mogelijk archeologische resten aanwezig zijn en verder onderzoek

(zoals bijvoorbeeld proefsleuven of begeleiding) nodig is, of niet. Dit onderdeel rechtvaardigt het doorlopen van een MER procedure niet.

2.2.4.2 Cultuurhistorie

De projectlocatie is op grond van het geldende bestemmingsplan aangewezen met de dubbelbestemming 'Waarde – Cultuurhistorie'. De voor 'Waarde – Cultuurhistorie' aangewezen bestemmingen zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor behoud en bescherming van de cultuurhistorische waarden van het Rijksbeschermd stadsgezicht Centrum Den Haag.

Door Vestigia is een cultuurhistorisch onderzoek uitgevoerd. Op grond van dit onderzoek kan geconcludeerd worden dat de waarden van de panden Scheveningseveer 17-19 en 21-23 met name in de ensemblewaarde als visuele ondersteuning van het eind 19^e-eeuwse/ begin 20^e-eewese gevel- en kavelbeeld van het bouwblok liggen. Het materiaalgebruik (baksteen en houten kozijnen) ondersteunt dit tijdsbeeld. Met betrekking tot de panden op individueel niveau ligt de waarde met name in de cultuurhistorische betekenis (immateriële waarde) van de panden vanwege de historische oorspronkelijke functie als houtzagerij. Op basis van de waardenstelling wordt aanbevolen toekomstige ontwikkelingen (sloop en nieuwbouw) te laten plaatsvinden met inachtneming van de huidige cultuurhistorische waarden. Bij de planvorming wordt hier waar mogelijk invulling aangegeven. Dit aspect rechtvaardigt geen MER.

2.2.4.3 Bodem

Door van Dijk Geotechniek en Milieu is een bodemonderzoek uitgevoerd. Op basis van de onderzoeksresultaten kan geconcludeerd worden dat de toplaag van de bodem ter plaatse van het perceel sterk verontreinigd is met lood. De onderlaag is matig verontreinigd met lood. Het grondwater ter plaatse is licht verontreinigd met naftaleen en 1,2-dichlooretheen. Met betrekking tot de vastgestelde milieu hygiënische kwaliteit van de bodem ter plaatse kan worden geconcludeerd dat er, gezien de mate aan verontreiniging met lood in de grond, vooralsnog milieu hygiënisch gezien bezwaar is tegen de toekomstige ontwikkeling naar woningbouw.

In het verkennend bodemonderzoek komt naar voren dat voorafgaand aan de start van de bouwwerkzaamheden sanerende maatregelen getroffen moeten worden indien uit verdere bodemonderzoek blijkt dat er sprake is van verontreiniging die de interventiewaarde overschrijdt. Dit impliceert dat er tijdens de bouw mogelijk maatregelen getroffen moeten worden om te voorkomen dat de bodem verder vervuild raakt. Tevens bestaat het risico dat grondwaterverontreiniging zich kan verplaatsen tijdens de bouwwerkzaamheden. Ook hier moeten mogelijk maatregelen voor worden getroffen om dit te voorkomen.

De voorgenomen ontwikkeling bevat geen onderdelen die mogelijk bedreigend zijn voor de bodem. Van een belangrijk nadelig milieueffect – die een MER rechtvaardigt – is dan ook geen sprake. Daarnaast wordt, ingeval het gebouw asbest bevat, de asbest voorafgaand aan de sloop verwijderd.

2.2.4.4 Externe veiligheid

Woningen zijn kwetsbare objecten op basis van het Besluit externe veiligheid en inrichtingen. De beoogde woningen en commerciële ruimte worden niet gerealiseerd binnen de effectafstand van omliggende inrichtingen, buisleidingen en/of transportwegen voor gevaarlijke stoffen. Van een belangrijk nadelig milieueffect – die een MER rechtvaardigt – is dan ook geen sprake.

2.2.4.5 Parkeren

De beoogde parkeergarage is een stallingsgarage en beschikt over 30 auto parkeerplaatsen. In de Nota parkeernormen Den Haag zijn de parkeernormen voor een woonfunctie en kantoren, bedrijven en voorzieningen opgenomen. Op basis van de parkeernormen zijn in totaal voor 19 wooneenheden 19,65 (afgerond 20) parkeerplaatsen benodigd. Ten behoeve van de commerciële functie zijn in totaal twee parkeerplaatsen vereist, waarvan één is bestemd voor het personeel en beschikbaar wordt gesteld in de stallingsgarage.

In de huidige situatie zijn reeds commerciële functies aanwezig welke een groter oppervlakte bedragen dan de commerciële functie die in de plaats komt. In de huidige situatie is een parkeerbehoefte van 16 parkeerplaatsen. Deze parkeerplaatsen zijn niet op huidige terrein beschikbaar en wordt in de omgeving van het gebied gevonden. Enkel de parkeerplek voor bezoekers van de commerciële functie wordt in de omgeving opgelost. Deze valt binnen het reguliere bezoekersparkeren van de binnenstad, waarbij gebruik wordt gemaakt van de nabijgelegen Q-parkgarage. De Q-parkgarage beschikt over ruime capaciteit en kan de benodigde parkeerplek zonder problemen opvangen.

Bovendien neemt het bruto vloeroppervlak van de commerciële functie in de nieuwe situatie af, wat leidt tot een lagere parkeerbehoefte in vergelijking met de huidige situatie. Parkeerdruk neemt hierdoor af en parkeeroverlast als gevolg van de beoogde ontwikkeling wordt niet verwacht. De beoogde ontwikkeling voldoet aan de benodigde parkeerbehoefte voor de woonfunctie en de commerciële functie.

2.2.4.6 Verkeersgeneratie en ontsluiting

De verkeersgeneratie als gevolg van de beoogde ontwikkeling kan worden berekend aan de hand van de stedelijkheidsgraad van de gemeente Den Haag (zeer sterk stedelijk) en de ligging van de projectlocatie in het centrum van Den Haag (centrum). Voor de beoogde woningen en commerciële ruimte zijn ingevolge de CROW-publicatie de volgende kencijfers van toepassing.

- Voor de 12 rijwoningen geldt een kencijfer van 5,3 verkeersbewegingen per etmaal per woning. Wanneer 12 rijwoningen worden gerealiseerd, is sprake van 63,6 verkeersbewegingen.
- Voor de 7 appartementen geldt een 5,3 verkeersbewegingen per etmaal per woning. Wanneer 7 appartementen worden gerealiseerd, is sprake van 37,1 verkeersbewegingen

De maximale verkeersgeneratie als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling voor de functie wonen bedraagt $63,3 + 37,1 = 100,4$ verkeersbewegingen per etmaal. De beoogde commerciële ruimte op de begane grond dient de direct omwonende en toekomstige bewoners in het centrum van Den Haag. De commerciële ruimte zal gericht zijn op het winkelend publiek van het centrum van Den Haag. Als gevolg hiervan is het niet aannemelijk dat dit tot een aanvullende verkeersaantrekkende werking zal leiden.

In de directe nabijheid van de projectlocatie zijn hoogwaardige OV-punten gelegen, zoals Den Haag Centraal station, op een afstand van circa 1.700 meter. Daarnaast bevinden zich op maximaal 15 minuten loopafstand van de projectlocatie circa 8 tramhaltes en 4 bushaltes. De dichtstbijzijnde bus- en tramhalte liggen op circa 170 meter, dit zijn de tram- en bushalte 'Mauritskade'. Deze halte ligt op een loopafstand van 3 minuten vanaf de projectlocatie. De ontwikkeling wordt gerealiseerd op een locatie waar sprake is van hoogwaardig openbaar vervoer.

Voor de projectlocatie wordt een aansluiting gerealiseerd welke aansluit op het Scheveningseveer. Via het Scheveningseveer, Mauritskade, Doctor Kuiperstraat, de Koningskade en de Zuid-Hollandlaan kan de Rijksweg A12 worden bereikt. Via de Rijksweg A12 en het Prins Clausplein kan in de richting worden gereden van Amsterdam, Utrecht en Rotterdam. Er zijn geen negatieve effecten op de verkeersafwikkeling ter plaatse en dit onderdeel geen MER rechtvaardigt.

2.2.4.7 Luchtkwaliteit

De voorgenomen ontwikkeling voorziet in de herontwikkeling van de gronden behorende bij de projectlocatie. In onderhavig geval is sprake van de realisatie van 19 woningen, een commerciële ruimte en een half verdiepte parkeergarage. De ontwikkeling bevindt zich zeer ruim onder de grens van projecten die op grond van de ministeriële regeling 'niet in betekenende mate' als 'NIBM' worden beschouwd (de 'grens' ligt bij een woonbuurt met één ontsluitingsweg op 1.500 woningen). Dit is een belangrijke aanwijzing dat geen sprake is van een betekenisvol negatief milieueffect.

De totale concentratie bestaat uit de achtergrondconcentratie (op basis van de CIMLK-kaart) en de lokale bijdrage (van lokale bronnen, op basis van data over o.a. verkeersgegevens). Aan de hand daarvan kan worden beoordeeld of sprake is van een goed woon- en leefklimaat ter plaatse van de projectlocatie. De

grenswaarden voor toetsing van deze concentraties zijn: 40 µg/m³ voor stikstofdioxide NO₂, 40 µg/m³ voor fijnstof PM₁₀ en 25 µg/m³ voor fijnstof PM_{2,5}. Onderstaande tabel toont de totale concentraties ter plaatse van het dichtstbijzijnde rekenpunt nabij de projectlocatie (geraadpleegd via CIMLK op 22 december 2023) met bijbehorende grenswaarden.

Jaar	REKENPUNT 110902		
	NO ₂ (µg/m ³)	PM ₁₀ (µg/m ³)	PM _{2,5} (µg/m ³)
2020	29,13	19,25	10,05
2030	21,78	17,39	8,46
Grenswaarden	40	40	25

Hierbij komt dat de bestaande achtergrondconcentraties erg laag zijn en in de toekomst zelfs afnemen. Hierdoor kan er zonder meer worden aangenomen dat ook na realisatie van het plan de achtergrondconcentraties nog steeds laag zijn. Kortom, de beoogde ontwikkeling draagt niet in betekende mate bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit ter plaatse van het projectgebied en de directe omgeving. Gelet op voorgaande is van een belangrijk nadelig milieueffect – die een MER rechtvaardigt – geen sprake.

2.2.4.8 Geluid

De Wet geluidhinder (Wgh) beoogt de burger te beschermen tegen hoge geluidsbelastingen. In deze wet zijn onder meer normen voor geluid van wegverkeer- en spoorweglawaai vastgelegd. Door Wolf Dikken adviseurs is een akoestisch onderzoek verricht naar de optredende geluidbelasting ten gevolge van wegverkeerslawaai ter plaatse van de gevels van de beoogde wooneenheden. Het woongebouw ligt buiten de geluidzones van spoorwegen en er is geen sprake van industriellawaai.

Uit het akoestisch onderzoek volgt dat de maximaal te ontheffen waarde niet wordt overschreden en dat de hoogst optredende geluidbelasting wordt veroorzaakt door het wegverkeer op de Scheveningseveer en bedraagt 65 dB na aftrek van 5 dB conform art. 110g Wgh. In alle gevallen geldt dat de hoogst optredende gecumuleerde geluidbelasting ten gevolge van alle wegen 72 dB bedraagt, excl. aftrek 110g Wgh. Hiermee wordt de maximaal aanvaardbare gecumuleerde geluidbelasting overschreden zoals genoemd in het hogere waardenbeleid. Conform opgave van de ODH is een dove gevel voor het bouwplan niet vereist, maar dient ter plaatse van de vervangende nieuwbouw een 3 dB hogere karakteristieke geluidwering van de gevel te worden gerealiseerd dan volgens het Bbl is vereist.

Het plan zal in beperkte mate zorgen voor een verkeersaantrekkende werking. Uitgangspunt in het onderzoek is dat hiermee rekening is gehouden in de verstrekte verkeersgegevens.

Voorgaande resultaten rechtvaardigen geen MER.

Bestaande woningen in de omgeving

In het kader van deze vormvrije m.e.r.-beoordeling is ook relevant om te beoordelen of de voorgenomen ontwikkeling mogelijk tot een negatief effect leidt op de omgeving. De voorgenomen ontwikkeling voorziet hoofdzakelijk in de realisatie van woningen. De woonfunctie is geen (geluid)hindergevend functie voor de omgeving. De functies op de begane grond passen in het hoogstedelijke karakter en omgeving en van een geluidstoenamen is derhalve geen sprake. Daarnaast dienen deze bedrijven te voldoen aan de eisen zoals die zijn vastgelegd in het Activiteitenbesluit en kan geconcludeerd worden dat voorgaande resultaten niet leiden tot een te hoge geluidbelasting voor de woningen in de omgeving en rechtvaardigen geen MER.

2.2.4.9 Natuur

Gebiedsbescherming

Zoals in paragraaf 2.2.2.2 en 2.2.2.3 van deze aanmeldnotitie reeds is beschreven, is het plangebied niet gelegen binnen de grenzen of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. De

meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden “Zorgvliet” en “Haagse Bos” bevinden zich op circa 1,0 kilometer en 1,2 kilometer afstand van de projectlocatie.

Om aan te tonen in hoeverre het beoogd initiatief significante effecten op beschermde natuurgebieden heeft, is een stikstofdepositieberekening uitgevoerd. Deze is opgenomen als bijlage 7 bij de ruimtelijke onderbouwing. Hieruit blijkt dat de maximale projectbijdrage van de aanleg en gebruik van de planlocatie 0,00 mol/ha/jaar op Natura 2000-gebieden is. De stikstofdepositie die bij realisatie van de plannen veroorzaakt zal worden, vormt een zodanig gering percentage van de kritische depositie waarden van de voorkomende stikstofgevoelige habitattypen dat er ecologisch gezien geen zichtbare of meetbare effecten zullen optreden. Er is dus geen sprake van significante gevolgen waardoor de instandhoudingsdoelen van de betrokken Natura 2000-gebieden in gevaar zouden kunnen komen. Dit onderdeel rechtvaardigt derhalve geen MER.

Soortbescherming

In het kader van de beoogde ontwikkeling is een quickscan flora en fauna uitgevoerd ter plaatse van het plangebied. Deze is opgenomen als bijlage 6 bij de ruimtelijke onderbouwing.

Op basis van het locatiebezoek kan niet worden uitgesloten dat meerdere verblijffuncties voor vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn. Aangezien de bomenrijen langs de straten buiten het plangebied vallen en de hoeveelheid groen in het plangebied beperkt is, wordt niet waarschijnlijk geacht dat andere essentiële onderdelen van leefgebied in het plangebied aanwezig zijn. Voor het plangebied is verder niet uit te sluiten dat winterrustplaatsen en nesten van de huismus, nestlocaties van de gierzwaluw en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn en daarom wordt nader onderzoek naar deze soorten uitgevoerd. Na afronding van het vervolgonderzoek kan worden bepaald of een ontheffing op de Wet natuurbescherming of een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit onder de Omgevingswet nodig is voor de voorgenomen werkzaamheden.

Bomen effect analyse

In het kader van de beoogde ontwikkeling is ook een bomen effect analyse opgesteld. De bomen verkeren over het algemeen in redelijke tot goede conditie, met een goede mechanische kwaliteit, en hebben een redelijke tot goede toekomstverwachting van 10 tot 15 jaar. Ten behoeve van de beoogde ontwikkeling worden geen bomen gekapt.

De noodzaak tot het uitvoeren van nader onderzoek en eventueel het aanvragen van een ontheffing, rechtvaardigen geen MER.

2.2.4.10 Duurzaamheid

De beoogde nieuwbouw brengt kansen met zich mee voor verduurzaming. In ieder geval voldoet de nieuwbouw aan de BENG-normen en wordt een groen dak en groen ingerichte binnenterrein gerealiseerd. In de verdere uitwerking van het plan zullen de eisen en randvoorwaarden mee worden genomen en zal daarvoor een specifieke aanvraag voor worden ingediend. Daarnaast zal bij verdere planuitwerking ook de mogelijkheden worden onderzocht om het energieverbruik en de vervuiling en afvalstromen van de woningen terug te dringen.

Bij verdere planuitwerking wordt ook het circulair en klimaatadaptief bouwen verder ingevuld. De eisen en randvoorwaarden zullen hierin worden meegenomen.

2.2.4.11 Gezondheid

Gezondheid wordt bepaald door verschillende factoren. Te denken valt aan geluid, luchtkwaliteit, groen, bewegen en sociale aspecten. Gezondheidsbevordering is een breed thema. Diverse onderdelen hiervan komen terug bij andere kernwaarden. Immers een goede luchtkwaliteit, weinig hinder door geluid en een fijne leefomgeving zijn belangrijke pijlers voor een goede gezondheid.

In het algemeen wordt een meervoudige relatie gevonden tussen ervaren gezondheid en gevoelens van sociale (on)veiligheid: slechte gezondheid werkt een verhoogd gevoel van kwetsbaarheid in de hand, maar ook kan een gevoel van onveiligheid de mobiliteit verminderen met gezondheidsverlies als gevolg. Onder sociale (on)veiligheid wordt hier verstaan: criminaliteit, overlast en onveiligheidsbeleving. Voorbeelden hiervan zijn ordeverstoring, vernielingen, geweldsmisdrijven, berovingen, woninginbraken, diefstal, maar ook niet direct strafbare zaken als rondslingerend afval op straat, hangjongeren en intimiderend gedrag. Een van de belangrijkste instrumenten voor het vergroten van de sociale cohesie in buurten is het aanbrengen van meer verscheidenheid in de woningvoorraad door herstructurering. Het voorliggende project voorziet hier in. Door de bestaande bebouwing te slopen ten behoeve van woningen en commerciële ruimte op de begane grond wordt een bijdrage geleverd aan de leefbaarheid en sociale veiligheid van de buurt.

De nieuwbouw wordt voorzien van een groen dak en daarnaast wordt een groen binnenterrein gerealiseerd. Een groene omgeving draagt bij aan verschillende positieve effecten op de gezondheid van de mens. Zo kan groen de gezondheidsschade verminderen van luchtverontreiniging, hitte, geluid en stress. Men herstelt door groen. Enerzijds omdat groen stress vermindert en het concentratievermogen verbetert, en anderzijds omdat groen in de omgeving beweging en sociale interactie kan stimuleren.

Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de voorgenomen ontwikkeling niet leidt tot een negatief (milieu)effect – die een MER rechtvaardigt – ten aanzien van het aspect gezondheid.

2.2.4.12 Bezonning

Bezonningsingenieur.nl heeft ten behoeve van de beoogde ontwikkeling een bezonningsstudie uitgevoerd. Vastgesteld is dat er in de geplande situatie op 19 februari nauwelijks afname valt te verwachten ter plaatse van omliggende percelen met een woonfunctie. Enkel deels ten oosten en ten westen van het bouwplan is er plaatselijk afname en/of toename van bezonning.

De Haagse bezonningsnorm is getoetst voor de percelen met woonfunctie op de begane grond en eerste verdieping. Voor de begane grond van Amaliastraat 6 en 12-12B wordt geen onaanvaardbare afname van bezonningsduur geconstateerd. Voor de twee woningen op de eerste verdieping, zoals aan het Scheveningseveer, geldt dat bij woning 1 aan de westzijde de bezonningsduur in beide situaties 01:26 uur is. De bezonning verslechtert op de toetsingsdatum niet. Dus wordt voldaan. Bij woning 2 aan de oostzijde neemt de bezonningsduur af van 02:46 uur naar 02:10 uur. Er wordt voldaan aan de Haagse bezonningsnorm in beide situaties. De bezonning neemt met -22% af. In de geplande situatie wordt geen onaanvaardbare afname van zonlicht verwacht, en alle getoetste woningen voldoen aan de Haagse bezonningsnorm.

Kortom in de geplande situatie blijkt er geen sprake te zijn van onaanvaardbare afname van direct zonlicht ten gevolge van de geplande nieuwbouw aan de Scheveningseveer 17-23. De getoetste woningen voldoen aan de Haagse bezonningsnorm in zowel de bestaande als geplande situatie.

2.2.4.13 Overige milieuaspecten

Bedrijven en milieuzonering

De gemeente Den Haag heeft een verdichtingsopgave, om deze opgave te realiseren en het grondgebruik te optimaliseren is functiemenging een goed instrument. Een werkruimte, zoals een kantoor mag zich vestigen in woonstraten en langs de doorgaande wegen.

De beoogde ontwikkeling bestaat enerzijds uit woningen. Woningen vormen geen belemmering voor andere woningen.

In het kader van de commerciële functie wordt geen negatieve invloed op de omgeving verwacht. De commerciële functie heeft en zal geen gebruik maken van een buitenruimte. De functie betreft maximaal bedrijfstype B, welke goed inpasbaar is naast woningen. Daarnaast wijkt de milieubelasting van deze commerciële functie niet af van de huidige commerciële functie die beschikbaar is.

Dit onderdeel rechtvaardigt geen MER voor de voorgenomen herontwikkeling van de projectlocatie

Water

De nieuwe functie op de projectlocatie is niet van dien aard, dat deze mogelijk gevolgen hebben op de waterhuishouding. Ook is geen negatieve invloed op de veiligheid van waterkeringen in de omgeving te verwachten, daar de projectlocatie niet in of in een beschermingszone van een in de nabijheid gelegen waterkering is gelegen. In de huidige situatie is het terrein volledig verhard. Ervan uitgaande dat dit in de toekomstige situatie ook het geval is geldt op grond van de watersleutel een watercompensatieopgave van 59 m² en 16,8 in m³. Bij de verdere uitwerking van het plan wordt invulling gegeven aan deze opgave en wordt gezocht naar maatregelen zoals bufferende waterkratten en groene daken. Daarnaast dient in het kader van het gemeentelijk beleid op het privaat terrein voorzieningen te worden aangebracht om 50 mm neerslag in 1 uur over het toekomstig verhard oppervlak te kunnen verwerken. In een later stadium zal een keuze worden gemaakt uit één van de waterretentiemogelijkheden zoals opgenomen in de ruimtelijke onderbouwing (kenmerk: 23172.RO.4.2).

Gelet op voorgaande is van een belangrijk nadelig milieueffect – die een MER rechtvaardigt – geen sprake.

3 CONCLUSIE EN VERZOEK

Uit hoofdstuk 2 volgt dat er geen nadelige milieu effecten naar aanleiding van de ontwikkeling verwacht hoeven te worden. Door het uitblijven van belangrijke nadelige gevolgen kan worden geconcludeerd dat er geen volledige milieueffectrapportage hoeft te worden doorlopen en dat er geen milieueffectrapport (MER) nodig is.

Middels voorliggende aanmeldnotitie wordt het bevoegd gezag verzocht het besluit te nemen dat, gezien de kenmerken van het potentiële effect, geen nadere m.e.r.-beoordeling nodig is.

Bijlage 12

Alle maten dienen ten eerste in het werk te worden gecontroleerd!
Alle constructieve ingrepen volgens opgave constructeur

De intellectuele eigendomsrechten waaronder, doch niet uitsluitend, de auteursrechten, op de in deze publicatie opgenomen (en daarbij behorende) tekeningen, schetsen, bestekken, ramingen, rapporten, berekeningen, verslagen, contracten en alle andere bescheiden en beschrijvingen berusten bij SVDBA BV en/of

Scheveningseweg 12
2517 KT Den Haag
t: 070 36 00 882
e: info@svdba.nl

STIJNVANDENBOOGAARD

ARCHITECTURE

PROJECTNUMMER	15605
PROJECT	SVEER
ADRES	SCHEVENINGSEVEER 17 T/M 23
OPDRACHTGEVER	GEMINI DEVELOPMENT BV
PROJECTFASE	FASE 1
ONDERWERP	RUIMTELIJKE ORDENING PLANGEBEID/BESTAANDE SITUATIE
Tekeningnummer	RO 001
Papierformaat	A3
Schaal	1:300
Datum	06-05-2024
Datum gewijzigd	

Renvooi bestemming

- Enkelbestemming, gemengd
- Enkelbestemming, bedrijf
- Dubbelbestemming, waarde cultuurhistorie

Alle maten dienen ten eerste in het werk te worden gecontroleerd!
Alle constructieve ingrepen volgens opgave constructeur

De intellectuele eigendomsrechten waaronder, doch niet uitsluitend, de auteursrechten, op de in deze publicatie opgenomen (en daarbij behorende) tekeningen, schetsen, bestekken, ramingen, rapporten, berekeningen, verslagen, contracten en alle andere bescheiden en beschrijvingen berusten bij SVDBA BV en/of

Scheveningseweg 12
2517 KT Den Haag
t: 070 36 00 882
e: info@svdba.nl

STIJNVANDENBOOGAARD
ARCHITECTURE

PROJECTNUMMER
PROJECT
ADRES
OPDRACHTGEVER
PROJECTFASE
ONDERWERP

15605
SVEER
SCHEVENINGSEVEER 17 T/M 23
GEMINI DEVELOPMENT BV
FASE 1
RUIMTELIJKE ORDENING
VIGEREND BESTEMMINGSPLAN
RO 002

Tekeningnummer
Papierformaat
Schaal
Datum
Datum gewijzigd

A3
1:300
06-05-2024
G: 14-05-2025

Renvooi bestemming

- Enkelbestemming, gemengd
- Enkelbestemming, wonen
- Dubbelbestemming, waarde cultuurhistorie

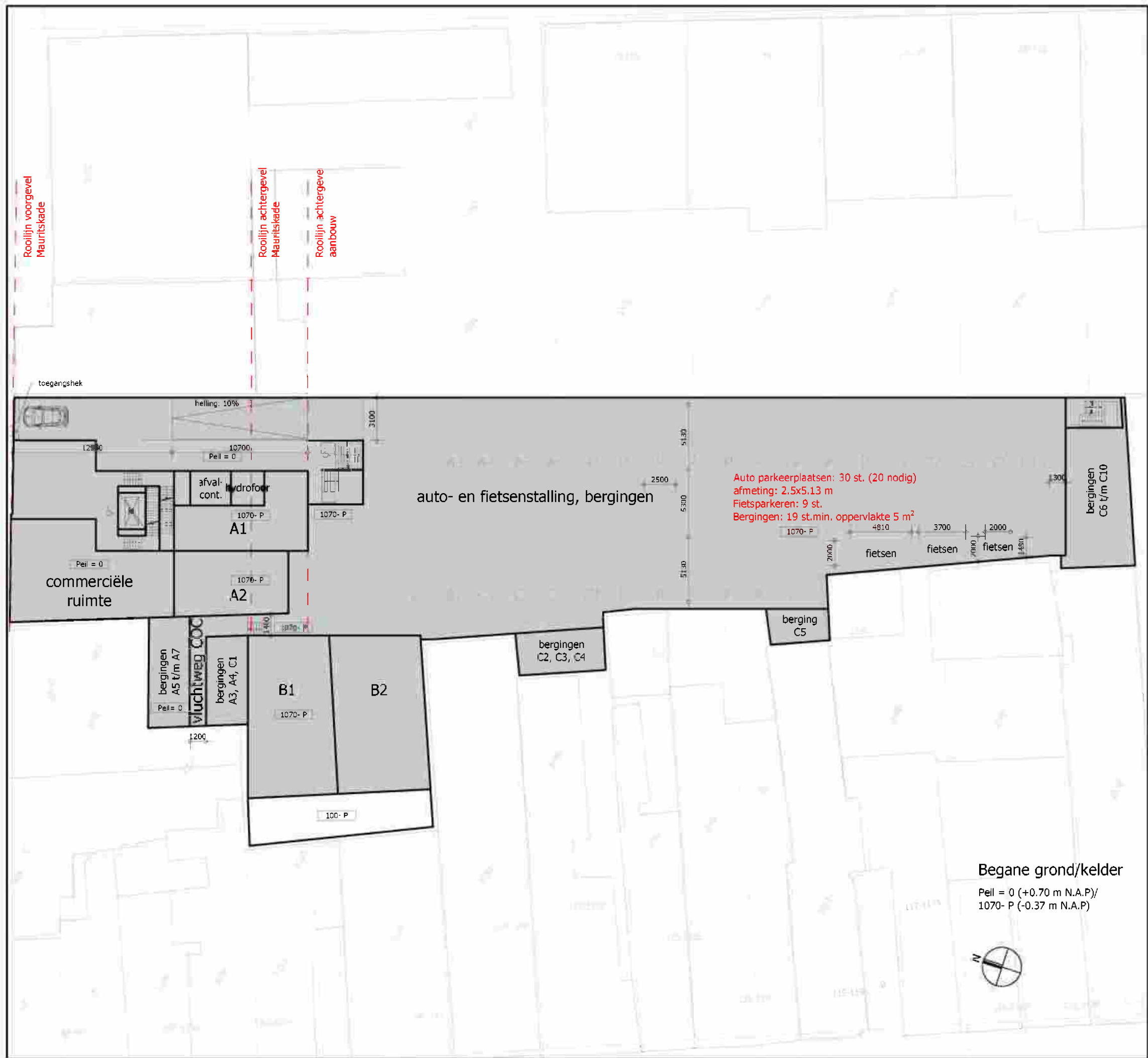
Alle maten dienen ten eerste in het werk te worden gecontroleerd!
Alle constructieve ingrepen volgens opgave constructeur

De intellectuele eigendomsrechten waaronder, doch niet uitsluitend, de auteursrechten, op de in deze publicatie opgenomen (en daarbij behorende) tekeningen, schetsen, bestekken, ramingen, rapporten, berekeningen, verslagen, contracten en alle andere bescheiden en beschrijvingen berusten bij SVDBA BV en,

Scheveningseweg 12
2517 KT Den Haag
t: 070 36 00 882
e: info@svdba.nl

STIJNVANDENBOOGAARD
ARCHITECTURE

PROJECTNUMMER	15605
PROJECT	SVEER
ADRES	SCHEVENINGSEVEER 17 T/M 23
OPDRACHTGEVER	GEMINI DEVELOPMENT BV
PROJECTFASE	FASE 1
ONDERWERP	RUIMTELIJKE ORDENING NIEUW BESTEMMINGSPLAN
Tekeningnummer	RO 003
Papierformaat	A3
Schaal	1:300
Datum	27-05-2024
Datum gewijzigd	G: 14-05-2025

Hoofdgebouw: commerciële ruimte

BVO: 93 m², GO: 85 m²

Hoofdgebouw: stallingsgarage, bergin

BVO: 1286 m², GO: 1184 m²

Hoofdgebouw: appartementen

Entree=BVO: 78.8 m², GO: 76.9 m²

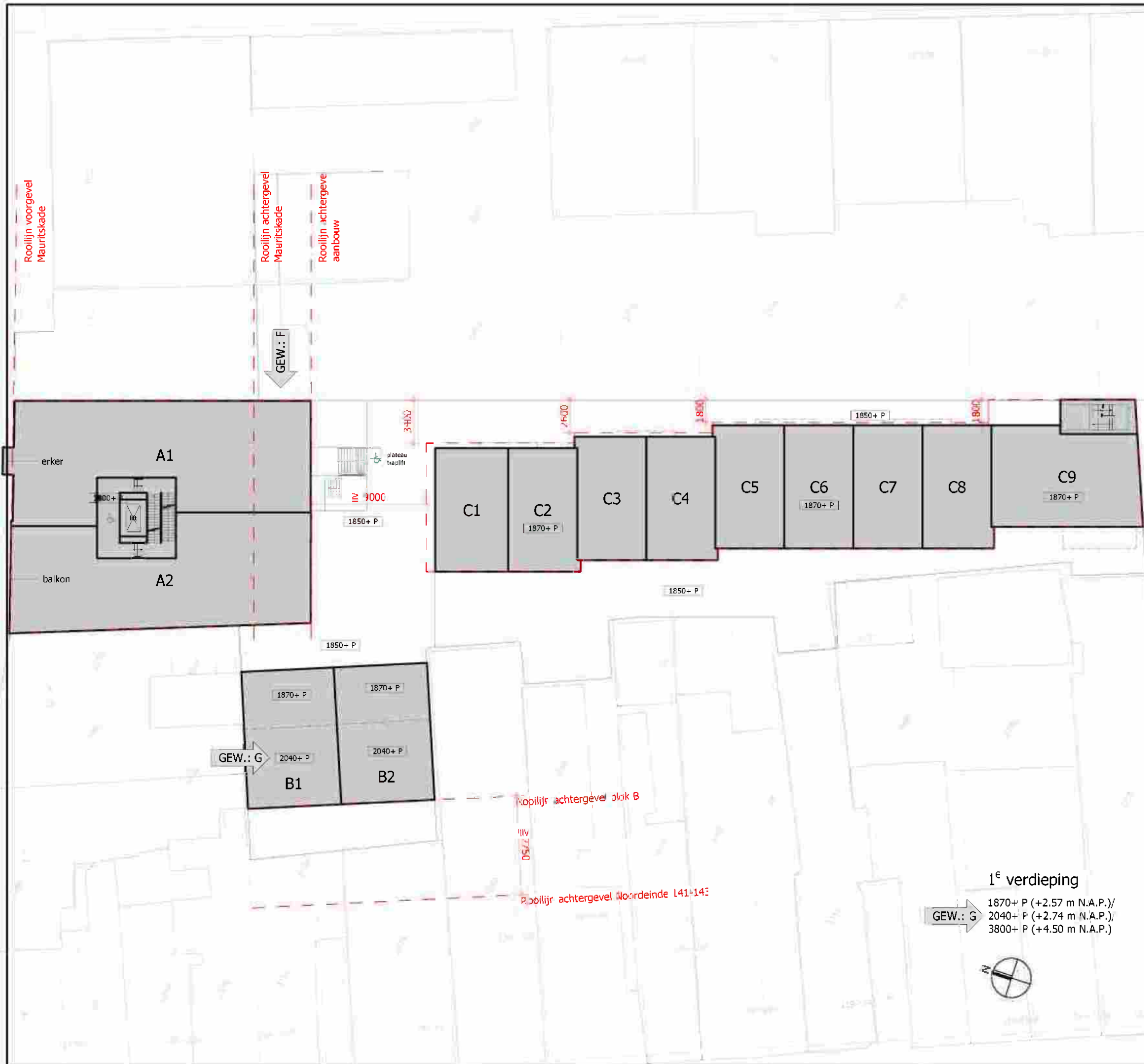
Alle maten dienen ten eerste in het werk te worden gecontroleerd!
Alle constructieve ingrepen volgens opgave constructeur

De intellectuele eigendomsrechten waaronder, doch niet uitsluitend, de auteursrechten, op de in deze publicatie opgenomen (en daarbij behorende) tekeningen, schetsen, bestekken, ramingen, rapporten, berekeningen, verslagen, contracten en alle andere bescheiden en beschrijvingen berusten bij SVDBA BV en/of

Scheveningseweg 12
2517 KT Den Haag
t: 070 36 00 882
e: info@svdba.nl

STIJNVANDENBOOGAARD
A R C H I T E C T U R E

PROJECTNUMMER 15605
PROJECT SVEER
ADRES SCHEVENINGSEVEER 17 T/M 23
OPDRACHTGEVER GEMINI DEVELOPMENT BV
PROJECTFASE FASE 1
ONDERWERP RUIMTELIJKE ORDENING
KELDER (1070- P) EN BG (P=0)
RO 100
Tekeningnummer A3
Papierformaat 1:300
Schaal 06-05-2024
Datum 14-05-2025
Datum gewijzigd

Hoofdgebouw: appartementen

Entree=BVO: 78.8 m², GO: 76.9 m²

A1 = BVO: 243 m², GO: 199 m²

A2 = BVO: 212 m², GO: 188 m²

A3 = BVO: 154 m², GO: 136 m²

A4 = BVO: 146 m², GO: 128 m²

A5 = BVO: 154 m², GO: 134 m²

A6 = BVO: 146 m², GO: 123 m²

A7 = BVO: 315 m², GO: 213 m²

Rijwoningen

B1= BVO: 209 m², GO: 175 m²

B2= BVO: 215 m², GO: 179 m²

C1 - C8 = BVO: 138 m², GO: 119 m²,

C9 = BVO: 86.8 m², GO: 78.4 m²

C10 = BVO: 86.9 m², GO: 78.4 m²

Alle maten dienen ten eerste in het werk te worden gecontroleerd!
Alle constructieve ingrepen volgens opgave constructeur

De intellectuele eigendomsrechten waaronder, doch niet uitsluitend, de auteursrechten, op de in deze publicatie opgenomen (en daarbij behorende) tekeningen, schetsen, bestekken, ramingen, rapporten, berekeningen, verslagen, contracten en alle andere bescheiden en beschrijvingen berusten bij SVDBA BV en/of

Scheveningseweg 12
2517 KT Den Haag
t: 070 36 00 882
e: info@svdba.nl

STIJNVANDENBOOGAARD
ARCHITECTURE

PROJECTNUMMER	15605
PROJECT	SVEER
ADRES	SCHEVENINGSEVEER 17 T/M 23
OPDRACHTGEVER	GEMINI DEVELOPMENT BV
PROJECTFASE	FASE 1
ONDERWERP	RUIJTELIJKE ORDENING
	1e VERDIEPING (1870+, 2040+, 3800+P)
Tekeningnummer	RO 101
Papierformaat	A3
Schaal	1:300
Datum	06-05-2024
Datum gewijzigd	G: 14-05-2025

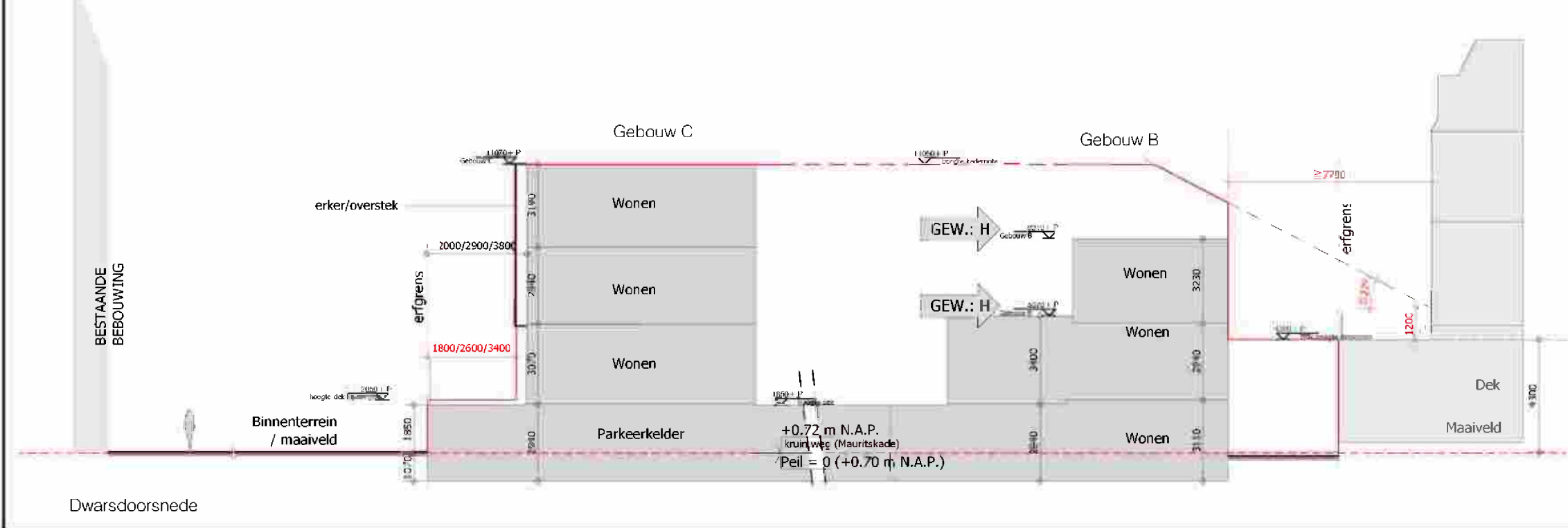
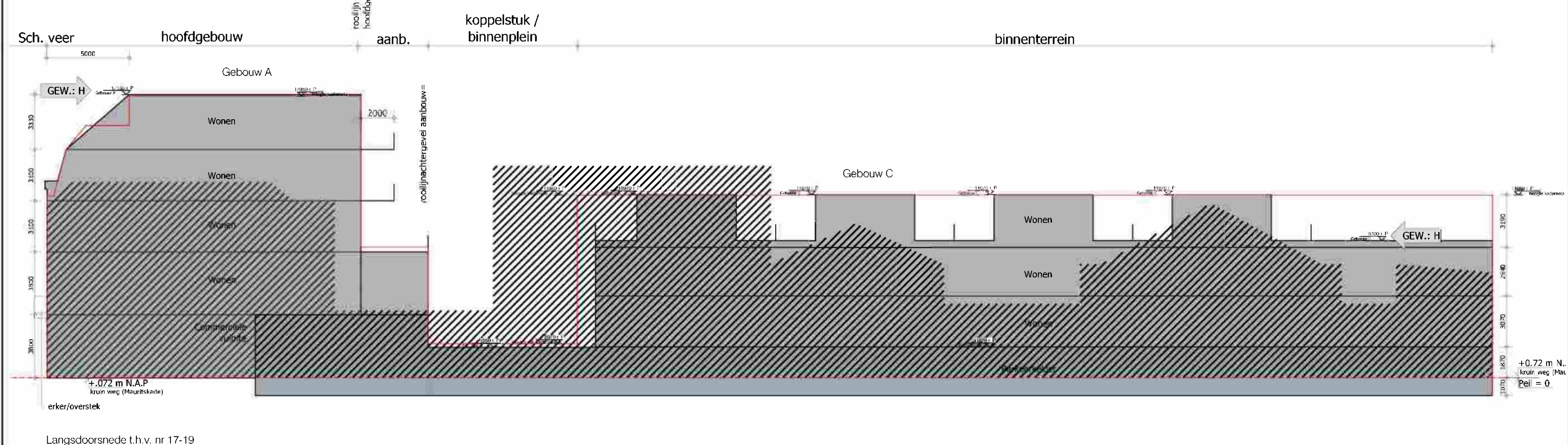
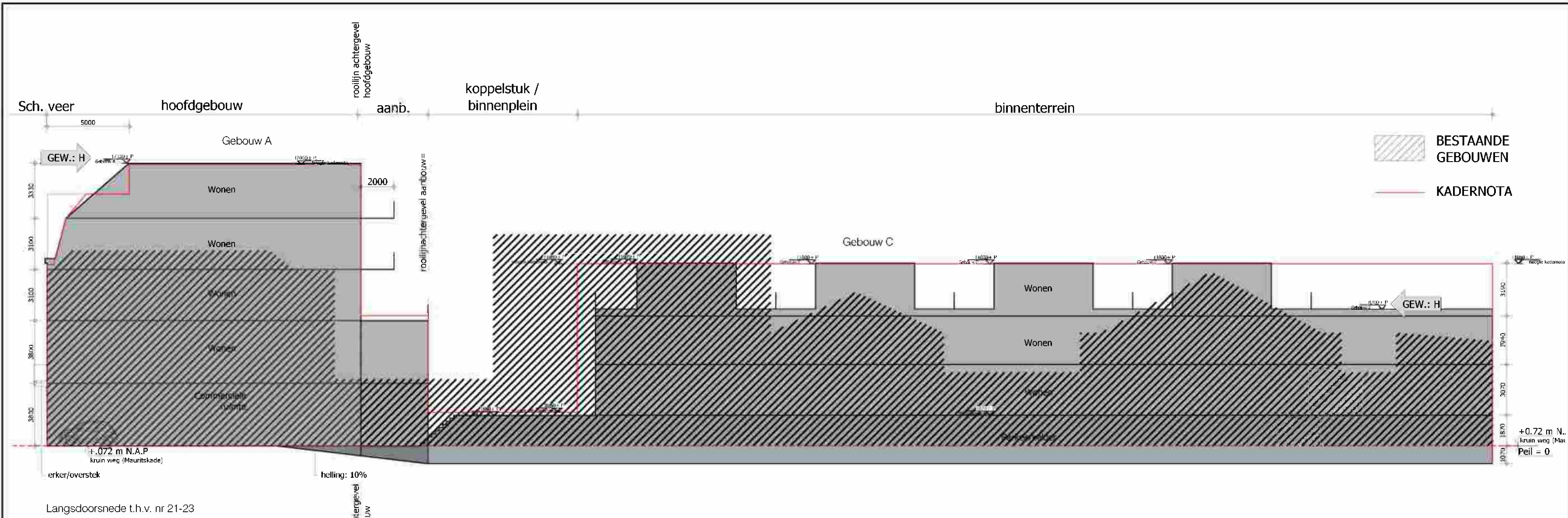
Alle maten dienen ten eerste in het werk te worden gecontroleerd!
Alle constructieve ingrepen volgens opgave constructeur

De intellectuele eigendomsrechten waaronder, doch niet uitsluitend, de auteursrechten, op de in deze publicatie opgenomen (en daarbij behorende) tekeningen, schetsen, bestekken, ramingen, rapporten, berekeningen, verslagen, contracten en alle andere bescheiden en beschrijvingen berusten bij SVDBA BV en/of

Scheveningseweg 12
2517 KT Den Haag
t: 070 36 00 882
e: info@svdba.nl

STIJNVANDENBOOGAARD
ARCHITECTURE

PROJECTNUMMER	15605
PROJECT	SVEER
ADRES	SCHEVENINGSEVEER 17 T/M 23
OPDRACHTGEVER	GEMINI DEVELOPMENT BV
PROJECTFASE	FASE 1
ONDERWERP	RUIMTELIJKE ORDENING
	DAKAANZICHT
Tekeningnummer	RO 105
Papierformaat	A3
Schaal	1:300
Datum	06-05-2024
Datum gewijzigd	G: 14-05-2025

Alle maten dienen ten eerste in het werk te worden gecontroleerd!
Alle constructieve ingrepen volgens opgave constructeur

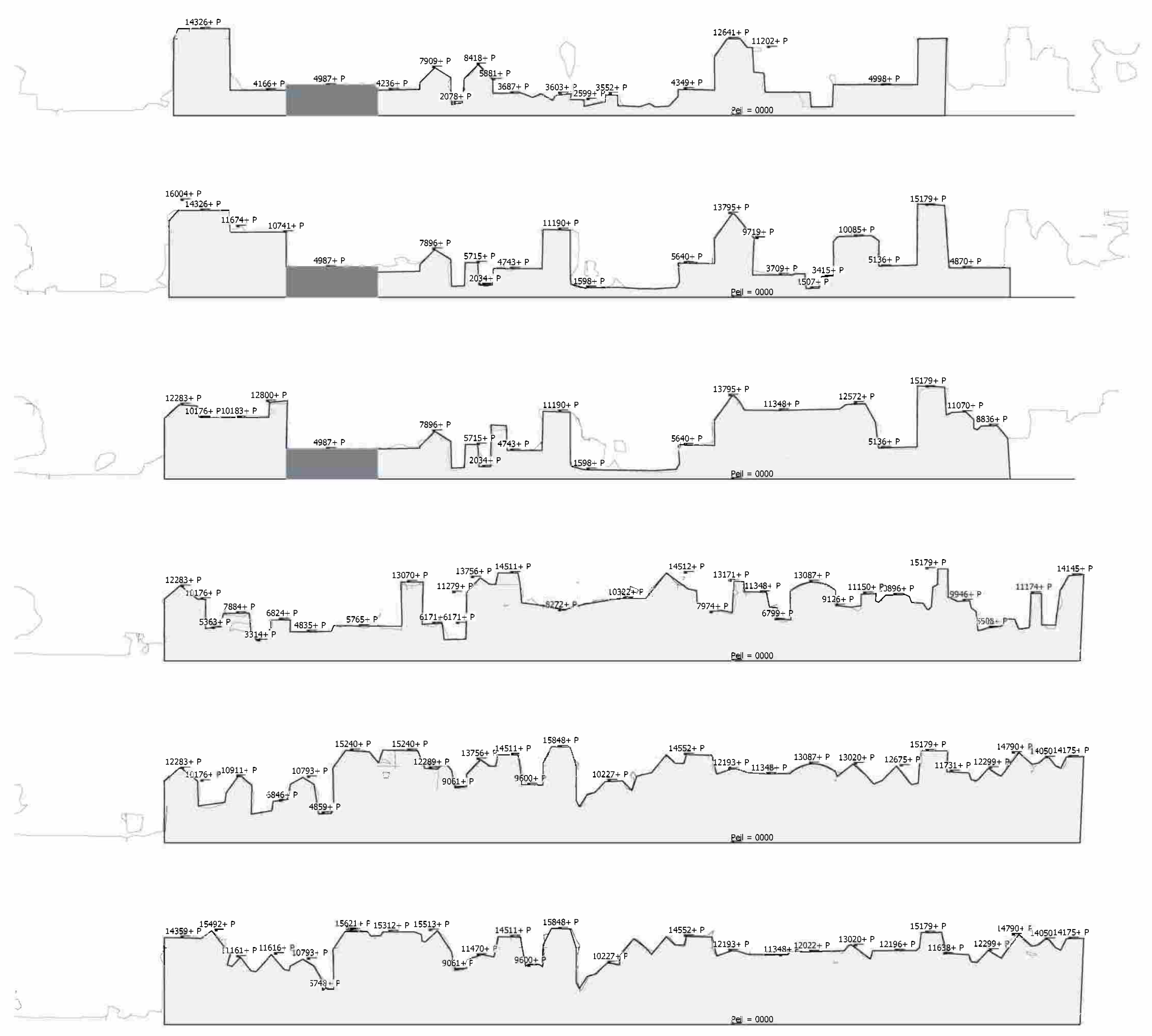
De intellectuele eigendomsrechten waaronder, doch niet uitsluitend, de auteursrechten, op de in deze publicatie opgenomen (en daarbij behorende) tekeningen, schetsen, bestekken, ramingen, rapporten, berekeningen, verslagen, contracten en alle andere bescheiden en beschrijvingen berusten bij SVDBA BV en/of

Scheveningsweg 12
2517 K1 Den Haag
t: 070 36 00 882
e: info@svdba.nl

STIJNVANDENBOOGAARD
ARCHITECTURE

PROJECTNUMMER 15605
PROJECT SVEER
ADRES SCHEVENINGSEVEER 17 T/M 23
OPDRACHTGEVER GEMINI DEVELOPMENT BV
PROJECTFASE FASE 1
ONDERWERP RUIMTELIJKE ORDENING PRINCIPE DOORSNEDEN

Tekeningnummer RO 300
Papiermaat A2
Schaal 1:200
Datum 06-05-2024
Datum gewijzigd H: 14-05-2025

Bijlage 13

Watersleutel

Beweeg cursor over begrippen voor toelichting.
Blauwe vakjes invullen. Druk vervolgens op update.

Projectnaam & omschrijving

5-12-2024

18 -106 0 0 44

Scheveningseveer 17-23 Den Haag
Omschrijving

Watersysteem

polder/boezem
gemaalcapaciteit mm/etmaal
peilgebied kaart

Boezem
24.6
GPG2007BZM 1-a

Oppervlakteverdeling plangebied

Stedelijk

verhard infrastr./bebouwing m²
onverhard stedelijk m²

HUIDIG	TOEKOMSTIG
1750	1750
0	0

Agrarisch glastuinbouw

verhard glasgebied m²
onverhard glasgebied m²

0	0
0	0

Agrarisch gras, akkerbouw, natuur

verhard landelijk m²
onverhard landelijk m²

0	0
0	0

Water

huidig aanwezig water m²

0	0
---	---

Totaal

oppervlakte plangebied m²

1750	1750
------	------

Gebiedskenmerken

gemiddeld maaiveld NAP m
maatgevend peil NAP m
negatief gemiddelde drooglegging m

HUIDIG	TOEKOMSTIG
-2.00	-2.00
-0.43	-0.43
-1.57	-1.57

Oppervlaktewater in m²

extra te realiseren

huidig aanwezig

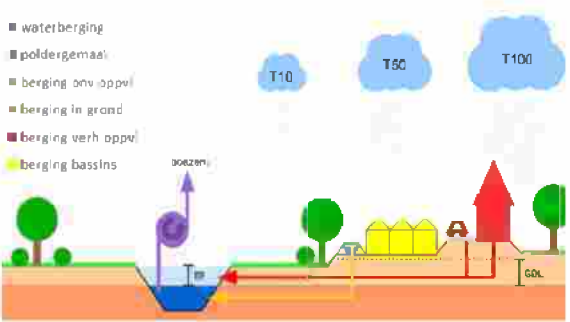
totaal te realiseren

Totaal	Ontwikkeling	Klimaat 2050
59	0	59
0	0	
59	0	59

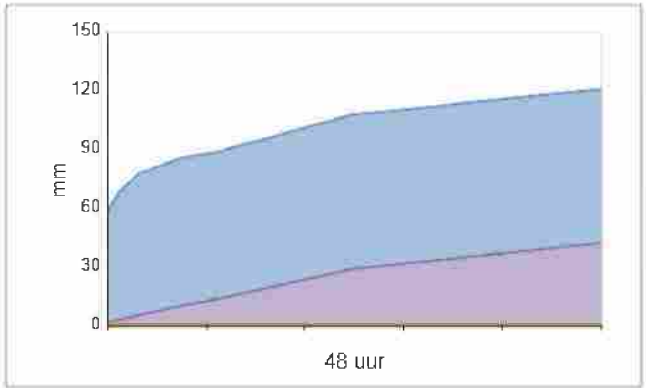
aandeel plangebied 3.4% 0.0% 3.4%

Waterberging in m³

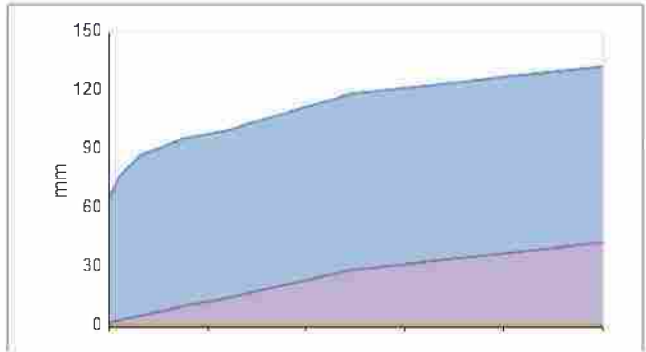
Totaal Ontwikkeling Klimaat 2050

Huidig, actueel klimaat, T100

Ontwikkeling, klimaat 2050, T100

extra te realiseren

16.8	0.0	16.8
------	-----	------

Watersleutel

48 uur

Grafieken dienen alleen ter verduidelijking van de principes

Bijlage 14

Alle maten dienen ten eerste in het werk te worden gecontroleerd!
Alle constructieve ingrepen volgens opgave constructeur

De intellectuele eigendomsrechten waaronder, doch niet uitsluitend, de auteursrechten, op de in deze publicatie opgenomen (en daarbij behorende) tekeningen, schetsen, bestekken, ramingen, rapporten, berekeningen, verslagen, contracten en alle andere bescheiden en beschrijvingen berusten bij SVDBA BV en/of

Scheveningseweg 12
2517 KT Den Haag
t: 070 36 00 882
e: info@svdba.nl

STIJNVANDENBOOGAARD ARCHITECTURE

PROJECTNUMMER	15605
PROJECT	SVEER
ADRES	SCHEVENINGSEVEER 17 T/M 23
OPDRACHTGEVER	GEMINI DEVELOPMENT BV
PROJECTFASE	FASE 1
ONDERWERP	RUIJTELIIJKE ORDENING PLANGEBEID/BESTAANDE SITUATIE
Tekeningnummer	RO 001
Papierformaat	A3
Schaal	1:300
Datum	06-05-2024
Datum gewijzigd	

Renvooi bestemming

- Enkelbestemming, gemengd
- Enkelbestemming, wonen
- Dubbelbestemming, waarde cultuurhistorie

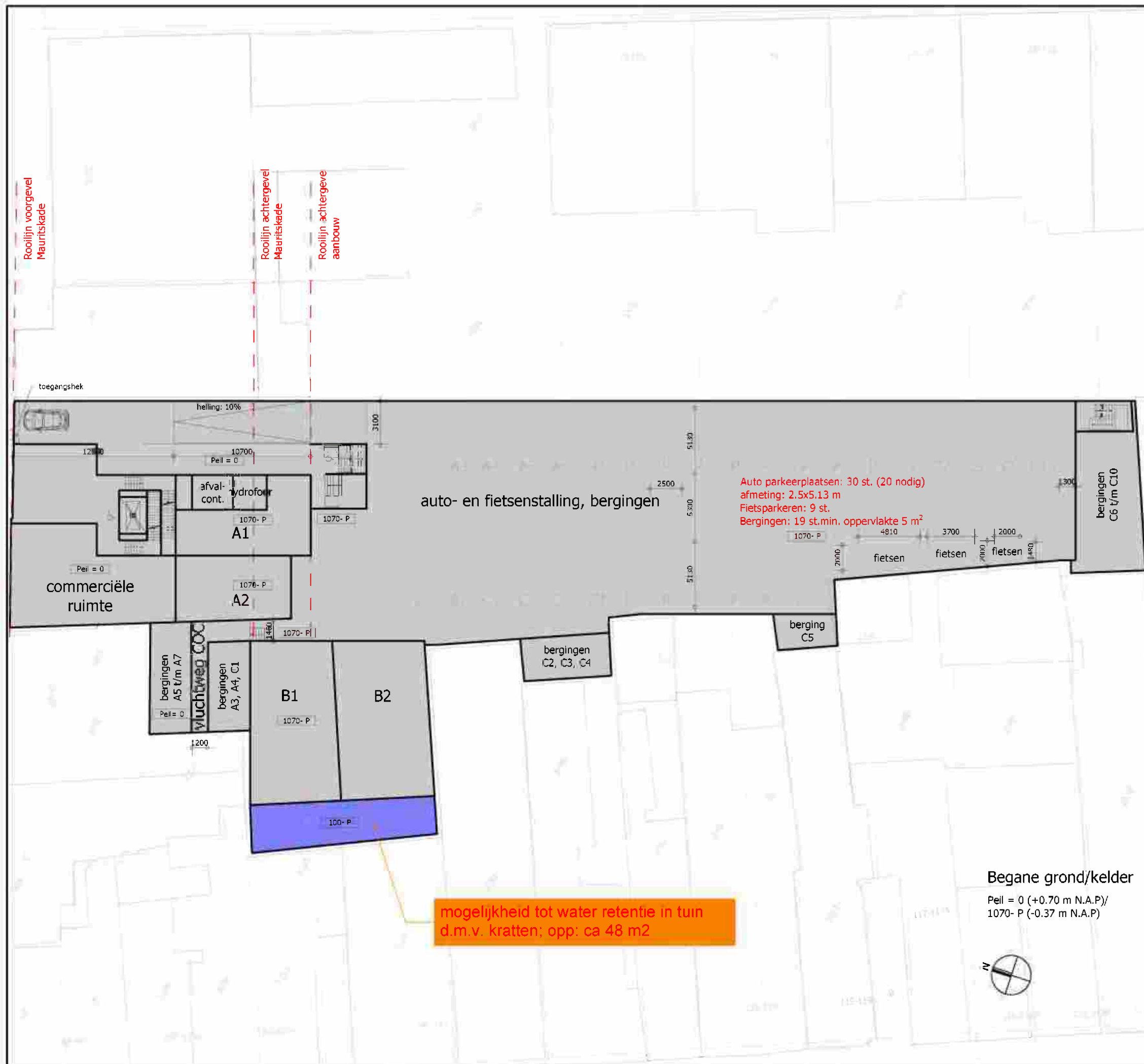
Alle maten dienen ten eerste in het werk te worden gecontroleerd!
Alle constructieve ingrepen volgens opgave constructeur

De intellectuele eigendomsrechten waaronder, doch niet uitsluitend, de auteursrechten, op de in deze publicatie opgenomen (en daarbij behorende) tekeningen, schetsen, bestekken, ramingen, rapporten, berekeningen, verslagen, contracten en alle andere bescheiden en beschrijvingen berusten bij SVDBA BV en/of

Scheveningseweg 12
2517 KT Den Haag
t: 070 36 00 882
e: info@svdba.nl

STIJNVANDENBOOGAARD
ARCHITECTURE

PROJECTNUMMER	15605
PROJECT	SVEER
ADRES	SCHEVENINGSEVEER 17 T/M 23
OPDRACHTGEVER	GEMINI DEVELOPMENT BV
PROJECTFASE	FASE 1
ONDERWERP	RUIMTELIJKE ORDENING NIEUW BESTEMMINGSPLAN
Tekeningnummer	RO 003
Papierformaat	A3
Schaal	1:300
Datum	27-05-2024
Datum gewijzigd	G: 14-05-2025

Hoofdgebouw: commerciële ruimte

BVO: 93 m², GO: 85 m²

Hoofdgebouw: stallingsgarage, bergin

BVO: 1286 m², GO: 1184 m²

Hoofdgebouw: appartementen

Entree=BVO: 78.8 m², GO: 76.9 m²

Alle maten dienen ten eerste in het werk te worden gecontroleerd!
Alle constructieve ingrepen volgens opgave constructeur

De intellectuele eigendomsrechten waaronder, doch niet uitsluitend, de auteursrechten, op de in deze publicatie opgenomen (en daarbij behorende) tekeningen, schetsen, bestekken, ramingen, rapporten, berekeningen, verslagen, contracten en alle andere bescheiden en beschrijvingen berusten bij SVDBA BV en/of

Scheveningseweg 12
2517 KT Den Haag
t: 070 36 00 882
e: info@svdba.nl

STIJNVANDENBOOGAARD
ARCHITECTURE

PROJECTNUMMER	15605
PROJECT	SVEER
ADRES	SCHEVENINGSEVEER 17 T/M 23
OPDRACHTGEVER	GEMINI DEVELOPMENT BV
PROJECTFASE	FASE 1
ONDERWERP	RUIMTELIJKE ORDENING
	KELDER (1070- P) EN BG (P=0)
Tekeningnummer	RO 100
Papierformaat	A3
Schaal	1:300
Datum	06-05-2024
Datum gewijzigd	F: 14-05-2025

Hoofdgebouw: appartementen

Entree=BVO: 78.8 m², GO: 76.9 m²

A1 = BVO: 243 m², GO: 199 m²

A2 = BVO: 212 m², GO: 188 m²

A3 = BVO: 154 m², GO: 136 m²

A4 = BVO: 146 m², GO: 128 m²

A5 = BVO: 154 m², GO: 134 m²

A6 = BVO: 146 m², GO: 123 m²

A7 = BVO: 315 m², GO: 213 m²

Rijwoningen

B1= BVO: 209 m², GO: 175 m²

B2= BVO: 215 m², GO: 179 m²

C1 - C8 = BVO: 138 m², GO: 119 m²,

C9 = BVO: 86.8 m², GO: 78.4 m²

C10 = BVO: 86.9 m², GO: 78.4 m²

Alle maten dienen ten eerste in het werk te worden gecontroleerd!

Alle constructieve ingrepen volgens opgave constructeur

De intellectuele eigendomsrechten waaronder, doch niet uitsluitend, de auteursrechten, op de in deze publicatie opgenomen (en daarbij behorende) tekeningen, schetsen, bestekken, ramingen, rapporten, berekeningen, verslagen, contracten en alle andere bescheiden en beschrijvingen berusten bij SVDBA BV en/of

Scheveningseweg 12
2517 KT Den Haag
t: 070 36 00 882
e: info@svdba.nl

STIJNVANDENBOOGAARD
ARCHITECTURE

PROJECTNUMMER	15605
PROJECT	SVEER
ADRES	SCHEVENINGSEVEER 17 T/M 23
OPDRACHTGEVER	GEMINI DEVELOPMENT BV
PROJECTFASE	FASE 1
ONDERWERP	RUIMTELIJKE ORDENING
	4e VERDIEPING (13800+ P)
Tekeningnummer	RO 104
Papierformaat	A3
Schaal	1:300
Datum	06-05-2024
Datum gewijzigd	G: 14-05-2025

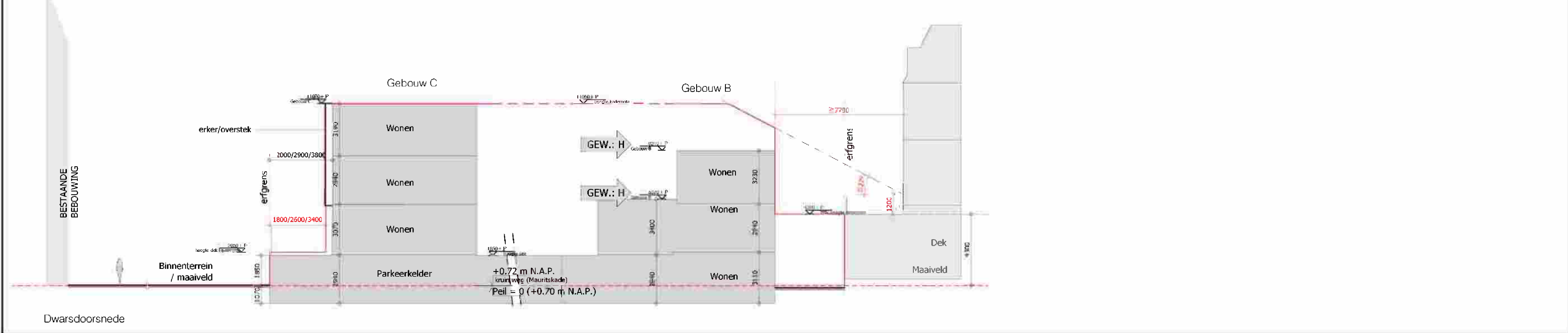
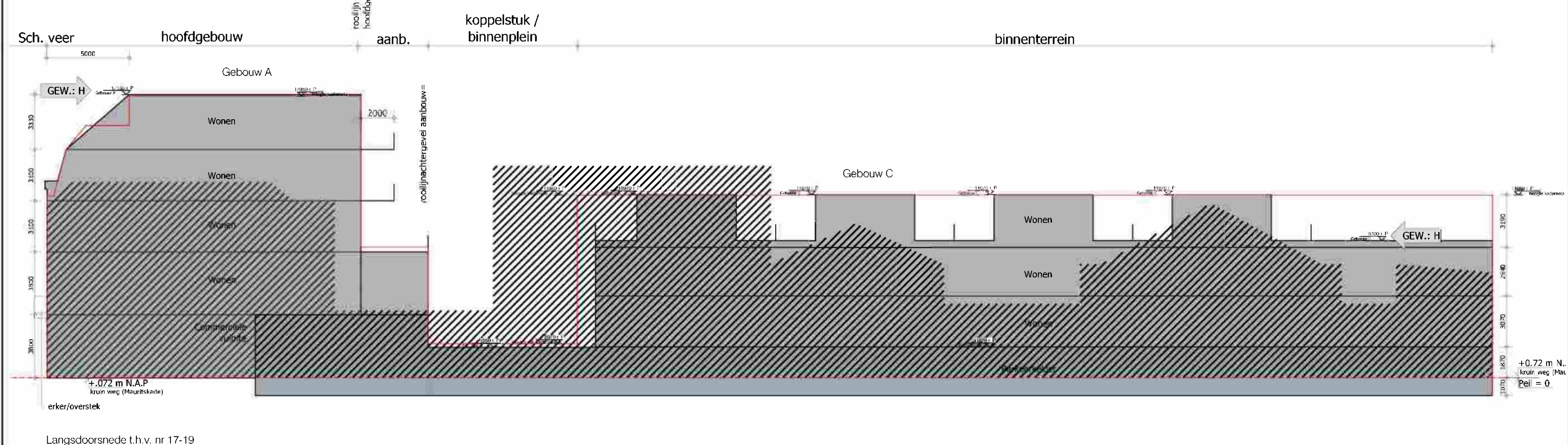
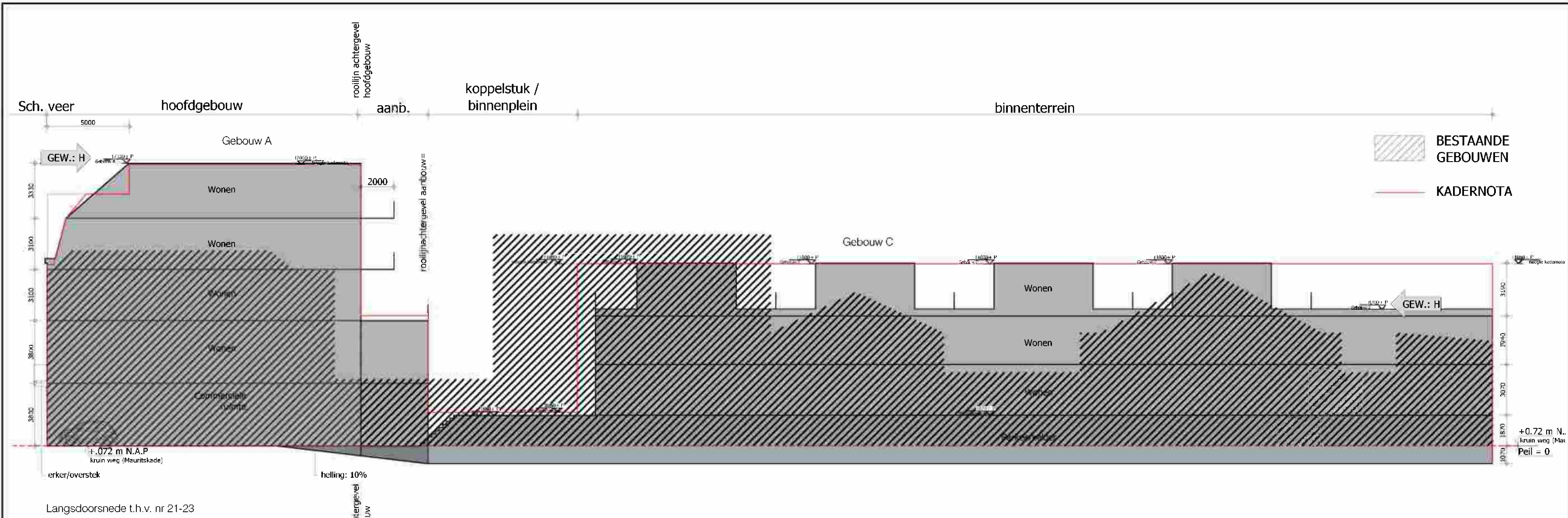
Alle maten dienen ten eerste in het werk te worden gecontroleerd!
Alle constructieve ingrepen volgens opgave constructeur

De intellectuele eigendomsrechten waaronder, doch niet uitsluitend, de auteursrechten, op de in deze publicatie opgenomen (en daarbij behorende) tekeningen, schetsen, bestekken, ramingen, rapporten, berekeningen, verslagen, contracten en alle andere bescheiden en beschrijvingen berusten bij SVDBA BV en/of

Scheveningseweg 12
2517 KT Den Haag
t: 070 36 00 882
e: info@svdba.nl

STIJNVANDENBOOGAARD
ARCHITECTURE

PROJECTNUMMER	15605
PROJECT	SVEER
ADRES	SCHEVENINGSEVEER 17 T/M 23
OPDRACHTGEVER	GEMINI DEVELOPMENT BV
PROJECTFASE	FASE 1
ONDERWERP	RUIMTELIJKE ORDENING
	DAKAANZICHT
Tekeningnummer	RO 105
Papierformaat	A3
Schaal	1:300
Datum	06-05-2024
Datum gewijzigd	G: 14-05-2025

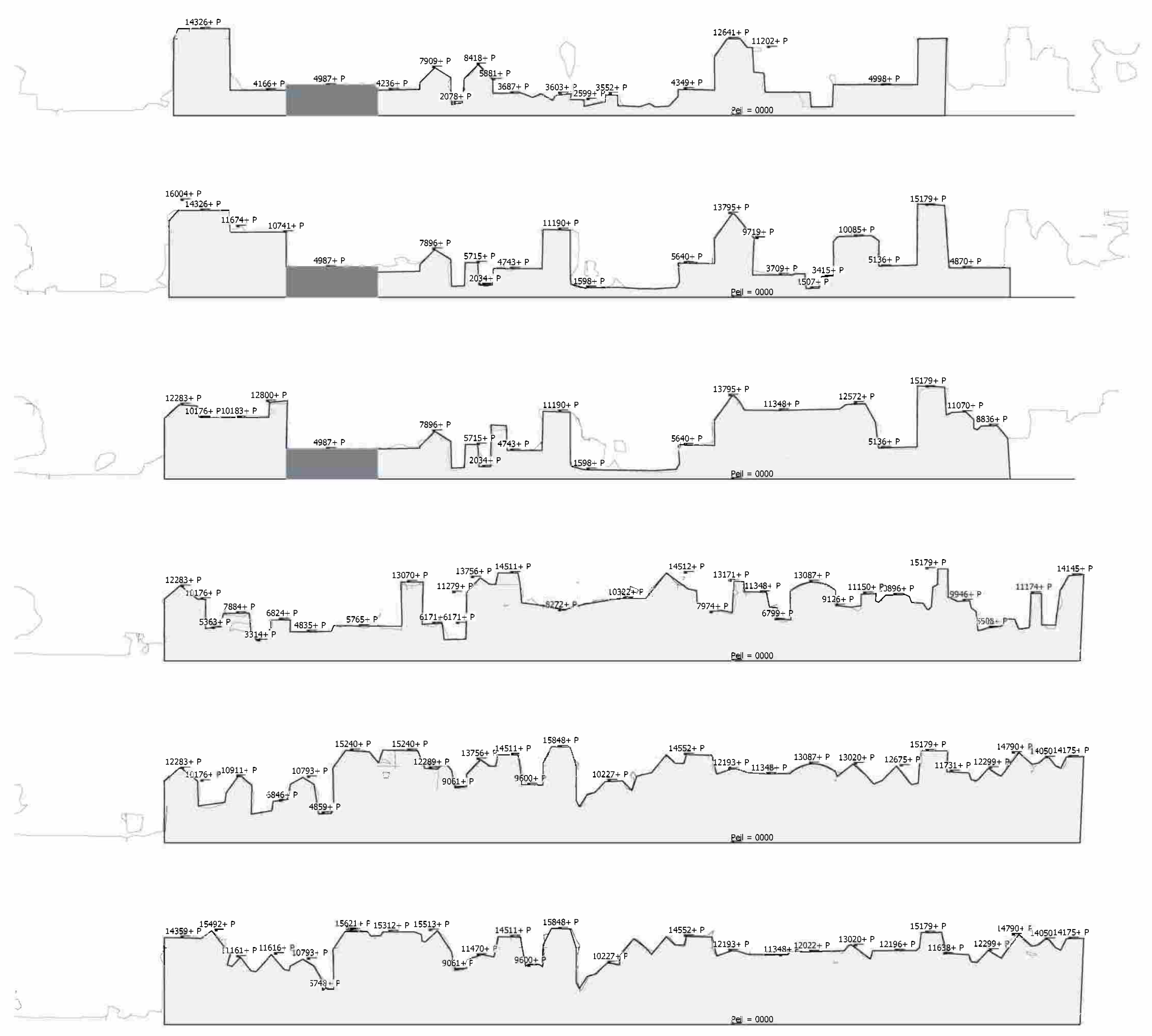
Alle maten dienen ten eerste in het werk te worden gecontroleerd!
Alle constructieve ingrepen volgens opgave constructeur

De intellectuele eigendomsrechten waaronder, doch niet uitsluitend, de auteursrechten, op de in deze publicatie opgenomen (en daarbij behorende) tekeningen, schetsen, bestekken, ramingen, rapporten, berekeningen, verslagen, contracten en alle andere bescheiden en beschrijvingen berusten bij SVDBA BV en/of

Scheveningsweg 12
2517 K1 Den Haag
t: 070 36 00 882
e: info@svdba.nl

STIJNVANDENBOOGAARD
ARCHITECTURE

PROJECTNUMMER	15605
PROJECT	SVEER
ADRES	SCHEVENINGSEVEER 17 T/M 23
OPDRACHTGEVER	GEMINI DEVELOPMENT BV
PROJECTFASE	FASE 1
ONDERWERP	RUIMTELIJKE ORDENING PRINCIPE DOORSNEDEN
Tekeningnummer	RO 300
Papiermaat	A2
Schaal	1:200
Datum	06-05-2024
Datum gewijzigd	H: 14-05-2025

Alle maten dienen ten eerste in het werk te worden gecontroleerd!
Alle constructieve ingrepen volgens opgave constructeur.

De intellectuele eigendomsrechten waaronder, doch niet uitsluitend, de
auteursrechten, op de in deze publicatie opgenomen (en daartoe behorende)
tekeningen, schetsen, bestekken, ramingen, rapporten, berekeningen,
verlagen, contracten en alle andere beschreven en beschrijvingen berusten
bij Stuvia Bv en/of

Schoonheidsplein 12
2517 XT Den Haag
T: 070 36 00 882
W: info@stuvia.nl

STIJNVANDENBOOGAARD
ARCHITECTURE

PROJECTNUMMER 15005
PROJECT SVEER
ADRES SCHEVENINGSEVEER 17 TM 23
OPDRACHTGEVER GEHIN DEVELOPMENT BV
PROJECTFASE FASE
ONDERWERP RUIMTELIJKE ORDENING
DOORSNEDEN PROFIELEN
Tekeningnummer RD 311
Schaal A1+ (118x594)
Datum 06-05-2024
Datum gewijzigd

Bijlage 15

Opdrachtgever:

Niersman B.V.
Veurseweg 79
2251 AA Voorschoten

Samenstelling rapportage:

Huisman Traject BV
De Corridor 21 H
3621 ZA Breukelen

www.huismantraject.nl
info@huismantraject.nl

Projectnummer	:	HT250003
Datum	:	14-08-2025
Document Status	:	Definitief

Opgesteld door:	paraaf	Datum	Status
		18-07-2025	Definitief
		14-08-2025	Versie 2
Gecontroleerd door:		Datum	Status
		18-07-2025	Definitief
		14-08-2025	Versie 2

Quick scan

HT250003-Q *Definitief*

Scheveningseveer
Den Haag

Inhoudsopgave

01	Inleiding	3
02	Projectgegevens	4
2.1	Projectlocatie	5
2.2	Bodemopbouw	6
2.3	Grondwater	19
2.4	Bouwjaar panden	20
03	Barrierewerking	22
04	Conclusie	23
Bijlagen		25
	Nieuwbouw	25
	Locatie freatische peilbuizen Van Dijk 2023	26
	Freatische peilbuizen Van Dijk 2023	27
	Freatische peilbuizen DINO	28
	Freatische peilbuizen Grondwatertools	29
	Freatische peilbuizen en peilbuizen watervoerend pakket DinoLoket	30
	Watervoerend pakket peilbuizen- grondwatertools	33
	Grondwaterkaart (1995)	34
	Locatie handboringen	35
	Handboringen	36
	Sonderingen- Hilton Hotel	37

01 Inleiding

Niersman BV bevindt zich in een voorbereidend traject ter realisatie van het project Scheveningseveer in Den Haag. Dit project omvat de ontwikkeling van een nieuwbouw te weten; woningen en winkels met een gezamenlijke half verdiepte parkeerkelder. Aan Huisman Traject BV is opdracht verleend om aan de hand van de thans beschikbare documenten een project scan te leveren met als doel om het navolgend advieswerk op te leveren. Op basis van de eerste bevindingen zal er een overleg plaatsvinden om de voorlopige zienswijze te evalueren en de vervolgwerkzaamheden te bespreken.

Algemene Gegevens	
Project Naam	Scheveningseveer Den Haag
Locatie	Scheveningseveer 19, 2514 HB Den Haag

Versie 2: In overleg met HH Delfland is gesproken over de barrierewekring van de nieuwbouw en hoe Hiermee om te gaan in de huidige fase van voorbereiding. Hiertoe is een onderdeel toegevoegd in de conclusie.

**Bij het opstellen van dit rapportage is rekening gehouden met de verwachtingen van de beoogde gebruikers. Daarom is dit rapportage alleen bestemd voor de opdrachtgever en de direct betrokken partijen van bovengenoemd project. Wij verzoeken u dit rapportage niet aan derden te verstrekken zonder uitdrukkelijke toestemming vooraf.*

02 Projectgegevens

Schematische weergave Bouwput		
Peil	NAP +0,70 m	
Maaiveld (huidig)	Tussen ca. NAP +0,60 m & NAP +0,75 m	
Afmeting Blok A & C	Ca 86,98 m X 17,85 m	
Afmeting Blok B	Ca 14,68 X 17,90	
Oppervlakte Blok A & C	Ca. 1.566 m ²	
Oppervlakte Blok B	Ca. 263 m ²	
Blok A		
Bovenkant begane grondvloer	NAP +0,70 m	P+0000
Dikte dekvloer	0,07 m	
Dikte isolatie	0,14 m	
Dikte betonvloer	0,35 m	
Onderkant begane grondvloer	NAP +0,14 m	P+840
Bovenkant vloer Berging & garage	NAP -0,37 m	P-1070
Dikte betonvloer berging en garage	0,30 m	
Onderkant vloer Berging & garage	NAP -0,67 m	P-1370
Blok B		
Bovenkant vloer	NAP -0,20 m	P-900
Dikte dekvloer	0,07 m	
Dikte isolatie	0,10 m	
Dikte betonvloer	0,30 m	
Onderkant vloer	NAP -0,67 m	P-1370
Blok C		
Bovenkant Keldervloer	NAP -0,37 m	P-1070
Dikte betonvloer	0,30 m	
Onderkant keldervloer	NAP -0,67 m	P-1370

Bodemopbouw	
Maaiveld (huidig)	Tussen ca. NAP +0,60 m & NAP +0,75 m
(Siltig) Zand met weerstandslagen van klei	Tot NAP -14,00 m
Zwak siltig klei	Van NAP -14,00 m tot NAP -15,00 m
Zand	Van NAP -15,00 m tot NAP -16,00 m
Veen	Van NAP -16,00 m tot NAP -16,40 m
Zand	Van NAP -16,40 m tot NAP -24,40 m

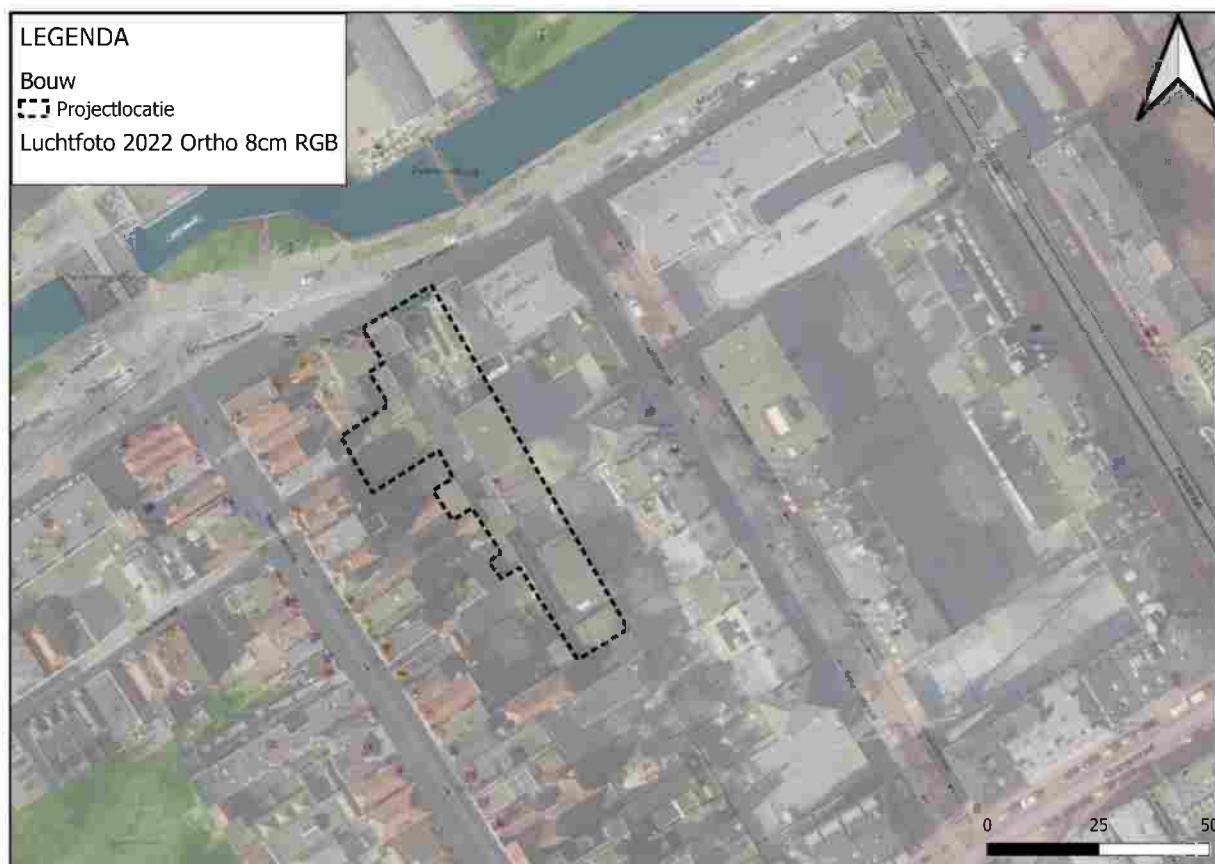
Freatische Grondwaterstanden	
Van Dijk 2023	Ca. NAP -0,32 m tot NAP -0,69 m
Freatisch grondwaterstand (grondwatertools 2013-2020)	NAP -0,10 m tot NAP -0,80 m
Freatisch grondwaterstand (DINO)	NAP -0,00 m tot NAP -0,60 m
Rekenwaarde freatisch grondwaterniveau (HT) *	NAP -0,69 m

Stijghoogte watervoerend pakket	
Stijghoogte 1 ^{ste} watervoerende pakket (1995)	Ca. NAP -0,50 m tot NAP -1,00m
Stijghoogte WVP W843.DO.PDSN-02 (2024)	Ca. NAP -0,21 m tot NAP -0,67m
Stijghoogte WVP Mesdag (2008)	Ca. NAP -0,60 m tot NAP -1,00 m
B30G0344 grondwatertools (2013-2020)	Ca. NAP -0,23 m tot NAP -0,57m
Rekenwaarde stijghoogte (HT) *	NAP -0,23 m

* De vast gestelde rekenwaarde is een realistische waarde waar het gaat om de waardering van debiet, invloed gebied, verticaal evenwicht, etc., welke gelden voor de tijdelijke situatie. Wanneer gerekend wordt aan een definitieve situatie voor constructieve uitgangspunten gelden mogelijk andere rekenwaarden gelieerd aan worstcase scenario's ! Aan de bovenstaande waarden kunnen dus geen rechten worden ontleend!

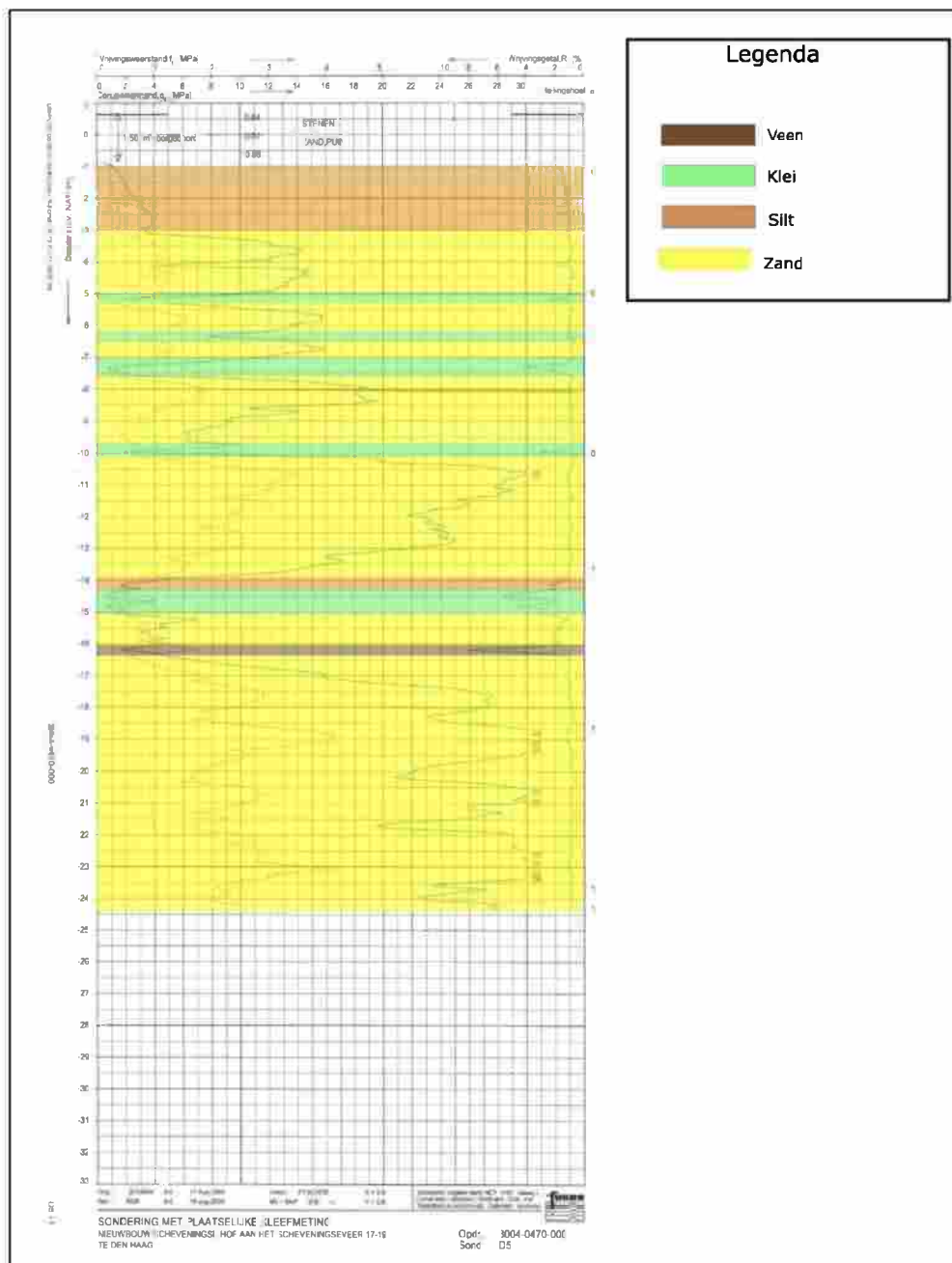
2.1 Projectlocatie

Onderstaand weergeeft de projectlocatie, waarbij de bestaande gebouwen gesloopt worden.

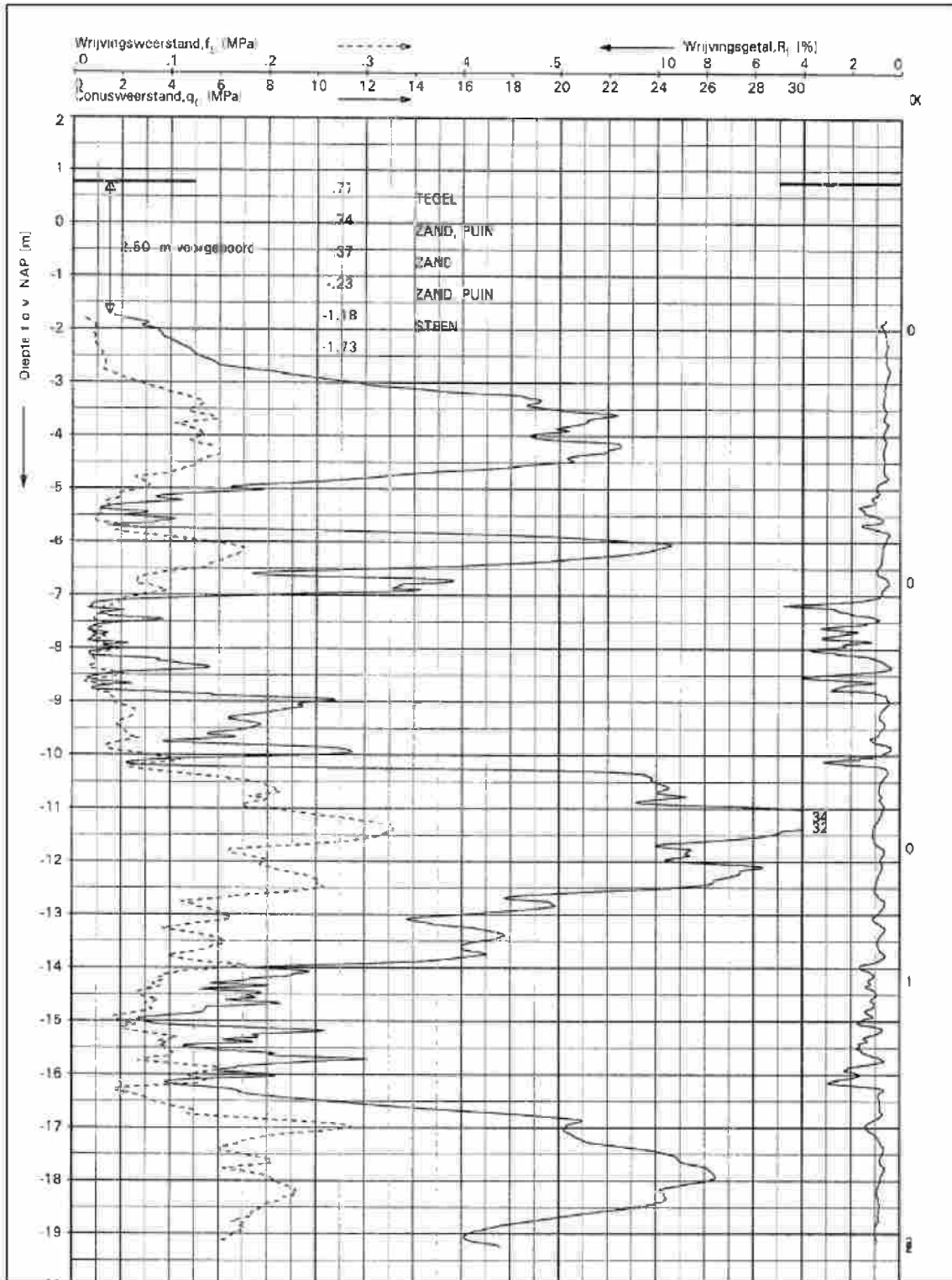

2.2 Bodemopbouw

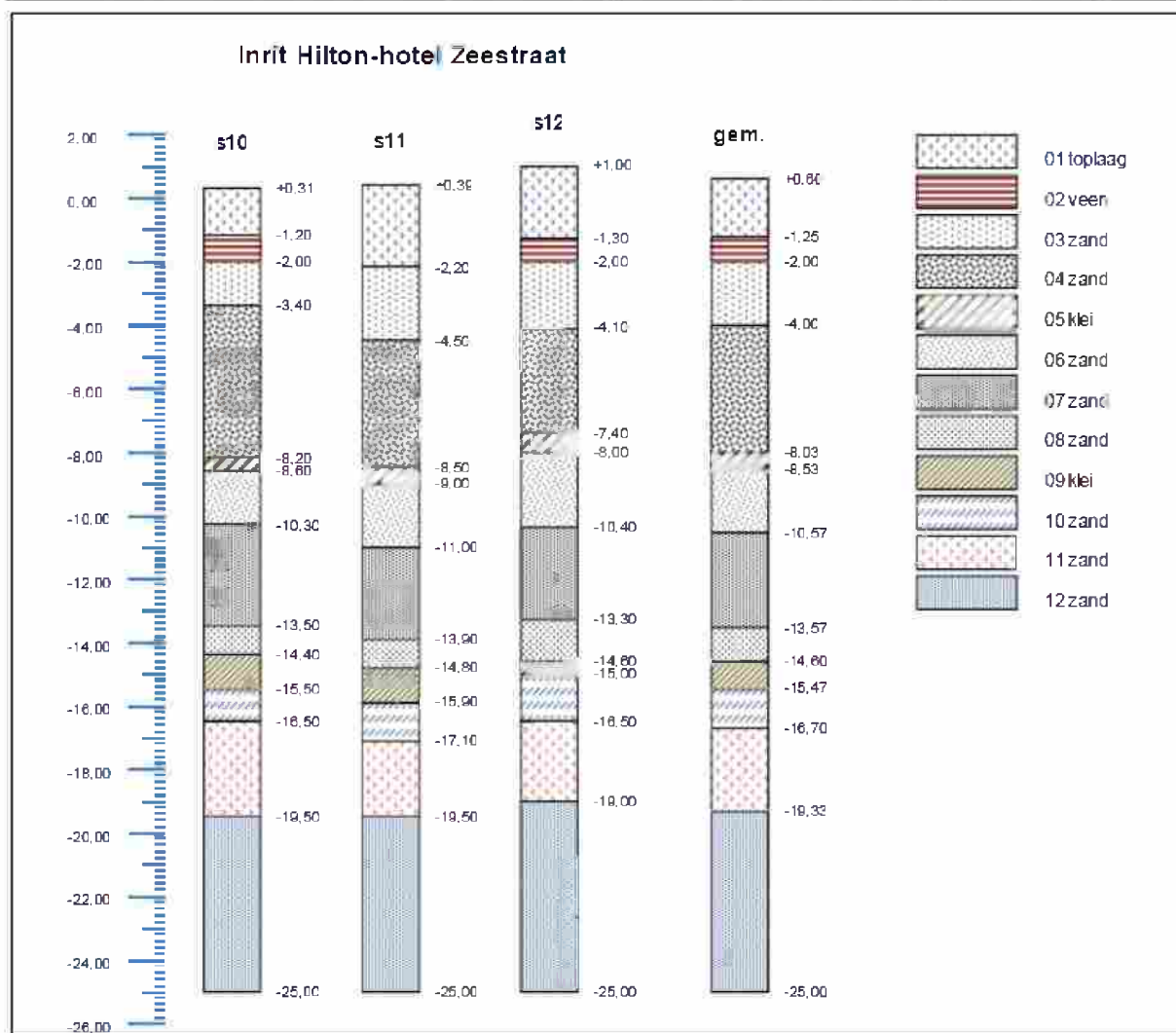
Onderstaand weergeeft de bodemopbouw op basis van 1 uitgevoerde sondering op locatie. Het wordt gekenmerkt door een dikke siltige topzandlaag van circa 14 meter met enkele klei lagen. Hieronder volgt een dunne veenlaag, welke circa 0,40 m dik is. Tenslotte begint het Pleistocene zandpakket.

In 2009 is er op een afstand van ca. 100 m sonderingen uitgevoerd, welke in de bijlagen is weergegeven. Hierbij is te zien dat er bij b.v. sondering S1, S2, S10 en S11 de veen laag op een diepte van NAP -1,00 tot NAP -1,50 m niet aanwezig is, maar bij de overige sonderingen wel. Bij sondering S3 is de veenlaag dikker ca 1,50 m.

S2

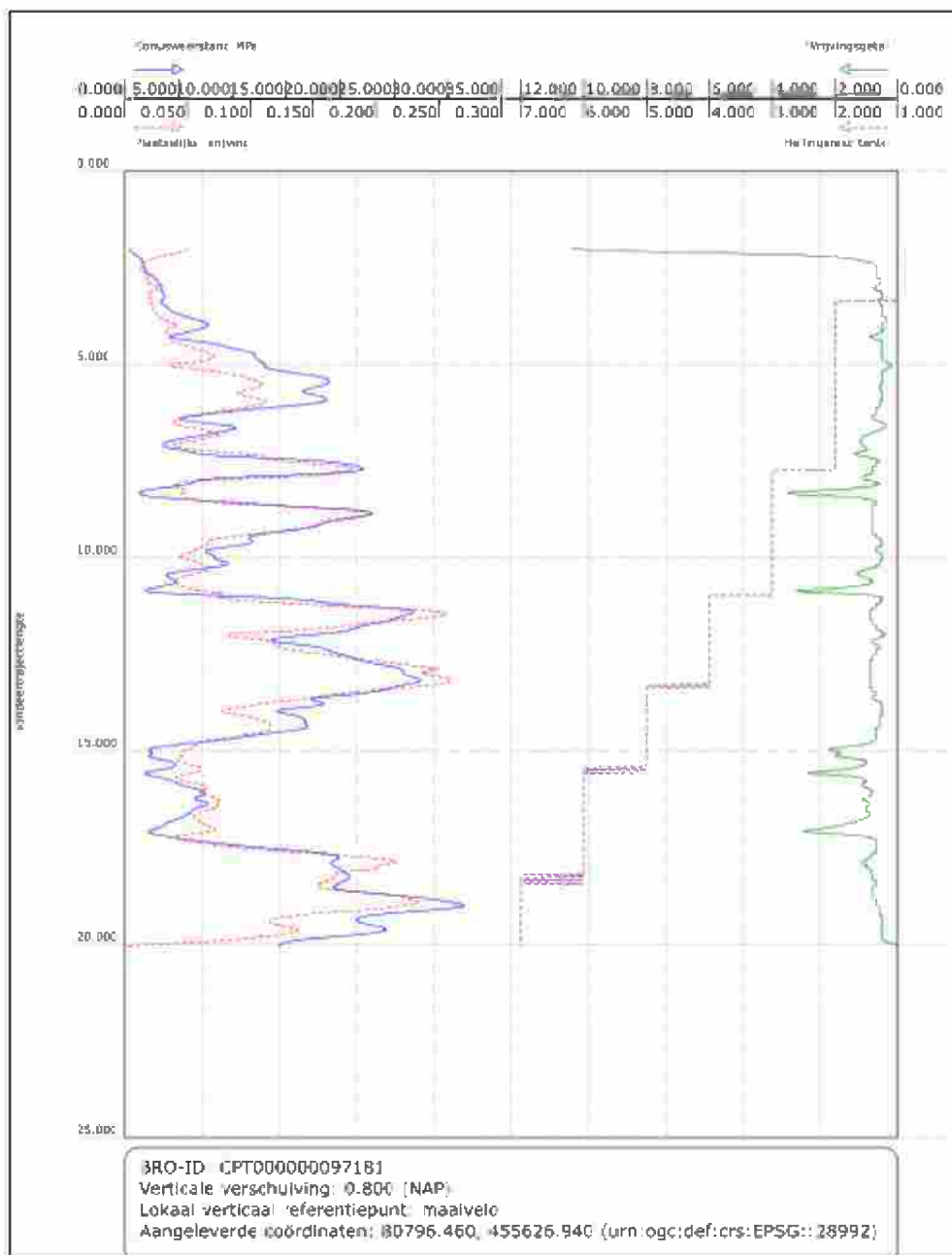

Boring	Bovenkant veenlaag (ca.)	Onderkant veenlaag (ca.)	Dikte
S3	NAP -0,25m	NAP-1,70 m	1,45 m
S7	NAP-1,20 m	NAP-1,50 m	0,30 m
S9	NAP-1,00 m	NAP-1,50 m	0,50 m
S12	NAP-1,40 m	NAP-2,00 m	0,60 m

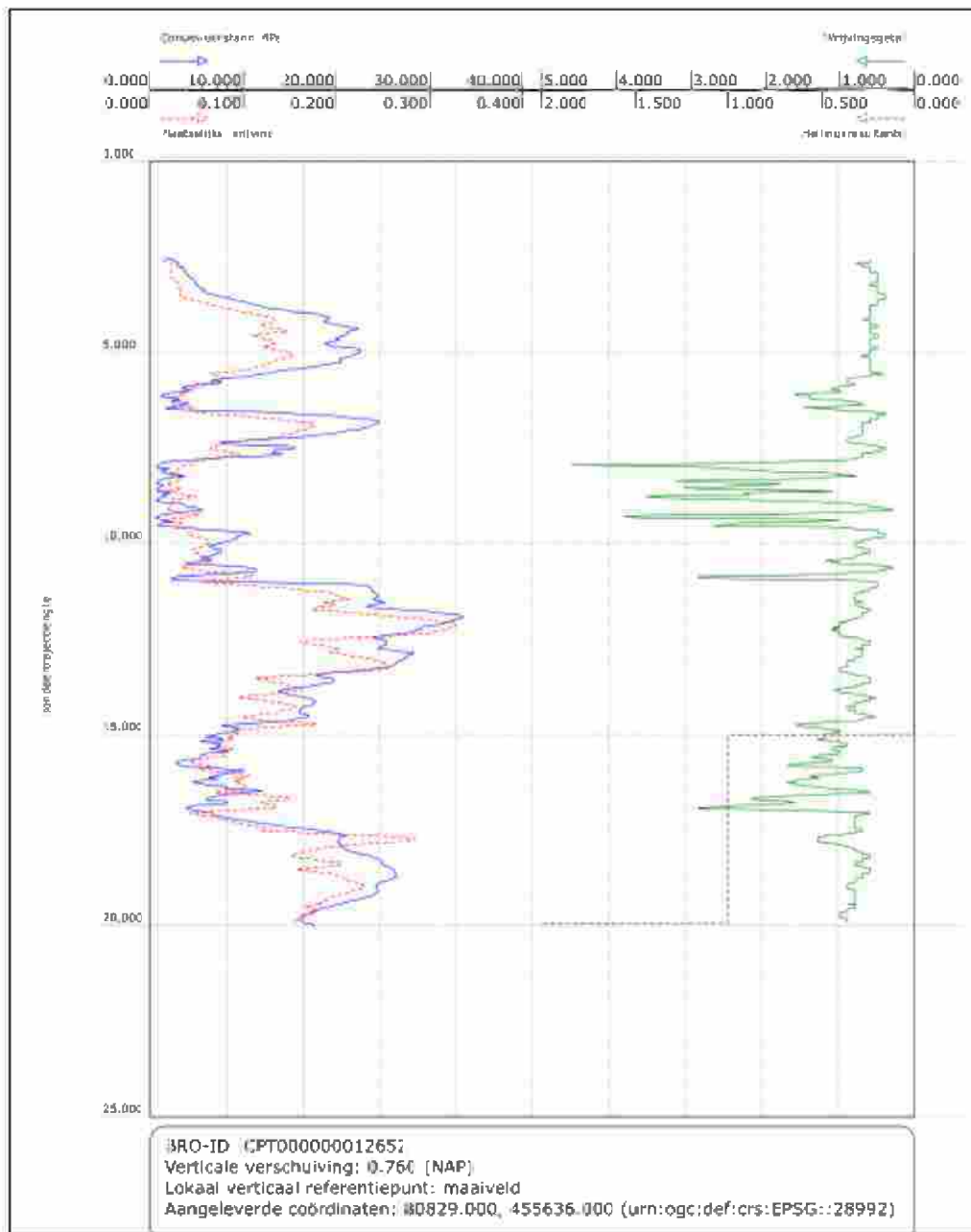
Handboringen- DINO Loket

De uitgevoerde handboringen weergeven de veenlaag in de deklaag niet op dezelfde diepte, maar wel lager op een diepte van ca. NAP -7,00 m.

1

2

Hand boringen- Huisman Traject

Door Huisman Traject zijn er 6 handboringen uitgevoerd om een indicatie te verkrijgen van de precieze diepte van de veenlaag. Hierbij is te zien dat bij boring:

- 1 er sprake is van een 1,20 m dikke veenlaag van NAP -1,10 m tot NAP -2,30 m.
- 2 de veenlaag dunner is met een dikte van 0,30 m en op een diepte van NAP -0,80 en NAP -1,10 m.
- boring 101 er sprake is van een 2,00 m dikke veenlaag van NAP -0,40 m tot NAP -2,40 m.
- boring 102 de veenlaag dunner is met een dikte van 0,80 m en op een diepte van NAP -0,40 m en NAP -1,20 m.
- boring 103 de veenlaag een dikte bevat van 2,50 m en begint op een diepte van NAP 0,10 m tot NAP -2,40 m

Bovenkant maaiveld	NAP 0,70 m	
Onderkant peilbuis	NAP 3,25 m	
Stijghoogte 1e meting	1,15 m -mv	-0,45 m NAP
Stijghoogte 2e meting	m -mv	

Boring 1

Achter

Maaiveld	NAP	Van - Tot	Boorbeschrijving			
0,0 m -mv	0,7 m	0,7 - -0,1	Leem	kleiig	zandig	(grijs)
0,5 m -mv						
1,0 m -mv	-0,3 m	-0,1 - -1,1	Zand			(geel)
1,5 m -mv						
2,0 m -mv	-1,3 m	-1,1 - -2,3	Veen			(zwart)
2,5 m -mv				zwak	zandig	
3,0 m -mv	-2,3 m	-2,3 - -2,6	Zand			(geel)
3,5 m -mv		-2,6	EINDE			
4,0 m -mv	-3,3 m					

Boring 2

Voor

Maaiveld	NAP	Van - Tot	Boorbeschrijving			
0,0 m -mv	0,7 m	0,7 - -0,3	Leem	kleiig	zandig	(grijs)
0,5 m -mv						
1,0 m -mv	-0,3 m	-0,3 - -0,8	Zand	kleiig		(geel)
1,5 m -mv		-0,8 - -1,1	Veen	puinhoudend		(grijs)
2,0 m -mv	-1,3 m	-1,1	EINDE			
2,5 m -mv						
3,0 m -mv	-2,3 m					
3,5 m -mv						
4,0 m -mv	-3,3 m					

Opdrachtgever	Naam
Projectnummer	HT250003
Projectnaam	Scheveningseveer Den Haag
Datum Peilbuis	22-4-2025
Rapportage onderwerp	Boorbeschrijving
Opgesteld door	

Bovenkant maaiveld	NAP	0,60	m	
Onderkant peilbuis	NAP	-2,40	m	
Stijghoogte 1e meting		1,15	m -mv	-0,55 m NAP
Stijghoogte 2e meting			m -mv	

Boring 101

Maaiveld	NAP	Van - Tot	Boorbeschrijving		
0,0 m -mv	0,6 m	0,6	0,1	Zand	zwak puinhoudend
0,5 m -mv		0,1	-0,4	Klei	
1,0 m -mv	-0,4 m	-0,4	-2,4	Veen	zwak kleiig
1,5 m -mv					
2,0 m -mv	-1,4 m				
2,5 m -mv					
3,0 m -mv	-2,4 m	-2,4	-2,7	Zand	zwak kleiig
3,5 m -mv		-2,7	EINDE		
4,0 m -mv	-3,4 m				
4,5 m -mv					

Opdrachtgever	Naam
Projectnummer	HT250003
Projectnaam	Scheveningseveer Den Haag
Datum Peilbuis	22-4-2025
Rapportage onderwerp	Boorbeschrijving
Opgesteld door	

Bovenkant maaiveld	NAP	0,60	m	
Onderkant peilbuis	NAP	-2,40	m	
Stijghoogte 1e meting		1,15	m -mv	-0,55 m NAP
Stijghoogte 2e meting			m -mv	

Boring 102

Maaiveld	NAP	Van	Tot	Boorbeschrijving
0,0 m -mv	0,6 m			
0,5 m -mv		0,6	0,1	Zand zwak puinhoudend
1,0 m -mv		0,1	-0,4	Klei
1,5 m -mv	-0,4 m	-0,4	-1,2	Veen
2,0 m -mv				
2,5 m -mv	-1,4 m	-1,2	-2,7	Zand zwak Humeus
3,0 m -mv				
3,5 m -mv	-2,4 m	-2,7	EINDE	

Opdrachtgever	Naam
Projectnummer	HT250003
Projectnaam	Scheveningseveer Den Haag
Datum Peilbuis	22-4-2025
Rapportage onderwerp	Boorbeschrijving
Opgesteld door	

Bovenkant maaiveld	NAP	0,60	m	
Onderkant peilbuis	NAP	-2,40	m	
Stijghoogte 1e meting		1,15	m -mv	-0,55 m NAP
Stijghoogte 2e meting			m -mv	

Boring 103

Maaiveld	NAP	Van - Tot	Boorbeschrijving		
0,0 m -mv	0,6 m				
0,5 m -mv		0,6 0,1	Zand	zwak	puinhoudend
1,0 m -mv	-0,4 m	0,1 EINDE	Veen	zwak	kleilig
1,5 m -mv					
2,0 m -mv	-1,4 m				
2,5 m -mv					
3,0 m -mv	-2,4 m	-2,4 -2,7	Zand	zwak	kleilig
3,5 m -mv		-2,7 EINDE			

Opdrachtgever	Naam
Projectnummer	HT250003
Projectnaam	Scheveningseveer Den Haag
Datum Peilbuis	22-4-2025
Rapportage onderwerp	Boorbeschrijving
Opgesteld door	

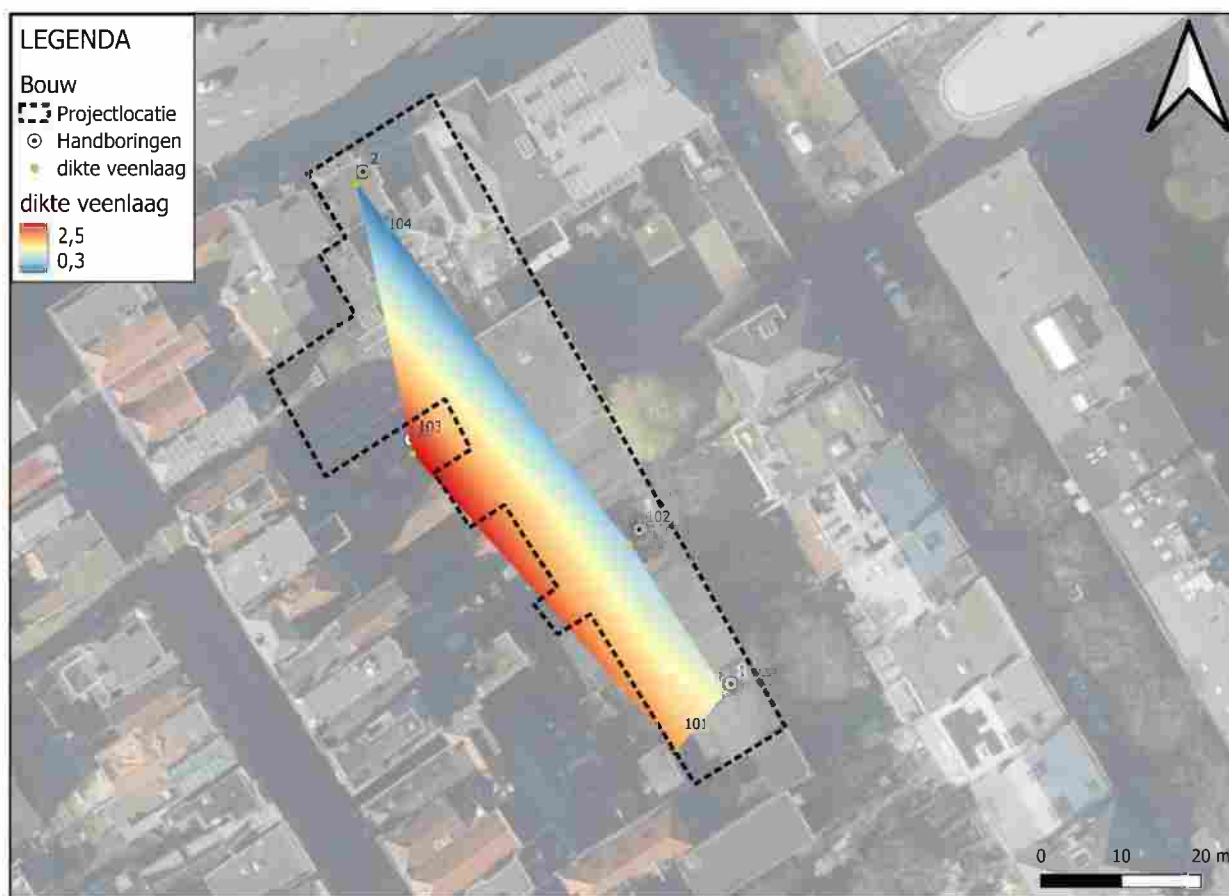

Bovenkant maaiveld	NAP	0,60	m	
Onderkant peilbuis	NAP	0,00	m	
Stijghoogte 1e meting			m -mv	m NAP
Stijghoogte 2e meting			m -mv	

Boring 104

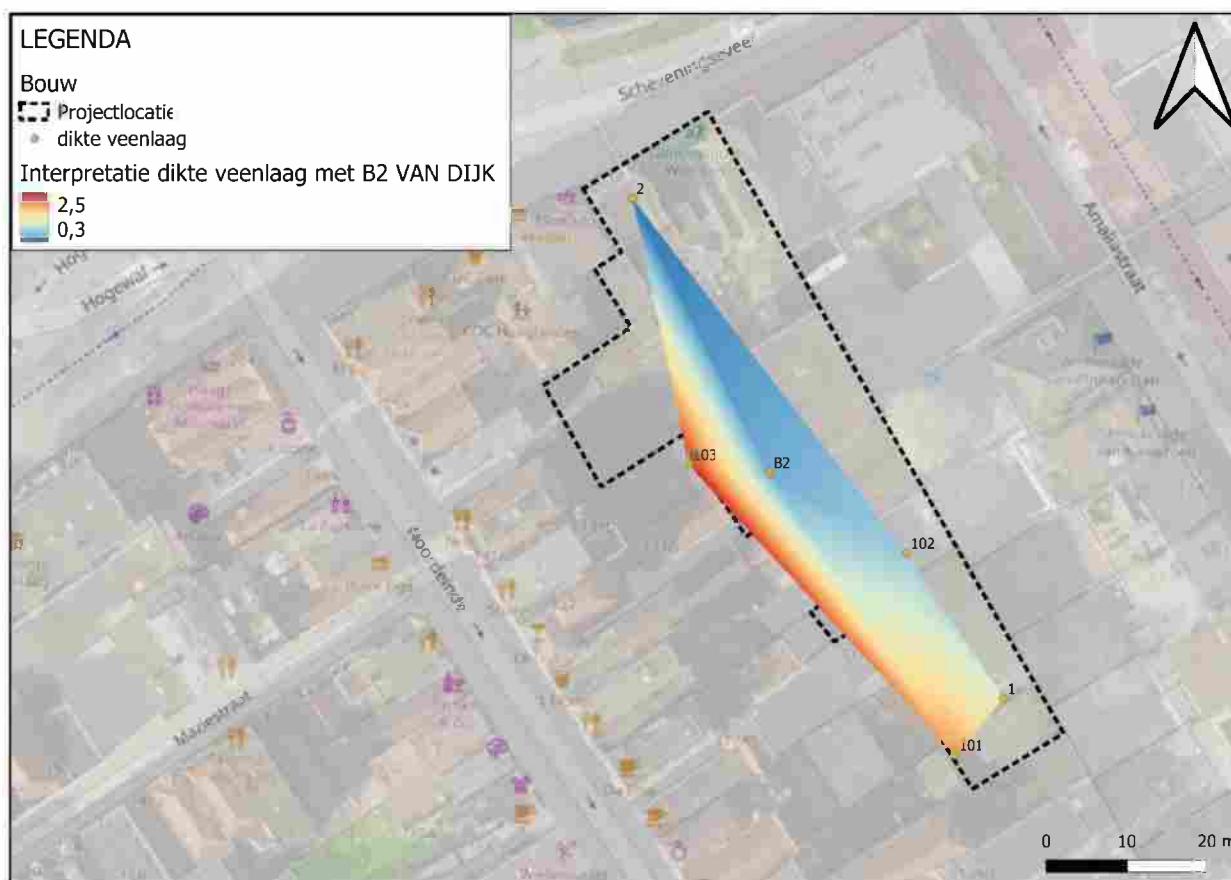
Maaiveld	NAP	Van - Tot	Boorbeschrijving		
0,0 m -mv	0,6 m				
0,5 m -mv		0,6 0,1	Stenen		
1,0 m -mv	-0,4 m	0,1 EINDE			
1,5 m -mv					
2,0 m -mv	-1,4 m				
2,5 m -mv					
3,0 m -mv	-2,4 m				

Onderstaand figuur weergeeft een overzicht van de dikte van de veenlagen, gebaseerd op de uitgevoerde handboringen.

Boring	x	y	Onderkant veenlaag	Dikte
1	80867	455550	NAP-2,30 m	1,20 m
2	80821	455612	NAP-1,10 m	0,3 m
101	80861	455543	NAP-2,40 m	2,00 m
102	80855	455568	NAP-1,20 m	0,80 m
103	80828	455579	NAP-2,40 m	2,50 m

In onderstaand figuur is handboring B2 in 2023 uitgevoerd door VAN DIJK en ook toegevoegd in onderstaand overzicht van de dikte van de veenlagen.

Boring	x	y	Onderkant veenlaag	Dikte
1	80867	455550	NAP-2,30 m	1,20 m
2	80821	455612	NAP-1,10 m	0,3 m
101	80861	455543	NAP-2,40 m	2,00 m
102	80855	455568	NAP-1,20 m	0,80 m
103	80828	455579	NAP-2,40 m	2,50 m
Van Dijk (B2-2023)	80838	455578	NAP-1,36 m	0,60 m

2.3 Grondwater

In april 2023 zijn door Van Dijk in totaal twee peilbuizen geplaatst (P1 en P2). De peilbuizen zijn gedurende een periode van één jaar voorzien geweest van dataloggers voor de monitoring van de grondwaterstand. Ter bepaling van de freatische grondwaterstanden zijn de openbare beschikbare bronnen Grondwatertools en het DINO loket gehanteerd. Door Huisman Traject zijn er in 2025 ook freatische grondwaterstanden gemeten, welke overeenkomen met die van het Dino Lokaal.

Freatische Grondwaterstanden	
Van Dijk (2023-2024)	Ca. NAP-0,32 m tot NAP -0,69 m
Freatisch grondwaterstand (grondwatertools 2013-2020)	NAP -0,10 m tot NAP -0,80 m
Freatisch grondwaterstand (DINO)	NAP -0,00 m tot NAP -0,60 m
Rekenwaarde freatisch grondwaterniveau (HT)*	NAP -0,80 m

Stijghoogte watervoerend pakket	
Stijghoogte 1 ^{ste} watervoerende pakket (1995)	Ca. NAP -0,50 m tot NAP -1,00m
B30G0344 (grondwatertools 2013-2020)	Ca. NAP -0,23 m tot NAP -0,57m
Stijghoogte 1 ^{ste} watervoerende pakket (DINO)	Ca. NAP -0,10 m tot NAP -1,00 m
Rekenwaarde stijghoogte (HT) *	NAP -1,00 m

Opdrachtgever	Niersman
Projectnummer	HT25003
Projectnaam	Scheveningseveer Den Haag
Datum start werk	12-3-2025
Rapportage onderwerp	Peilbuismetingen
Opgesteld door	R. Rattan

Peilbuisnummer -->		Pb 1									
Onderkant peilbuis (tov NAP) -->		-2,55									
Bovenkant peilbuis (tov NAP) -->		0,7									
type peilbuis -->		Free									

Datum:	Opmeting										
12-3-2025	Nulmeting	-0,45									
13-5-2025	Nulmeting	-0,6									
16-5-2025	Nulmeting	0,6									

Peilbuizen freatisch

GW (m NAP)

Datum

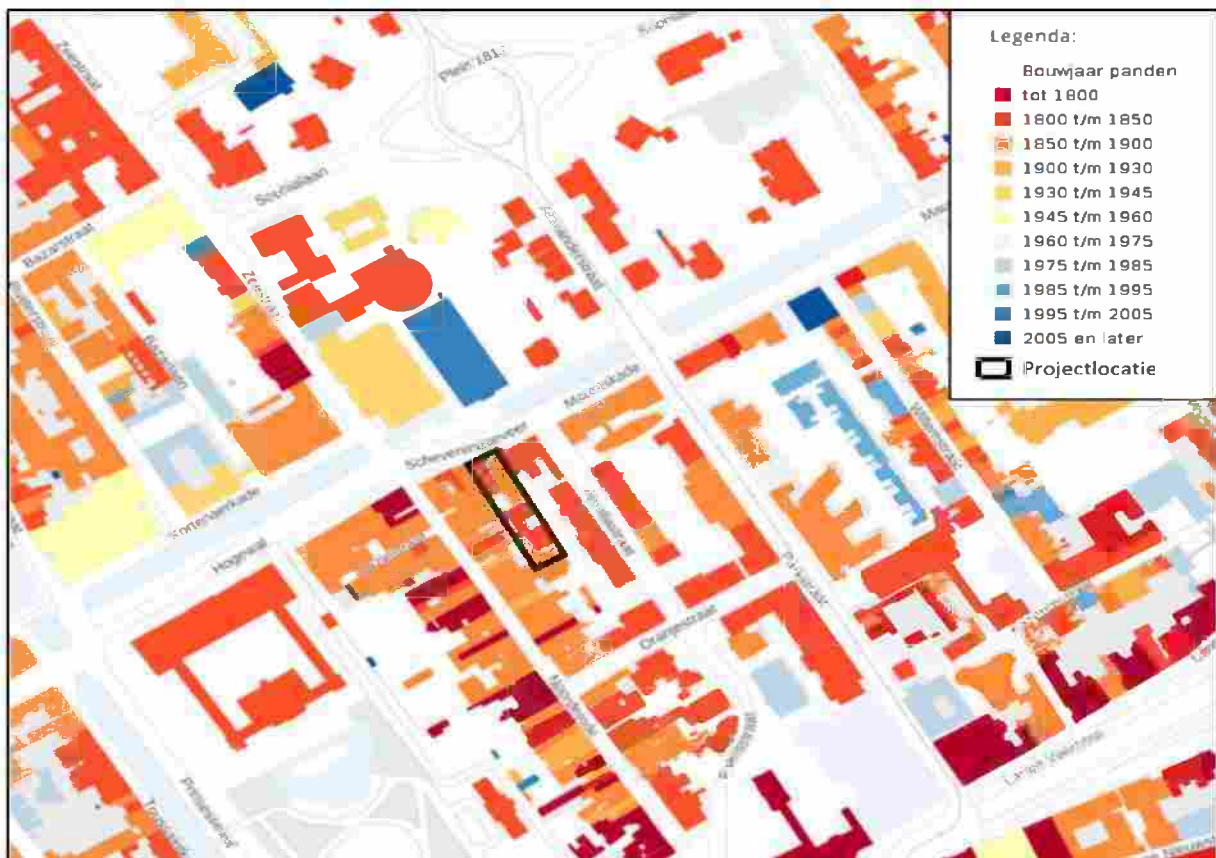
Pb 1

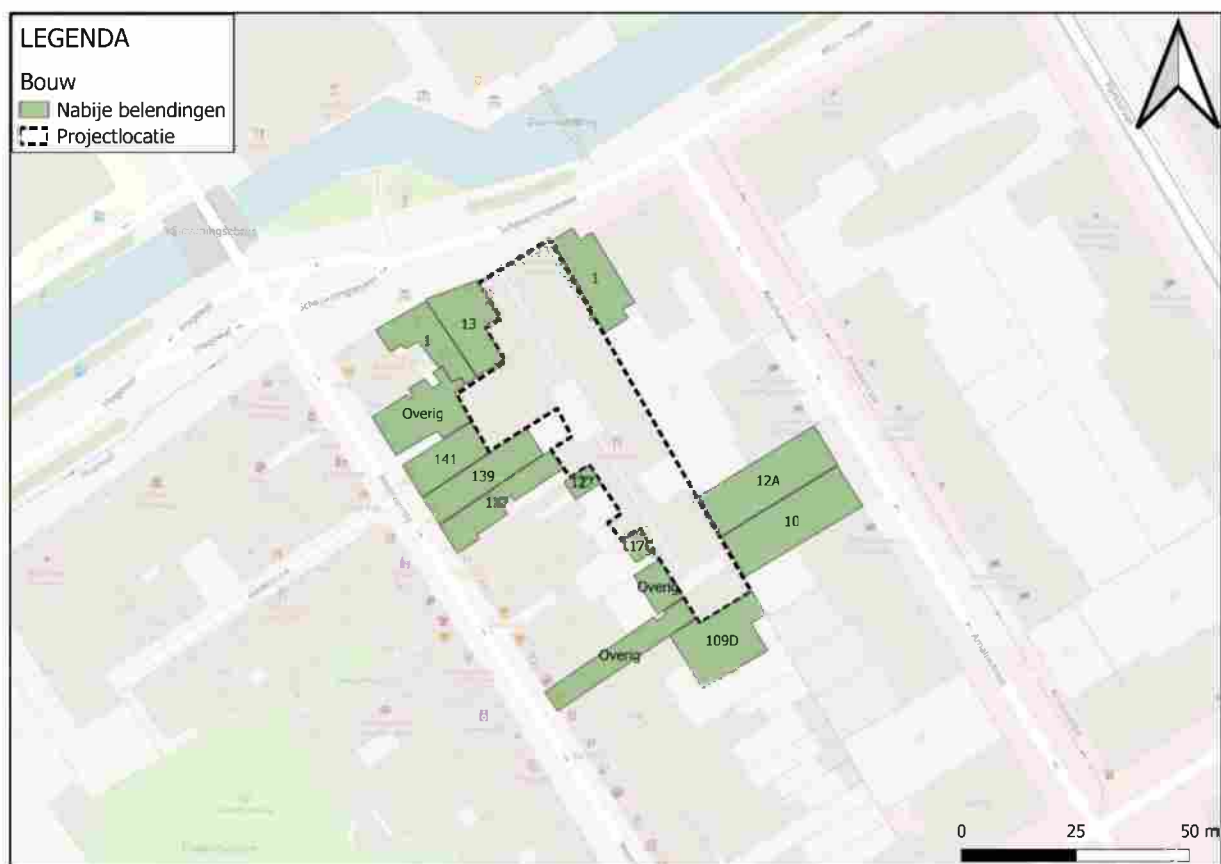
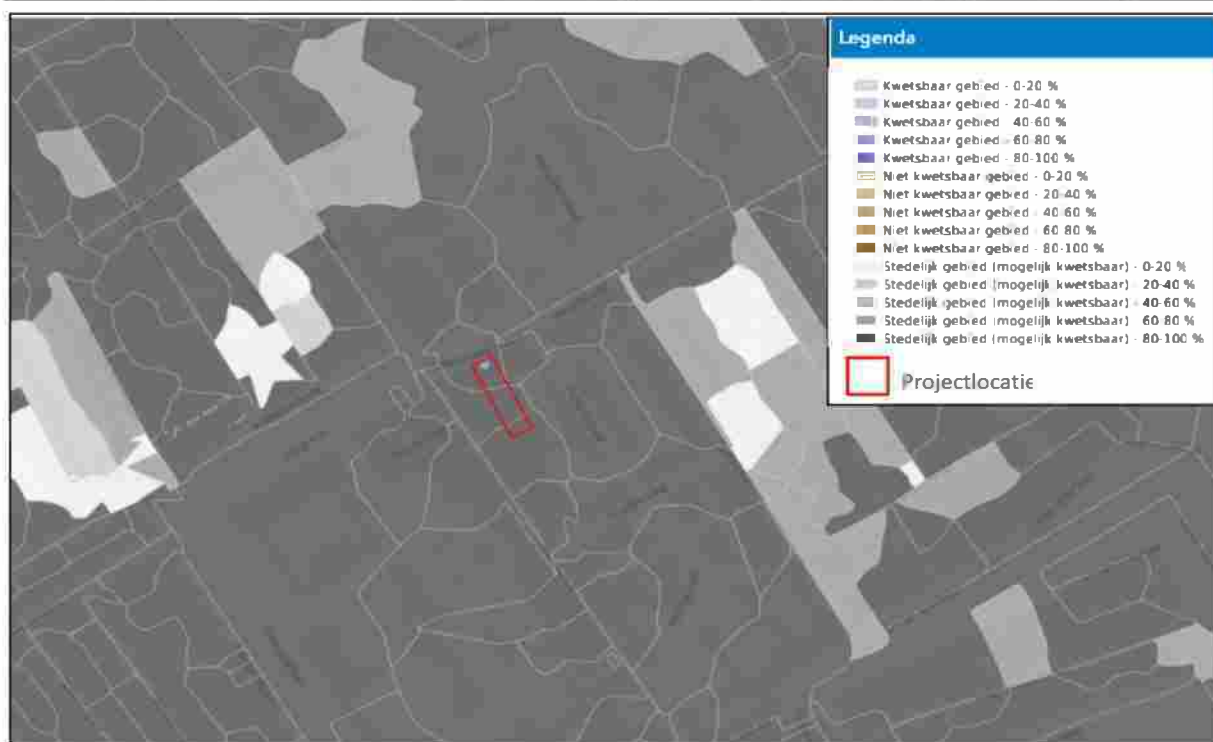
2.4 Bouwjaar panden

Onderstaand weergeeft belendingen nabij de projectlocatie, hierbij is te zien dat:

- Het ten noorden begrensd wordt door een nieuwbouw (2014), een pand gerealiseerd in 1950 en panden uit 1860.
- Ten oosten begrensd wordt door panden van 1860 en 1920
- Ten zuiden begrensd wordt door panden van ca. 1775, 1870 en 1880
- Ten westen begrensd wordt door panden van ca 1890 en 1900-193

Dit geeft aan dat het relatief oude panden zijn, welke mogelijk monumentaal zijn. Het 2^e onderstaand figuur weergeeft dat panden die voor 1970 gebouwd zijn houten funderingspalen kennen. Deze kunnen kwetsbaar zijn door droogte, met name in gebied met een beperkte draagkracht van de bodem.

03 Barrierewerking

Wanneer een constructie wordt gerealiseerd tot onder de grondwaterspiegel heeft dit een effect op de grondwaterstanden in de directe omgeving. Vooral wanneer de nieuwe constructie zandlagen geheel of gedeeltelijk afsluit kan hierdoor potentieel wateroverlast en/of wateronderlast worden veroorzaakt. De mate waarin dit op treedt is afhankelijk van diverse factoren, onder meer:

- **Natuurlijke waterstanden en het verhang.** Bij een groot verhang zal de barrièrewerking ook groter zijn dan wanneer er nauwelijks natuurlijke stroming aanwezig is. Op locatie is er een grondwaterstand verschil van maximaal 20cm, wat relatief veel is over de afstand van 50m;
- **Bodemopbouw.** Wanneer zandlagen worden afgesloten zal de barrièrewerking groter zijn dan wanneer water onder de kelder door kan blijven stromen. Op locatie wordt het freatische pakket nagenoeg geheel afgesloten, echter zijn de verdiepte delen in een laag met zandig klei welke al wel een mate van doorstroming heeft, welke echter zeer beperkt is;
- **Formaat en ligging kelder.** Een groter obstakel resulteert in een grotere barrière werking. Daarnaast is een langwerpige obstakel haaks op de stromingsrichting een grotere barrière dan wanneer deze evenwijdig aan de grondwaterstroming wordt gerealiseerd. Op locatie is de geplande nieuwbouw relatief gelijkzijdig en ligt hierdoor met een afstand van ca. 40 m in de stromingsrichting;
- **Overige reeds aanwezige obstakels** zoals bijvoorbeeld aanwezige kelders, tunnels of achter gebleven grondkeringen bepalen mede het toegevoegde effect van een nieuwe barrière.

Ter beperking van de barrièrewerking worden bij traditioneel te bouwen kelders veelal eisen gesteld om de doorlatendheid langs en om de kelder te bevorderen. Bij uitwerken van het DO zal aangetoond moeten worden welke mate van opstuwing plaatst vindt en in hoeverre dat een potentieel probleem vormt. Maatregelen in uitvoering dienen ervoor te zorgen dat de natuurlijke grondwaterstroming niet of nauwelijks negatief worden beïnvloed.

De meest gebruikte en voor de hand liggende optie is het toepassen van een extensieve grondverbetering; deze wordt toegepast tussen de damwandkuip en de kelderwand, alsmede onder de betonvloer en bestaat uit goed drainerend zand. Daarnaast kan een versterking van de doorstroming worden gerealiseerd met behulp van verschillende maatregelen afhankelijk van de situatie. De huidige configuratie bestaat uit een grotendeels verdiept gebied, waarbij damwanden tijdelijk rondom worden geplaatst en na gereedkomen werk weer worden getrokken, zodat deze geen obstructie meer vormen in de definitieve situatie.

04 Conclusie

Een eerste uitgangspunt is dat het project deels op staal en deels op palen gefundeerd zou gaan worden. Om op staal te kunnen funderen is een noodzakelijke grondwaterstandsverlaging van 0,50 meter onder de constructie noodzakelijk met het uitgangspunt dat de bodemstructuur uit zand bestaat. Deze grondwaterstand verlaging moet in verhouding worden gebracht met de omliggende veelal aanwezige monumentale panden en mag geen nadelige consequentie opleveren zoals zettingen en of het droogzetten van eventuele houten paalkoppen indien er panden op houten palen staan gefundeerd. Zettingen kunnen ontstaan door meer te verlagen dan de gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG) wat een leidraad en norm betekend in onze beoordeling en die ook voor de gemeente leidend is.

In het verleden hebben wij plannen geschreven voor het tegenover liggende Hilton Hotel en de effecten op het Mesdag. Ook daar was cruciaal de beoordeling van de zettingsgevoelige deklaag. Uitgangspunt voor Huisman Traject BV is dat de gebouwen, of een groot deel ervan op staal staan gefundeerd. Vanwege de beperkte informatie van bodemopbouw en de wetenschap van het Hilton project hebben wij handboringen uitgevoerd om een betere indruk te verkrijgen van de dikte deklaag. Deze zal in de praktijk weggegraven moeten worden om een ordentelijke staalfundatie te formeren.

De resultaten van de uitgevoerde boringen laten zien dat de onderzijde deklaag varieert van ca. NAP -1,40 m tot NAP -2,40 m. Dit betekent om deze laag te verwijderen, er een verlaging noodzakelijk is van respectievelijk NAP -1,90 m a NAP -2,90 m. Deze verlagingen zijn in verhouding niet toelaatbaar voor de omliggende panden en adviseren wij dus ook niet.

Een toekomstige onttrekking zal worden aangevraagd bij het waterschap met een deugdelijke monitoring echter vanuit onze eigen expertise adviseren wij het geheel op palen te funderen waardoor deze diepe verlagingen niet meer noodzakelijk zijn. Ook de gemeente zal de plannen ontvangen. Vooraf dat het project naar een definitief ontwerp zal worden gebracht dienen er voldoende sonderingen te worden uitgevoerd. Op basis daarvan stellen wij de navolgende plannen op:

- Fundatieadvies.
- Bemalingsadvies
- Monitoringsplan
- Keerwand advies.
- Begaanbaarheidscertificaat.

Al deze plannen zullen in samenhang worden gebracht. Het keerwand advies is tevens ook van belang om de aangrenzende panden te beschermen. De bemaling met een beperkte verlaging zal dienstdoen om de GLG in de omgeving te beheersen en te monitoren. Desgewenst is het niet onbelangrijk om met de overheden, waterschap en Gemeente de resultaten te bespreken en kunnen de noodzakelijke vergunningen worden aangevraagd.

Het besluit om het gehele project naar een paalfundatie te realiseren heeft tevens het voordeel dat er geen ongelijke zettingen kunnen ontstaan vanwege een combinatie staal en paalfundatie.

Tevens door de beperkte onttrekking die nodig is voor een paalfundatie zal de verlaging voor de constructie met een onderzijde vloer van 0.67 – meter Nap niet meer dan 0.90 meter – Nap bedragen.

Door het toepassen van een drainagesysteem, die een vlakke verlaging onder de constructievloer realiseert, zal de verlaging bij de naastgelegen panden beheersbaar zijn.

Huisman Traject BV zal bij het opstellen van de rapportages de panden van de omliggende omgeving qua fundaties inventariseren en daarop anticiperen indien dat noodzakelijk is.

Vanuit dit oogpunt met de daarbij behorende grondonderzoeken is het uitvoeren van een beperkte bemaling uitgevoerd met een drainage en een gedegen monitoring dit werk uitvoerbaar en haalbaar.

Barrierwerking

De nieuwbouw betreft een (waterdoorlatende) betonconstructie tot ca NAP-0,7m. De rekenwaarde voor de freatische grondwaterstand is ook NAP-0,7m. Dit betekent dat alleen een obstructie wordt verwacht in perioden met hoog water en dus geen risico op te lage waterstanden en enkel op te hoge standen. Daarbij komt dat de bodem waarin de freatische waterstand en de nieuwbouw zich bevinden bestaat uit relatief slecht waterdoorlatend materiaal. Hierdoor zal ook de huidige afwatering maar beperkt zijn. Indien blijkt uit (nog uit te voeren) onderzoek dat de barrière te groot wordt zal hierdoor een oplossing met bijvoorbeeld een goed doorlatende grondverbetering onder en langs de nieuwbouw snel zorgen voor een situatie die beter afwatert dan de huidige situatie. Met name indien de werkwijze definitieve keringen omvat zullen hiervoor oplossingen gevonden moeten worden om de doorstroming in de eindfase te waarborgen (afhankelijk van uitvoeringswijze is dit bijvoorbeeld het deels verwijderen van de wand of het aanbrengen van waterdoorlatende doorvoeringen in de wand).

Op voorhand is het advies in relatie tot de barrièrewerking in de eindsituatie uit te gaan van het aanbrengen van een goed waterdoorlatende grondverbetering onder ontgravingniveau van minimaal 30cm.

Bijlagen

Projectlocatie

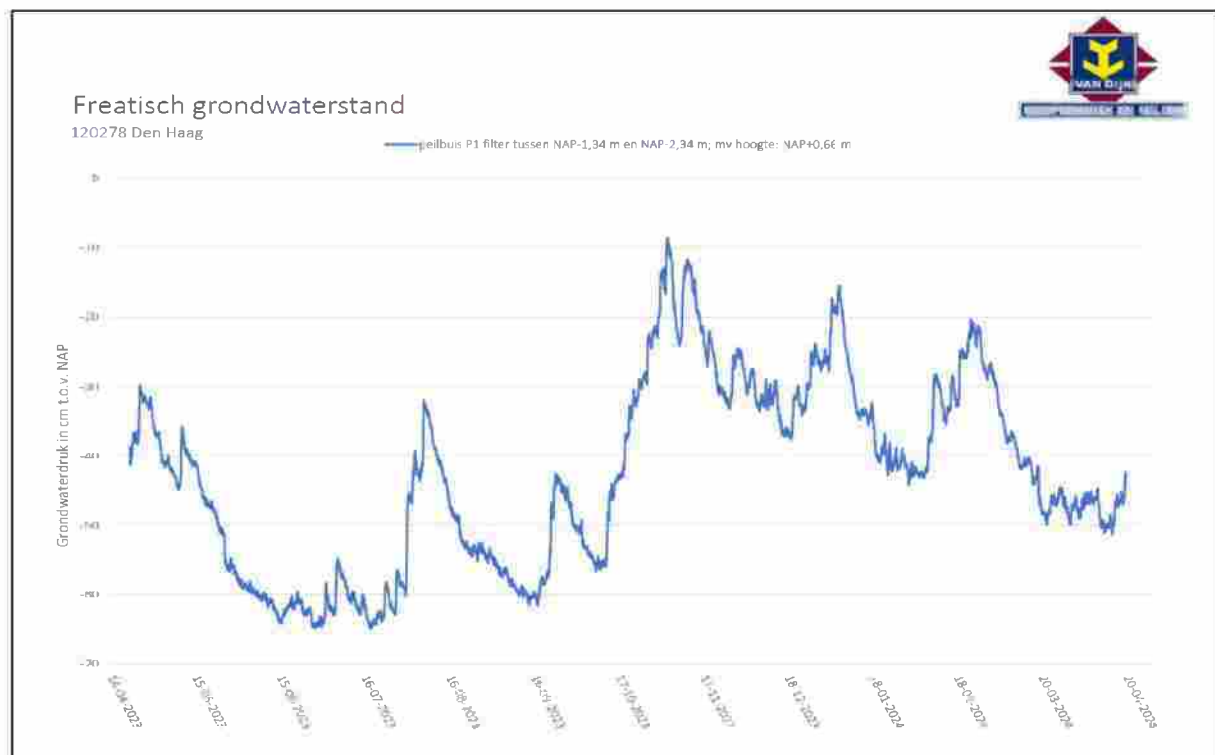
Nieuwbouw

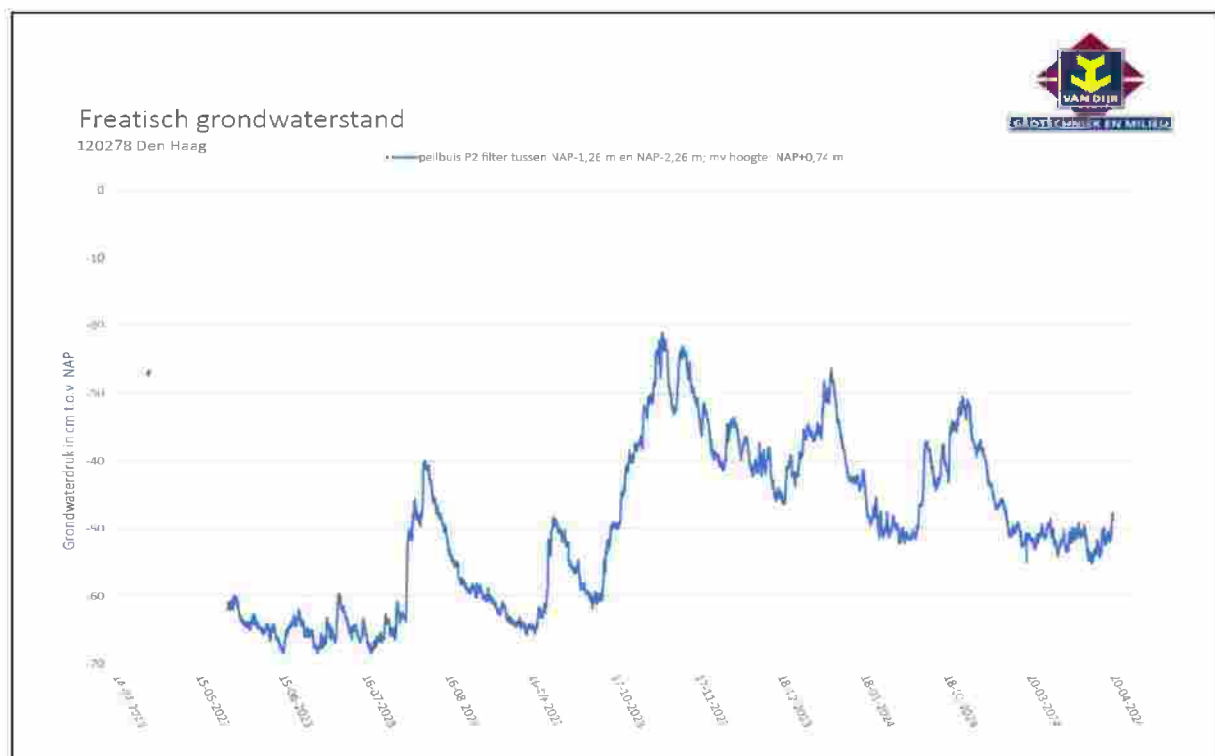
Locatie freatische peilbuizen Van Dijk 2023

Freatische peilbuizen Van Dijk 2023

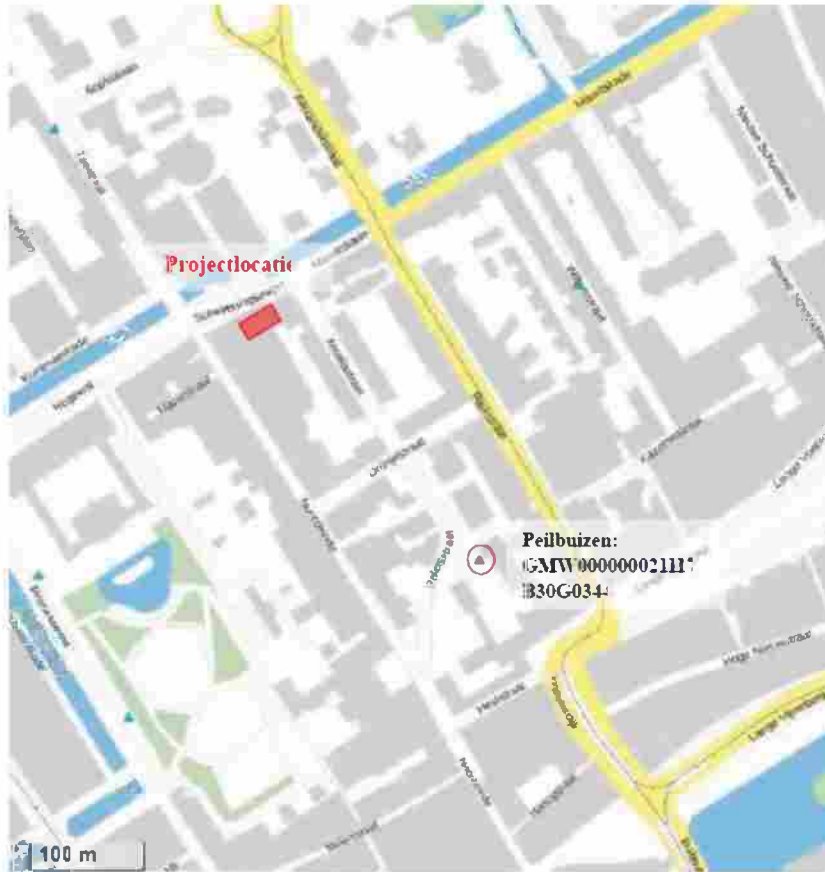
PB 1

PB 2

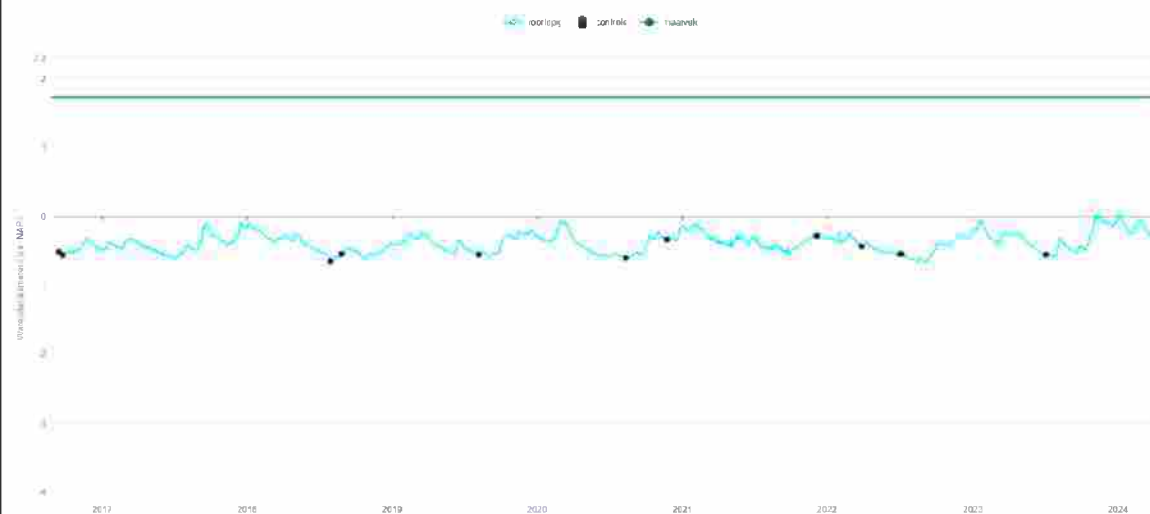
Freatische peilbuizen DINO

Locatie peilbuizen INO DINOloket en Grondwaterloket

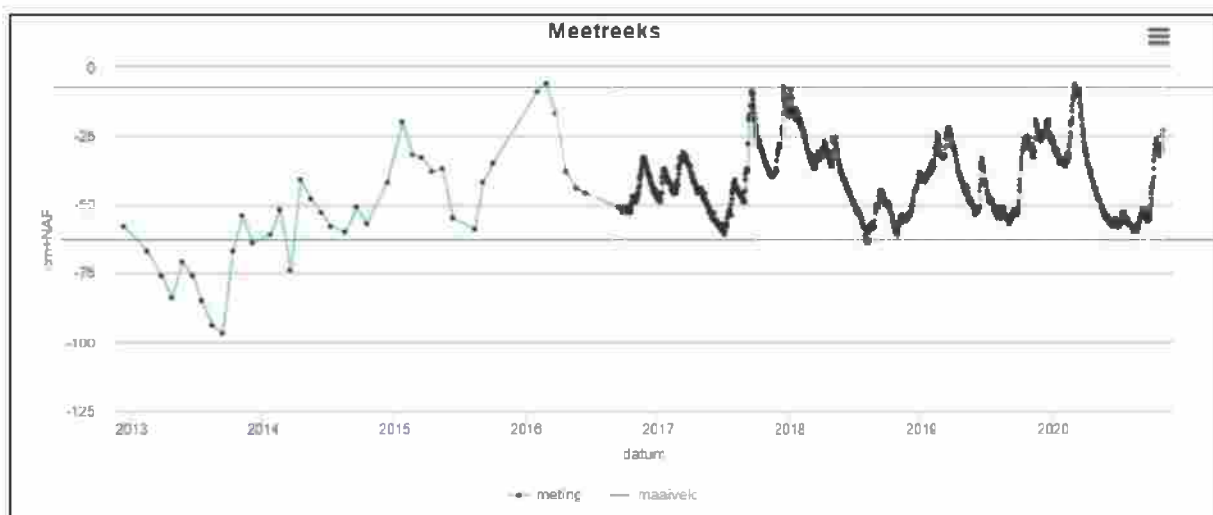
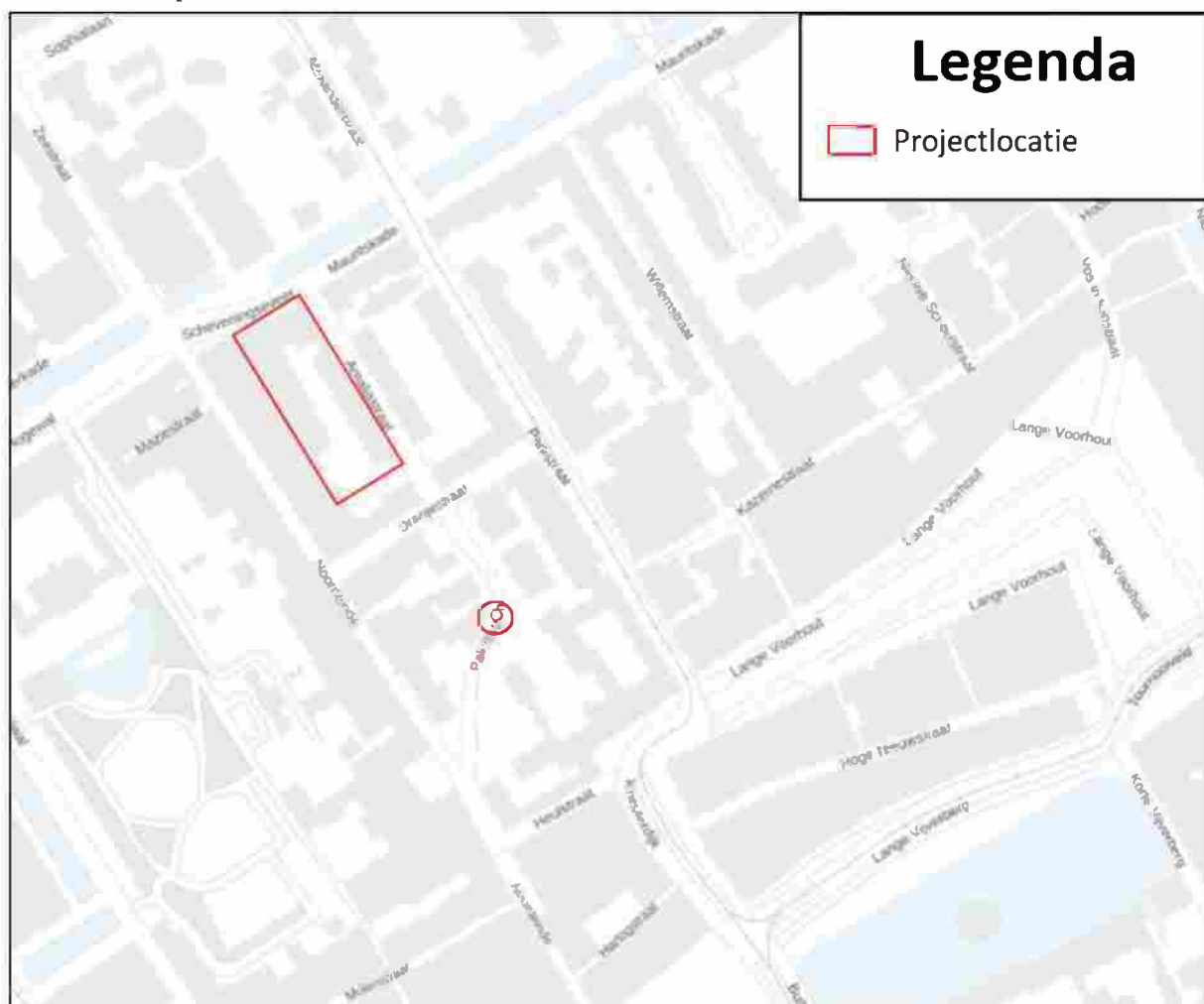

Freatische grondwaterstand

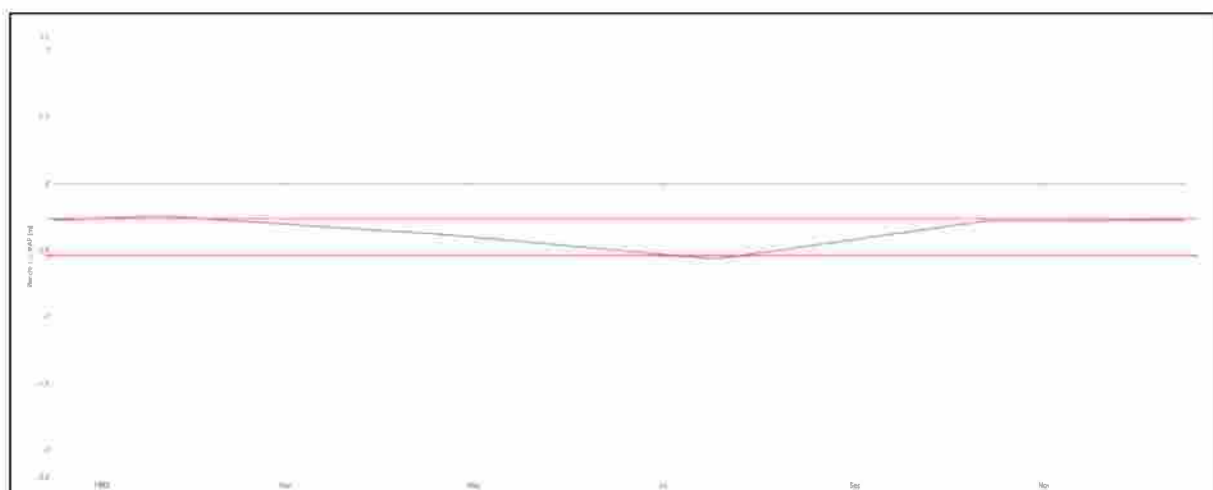
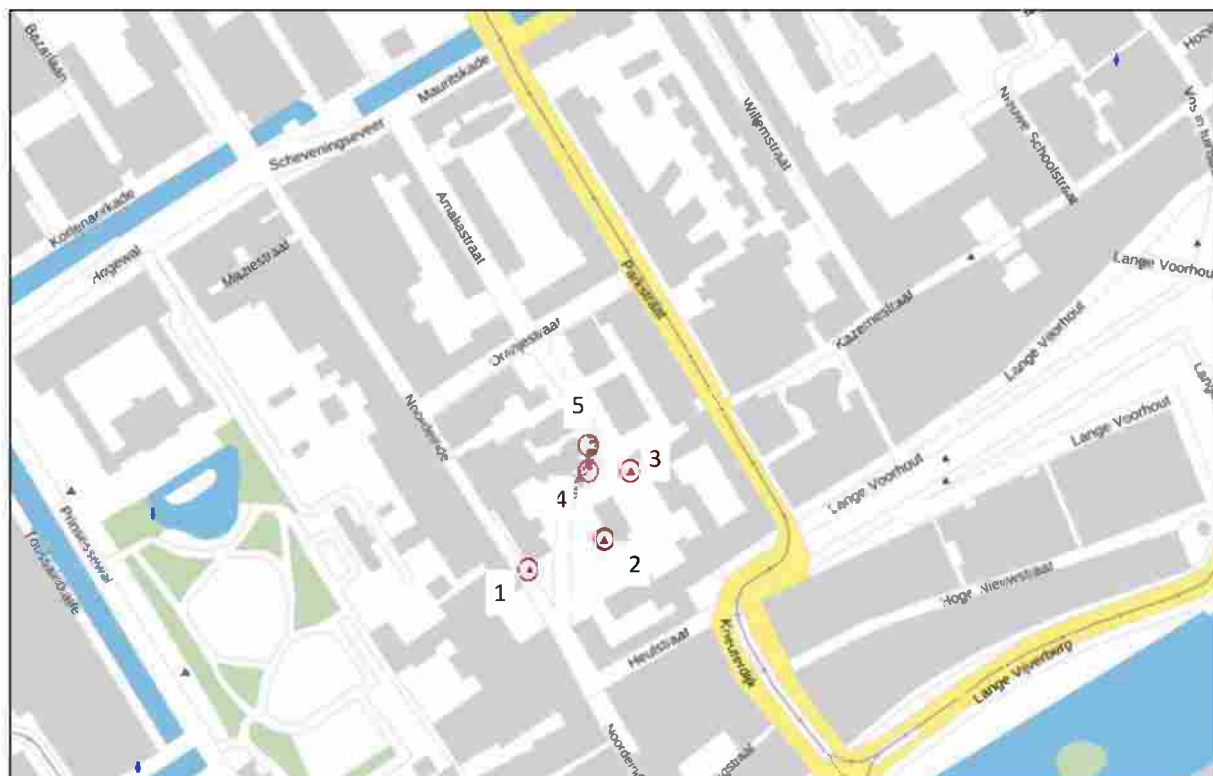
Peilbuis GMW000000021117 (filterdiepte tussen NAP+0.04 m en NAP-0.96 m)

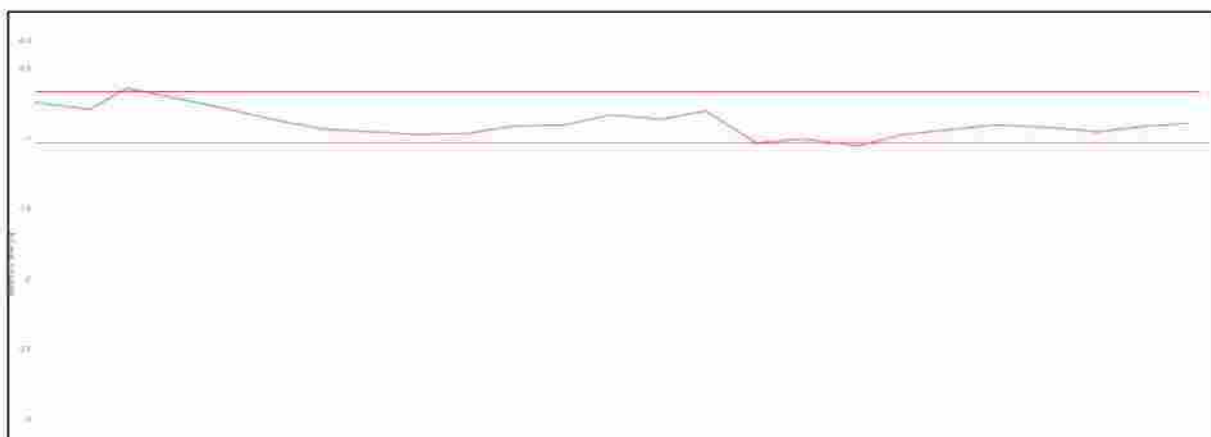
Freatische peilbuizen Grondwatertools

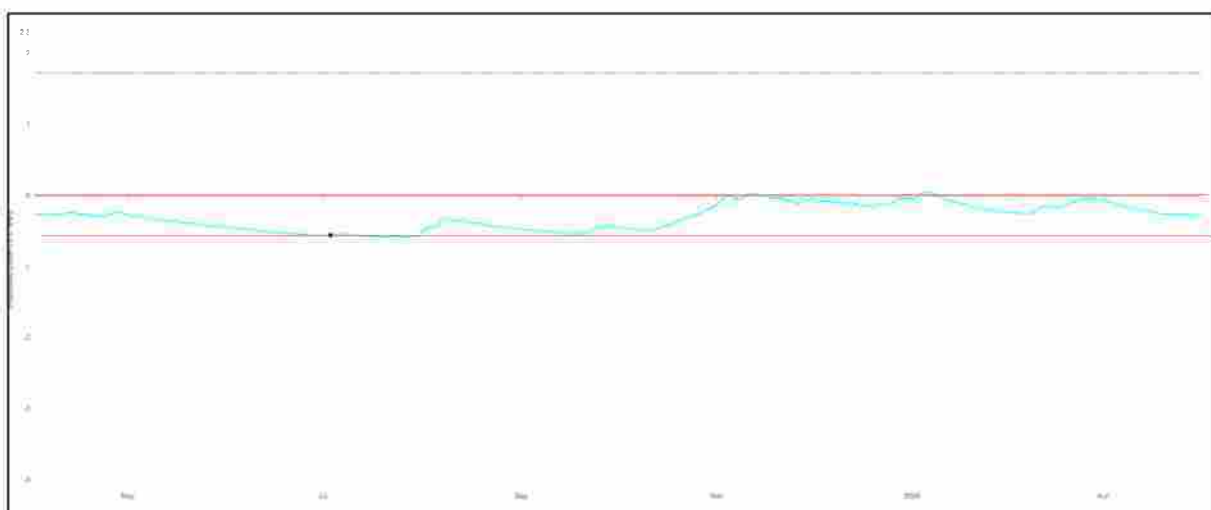
Freatische peilbuizen en peilbuizen watervoerend pakket DinoLoket

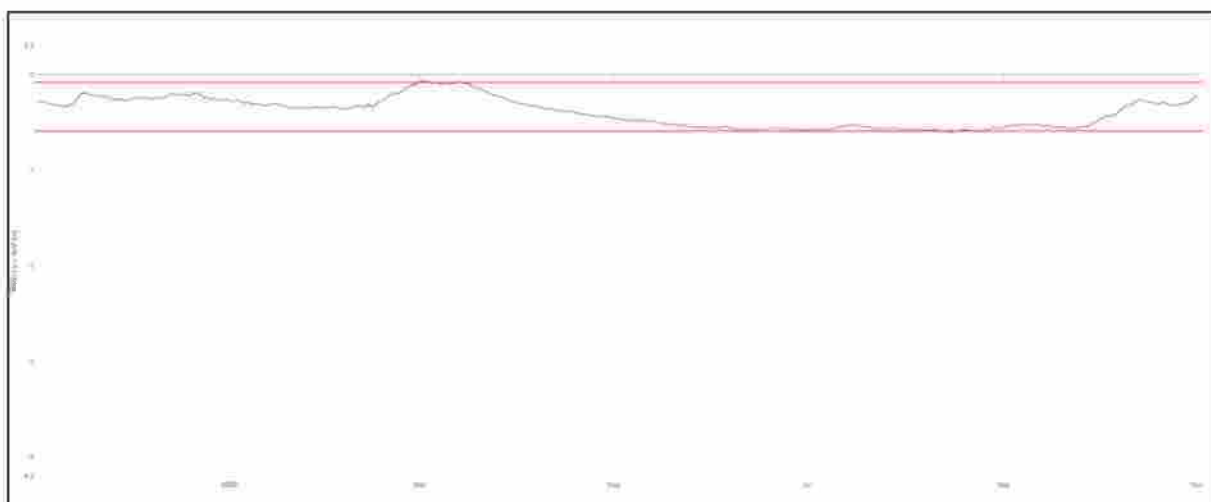
Frea PB1 -ca. NAP -0,25 m tot NAP -0,60 m

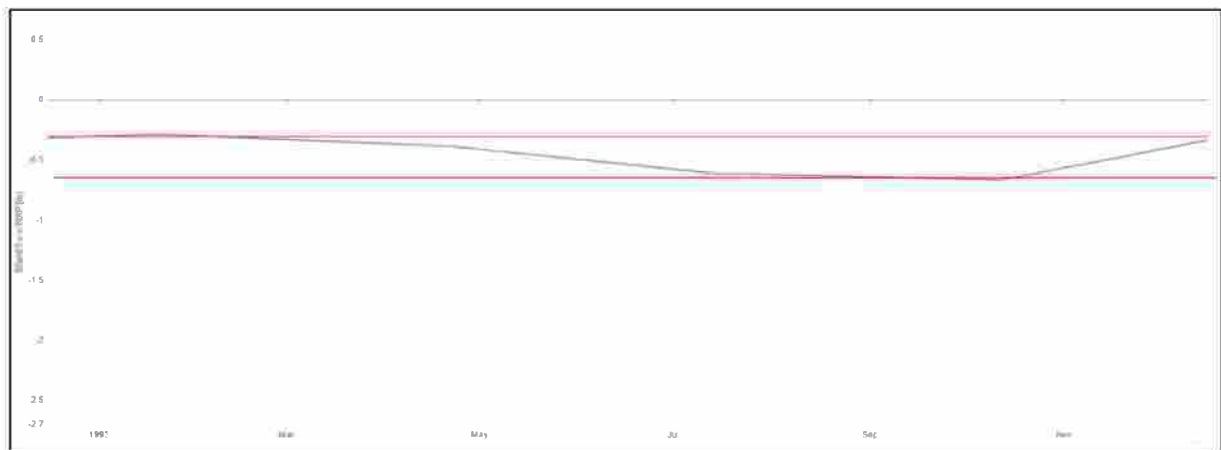
WVP PB2 -ca. NAP -0,60 m tot NAP -1,00 m

Frea PB3 -ca. NAP -0,00 m tot NAP -0,60 m

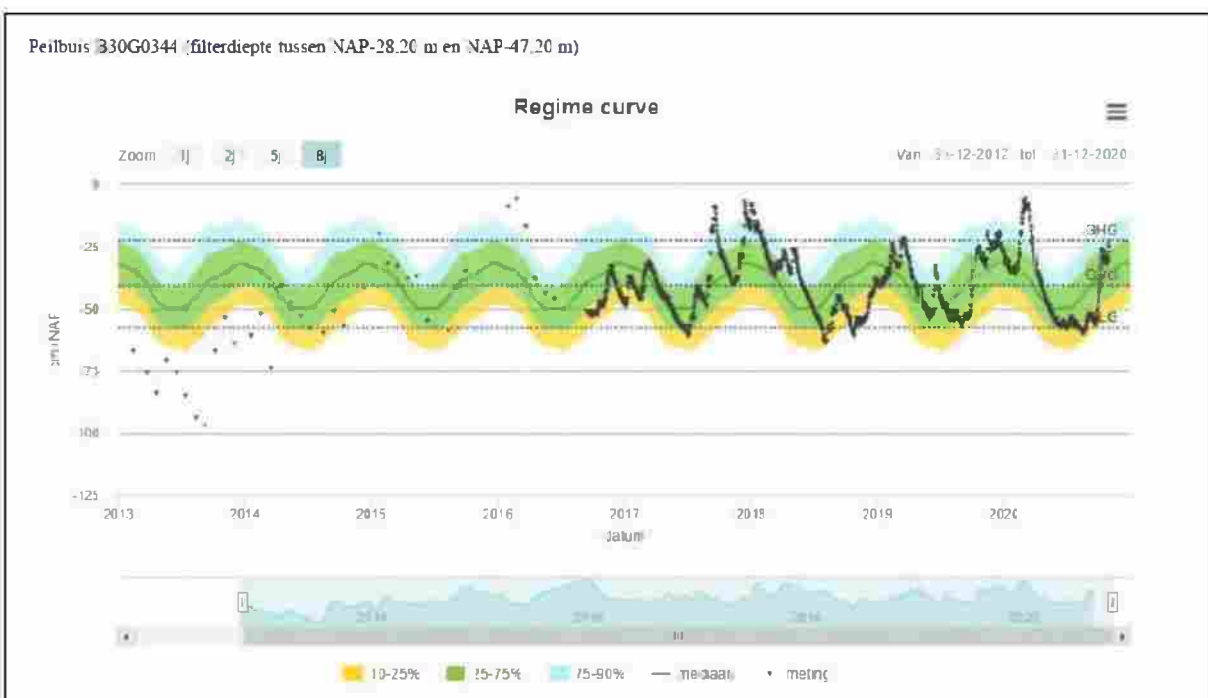
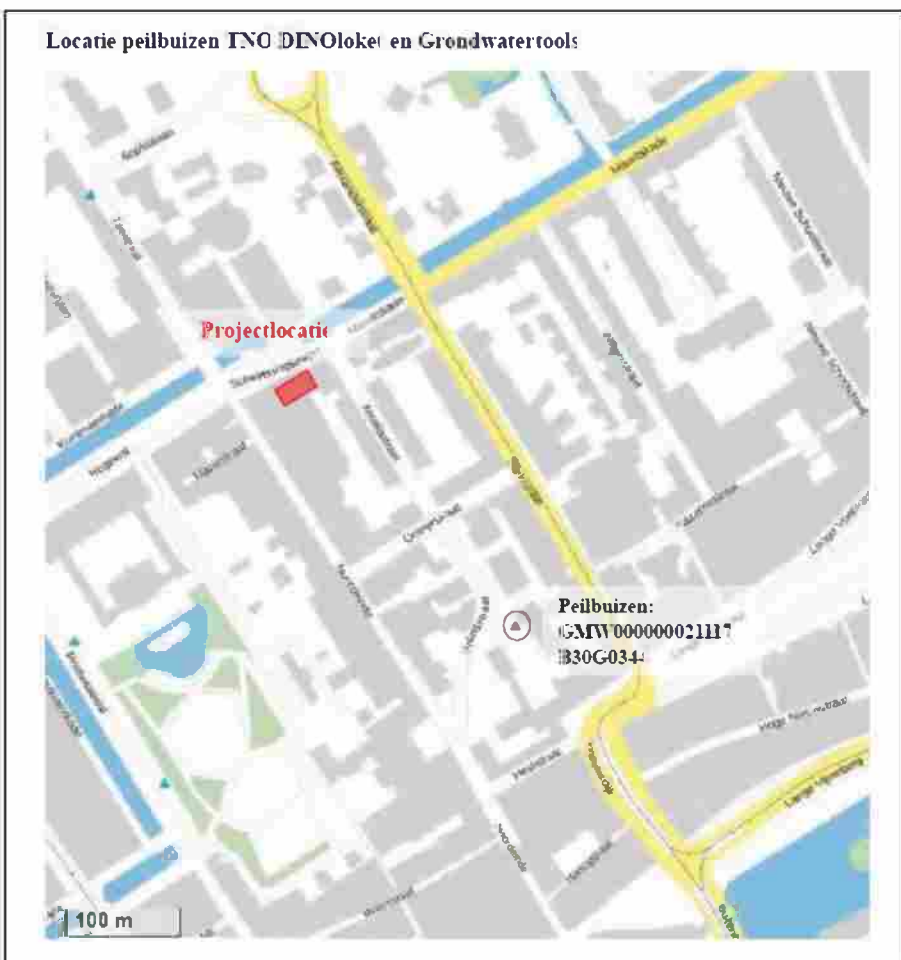

WVP PB4 -ca. NAP -0,10 m tot NAP -0,70 m

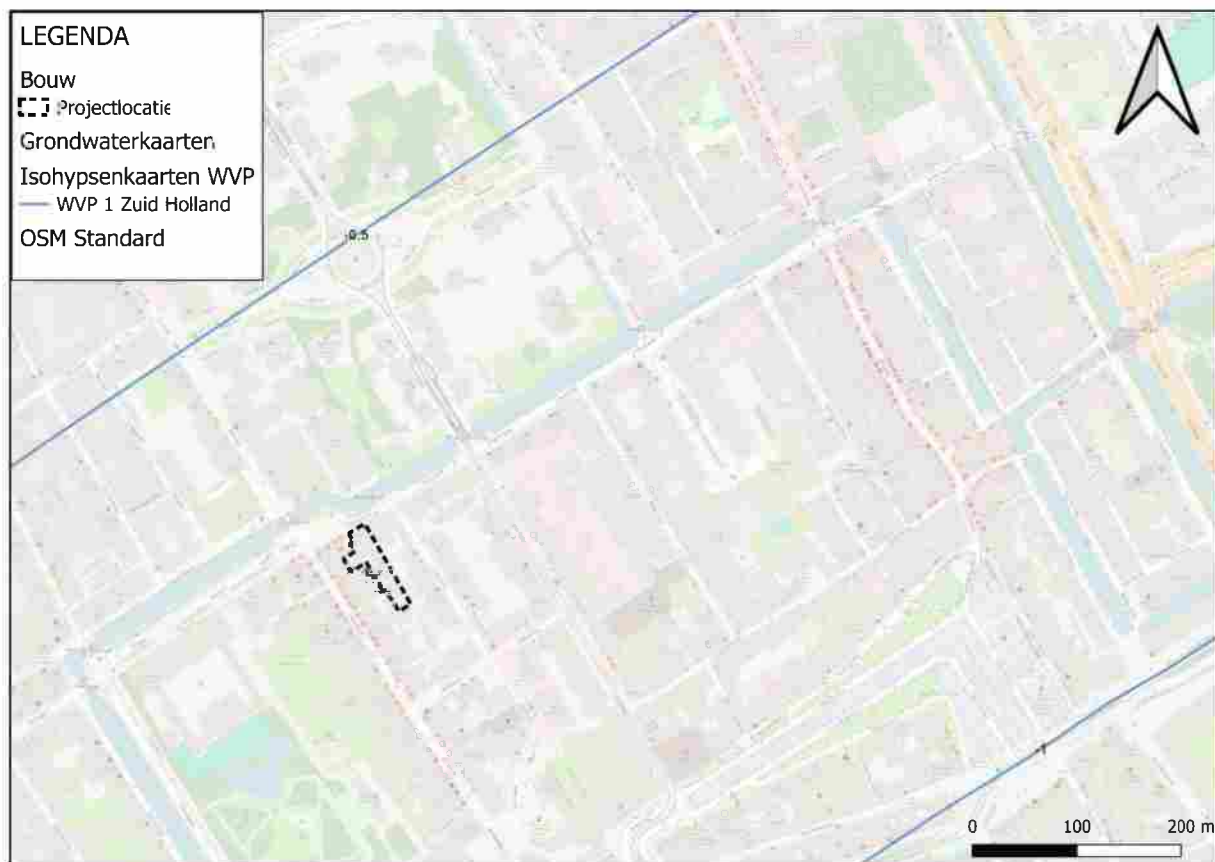

Frea PB5 -ca. NAP-0.25 m tot NAP -0.60 m

Watervoerend pakket peilbuizen- grondwatertools

Grondwaterkaart (1995)

Handboringen

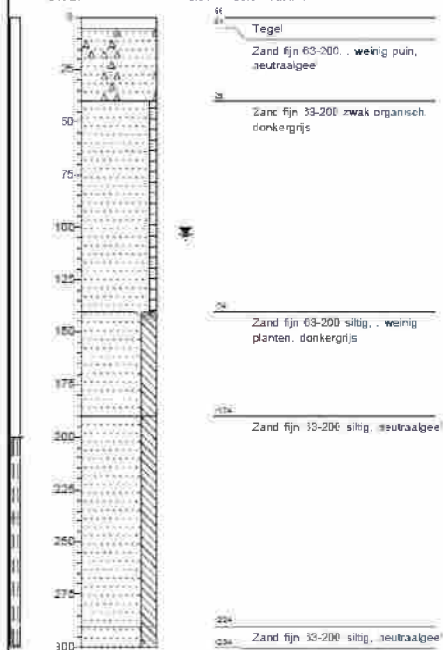

GEOTECHNIEK EN MILIEU

Boring:

B1

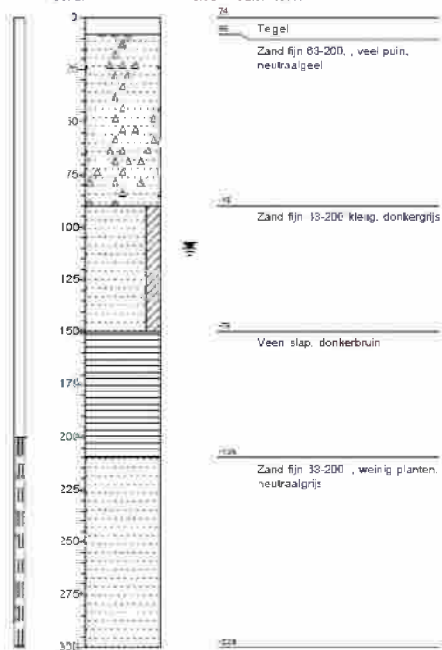
Datum: 20-4-2023
 Meetniveau: 0.56 t.o.v. N.A.P.
 SWS: -0.37 t.o.v. N.A.P.

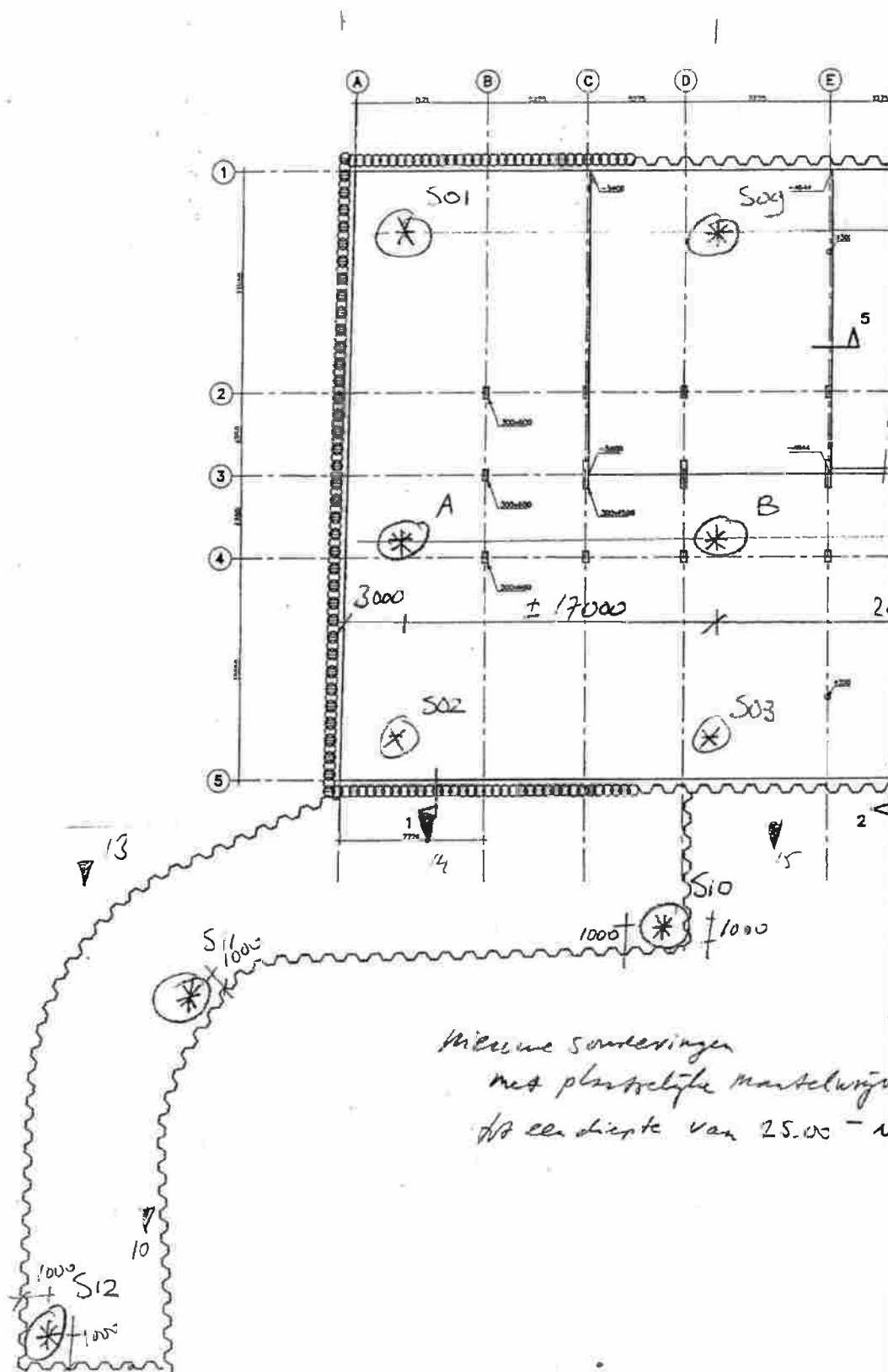
Boring:

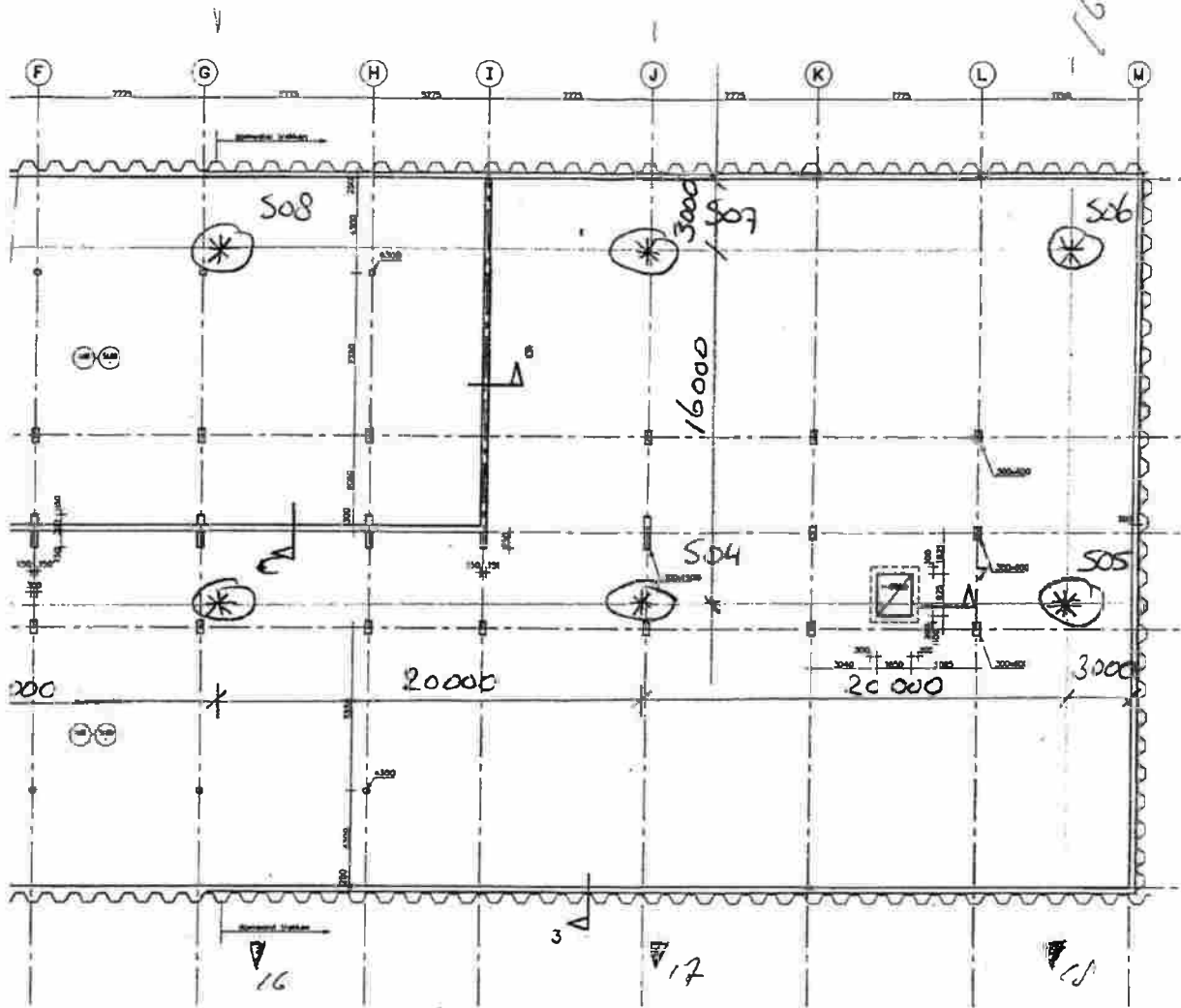
B2

Datum: 25-4-2023
 Meetniveau: 0.74 t.o.v. N.A.P.
 SWS: -0.36 t.o.v. N.A.P.

Sonderingen- Hilton Hotel

13x (*) = te maken sondering

7
A/P

7x ▽ = sondering gemaakt in 2002

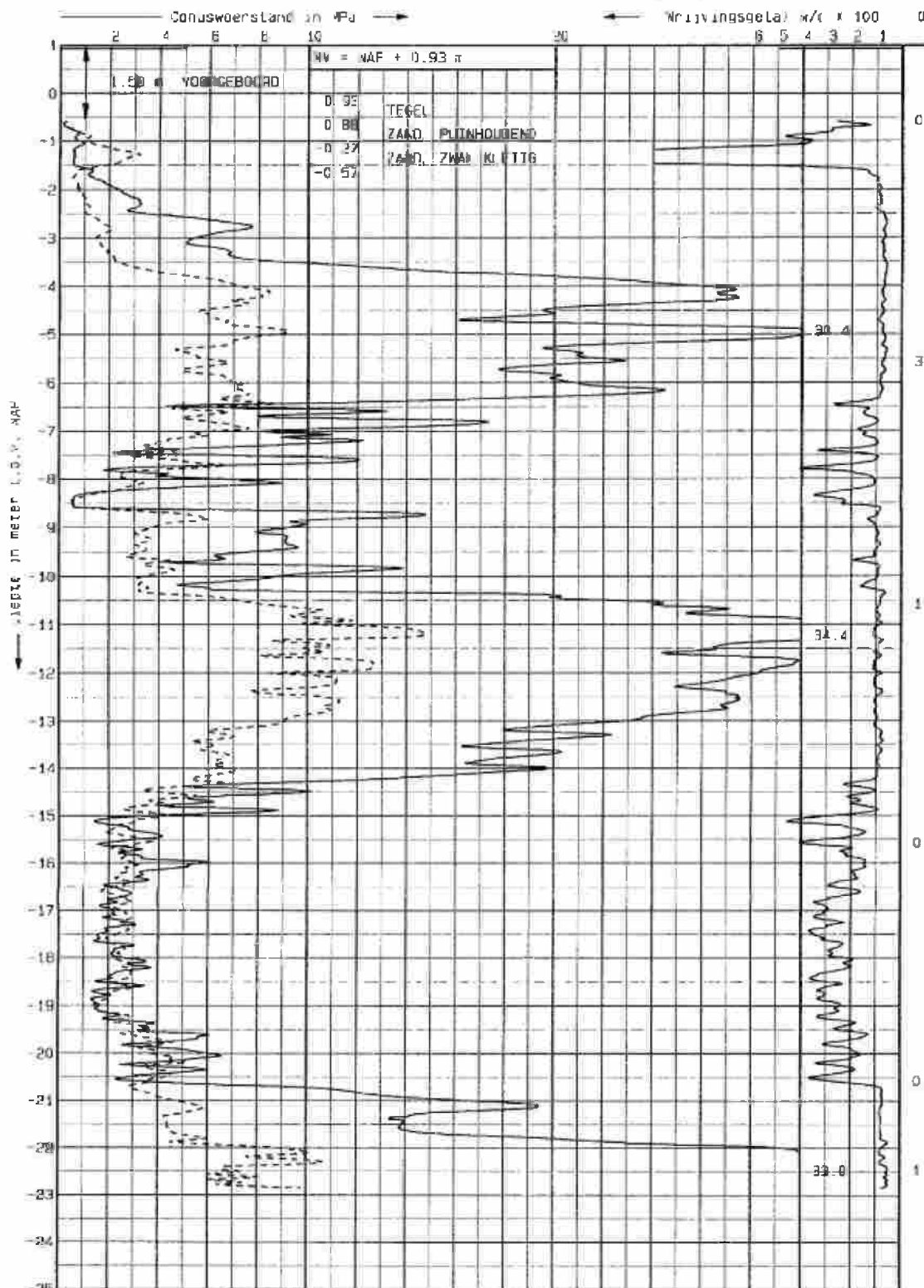

de waal

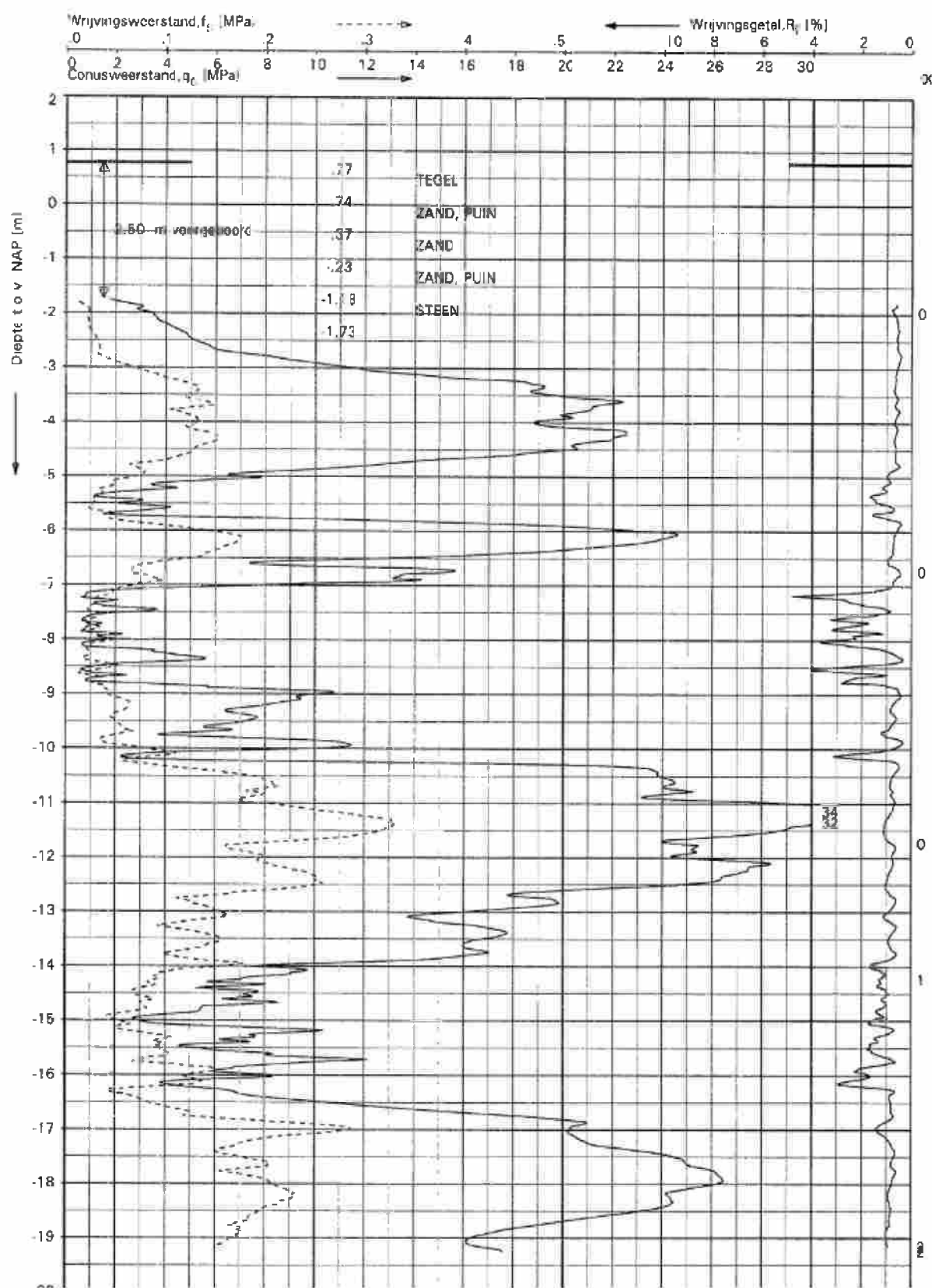
ingenieursbureau b.v.

KONC Procestdentificaat
voor Elektrisch sonderen
MOC Certificaatnr K2519/94

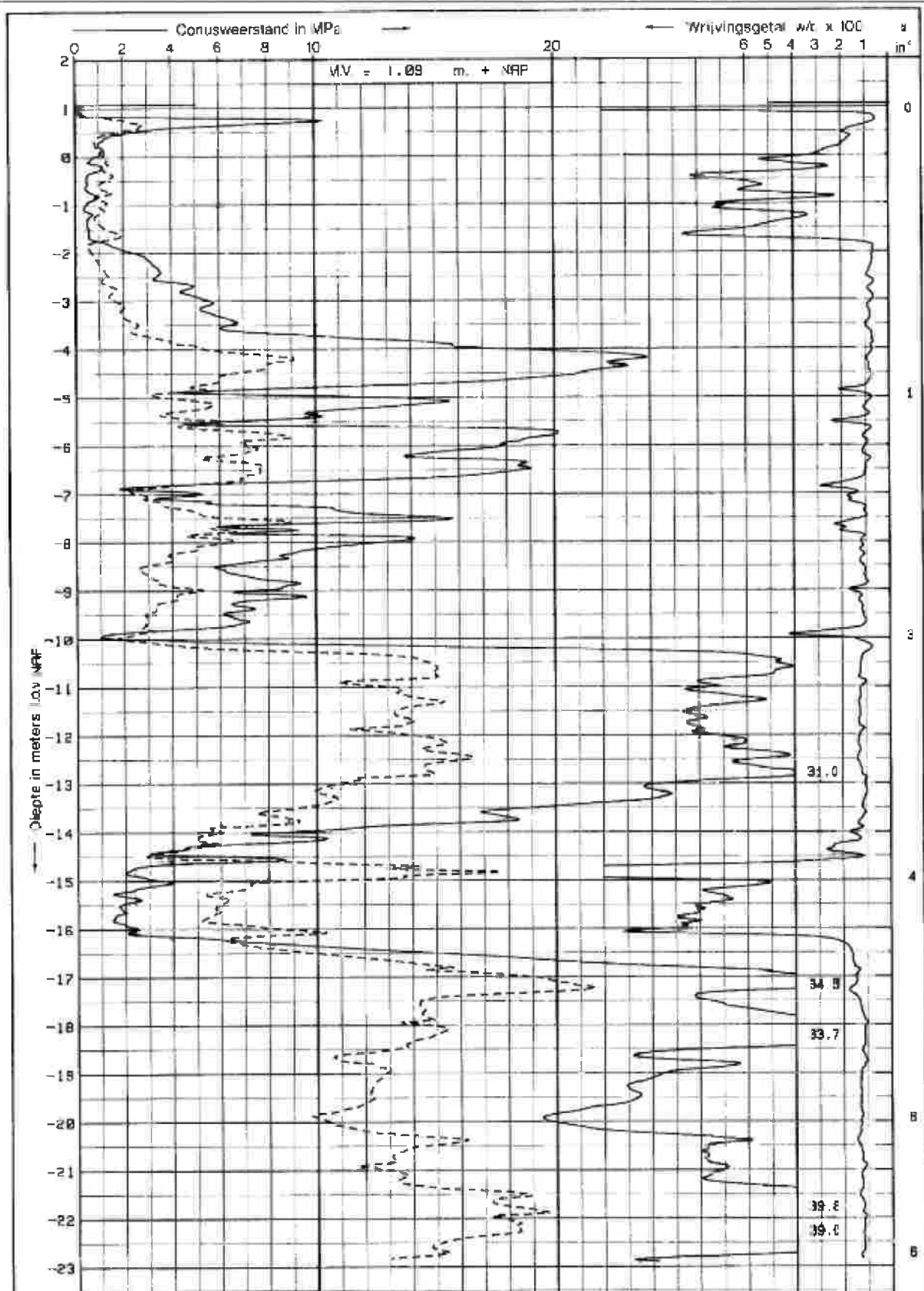
Tuura

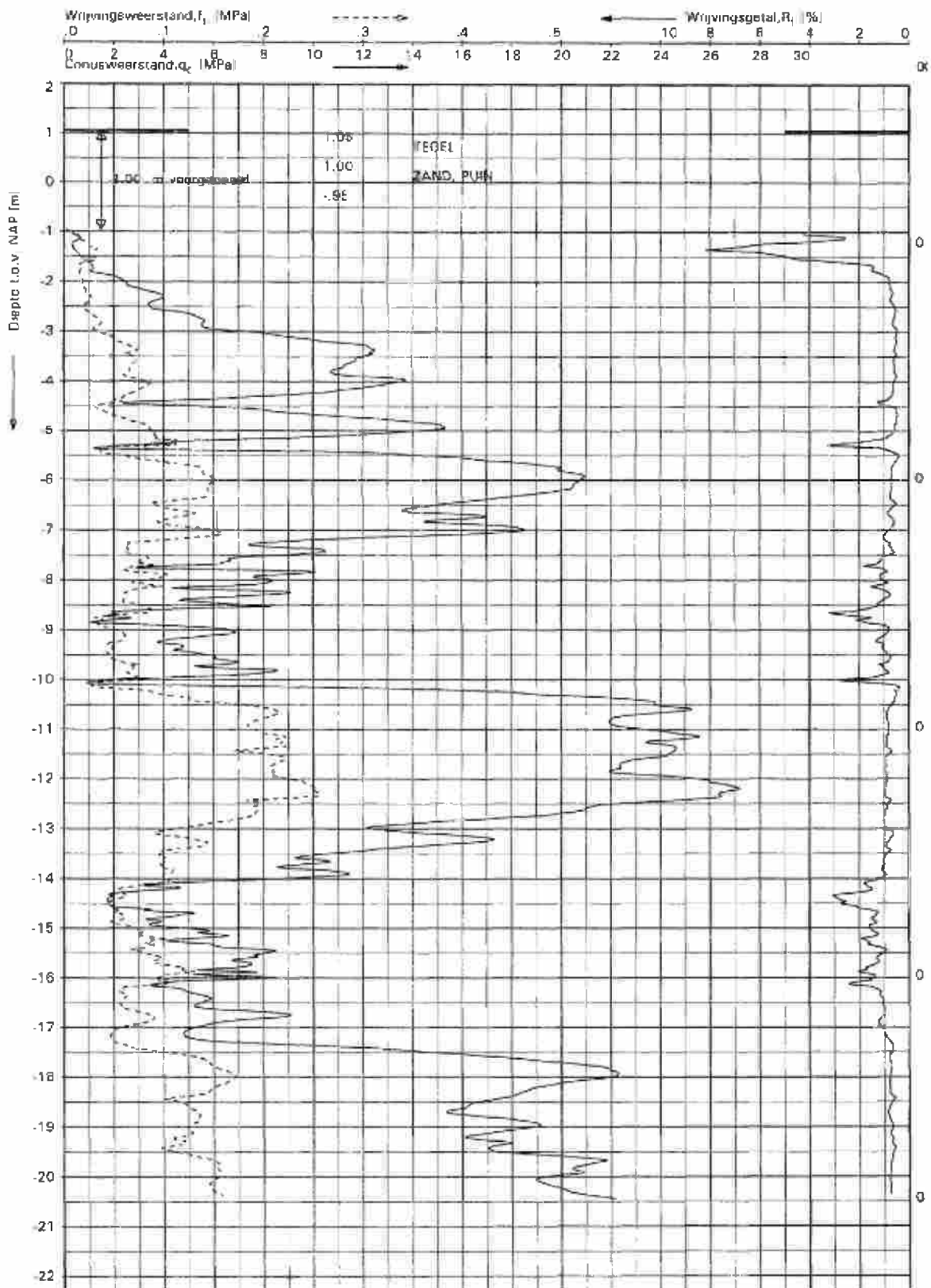
S1

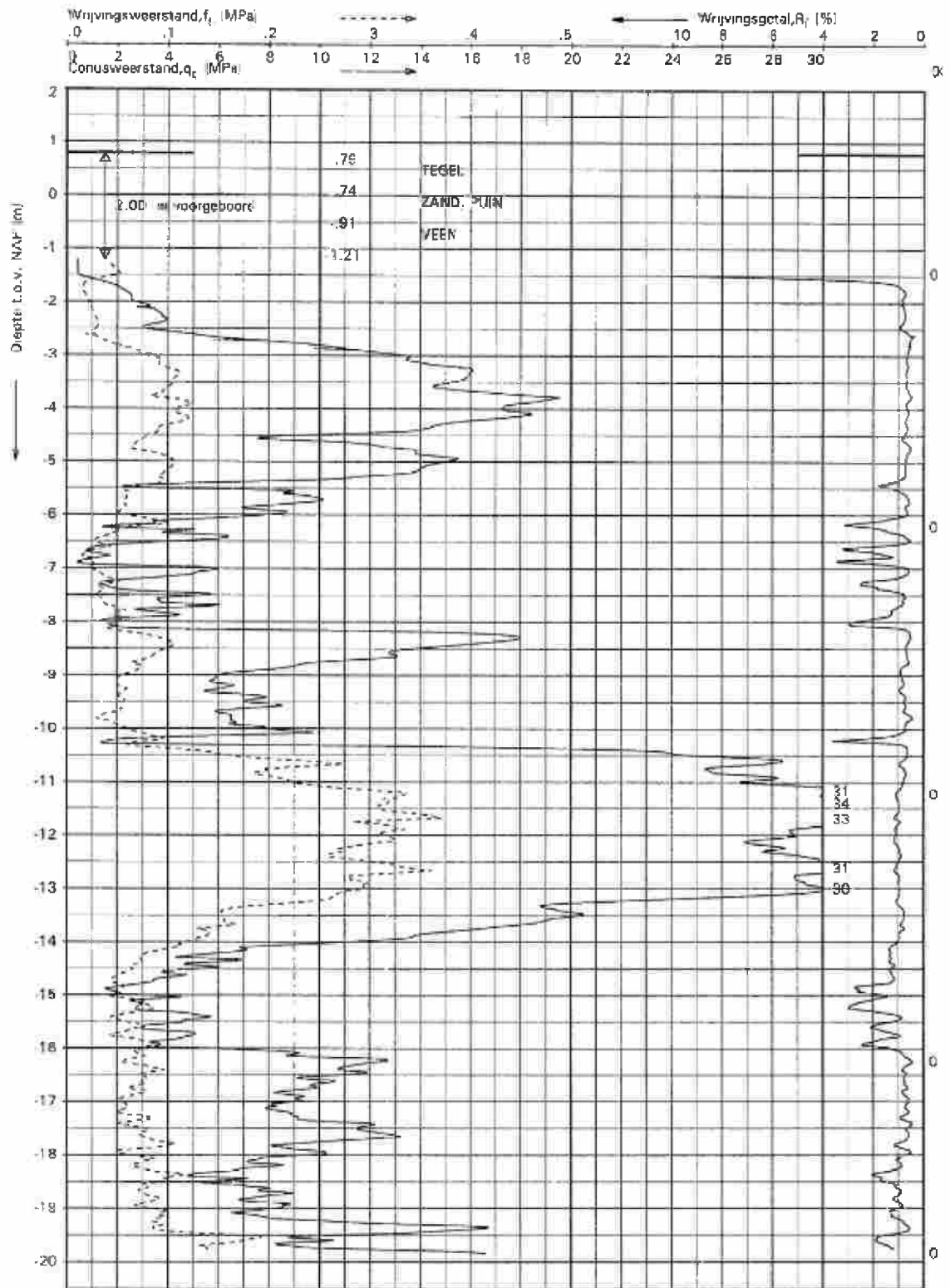
S2

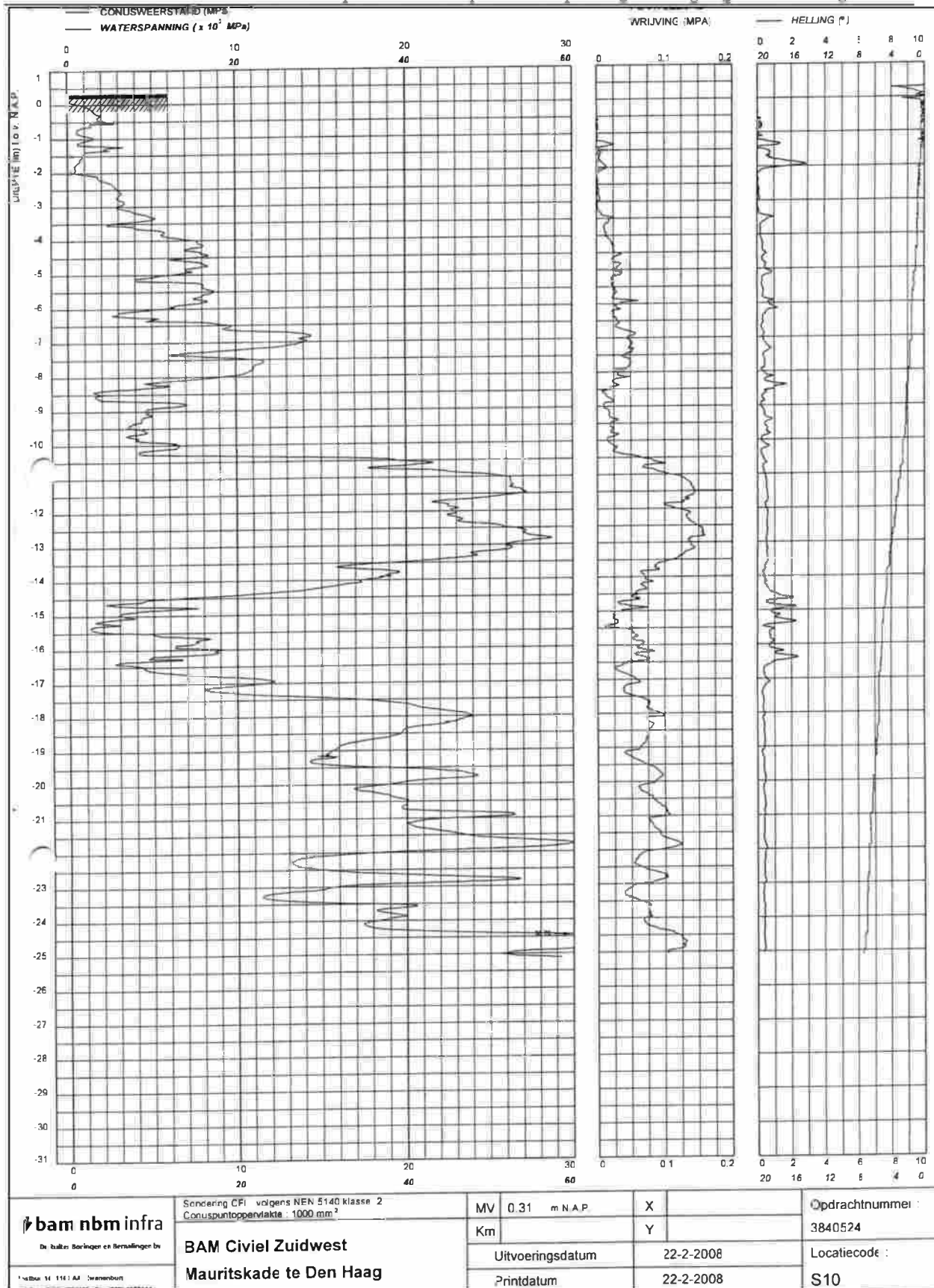
S3

s7

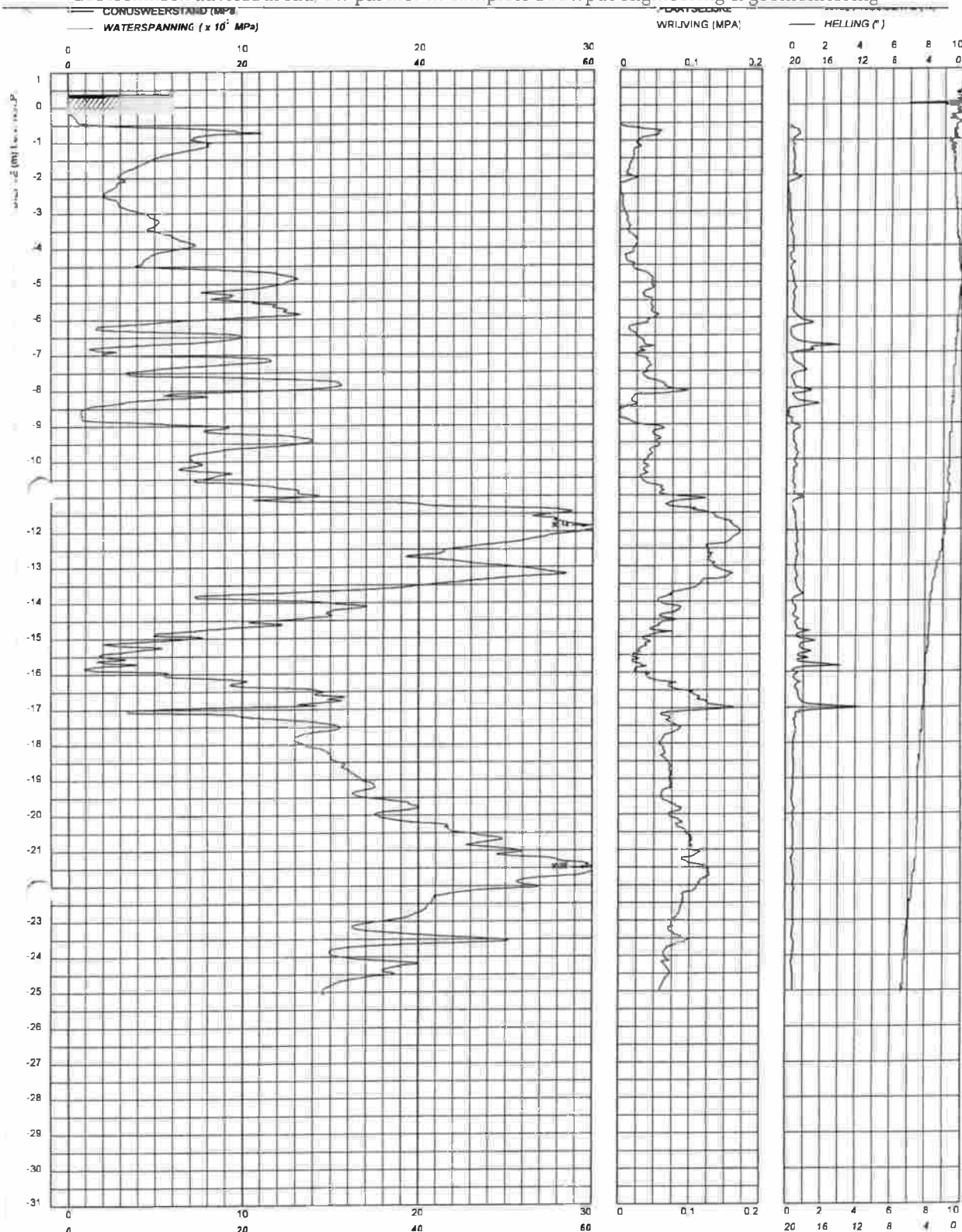

S9

S10

Geotechnisch adviesbureau, uw partner in complete bouwput engineering & geomonitoring

bam inbm infra
 De Ruiter, Burdige en Bormann bv

 Postbus 14 1183 AJ Amsterdam
 teler 020 4672108 / Fax 020 4672111

 Sondering CFI volgens NEN 5140 klasse 2
 Conuspuntoppervlakte 1000 mm²
BAM Civiel Zuidwest
Mauritskade te Den Haag

 MV 0.39 m N.A.P.
 Km

 X
 Y

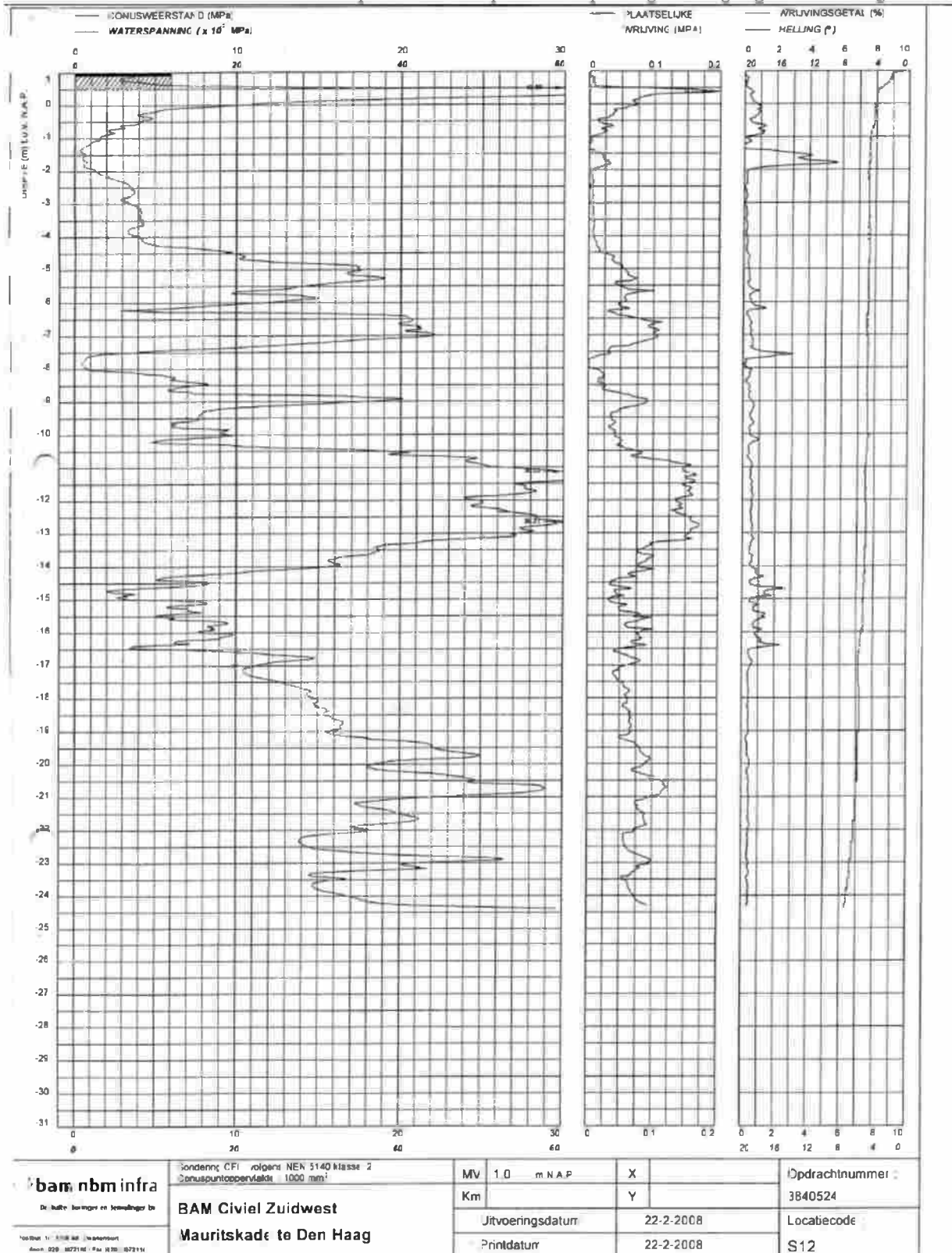
Jitvoeringsdatum 22-2-2008

Printdatum 22-2-2008

 Opdrachtnummer :
 3840524

 Locatiecode :
 S11

Geotechnisch adviesbureau, uw partner in complete bouwput engineering & geomonitoring

PAGINA 1 van 1

S12

Disciplines

Adviezen & Engineering:

- Bouwputadvies / Bemalingsadvies / Modelberekeningen
- Vergunning-onderbouwende rapportage / Effecten rapportage
- Monitoringsplan
- Bestek-ondersteunende rapportage
- Hulp bij aanbesteden / Bouwteam
- Second Opinion / QuickScan / Variantenstudie
- Begroting / Financiële beoordeling
- Fundatietechniek
- Keerwandberekeningen

Expertise & Monitoring:

- Pulsboringen / Handboringen / Sonderingen
- Peilbuizen / Dataloggers / Grondwaterstanden / Stijghoogte
- Grondwater monsters en analyses / Pompproeven
- Trillingsmetingen
- Deformatiemetingen / Hoogtemetingen / XYZ-Metingen
- Inclinometingen op damwanden
- Bouwkundige opname / Scheurmetingen

Begeleiding & Management:

- Meldingen / Vergunningen
- Administratie naar overheden
- Projectmanagement / Directievoering / Detachering
- Bouwteams
- Data management

Huisman Traject B.V.

De Corridor 21 H
3621 ZA Breukelen

Telefoon: 0346 - 26 33 26

www.huismantraject.nl

Info@huismantraject.nl

Bijlage 16

Strijkviertel 30
3454 PM De Meern
030 - 666 1746
info@vandijktech.nl

GEOTECHNIEK EN MILIEU

IBAN: NL26 RABO 0156884186
BIC: RABO NL 2U
KvK Utrecht: 30128364
BTW nr: NL 803.844.451.B01

De Meern: 25-06-2024

Opdrachtnr : 120278

GEOHYDROLOGISCHE BESCHOUWING

Grondwatersysteem

Definitief, versie 1

Project: Nieuwbouw woningen en winkels
Scheveningseveer 17 - 23
te Den Haag

Opdrachtgever: Royal Mews B.V.
t.a.v. [redacted]
Weissenbruchstraat 36
2596 GJ Den Haag

Constructeur: B3 bouwadviseurs B.V.
t.a.v. dhr [redacted]
Vreeburglaan 36
2242 RT Wassenaar

Geotechnisch adviseur: [redacted] MSc

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	3
2.	RESULTATEN ONDERZOEK.....	3
2.1	Algemeen.....	3
2.2	Bodemopbouw	4
2.3	Doorlatendheid van de ondergrond	4
2.4	Grondwaterstanden	5
3.	GRONDWATERREGIME.....	5
4.	GRONDWATER STROMINGSRICHTING	6
5.	RESUME	7

Bijlagen:

- 1) resultaten geotechnisch en geohydrologisch onderzoek
- 2) gegevens TNO DINOloket: sonderingen, handboringen en meetreeksen grondwaterstand
- 3) grondwaterregime freatisch grondwater

1. INLEIDING

In opdracht van B3 bouwadviseurs B.V. (d.d. 29-03-2023), namens Royal Mews B.V., is door van Dijk geotechniek en milieu een geohydrologische beschouwing opgesteld voor het ontwikkelingsplan 'Scheveningseveer/Noordeinde' aan de Scheveningseveer 17 - 23 te Den Haag. De navolgende beschouwing heeft als doel het beschrijven van het grondwaterregime en berekenen van de grondwaterstatistieken.

Voor de geohydrologische beschouwing zijn de resultaten van het geotechnisch en geohydrologisch onderzoek (opdrachtnr. 120871) gebruikt waarvan de gegevens ook separaat zijn verstrekt.

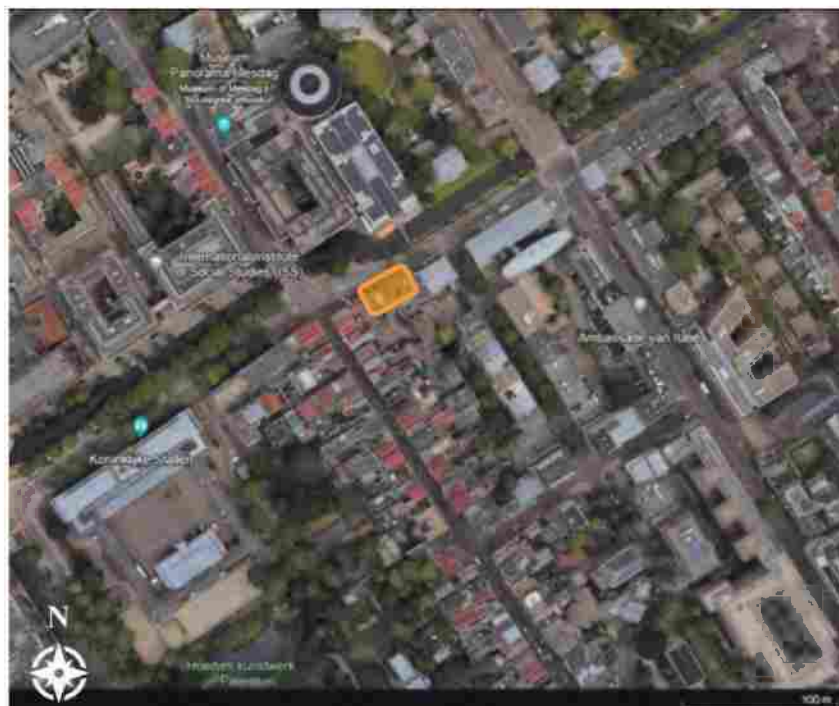
2. RESULTATEN ONDERZOEK

2.1 Algemeen

Projectbeschrijving

De projectlocatie bevindt zich in het centrum van Den Haag in de buurt van de ambassades. De werkzaamheden betreffen de nieuwbouw van woningen en winkels, zowel als de realisatie van parkeergelegenheden.

In Figuur 1 is de projectlocatie weergegeven in de huidige situatie.

Figuur 1, projectlocatie (in het oranje omkaderd) en de omgeving (bron: Google Earth)

Uitgevoerd onderzoek

In april 2023 zijn in totaal twee handboringen (B1 en B2) en twee peilbuizen geplaatst (P1 en P2). De peilbuizen zijn gedurende een periode van één jaar voorzien geweest van dataloggers voor de monitoring van de grondwaterstand. De dataloggers waren gekoppeld aan een online portaal waar de grondwaterstanden in real-time konden worden gevolgd.

De resultaten van het veldonderzoek, met de bijbehorende waterpasstaat en situatietekening zijn als bijlage 1.1 toegevoegd. De grafieken met de tijdreeksen van de grondwaterstanden in peilbuizen P1 en P2 zijn toegevoegd in bijlage 1.2

Datum: 25-06-2024	Nieuwbouw woningen en winkels Scheveningseveer 17 - 23 te Den Haag	Opdrachtnr. : 120278
Controle/NvK	Geohydrologische beschouwing definitief, versie 1	Pagina 3

Ontvangen informatie en referenties

Voor de geohydrologische beschouwing zijn de volgende gegevens en documenten beschikbaar gesteld.

- E-mail met uitgangspunten van B3 bouwadviseurs (d.d. 07-06-2024).

De geohydrologische beschouwing is opgesteld op basis van de volgende bronnen:

- TNO DINOluket ondergrondgegevens en ondergrondmodellen;
- Modellen en gegevens uit Grondwatertools.nl.

2.2 Bodemopbouw

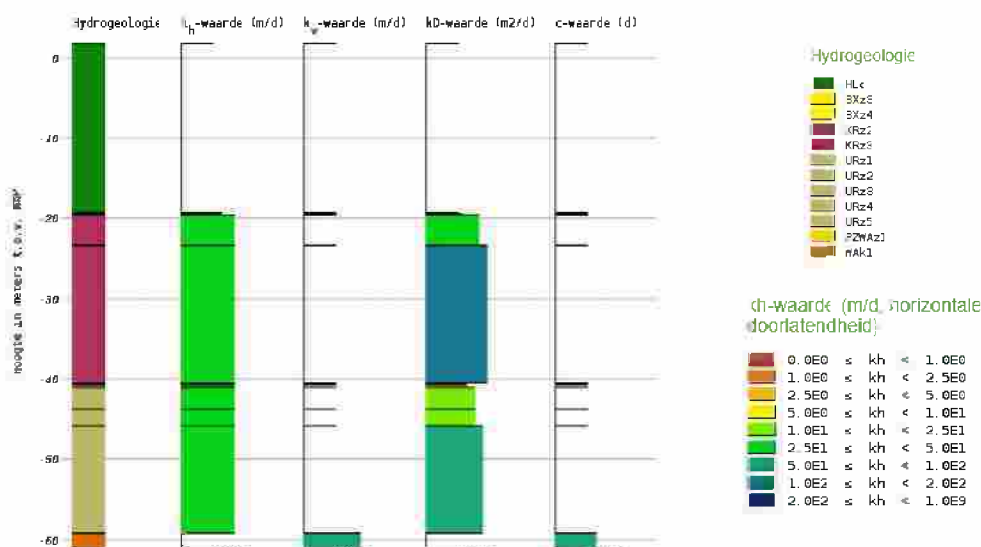
Ten tijde van het geotechnische onderzoek is ter plaatse van de onderzoekspunten het terrein ingemeten op NAP+0,66 m (boring B1) en NAP+0,74 m (boring B2).

Aan de hand van verkregen resultaten uit het geotechnisch onderzoek en op basis van gegevens uit het TNO DINOluket is de grondopbouw globaal als volgt geschematiseerd. Het geotechnisch onderzoek van het TNO DINOluket is toegevoegd in bijlage 2.1.

- Vanaf het maaiveld tot ca. NAP+/- 0,0 m à NAP-0,8 m bevindt zich een geroerde ophoog laag bestaande hoofdzakelijk uit zand.
- Tussen ca. NAP+/- 0,0 m à NAP-0,8 m en NAP-1,0 m à NAP-1,4 m is een veenlaag aangetroffen.
- Tussen NAP-1,0 m à NAP-1,4 m en ca. NAP-6,0 m strekt een matig tot vastgepakt zandpakket.
- Vanaf ca. NAP-6,0 m tot NAP-11,0 m bevindt zich een afwisseling van klei- en los tot vastgepakte zandlagen.
- Tussen NAP-11,0 m en NAP-14,0 m bestaat de ondergrond uit een matig tot vastgepakt zandpakket.
- Tussen NAP-14,0 m en NAP-16,0 m bevinden zich losgepakte zandlaagjes afgewisseld met klei of veeninsluitingen.
- Vanaf NAP-16,0 m tot de verkende diepte is een matig tot vastgepakt zandpakket aangetroffen.

2.3 Doorlatendheid van de ondergrond

Ter aanvulling is de doorlatendheid van de ondergrond opgevraagd uit het BRO-REGIS II model. De eerste lagen tot ca. NAP-20,0 m komen overeen met Holocene afzettingen, een complexe eenheid waarvoor er geen doorlatendheid is bepaald. Vanaf NAP-20,0 m zijn de zandige formaties van Kreftenheye en Urk aanwezig met een kh-waarde van tussen 25 en 50 m/d. In Figuur 2 zijn de gegevens van het model voor de projectlocatie gepresenteerd.

Figuur 2, doorlatendheid van de ondergrond t.p.v. de projectlocatie volgens het BRO-REGIS II v2.2.1 model (Bron: TNO DINOluket).

Datum: 25-06-2024	Nieuwbouw woningen en winkels Scheveningseveer 17 - 23 te Den Haag	Opdrachtnr. : 120278
Controle/NvK	Geohydrologische beschouwing definitief, versie 1	Pagina 4

2.4 Grondwaterstanden

Op de projectlocatie zijn in totaal twee peilbuizen geplaatst, waarin de grondwaterstand is ingemeten. De meetresultaten staan in bijlage 1.1 weergegeven.

Freatisch

De grondwaterstand kan onder meer door hoogteligging, variatie in opbouw van het boven pakket, seizoensinvloeden, periode van (zware) regenval en afstromingsmogelijkheden fluctueren. De freatische grondwaterstand in peilbuizen P1 en P2 fluctueert respectievelijk tussen NAP-0,65 m en NAP-0,08 m en tussen NAP-0,69 m en NAP-0,21 m.

Ter aanvulling is het TNO DINOloket geraadpleegd voor historische meetreeksen van de freatische grondwaterstand. De reeks van peilbuis GMW00000021117 (voor het vervolg van dit rapport benoemd als P21117) is geselecteerd op basis van een combinatie van locatie, relevante meetperiode een volledigheid van de metingen. De meetreeksen met de locatie van de peilbuizen is toegevoegd in bijlage 2.2.

Stijghoogte

Grondwatertools is tevens geraadpleegd voor de historische meetreeksen en grondwaterregime van de stijghoogte. Peilbuis B30G0344 is geselecteerd met dezelfde criteria als P21117 en de gegevens zijn ook in bijlage 2.2 gepresenteerd.

Beide peilbuizen met historische gegevens staan op een afstand van ca. 270 m van de projectlocatie en hebben een meetreeksen van 7 tot 8 jaar. In de periode van 2017 tot 2024 is de grondwaterstand gemeten in peilbuis P21117 tussen NAP-0,63 m en NAP-0,06 m. Van peilbuis B30G0344 zijn er meetgegevens beschikbaar van 2013 tot 2021.

3. GRONDWATERREGIME

Voor de analyse van de freatische grondwaterfluctuatie is gebruik gemaakt van het Menyanthes softwarepakket van KWR Water Research Institute. Hiermee is een grondwatermodel gegenereerd op basis van KNMI verdampingdata en de freatische grondwater meetreeksen van peilbuizen P1 en P2. Het grondwatermodel is gefit aan de meetreeksen met een verklaard variantiepercentage tussen 90,0% en 91,0%. Vervolgens zijn twee verlengde tijdreeksen gesimuleerd op basis van de modellen en de verdampingdata.

Op basis van de verlengde tijdreeksen, die van 2014 tot 2024 lopen, en de historische grondwater tijdreeksen van P21117 zijn de gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG), gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) en gemiddelde grondwaterstand (GG) bepaald. In bijlage 3 zijn de grafieken van het grondwaterregime gepresenteerd van de meetreeksen en de verlengde tijdreeksen.

De GHG, GLG en GG volgens de verlengde tijdreeksen en P21117 zijn in Tabel 1 te zien. In dezelfde tabel zijn ook de gemiddelde laagste stijghoogte (GLS), gemiddelde hoogste stijghoogte (GHS) en gemiddelde stijghoogte (GS) gepresenteerd uit Grondwatertools.

Tabel 1, gemiddelde laagste grondwaterstand/stijghoogte (GLG/S), gemiddelde grondwaterstand/stijghoogte (GG/S) en gemiddelde hoogste grondwaterstand/stijghoogte (GHG/S) in meter t.o.v. NAP.

Peilbuis	GLG	GG	GHG
P21117	-0,60	-0,39	-0,18
P1 simulatie	-0,61	-0,47	-0,32
P2 simulatie	-0,69	-0,56	-0,41
	GLS	GS*	GHS
B30G0344	-0,57	-0,40	-0,23

* De gemiddelde stijghoogte is in dit geval de gemiddelde stijghoogte in het voorjaar.

Uit de berekeningen van de grondwaterstatistieken blijkt dat de maatgevend laagste en hoogste freatische grondwaterstand overeen komen met de laagste en hoogste metingen in de historische tijdreeksen van P21117, respectievelijk op NAP-0,93 m en NAP+0,02 m.

4. GRONDWATER STROMINGSRICHTING

Voor het bepalen van de globale stromingsrichting van het freatisch grondwater en het spanningswater in het watervoerende zandpakket zijn de isohypsen berekend in de omgeving van de projectlocatie door middel van het Landelijk Hydrologisch Model in 'Grondwaterstanden in beeld'. Hiervoor is gebruik gemaakt van de eerste modellaag voor het freatische grondwater en de tweede modellaag voor het spanningswater.

Op de projectlocatie blijkt het freatisch grondwater niet een eenduidige stromingsrichting heeft. Het grondwatersysteem in de hogere zandlagen is meer bepaald door drainage, zoals sloten en kanalen, en verschillen in maaiveldniveau. In *Figuur 3, Isohypsen van de freatische grondwaterstand in de omgeving van de projectlocatie. De projectlocatie is aangegeven met een paarse locatie pictogram (bron: Grondwater in Beeld)*. *Figuur 3* worden de isohypsen voor het freatische grondwatersysteem getoond.

Figuur 3, Isohypsen van de freatische grondwaterstand in de omgeving van de projectlocatie. De projectlocatie is aangegeven met een paarse locatie pictogram (bron: Grondwater in Beeld).

In het 1^e WVZP is de invloed van de zee en de duinen bepalend voor het regionale grondwatersysteem. Globaal gezien is de stromingsrichting vanaf het noordwesten richting het zuidoosten. In *Figuur 3, Isohypsen van de freatische grondwaterstand in de omgeving van de projectlocatie. De projectlocatie is aangegeven met een paarse locatie pictogram (bron: Grondwater in Beeld)*. *Figuur 4* zijn de isohypsen voor het grondwatersysteem in het watervoerende zandpakket gepresenteerd.

Figuur 4, Isohypsens van de stijghoogte in de omgeving van de projectlocatie. De projectlocatie is aangegeven met een paarse locatie pictogram (bron: Grondwater in Beeld).

5. RESUME

In opdracht van B3 bouwadviseurs B.V., is door van Dijk geotechniek en milieu een geohydrologische beschouwing opgesteld voor het ontwikkelingsplan 'Scheveningseveer/Noordeinde' aan de Scheveningseveer 17 - 23 te Den Haag. In de beschouwing is het grondwaterregime beschreven en de grondwaterstatistieken berekend.

Op basis van twee meetreeksen van de freatische grondwaterstand uit het geohydrologisch onderzoek zijn grondwatermodellen gegenereerd met behulp van de beschikbare grondwater en verdampingdata. Hiermee zijn simulaties gedaan en is de freatische grondwater tijdreeksen verlengt. Tevens zijn historische tijdreeksen opgezocht voor aanvullende informatie. Op basis van de resultaten kan de freatische grondwaterstand fluctueren tussen NAP-0,93 m en NAP+0,02 m.

Op basis van het Landelijk Hydrologisch Model, beschikbaar in 'Grondwaterstanden in beeld', stroomt het grondwater in het watervoerende zandpakket van het noordwesten richting het zuidoosten. Het grondwater in het freatisch pakket laat geen eenduidig stromingsrichting zien.

In het vertrouwen u hiermede van dienst te zijn geweest, verblijven wij,

hoogachtend,
van Dijk geotechniek en milieu b.v.

(projectleider geotechniek)

(geotechnisch adviseur) MSc

Datum: 25-06-2024	Nieuwbouw woningen en winkels Scheveningseveer 17 - 23 te Den Haag	Opdrachtnr.: 120278
Controle/NvK	Geohydrologische beschouwing definitief, versie 1	Pagina 7

BIJLAGE 1

BIJLAGE 1.1

Strijkviertel 30
3454 PM De Meern
030 - 666 1746
info@vandijktech.nl

GEOTECHNIEK EN MILIEU

IBAN: NL26 RABO 0156884186
BIC: RABO NL 2U
KvK Utrecht: 30128364
BTW nr: NL 803.844.451.B01

Datum	:	3 mei 2023
Opdrachtnummer	:	120278 versie 1
Project	:	nieuwbouw Scheveningseveer 17 - 23
Plaats	:	DEN HAAG
Opdrachtgever	:	Royal Mews B.V. t.a.v. [REDACTED] Weissenbruchstraat 36 2596 GJ Den Haag
Constructeur	:	B3 bouwadviseurs bv t.a.v. dhr. [REDACTED] Vreeburglaan 36 2242 RT Wassenaar
<u>Inhoud</u>		
Fotoreportage	:	1
Situatie	:	1
Boringen	:	2
Peilstaat	:	2
Inmeting	:	1
Verklaring der tekens	:	1

FOTOREPORTAGE

Foto 1:

Foto 2:

Foto 3:

Foto 4:

Legenda

Adviesbureau voor geotechniek en milieu Tel. : 030 - 666 17 46
Strijkviertel 30, Fax : 030 - 666 48 54
3454 PM DE MEERN E-mail : info@vandijktech.nl

Project: Nieuwbouw Scheveningseveer 17-23

Plaats: Den Haag
Opdrachtnr.: 120278
Datum: mei 2023
Volgnummer: 1/1

Adviesbureau voor geotechniek en milieu Tel. : 030 - 666 17 46
 Strijkwiel 30 E-mail: info@vandijktech.nl
 3454 PM DE MEERN

Project: nieuwbouw aan de
 Scheveningseveer 17-23 te Den Haag

Opdrachtnr.: 120278

Schaal: 1:750 (A4)

Datum: 18-04-2023

Tetek:

Gewijzigd: 02-05-2023 AD

Gewijzigd:

Gewijzigd:

Controle:

Boring:

Datum:

Maaiveldhoogte:

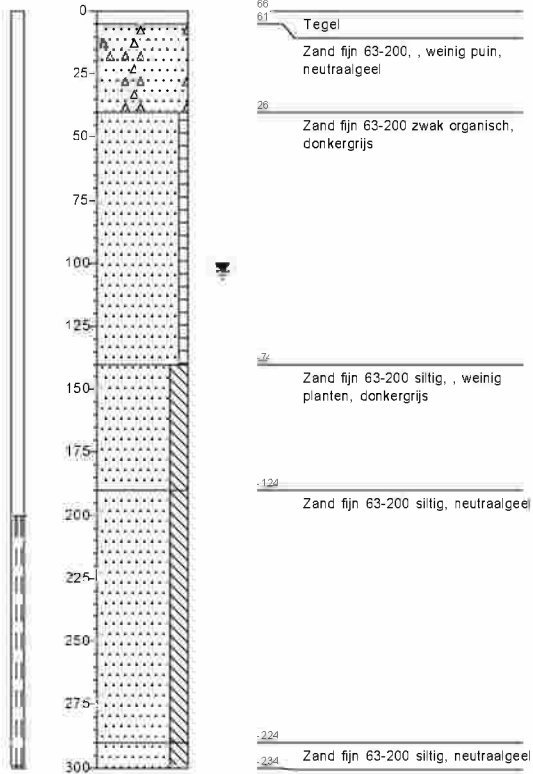
GWS:

B1

20-4-2023

0.66 t.o.v. N.A.P.

-0.37 t.o.v. N.A.P.

Boring:

Datum:

Maaiveldhoogte:

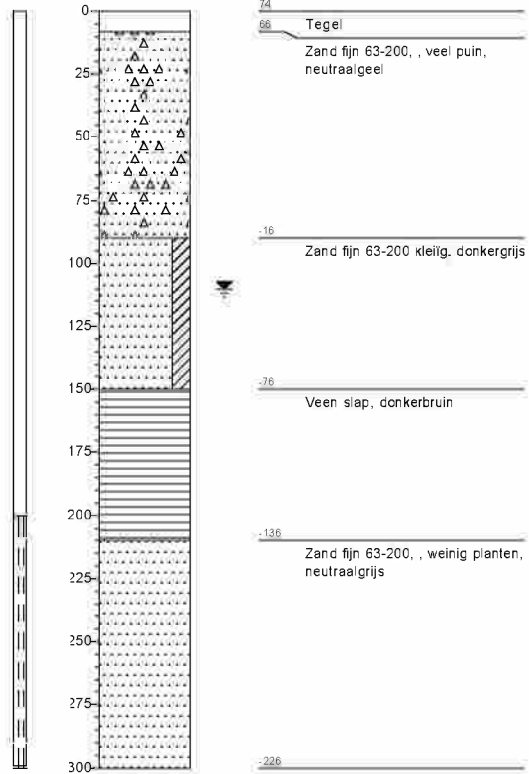
GWS:

B2

25-4-2023

0.74 t.o.v. N.A.P.

-0.36 t.o.v. N.A.P.

Grondwaterstand in het boor- / sondeergat is eenmalig bepaald en dient als indicatief te worden beschouwd.

Project: nieuwbouw aan de Scheveningseveer 17-23
Lokatiennaam: DEN HAAG

Boorbeschrijvingsklasse: NEN-EN-ISO 14688 klasse B3

Opdracht nr.: 120278

PEILSTAAT

PEILBUIS NR. P1		ter plaatse van: B1		
MAAIVELDHOOGTE		0.66	m t.o.v. NAP	
BOVENKANT PEILBUIS		0.63	m t.o.v. maaiveld	
		1.29	m t.o.v. NAP	
ONDERKANT PEILBUIS		-3.00	m t.o.v. maaiveld	
		-2.34	m t.o.v. NAP	
LENGTE PEILBUIS		3.63	m	
LENGTE FILTERGEDEELTE		1.00	m	
DIEPTE FILTERGEDEELTE		van	-2.00	m t.o.v. maaiveld
		tot	-3.00	m t.o.v. maaiveld
		van	-1.34	m t.o.v. NAP
		tot	-2.34	m t.o.v. NAP
peiling nummer	datum peiling	waterstand t.o.v. maaiveld in m	waterstand t.o.v. bovenkant peil- buis in m	waterstand t.o.v. NAP in m
1*	20-apr-2023	-1.03	-1.66	-0.37
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				

* direct gemeten na plaatsing peilbuis

Opdracht nummer: 120278
Project: nieuwbouw aan de Scheveningseveer 17-23
Plaats: Den Haag
Datum verwerking: 2-05-23

PEILSTAAT

PEILBUIS NR. P2		ter plaatse van: B2		
MAAIVELDHOOGTE		0.74	m t.o.v. NAP	
BOVENKANT PEILBUIS		0.47	m t.o.v. maaiveld	
		1.21	m t.o.v. NAP	
ONDERKANT PEILBUIS		-3.00	m t.o.v. maaiveld	
		-2.26	m t.o.v. NAP	
LENGTE PEILBUIS		3.47	m	
LENGTE FILTERGEDEELTE		1.00	m	
DIEPTE FILTERGEDEELTE		van	-2.00	m t.o.v. maaiveld
		tot	-3.00	m t.o.v. maaiveld
		van	-1.26	m t.o.v. NAP
		tot	-2.26	m t.o.v. NAP
peiling nummer	datum peiling	waterstand t.o.v. maaiveld in m	waterstand t.o.v. bovenkant peil- buis in m	waterstand t.o.v. NAP in m
1*	25-apr-2023	-1.10	-1.57	-0.36
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				

* direct gemeten na plaatsing peilbuis

Opdracht nummer:	120278
Project:	nieuwbouw aan de Scheveningseveer 17-23
Plaats:	Den Haag
Datum verwerking:	2-05-23

INMETING

OPDRACHTNR.: 120278		PLAATS:Den Haag	
meetpunt nr	hoogte maaiveld in m t.o.v. NAP	RD X-coördinaten in m	RD Y-coördinaten in m
B1/P1	0.66	80858.79	455547.23
B2/P2	0.74	80837.56	455579.86
De gemeten hoogten en coördinaten zijn niet geschikt voor andere doeleinden dan deze rapportage			
Meetmethode:	Coördinaten en hoogten gemeten met 06-GPS		
Gemeten door:	van DIJK geo- en milieutechniek b.v.		
Datum meting:	20 april 2023		
Datum verwerking:	2 mei 2023		

verklaring der tekens

BOORSTAAT

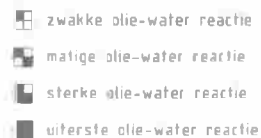
peilbuis

geur

olie

SITUATIETEKENING

sonderingen

boringen - peilbuizen

diversen

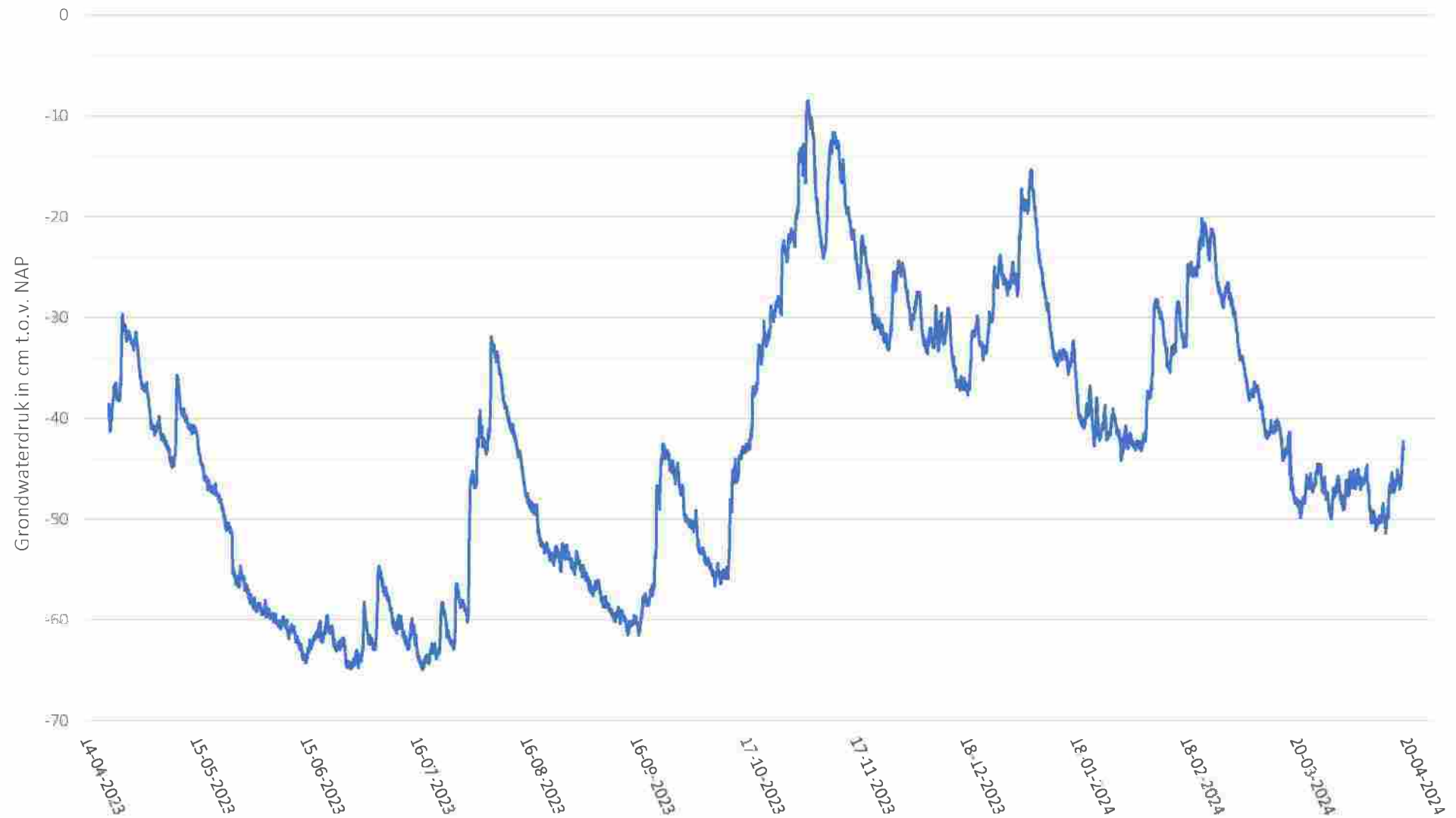

BIJLAGE 1.2

Freatisch grondwaterstand

120278 Den Haag

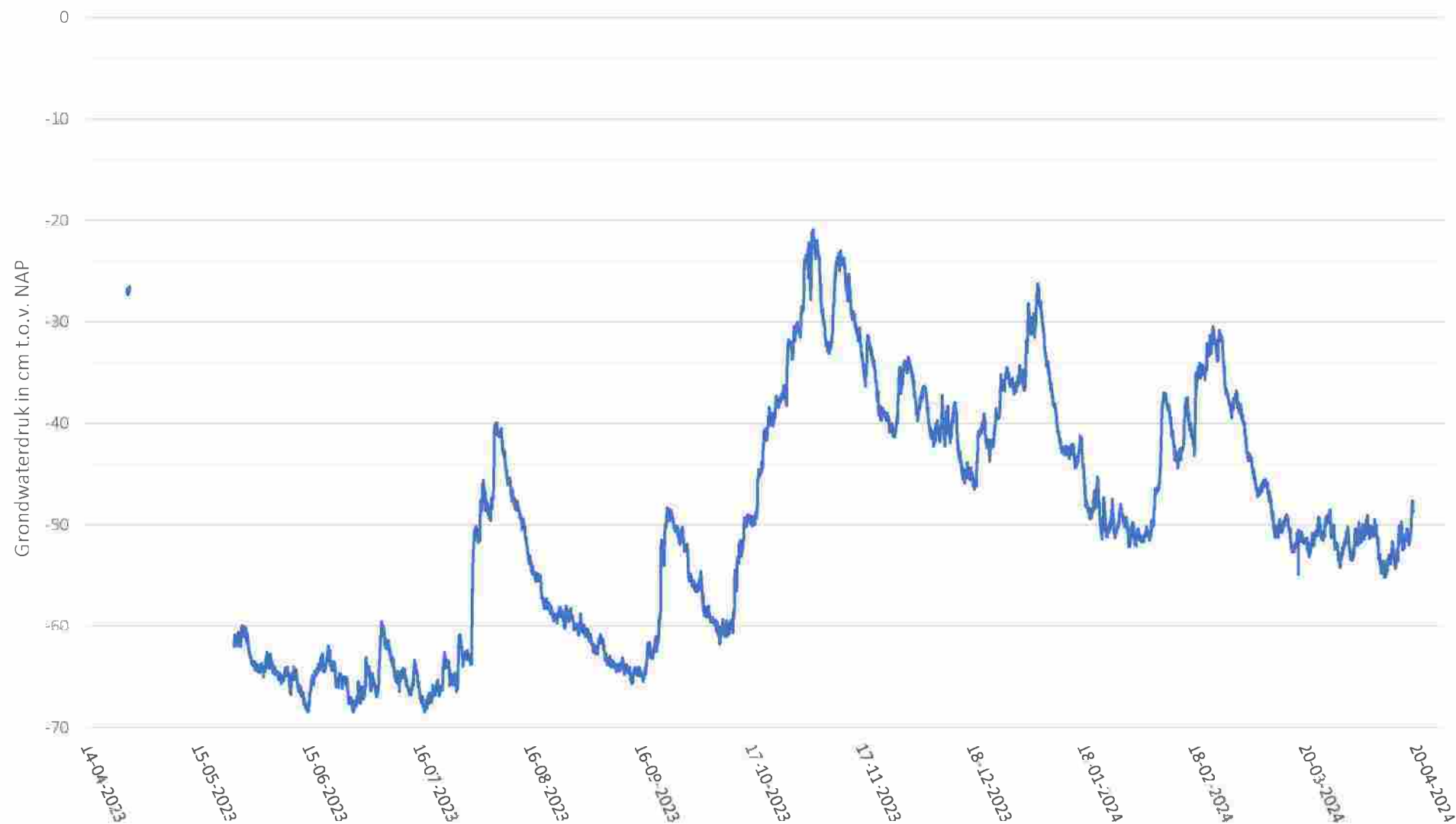
— peilbuis P1 filter tussen NAP-1,34 m en NAP-2,34 m; mv hoogte: NAP+0,66 m

Freatisch grondwaterstand

120278 Den Haag

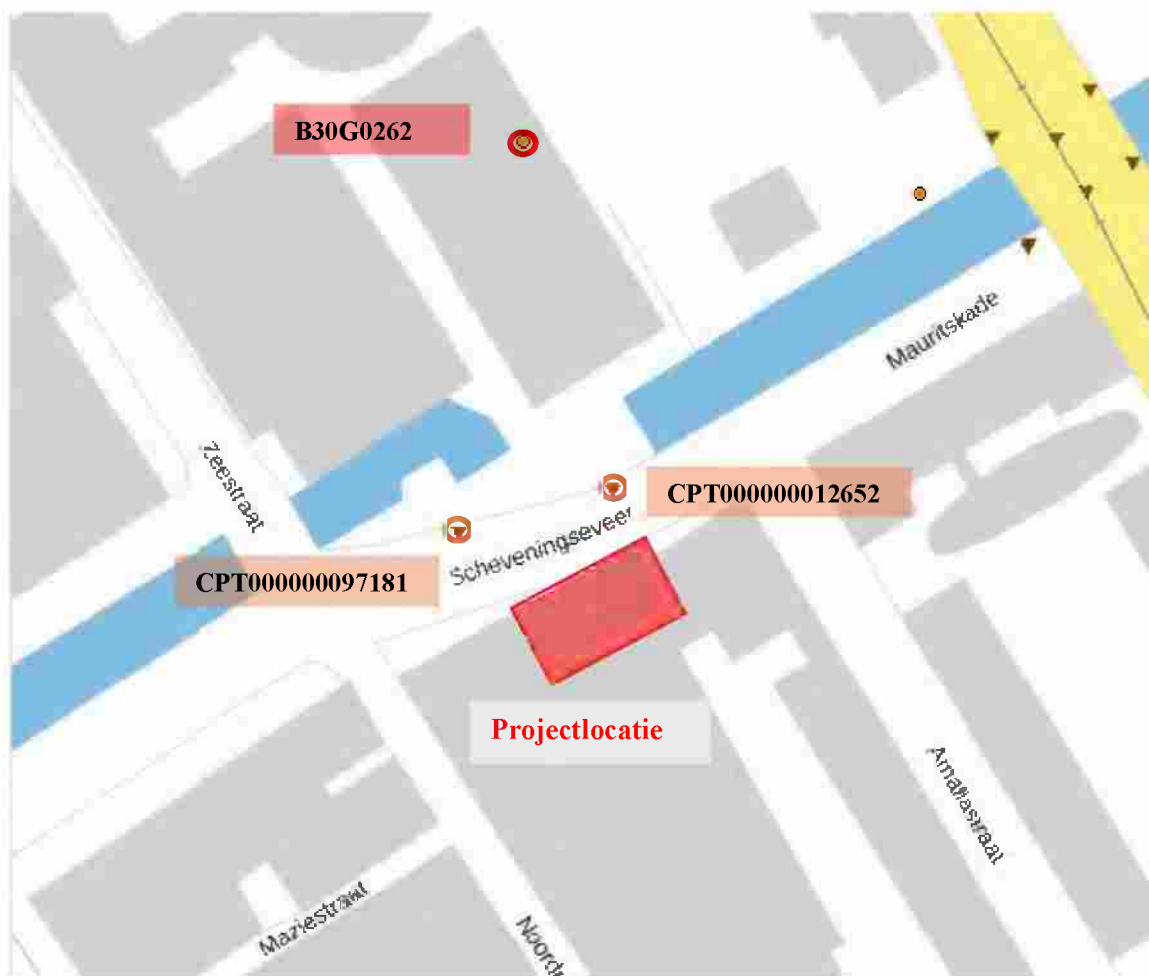
— peilbuis P2 filter tussen NAP-1,26 m en NAP-2,26 m; mv hoogte: NAP+0,74 m

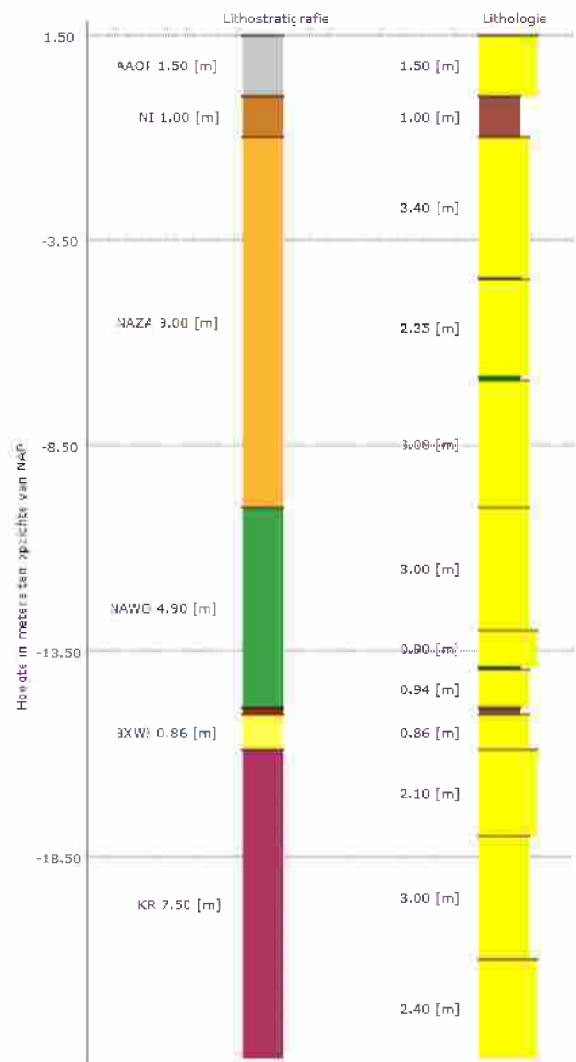
BIJLAGE 2

BIJLAGE 2.1

Locatie handboringen en sonderingen TNO DINOluket

Handboring

ID: 330G0262

RD locatie: 80810 (x), 455710 (y), RD

WGS84 locatie: 589403 (lon), 5771260 (lat)

Verticale positie: 1.50 [m] (NAP)

Startdatum: 01-01-1938

Beschikbare informatie: Digitale opnamegegevens

BeschrijfMethode(s): ONE

Kwaliteit interpretatie: Geautomatiseerd toegankelijk

Lithostratigrafie

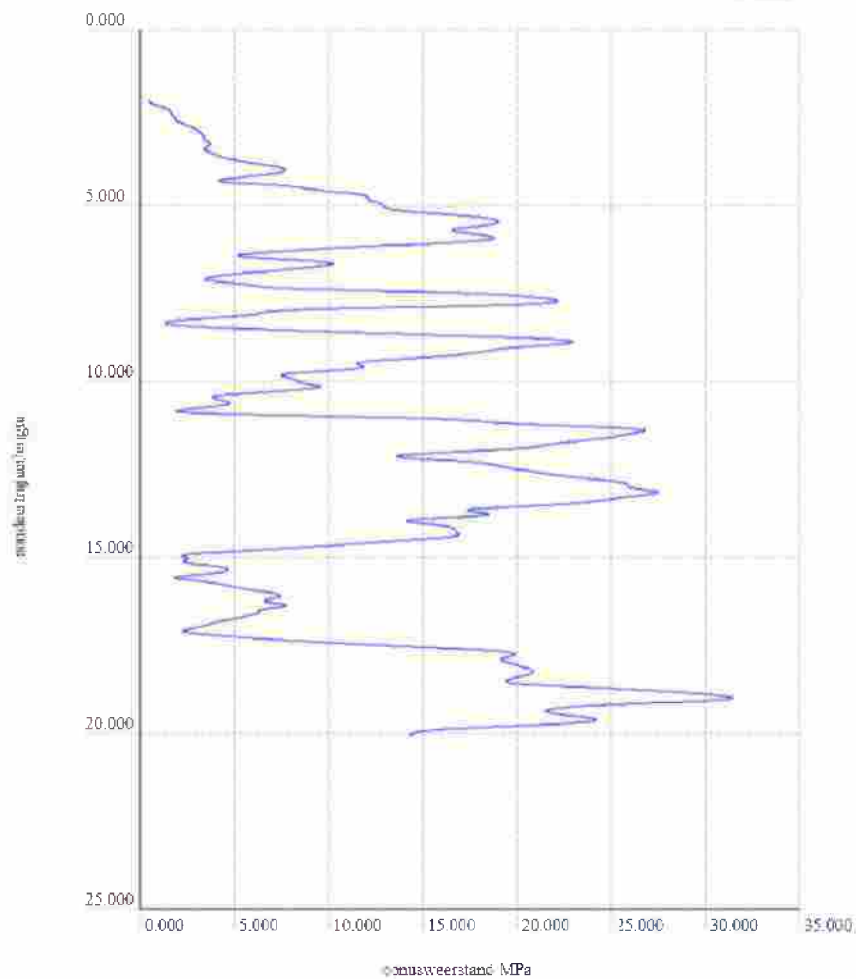
AAOF
NI
NAZA
MAWC
NIBA
3XW
KR

Lithologie

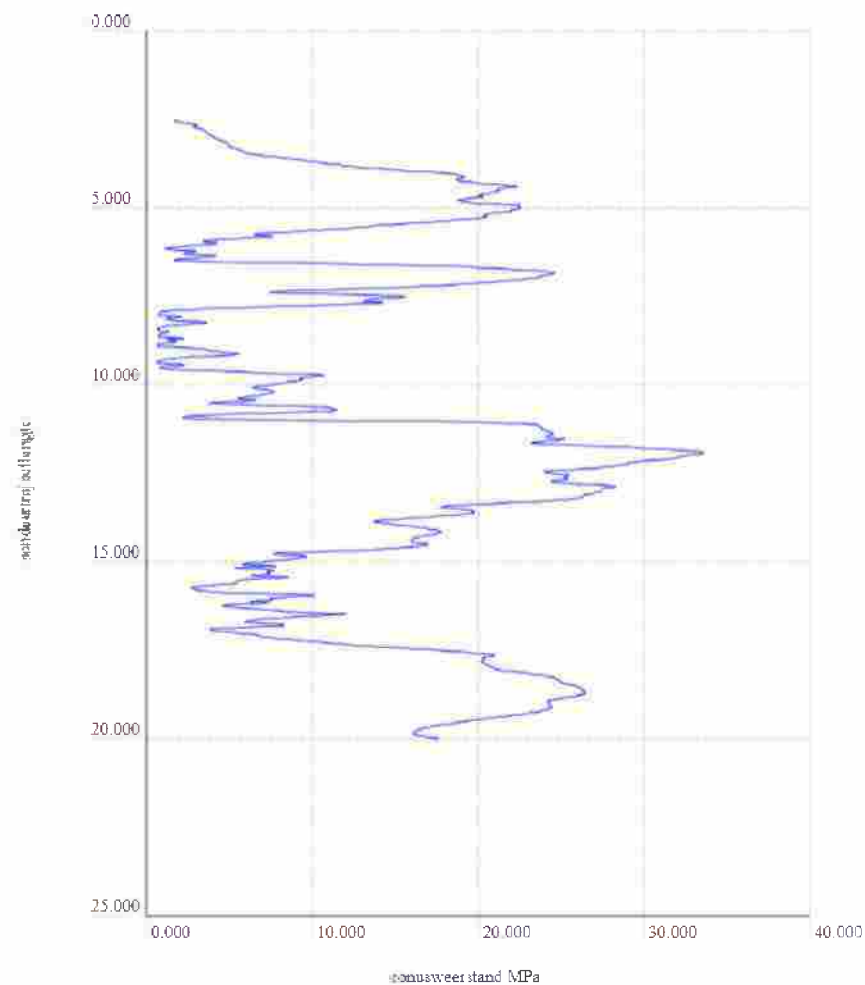
Veen
Klei
Zand fijne categorie
Zand

Sonderingen

BRO-ID: CPT000000097181
 Verticale verschuiving 0.800 (NAP)
 Lokaal verticaal referentiepunt maaiveld
 Aangeleverde coördinaten: 30796.460, 455626.940 (urn:ogc:def:crs:EPSG::28992)

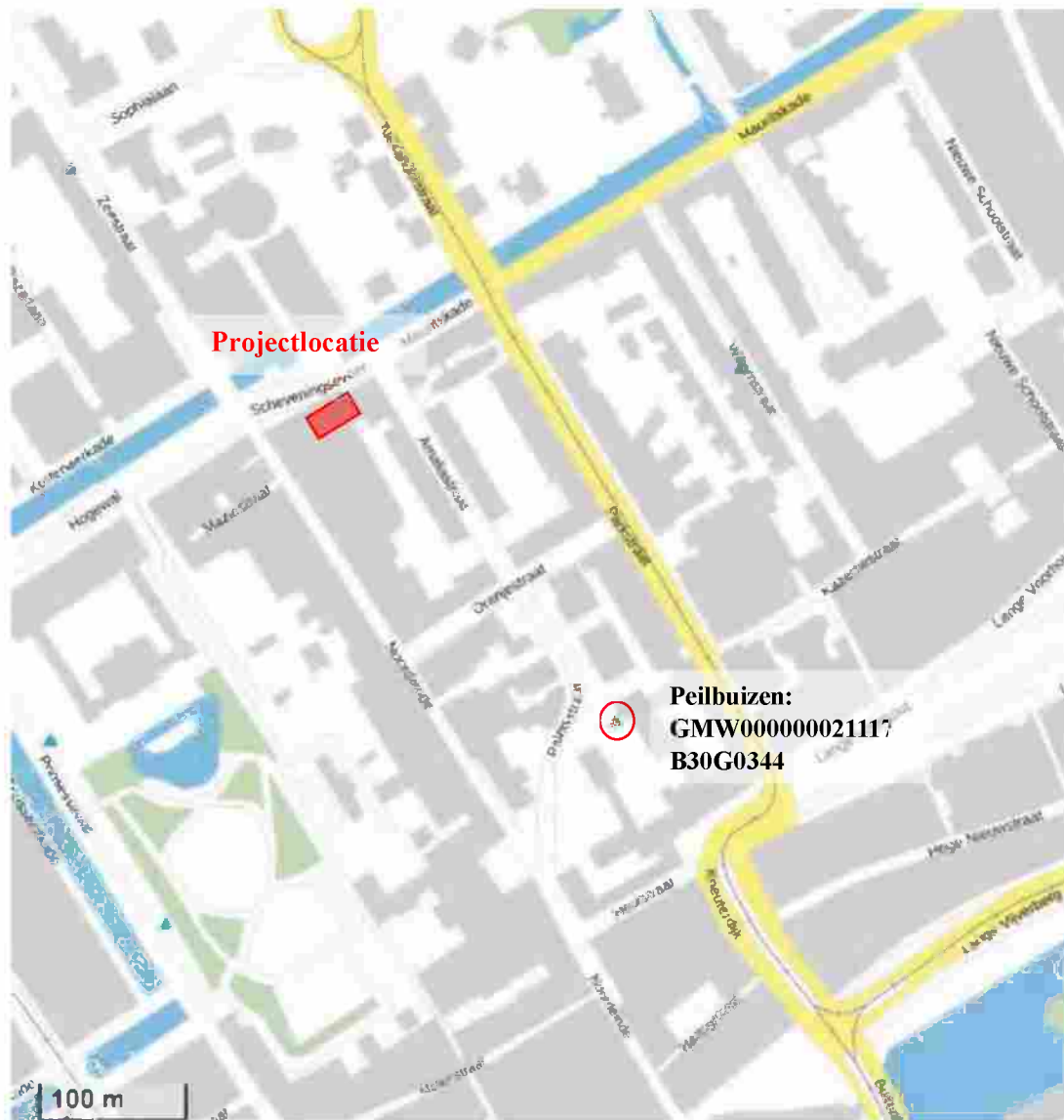

BRO-ID: CPT000000012652
 Verticale verschuiving 0.760 (NAP)
 Lokaal verticaal referentiepunt maaiveld
 Aangeleverde coördinaten: 30829.000, 455636.000 (urn:ogc:def:crs:EPSG::28992)

BIJLAGE 2.2

Locatie peilbuizen TNO DINOlaket en Grondwatertools

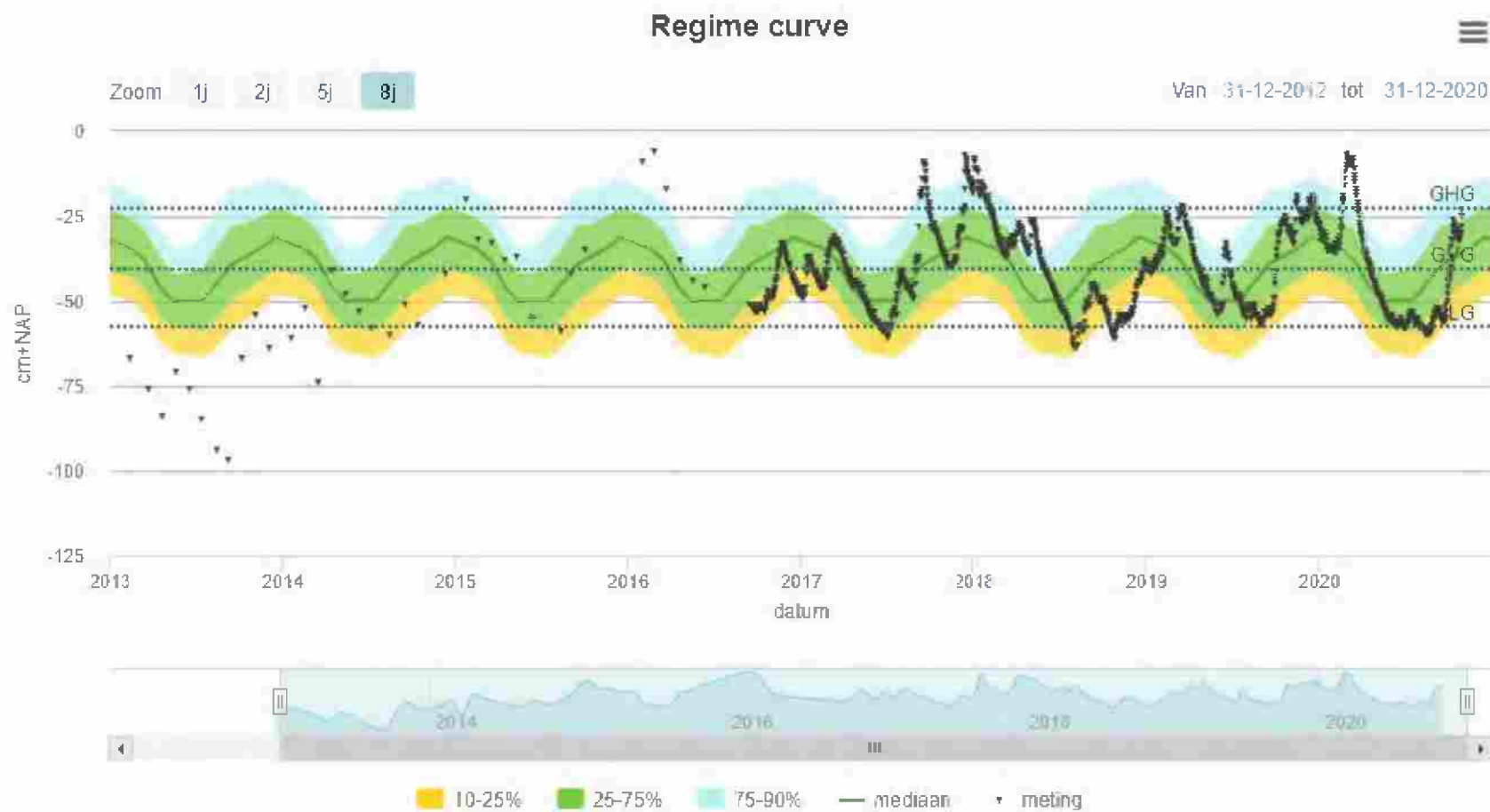

Freatische grondwaterstand

Peilbuis GMW000000021117 (filterdiepte tussen NAP+0,04 m en NAP-0,96 m)

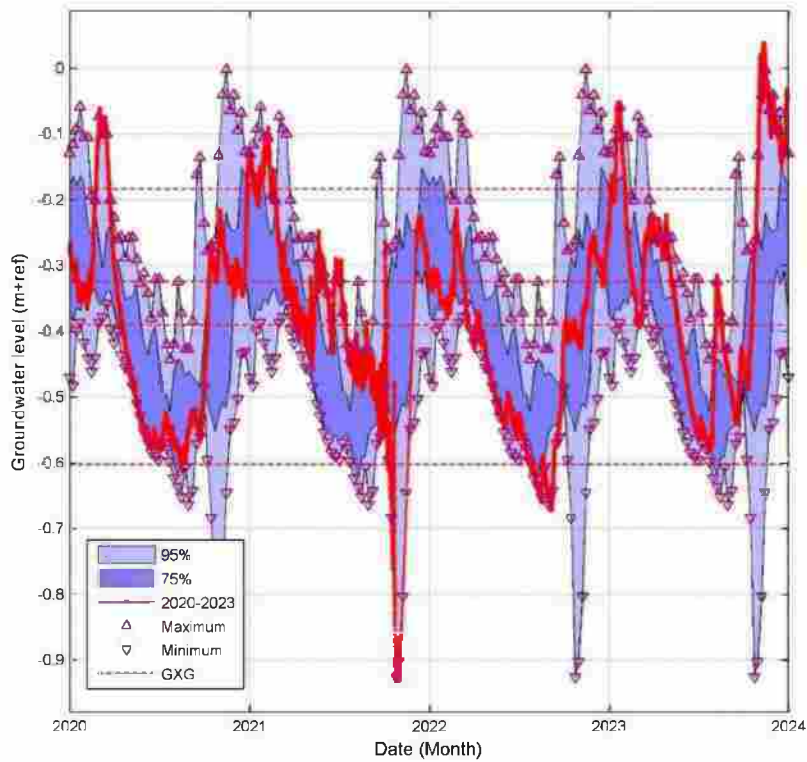
Peilbuis B30G0344 (filterdiepte tussen NAP-28,20 m en NAP-47,20 m)

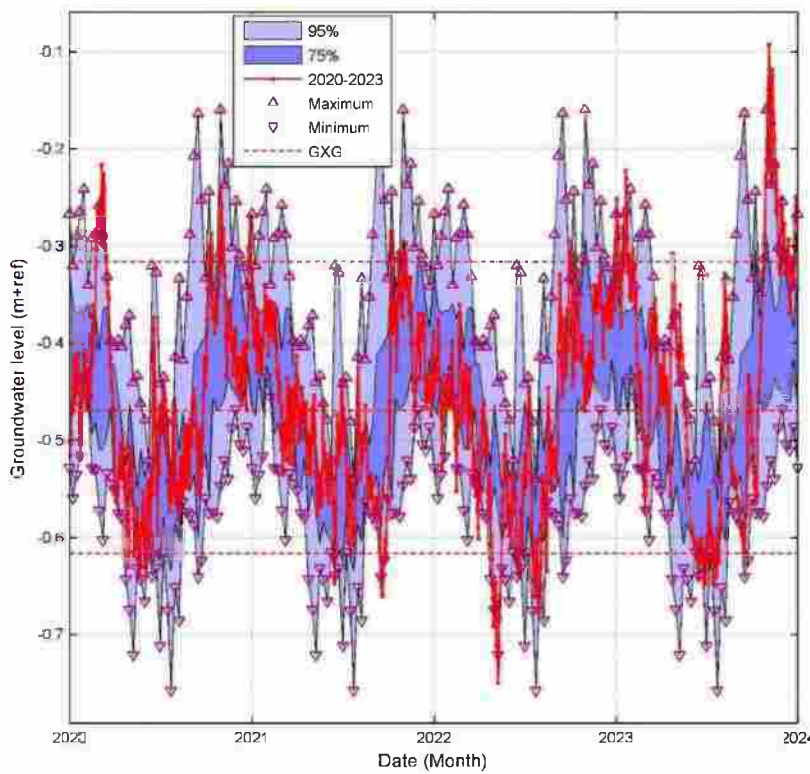
BIJLAGE 3

Grondwaterregime in het freatisch pakket

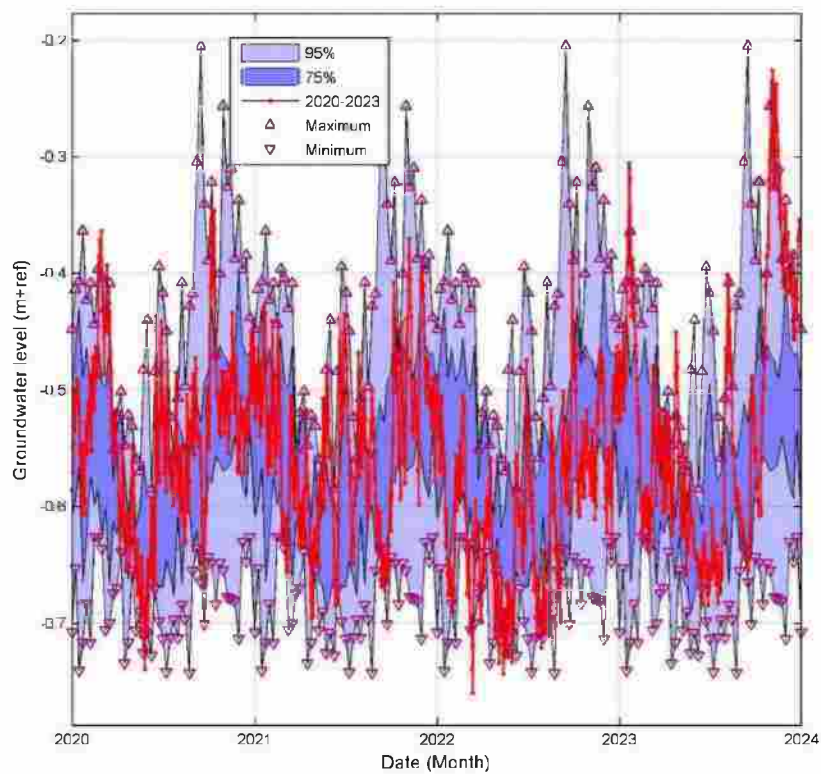
GMW2117 grondwaterregime

P1 grondwatermodel simulatie

P2 grondwatermodel simulatie

Vergelijking van de grondwaterstandsmetingen in het freatisch pakket

